

S.AHMET ARVASI

HASBİHAL
IV

BÜTÜN ESERLERİ
X

BİLGEDÜZ

HASBİHAL - 4

S. Ahmet Arvasi

BÜTÜN ESERLERİ - 10

BİLGEOĞUZ®

HASBİHAL - 4

Yazan: S. Ahmet Arvasi

Yayın Yönetmeni: Oğuzhan Cengiz

Editör: Selim Çoraklı

Kapak Tasarımı

Sabahattin Kanaş

Dizgi/Mizanpaj

Sada Ajans

Baskı / Cilt

Tunçel Ofset

0212 565 37 00

Kitabın Uluslar arası seri Numarası

(ISBN): 978-605-5965-31-0

Kültür Bakanlığı Sertifika No: 0507-34-008624

www.bilgeoguz.com.tr



İrtibat: Alemdar Mah. Molla Fenari Sk. No: 41/A

Cağaloğlu / İSTANBUL

Tel: 0212 527 33 66 **Faks:** 0212 527 33 64

E-MAIL: bilgi@bilgeoguz.com.tr

HASBİHAL - 4

S. Ahmet Arvasi

BÜTÜN ESERLERİ - 10

2008

BİLGEOĞUZ®

“ Şimdi, İslâm Âlemi’nde,
yepyeni nesiller, büyük bir uyanışın
şoku içinde, çılglık çılgılığa gelmektedir.

Sloganları da şu: “Kendi millî ve
mukaddes hüviyetimizi yitirmeden,
gelecek çağlar için güçlü bir ilmî ve
teknolojik hamleyi gerçekleştirmek,
İslâm’ın mesajını âlemşümul bir
çerçeve içinde bütün dünyaya
duyurmak üzere ayağa kalkmak ve her
türlü emperyalizme son vermek...”

İslâm Âlemi’nden yükselen bu
çılgıklar, her rengi ile emperyalizmi
ürkütmekte ve korkutmaktadır. Şimdi,
onlara göre, en büyük tehlike bu
uyanıştır.

”

TAKDİM

Çağımızın önemli ilim, ahlak ve fazilet insanlarından biri Seyit Ahmet Arvasi'dir. Çünkü Arvasi hoca, insanlığın ideolojik bataklıklar içerisinde çırpındığı bir dönemde, kendini yetiştirerek insanları, özellikle de Ülkücü gençleri aydınlatma yolunda durmadan çalışmış, fikir üretmiş, hep onların saadetleri için çırpınıp durmuştur. Arvasi hoca, fikir ve düşünce hayatının çeşitli uçurumlarında kol gezen ve okumayı seven gençlere el uzatarak, adeta onların koruyucu meleği olmuş, onların yerine fırtınaları göğüslemiş ve muhtemel sarsıntılara karşı daima tetikte beklemiştir.

Her hamle ve hareket adamı gibi Arvasi hocanın perspektifinde, her şeyden evvel, Allah(cc)'ın hoşnutluğu olmuş, bunu gerçekleştirmek içinde Resullullah (sav)'ı örnek alan bir hayat yaşamaya çalışmıştır. Bu anlamda Arvasi hoca, hem tebliğ hem de temsil keyfiyetini kendisine yakışır şekilde sergilemiştir. "Ben, İslâm iman ve ahlakına göre yaşamayı en büyük saadet bilen, büyük Türk milletini iki cihanda aziz ve mesut görmek isteyen ve böylece İslamiyeti gaye edinen Türk milliyetçiliği şuuruna sahibim."

Yaşantı itibarıyla Peygamberimize(sav) bağlı bir hayat süren Arvasi hocanın en önemli yönlerinden biri de, yaşadığını yazan, yazdığını yaşayan, inandığını söyleyen, söylediğine inanan ve savunduğu fikirleri her zaman ve zeminde savunmasını bilen biri olmasıdır. Bu manada onu tarihimizin içinden günümüze miras kalmış bir örnek Alp-Eren, bir peygamber aşığı ve mirasçısı saymak asla mübalağa olmaz.

Arvasi hocanın kaleme aldığı eserlerini incelediğimizde bütün gayretinin imanlı bir gençlik yetişmesi olduğunu görürüz. Bunun için çırpınmış, bunun için kafa yormuş ve aramızdan ayrılana kadar da bu istikametini asla bozmamıştır. Bu hususta başkaları ikballer peşinde koşarken Arvasi hoca gözünü "Büyük ideale" dikmiş, bunun gerçekleşmesi için çaba sarf etmiştir. Arvasi hocayı yakından tanıyanlar bu çabanın asla normal bir çaba olmadığını da müşahade etmişlerdir.

Arvasî Hocanın milliyetçilik anlayışı asla kana, ırka, soya dayanmaz. Arvasî Hoca "Kültürel milliyetçilik" adını verdiği bir milliyetçilik anlayışını savunmuş ve bunu bir eserinde şöyle ifade etmiştir: "Milliyetçilik bir milletin kendini ekonomik, kültürel, sosyal ve politik yönden güçlendirmesi, başka millet ve gruplara sömürtmeme çabasıdır. Bu bakımdan milliyetçilik meşru bir hak ve şudur.", "Milliyetçilerin ıstıraba ve çileye duçar olduğu dönemler, devlet ve millet düşmanlarına felaket, dostlarına ise saadet getirmeye vesile olmuştur."

Türk insanının her zamandan daha çok bugün Arvasî hocanın eserlerine ihtiyacı vardır. Kendini muhafaza etmek ve gayeden sapsamak istemiyorsa, çölde kalan insanın suya duyduğu hasret kadar bu eserlere de ihtiyacı olduğunu bilmelidir. Çünkü bu eserler okuyanları gerçek ve tek çıkar yol olan Allah'a(cc) ve Resulü'ne çağırma-
tadır.

İstifade edebilenlere ne mutlu...

Bilgeoğuz Yayınları

Oğuzhan Cengiz

İÇİNDEKİLER

Durum Muhakemesi: Avrupa Parlamentosu'nun Kararı.....	13
Durum Muhakemesi: Etrafımızdaki Ateş Çemberi.....	18
Durum Muhakemesi: Ne Yapmalıyız?.....	19
Millî Terbiye İhtiyacı ve Bazı Çatlak Sesler.....	22
Değişen Dünya ve Biz.....	23
Değişimin Hızı ve İslâm Dünyası.....	24
İslâm Değişmez, Cemiyet Değişir.....	26
İslâm Dünyası'nın Uyanışı ve Karşı Tavrılar.....	27
İnsanın İstihalesi ve Kur'ân-ı Kerim (1).....	28
İnsanın İstihalesi ve Kur'ân-ı Kerim (2).....	28
Hayat Hamlesi Çok Biçimlidir.....	31
Yeniden Dirilişe İnanmak (1).....	32
Yeniden Dirilişe İnanmak (2).....	33
Ölümün Gizlediği Ölümsüzlük Mesajı.....	35
Hayat ve Ölçü.....	36
Taassup ve İlmi Zihniyet.....	37
Olur Mu?.....	38
Lâf Üreticiliğinden İlmi Düşünceye.....	40
"Düşünceye Tuzak" Değil Bir Acele Hüküm.....	41
"Düşünceye Tuzak" ve Sübjektif Hükümler.....	43
Kitap Yakma Töreni!.....	44
İlmi Zihniyete Ulaşmak Zorundayız.....	45
İlmi Metodları Kullanabilmek.....	47
Maarifimiz Yapı Değiştiriyor.....	48
Din ve Felsefe İlişkileri.....	49
İslâm Başlı Başına Bir Sistemdir.....	51
Genç Nesiller ve İnanmış Aydınlar.....	52
Sorulara Cevaplar: Bilginin Kaynağı Nedir?.....	54

Sorulara Cevaplar: Hareket ve İrade Problemi.....	55
Cemiyet, Tabiat ve İslâm.....	56
İslâm Düşünceye Hürriyet Getirir.....	58
İçtimai ve Tabii Baskılar Karşısında İnsan.....	59
Ârefe Günü.....	60
Kurban Bayramı ve "Kandökücü İnsan".....	61
Kan Dökücü İnsan ve Medeniyet.....	63
İnsanın Cehli ve Zulmü.....	64
Kültürü Nasıl Tarif Edelim?.....	65
Medeniyeti Nasıl Tarif Edelim?.....	67
Osmanlı Medreseleri ve Günümüz Safsatacıları.....	68
Emperyalizmin İslâm Düşmanlığı.....	70
Bu Dünya İnsana Yetmiyor.....	71
1000 Yıllık Ecdat Mimarisini Kim Değerlendirecek?.....	72
İktisadî Kalkınmada İnsan Unsuru.....	74
İnsana Yapılan Yatırım.....	75
Talim ve Terbiyede Öğretmenin Rolü.....	76
Bir Maarifin Başarısı, Öğretmenin İtibarına Bağlı.....	78
Kalkınma ve Eğitimin Başarısı.....	79
Millî Maarifin Sosyolojik ve Psikolojik Zemini.....	80
Şartlanmalar ve Din.....	82
Kaos ve Aklın Doğuşu.....	83
"Hürriyet Kavramı" ve İslâmiyet.....	84
İnsanın Üç Tavrı.....	86
İdeolojik Kirlenme.....	87
İdeolojik Kirlenmeler ve Ülkemiz.....	88
İdeolojik Arınma ve İslâm Dünyası	90
Ülkemizdeki Devrimbazlar ve Avrupalı Yandaşları.....	91
Kehanet ve İslâm.....	92
Kâhinlik Karşısında Peygamberimizin Tavrı.....	94
Geleceği Tahmin ve İlim.....	95
Kâinattaki Dinamizm ve İlahî Soluk.....	97
Determinizmin Kayıpları ve İslâm.....	98

Maddenin Durumu ve Yaratıcı İrade	100
Aklın Prensipleri ve Finalite.....	101
Pozitif İlimler ve Finalite.....	102
Dün, Bugün ve Yarın.....	104
İnsanın İradesi ve Gelecek Zaman	105
Geleceğimiz Bunlara Emanet Edilmez.....	106
Yarınki Türkiye ve Biz.....	108
Yarınki Türkiye ve Düşmanların Endişesi.....	109
Ülkemizde Terörün Maskeleri.....	110
Doğu'daki Terör ve Maskesi.....	112
Okuyuculara Mektup.....	113
İrtica Yalanı ve Sayın Rauf Denктаş.....	115
Kıbrıs'ta Hilâl ve Haç.....	116
Avrupa Basımını Türkiye Aleyhine Tahrik Edenler.....	117
"Potansiyel Tehlike!".....	119
"Camiye ve Meyhaneye Sığınanlar".....	120
Bâtıldan Korkup Hakka Sığınmak Marazi Bir Tepki Değil.....	122
Fırar Mekanizması ve İslâm.....	123
2000 Yılında Türkiye.....	124
İdeolojiler ve İnsanlar.....	126
Farklı Kavimler ve İşbirliği İmkânı.....	127
İnançlar, İdeolojiler ve Dostluklar	128
Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin Büyük Başarısı.....	130
"Özbek Ne Demektir! Özbek! Özbek!".....	131
"Koğuş Türkiye - Koğuş Dünya".....	133
"Yusuf Yüzlüler".....	134
"Milletler Hapishanesi ve Milliyetçilik Vîrüsü".....	135
"Köşe Yazarları" ve "Okuyucu İstekleri.....	137
Din ve Âlemşümül Gerçek.....	138
İslâm İnsanlığı Sahte Tanrılardan Kurtarmaktır.....	139
"Şeriat" ve "Tasavvuf.....	141
İki Taraf Arasında Zıddiyet Arayanlar.....	142
Tasavvuf Kelimesinin Doğuşu.....	144

Tasavvuf Kelimesinin Doğuşu ve İlgili Açıklamalar.....	145
Tasavvufun Tarifi.....	146
Tasavvufun Gayesi.....	148
Tasavvufun Konusu ve Metodu.....	149
İslâm'da Tasavvuf Orijinaldir.....	151
Tasavvuf, Tamamı İle İslâmî'dir.....	152
Mebde Ve Mead Konusunda Budizm Ve İslam.....	153
Tasavvuf ve Yahudi Kabalizmi.....	154
Hristiyan Mistisizmi ve Tasavvuf.....	156
İslâm'ın Tevhid İmânı ve Pisagorcü Düşünce.....	157
Monist Teoriler ve İslâm.....	159
Beşerin Fıtratı ve Tevhid Kavramı.....	160
İnanmak, Akıl ve Kalp.....	161
Akıl ve Gönül.....	163
Ölüm Vakıası ve Ebedi Mutluluk Özlemi.....	164
Varlık ve İnsan İdraki.....	166
Akıl, Gönül ve Mertebeler.....	167
Gerçek Veliler ve Ötesi.....	169
Tasavvufta "Tevhid Mertebeleri".....	170
Tevhid-i İlâhi.....	172
"Yokluk Aynası".....	173
"Yokluk" ve "Varlık Karşısında Çırpınan İnsan.....	174
Tasavvufta "İki Mektep".....	176
Vahdet-i Vücûd.....	177
Vahdet-i Şühûd.....	179
Ortak Noktalar.....	180
Peygamber Sevgisi, Tasavvuf ve Mevlid Gecesi.....	182
Sevgili Peygamberimiz!.....	183
İbâdet, Ubudiyet ve Ubudet.....	184
Tasavvufta "Hal" Kavramı.....	186
Tasavvufta "Cem" ve "Fark" Makamları.....	187
Tasavvufta "Fena" ve "Beka" Mertebeleri	188
Şeriat, Hakikat ve Marifet.....	190

Tasavvufta "Keramet" Kavramı.....	191
Çağdaş İnsan ve İslâm.....	192
İnsan, Hayvan Statüsü İçinde İncelenemez.....	194
İnsanın İç Sıkıntısı ve Tasavvuf.....	196
İnsanın Statüsü.....	197
İnsanın Dünyası.....	198
Mutluluk Bu mu?.....	199
Mutluluk ve Menfi Telâfi Yolları.....	201
Materyalizme Açılan Kapılar: "Pozitivizm".....	203
Beş Duyu, Akıl ve Vahiy.....	203
Materyalizme Açılan Kapılar: "Marksizm".....	205
Materyalizme Açılan Kapılan ve Pragmatizm.....	206
Materyalizme Açılan Kapılar "Hedonizm".....	207
Materyalizmin Doğurduğu İnsan Tipi.....	208
Çağdaş Devlet ve Yönetici Kadrolar.....	210
Dış Güçlerin Tertipleri ve Milletle Bütünleşme Zarureti.....	211
Bay Ecevit'in Önemli Açıklaması.....	213
T.K.P.'yi Legalleştirme Tertipleri.....	214
Yarın Kime Oy Vereceğim?.....	216
Haydi Sandık Başma!.....	217
Başka "Göstergeler"de Var.....	218
Mehmetçik'te "Savaş Ruhu".....	220
Askerler, Savaş Ruhu ve Mehmetçik.....	221
İslâmiyet ve Askerlik Ruhu.....	223
Gazilik ve Şehitlik.....	224
İslâm'da Cihadın Yeri.....	225
Savaşsız Bir Dünya Kurulabilir Mi?.....	227
Hacı Musa Bey'in Köpeği.....	228
Doktor Asîp Nasıl ve Niçin İdam Edildi?.....	229
Türk'ün Fetih Hedefleri ve Batı.....	231
Tarihi Tecrübemiz ve Batıcılar.....	232
Dostluk Maskesi Altında Düşmanlık.....	233
Fuhuş, Demokrasi ve Tahsilli Tele-Kızlar.....	235

İnsan, İdealist Hüviyetini Yitiriyor Mu?.....	236
Zıt Kardeşlerin İslâm'a Düşmanlığı.....	237
İnsanın Tabiatı, Deha ve İdealizm.....	239
İdealizmin Yaşla İlgisi Var Mı?.....	240
İdealist Kadroları Bekleyen Tehlikeler.....	241
Zaferleri Hazırlayanlar ve Gerçekleştirenler.....	243
Avrupa'yı Yurt Edinen Gurbetçiler.....	244
Avrupa'da Kalmaya Karar Veren Gurbetçilerimiz.....	245
Emperyalizm Karşısında Gurbetçilerimiz.....	247
Îlay-ı Kelimetullah Ne Demektir?.....	248
Nizam-ı Âlem Ne Demektir?	250
Ülkemizdeki Siyasî Çatışmaların Gerçek Mahiyeti.....	251
Gittikçe Güçlenen Millet İradesi.....	252
Turgut Özal Kimdir ve Ne Yapmak İstemektedir?.....	254
Mehmet Akif Beyi Anarken Müslümanların Durumu.....	255
Devrimbaz Muhbirleri.....	257
"Kimliğini ve Kişiliğini" Arayan Gençlik.....	258
Şahsiyetin Kuruluşu ve Aile.....	260
1985'e Girerken Şahsiyet Meselesi.....	261
1988 Yılı Ne Getirecek?.....	262
Saptırılan Kavramlar.....	264
Verbal Sadizm.....	265
Din ve Siyaset.....	266
Art Niyetli Politikalar ve İslâmiyet.....	268
Siyasî Partiler ve İslâm.....	269
İnanmış Aydınlar ve Teknokratlar.....	271
Değişmek Zaruridir.....	272
Cemiyetlerin İstikrar İhtiyacı.....	273
Bizi, Biz Yapan Değerler.....	275
Statik ve Dinamik Cemiyetler.....	276
Cemiyetin Değişmesini Sevmediği Değerler.....	278
Irak-İran Savaşı Ne Zaman Bitecek?.....	279
İslâm Âlemi'nin Dramı ve Çıkış Yolu.....	280

İslâm Âlemi'nin Muhtaç Olduğu Maarif.....	282
Yeniden Dirilişin Öncüleri.....	283
Farklı Medeniyetler ve Bakışlar.....	284
İslâm Dünyası'nın Durumu ve Batı'nın Korkusu.....	286
İslâm Âleminin Durumu ve Çıkış Kapısı.....	287
İslâm Âlemi Karşısında "Süperlerin" Tavrı.....	288
Müslüman Türk Vakıası ve İnkârcıları.....	290
"Eyyvah! Türk - İslâm Sentezcileri Geliyor".....	291
Sovyet Gazi.....	292
Milletler Arası İtibar Merdiveni.....	294
"Ezizlik Duygusu" ve Doğurduğu Tepkiler.....	295
İslâm Dünyasında "Fetret Dönemleri".....	296
Bir Fetret Devri ve Osmanlı Denemesi.....	298
Millî İrade ve Değişik Aydın Tipleri.....	299
Sık Sık Değişen Anayasalar.....	301
İslâm'da Toprak Mülkiyeti Meselesi.....	302
İslâm'da Mülkiyet Kavramı ve Bazı İstılahlar.....	303
İslâm'da "Devlet Mülkiyeti" ve "Miri Topraklar".....	305
İslâm'da "Özel Toprak Mülkiyeti".....	306
Özel Mülk Olarak "Haraci Topraklar".....	308
İslâm Toprak Sistemi ve Yabancı İdeolojiler.....	309
Müslüman Aydınlara!.....	310
Hristiyan Batı'nın İslâm Düşmanlığı.....	312
AET Karşısında Tavrılar ve Referandum İhtiyacı.....	313

ÖNSÖZ YERİNE...

(Ahmet Arvası'nın kendi ağzından biyografisi)

Ben 15 Şubat 1932 Pazartesi, Ağrı İlinin Doğubeyazıt kasabasında doğdum. Ailece Van'ın Müküs (Bahçesaray) kasabasına bağlı Arvas (Doğanyayla) köyündeniz. Muhitimizde bu köyün adına izafeten Arvasiler olarak tanınırız. Soyadı Kanunu çıktıktan sonra, köyümüzün adı soyadımız oldu. Babam Van Gümrük Müdürlüğü'nden emekli Abdülhakim efendi, annem ev kadını Cevahir hanımdır. Biri benden büyük 5 kardeşim var. Evliyim. Halen 5'i hayatta 6 çocuk babasıyım. İlkokula Van'da başladım. Doğubeyazıt'ta bitirdim. Ortaokula Karaköse'de başladım. Erzurum'da bitirdim. Daha sonra Erzurum Erkek Öğretmen Okulu'na (sonra Nene Hatun Kız Öğretmen Okulu oldu) kayıt yaptırtdım. 1952 yılında ilkokul öğretmeni olarak çalışıp askerliğimi yedek subay olarak tamamladım. Sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü'ne kaydoldum.

1979 yılında emekliye ayrıldım.

Ben İslâm, îman ve ahlâkına göre yaşamayı en büyük saadet bilen, Türk milletini iki cihanda aziz ve mesut görmek isteyen ve böylece İslâm'ı gaye edinen Türk milliyetçiliği şuuruna sahibim. Benim milliyetçilik anlayışında asla ırkçılığa, bölgeciliğe ve dar kavmiyet şuuruna yer yoktur. İster azınlıklardan gelsin, isterse çoğunluktan gelsin her türlü ırkçılığa karşıyım.

Bunun yanında Şanlı Peygamberimizin "Kişi kavmini sevmekle suçlanamaz. Kavminin efendisi, kavmine hizmet edendir. Vatan sevgisi imandandır" tarzında ortaya koydukları yüce prensiplere de bağlıyım.

Öte yandan İslâm'ın yakından uzağa doğru bir fetih ile bütün beşeriyeti tevhid bayrağı altında bütünleştirmeye çalışan ilâhî sistem olduğunu da unutmuyorum. Yine Şanlı Peygamberimizin "İlim mü'minin kaybolmuş malıdır. Nerede bulursa almalıdır" tarzında formülleştirdiği mukaddes ölçüye bağlı olarak, hızla muasırlaşmak gereğine inanmaktayım. Bu Türk-İslâm kültür ve medeniyetinin yeniden doğuşu (rönesansı) olacaktır.

İslâm'dan zerre taviz vermeden yepyeni kadrolar ve müesseseler ile zamanımızın bütün meseleleri, vahyin, Peygamber tebliğlerinin ve sünnet yoluna bağlı büyük müçtehidlerin açıklamalarının ışığında, yeniden bir tahlile ve tertibe tâbi tutulabilir.

İnanıyorum ki, hem Türk hem Müslüman olmak hem de muasır dünyaya öncülük etmek mümkündür. Ecdadımız bütün tarihleri boyunca bunu denediler ve başarılı oldular. O halde bizler niye bu tarihî misyonumuzu yerine getirmeyelim?

Asla unutmamak gerekir ki, yabancı ideolojiler, yabancı ve istilâcı devletlerin fikir paravanalarıdır. Milletleri içten vuran sinsi tuzaklardır. Bunu bildiğim, buna inandığım içindir ki, Türk milletini parçalama oyunlarına ve tertiplerine karşı durmayı, büyük bir namus ve vicdan borcu bilmekteyim. Hele bir Doğu Anadolu çocuğu olarak, doğduğum ve büyüdüğüm bölge etrafında döndürölmek istenen hain niyetlere, kahpe tertiplere karşı elbette kayıtsız kalamazdım. Beni yakından tanıyanlar, bütün hayatımı ve çalışmalarımı Türk-İslâm Ülküsü'ne vakfettiğimi elbette bilirler. Beni bu mukaddes yoldan döndürmek için ne oyunlara, ne tertiplere ve ne kahpe-liklere maruz bırakıldığımı bir Allah bilir bir ben. Şüphesiz bu oyunlar bitmemiştir ve kolayca biteceğ'e de benzemez. Kesin olarak iman etmişimdir ki, Müslüman Türk milleti ve onun devleti güçlü ise, İslâm dünyası da güçlüdür. Aksi bir durum varsa, bütün Türk dünyası ile birlikte İslâm dünyası da sömürölmektedir.

Galiba bu durumu en iyi idrak edenler de düşmanlarımız. Onun için bütün İslâm dünyasını esir almak isteyen şer kuvvetlerin ilk hedefi, Türk devleti ve Türk milleti olmuştur. Tarihten ibret almasını bilenler, bunu ayan - beyan göreceklerdir. Durum günümüzde de aynıdır. Onun için diyorum ki; Türk devletini yıkmak ve Türk milletini parçalamak isteyen bölücüler, yalnız Türklüğe değil, İslâm'a da ihanet etmektedirler.

S. Ahmet Arvasi

DURUM MUHALEMESİ: AVRUPA PARLAMENTOSUNUN KARARI

Hiç şüpheye mahal bırakmaksızın, Avrupa Parlamentosu, 18 Haziran 1987 günü aldığı kararla, Türk Devletini ve Milletini parçalamaya ve paylaşmaya yönelik “düşman emellerine” yeşil ışık yakmıştır. Bu kararı, bundan başka türlü anlamaya ve tevîl etmeye imkân yoktur. Evet, Batılı dostlarımız (!) hiçbir tereddüde mahal bırakmaksızın, “Sevr Projesini” yeniden gündeme getirmişlerdir.

Vatan, millet ve devlet bütünlüğümüzü emniyet altına alabilmek ümidi ile iş ve kader birliği yaptığımız Batılı dostlarımız (!), hayrete şayan bir pişkinlik ve rahatlıkla bize ihanet etmekten utanmamışlardır. Hattâ milletçe duyduğumuz derin infiali görmezlikten gelmişlerdir ve bu tavırlarını hâlâ değiştirmemişlerdir. Kenan Evren’in belirttikleri üzere, bize “Varşova Paktı ülkelerinin dahi açıkça reva görmedikleri muameleyi müttefiklerimiz yapmışlardır”. Hayret ki ne hayret!

Bu neden böyle olmuştur? Bazılarının sandığı gibi: “Avrupa-lılaşmayı bırakıp bir bakıma Araplaşma yolunda ilerlediğimiz için mi Avrupalılar bizi dışlamaktadırlar?” yahut “Evrensel sentezlerin en güzeline gebe olan Anadolu sentezini bir yana itip, Türk-İslâm çorbasıyla Avrupa haltı yemeye kalkıştığımız için mi bu muameleye maruz kaldık?”, yahut “Türkiye’de, Batı’nın istediği demokrasiyi kuramadığımız için mi onlar bu kararı aldılar?”, yoksa “Türk hükümeti, içerideki itibarı gibi dıştaki itibarını yitirdiği için mi bu sonuçla karşılaştık?”... Daha neler, ne dâhiyane fikirler... Daha doğrusu, esef edilecek bir “fikir sefaleti”...

Evet, bütün bu iddialar muhtevasız birer laftır da, asıl mesele, gittikçe her bakımdan kalkınmakta olan bir Türkiye’nin hızını kesmek, başına çeşitli gâileler açarak tökezletmek, Türklüğün, İslâm Âlemi’nin ve mazlum milletlerin ümidi haline gelmekte olan ülkemizi çökertmek isteyen emperyalist emellerin yeniden gün yüzüne çıkmasıdır ki, bu emeller, hiçbir zaman durmadı, ancak bazen açık, bazen gizli biçimlerde ortaya çıktı.

Şimdi, düşmanlarımız, niyetlerini apaçık ortaya koymakta ve bundan asla pişmanlık duymamaktadırlar. Bir taraftan Avrupalı

komünistler, sosyal demokratlar, yeşiller; bir taraftan bize açıkça cephe alan Fransız ve Yunan parlamenterler, diğer taraftan bunların işlerini kolaylaştırmak için çeşitli yalan ve bahanelerle oturumu terk eden Avrupalı liberaller ve muhafazakârlar, gerçekte, “Tarihî Haçlı Seferlerini” düzenleyen mutaassıp atalarının bize karşı beslediği kin ve öfkeyi taşımaktadırlar, yaşamaktadırlar ve yaşatmaktadırlar.

Bizdeki bazı gafil yazar ve çizerler de âdeta onları mazur göstermek için, kraldan fazla kralcı kesilerek Avrupalılara yaltaklanmaktadırlar. Muasırlaşma yerine Batılılaşma kompleksine kendini kap-tıran bu gibi “Avrupa sevdalılarını” uyandırmak kâbil olmayacak galiba. Artık, çocuklar da öğrendi ki, medenîleşmek demek, kendi tarihine, kültürüne, medeniyetine ve milletine yabancılaşmadan çağdaşlaşmak demektir.

“Çağdaşlaşma” bir diriliş, bir silkiniş ve gelişme hamlesi olduğu halde, “Batılılaşma”, bir taklit ve teslimiyet hareketidir. Bu iki kavram arasındaki farkı asla kaybetmemek gerekir.

DURUM MUHAKEMESİ: ETRAFIMIZDAKİ ATEŞ ÇEMBERİ

Türkiye, büyük bir samimiyetle, komşuları ile “iyi münasebetler” içinde bulunmak istemektedir ve bu arzusunu her vesile ile de ortaya koymaktadır.

Üzüntü ile belirtelim ki, devletimizin bu samimi arzusuna rağmen, etrafımız, hayrete şayan bir düşmanlık ve ateş çemberi halindedir.

Doğumuzda İran, Güneyimizde Irak ve Suriye, Kuzeyimizde Rusya, Batımızda Bulgaristan ve Yunanistan... Bu ülkelerin, ülkemize yönelik faaliyetleri veya buralardan içimize sızan menfi akımlar... Açık veya gizli düşmanlıklar. Ayrıca süper devletlerin ve güçlerin, bu ülkeleri ve bizi hedef alan tertipleri, oyunları, sıcak ve soğuk savaşları...

Bütün bunların yanında, aynı ittifak içinde bulunmamıza rağmen, komşumuz Yunanistan’ın, ülkemizi ve milletimizi hedef alan ve Bizans oyunlarına taş çıkartan tertipleri, kışkırtmaları, emel ve niyetleri... Asla mübalağa etmeden belirtelim ki, öyle görünüyor ki, Yunanistan, er veya geç Türkiye’nin başına bir sürü dert açacağına benzemektedir. Düşmanlarımız, piyon olarak Yunanistan’ı kullanmak —niyetinde değil— kararındalar. Şimdilik, turizm mevsiminin

geçmesini bekleyen Yunanistan, yanılmıyorsa, sonbahar aylarında, çok şımarık hareketlerle, bizi tahrik etmeye çalışacak ve belki de “sıcak bir savaşa” zemin hazırlayacaktır. Yunanistan’ın siyasî ve askerî hazırlıkları hep bu istikamette cereyan etmektedir. Avrupa Parlamentosu’nun 18 Haziran 1987 günü aldığı karar, bu konuda, Yunanistan’a yeşil ışık yakmaktadır.

Avrupa Parlamentosu’nun aldığı kararın arkasında, Türk Devleti’ni öfkeliendirip hissî kararlar almaya bilhassa NATO’dan çıkmaya teşvik etmek niyeti de yatmaktadır.

Böylece, yalnızlaştırılan bir Türkiye, elbette büyük tehlikelere mâruz kalacaktır. Kara ve kızıl emperyalizmin ortak hedefi haline gelecektir. Elbette, NATO üyesi ülkeler, ikaz edilmeli, bu gibi çirkin kararları aldığı için kınanmalıdır. Lâkin, asla soğukkanlılığı elden bırakmamak şartı ile...

Avrupa Parlamentosu’nun aldığı karar, apaçık göstermektedir ki, bütün aksi iddialarına rağmen, Avrupalılar, henüz “Haçlı zihniyetinden” vazgeçmiş değillerdir ve İmparatorluğumuz gibi, Türkiye’mizi de parçalamak ve üç asırdır sömürdükleri İslâm Âlemi’ni iyice güçsüz ve başsız duruma sokmak arzusu ile hareket etmektedirler.

Avrupa Parlamentosu, bu kararı ile Türkiye’ye yalnız AET yolunu kapatmakla kalmamakta, ülkemizin parçalanması istikametine bir gayretin içinde bulunduğunu da belli etmektedir. Doğu ve Güney-Doğu Anadolu’muz üzerinde “Sevr Projesi”ni hatırlatacak isteklerde bulunmaktadır. Bütün bunlar, hayra matuf olmayan gelişmelerdir ve milletlerarası savaşın acımasızlığını ispat etmektedir. Böyle olunca, Türkiye, bu gelişmeleri göz önünde tutarak, savunmasını yeni baştan ve kendi hür iradesi ile ayrıca plânlanmalıdır. Her türlü ittifaka rağmen, bizzat kendi gücüne ve iradesine güvenmelidir.

DURUM MUHALEMESİ: NE YAPMALIYIZ?

Milletlerarası mücadelelerde, başarılı olmanın ilk şartı, millî birliği ve bütünlüğü güçlendirerek ayakta tutmaktır. Bunun için “yönetim” ile “halk” arasında çok samimi ve ciddi bir diyalog ve işbirliğinin tesisi esastır.

Öyle ki, kamuoyu, sürekli olarak gelişmelerden haberdar edilmeli ve uyanık tutulmalı, atılacak her yeni adımda milletin onayı alınabilmelidir. Öte yandan, millet ile devletin arasını açabilecek ve çatışmalara sebep olabilecek karar ve uygulamalardan mutlaka kaçınılmalıdır.

Bunun yanında, “yönetim”, gerçekçi plânlarla milletimizi, çok yönlü bir “bütünleşme” vetiresi içinde birbiri ile kaynaştırmasını bilmelidir. Meselâ, ülkede yol ve haberleşme ağları güçlendirilerek “coğrafi bütünleşmemiz”, Türk tarihinin sürekliliği şuuru içinde — asla redd-i miras yapmadan— tâ Oğuz Han’dan başlayarak Selçuklulara, Osmanlılara ve Türkiye Cumhuriyetine gelinceye kadar edindiğimiz tecrübelerin ışığında “tarihî bütünleşmemiz”, Doğusu ile Batısı ile bütün vatanımızı kalkındırarak “iktisadî bütünleşmemiz”, Türk-İslâm kültür ve medeniyet değerleri içinde çağdaşlaşarak “harsî bütünleşmemiz”, aşiretler ve etnik gruplaşmalar yerine, bir millet olmanın şuuru içinde “millî bütünleşmemiz”, milletimizin yapısına uygun (her türlü sınıf, bölge, mezhep ve tarikat çatışmasını önleyen) bir “millî demokrasi anlayışında bütünleşmemiz” sağlanmalıdır.

Elbette milletimiz, kendi yararına işlediği müddetçe NATO’da kalmalı ve Türk Devleti’ni güçlendirecekse AET’ye girmeli, tam bir realizm içinde, İslâm Dünyası ile çok yönlü dayanışmasını arttırmalı; faydalı buluyorsa diğer millet ve devletlerle münasebetlere girişmelidir. Ama, bütün bunlar yapılırken, hissî ve acele kararlardan sakınan ve tam bir akademi gibi çalışan, ilmî ve objektif metodlarla plân ve programlar yapan bir “hâriciye” muhtaç olduğumuz da unutulmamalıdır. Bu arada çağdaş mücadelelerin teknik ve metodları da çok iyi kullanılmalıdır.

Her hâl ü kârda, kendi silâhını, bizzat yapan, çağdaş çok yönlü savaşlara göre teşkilâtlanan ve eğitilen bir orduya sahip olmak ve savaş gücümüzü, çok üstün seviyelerde tutmak zorundayız. Bu ordu, içten ve dıştan gelebilecek her türlü tehlikeye karşı, millî var-

lğımızın en büyük teminatı olacaktır. Bununla beraber, çağdaş savaşların, çok yönlü olduğu ve sivil kadrolara da dayandığı asla unutulmamalıdır.

Ülkemizin, çok yönlü bir “iktisadî hamleye” ve başarılı bir “maarife” muhtaç olduğu açıktır. Bu, bütün yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz ile birlikte, insanımızı da millî ve çağdaş ihtiyaçlara göre değerlendirmemiz demektir. Hiç şüphe etmiyoruz ki, milletimiz, “bizi biz yapan” millî ve manevî değerlerle donatılmış ve çağdaş gelişmelere göre yetiştirilmiş evlâtlar ister. Milletimizin bu arzusu, mutlaka yerine getirilmelidir. O zaman görülecektir ki, Türk Milleti ve Devleti, yine tarihî misyonuna eş bir gelişme gösterecektir.

Selçuklular döneminde, 11. ve 12. asırlarda, Osmanlılar döneminde, 15. ve 16. asırlarda, dünyanın en büyük ve en güçlü devleti olan Türkiye’imiz, 72 düvelin insafsızca saldırısı ile çökertildiği zaman dahi dünyanın 6 büyük devleti arasında sayılıyordu. Hiç şüphe etmiyoruz ki, kudretli ve inançlı “yöneticiler” elinde, devletimiz, yine benzeri başarılar gösterebilir. Hemen belirtelim ki, tarihinden, atalarından, kendi kültür ve medeniyetinden utanan kadroların bu millete verecek bir şeyleri yoktur.

MİLLÎ TERBİYE İHTİYACI VE BAZI ÇATLAK SESLER

Çocuğun terbiyesinde “aile” ve “cemiyetin” rolü üzerinde çok tartışılmıştır. Bazıları, çocuğun terbiyesinde “aileye” ağırlık tanırken, bazıları bu işin “cemiyete” ait olduğunu söylemiştir.

Umumiyetle “liberal çevreler”, çocuğun tamamı ile aileye ait olduğunu, onun terbiye ve gelişiminden ailenin sorumlu bulunduğunu, bu konuda devletin müdahale hakkı bulunmadığını, ailenin, çocuklarına —onlar reşit oluncaya kadar— istediği terbiyeyi verebileceğini savunurlar.

Buna karşılık, tâlim ve terbiye işini, içtimaî bir vakıa olarak değerlendiren çevrelere göre de çocuk, aile kadar içinde doğduğu cemiyete ve devlete de aittir. Çocuğun terbiyesi ve gelişmesi, cemiyeti ve devleti de ilgilendirir. Aileler çocuklarını, elbette istedikleri gibi yetiştirme hakkına sahiptirler. Ama, hiçbir aile, çocuğuna “anti sosyal” bir terbiye veremez, onu, içinde doğduğu cemiyetin millî ve mukaddes değerlerine ters düşecek bir tarzda yetiştiremez. Yine hiçbir aile, çocuğunun beden ve ruh sağlığını atamaz ve hiçbir

aile, çocuğunu millî birlik ve beraberlik şuuruna aykırı düşecek biçimde şartlandıramaz.

Kaldı ki, iyi düşünülecek olursa, genç nesillerin terbiyesinde her aile, aynı derecede güçlü ve başarılı olamaz. Tâlim ve terbiye, artık bir uzmanlık işidir ve ancak ehil ellerle yürütülür. Öte yandan, problemli, huzursuz, her bakımdan yetersiz ve cemiyetin değerleri ile çatışan pek çok ailenin varlığı da bir vakiyadır. Genç nesiller, bunlara teslim edilemez. Esasen pek çok medenî ülkenin anayasası, bu konuda devlete “müdahale hakkı” tanır. Devlet, umumî mânâsı ile “velayet ve vesayet hakkını” kullanarak mahkeme kararı ile çocuğu —tehlikelerden korumak üzere— kendi himayesine alabilir. Durum, ülkemizde de aynıdır.

Bütün bunları niçin yazıyoruz? Son zamanlarda, tâlim ve terbiyemize yönelik çok garip sesler ve acayip tavsiyeler ortaya atılmaktadır. Bunlardan bazılarının görüşlerini özetlemek istiyoruz:

Bölücü çevreler, tâlim ve terbiyemizin belkemiğini teşkil eden Türkçe öğretimine karşı çıkıp, “mahallî” ve “etnik ağızları” savunmak cüretini göstermekte, “Çocuk benim değil mi? Onu istediğim gibi yetiştirebilirim” diyebilmektedirler.

Ateist ve dinsiz çevreler: “Okullarda verilen mecburî dîn kültürü de ne demek? Ben çocuğumu, tanrıtanımaz ve dinsiz yetiştirmek istiyorum” diyerek meydan okuyorlar. Marksistler ve komünistler: “Millî tarih ne demek tüm çatışmalar sınıfsaldır.

Onun için okullardan Türk ve İslâm Tarihi dersleri kaldırılmalıdır. Ben çocuklarımı Marksist ve materyalist yetiştirmek istiyorum, bu benim en doğal hakkımdır” diyebilmektedirler.

Eşcinseller ve benzerleri: “Biz cinsel özgürlük isteriz. Okullarda dîn ve ahlâk derslerine yer verilmemelidir” diyorlar.

Ne gariptir ki, bazı çevreler bunlara destek verebiliyorlar.

“İrtica” yaygaraları ile kafaları ve gönülleri bulandıran bir kısım “çirkin basın” da bunların boy boy resimlerini basabiliyor ve beyanatlarına ciddiyetle yer verebiliyor.

Hayret etmemek mümkün değil.

DEĞİŞEN DÜNYA VE BİZ

Dünya hızlı bir değişim içinde... Bazılarına göre, yepyeni bir dünya kurulmakta... Birçok yazar ve mütefekkir, kurulmakta olan bu yeni dünyayı kendine göre, çeşitli biçimlerde hayal etmekte... Bertrand Russell, “İlmî Devletini bu maksatla yazmakta, A. Huxley, “Yeni Dünyası”nı bu endişe içinde kaleme almakta... Yalnız onlar mı? Hemen hemen her entellektüelin “gelecek dünya” ile ilgili düşünceleri, hayalleri ve fantezileri vardır.

Gerçekten de insanın “dününe” ve “bugününe” bakarak gelecek hakkında fikir yürütmek mümkündür. Hiç şüphesiz, “kurulmakta olan dünyanın” tohumları, kökleri ve filizleri zamanımızın içinde bulunmaktadır. Çünkü, “yarımları” tahmin etmek için, “dünleri” ve “bugünleri” çok iyi tahlil etmesini bilmek gerekecektir.

Hemen belirtelim ki, değişen zamanlara, mekânlara, imkânlara ve şartlara rağmen “insanın temel ihtiyaçları” değişmemektedir. Bütün tarihi boyunca insan, barınma, korunma, beslenme, üreme ve yücelme ihtiyacı içinde kıvranıp durmuştur. Hiç şüphesiz, gelecek zamanın insanları da bu “temel ihtiyacı” duyacak ve ona temel ihtiyaçları karşılayacak müesseseler, vasıtalar, metodlar ve teknikler değişecektir.

Görünen odur ki, insanoğlunda mevcut olan biyolojik, psikolojik ve sosyolojik “motifler” devam edecek, ancak bunları karşılamaya çalışan günümüze ait müesseseler değişecektir. Yani beşerî müessesleşmelere yön veren “fonksiyonlar” devam ederken, “içtimai yapılar” kendilerini yenileyeceklerdir. Elbette, bugün ne varsa, “yarımlara” da intikal edecektir. Ama “değişerek”, ama “yeniden biçimlenerek”...

Yarının evleri, mahalleleri, şehirleri, mobilyaları, silâhlan, yiyecekleri, içecekleri, kadın-erkek ilişkileri, eğitim ve öğretimi, ahlâkı, hukuku, estetiği, laboratuvarı, mabedi, iş ve mesai imkânları ve şartları, idaresi, siyasî sistemleri, iktisadî, içtimai ve askerî kuruluşları velhasıl her şeyi yapı değiştirecektir. Bu arada, insanın “temel ihtiyaçları” devam ederken belki “kapisleri” artacak ve “doymak bilmez bir ihtirasa” dönüşecektir.

Elektronik sanayinin gelişmesi ile gün yüzüne çıkmaya başlayan “bilgisayarlar” ve “robotlar”, iş ve üretim dünyasını allak bullak edecek, cemiyetleri, yeni “nizam” arayışlarına zorlayacaktır. Bu durum,

mevcut siyasî sistemleri sarsacak ve yeniden büyük buhranlara ve çatışmalara kaynak olacaktır. Öyle anlaşıyor ki, gelecek dünya, sözlüğünde bulunan birçok kavramı, yeni baştan tarif etmek ihtiyacını duyacaktır.

Üretim, tüketim, iş bölümü, dağıtım, emek, sermaye, mal ve mülk, para, devlet, hak ve hürriyet, ücret, kâr, çalışma süresi, içtimâî adalet, içtimâî güvenlik... gibi kavramlar yepyeni mânâlar kazanacaktır.

Bizim için önemli olan, bütün bu değişiklikler karşısında kültür ve medeniyetimizin durumunun ne olacağıdır. Evet, buna cevap aramak gerek...

DEĞİŞİMİN HIZI VE İSLÂM DÜNYASI...

İnsanlık Âlemi'nin de çok hızlı bir "değişme" vetiresine girdiği doğrudur. Üstelik, bu hız giderek artmaktadır. Bunu durdurmak da mümkün gözüküyor. Esasen, bunu durdurmanın faydası da yok...

Ancak, bu "hızlı değişim vetiresi" karşısında paniğe kapılan ve dolayısı ile farklı tavırlar alan çevreler de var.

Bunlardan bazılarına göre, artık yepyeni bir dünya kurulmakta, bu yeni dünyada, bütün eski müesseseler ve değerler yıkılmakta, bütün millî, dinî, felsefî, hukukî ve ahlâkî sınırlar ve normlar, yenileri ile yer değiştirmekte, her şey giderek "evrenselleşmekte" dir.

Bazılarına göre de, yeni bir dünyanın kurulmakta olduğu, beşerin temel ihtiyaçlarının değişmemesine rağmen, bunları karşılamaya çalışan müesseselerin hızlı bir yapı değişikliğine uğradığı doğru olmakla birlikte, bu hızlı değişim içinde, bilhassa "geri kalmış cemiyetlerin", süper güçlerin çok yönlü emperyalizmine boyun eğerek dehşetli bir "kültür ve şahsiyet erozyonuna" uğrayarak "evrensellik maskesi" altında yok olma yoluna girdikleri müşahade edilmektedir. Yani, bu hızlı değişim içinde, güçlü olan milletler, kültürler ve medeniyetler, büyük bir hırsla "evrenselleşirken", zayıf ve güçsüz olanları da "mahallî ve yerli" değerlerinden utanıp uzaklaşmaktadırlar. Böylece, emperyalizmin yeni maskesi "evrensellik" yaftası olmaktadır.

Gerçekten de bütün dünyada müşahade edilen bu "hızlı değişim vetiresi" ne kadar inkâr ve ihmal edilemez bir vakıa ise, çok yönlü süper güçlerin, zayıf ve geri kalmış ülkeler üzerindeki baskıları da o

kadar çıplak bir realitedir. Emperyalizm, ilmî ve teknolojik gücünü kullanarak, gelişmemiş ülkelere, kendi “dilini, inancını, ideolojisini, kültür ve medeniyetini” de ihraç etmek istemekte ve başarılı olmaktadır.

Esefle belirtelim ki, bugün sayıları bir milyara yaklaşan İslâm Âlemi, böyle bir çıkmaza girmiştir. Her rengi ile emperyalizmin ilmî ve teknolojik baskısı altında bulunan İslâm Âlemi, ister istemez oradan gelen “yabancı değeri” de “evrensel kültür” maskesi altında almakta, zaman içinde, kendi kültür ve medeniyetinden uzaklaştırmaktadır. Son üç asırdır, bu statü içinde yaşayan İslâm Âlemi, şimdi farkına varmaktadır ki uçurumun kenarına gelmiş bulunmaktadır.

Şimdi, İslâm Âlemi’nde, yepyeni nesiller, büyük bir uyanışın şoku içinde, çılgık çılgınlığa gelmektedir. Sloganları da şu: “Kendi millî ve mukaddes hüviyetimizi yitirmeden, gelecek çağlar için güçlü bir ilmî ve teknolojik hamleyi gerçekleştirmek, İslâm’ın mesajını âlemşümül bir çerçeve içinde bütün dünyaya duyurmak üzere ayağa kalkmak ve her türlü emperyalizme son vermek...”

İslâm Âlemi’nden yükselen bu çılgınlıklar, her rengi ile emperyalizmi ürkütmekte ve korkutmaktadır. Şimdi, onlara göre, en büyük tehlike bu uyanıştır. Bunu mutlaka önlemek gerek...

İSLÂM DEĞİŞMEZ, CEMİYET DEĞİŞİR

İslâm dîndir ve “nass’ ile tayin edilmiştir. Bir mümin için İslâmî hükümler, “vahye dayanan âlemşümül hakikatlerden ibarettir”. Bu hükümlere ya “inanılır” veya “inanılmaz”, inananlar “mümin”dir, inanmayanlar “mümin değil”dir. Hiç kimse dîni, kendi idrakine göre değiştirmek, yönlendirmek ve saptırmak hakkına sahip değildir.

İnanmış aydınların, ilim ve fikir adamlarının dîn konusundaki vazifesi, Allah ve Resulü nasıl emretmişse öylece inanmak ve yaşamaktır. Bunun yanında, “inanmış aydınlara” düşen önemli iş, inançlarından asla taviz vermeden, değişen zamana ve mekâna göre teşkilâtlanmak, müesseseseleşmek, metot ve strateji tayin etmek; içinde yaşadığı asrı ve cemiyeti, bütün yönleri ile “kendi imanının ışığında” kritik edip geliştirmektir.

Aksi halde, “İslâmî hükümleri”, asra ve cemiyete uydurmak iddiası ile değiştirme cür’etini göstermek veya “yeni yorum” adı altında

yeni sapıklıklara ve aykırı yollara alkış tutmak, tam manası ile “dîni tahrip” etmek mânâsına gelir. Unutmamak gerekir ki, diğer “semavî dinler” böylece çürütülmüştür. İnsanların Müslümanlığı tercih edip etmemeleri, kendi bilecekleri bir şeydir; ancak, hiç kimsenin İslâm’ı, keyfince değiştirmeye ve saptırmaya hakkı yoktur.

Bilindiği gibi, “âlemşümul hakikat”, zamanın ve mekânın değişmesi ile değişmeyen hükümler demektir. İşte “iman” bu değişmeyen hükümleri ifade eder. Yoksa, biz de herkes gibi bilir ve kabul ederiz ki, içtimâî hayat, gerek “yapısı” ve gerek “işleyişi” bakımından sürekli olarak değişmektedir. Asla inkâr edilemez bir vakıa olarak görmekteyiz ki, cemiyette mevcut olan bütün müessese ve norınlar, zaman ve mekânlarla göre yeniden biçimlenmektedir. Tıpkı, her tohumun kendi “genetik yapısı ve özellikleri” içinde gelişip serpilmesi gibi, her cemiyet de kendi hüviyeti içinde, asla kendine yabancılaşmadan yeni şartlara intibak etmeye çalışır.

İslâm’da “dînin değil, fakat cemiyetin değişebilir olduğu” gerçeği kabul edilmiştir. Mecelle’nin 39. maddesinde belirtilen “Zamanın değişmesi ile hükümlerin de değiştiği” prensibi, bu vakıayı kabul ve tasdik eder. Kaldı ki, cemiyetlerin, çok faktörlü bir dinamiğe bağlı olarak değişmekte olduğu, yeni müesseseler ve değerler geliştirdiği “ayn’el yakînî” olarak müşahade edilmektedir.

Kesin olarak bilmek gerekir ki, bu değişmeler ve gelişmeler, asla âlemşümul değerlere zarar veremez, çünkü, hiçbir gelişme, hakkı iptal edemez. Söyleyin bakalım, İslâm, 400 yıldır, kendi “îman esaslarını” açıkladığı halde, hangi gelişme ve değişme, gerçekten bunları yalanlayabildi ve etkisiz kılabilirdi. Aksine, İslâm, kendini “tekzip etmek” isteyen bütün tertip, hile ve oyunları bozarak, büyük bir ihtişamla gelecek asırlara doğru, yepyeni müessese ve kadrolarla hamle üstüne hamle yenilemektedir. İslam, her zaman yepyenidir ve o, kendinin yepyeni müessese ve kadrolarla temsil edilmesini sever.

İSLÂM DÜNYASI'NIN UYANIŞI VE KARŞI TAVIRLAR

Dost ve düşman, birçok çevre, İslâm Dünyası'nda “yepyeni bir uyanış ve diriliş hamlesinden” söz etmektedir.

Gerçekten de böyle bir gelişme var ve inkâr edilmez boyutlarda kendini hissettirmektedir.

Bazıları bu gelişme karşısında “memnuniyetini”, bazıları da “memnuniyetsizliğini” apaçık ortaya koymaktadır. Yerli ve yabancı birçok basın ve yayın organında bunu rahatça görebiliyoruz.

Hemen belirtelim ki, üç asırdır İslâm Dünyası'nı “sömürge statüsü” içinde yaşatmak ve bu durumu sürdürmek isteyen “kara” ve “kızıl” emperyalizm, gelişmelerden rahatsızdır ve bunu önlemek için, elinden geleni yapmaktadır.

Öte yandan, bu İslâmî uyanış ve diriliş hamlesinin gerçek mahiyetini kavrayamadan “tepki gösterenler” de var. Bu gibileri, meseleyi, ilmî ve sosyolojik açıdan değerlendirmek yerine, hissî davranışlarla yozlaştırmak ve lekelemek istemektedirler. Hadiseyi “çok faktörlü” bir yorumla açıklamak ve değerlendirmek yerine “ideolojik ön yargılarla” gözden düşürmek ve “iç politika” konusu yaparak, sayısı bir milyara varan, mustarip bir ümmetin acıklı çığlıklarını, hiç acımadan “gericilik” ile lekeleyerek susturmak yolunu tercih ediyorlar.

Oysa, İslâm Dünyası'ndaki uyanış ve diriliş hamlesi, her şeyden önce, üç asırdır süregelen “emperyalist baskılara” karşı bir tepkidir ve yeniden kendi kültür ve medeniyetine sarılarak ayağa kalkmaya çalışan bir “rönesans” hareketidir. Bizim, böyle bir diriliş ve uyanış hareketine destek olmamız bir namus borcu değil midir?

Bizim ülkemizde, çok acayip bir “okumuş-yazmış takımı” var. Bunlar hem her türlü emperyalizme karşı olduklarını söylerler, hem de İslâm Dünyası'nda, emperyalizme karşı oluşan akımlara karşı çıkarak, Avrupalı ve Asyalı sömürgecilerin yandaşları gibi hareket ederler. Bunlar, İslâm Dünyası'ndaki gelişmeleri, asla bir Müslüman gibi görmez, Avrupalı ve Asyalı emperyalistler gibi, şu veya bu tarzda lekeleyerek susturmak isterler. Buna şaşmamak mümkün değil... “İslâm'a yabancılaşmış” bu kafalara ve kalemlere, içinde çırpınıp durdukları çelişkiyi kim gösterecek bilmem?

Hayrete şayandır, emperyalizme karşı olduklarını söyleyenlerden bazıları, “Kızıl emperyalizmin” pençesinde bulunan Müslümanlardan söz edilmesini sevmezler, onların verdikleri mücadeleleri görmezlikten gelirler de İslâm Ülkeleri’nin parçalanması konusundaki her türlü tertibi sempati ile karşılarlar. Bunun yanında Avrupalı emperyalistlere karşı olduğunu söyleyen nice kafa ve kalemler vardır ki, kendi öz iradeleri ile onlara teslimiyeti, “ilericilik” sanırlar, Batı’lı her türlü emperyalizme çanak tutarlar, İslâm Dünyası’nda beliren birleşme, dayanışma ve işbirliği ruhunu, korkunç bir felâket gibi gösterirler. Hayret ki, ne hayret!

İNSANIN İSTİHALESİ VE Kur’ân-ı KERİM... (1)

İnsanoğlu, kendinin de içinde bulunduğu tabiatın ve kâinatın sırlarını çözmek için, bitmez ve tükenmez gayret sarf etmiş ve önemli neticeler alabilmiştir.

Bununla birlikte, belirtmek gerekir ki, insanoğlunun elde ettiği netice, bir okyanusa göre, bir damla bile değildir. Namık Kemal’in dediği gibi: “Eğer meçhul ararsan, her şeyin encamı kalmıştır”. Evet, “bildiklerimiz”, bilmediklerimizin yanında “hiç” gibi kalır.

Bırakın tabiatı ve kâinatı, insan, henüz, kendini bile tam manası ile tanımamaktadır. Nitekim bugün biyoloji, çok önemli merhaleler katetmesine, insan hücrelerini lif lif incelemesine, işi “genetik mühendisliğine” vardırmasına, şu veya bu ölçüde “organik nakillerini” gerçekleştirmesine rağmen, insanın “yaratılış sırları” henüz olduğu gibi durmaktadır. Bu konuda ortaya konan “teoriler”, birçok açıdan vicdanları tatmin etmemekte, yoğun propagandalara ve materyalistçe çırpınıslara rağmen, insanoğlu, kelimenin tam mânâsı ile bir “meçhul” olarak gündemde durmaktadır.

“İnsan türünün doğuşu”, günümüze kadar çizdiği gelişme yolu”, ciddi ilmi araştırmalara rağmen, henüz “pozitif” olarak çözülememiştir. Bu konuda ortaya konan “felsefi görüşler” ve “teoriler” ise, haklı olarak çeşitli açılardan tenkid edilmektedir.

Bu durumu gören pek çok okuyucumuz, meselenin bir de İslâmî açıdan ele alınmasını istemektedirler. Görebildiğimiz kadarı ile İslâmiyet, “insanın kendi türü içinde kalarak tekâmül ettiği” görüşünü benimseyebilir. Yani, insan türünün, insanlık cevherini daima bünyesinde taşıyarak, uzun bir gelişme döneminden geçmesi pekâlâ mümkündür. Nitekim mukaddes kitabımız Kur’ân-ı

Kerîm'de şöyle bir âyet-i kerîme vardır: “İnsânın **üzerine, uzun devirden öyle bir zaman gelip geçti ki, o zaman** O, anılmaya **değer bir şey bile değildi.**” (Bkz. ed-Dehr/İnsan Sûresi âyet 1).

Bu âyet-i kerîme mealinden çok açık olarak öğreniyoruz ki, “insan” çok uzun süren bir zaman dilimi içinde yaratılmıştır. Bu yaratılış safha safhadır ve o, “insan olarak anılmaya değer” duruma gelinceye kadar çeşitli istihalelerden geçmiştir. Gerçekten de insan, çeşitli elementlerin meydana getirdiği bir çamurdan süzülüp gelen bir “hülâsa”dan başlayarak Hz. Âdem kılığında suretleşerek Arz'da boy göstermiştir. İşte bu hususa ışık tutan âyet-i kerîme mealleri: **“Andolsun, biz, insanı, çamurdan (süzülmüş) bir hülâsadan yaratmışızdır”.** (el-Müminûn/12). **“Andolsun, biz, insanı salsaldan (kuru ve pişmiş çamurdan) sûretlenmiş bir balçıktan yaratmışızdır”.** (el-Hicr/26).

Bu âyet-i kerîme mealleri, biyolojik tabiri ile pekâlâ, insanın “filogenez tekâmülünü” açıklamış olabilir. Yani, insanın “kendi türü içindeki gelişimine” ışık tutabilir. Üstelik, bu bakış tarzı, bugün ulaşılan ilmî seviyenin bile çok önünde bulunmaktadır. Her zaman olduğu gibi Kur'ân-ı Kerîm, en önde...

İNSANIN İSTİHALESİ VE Kur'ân-ı KERÎM... (2)

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm, insanın “filogenez tekâmülünü” (bir türün, zaman içinde, kendi cevherini koruyarak çeşitli istihalelerden geçişini) açıklamakla yetinmemekte, insanın “ontogenez tekâmülünü” (dölyataklarında, geçirdiği değişimleri) de bir bir incelemektedir.

Bu incelemelerden öğreniyoruz ki, insan yavrusunun “döly-atağındaki büyümesi”, “değişmesi” ve “kılık değiştirmesi” demek olan “ontogenez tekâmül”, insan türünün yaratılışını ifade eden “filogenez tekâmülün” bir hülâsasına olabilir. Ancak, unutulmamalıdır ki, insanın, “dölyataklarında” geçirdiği bütün istihalelerin neticesinde ortaya çıkan hüküm şudur: Bu gelişmenin her safhasında, hangi kılıkta görülürse görülsün, insan, daima insandır ve o, ilk atalarından aldığı “veraseti”, sitoplâzmasında, kromozomlarında ve genlerinde taşıyarak ısrarla korumaktadır. İnsan, “ana rahminde” asla başka bir türe dönüşmediği gibi, bütün gelişim tarihi boyunca, Âdemoğulları böylece var olagelmüşlerdir.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'den öğrendiğimize göre insan, **“dölyataklarında kılıktan kılığa girmesine”** rağmen **“yüksek bir yaradılışa”** sahiptir; Yüce Yaradan ona, **“kendi ruhundan üflemiş”** ve onu **“izzetli kılmıştır”**; o, **“vaktiyle anılmaya değer bir şey bile değilken”**, sonradan **“en güzel biçimde yaratılmış”** olmakla taçlanmıştı.

İnsanın dölyataklarındaki gelişimi, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle tasvir edilmektedir: **“Biz, sizin (aslınızı) topraktan, sonra (üremenizi) insan döl suyundan, sonra pıhtılaşmış bir kandan, daha sonra, hilkatı belli belirsiz bir çiğnem etten yarattık... Sizi, dileyeceğimiz bir vakte kadar, rahimlerde tutup sonra insan yavrusu olarak (gün yüzüne) çıkarıyoruz”**. (el-Hac/5).

Bazıları, insanın dölyataklarında geçirmiş olduğu “kılık değişikliğine” bakarak, insan türünün gelişimi ile ilgili sakat teoriler geliştirmek istemişlerdir. Bu tip teorilerin sübjektifliği, çağdaş biyologlarca ortaya konmuştur. Allah dilerse, ileride bu konuyu da genişçe incelemek fırsatını bulacağız. Ama şimdilik şu kadarını söyleyelim ki, insan, dölyataklarında devamlı biçim değiştirmesine rağmen, “genetik yapı” olarak asla değişmemektedir. Kaldı ki, dikkat edilirse, her türün kendine mahsus bir “gelişme biçimi” vardır. Yüce Yaradan, her canlı türü için ayrı bir “gelişme modeli” çizmiştir ve her canlıya irsiyetine uygun bir kılık tayin etmiştir. Bu konuda yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurulmaktadır: **“Dölyataklarında, size nasıl dilerse, öyle kılık veren O'dur. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O mutlak galip ve hikmet sahibidir”**. (Âl-i İmran/6).

Hiç şüphesiz hayatın kaynağı, “Hayy” ismini taşıyan ve “Hayat” sıfatı ile tezahür eden Yüce Allah'tır. “Kesret” ifade eden hayat hamlesinin arkasındaki “Tevhidi” görebiliyor musunuz? Bütün sır burada!..

HAYAT HAMLESİ ÇOK BİÇİMLİDİR

Biyologlar kesin olarak ispat etmişlerdir ki, her türün kendine mahsus bir büyüme ve gelişme biçimi vardır.

Evet bu, bir biyoloji kanunudur ve hayatın “çok biçimli bir tekâmül” içinde olduğunu ifade etmektedir. Kolayca görüleceği üzere, bu kanun, Ch. Darwin'in, hayatı belli bir modele irca eden “tek biçimli tekâmül”- teorisini yalanlamaktadır.

Gerçekten de her canlının “kendine mahsus” bir gelişme modeli vardır. Meselâ, “insan yavrusu” ile “maymun yavrusu”nun doğum öncesi ve doğum sonrası gelişim safhaları, zaman, biçim ve nitelik itibarı ile çok farklıdır. Bu farkları inkâr ve ihmal etmeye imkân yoktur. Üstelik, bu gelişme modeli irsî olup çevre şartlarından etkilenmemektedir.

Bazıları, insanın “ana rahminde yaşadığı gelişim safhalarını”, canlıların, “tek hücreden” başlayarak “insan” oluncaya kadar geçirmiş oldukları bir türden başka bir türe geçiş ifade eden büyük tekâmülün özeti sanırlar. Onlara göre, insanın döllemiş bir yumurta hücresinden çok hücreliye, oradan omurgasızlara, oradan balığa, oradan amfiba’ya, reptilya’ya, en son olarak ilkel memelilere, sonra maymuna ve ilkel insana dönüşmesi tarzında oluşan “büyük tekâmül”, dölyataklarında aynen tekrarlanmaktadır.

Bakınız, dünyaca ünlü bir genetikçimiz bu görüşü nasıl tenkid ediyor: “Böyle bir benzetişin, diğer benzetişler gibi, büyük ölçüde sübjektiflik taşıdığı, zamanımızda birçok biyolog tarafından gösterilmiştir. Gerçekten filogeneze de yer alan canlı grupların çoğu, insan embriyosunun gelişme safhaları arasında temsil edilmemektedir.

Öte yandan, bu embriyonun gelişiminin her safhasına tekabül eden yaratıkların, geçmişte yaşamış olduklarına dair bir delil yoktur. Keza, insan embriyosunun gelişmesini, belirli safhalarda durdurup o safhaya tekabül eden hayvanın bir numunesini elde etmek mümkün olmamıştır”. (Prof. Orhan Düzgüneş, Evolution-Darvinizm adlı makale, Millî Eğitim ve Kültür Dergisi, Özel Sayı: 5, 1979 - s. 107).

Bütün bu açıklamalardan sonra, rahatça diyebiliriz ki, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de de işaret edildiği gibi, insan, müstakil yaratılmıştır ve hayatın tekâmülü “çok biçimli”dir ve türler “çok kökenli”dir. Yani **her** türün gelişme yolu ve modeli ayrıdır. İşte, bu konuya ışık tutan âyet-i kerîme mealleri: **“Göklerin ve yerin ve bunların içinde yayıp ürettiği bütün canlıların yaradılışı, O’nun âyetlerindendir”**. (eş-Şuara/ 29). **“Allah’ın sizi yaratmasında ve yeryüzünde yayıp üretmekte olduğu her canlıda, sağlam bilgi edinecek bir zümre için âyetler vardır”**. (el-Câsiye/4). **“Allah, her güzel çiftten nice nebat bitirmiştir”**. (el-Hacc/5). **“Ey insanlar, sizi, bir tek candan yaratan, ondan, yine zevcesini vücuda getiren ve ikisinden birçok erkek ve kadın türeten Rabbinizden çekinin”**. (en-Nisa/1).

YENİDEN DİRİLİŞE İNANMAK (1)

Yeniden dirilişe inanmak dînimizin “temel şartları”ndandır. Dînimize göre, buna inanmayanlar veya bu konuda tereddüt gösterenler “mümin” olamazlar.

“Yeniden diriliş” konusu, bütün beşer tarihi boyunca, çetin bir problem olarak tartışılmıştır ve tartışılmaktadır. Konu, akli aşığı için, taraflar, birbirlerini ikna etmekte güçlük çekmişlerdir ve çekeklerdir.

Bize göre, “akıl”, bu konuda “vahyin” yardımına muhtaçtır, aksi halde, Mevlâna Celâleddin Hazretleri’nin buyurdukları gibi: “Bataklığa saplanmış bir merkep gibi” kalacaktır; işin içinden tek başına çıkamayacaktır.

Şu anda, elimizde bulunan ve bozulmadan bize ulaşan tek “vahiy” kaynağı da yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’dir. O halde, biz, konuyu, bu mukaddes kaynağın ışığında inceleyerek “akla yol göstermeye” çalışacağız.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerim’e göre, ölüm mukadderdir ve canlı olan hiçbir yaratık bundan kurtulamayacaktır. Nitekim şöyle buyrulur: **“Yerde yürüyen hiçbir hayvan ve iki kanadı ile havada dolaşan uçucu canlılar hariç olmamak üzere, her şey de sizin gibi ümmetlerdir. Biz, o kitapta, hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Nihayet, hepsi de ancak toplanıp Rab’lerine getirilirler”**. (el-En’âm/38).

Durum, insanlar için de aynıdır. Nitekim, insanoğlu, cansız topraktan yaratılarak diriltildi, sonra tekrar cansız toprağa döndü ve Cenab-ı Hak vaad buyurduğu için tekrar diriltilecektir. Bu husus, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerim’de şöyle açıklanır: **“Siz, cansız iken sizi o diriltti. Sonra, sizi, O öldürecek, tekrar sizi O diriltecek ve nihayet yalnız O’na döndürüleceksiniz”**. (el-Bakara/28).

Görülüyor ki, yeniden diriliş, tabîi ve aklî bir zaruret olmayıp tamamı ile bir “ilâhî vaat”ten ibarettir. Yani, Yüce Allah “vaad” buyurmasa idi, hiçbir güç, hiçbir fen ve hiçbir teknik, ölüp giden canlıları, yeniden diriltemezdi. Nitekim, ölüm karşısında aczini idrak eden insanoğlu, sahip olduğu imkânları düşünerek “ölümünden sonra dirilişi” inkâra yönelebilir; kendi güçsüzlüğünü, Yaratıcıya

teşmile kalkışıp küfre düşebilir. Bu konuda yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyrulur: **“Andolsun, öldükten sonra dirileceksiniz, desen, kâfir olanlar, mutlaka, ‘Bu apaçık bir aldatmacadan başka bir şey değildir’ derler”** (Hûd/7).

Böyle düşünenler, “tabiat kanunlarının” buna imkân vermeyeceğini zannederler. Oysa, kesin olarak bilmek gerekir ki, “tabiat kanunları”, Yüce Allah'ı ve O'nun yaratıcı iradesini değil, bütün yaratılmışlar gibi, bizi ve bizim irademizi dizginler. Bizim, imanımıza göre, Yüce Allah'ı bağlayan ve acze düşüren hiçbir “kanun” ve “âdet” olamaz. Evet, Yüce Allah'a ve O'nun sonsuz olan kudretine inanan, bir insan için “yeniden diriliş” hiç de zor ve imkânsız bir iş değildir. Nitekim yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyrulur: **“İnsan, hiç düşünmez mi ki, o, bir şey değilken, kendisini, hakikaten **biz** yarattık”**. (Meryem/67).

YENİDEN DİRİLİŞE İNANMAK (2)

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerim, “yeniden diriliş” konusunda, insanoglunun kafasını işgal eden soruları, şüpheleri ve tereddütleri, bir bir ele alır ve cevaplandırır. Bunu yaparken yüce ve mukaddes Kitabımızın ortaya koyduğu realizme hayran olmamak mümkün değil.

İnanmayanlar soruyorlar: **“Biz, bir sürü kemik, kırıntı ve döküntü haline geldiğimiz vakit mi, gerçekten biz mi yeni bir yaradılış ile diriltileceğiz?”** (el-İsra/49). **“Bizi kim geri çevirebilir?”** (el-İsra/51).

İşte Kur'ân-ı Kerim'in kısa cevabı: **“Sizi ilk defa yaratmış olan...”** (el-İsra/51).

İnanmayanlar, yine soruyorlar: **“Biz, toprak olduktan sonra mı yeniden yaratılacağız?”** (er-Râd/5). ve ilâve ediyorlar. **“Bu dünya hayatından başka bir hayat yoktur. Biz, bir daha dirilecek değiliz”**. (el-En am/29).

Yüce Allah, Kur'ân-ı Kerim'inde şöyle cevap veriyor: **“Sizin, topunuzun yaratılmanız da, tekrar diriltilmeniz de bir tek kişiyi yaratmak ve diriltmek gibidir. Gerçekten Allah, hakkı ile işiten ve kemali ile görendir”**. (Lokman/28). **“Onlar, gökleri ve yeri yaratan Allah'ın, kendileri gibilerini de yaratmaya kadir olduğunu görmediler mi?”** (el-İsra/ 99).

Gerçekten de ateistler, dinsizler ve materyalistler “yeniden diriliş” inkâr ederler. Oysa, onlar, dirilti- l i p h e s a b a ç e k i l e c e k l e r i g ü n ş ö y l e d i y e c e k l e r d i r : **“Ah, ne olurdu, biz de Rabbimiz’in âyetlerini yalan saymasaydık, iman edenlerden olsaydık”**. (el-En’am/27).

Dînî kaynaklarımızdan öğrendiğimize göre, bir gün, “yeniden dirilişe” inanmayanlardan biri, Yüce Sahabî Hazreti Ali’ye (RA.) şöyle sorar:

- Siz, öldükten sonra, yeniden dirileceğinize inanıyor musunuz?

Yüce Halife cevap verir:

- Evet

Karşısındaki sorar:

- Deliliniz nedir?

Cevap:

- Yüce Allah’ın kitabı Kur’ân-ı Kerîm ve hep doğru söyleyen Sevgili Peygamberim...

Karşısındaki ısrar eder:

- Bana aklî delil gerek...

Büyük İmam cevap verir:

— Ben Allah ve Resulüne inanırım. Muhalfarz, senin iddian doğru olsaydı bile ben zararlı çıkmazdım. Bir de sen, aksini düşünsene, uğrayacağın zararın ölçüsünü hayal etsene... Yok saydığın şey, çınlıçplak bir gerçek olarak karşına dikildiği zaman ne yapacaksın?

Gerçekten de insan, boş yere yaratılmamıştır. O, zamanı gelince, şanı çok yüce olan Rabbimiz’in huzuruna çıkarılacak ve hesap verecektir. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerim’de, insanlar şöyle ikaz edilir:

“Sizi, boş yere yarattığımızı ve gerçekten bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?”. (el-Müminûn/115).

ÖLÜMÜN GİZLEDİĞİ ÖLÜMSÜZLÜK MESAJI...

İslâm dînine göre “ölüm”, bir “varlık” hareketidir. Onu, bir “yokluk” hareketi olarak görmek doğru değildir. Ölüm, “var” ve “canlı” olan varlıklar için söz konusudur. “Yok” olanın ve “cansız” olanın böyle bir problemi de yoktur.

Görebildiğimiz kadarı ile canlı varlıklar arasında, ölümün şuuruna varan ve bunu en yakıcı biçimde idrak eden yegâne yaratık galiba insandır; insanoğlunu, kendi cenazesini tasavvur edebilen ve bundan dehşete kapılan bir canlı olarak tarif etmek de mümkündür.

Gerçekten de insanoğlu, “ölüm” fikrinden hoşlanma ve “ölümsüzlük” arzusu içinde çırpınır durur. Her insanda, “ölüm vakıasına” rağmen, inkâr ve ihmal edilemez boyutlarda, bir “ölümsüzlük isteği ve iradesi” bulunur. Psikolojik olarak insan, “bir ebediyet tavrı” içinde hareket eder ve asla “yok olmak” mânâsında bir “ölüm fikrini” sempati ile karşılayamaz.

Ölümün şuuruna varmak, **her ne kadar insanı tedirgin** ediyor-
sa da —bir bakıma— bu durum, ona “sonsuzluk şuru” aşlamak ve bu özlem içinde çırpınmak gibi, büyük bir idrak kazandırmaktadır. Hemen belirtelim ki, ölümün şuuruna varamayan bir canlı, bu dünyanın fâniliğini anlayamaz, ölüm ve ötesi etrafında bir araştırma yapamaz, metafizik değerlere ulaşamazdı. Oysa, insan, maddeden mânâya, ölümlüden ölümsüze, yaratılmıştan Yaradan’a ulaşabildiği için insandır. İşte bu şuardur ki, hayatı, “ölümünden kaçmak” biçiminde değil, “ölümsüzlüğü ele geçirme” tarzında yorumlamamızı sağlar. Hayvanların ölüm karşısında gösterdiği tepki “kaçmak”tır; fakat sadece insanoğludur ki, “ölümü, ölümsüzlüğün anahtarı” olarak benimsemek iradesini gösterir. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’e göre, ölümünden kaçmak mümkün değildir. Nitekim: “Nerede olursanız **olun, ister tahkim edilmiş kafalarda bulunun, ölüm** size çatıp yetişir”, diye buyrulur. (e-Nisa/78). Yine, **“Her can ölümü tadıcıdır”**. (Âli İmran/185). Velhasıl: **“Allah’ın zâtından başka, her şey helak olucudur”**. (el-Kasas/ 88).

İnsanoğlu, “ölümünden kaçamamak” ve “ölümsüzlüğü özlemek” gibi çelişik iki duygu arasında bırakılmıştır. Yüce dînimiz, bu çelişkiyi, “ölümü, bir varlık, hareketi ve yepyeni bir hayata geçiş” olarak değerlendirerek çözer. İmam-ı Gazalî’nin el-Munkızu Min’ed-Dalal adlı kitabından öğrendiğimize göre Sevgili

Peygamberimiz şöyle buyururlar: **“Siz, şimdi uykudasınız öldüğünüzde uyanacaksınız”**. Nitekim yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de bu husus şöylece teyid edilir: “Bu dünya **hayatı, bir eğlenceden ve oyundan başka bir şey değildir. Âhiret yurduna gelince, şüphesiz ki, o, asıl hayatın tâ kendisidir; bunu bilmiş olsalardı**”. (el-Ankebut/64).

Görülüyor ki, yüce dinimize göre, diğer canlılardan farklı olarak “ölüm şuurunun verilmesi”, insanoğlunu “ebediyete hazırlamak” içindir. Gerçekten de “ölüm”, insanoğluna “ölümsüzlüğü” haber veren bir ilâhî mesajdır.

HAYAT VE ÖLÇÜ

Bütün canlılar gibi, insanın bütün bir ömrü, muhteşem bir matematik sistem içinde geçmektedir. Tabiata ve kâinata hâkim olan hassas ölçü ve nispetler, insan için de söz konusudur. Bu konuya ışık tutacak birkaç örnek üzerinde durmak ve hayatın tesadüflerle izah edilemeyecek bir düzen ve denge içinde geliştiğini göstermek istiyoruz.

Bilindiği gibi insanoğlu, anaya ait bir “ölüm” hücresi ile babaya ait bir “sperm”den meydana gelir. “Ölüm hücresi”, bir milimetrenin yedide biri, bir “sperm canlısı” da milimetrenin iki yüzde biri kadardır. Bunların birleşmesinden “zigot” teşekkül eder ve zigot mikroskobik bir canlıdır.

Zigot teşekkül ettikten sonra, doğum anına kadar, yaklaşık olarak 280 günde, korkunç bir büyüme vetiresine girer ve bu zaman zarfında boyca 50-51 santimetreye, ağırlıkça 3300-3500 grama ulaşır. Doğumdan sonra ve yaş büyüdükçe bu hız kesilir ve 18 yaş civarında durur. Aksi halde, bu büyüme hızı devam etse idi, insan, masallarda sözü edilen devlere dönüşürdü.

Bilindiği gibi, “biyolojik ay” 28 gündür. Böyle olunca, insan yavrusu, dölyatağında, normal olarak “10 biyolojik ay”, yani 280 gün kalmakta ve orada geliştikten sonra gün yüzüne çıkmaktadır. İnsan yavrusunun “dölyatağındaki büyümesi” şöyle bir cetvele bağlanabilmektedir:

1. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $1 \times 1 = 1$ cm.
2. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $2 \times 2 = 4$ cm.
3. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $3 \times 3 = 9$ cm.

4. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $4 \times 4 = 16$ cm.

5. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $5 \times 5 = 25$ cm,

6. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $6 \times 5 = 30$ cm.

7. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $7 \times 5 = 35$ cm.

8. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $8 \times 5 = 40$ cm.

9. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $9 \times 5 = 45$ cm.

10. ay sonunda yavrunun dölyatağındaki boyu $10 \times 5 = 50$ cm.
(Bkz. Rıza Kardaş, Eğitim Psikolojisi, s. 153-Balıkesir).

Öte yandan birden fazla doğumların da “bir kanunu” vardır. Bütün bunlar, tesadüfi şeyler değildir. Allah nezdinde her şey ilim ve ölçü ile, her şeyi O tayin eder. Bu konuda yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur “Allah, her şeyin neye gebe kalacağını, rahimlerin neyi eksik, neyi artık yapacağını bilir. O’nun nezdinde her şey ölçü ile”. (er-Ra’d Sûresi/âyet 18).

O halde, buyurun hep birlikte, kadınların birden fazla gebe kalma ihtimali ile ilgili formülü (Hellin Formülü’nü) gözden geçirelim: “İkiz” doğma ihtimali: 87 doğumda bir, “Üçüz” doğurma ihtimali: 87 (7569) doğumda bir, “Dördüz” doğurma ihtimali: 87 (658.503) doğumda bir, “Beşüz” doğma ihtimali: 87 (57.286.761) doğumda bir. “Altız” doğma ihtimali 87 (4.984.209.209) doğumda bir. (a.g.e. s. 155).

Görülüyor ki, birden fazla doğumlar, esrarlı bir sayı olan 87’nin katlarına göre, bir düzene bağlanmıştır. Hayatı düzenleyen daha nice örnekler verilebilir. Biz, şimdilik bu kadarla yetinelim. Ancak bilelim ki, tabiat, kâinat ve hayat, asla kör tesadüflerle izah edilemez. Bu âlemi Âlim, Hakîm ve Halik isim ve sıfatları ile idare eden, hiçbir matematik dehanın ulaşamayacağı ölçüler ve nispet içinde canlı ve cansız her şeye şekil ve muhteva veren Cenâb-ı Hakk’ın yüce varlığı asla inkâr edilemez.

TAASSUB VE İLMÎ ZİHNİYET

Bizim, okur-yazar tabakasında, en eksik olan şey nedir, bilir misiniz? Hemen cevap verelim: “İlmi zihniyet”.

Bizim “aydınlarımız” ilâ maşallah “doğuştan filozof”... En çetin meseleleri, oturdukları yerden, masa başında veya kürsülerde ne de çabuk hallediyorlar. Müthiş bir akla ve mantığa sahipler; onlar, kita-

plıkların küflü sayfalarına, alın teri ve göz nuru isteyen müşahede ve tecrübelerle asla ihtiyaç duymazlar. Onların her “soru” karşısında verecekleri cevapları ve her “mesele” için hazırlanmış çözümleri vardır. Üstelik, kısa ve öz konuşurlar, kendilerinden emindirler; söylediklerinden asla şüphe etmezler.

Meselâ, onlara sorun: “Nedir, şu İslâm Âlemi’nin son iki üç asırlık durumu? Neden, bir türlü iflah olmuyoruz?”.

Cevap hazırdır: “Durum apaçık ortada... Bizi bu duruma sokan cehaletimiz ve taassubumuzdur. Baksana, bütün vatan sathını büyücüler, hurafeciler, üfürükçüler, yobaz ve mürteciler sarmış... İflah olmayışımızın sebebi bunlar!”.

Tekrar soruyorsunuz: “Bir an için dediklerini kabul edeyim. Fakat şunu anlayamadım, bütün bu saydıklarımız, geri kalmışlığımızın “sebepleri” mi, yoksa ‘sonuçları’ ve “belirtileri” mi?”.

Bu soru, düşünmeyi gerektirdiği için, muhatabımız biraz zorlanır ve muhtemelen şöyle konuşur: “Elbette sebepleri, çünkü, ortada başka sebep yok! Bunları yok edin, bakın nasıl kalkınıyoruz?”

Tekrar soruyorsunuz: “Demek, hızla kalkındığımız ve dünyaya meydan okuduğumuz dönemlerde bunlar yoktu. O zamanlar, aşağı-yukarı her sahada büyük dahiler yetişiyor, büyük eserler veriliyor, büyük hamleler gerçekleştiriliyordu. Sonradan bir şeyler oldu ki, kalkınma ve yücelme hızımız kesildi ve bunun yerini cehalet ve taassup aldı. O halde, bunlar, geri kalmamızın ‘sebebi’ değil, acı birer ‘sonucu’dur. İşte, bütün mesele, bu “yozlaşmaya”, bu “takozlaşmaya”, bu “cehalet ve taassuba” kaynak olan sebepleri tam bir ilmi zihniyetle araştırmak ve ortaya koymaktır.”

Bu açıklamanız karşısında muhatabımız biraz sendeler ve çok defa şöyle konuşur: “Bence, buna gerek yok. Çünkü, durum apaçık ortada... İlim milim diyerek zaman öldürmek saçma!... Vereceksin ceza!... Kahredeceksin bu haşerati!... Bunlara taviz verenleri affetmeyeceksin!”.

Bu tepki karşısında, şayet konuşmak isterseniz, şöyle demeniz uygun olur: “Öfke ile, heyecan gösterileri ile içtimâî problemler çözülmez. O, sık sık hayranı olmakla övündüğünüz Batılı’lar, bu gibi meseleler karşısında, asla sizin takındığınız tavrı almadılar. Konuya İlmin gerektirdiği soğukkanlılıkla yaklaştılar. Biliyor musunuz? Bugün Batı’da, sırf bu konularla uğraşan sosyologlar, psikologlar ve ilim adamları vardır. Onlar, ‘din sosyolojisinin’ yanında, şimdi birer disiplin halinde ‘örf ve âdetler sosyolojisi’ ve ‘Büyü, bâtıl inançlar ve

hurafeler üzerine sosyolojik araştırmalar’ yapıp yayımlıyorlar, meseleleri ilmî ve objektif kriterlerle ele alıp inceliyorlar. Sizler niye böyle yapmıyorsunuz?”

OLUR MU?

Bizim doğuştan filozof okur-yazar takımına sorarsanız, ülkemizde mevcut olan bütün “bâtıl inançlar, efsaneler ve zararlı fikirler” hep “dînden doğmuştur”, dolayısı ile “büyücülük, üfürükçülük ve taassup” buradan kaynaklanmıştır.

Oysa, Batı Dünyası Vida yetişen pek çok ilim adamı ve sosyolog, bu konuda çok farklı düşüncelere sahiptirler. Bunların arasında. “Büyü” ve “Dînin” birbirine İrcâı (indirgenmesi) mümkün olmadığını savunan Georges Gurvitch gibi sosyologlar da vardır. Meselâ, bu ilim adamı, “Sosyolojinin Aktüel Kavramları”nı açıklayan kitabında şöyle der: “Bunalımdan kurtulup huzura kavuşma isteğimizi tatmin etmek isteyen dîn ile dünyaya hükmetme ve buna ulaşma endişesinden doğan büyü, birbirinden doğamaz. Büyü ve dîn, birbirine zıt olmakla birlikte her zaman yan yana var olmuşlardır”.

Öte yandan, James Frazer gibi, bazı sosyologlar da “Büyünün ilim ve teknikten doğduğunu” söylemişlerdir. Meselâ J. Frazer’e göre: “Büyünün dayandığı temeller, modern ilimlerin aynıdır. Büyücü de aynı sebeplerin, aynı sonuçları doğuracağına inanır... İlim de, büyü de tabiatla bulunduklarına inandıkları mekanik bir düzene bağlıdır...”

Bütün bunları, ukalalık olsun diye yazmıyoruz. Bunları yazmakla şunu demek istiyoruz: Bizim Doğuyu da, Batı’yı da bilmez, zavalı ve az gelişmiş okur-yazar takımımızdan bazıları, her fırsat ve vesile ile yüce dînimize saldırmayı marifet bilir ve üstelik hamakatlarını, getirip getirip Batılı düşünce ve modern görüş olarak empoze etmeye çalışırlar ve ülkemizdeki her olumsuz gelişmeden dîn ve mukaddesatımızı sorumlu tutmak isterler. Onlara, bu tavırlarının yanlış olduğunu göstermek gerekir.

Oh, ne âlâ memleket! Halkını asırlarca yolsuz ve okulsuz bırakacaksın, sonra kalkıp taassup ve cehaletimizden İslâm’ı sorumlu tutacaksın. Halkını asırlarca doktorsuz, ilâçsız ve hastanesiz bırakacaksın, sonra kalkıp ülkeyi saran üfürükçülükten ve kocakarı ilâçlarından yüce dînimizi sorumlu tutacaksın.

Ülkeyi, her türlü haberleşme ağından mahrum bırakacaksın, Yemen'e giden, Galicya'larda çarpışan Mehmetçik' ten haber almak için turnalara, rüzgârlara ve seher yellerine haber soran anaların, bacıların ve yavukluların falcılara ve kâhinlere koşmasından İslâm'ı sorumlu tutacaksın. Evet, İslâm'ın bunlara karşı olduğunu bile bile...

Yıllar yılı, bu ülkede ciddî, samimî ve başarılı bir “dîn eğitim ve öğretiminin” yolunu kapayacaksın, bunu yapmak isteyen vatan çocuklarını olmadık sıfatlarla karalayıp lekeleyeceksin, sonra oturup “dînî cehalet ve taassuptan” şikâyet edeceksin.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, taassubunu ve haçlı zihniyetini çok yakından tanıdığımız Avrupalılara ve Batılı dostlarına, onların, basın yayın organlarına, siyaset adamlarına, yalan yanlış bilgiler vererek onları da “Eyvah, Türkiye’de irtica hortluyor” diye bağtıracaksın, olur mu?

LAF ÜRETİCİLİĞİNDEN İLMÎ DÜŞÜNCEYE...

Size samimiyetle söyleyeyim, ben şahsen, Millî Eğitim Bakanlığı’nın, orta dereceli okullarımızda, bugüne kadar okutulmakta olan “felsefe grubu derslerini” azaltarak birer “seçmeli ders” haline getirmesine sevindim. Hele, bunun yerine “fen derslerine” ağırlık verilmesi çok hoşuma gitti. Çünkü, “fen derslerinin” ilmî düşüncenin gelişmesine yardım edeceğini biliyorum. Böyle bir tedbirden sonra, ümit edilir ki, artık ülkemizde, “laf üreten” okumuş - yazmış tabakanın yerini, “ilmî zihniyete” sahip, “ilmî metodları” kullanmasını bilen, “surî mantık” yerine, “ilmî düşünceye” intibak edebilmiş “gerçek aydınlar” alır.

Bir ülkenin aydınlarının “fıkrî seviyesi”, yayınladıkları kitaplardan, dergi ve gazetelerden kolayca tespit edilebilir. Gerçekten ileri ülkelerin üniversiteleri, akademileri ve enstitüleri, büyük ihtirasla, çeşitli konularda araştırmalar yapmakta, her yıl, bunların binlercesini yayınlamakta, ilmin her dalında, akla hayale gelmez tespitlerle, hem ülkelere, hem de beşeriyete hizmet etmektedirler. Yine, bu gibi ülkelerin basın ve yayın organları, hacimli, kaliteli ve çok yüksek tirajlı dergi ve gazeteleri ile yalnız “kamuoyunu” temsil etmemekte, onu geliştirip yüceltebilmektedir. Hiç şüphesiz, günlük olaylara ve magazin türü haberlere yer verilmeyle birlikte, “mek-tep” gibi hizmet veren köşe ve sayfalarla da halka hizmet

götürülmekte, entellektüel kadroların ihtiyaç ve istekleri de kollanmaktadır. Oysa geri kalmış ülkelerde, üniversite, akademi ve enstitüler “ilim” yerine laf ve dedikodu üretirler, ferdî ve zümrevî tahakküm ve menfaat hesapları içinde zaman ve enerji tüketirler. Bu gibi ülkelerin basın ve yayın organları da onlardan pek farklı hareket etmezler; kinleri, öfkeleri ve hırsları kışkırtarak, yaraları kaşıyarak ve kanatarak, kendileri gibi düşünmeyen, inanmayan ve hareket etmeyen, kişi ve zümreleri, olmadık sıfatlarla lekeleyerek, beşerî bütün zaafı istismar ederek okuyucu toplamaya çalışırlar. Bu tip yayın organlarının en itibarlı olanı, “en şirret” olanı, en itibarlı yazarı da “en saldırgan” kalemidir.

Öyle anlaşıyor ki, gerçekten de kalkınmak ve gelişmek, bir bakıma, “ilmî düşünce ve zihniyete” ulaşmak ve böylece hareket edebilen geniş kadrolara sahip olmak demektir. Bizce, eğitim ve öğretimin en önemli görevlerinden biri de insanları, birbirine tahakküm etmekten ve tahsili, böyle bir hırsın âleti yapmaktan uzak tutmasıdır. Tahsil ve diploma, insanın insana hükmetmesi için değil, insanı tabiata ve eşyaya hâkim kılmak için birer vasıta kabul edilmelidir.

Esasen “ilim”, böyle bir maksadı kolay kolay benimsemek istemez. Âlim için “objektif olmak”, “determinizme bağlanmak” ve “âlemşümül kanunlara” saygı duymak bir namus borcudur. İlim, ister istemez, insanı bu noktalara doğru sürükler. Bu hususu İmam-ı Gazalî Hazretleri şöyle özetler: “Biz Allah rızası için ilim tahsiline başlamadık. Fakat ilim, Allah rızası için olmaktan başka bir gayeyi kabul etmedi”. Ne müthiş tespit!..

“DÜŞÜNCEYE TUZAK” DEĞİL, BİR ACELE HÜKÜM...

Ülkemizin gerçekten “aydınlara”, düşünmesini ve problem çözmesini bilen “kadrolara” ihtiyacı vardır.

Hemen belirtelim ki, bu “aydınlık” ve “kadrolar”, yıllar yılı “mantık” ve “felsefe” okuyarak yetişmezler. Nitekim, tâ Abbasiler devrinden başlayarak İslâm Dünyası’nda bu dersler okutulmaktadır. Selçuklu ve Osmanlı medreselerinde de ‘mantık’ önemli bir dersti. Bazılarının sandığı gibi, bu dersler, Cumhuriyet’le birlikte okullarımıza girmiş değildir.

Geçen gün bir makale okudum. Bir profesörümüz yazmış. Millî Eğitim Bakanlığı Tâlim Terbiye Kurulu’nun “mantık ve felsefe derslerini” liselerde seçmeli ders haline getirmesini “Düşünceye Tuzak”

olarak yorumlamakta ve aynen şöyle demektedir: “Mantık ve felsefenin en büyük yararı, sistemli düşüncenin oluşmasını sağlamasıdır. Çağımız uygarlığı, bu sistemli düşüncenin bir ürünüdür. Eğer Batı, olaylara evrensel bir açıdan bakmayı amaçlayan antik düşünce karşısında büyük hayranlığını bugün bile sürdürüyorsa, bunun nedeni Aristo ve Eflâton’ların yaratmış olduğu felsefi düşüncedir... Bizim bağlı olduğumuz İslâm Uygarlığı, dinsel düşüncenin ağır baskısı altında kaldığı için Batı’daki felsefi akımlar, bizde gerçekleşmemiştir. Bu nedenle Batı Uygarlığı’na herhangi bir katkımız olmamıştır .

Felsefenin “sistemli bir düşünce biçimi” olduğu elbette inkâr edilemez ama bu, felsefe okuyan herkesin böyle bir zihnî disipline ulaşacağı mânâsına gelmez. Tıpkı, her edebiyat okuyanın edip, her müzik tahsil edenin müzisyen ve her resim tahsil edenin ressam olmayışı gibi, her felsefe tahsil edenin de filozof ve mütefekkir olması beklenemez. Onun için bu dersin “mecburi” değil de “seçmeli” olması elbette daha uygun olacaktır.

Öte yandan, kesin olarak bilmek gerekir ki, Batı’da, bugün, Aristo ve Eflâton felsefeleri, sadece birer “tarihî hatıra” olarak okutulmakta, onların takip ettikleri “mantık” ve “sistem” çoktan terkedilmiş bulunmaktadır. Batı, bugün, “surî mantık” yerine “ilmî düşünceyi” yerleştirmeye çalışmakta ve hattâ “Aristo mantığı” ile alay etmektedir. Bütün bunları, bir ilim adamımıza hatırlatmayı abes bulurum.

Profesörümüzün, “İslâm Uygarlığı, dinsel düşüncenin ağır baskısı altında kaldığı için, Batı’daki felsefi akımlar, bizde gerçekleşmemiştir. Bu nedenle Batı Uygarlığı’na herhangi bir katkımız olmamıştır” tarzındaki yorumunu hayretle okudum. Kendilerine üzülmek ve utanarak hatırlatmak isterim ki, Eski Yunan’ı diriltiren ve Batı Dünyası’na tanıtanlar Müslümanlardır. Bildikleri gibi, bizde Farabî “İkinci Aristo” olarak isim yapmıştır. Çünkü, Aristo’nun bütün kitapları, onun tarafından bulunmuş, kritik edilmiş ve Batı Dünyası’na sunulmuştur. İbni Sina da öyle... Bunu, yalnız biz değil, bütün Batı fikir dünyası bilmektedir. Unutmamak gerekir ki, bütün bu işler, bundan tam 11 (on bir) asır önce başarılmış ve Batı’nın fikir dünyasında büyük yankılar yapmıştır.

“DÜŞÜNCEYE TUZAK” VE SÜBJEKTİF HÜKÜMLER

Bugün, artık pek çok Batılı yazar ve fikir adamı, Batı Medeniyeti'nin, Doğulu kültür ve medeniyetlerden ziyadesi ile etkilendiğini ifade etmektedirler. Onlara göre, bir “Eski Yunan Mucizesi”nden söz edilecekse, “Bu kültürün kökeninde Doğu'nun izleri vardır”. Gerçekten de “Eski Yunan Medeniyeti”nin Mısır'dan, İran'dan, Hindistan'dan etkilenmediğini kim iddia edebilir? Aristo mantığımda ve bilhassa

Eflâtun'da “Veda'lar Hindistan'ın havası” hayli hâkim görmektedir.

Hele Orta - Çağ Avrupa'sı “Eski Yunan'ı, bilhassa Sokrates'i, Eflâtun'u ve Aristo'yu” Müslümanlardan öğreneceklerdi. Bu konuda İbni Sina ve Farabî'nin M.S. 9. asırda ve İbni Rüşd'ün 14. ve 15. asırlarda yaptığı çalışmalarla “Yunan Felsefe ve Tefekkürü” tekrar gün yüzüne çıkacak ve Batılılar, bu fikir adamlarının kitaplarını Arapça'dan kendi dillerine çevireceklerdi. Hele Osmanlı'lar zamanında Molla Fenarî Hazretleri, Aristo mantığını kritik eden muhteşem kitaplar yazacaktı. Bütün bunları hatırlatmak zorunda kaldığım için üzgünüm.

Hele, bir profesörümüzün: “Felsefe dersleri okullardan tasfiye edilince” onun yerini, Osmanlı medreselerin-deki safsataların alacağını iddia etmesi, insana hüznün veriyor. İşin daha acı olan tarafı, Sayın Profesör, bu kadarla da kalmamakta, işi “iç politikaya” getirmekte ve —kendinden tam beklenilenin aksine— iyice sübjektifleşerek şöyle yazmaktadır: “Bilmediğimiz bir takım akhievveler, Türkiye'nin geleceğini yozlaştıracak bir tuzak hazırlıyorlar. Tâlim Terbiye'nin bu kararı, düşünülen bu geniş plânın bir parçası olsa gerek... Amaç nedir? Beyinsizleştirmek... Okullarda felsefe ve mantığın, yavaş yavaş kapı dışarı edilmesi, gerçekte sosyal, ekonomik ve politik alanda yapılan işlerle ve alınan kararlarla uyushmaktadır...”

Şimdi, bu cümleleri, bu hükümleri beğendiniz mi? Bu düşüncelerin hayranı olduğunuz “sistemli düşünce” ile bir alâkası var mı? Bu hükümlerde zerre kadar olsun “araştırmanın” ve “kuşkunun” yeri var mı? Oysa, bizzat Sayın Profesör, bu konuda neler yazıyor: “Sistemli düşünce araştıracıdır, kuşkucudur. Düşünceye fetva katılığı vermek isteyenler artık düşünmeye gerek duymazlar...”. Gerçekten de hiçbir araştırmaya dayanmayan hissi ve acele kararlar-

rın asla ilmî bir değeri yoktur ve ortaya koyduğu hükümlerden “şüphe” etmeyen ve sürekli bir kritik ile “mücerret hakikati” aramayan bir yazı, kimin imzasını taşırsa taşırsın bir değer ifade etmez.

Bakınız bundan tam dokuz asır önce İmam-ı Gazalî “Mantık” konusunda ne yazıyor: “Mantıkta müspet ve menfî yönden dinî ilgilendiren bir şey yoktur. Mantık, delillerin, kıyasların usulünü, ispatların şartlarını ve bunların nasıl tertip edileceğini, tariflerin yol ve yordamını öğretir ki, bunlarda inkâr edilmesi gereken bir yön yoktur”. Yani, İmam-ı Gazalî’ye göre, İslâm okullarında bu dersi okutmanın bir sakıncası yoktur. Ama nedense, bazı “devrimbazlar”, yüce dinimizi, akıl ve tefekküre düşman gibi göstermek arzusu içinde kalem oynatmaya devam ediyorlar.

KİTAP YAKMA TÖRENİ!

Okullarımız, büyük bir zihniyet inkılâbına muhtaçtır. Yani, “bilgi ezberlemenin” yerini “bilgi üretme” almalı; “zihnî spekülasyonların” yerini “ilmî metodları hakkı ile bilmek ve kullanmak” tutmalı, öğrenciler ferd ve grup çalışmaları ile birer araştırmacı haline getirilmelidir.

Bunlar, hep birbirine bağlı şeylerdir ve üstelik bunlar tam manâsıyla gerçekleştirilmedikçe de ‘çağdaş okula ulaşmak’ mümkün değildir.

Ancak, kesin olarak bilmek gerekir ki, bu konuda başarılı olmanın temel unsuru da “iyi yetişmiş öğretmen”dir. Muhtaç olduğunuz “sayı” ve “kalitede” öğretmeniniz yoksa, hiçbir şey yapamazsınız, bütün iyi niyetleriniz ve ümitleriniz kâğıt üzerinde kalır. Yani, okullarımız, büyük bir zihniyet inkılâbına muhtaçtır derken, buna, gerçekten çok iyi yetişmiş bir öğretmen kadrosunun varlığını da eklemek şarttır. Aksi halde, asla başarı şansınız yoktur.

Esefle belirtelim ki, bugüne kadar, ülkemizde yürütülen ‘maarif politikaları’ bu anlayışın çok uzağında kalmıştır. Çünkü, hepimiz gördük ki, ülkemizi yöneten kadrolar, pek yanlış bir zihniyete saplanarak “maarifi”, bir okuma-yazma seferberliği tarzında anladılar ve yorumladılar. Böyle olunca, en ucuz cinsinden ve en kısa yoldan “öğretmen” ve “eğitmen” yetiştirme yoluna gittiler. Bir kara tahta ve bir tebeşirle “okul” kurulur sandılar. Çocukların hafızalarına yüklemek üzere, ders kitapları hazırladılar. Eğitim ve öğretim faaliyetlerini bir işkence haline getirdiler. Öyle ki, çocuklar, sınıflarını geçtik-

ten veya mezuniyetten sonra, kitaplarını bir daha açmamak üzere kapattılar. Hattâ, birçoğu, kendilerine ıstırap veren bu kitapları, büyük bir öfke ile “ateşe” atıp yakılar.

Böyle bir ‘kitap yakma törenine’ şahsen şahit olmuştum. O zaman, öğretmen yetiştiren bir yüksek okulda öğretmendim. Bilmem hangi dersten mezun olan öğrenciler, okulun bahçesinde toplanmışlardı. Ellerinde, kendilerine çok ıstırap çektiğine inandıkları derse ait “kitap” ve “notlar” vardı. İçlerinde “lider” durumunda bulunan bir öğrencinin komutasında hareket ediyorlardı. Biz öğretmenler de onları, okulun penceresinden seyrediyorduk. Öğrenciler de bunun farkında idiler ve bunu bilerek öfkelerini iyice belli etmek istiyorlardı. Lider durumundaki öğrenci, nihayet emirlerini yağdırmaya başladı: “Herkes elindeki kitapları ve notları, şu işaret ettiğim yere yığsın!”, arkadaşları, dediklerini aynen yaptılar. Bunun üzerine: “Şimdi, bu kitap yığınının etrafında el ele tutuşup bir daire meydana getirelim!”. Onu da yaptılar. Bu esnada “lider öğrenci”, elindeki kibritle, dairenin tam ortasına yığılmış kitap ve notları ateşe verdi. Alevler yükselmeye başlayınca, tıpkı Afrika yerlilerinin dans ve çılgınlıklarına benzer bir tablo içinde, gâh el çırparak, gâh el ele tutuşarak, gâh sıçrayarak, gâh oturarak dönmeye başladılar. Bu, kitaplar ve ders notları kül oluncaya kadar devam etti. Evet, koskoca bir eğitim ve öğretim yılından arta kalan bir kapkara kül yığıdı idi.

Bilmem, başka ülkelerin çocukları ve gençleri de böyle törenler yapıyor muydu?

İLMÎ ZİHNİYETE ULAŞMAK ZORUNDAYIZ

Okullarımız ve en azından üniversitelerimiz, çocuklarımıza ve gençlerimize “ilmî zihniyeti” kazandırabilmelidir.

Nedir, ilmî zihniyet?

Bu, “sübjektifliğin yerine objektifliğe”, “zihnî spekülasyonlar yerine determinizme” ve “acele ve peşin hükümler yerine âlemşümul kanunlara” bağlanarak düşünmek, yorum yapmak ve problem çözmek demektir.

İlmî zihniyet, sanıldığı kadar kolay kazanılmaz. Bunun için, örnek bir ilmî ortam ve bu haysiyete sahip rehberler gerek... Gençler, gerçekten “ilmî tavra” sahip “ilim kadroları” ile birlikte

çalışarak “ilmî zihniyete” ulaşırlar. Böylece yetişen gençler, bu atmosfer içinde, ister istemez “objektif olmayı”, “determinizme bağlanmayı” ve “âlemşümul kanunlara uymayı” âdeta “ahlâk” edinirler.

Nedir, objektif olmak?

Bu, kişinin, olayları, varlıkları ve kıpırdanışları, hisleri ile, heyecanları ile, sempati ve antipatileri ile değil, bizzat, onlardan taşan “veriler” ile, olduğu gibi tespit etmesi demektir. Yani, bir bakıma, olaylar, varlıklar ve kıpırdanışlar karşısında, insanın susması, bizzat incelemeye konu olan şeyin “konuşturulması” esastır. Hangi ilim dalında çalışıyorsanız çalışınız, bütün mesele şudur: Müşahede ettiğiniz veya laboratuvara getirdiğiniz olayı veya varlığı, bizzat onlardan taşan “veriler” ile tespit ve teşhis edebiliyor, kendi his ve heyecanlarınızı, kendi sempati ve antipatilerinizi “dışarıda” tutabiliyor musunuz? İşte “objektiflik” bu...

Determinizme gelince!..

Kesin olarak bilmek gerekir ki, olaylar, bizim gönlümüze göre, bizim arzu ve özlemlerimize göre değil, tabiatı ve cemiyette mevcut bir “sebepler ve neticeler” zincirine göre cereyan ederler. Tabîî ve içtimâî hayat “çok faktörlü” ve “çok biçimli” bir “illiyet bağı” içinde oluşur. Her ne kadar, olaylar karşısında harekete geçen “birer iradeye” sahip isek de umumî hatları ile tabîî ve içtimâî gelişmelere —gönlümüze— biçim vermek çok güçtür. Yahut, biz, insan olarak “irademizi”, bu gerçeği bilerek kullanmak zorundayız. Aksi halde, yeldeğirmenlerine saldıran birer “Donkişot” durumuna düşmemiz mukadderdir. Dünyayı, kendi kafasındaki “fantezilere” göre yönetmek mümkün değildir. Bunu denemeye kalkışanlar, er-geç yanıldıklarını görecektirler.

İlmî zihniyetin üçüncü özelliği, “âlemşümul kanunlara uyarak” adım atmaktır. İlmin ortaya koyduğu, laboratuvar-dan çıkmış ve binlerce müşahade ile teyid edilmiş “kanunlara” aykırı bir yol tutarak başarılı olmak mümkün değildir. Aksine, bu kanunları bilerek ve bunlara intibak edecek tedbirler alarak mesafe alınır. Bütün mesele, ilimle çatışmadan “ilmi kullanmak”tır. Unutmamak gerekir ki, ilim, herkese hizmet edebilir, yeter ki, onu bilelim ve onun gerektirdiği vasıta ve tekniklere hâkim olalım.

Evet, Müslümanlar ve İslâm Dünyası, gerçek mânâsı ile “ilmî düşünce” ve “zihniyete” muhtaçtır.

İLMÎ METODLARI KULLANABİLMEK

Aşağı yukarı, bütün hayatını “Türk Maarifine” adanmış bir meslek adamı olarak meslektaşlarına tavsiyem şudur:

“Çocuklarımıza ve gençlerimize, hazır bilgiler vermek yerine, onlara ‘ilmi metodları kullanmayı’ öğretiniz ve onları ‘ilmî zihniyete’ ulaştırınız. Ancak, bunu yapabilmek için, herkesten önce, sizler, kendinizi, bu değerler ile donatınız .

Asla unutmamak gerekir ki, her türlü kalkınmanın temelinde “insan unsuru” vardır. İnsanı, millî ve çağdaş ihtiyaçlara göre yetiştirmemiş bir ülkenin ayağa kalkması, asla mümkün değildir. Onun için diyoruz ki, bedenlen ve ruhen sağlam, inancı ve idealist kadroların mutlaka “ilmî zihniyete” de sahip olması, “ilmî metodları” hakkı ile bilip kullanması şarttır. Maarifimizde “köklü değişikliklerin” yapılacağı söylentilerinin yayıldığı bu dönemde, bu hususu bilhassa belirtmek isterim.

İstirapla belirtelim ki, her kademedeki eğitim ve öğretimimizle çocuklarımızı ve gençlerimizi, ‘hazırlap bilgiler’ ve “usandırıcı takrirler” ile bunaltmaktayız. Daha çok ezbere dayanan bu maarif faaliyeti, bizi asla muhtaç olduğumuz kadrolara ulaştırmayacaktır. Çünkü, çocuklarımız, her şeyden önce, “ilmî metodları” tanımıyor ve kullanamıyorlar. Daha da acısı, bazı öğretim üyeleri, çocuklarımıza ve gençlerimize “ilmî tavır” yerine, “ideolojik ve felsefi tavırlar” kazandırarak onları iyice şaşırtıyorlar. Basın yayın organlarının ve siyasî kadroların bu konudaki etkileri de ayrı...

Bütün mesele, gençliğimizi, bu olumsuz gelişmelere direnecek bir formasyona ulaştırmak için “ilim zihniyeti” ile donatmak ve ona “ilmî metodları” kullanmasını öğretmektir.

İlmî zihniyetin ne olduğu konusunu, yukarıda incelemiştik, şimdi de kısaca da olsa, “ilmî metodların önemini” belirtmeye çalışalım. Kısaca “müşahede” (gözlem) ve “tecrübe” (deneyim) adı verilen ve her ilmin ve araştırmanın yapısına göre uygulanan “ilmî metodlar”, çok geniş olarak ve sayısız tekrarlarla mutlaka genç nesillere benimsetilmesi ve bilhassa “yüksek tahsil” yapmış gençliğimiz, bu konuda, muhtaç olduğumuz “çağdaş seviyeye” çıkarılmalıdır. Hiç şüphesiz, bu işe, “ilköğretim” kademesinden başlayarak, en yüksek tahsil seviyelerine kadar ısrarla devam etmek gerekir.

Asla unutulmamalıdır ki, “liseli bir gencin”, kalın bir tarih kitabını okuyarak Çin, Hint, Yunan ve Roma tarihini ezberlemeye çalışması yerine, tam bir “ilmî zihniyet” ile ve “ilmî metodları” kullanarak, yani, otoriteleri dinleyerek, arşivleri kurcalayarak, tarihî belgeleri okuyarak ve değerlendirerek “kendi köyünün” veya “kendi kasabasının” tarihçesini hazırlaması çok daha faydalıdır. Yani, hazırlanmış bilgiler ve hafızaya yük olacak laflar yerine, bizzat çalışarak netice almak...

Durum, bütün dersler ve disiplinler için aynıdır ve altını çizerek belirtelim ki, bütün Türk çocukları böyle bir formasyona muhtaçtır.

MAARİFİMİZ YAPI DEĞİŞTİRİYOR

Ülkemizde, eğitim ve öğretim faaliyetleri ve müesseseleri, yeni bir “yapılaşma” vetiresine girmiş bulunmaktadır.

Görünen odur ki, “devlet okulları” giderek itibar kaybetmekte, onların yerine “özel okullar” daha fazla ilgi görmektedir. Öğrenci velileri, çok büyük masraflara ve külfetlere katlanarak çocuklarını, “daha iyi yetişir” ümidi ile yabancı dillerle eğitim ve öğretim yapan bu okullara yerleştirmek için büyük fedakârlıklara katlanmaktadır.

Öte yandan “devlet okullarında” çalışan ve genellikle lisan bilen öğretmenler, ayda 60-70.000 TL. sına “tâlim etmek” yerine, kendilerini ziyadesi ile memnun eden bu “özel okullarda” çalışmayı tercih ediyorlar. Böylece, “devlet okulları”, zaman içinde, kalite kaybına uğruyorlar.

Bu gidişi durdurmak, demokratik bir ülkede, hem mümkün, hem de uygun değil... Çünkü, bu durum, normal bir gelişme vetiresi olup başta İngiltere ve Almanya gibi ülkelerde de ortaya çıkmış ve bugün, en mükemmel biçimine ulaşmıştır.

Bilindiği gibi, bu gibi ülkelerde, “orta” ve “yüksek” öğretim müesseseleri, çok defa “vakıflar” aracılığı ile ve “paralı” olarak yürütülür. “İlköğretim” dışında, tahsil paralıdır ve maarifin ağır yükü, vatandaşların omzundadır. Bu ülkelerde, “devlet” çok zengin olmakla birlikte, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinde, bizzat “tahsil yapanların” ve “vatandaşın” katkıları hayli fazladır. Oralarda devlet, çok müşkül durumda bulunan fakir muhitlerde “okul” açar ve “finans” eder.

Amerika Birleşik Devletleri gibi zengin bir ülke bile, eğitim ve öğretim faaliyetlerini, daha çok “özel teşebbüs” ve “vakıflar” aracılığı ile sürdürmektedir. Bizim Anayasa’mız, ülkemizde “sadece ilköğretimin, devlet okullarında parasız” olmasını isterken, biz, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinde bile “parasız eğitim ve öğretim politikası” sürdürmeyi tercih etmişiz. Pek tabii olarak da bu ağır yükün altından kalkamamışız.

Bütçemizden “millî savunmamıza” denk bir para ayırmamıza rağmen, okullarımızı, enstitü, akademi ve üniversitelerimizi istediğimiz biçimde donatamamışız; muhtaç oldukları kalitede ve sayıda “öğretmen” ve “öğretim üyesi” temin edememişiz; bulabildiklerimizi de “doyuramamışız” ve dolayısı ile özlediğimiz ölçüde başarılı olamamışız. “Kendi okulunu kendin yap” kampanyaları —şu veya bu ölçüde başarılı gözükse bile— yaralarımıza merhem olamamış.

O halde yapılacak iş belli... Kanaatimizce, benzerleri gibi bir “Millî Eğitim Fonu” hükümetçe hazırlanmalı, giderek zenginleşen gelir kaynaklarına bağlanmalı; her il ve ilçede “Mahallî Eğitim ve Öğretim Müesseselerini Destekleyen Vakıflar” kurulmalı ve harekete geçirilmeli; başta üniversite ve yüksekokullarımız olmak üzere, bütün okullarımız, öğrenci velileri ve mezunları ile dayanışma halinde bulunarak “hususî vakıf müesseseleri” geliştirmeli; zenginlere, vergi gibi. “burs verme” mecburiyeti getirilmeli, özel okullar teşvik edilmeli “devletin omzundaki yük” azaltılmalı; devlet okullarında da eğitim ve öğretim faaliyetleri “paralı” olmalı ve bu paralar ile bu okulların kalitesi yükseltilmeli, eğitim ve öğretim kadrosu, her bakımdan tatmin edilmelidir. Fakir, kimsesiz ve himaye muhtaç çocuklar ve gençler için “özel tedbirler” alınmalı, eğitimde fırsat ve imkân eşitliği sağlanmalıdır.

DİN VE FELSEFE İLİŞKİLERİ

Batı Dünyası’nda, asırlar boyunca “kilise” ile “aydınlar” arasında bir çelişme ve çatışma müşahade edilmiştir. Bu mücadelenin, zaman zaman, trajik boyutlara vardığını da herkes bilir. Bu sebepten olacak. Batı’lı aydınların “dîn kavramı” karşısında, genellikle olumsuz bir tavrı vardır.

Böylelerine göre, “iman” ile “akıl”, inanç ile düşünce birbirine zıt iki kavramdır. Bu anlayış biçimi, hemen hemen 18. ve 19. asrın bütün aydınlarına hâkimdi. Fakat zamanla anlaşıldı ki, “iman ile

akıl” “inanç ile düşünce”, İnsan hayatının vazgeçilmez ve birbirini tamamlayan iki ayrı değeridir. Nitekim, bu gerçeği, Sevgili Peygamberimiz, bundan 1400 yıl önce, şöylece tespit buyurmuşlardı: **“Akıllı olmayanın dini de yoktur”**.

Elbette “dîn” ve “felsefe” farklı şeylerdir. Tıpkı, bunun gibi, elbette “peygamber” ile “filozof” farklı iki insandır. Bunları, birbiri ile karıştırdınız mı, işin içinden çıkamazsınız. Çünkü, peygamberler, her şeyden önce “inanmış” insanlardır da filozoflar, her hâlükârda “şüpheli” içinde kıvranıp dururlar. Oysa “akıl”, hem “inanmanın”, hem “düşünmenin” vasıtasıdır.

Filozofların birer “sistem adamı” oldukları doğrudur. Onlar, “akıl kanunlarına” ve “akıl metodlarına” dayanarak, kendi içinde tutarlı ve felsefenin belli başlı problemlerine akli çözümler arayan bir sistem geliştirmek zorundadırlar. Koskoca felsefe tarihinde rastladığımız “felsefi ekoller” ve “akımlar” böylece doğmuş bulunuyor. Yani, birbirine zıt, birbirini inkâr ve reddeden yüzlerce “felsefi düşünce”... Akıl akla itirazı ve akıl akla güvensizliği... İşte felsefe bu!...

Kısaca, felsefe, “varlık”, “bilgi” ve “irade” problemlerine zihni çözümler arayan “sistematik” ve “bütüncü” bir düşünce ürünüdür. Her felsefe, kendini meydana getiren “filozofun şahsiyetini” etkileyen, bütün değerlerden müteessir olur. Yani, her felsefi sistem, kurucusunun şahsiyetine ve bu şahsiyetin içinde geliştiği çok faktörlü içtimâî hayata bağlıdır.

Bazıları, pek haksız olarak, felsefi düşünceyi “sistemli” bir bilgi tipi olarak görür de “dini inançları” böyle bir disiplinden mahrum zanneder. Oysa, her dînin, kendi inançları arasında bir “tutarlılık” ifade ettiğini görmek kolaydır. Çünkü, insan akli, hangi sahada olursa olsun, “çelişkilerden” hoşlanmaz ve onları bertaraf eder. Nasıl ki, farklı felsefeler, birbirine zıt görüşleri temsil ettikleri halde, her biri kendi arasında tutarlı bir mantığa sahip ise, durum “dînler” açısından da aynıdır. Yani, her dîn kendi arasında, başlı başına bir bütün teşkil eder.

Konu, çeşitli dînler açısından, ayrı ayrı incelenebilir. Ancak, bu bizim işimiz değil. Biz, Allah dilerse, meseleyi İslâmî açıdan ele alıp incelemeyi düşünüyoruz. Böylece, İslâm’ın muarızlarına göstermek istiyoruz ki, dînimiz, insan zihnini ve hayatını ilgilendiren her konuda, sistemli ve tutarlı bir yol çizmektedir. İnsan aklına gelebilecek her soruya, çelişkiye düşmeden “tevhid inancı” içinde cevap ver-

mektedir. Yani, İslâm'ın kendine mahsus bir “sistematîği” ve “diyalektiği” vardır.

İSLÂM BAŞLIBAŞINA BİR SİSTEMDİR

İslâmiyet'i tarafsız bir gözle inceleyen bütün ilim ve fikir adamları, onun, hayatın her safhasına ışık tutan bir “nizam” olduğunu görüp itiraf etmişlerdir. Evet, İslâm, dört başı mâmur bir “sistem”dir ve akla gelebilecek her konuda “emirler”, “yasaklar” ve “prensipeler” vazetmiştir; akla yol göstermiştir. Böylece, İslâm'ın ışığında, orijinal bir “tefekfûr” doğmuş, kendine has bir “güzel sanatlar dünyası” oluşmuş, içtimâî, iktisadî ve siyasî hayat yepyeni boyutlar kazanarak, büyük bir kültür ve medeniyetin, tarih sahnesine çıkmasına sebep olmuştur. İlimde, teknikte, tıpta, hukukta hayrete şayan hamlelere kaynak olunmakla kalınmamış, diğer varlıklar ve canlılar karşısında “insanın yepyeni bir statü” kazandığı görülmüştür.

İslâm'ın her konuda ortaya koyduğu değerleri, burada tek tek sayıp açıklamamız mümkün değildir. Ancak satırbaşları ile belirtelim ki, İslâm'ın el atmadığı ve çözüm getirmedığı hiçbir beşerî problem yoktur. Buna dayanarak diyoruz ki, bütün ilim ve fikir adamlarının, bütün sanatkârların, bütün eğitimcilerin, psikologların, bütün iktisatçıların ve devlet adamlarının İslâm'dan öğrenecekleri çok şey vardır. Bunun için İslâm'ın “Temel Kaynaklarını” ve 1400 yıllık “tarihî tatbikatını”, geliştirdiği bütün “müesseseleri” ile birlikte ilmî ve akademik bir süzgeçten geçirebilmek gerekir.

Şimdi, burada isimlerini saymaya gerek duymadığımız, yüzlerce “yerli” ve “yabancı” ilim ve fikir adamının da ortaya koyduğu üzere, İslâm, başlı başına bir hazinedir. Bu hazineye, her türlü “acele” ve “peşin” hükümden arınarak yaklaşabilen namuslu ve haysiyetli herkes, bu gerçeği er-geç teslim etmiştir ve edecektir.

Biz iddia ediyoruz ki, “varlık problemi” etrafında kafa patlatan ve çeşitli “felsefî ekollere” bölünüp boğuşan filozofların, İslâm'ın bu konudaki emir ve ölçülerden haberdâr olması şarttır.

Yine, “bilgi problemini” çözmek isteyen ve işin içinden çıkmayan fikir adamlarının, İslâm'ın bu konudaki mesajlarından haberdâr olması şarttır.

Yine, “irade ve aksiyon problemi” etrafında düşünürken çıkmalara düşerek bunalan beyinlerin, İslâm’ın bu konudaki açıklamalarından mutlaka haberdâr olması şarttır.

Yine, “iyiyi, güzeli ve doğruyu” özleyen insanların, bu konularda İslâm’ın ne dediğinden haberdâr olması şarttır.

Yine, fert ve cemiyet olarak “İnsan nedir? Nerden gelmekte ve nereye gitmektedir?” diye soru soran insanların, bu konularda İslâm’ın ne dediğinden haberdâr olması şarttır.

Yine, “Nasıl bir iktisadî nizam?” diye bitmez tükenmez bir arayış içinde şaşkına dönen kişi ve kadroların, bu konuda İslâm’ın ne dediğini bilmesi şarttır.

“İnsanları nasıl mutlu kılabiliriz?” diye düşünen devlet adamlarının ve yöneticilerin bu sorunun cevabını birde İslâm’da aramaları şarttır.

“Adalet, hak, hukuk ve hürriyet kavramlarını” tarif etmek için alın teri ve göz nuru döken kimselerin, bu konuda İslâm’ın ne dediğini de merak etmesi şarttır.

GENÇ NESİLLER VE İNANMIŞ AYDINLAR

Meslek hayatımın çok önemli bir bölümü, öğretmen yetiştiren okullarda, pedagoji öğretmenliği yaparak geçti. Az değil, tam 20 yıl...

Bu zaman zarfında, on binlerce Türk çocuğu ile haşır neşir oldum; onların problemlerini ve özlemlerini yakından tanıdım. Gençliğimizin kafasını işgal eden “soruları” öğrendim.

Bu arada dehşetle gördüm ki, çocuklarımız ve gençlerimiz, “Aile ile okul çatışması” adımı verdiğimiz, büyük bir “değerler çelişkisi” içinde bunalmaktadırlar. Kendi ifadelerinden anlıyorum ki, “ailelerinden edindikleri değerler” ile “okulda kazandırılmak istenen değerler” arasında bocalıyorlardı. Hemen belirtmeliyim ki, bu çatışmanın ve çelişmenin ağırlık noktası da “dîn” idi. Maruz kaldıkları telkin ve tesirler sebebi ile çocukların kafasında bin bir soru ve şüphe belirmiş ve daha önce, iyi ve yeterli bir dîn terbiyesi almamış oldukları için de işin içinden çıkamıyor, dolayısı ile bunalımdan bunalıma düşüyorlardı. Üstelik, onlara bu konularda yardımcı olacak bir kimse de bulamıyorlardı. Oysa gençliğin, kendilerine rehberlik edecek “inanmış aydınlara” ihtiyacı vardı. Nitekim, böyle

birini buldukları zaman, onun çevresinde toplanıyor, dert ve meselelerini açıkça ve samimiyetle ortaya koyuyorlardı.

“İnanmış bir aydın” olarak, on binlerce Türk çocuğuna, karınca kararınca, “rehberlik yapmak” fırsatını bulduğum için, Yüce Allah’a hamd ederim. Bu arada, bana tevcih edilen “sorular” ile onlara verdiğim “cevapları” bir araya getirsem, ciltler dolusu kitap olurdu. Mamafih, itiraf etmeliyim ki, yayınladığım bütün kitaplar ve yazılar, bir bakıma, bu çocuklarımıza verdiğim cevaplardan ibarettir.

Bir gün, genç bir öğretmen adayı öğrencim, bana şöyle bir soru tevcih etmişti: “Felsefe tarihinden öğreniyoruz ki, “Varlık Problemini” incelerken filozoflar, farklı kamplara ve ekollere ayrılıyorlar, birbirlerini reddeden görüşler ortaya koyuyorlar. Böylece, birbirine zıt olarak, materyalizm, spiritüalizm, idealizm ve realizm gibi felsefi ekoller doğuyor. Şimdi, sizden istirhamım şudur: İslâm’ın Varlık Problemi karşısında tavrı nedir? Kısaca açıkla mısınız?”.

Şöyle cevap vermiştim: İslâm’da tek, gerçek ve mutlak varlık Allah’tır. Allah var iken hiçbir varlık yok idi. Enerji, madde, hayat ve ruh adını verdiğimiz bütün varlık tezahürleri, O’nun yaratması ile meydana geldi. Her şey, O’nun isim ve sıfatlarının birer tecellisi olup, bize O’ndan haber getiren birer “mesaj” durumundadır. Bütün varlıklar O’nunla varlıkta dururlar, varlıklarını O’na borçludurlar. Biz Müslümanlar, enerjiyi, maddeyi, hayatı ve ruhu inkâr etmeyiz. Bunların hepsini, bir Kitab-ı Ekber olan kâinatın içine yerleştirilmiş birer “âyet” olarak görürüz. Bize göre, yaratılmışlar, fani, geçici ve izafî birer varlık olup gerçek varlık Vâcib’ül Vücut olan Allah’tır. Nitekim, Allah’ın zâtından başka her şey helak olucudur.

Böylece anlaşılıyor ki, biz Müslümanlar, ‘Varlık Problemi’ konusunda hiçbir ‘felsefi ekole’ bağlanamayız. Yaratılmış hiçbir varlığı ‘Bütün varlıkların kaynağı’ itibar edemeyiz,

Bu cevabım üzerine genç öğretmen adayı öğrencim: “Demek, bu konuda İslâm’ın da kendine has emir ve açıklanıları varmış. Peki, bize niçin bunu da anlatmıyorlar?” diye dert yandı.

Allah, dilerse, bu tip açıklamalarımıza devam edeceğiz.

SORULARA CEVAPLAR: BİLGİNİN KAYNAĞI NEDİR?

Samimiyetle itiraf edeyim ki, bugün sahip olduğum kültürün büyük bir çoğunluğunu öğrencilerime borçluyum.

Bir şeyler öğretmek için girdiğim sınıflardan daima, yeni bir şeyler öğrenerek çıkmışındır.

Atalarımız, “soru sormak ilmin yarısıdır” demişlerdir. Gerçekten de öyle... Beni çalışmaya, araştırmaya, okumaya, düşünmeye ve geceler boyu uykusuz kalmaya zorlayan “öğrenci sorulan” olmasa idi, kendimi, çok daha yetersiz hissederdim.

Çok iyi hatırlıyorum, bir gün, genç bir öğrencim bana şöyle demişti: “Hocam, materyalistlere göre ‘bilginin kaynağı madde’, idealistlere göre de ‘insan zihni’dir. Sorum şu: İslâmiyet, bu konuya bir açıklık getirmiş midir?”.

Şöyle cevap verdiğimi hatırlıyorum: “Yüce dinimize göre bilginin kaynağı Allah’tır. İnsana, bilmediğini O öğretti. Bunun için, bir Kitab-ı Ekber olarak tabiatı ve kâinatı yarattı. Yer ile gök arasını, her biri birer âyet olan objelerle doldurdu. Enerji, madde, hayat ve ruh adını verdiğimiz binlerce varlık türünü çeşitli mesajlarla donattı. Sanki, tabiatı ve kâinatta bulunan her varlık, bilinmek ve okunmak üzere, insan idrakine sunuldu. Diğer varlıkları bilmem ama, insan, tabiatı ve kâinatı dolduran bu mesajları okuyacak ve yorumlayacak kaabiliyetle yaratıldı. Bu sebepten olacak Sevgili Peygamberimize gelen ilk vahiy cümlesi “oku” emrinden ibarettir. Gerçekten de insanoğlu, Kitab-ı Ekber’i okuyabilecek istidatta yaratılan tek canlıdır.

Öyle görünüyor ki, başta madde ve enerji olmak üzere, bütün varlıklar “bilinmek” için yaratıldığı halde, sadece insanoğlu “bilmek” ile mükellef kılınmış. Madde, kendinde yazılı olanlardan habersiz bir mektup gibidir. O bir şey bilmez, fakat bilgi yüklüdür. Maddedeki “bilgi yükünü” ancak “insan zihni”, kendi yapısı ve istidatları içinde idrak edebilir. Bilgiyi meydana getiren ne madde, ne de insan zihnidir. Bilgi, yüce Allah’ın “âlim” sıfatından kaynaklanmakta ve çeşitli vasıtalarla insan idrakine ulaştırılmaktadır.

İnsanoğlu, geliştirdiği vasıta ve tekniklerle eşya ve varlıkların bağrına yerleştirilmiş “mesajları” dosdoğru öğrenmek ve bilmek ihtiyacı içinde bulunmaktadır. Gözlemler, deneyler, laboratuvarlar

kısaca her türlü inceleme ve araştırmalarla “eşyanın sırlarını” çözmek istemektedir. Sevgili Peygamberimizin **“Yarabbi, bana eşyanın sırlarını olduğu gibi göster”** diye dua ettiğini biliyor musunuz?

Böylece anlaşılmaktadır ki, biz Müslümanlar, bilginin kaynağı konusunda felsefi ekollerden hiçbirine bağlanamayız. Yani, biz materyalist ve idealist ekollerden birine saplanarak düşünemeyiz. Bize göre, ilâhî mesajlarla yüklü olan madde âleminin sırlarını çözmekle görevlendirilmiş insanoğlunun, bilginin “gerçek kaynağı” olarak, “el-Âlim” olan Yüce Allah’a yönelmesi şarttır. Aksi halde cehaletten kurtulamaz.

SORULARA CEVAPLAR: HAREKET VE İRADE PROBLEMİ...

Beni günlerce uykusuz bırakan sorulardan biri de şudur: “Tabiat ve kâinat, ister en katı mânâsı ile, ister ihtimalî mânâsı ile düşünül-sün, ‘determinizm’ adını verdiğimiz bir sebepler ve neticeler zinciri içinde kıpırdadığına göre, insanın iradesinden söz edilebilir mi? İslâmiyet, bu konuya da bir açıklık getirmiş midir?”.

İşte cevabım: Bu sorunun cevabı ciltler dolusu açıklamaları gerektirir. Ben konuyu özetle ifade etmeye çalışacağım.

Önce bilinmelidir ki, tabiat ve kâinatta bulunan her varlık, soru-da belirtildiği üzere, katı veya ihtimalî bir “determinizme” bağlıdır. Yani eşya âleminde “etkisiz tepki” yoktur. Yani, tabiat ve cansız kâinatta bulunan canlı ve cansız varlıkların “mutlak hürriyetinden” söz edilemez. Yüce ve mukaddes Kitabımız’da buyurulduğu üzere, her şey “âdetullaha” ve “sünnetüllaha” uygun olarak yaratılmıştır. ve bunlarda bir değişiklik olduğunu da görmeyiz. Yani tabiat ve kâinat, ilâhî emir ve kanunlarla dizginlenmiştir. Tabiatın ve kâinatın tek ve muhtar faili Cenab-ı Hak’tır. Kesret âleminde müşahade ettiğimiz kıpırdanış ve hareketlerin gözümüze çektiği perdeleri araladığımız zaman, bunların arkasında yalnız bir “Fail-i Mutlak” olarak Allah’ı görürüz. Yüce ve mukaddes Kitabımız’da buyurulduğu üzere: “Göklerde ve yerde **ne varsa O’nundur. Hepsi de O’na boyun eği-cidir**”. (er-Rûm/26).

İnsanın “irade” ve “sorumluluğuna” gelince... Hemen belirtelim ki, bizim irademiz de “yaratılmıştır.” Yani, Yüce Allah, biz insanları, “iradeli” olarak yaratmıştır. Dileseydi, bizi de “iradesiz” yaratabilirdi. Fakat O, bize, İmam-ı Âzam Ebu Hanîfe Hazretleri’nin buyur-

duğu gibi, “cüz’î irade” adını verdiğimiz bir “seçme kaabiliyeti” vermiş bulunmaktadır. Bu seçme kaabiliyetimiz, “şuurlu tercihler yapabilmek” olarak tarif edilebilir.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de ifade buyurulduğuna göre, insan, “külfî iradeye” bağlı olmakla birlikte, “çatallı bir yol ağzında” şuurlu tercihler yapabilecek bir kaabiliyette yaratılmıştır. Nitekim şöyle buyurulmaktadır: **“Sizi, bir imtihan olarak hayır ile de şer ile de deniyoruz”**. (el-Enbiya/35). Yani, Cenab-ı Hak, insanoğlunu değerlendirmek üzere, bir bakıma, onları “Hayır-Şer” yahut “Doğru-Yanlış Testine” tabi tutarak imtihan etmektedir. İşte, insanoğlunun “iradesi” bu noktada tecelli etmektedir. Yani, o, kendine gösterilen “doğru” veya “yanlış” yollar-dan birini tercih ederek “sorumluluk yüklenecek” istidatta yaratılmıştır. Nitekim, bu hususu, ifade etmek üzere, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurulmaktadır: **“Biz, ona (insana) iki de yol gösterdik”**. (el-Beled/10).

Yüce dînimize göre, insanlar, bu tercihlerinden sorumludurlar. Çünkü: **“Her nefis, kazandığı şey mukabilinde bir rehinedir”**. (el-Müdesir/38). Kesin olarak bilinmelidir ki, kendi kendilerine kötülük yapmış olurlar. Bunun için şöyle buyrulur: **“Onlara (insanlara) biz zulmetmedik, fakat onlar, kendi kendilerine zulmettiler”**. (Hûd/101).

CEMİYET, TABİAT VE İSLÂM...

Görünen odur ki, “cemiyetler”, fertleri, kendi normları içinde iyice hapsedmek ve onu kısıvrak sararak içtimaî yapının kopmaz bir parçası haline getirmek isterler.

Yine görünen odur ki, bütün cemiyetler, “muhafaza-kâr”dırlar da galiba “inkılâp” kavramı, daha çok “ferdî ve zümrevî direnişleri” ifade etmektedir.

Durum, İslâm tarihi açısından da aynıdır. Nitekim, tarihin en büyük inkılapçısı olan Sevgili Peygamberimiz, putperest Arap cemiyetini, bu alçaltıcı inançlardan kurtarmak için mücadele verirken, onlar: **“Biz, atalarımızın dîninden ayrılmayız”** diyorlardı.

Oysa İslâmiyet, “içtimaî tecrübeler” gereken değeri vermekle birlikte, cemiyetlerin de yanılabilceğini söylüyordu. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurulmaktadır:

“Onlara (putperestlere), Allah’ın indirdiğine ve Peygamber’e gelin, denildiği zaman, (onlar), atalarımızı üstünde bulduğumuz şeyler bize yeter, dediler. Ya ataları, hiçbir şey bilmiyorlar ve doğru yola gitmiyorlar idiyse”. (el-Mâide/104).

Bu açıklamalarla demek istiyoruz ki, “içtimâî çevre”, insanın gelişmesi için zarurî bir ortam olmakla birlikte, bazen veya belli bir seviyeden sonra, yetersiz kalabilmektedir, hattâ, bazen gerçeği görmek ve bulmak konusunda zararlı ve tutucu bir rol dahi oynayabilmektedir. Evet, yüce dinimiz, yukarıya mealini aldığımız bu âyet-i kerîme ile bu gerçeği belirtmek istemektedir.

Durum, aşağı-yukarı tabiat çevresi için de aynıdır. Bilindiği gibi, tabiat, insan eliyle meydana gelmemiş topyekûn coğrafya faktörleri demektir ve bizi içimizden-dışımızdan kuşatmıştır. İnsanoğlu, tabiatın bir parçası olarak, tabiatın içinde yaşamaya ve kavgasını vermeye mecburdur.

Bütün bunlarla birlikte, insanda, diğer canlılarda olmayan garip bir psikolojik hâl var. Yani, insanoğlu, tabiatın bir parçası olduğu halde, tabiat ile yetinmemekte onu eleştirerek ve aşarak, kendine has, yeni bir çevre oluşturmaya çalışmakta ve buna “kültür” adını vermektedir.

Görünen odur ki, insan, tabiatın bir parçası olmakla birlikte, ona yenik düşmek istememektedir. İnsanoğlu, başta ilim ve teknik olmak üzere, bütün kültür değerlerini geliştirirken, âdeta, tabiatın bütün sırlarını tanıyarak dizginlerini eline geçirmek ihtirası içindedir. Böylece, tabiatın ve kâinatın “efendisi” olmayı ümit eden insanoğlu, kendi ruhundan yankılanan “sonsuzluğa açılma” arzu ve iradesini de ortaya koymaktadır. Bu tavır, insanoğlunu “metafizik” araştırmalara sevk eder.

Görülüyor ki, insan, hem “cemiyetten”, hem “tabiattan” gelen ve gelebilecek esarete karşıdır. İnsan cemiyetin yonttuğu “sahte mabutlara” ve “putlara” da, tabiatın kendisine ve kuvvetlerine de tapınmak istememektedir.

Ancak, iftiharla belirtelim ki, sadece İslâmiyet’tir ki, “Allah’tan başka ilâh yoktur” diyerek insanın bu ihtiyacına cevap vermektedir.

Beşeriyet, İslâm’ın kadrini er geç anlayacaktır.

İSLÂM, DÜŞÜNCEYE HÜRRİYET GETİRİR

Bazı tanrıtanımaz kimselerin sandıklarının aksine İslâm, insanın “hürleşmesi” için savaşı veren tek dindir.

İslâm’ın “Allah’tan başka ilâh yoktur” şeklinde formüle ettiği gerçek, insanı, insanın mantığını ve hayatını esir almaya çalışan bütün “putları” ve bütün “tabuları” yıkar.

Bu noktada, hemen belirtelim ki, İslâm’ın ortaya koyduğu “nasslar” ve “normlar”, insanın şeref ve haysiyetini koruyucu, insanın kendini ve mantığını esir almak isteyen “tahakküm unsurlarını” bertaraf edici hükümlerdir. Yoksa, bazılarının sandığı gibi, bu hükümler, hürriyetlerimizi tehdit etmezler.

İslâm’ın ortaya koyduğu “nasslardan” ve “normlardan” rahatsız olan kimseleri ve çevreleri inceleyiniz; göreceksiniz ki, bunlar, dünyaperest kimselerdir. Bu gibileri, bir diğerine tahakküm etmeye kalkışan ve küçük çıkar hesapları içinde birbiri ile boğuşan kimseler olarak değerlendirebilirsiniz. “Hürriyet” diye diye, üç asırdır, İslâm Dünyası’nı, öz yurdunda garip, öz vatanında parya statüsüne sokarak “esir almaya” çalışan iç ve dış düşmanlarımızın, hangi “dogma”lar adına hareket ettiklerini çok iyi teşhis edebilmek gerekir.

İslâm’ın “dogmatizminden” şikâyet etmek isteyen bu kişi ve çevrelere demek gerekir ki, İslâm, ne cemiyetin, ne tabiatın, ne de sübjektif tasavvurların “tanrılaştırılmasına” izin verir. İslâm, insanı, Allah’tan gayrisine kul eden bütün sistemleri, bütün ideolojileri, bütün dinleri, bütün inançları, bütün zulüm ve tahakküm unsurlarını bertaraf etmeye çalışır. İslâm, insan düşüncesine “hürriyet” getirir, bütün “sahte mabutları” ve zorbalığı temsil eden her türlü “tabu”yu yok eder. Onun için, her rengi ile “küfür”, İslâm’a düşmandır. Bu sebepten olacak, Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: “Bütün küfür bir millet...”.

Müşahedeler göstermiştir ki, bütün tarihi boyunca, insanoğlu, mantığını, her türlü baskı ve kölelikten kurtararak hürleştirmek istemektedir. Ancak, yine o, esfle görmektedir ki, bu, çok zor bir iştir. Çünkü, kişi bir taraftan içinde doğup büyüdüğü ailenin, grubun ve cemiyetin boyunduruğunu kolay kolay kıramamaktadır; diğer taraftan bu işi başardığını sanan ve “pozitivist” olduğunu iddia eden ilim ve fikir adamları da kendi şuur ve mantıklarını

“eşyanın ilişkilerine” esir etmektedirler. İnsana “Sen sus!” ve eşyaya “Sen konuş” diyen bir mantık, birçok yönden faydalı olsa bile, bu kadarı ile yetindiği zaman, insanın sahneden silindiğini, insanı insan yapan “değerlerin” hızla erozyona uğradığını da hayretle görür. Bu, “pozitivizmin, materyalizme dönüşü” demektir.

İşte bu noktada, insanın imdadına İslâm yetişir. İnsanın mantığını, “cemiyetin” ve “eşya dünyasının” esaretinden kurtararak “Allah’tan başka ilâh yoktur” gerçeğine ulaştırır.

İÇTİMAÎ VE TABİÎ BASKILAR KARŞISINDA İNSAN...

İnsanoğlu, içice halkalar teşkil ederek büyüyen bir cemiyet ortamında doğar ve gelişir. Bu, aynı zamanda, insan idrakinin “maşerî tasavvurlara” pasif mânâda uyum sağlayarak esir düşmesi demektir.

Fakat, fikir tarihi göstermektedir ki, fert, dehası ölçüsünde, kendini esir almaya çalışan “maşerî tasavvurların mahbesinde” uzun müddet kalamamakta, çeşitli âmillerden de destek alarak “hürleşmek” istemektedir.

Birçok sosyologa göre, insanoğlu, önceleri, tamamı ile “kollektif tasavvurların esiri” idi. Bir bakıma, ferdin, kendine mahsus bir düşünce biçimi yoktu. Ancak, zamanla “ferdî şuur” uyandı, tecrübe kazandı ve etrafını saran “obje”lerin farkına varabildi. Böylece eşya dünyasındaki “ilişki” ve “bağlantıları” yakaladı. Kısaca, insanoğlu, kendini, yavaş yavaş “kollektif tasavvurların” mahbesinden kurtardı, içtimaî baskıların kendine telkin ettiği “dile” karşılık, “eşyanın dilini” çözmeye ve öğrenmeye çalıştı ve yepyeni kavramlar edindi.

Bu gelişme, insanoğlu için, yepyeni bir mantığın doğuşu demektir. Nitekim, şimdi o, düşünürken “içtimaî alışkanlıklarının yerine”, eşya dünyasındaki “ilişki” ve “bağlantıları” esas alacaktı. Meselâ, “ayniyet”, “kozalite”, “gelişmezlik” ve “finalite” diyecekti. Olay ve gelişmeleri, bu kanun ve prensipler içinde yorumlayarak karar vermek isteyecekti. Kısaca, insanoğlu için, “doğrunun miyarı”, artık “kollektif tasavvurlar” değil, “eşyanın ona telkin ettiği yeni dil” idi.

Kolayca görüldüğü üzere, insanoğlu için, hakikat, önceleri “maşerî tasavvurlara” bağlı bir şey iken, “yeni mantık” döneminde, “eşyaya ait tasavvurlardan” ibarettir, itiraf etmek gerekir ki, bu gelişme, insan zekâsı ve şuurunu için yeni bir tehlike kaynağı halini

alacaktır. Çünkü, insanoğluna “Sen sus, eşya konuşsun!” demek, onu, “sübjektif yapısını” inkâra veya en azından ihmale zorlamaktır. Üstelik, bu, insanı, yeni bir esarete itmek mânâsına da gelir. Nitekim, insanoğlu, çok geçmeden, bu gelişmeye karşı da “tavır almak” zorunda kalacaktır. Dikkatli bir göz, günümüz insanının, kendi “hüviyetini” inkâra ve ihmale yönelen her türlü “içtimâî” ve “tabîî” katı kalıplara karşı bir isyan tavrı içinde olduğunu kolayca müşahade edebilir. Bize göre, “eksiztansiyalist” (varoluşçu) bunalımın —bir felsefî akım olarak— bu kadar güçlenmesinin ana sebeplerinden biri de budur. Öyle anlaşıyor ki, İnsanoğlu, varlığını ve hüviyetini, “cemiyetin” ve “tabiatın” baskı ve esareti altında yitirmek istememektedir.

Oysa, bir taraftan “pozitivistler”, bir taraftan “materyalistler”, insanın “sübjektif dünyasındaki fırtınalardan” habersiz davranarak “insan efsanesini” yıkmak gayreti içinde hareket etmekte ve sahneye çıkardıkları “hayvan insanı” mutlu edeceklerini sanmaktadırlar. İnsanın tabiatından ve fitratından habersiz bu çevrelerin, insanı, ne duruma getirdikleri ise ortada... Evet, insan, yeni baştan keşfedilmeyi bekliyor.

AREFE GÜNÜ

Günlük dilimizde “arefe günü” tâbiri, mânâca hayli kaydırılmıştır. Oysa, “Arefe Günü” tâbiri, dînî bir ıstılahdır ve sadece Kurban Bayramı’ndan bir gün öncesi için kullanılır. Yani Zilhicce ayının 9. günü...

Bilindiği gibi, “Arefe Günü”, o yıl Hacc’a giden müminler, Arafat ismi verilen mukaddes bir mekânda toplanarak “Vakfe yaparlar”. Bu, Hacc’ın farizalarından biridir.

Hacca gitmeyen Müslümanların, “Arafe Günü”, sabah namazından başlayarak Kurban Bayramı’nın dördüncü günü ikindi namazına kadar, farz namazlardan sonra, selâm verir vermez, **“Allahü ekber, Allahü ekber, lâilâhe ilallahü vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahlil hamd”** diyerek, “tekbir-i teşrik” okumaları vâcibdir. Okuyucularımın bu hususu asla ihmal etmemelerini ümid ediyorum.

Kadın, erkek her Müslüman, ister tek başına, ister cemaatle namaz kılmış bulunsun, ister cuma, ister bayram namazı eda edilsin, “tekbir-i teşrik” okumak gerekir. Aksi halde günahkâr olunur. Kaza

namazı kılınırken de bu tekbir ihmal edilmez. İmam, bu tekbiri getirmeyi unutsa bile, cemaat terk etmez. Kadınlar, bu tekbiri alçak, erkekler yüksek sesle söylerler. Hiç şüphesiz cenaze namazından sonra “tekbir-i teşrik” okunmaz.

Bu noktada hemen belirtelim ki, herhalde bilmemekten olacak, bazı Müslümanlar, kendi cenazelerini “tekbirler” ile medfenine götürmektedirler. Bu, asla caiz değildir, çok kötü bid’attır. Cenaze merasimlerine, asla bir miting havası verilmez. Müminler, cenazelerini, vakur ve sakın bir şekilde, istirahatgâhına kadar taşıyor veya takip ederler.

Arefe günü, müminlerin, dört gün sürecek Kurban Bayramı için hazırlıklarını tamamladıkları bir gündür. Bugünde, fakir, düşkün, kimsesiz ve yardıma muhtaç Müslümanlar, yakından uzağa doğru araştırılır, onların da iyi bir bayram geçirmeleri için gerekenler yapılır.

Ayrıca unutmamak gerekir ki, “Arefe Gecesi” (Zilhicce’nin 9. gününü 10. güne bağlayan gecesi) de “Mübarek gecelerdendir”. Bu gece yapılacak ibadetler, dualar ve iyilikler, diğer “kandil günlerinde” yapılanlara eş bir ecirle karşılır. Yani, bu geceyi de gafletle geçirmemek ve iyi değerlendirmek gerekir.

Ayrıca, Anadolumuz’da “Arefe Günü”, mezarlıkları ziyaret etmek, orada yatan sevdiklerimize, yakınlarımıza ve bütün müminlere birer fatiha göndermek bir âdet haline gelmiştir. Bu güzel âdeti devam ettirmek, birçok yönden faydalı olacaktır. Çünkü, bu davranışımızın, “içtimai bağları” güçlendirmesi kadar, “ölümü hatırlatmak” gibi terbiye edici bir vasfı da vardır.

Bütün okuyucularımın “Arefe Gecesini” tebrik eder, hayırlı bir Kurban Bayramı’nı idrake vesile kılmasını Cenab-ı Mevlâ’dan dilerim.

KURBAN BAYRAMI VE”KAN DÖKÜCÜ İNSAN”

Bugün, “Kurban Bayramı”nın ilk günü, bütün okuyucularıma ve müminlere mübarek olsun.

Bilindiği gibi, Kurban Bayramı dört gündür ve bu günlerde oruç tutmak haramdır.

İmam-ı Âzam Ebu Hanîfe Hazretlerine göre: “Kurban Bayramı’nda, kurban kesmek, gücü yetenler için vâcibdir

Sevgili Peygamberimiz de şöyle buyururlar: “Hasis kimselerin en kötüsü, kurban kesmeyendir”.

Ve nihayet, Yüce ve Mukaddes Kitabımız’da şöyle buyrulur: **“Rabbın için namaz kıl, kurban kes”**. (el-Kevser/2).

Kurban Bayramı olsun olmasın, her gün, yeryüzünde, milyonlarca hayvan boğazlanmakta ve insanın protein ihtiyacı karşılanmaya çalışılmaktadır. Hayvanî gıdaların insan hayatında çok önemli bir yeri vardır ve insanoğlu, bundan kolay kolay vazgeçeceğı benzemiyor ve esasen buna gerek de yoktur.

Durum, böyle olunca, bazı marazı tiplerin, müminlerin, Kurban Bayramı dolayısı ile kestikleri hayvanlar karşısında, sahte gözyaşları döküp “hayvan sever” kesilmesi, bize, hiç de samimi gelmemektedir. Bir taraftan kuzu pirzolarını viskisine meze yapan, diğer taraftan Müslümanların, yılda bir defa, birbirlerine “et ziyafeti” çekmeleri karşısında, “yufka yüreklilik” gösterisine kalkışan “patolojik tipleri” ciddiye almamak gerekir.

Bir tarafta aç, sefil ve Kurban Bayramı’ndan Kurban Bayramı’na et bulan insanların bulunduğu, diğer taraftan, kendisine ve köpeğine kilolarca et alıp yediren sosyetiklerin dolaştığı bir ortamda, dinsizlerin, ateistlerin, Marksist ve komünistlerin, “Kurban Bayramı” dolayısı ile akıtılan “kurban kanları” karşısında ağıt yakmaları düpedüz rezil bir propagandadır.

Bugün, şu anda, Afganistan’da, Filipinlerde, Eritre’de, Esir Türk Elleri’nde, Orta-Doğu’da ve Dünya’nın her yerinde, akan “Müslüman kanları” karşısında sessiz duran; bırakın buraları, bizzat Anadolumuz’da, “kanlı terör” olayları düzenleyen ve katliamlara “yeşil ışık yakan” çeşitli renkteki emperyalistlerin ve onlara yaltaklanan uşak ruhlu çevrelerin, Kurban Bayramımız ile ilgili sözlerine asla değer vermeyiniz

Bazı psikanalistlere göre, İnsanın içinde, bir “öldürme” ve “kan dökme” içgüdüsi vardır. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de, insanın “kan dökücü” bir yapıya sahip olduğu bildirilmektedir. (Bkz. el-Bekara/30). İşte, bütün mesele, insanın bu “öldürme” ve “kan dökme” isteğini, meşru bir şekilde kanalizasyon edip, insanı, insan karşısında, müşfik ve merhametli duruma getirmektir. Esasen, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de uzunca anlatılan Hazret-i İbrahim’e ait “kıssa”, bu espri üzerine kuruludur. Yani, insan kanı akıtmak yerine, hayvan kanı akıtarak, insandaki olumsuz bir içgüdüyü, insana yararlı kılmak...

Bu Kurban Bayramı'nın Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz'da akan kanların ve dökülen gözyaşlarının ıstırapı içinde idrak eden kardeşlerimizin acılarını paylaşmaktayım.

KAN DÖKÜCÜ İNSAN VE MEDENİYET

Bir İslâm büyüğü şöyle buyurur: “İstidat tektir, hayra da, şerre de”.

Gerçekten de bu hüküm, hem tek tek insanlar için, hem de topyekûn beşeriyet için doğrudur. Nitekim, insanoğlu, “medeniyet” için ne kadar istidatlı ise “vahşet” için de o kadar kabiliyetidir. Tarihten öğrendiğimize göre, beşeriyet, ilim ve tekniği, insanlığın “yararına” kullandığı kadar, bizzat insanın “zararına” da vasıta kılabilmektedir.

İnsanın çok çelişkili ve çatışmalı bir dünyası var... O, bir avcı olarak kovalayıp vurduğu “yaralı ceylanın” baş ucunda oturup “ağıt” yakabilir. Onda “öldürme hırsı” ile ‘şefkat ve merhamet duyguları” bir aradadır. Biz Müslümanlar, insanın bu ruh halini, en çok Kurban Bayramları'nda yaşarız. Akan kurban kanları karşısında yüreklerimiz hassaslaşır, gözlerimiz hafifçe nemlenir, kan ile hayat arasındaki ilişkinin şuuruna varır, bilhassa insan kanının değerini anlamaya başlarız.

Başkaları, Müslümanların, bu heyecanlarından haberdâr olmayabilir; ama, bu, bir gerçektir. Günlük et ihtiyacını kasaptan alıp temin eden kimseler, bu duygulara yabancıdır. Bu gibilere, bir de bizzat kendilerinin Kurban Bayramı'nda, kendi elleri ile kurban kesmelerini tavsiye ederiz. O zaman, bizi daha iyi anlayacaklardır. Bazı fikir adamlarının da iddia ettikleri gibi, hayvan kanları karşısında ürperen insanoğlu, belki, kendi cinsinin kanına biraz daha saygılı davranabilir.

Garip bir tesadüf, bu yıl, Kurban Bayramı'mız, Amerika Birleşik Devletleri'nin, İkinci Dünya Savaşı sırasında, Japonya'ya karşı “atom bombası”nı kullandığı tarihlere denk geldi. Biliyorsunuz, ilk “uranyum bombası” da 9 Ağustos 1945 tarihinde Nagazaki şehirlerine karşı kullanıldı. Bu bombaların etkisi ile 300.000'den fazla kişi öldü, 250.000 kişi de yaralandı ve radyoaktif maddelerden zarar gördü. Aradan şu kadar yıl geçmesine rağmen, buralarda yaşayan insanların huzursuzlukları henüz dinmedi.

Bu facia kadar, insandaki “medeniyet” ve “vahşet” eğilimlerini, bir arada ifade edecek başka bir misâl var mıdır bilmem? Yani, bir

tafafta ilmin ve teknolojinin elde ettiği büyük bir zafer, maddenin enerjiye dönüştürölerek insanın hizmetine alınması iddiası, diğer taraftan bu medenî imkânın beşeriyet aleyhine kullanılması... Gerçekten de yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in haber verdiği tarzda insan “kan dökücü”dür.

Fakat asla unutmamak gerekir ki, bu “vahşet” ve “kan dökücü” hüviyeti yanında, yine sadece insandır ki, büyük kültür ve medeniyetler kurabilir, büyük ahlâk kahramanları yetiştirebilir.

Bu noktada, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in insan hakkındaki teşhis ve tesbitini hatırlamamak mümkün değildir. Buyuruluyor ki: **“Biz, insanı, en güzel biçimde yarattık, sonra onu, aşığaların aşığısına çevirdik”**. (et-Tî n/4-5).

Gerçekten de insanı tanımak isteyenler, İslâm’ı tanımak zorundalar.

İNSANIN CEHLİ VE ZULMÜ...

İnsandaki “irade” ve “otokritik” kaabiliyetlerinin psikolojik kaynağı, hiç şüphesiz “şuur”dur. Yani, insan, şuur sayesinde ki, yaptıklarının “Farkına varmakta” ve davranışlarını “değerlendirebilmektedir”. İnsan, şuurdan mahrum olsa idi, bunları yapamazdı.

İnsanoğlu, diğer canlılardan farklı olarak, kendi üzerine kapanabilmekte, kendini tenkid ve tahlil edebilmektedir. Böyle yapabildiğı için, kendindeki “eksikleri” ve “kusurları” görebilmektedir.

Kültür ve medeniyet tarihimiz göstermektedir ki, Âdemoğulları, fert ve cemiyet olarak, hiç durmaksızın, çalışmak, çırpınmak ile yetinmemişler, yaptıklarını sürekli bir tenkid ile geliştirmeye de çalışmışlardır.

Bu arada, beşeriyet, bu otokritik (nefis muhasebesi) neticesinde kendinde, iki önemli “kusur” buldu. Bunlardan birincisi “cehalet”, ikincisi de “vahşet” idi. İnsan, apaçık görüyordu ki, âlem, bütün tabiat ve kâinat “mesajlar” ile doluydu ve insan bunlardan —en geniş mânâsı ile— habersizdi.

Yine insan, apaçık görüyordu ki, hareket ve davranışlarına bir “kabalık” ve “Vahşet” hâkimdi. Yani o, bir taraftan “bilgi açlığı” çekiyor, bir taraftan da kendi içinde “zâlim ve vahşi” bir içgüdü taşıdığını hayret ve dehşetle görüyordu. Kısaca insan, yüce ve

mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in haber verdiği tarzda “cahil” ve “zâlim” bir tabiat da taşıyordu.

İşte, bütün kültür ve medeniyet tarihimiz, bir bakıma, insandaki bu “iki kusuru” bertaraf etmek için, verilen mücadelelerden ibarettir denilebilir. İnsanoğlu, gerçekten de büyük bir samimiyetle ve ciddiyetle kendindeki bu “cehaleti yenmek” ve “ilme kavuşmak” için çırpınırken, kendini “pişmanlık duyguları” ile rahatsız eden “zulmün” yerine “yüce bir ahlâka ve adalete ulaşmak” sureti ile huzur bulmak istemektedir. Yani, insan, kendindeki “cehaletin yerine ilmi”, “kendindeki zulmün yerine ahlâk ve adaleti” oturtmak için büyük bir mücadele vermektedir, işte, insanı insan yapan ve onu diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerinden biri de budur. Böylece, kendindeki “cehaleti” ve “zulmü” keşfeden insan, aynı zamanda, kendinin “ilme” ve “ahlâka” olan istidadını da ortaya koymuş bulunmaktadır. Bu sebeptendir ki, Cenab-ı Hak, insanlara büyük nimetler vermiş ve onu, “en yüce emaneti yüklenmekle” şerefleştirmiştir. Nitekim, bütün canlılar içinde, sadece insanoğlu, “O’nun Halifesi” olmak sıfatını yeryüzünde temsil edebilmiştir.

Bütün bu açıklamalardan sonra, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in konumuza aydınlık getiren açıklamasını verebiliriz. Yüce ve mukaddes Kitabımız’da meâlen buyuruluyor ki: “Biz, emaneti, göklere, yere ve dağlara arz (ve teklif) ettik. Onlar, bunu yüklenmekten çekindiler; endişeye düştüler. İnsana gelince, onu yükledi. Çünkü o, çok zâlim ve çok cahildir”. (el-Ahzab/71). Evet, ne muhteşem âyet!..

KÜLTÜRÜ NASIL TARİF EDELİM?

Daha önceki yazılarımızda, “kültür” ve “medeniyet” konusundaki görüşlerimizi belirtmiş ve bu sahada söz sahibi olan kimselerin görüş ve düşüncelerini tenkidi bir gözle ortaya koymuştuk.

Bize ulaşan okuyucu mektuplarından anlaşıldığına göre, bizzat bizim, “kültür” ve “medeniyet” konusundaki görüş ve anlayışımız öğrenilmek istenmektedir. Okuyucularımız ilâve ediyorlar: “Ama, çok net ve açık bir ifade ile...”. Yani, bu konudaki görüşlerimizi, âdeta “formüle” etmemizi istiyorlar.

Oysa, biz, her zaman, görüş ve düşüncelerimizi, mümkün mer-tebe, net ve açık biçimde ifade etmeyi severiz. Zaruret olmadıkça, müphem ve kaypak ifadelerden kaçırız. Bununla birlikte, bazı

okuyucularımız, “kültür” ve “medeniyet” konusunda çok daha net ve çok daha açık olmamızı istiyorlar, o halde, biz de öyle yapalım.

Bize göre, “insan eliyle meydana gelmemiş, bütün varlıkların ve olayların adı tabiattır”. Biz, tabiat dendiği zaman, insan eliyle meydana gelmemiş her türlü varlığı ve olayı (bütün yeryüzü varlıklarını, bütün gök varlıklarını, küçük büyük her türlü kozmik olayı) hatırlarız.

Yine bize göre, “kültür” ise “insan eliyle meydana getirilmiş içtimâî değerler, varlıklar ve olaylardır”. Yani, insan, tabiatı, kendi maddî ve manevî ihtiyaç ve isteklerine göre değiştirerek kültüre ulaşır.

İsrarla belirttiğimiz üzere, insan, tabiatla yetinmeyen, onu, biyolojik, psikolojik, ve sosyolojik ihtiyaçlarına göre, yeniden biçimlendiren ve şekillendiren bir canlı görünümündedir. Sosyoloji dili ile konuşursak, kısaca deriz ki, insan, “tabiat çevresi” ile yetinmeyen, onun üzerine birde “antropo-sosyal çevre” kuran yegâne canlıdır. İşte “kültür”, insan eliyle gerçekleştirilmiş bu antropo-sosyal çevredir.

Böyle olunca, denizler, göller, boğazlar, ormanlar, vadiler ve benzerleri, birer “tabiat olayı”dır da, insan eliyle meydana getirilmiş göletler, barajlar, kanallar, parklar, köprüler ve benzerleri ise birer “kültür olayı”dır.

Görüldüğü gibi, bize göre, “kültür”, sadece manevî değerlerden ibaret değil, o, bir milletin veya bir millete dâhil içtimâî birimlerin ve her türlü insan grubunun tabiatı değiştirerek ulaştığı bütün “beşerî değerleri ve varlıkları” ifade eder. Böyle düşününce, biz, “Türk kültürü” dediğimiz zaman, bütün tarihimiz boyunca, milletçe gerçekleştirebildiğimiz, maddî ve manevî her türlü “içtimâî değerimizden” söz etmekteyiz. Yani, Türk’ün, tabiatı değiştirerek, ortaya koyduğu her türlü değer, müessese ve varlık...

Biz, bazılarının sandığının aksine, milletlerarası ve gruplar arası “kültür mübadelesine” de inanırız. Milletler, kendilerine has olan “kültür özünü” kaybetmeksizin, pekâlâ, “yabancı kültürlerden” de istifade ederler ve etmelidirler. Ancak, bunun “kültür emperyalizmine” dönüşmesini önleyerek...

Asla unutmamak gerekir ki, diğer kültürlerle kapanan ve tek başına kalan bir kültür gelişmediği gibi, yabancı kültürlerin boyunduruğuna girip kendi “kültür özünü” yitiren cemiyetler de içten çürüyüp giderler

Şimdi, bu açıklamaların ışığında, “kültür” anlayışımızı formüle edelim. Bize göre “kültür, bir milletin ve bir milleti teşkil eden içtimâî birimlerin, tabiatı değiştirerek, insan eliyle gerçekleştirdiği antro-po-sosyal çevre olup milletler arası mübadelelerle giderek zenginleştirilen bir millî tecrübeler hazinesidir”.

Bilmem, bu tarifimizle, istendiği kadar “net” ve “açık” olabildik mi?

MEDENİYETİ NASIL TARİF EDELİM?

İlim adamları, “kültür” ve “medeniyet” kavramlarını tarifte ve birbirinden ayırmada çok güçlük çekmişlerdir. Gerçekten de çok defa bir arada kullanılan, birbiriyle bu derece içli-dışlı olan bu iki kavramı, herkesi tatmin eder bir biçimde tarif etmek mümkün olmamıştır. Bundan sonra olur mu bilmem?

Bununla birlikte, herkesin kendine göre, bu kavramları mânâlandırдыğını da görüyoruz. Biz de öyle yapacağız. Yukarıda, elimizden geldiği kadar “kültür kavramı” üzerinde durduk; onu, galiba net ve açık bir şekilde tarif ettik, şimdi de “medeniyet kavramını” aynı biçimde değerlendirmek istiyoruz.

Hemen belirtelim ki, “medeniyet” kavramı, “vahşet” kavramının zıddıdır. Yani “kültür, tabiî varlıkları, beşerî varlıklar haline getirmek” demekse, “medeniyet, vahşetten ve ilkelikten kurtulmak” demektir.

Gerçekten de “vahşi ve yabanî” olan “tabiî olandır”. İnsanoğluna göre, tabiat, ifade ettiğı muhteşem güzelliklere ve dengelere rağmen, yine de insan eliyle değiştirilmeye, inceltilmeye ve yüceltilmeye muhtaçtır. İnsanoğlu, elini ve zekâsını kullanarak ve çeşitli âletler geliştirerek canlı ve cansız tabiatı, kendi ideallerine, özlemlerine ve ihtiraslarına göre yenibaştan yağurmak arzusu ile “kültürü” kurmuştur.

Böylece, yeryüzünde, binlerce “kültür çevresi” doğmuştur. Bunlar, bir taraftan kendi iç dinamikleri ile diğer taraftan birbirini etkileyerek gelişmiş ve günümüze ulaşmışlardır.

Ancak, hemen belirtelim ki, her kültür çevresi, aynı seviyede gelişmiş değildir. Kimi, çok ince ölçüler ve terkipler içinde, insanı hayran bırakacak merhalelere ulaşmış, kimi de henüz tabiî ve vahşi rengini, az çok, korumakta olup kaba ve dağınık bir yapı arz etmek-

tedir. İşte, “medeniyet kavramı” burada ortaya çıkmaktadır. Yani, farklı kültürlerin, birbirlerine kıyasla ortaya koydukları seviye farkı... Bu fark, daha çok kendini, “ölçülerde incelme” ve “terkipteki bütünlük” açısından hissettirmektedir.

Öyle anlaşıyor ki, bir milletin veya cemiyetin “medenî durumu”, ortaya koyduğu “kültür değerlerini”, çağdaş ölçü ve teknikler ile işleyerek orijinal bir terkiye ulaştırabilme ve “millî kültürünü” âlemşümül boyutlarda sergileme “seviyesini” ifade etmektedir. Yani, bir milletin kültürü, ister içtimâî temaslarla kazanılsın, ister kendi öz elleriyle geliştirmiş olsun, ortaya koyduğu antropo-sosyal değerler ise, bir milletin “medeniyeti”, onun bu “ham maddeyi”, diğer kültürlerle nazaran “işleme, inceltme ve yüceltme seviyesini” ifade eder. Öyle görünüyor ki, “medeniyet”, vahşetten ve kabalıktan kurtulmak üzere, ölçülerde ve tenkitlerde “incelme” demektir.

Böyle olunca, biz, bir “Türk Medeniyetinden” söz ederken, milletimizin, bütün bir tarihi boyunca, başta kendi insanı ve kültürü olmak üzere, sahip olduğu her türlü ham maddeyi, değerlendirmede ulaştığı seviyeden söz etmekteyiz. Kendi insanımı, kültürünü, yeraltı ve yerüstü varlıklarını, çağı hayran bırakacak ölçü ve tekniklerle, orijinal bir terkip içinde yüceltemeyen bir cemiyet, kaba, ham ve vahşî bir hayat yaşamak zorundadır.

Evet, medeniyet, kendi milletine, tarihine, kültürüne ve ideallerine yabancılaşmadan, ölçü ve tekniklerde incelme ve orijinal bir terkip içinde gelişme demektir. Tıpkı, Mimar Sinan’ın yaptığı gibi, kendi taşımızdan ve toprağımızdan Süleymaniye’lerin ve Selimiye’lerin çıkabileceğini bilfiil ispat etme

OSMANLI MEDRESELERİ VE GÜNÜMÜZ SAFSATACILARI

Türk tarihinde, “Osmanlılar Dönemi”, galiba şerefli mazimizin en parlak asırlarını temsil eder. Bilhassa 15. ve 16. asırlarda, milletimizin her sahada ulaştığı “dehâ”, asla ihmal ve inkâr edilemez. Dinde, ahlâkta, hukukta, ilimde, fende, güzel sanatların her dalmında ortaya konan eser ve hamleler, yalnız dostlarımızın değil, düşmanlarımızın bile hayranlığını celbetmektedir.

Osmanlılar Dönemi’nde, tarihin en uzun ömürlü “imparatorluğunu” kuran atalarımızın başarısını, sadece bir “askerî zaferler” hârikası olarak görmek ve yorumlamak mümkün değildir. Kesin olarak bilinmelidir ki, sağlam bir îmân ve ideale, güçlü bir

ilim ve tefekkür kadrosuna, verimli bir teşkilât ve işbölümüne, başarılı bir iktisadî ve mâlî yapıya, âdil bir hukuk sistemine ve tarafsız bir yönetime dayanmayan hiçbir cemiyet, uzun süre ayakta duramaz.

Bazı kendini bilmez ve milletine yabancılaşmış kişi ve zümreler, Osmanlı medreselerinin “safsatalarla dolu” olduğunu, ilim ve fen kadroları yetiştiremediğini söylemek isterler. Oysa, tarihimiz ve Osmanlı Dönemi’nde yetiştirdiğimiz binlerce “dâhi” bunları tekzip etmektedir. Sırf misali vermek için, birkaç isinden söz edelim. Mantıkta Molla Fenarîleri, tefekkürde Hoca-zâde Efendileri, dinde İbni Kemâlleri ve Ebussuud Efendileri, mimarîde Mimar Sinanları ve her sahada daha nicelerini yetiştiren “Osmanlı Medreseleri”, kanaatimizce, vazifesini hakkı ile yapmıştır.

Mimarlık sahasında ihtisas yapmış bir ilim adamımızdan dinlemiştim; o, diyordu ki: “Osmanlı dehası, en çok mimarîde müşahhaslaşır. Meselâ, Süleymaniye Camii’nde, bugün bile sırlarını çözemediğimiz bir fen ve matematik dehâsı vardır. Süleymanîye, bir îmân ve estetik âbide olmanın ötesinde, çağımız ilim ve fen adamlarına yepyeni şeyler öğretecek mesajlarla da doludur. Gerçekten de ilim ve fen adamlarımız, büyük bir titizlikle inceledikleri zaman göreceklerdur ki, Süleymanîye’de, günümüz ilim kadrolarını hayran bırakacak bir ‘denge ve statik hesabına’, bilgisayarları bile kıskançlıktan çatlatacak bir ‘ince ve hassas ölçüler sistemine’, çağdaş fizikçilere parmak ısırtacak bir ‘akustik ilmine’, havanın sirkülasyonunu bütün ayrıntıları ile plânlayan bir ‘termodinamiğe’ dayanan muhteşem bir dehânın imzası vardır”.

Bize öyle geliyor ki, şimdi, mevcut olan ilim adamlarımız ve araştırmacılarımız, Mimar Sinan’ın, sadece Süleymanîye’de gerçekleştirdiği ve taşlara işlediği, bu, çeşitli “ilim dalları” ile ilgili bilgileri, birer kitap halinde, ilmi ve objektif olarak tespit edebilseler, çok büyük bir iş başarmış olacak ve ilim dünyasında ün kazanacaklardır. Korkarım ki, mazimiz karşısında dudak bükmeye alışmış “devrimbazlar”, bunu dahi başarmak cesaretini gösteremezler. Nitekim, Boğaziçi ve Fatih asma köprülerinin yapımını, uzaktan uzağa seyretmekle yetinen müesseselerimiz ve onları işgal eden “ilim ve fen kadrolarımız” (!) ile iftihar edemiyoruz.

Evet, “lafla peynir gemisi yürümüyor”.

EMPERYALİZMİN İSLÂM DÜŞMANLIĞI

Dikkatlerin “atom bombasına”, “nötron bombasına” çekildiği günümüzde, gerçekte “hedef ülkeleri” harap eden başka güçlerdir.

Emperyalizme ait “istihbarat örgütleri”, “yabancı ajanlar ve yerli işbirlikçileri”, “propagandistler”, “sabotörler” ve “ajan okulları”, hedef ülkelerin içtimaî, harsî, iktisadî ve siyasî hayatını, allak bullak etmektedirler. Billhassa, Asyalı, Afrikalı, Orta-Doğulu ve Güney Amerikalı fukara ülkelerde yürütülen “soğuk savaş” milyarlarca insanın ıstırapına yol açmaktadır. “Hümanizm” ve “İnsan Hakları” çılgınlıklarına rağmen, kimse kimseye acımamaktadır.

Üzülerek belirtelim ki, emperyalizm, son üç asırdan beri, bu kahpece tertiplerini, daha çok Türk ve İslâm Dünyası üzerinde yoğunlaştırmış bulunmaktadır. Sırf bu sebeptendir ki, güçlü bir tarihe, zengin bir kültüre, köklü bir medeniyete ve çok hayatî imkân-lara sahip bulunan Türk ve İslâm Dünyası, bir türlü kendini toparlayamamaktadır. Aksine, kendi öz yurdunda, zengin bir potansiyele rağmen, aç ve sefil yaşamakta, anarşi ve terör ile boğuşmakta, ihtilâl ve savaşlarla kendini tüketmektedir. Kara ve kırmızı emperyalizmin maksadı, Türk ve İslâm Dünyası’nı en azından bugünkü statüsü içinde tutmaktır.

Emperyalizmin Türk ve İslâm Dünyası’nda en önemli hedeflerinden biri, geniş halk kitlelerini ve billhassa yarınlarımızı temsil edecek gençliğimizi kendi kontrolüne alabilmektir. Bunun için akla hayale gelmez oyunlar tezgâhlanmaktadır, milyarlar harcanmaktadır.

Emperyalizm, bizim dünyamızda, her şeyden önce, yüce dînimiz İslâmiyet’i tahrip etmek istemektedir Çünkü, o, çok iyi bilmektedir ki, İslâmiyet yok edilmedikçe, İslâm Dünyası’ndaki hedeflerine ulaşamayacaktır. Onun için, dışarıdan “doğrudan doğruya”, içeriden “dolaylı yollarla” çetin, sürekli ve insafsız bir “İslâm düşmanlığı” politikası yürütülmek istenmektedir.

Emperyalizm, çengeline taktığı kişi ve çevrelere, sürekli olarak “İslâm’la mücadele”yi telkin etmekte, en küçük bir İslâmî gelişme ve kıpırdanma karşısında çılgık basmasını istemektedir. Böylece, kamuoyu, İslâm aleyhine hazırlanacak, Müslümanlar, “öz yurtlarında garip ve öz vatanlarda parya hayatı” yaşamaya zorlanacaklardır.

Şu anda Bulgaristan'da, Rusya'da, Çin'de, Yunanistan'da ve daha nice yerlerde, Müslümanlar üzerine kurulan baskılar tesadüfî değildir. Hedef, İslâmiyet'i yok etmektir. Esefle belirtelim ki, aynı oyunlar, bizzat İslâm Ülkeleri'nde ve fakat çok kurnazca yürütülmektedir. Bazı basın ve yayım organlarını çok dikkatle inceleyin, bizzat bizim ülkemizde ortaya konan bazı gazete, dergi ve kitap koleksiyonlarına bakın, bazı yazar ve çizerlerin tek ses ve tek hedef halinde İslâmiyet'i tahribe yöneldiklerini göreceksiniz. Çeşitli "maskeler" takmarak ve çeşitli "tabulara" sığınarak, riyakârca ve kahpece, dînimiz, Kitabımız, Sevgili Peygamberimiz ve mukaddes değerlerimiz, açıkça hedef alınarak tahrip edilmek istenmektedir.

BU DÜNYA İNSANA YETMİYOR

Yüce dînimize göre, insanoğlu, kendini bu dünyaya "yabancı" hissetmektedir: Çünkü, onun hayatında, başka bir dünyanın tecrübesi vardır.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'den öğrendiğimize göre, bu fânî, ölümlü, sınırlı ve sıkıntılı dünyaya gelmeden önce, Hz. Âdem ve Eşi, sonsuzluk, ölümsüzlük ve mutluluk dünyasını tanımışlardır.

İşte, insanoğlu, Arz adını verdiğimiz bu dünyada, büyük nimetlere nail olmakla birlikte, asla kendini mutlu hissetmemektedir, sürekli bir tedirginlik içinde kıpırdayıp durmaktadır.

Günümüz insanı da ataları Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın her "iki dünya" ile ilgili tecrübesinden haberdardır. İnsanoğlu'nun gökyüzüne, büyük bir özlem ile yönelişi, fezaların fethine ve başka dünyaların keşfine kalkışması, bir bakıma bu demektir. İnsanın bu tavrını küçümsemeyiniz, onun mutluluğu fezalarda arayışını yadırgamayınız, dua ederken yüzünü veya ellerini yüceliklere doğru yönlendirmesini ayıplamayınız. İnsan, bu dünyanın ötesinde bir şeyler aramakta ve özlemektedir.

Başka dînleri bilmem ama, beşeriyet, İslâm'ın mesajını mutlaka anlamaya çalışmalıdır. Orada çok şey var.. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm ile bir "Kitab-ı Ekber" olan topyekûn "tabiat"ın mesajları birbirini teyid etmektedir. Tıpkı, insanlar gibi bitkiler de köklerini toprağın derinliklerine doğru uzatırken, çiçekleri ve yaprakları ile gökyüzüne yönelmektedirler. Kaldı ki, "hayat

hamlesi”, cansız topraktan başlayıp gökyüzüne doğru bir kanatlanışı ifade etmiyor mu?

Materyalistler, “hayat ve ölüm çelişkisi” karşısında aptallaşırken İslâmiyet, insanoğlunu, ayaklarını Arz’a basıp fezaların fethine teşvik eder; “Miraç esprisi” içinde, insan ve kâinatı bütünleştirir. Böylece insan, kendi varlığını “iki dünyayı” birbirine bağlayan bir “köprü gibi” hisseder. Yani, “Allah’ın yeryüzündeki halifesi” mutluluğu, “madde dünyası” ile “mânâ dünyası” arasındaki bir dengede aramalı, kültür ve medeniyet hamlelerini, sadece bir “madde tırmanışı” biçiminde yorumlamamalıdır.

Nitekim, bugün, milyonlarca “esir Türk’ün” ve “esir Müslüman’ın” sefalet ve ıstırapı pahasına fezada dolaşan “kızıl kozmonot”un, yine aynı şekilde, milyonlarca “siyah derili insanın”, Asyalı ve Afrikalı Müslüman’ın kan ve gözyaşına rağmen, göklerin fethine kalkışan “kapitalist emperyalizmin astronotu”nun başarılarını alkışlamak mümkün değildir. Madde kaidesi üzerinde şerefli bir mânâ âbidesi kuramayanların alkışlanmaya değer nesi olabilir? Söyleyin bakalım: Fezada, saniyede bilmem kaç kilometre hızla dolaşan “kızıl” ve “kara” emperyalizmin uşakları, “öz yurdunda esir ve parya” statüsü içinde yaşattıkları mazlum ve mağdur insanlardan daha şerefli olabilirler **mi**?

Keşke, fezanın fethine, **“Allah’tan başka ilâh yoktur”** diyen mümin kadrolar öncülük etselerdi. Bu. herkesten önce, onlara yakışırdı.

1000 YILLIK ECDAT MİRASINI KİM DEĞERLENDİRECEK?

Bu soru karşısında “istemezük” narasını basmadan önce, gerçekten iyice düşünmek gerekir.

Liselerimize, “Eski Metinleri İnceleme Dersi” adında bir “seçmeli ders” koymayı düşünenlerin iyi niyetlerini anlamaya çalışmak şarttır.

Tam bir “devrim baz” edası ile konuyu saptırmadan, ortalığı velveleye vermeden önce, gerçekten böyle bir derse ihtiyaç olup olmadığını objektif olarak, enine boyuna incelemek gerekmez mi? Konuyu, bir “uzmanlık” meselesi kabul ederek, şimdiye kadar, bazı fakültelerimizde okutulanlarla yetinmeyi istemek, gerçekten problemi çözmeye yetecek midir?

Sosyologlar, eğitimi, kısaca “içtimaî verasetin genç nesillere aktarılması” olarak tarif ederler ki, doğrudur. Böyle olunca, 1000 yıllık kültür mirasımızı incelemek, araştırmak ve değerlendirmek imkânından mahrum bırakılan nesilleri, “millî” bir eğitimden geçirdiğimizi iddia edebilir miyiz?

Şu anda, İstanbul’da Başbakanlık Arşivi’nde “yüz milyondan fazla” belge, okunup tasnif edilmek için bekletiliyor. Bu iş, biraz daha ihmal edilirse, bu koskoca tarih hazinesi, yarı yarıya zayi olmak üzeredir. Yetkililerin belirttiğine göre, bu işi yapabilecek binlerce elemana ihtiyaç vardır. Bu işi, şimdi mevcut veya ileride yetişecek “uzmanlara” bırakmaya kalkışmak düpedüz “ipe un sermek” mânâsına gelecektir.

Öte yandan, her İlimizin kendine mahsus bir arşivi de var. Billhassa “tapu”, “nüfus” ve “adliye” ile ilgili kayıtlar esaslı bir yekûn tutmaktadır. İllerde sürüp gelen bir çok dâvanın çözümünde, vazgeçilmez birer belge niteliğindeki bu kayıtları okutmak için “uzman” aramak mı gerekir? Niçin, milletimizin işlerini yokuşa sürmekteyiz? Niçin “tapu”, “nüfus” ve “adli” işlerde çalışacak formasyonda lise mezunlarımız olmasın?

Yine ıstırapla görüyoruz ki, genç nesiller, dedelerinden ve babalarından kalan binlerce cilt kitabı, sırf yazısını okuyamadıkları için, ya kilo ile sahalara veya kâğıt toplayıcılarına veriyorlar. Böylece, yalnız bin yıllık tarihî kitaplığımız mahvolup gitmemekte, milletimizin ruhunda mevcut olan “kitaba saygı” duygusu da harap olmaktadır. Kaldı ki, nesilden nesle devreden ve okunan bir kitaplık, millî birlik ve bütünlük açısından sayılamayacak faydalar sağlar. Bize göre, liselerimizde “seçmeli” olarak okutulması düşünülen “Eski Metinleri İnceleme Dersi”, çok daha fazla önemli sayılmak gerekir. Meseleyi, şu veya bu kompleksin etkisi ile hissî bir tarzda yorumlamaya çalışan kişi ve grupların, konunun önemini kavramaları elbette güç olacaktır. Ama, objektif ve salim bir akılla düşünüldüğü zaman, bize hak vermemek mümkün değildir.

Kaldı ki, kültür ve medeniyetimizin çok değerli belgeleri durumunda bulunan camilerimiz, kervansaraylarımız, medrese, han ve hamamlarımız, çeşmelerimiz ve ecdat mezarları, tarihî alfabemizle yazılı “kitabeler” ile süslüdür. Bunları okumak için mutlaka “uzman” mı olmak gerekir. Normal bir turist rehberimiz bile bu görevi kolayca başarabilmelidir.

İKTİSADÎ KALKINMADA İNSAN UNSURLU

Kalkınmada “insan unsurunun rolü” artık münakaşasız kabul edilmektedir. Bu, nazarî olarak böyle... Fakat, tatbikat başka...

Kesin olarak anlaşılmıştır ki, her türlü kalkınmanın temelinde insanın rolü esastır. Ancak, esefle belirtelim ki, kalkınma plân ve programları hazırlanırken bu “hayatî nokta”, her nedense ihmal edilmektedir; yahut, ümit edilen ciddiyetle ele alınmamaktadır. En azından, durum, İslâm Dünyası’nda böyledir.

Bir ülkenin kalkınmasında, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri, elbette çok önemli bir potansiyel teşkil eder. Ancak, asla unutmamak gerekir ki, bütün bunları bulacak, işleyecek ve geliştirecek olan “insan”dır ve insanını muhtaç olduğu tâlim ve terbiyeden geçiremeyen bir ülkenin kalkınması asla mümkün değildir.

Bir İngiliz filozofunun (Livingston’un) dediği gibi, “Siz, bana insanını gerekli eğitimden geçirmiş ve fakat iktisaden kalkınmamış bir ülke gösterebilir misiniz?”. Gerçekten de öyledir. İnsanın “millî” ve “çağdaş” ölçüler içinde değerlendirmiş bir ülkenin “kalkınması” mümkün değildir.

Bunun aksine, insanını ihmal etmiş ve cehalete terk etmiş bir ülkenin kalkınması düşünülemez bile...

Şu anda dünyamız, bu tespitimizin binlerce örneği ile doludur. Meselâ, şu Japonya’ya, şu İskandinav ülkelerine bakın. Bunların hiçbirisi, bizim ve İslâm Dünyası’nın üzerine oturduğu coğrafi imkân-lara, yeraltı ve yerüstü zenginliklerine sahip değil, ama hepsi de akla durgunluk verecek bir gelişmişlik ve kalkınmışlık hamlesi içinde sürekli olarak tırmanmaktadırlar. Çünkü, onlar, her şeyden önce, kendi insanlarını, kendi “millî ihtiyaçlarına” ve “çağdaş gelişmelere” göre değerlendirmesini ve verimli kılmasını bilmişlerdir.

Artık görülmektedir ki, “zengin ve güçlü olmak”, sadece bir ülkenin sahip olduğu yeraltı ve yerüstü varlıklarına bağlı değildir. Yine, “zengin ve güçlü olmak”, bir ülkenin sahip olduğu “petrodolar” yekûnu ile de ölçülmez. Yine, “zengin ve güçlü olmak”, dışarıdan ithal edilen lüks ve konforla da tayin edilemez. Tam ve gerçek mânâda “zengin ve güçlü olmak”, sahip olduğu “insan unsurunu”, millî ve çağdaş ihtiyaçlara göre tasnif edip değerlendirmek, kadrolaştırmak, verimli ve başarılı kılmak demektir.

Devlet ve siyaset kadroları, sadece “teoride” değil, inanarak ve yaparak göstermelidirler ki, bir ülkenin “insanını” işleyip değerlendirmek, o ülkenin “madenlerini”, “bitkilerini” ve “hayvanlarını” işleyip değerlendirmekten çok daha önemlidir. Hemen belirtelim ki, madenlerin, bitkilerin ve hayvanların işlenip değerlendirilmesi için ciddî plânlar, programlar yapıp hiç çekinmeden trilyonlar harcayanlar; her nedense, insanın işlenip değerlendirilmesi demek olan “okul açma”, “öğretmen yetiştirme”, “çağdaş ve güçlü ders araçları” temin etme, “laboratuvarlar kurma” meselesi gündeme gelince pek cimri olmaktadır.

Gerçekten de büyük bir zihniyet inkılâbına muhtacız.

İNSANA YAPILAN YATIRIM

Her türlü kalkımda “insan unsurunun önemini” kabul etmek yetmez. Bunu, yaptığımız plân ve programlarla, ortaya koyduğumuz ciddî ve akıllı bir teşkilâtlanmayla, sergilediğimiz maddî ve manevî fedakârlıklarla bilfiil ispat etmeliyiz.

Artık anlamalıyız ki, “insana yapılan yatırım”, yatırımların en hayırlısı ve en verimlisidir. Zahiren “uzun vâdeli” ve “sonuçları hemen belli olmayacak” bir saha olmakla birlikte, kesin olarak bilinmelidir ki, kalkınmanın en kestirme yolu “insana yapılan yatırımdır”, yani “millî ve çağdaş” ihtiyaçlara göre plânlanmış ve kaliteli öğretmenler eliyle yürütülen bir “tâlim ve terbiye”dir.

Nitekim, zahiren “uzun” ve fakat gerçekte “en kısa” yol olan bu politikayı güden ülkeler, en çok bir asır içinde, büyük hamleler yaptılar ve ayağa kalktılar da gösterişe ve göz boyamaya önem veren ülkeler hâlâ, korkunç bir bataktaki debelenip durmaktadırlar.

Okul açmayı bir “karatahta ve tebeşir” meselesi, millî tâlim ve terbiyeyi “okuma-yazma” işi sanan ve öğretmenliği, askerliğini kıt’a çavuşu olarak bitirmiş ilkökul mezunlarına bırakan bir “maarif siyaseti” ile nereye varılabiliirdi?

Japonya 450 üniversite, Güney Kore 200 üniversite kurarak insanını “millî” ve “çağdaş” ölçüler içinde en iyi şekilde yetiştirip değerlendirirken, başta biz olmak üzere, hemen hemen bütün İslâm Dünyası’nın “ilköğretim seferberliği” ile sonuç almaya çalışması ne kadar esef vericidir. Bu gidişi yıllar önce görüp tenkid eden merhum sosyologumuz Prof. Mümtaz Turhan Bey “Garblılaşmanın

Neresindeyiz?” adlı kitabında şöyle diyordu: “İlköğretim seferberliği ile bir yere varılmaz. Hiçbir kavim, ilk okuma-yazma öğrenmekle ilkelikten kurtulamaz. Bütün mesele, başarılı ve verimli bir yüksek tahsil politikası ile milleti ayağa kaldırmaktır”.

Ayrıca, şunu asla hatırdan çıkarmamak gerekir ki, “öğretmenler”, bir ülkenin en zeki, en başarılı ve en çalışkan insanları arasından süzülerek çıkarılmalı ve istenilen “meslekî formasyona” ulaştırıldıktan sonra, hizmet sahasına gönderilmelidir. Bunun ne kadar zor, ne kadar pahalı ve ne kadar titizlik isteyen bir iş olduğunu elbette biliyoruz. Ama, kesin olarak bilinmelidir ki, bu iş başarılmadıkça da “muhtaç olduğumuz maarifi” asla kuramayız. İşin kolayına, ucuzuna ve rahatına giderseniz sürekli olarak zarar edersiniz. Emek ve zaman israfı bir yana, genç nesilleri ve dolayısı ile istikbalinizi de tüketirsiniz.

Size, haber verelim ki, cemiyetimiz, bu tehlikeli gidişin farkındadır. Sırf bu sebepten, “eğitim ve öğretimine” fazla güvenmediği “devlet okullarından” giderek soğumakta, bin bir fedakârlığa katlanarak, daha iyidir ümidi ile “Özel Okullara” yönelmiş bulunmaktadır. Devlet ve siyaset kadroları, bu gelişimi durdurmak yerine, geliştirmeye çalışmalıdır. Öte yandan, “devlet okullarını” hızla ıslâh etmeli ve öğretmen yetiştirme işini ciddiyetle ele almalıdır.

TALİM VE TERBİYEDE ÖĞRETMEMİN ROLÜ

İnsanlık tarihinde, büyük buluş sahipleri, büyük matematikçiler, fizikçiler, kimyacılar, biyologlar ve her dalda yetişmiş ilim ve fikir adamları vardır. Bunların hepsi de insanoğluna faydalı olmak için emek ve göz nuru harcayan kimseler olarak kültür ve medeniyet tarihinde hak ettikleri yeri bulmuşlar ve saygı ile anılmışlardır.

Bütün bunlarla birlikte, kanaatimizce, insanlık tarihinin en çok sevilen ve saygı gören insanları, bizzat insanın gelişmesi ve yücelmesi için çalışan kimseler olmuştur. Gerçekten de insanlık âleminin en saygıya değer insanları, daima ve her zeminde, peygamberler, ahlâk adamları ve “muallimler” olmuştur. İstisnasız, her cemiyette, “eli öpülecek kimseler”, bunlardır.

Büyük iman, aşk ve irfan adamı Mevlâna Celâleddin Hazretleri, hocalarının (Hüsameddin Çelebî ve Şemseddin Tebrizî’nin) kadr ü kıymetini ifade etmek için şöyle buyururlar: “Babamla anam birleşerek beni gökten yere indirdiler, fakat hocalarım beni tekrar göğe

çıkardılar” Gerçek bir “hoca”, insanın anasından da, babasından da daha değerlidir. Ama esef edelim ki, böylelerinin sayısı pek azdır.

Kültür ve medeniyet tarihi şahittir ki, “büyük insanlar”, büyük mekteplerden çok, “büyük hocaların” eserleridir. Bizim tarihimizde Osman Gazi ve oğlu Orhan Gazi Şeyh Edebâli’den, Murad-ı Hüdavendigâr Lala Şahin Paşa’dan, Yıldırım Bayezid ve oğlu Çelebî Mehmed, Molla Şemsed-din Fenarî’den ve Emir Sultan’dan, II. Murad Lala Yörgüç Paşa’dan, Fatih Sultan Mehmed Akşemseddin Hazretlerinden feyz aldılar. Büyük dîn âlimleri İmam-ı Âzam Ebu Hanî-fe Hazretleri daha çok Hammad’dan, İmam-ı Gazalî Hazretleri de en fazla İmam-ı Cüveynî’den istifade ettiler.

Bu listeyi ilânihaye uzatmak mümkündür. Bununla demek istiyoruz ki, büyük adamlar, büyük hocaların eserleridir. Büyük hocalardan mahrum kalan kaabiliyetler, çok defa gelişme imkânı bulamamışlar; yozlaşır kalırlar.

Durum, diğer kültür ve medeniyetler için de doğrudur. Meselâ, Eski Yunan Medeniyeti’nin büyük isimleri olan Eflâtun Sokrat’ın, Aristo ise Eflâtun’un talebesi olmakla —kendi sahalarında— gelişebilmişlerdir. Bunlar, bir bitkinin kökü, gövdesi ve meyvesi kadar birbirine bağlı bir bütünlük ifade ederler.

Durum günümüzde de —bir bakıma— aynıdır, iyi yetişmiş, değerli eserler vermiş, zeki ve verimli öğretmenlerden mahrum okullar, enstitüler, akademiler ve üniversiteler muhtaç olduğumuz kişi, ve kadroları hazırlayamazlar.

Meşhur Amerikalı Pedagog Emerson’un, üniversitede okuyan kızımın: “Babacığım, size, ‘seçmeli derslerin’ bir listesini gönderiyorum. Bir pedagog olarak, hangi dersleri seçmemi tavsiye edersiniz” sorusuna verdiği cevap enteresandır. Meşhur Pedagog Emerson’un cevabı şudur: “Kızım, ders seçme, hoca seç”.

Gerçekten de dersin “adından” ve “müfredatından” çok, o dersi okutacak öğretmenin önemlidir.

Eğer iyi yetişmiş öğretmeniniz ve hocanız yoksa, bütün ümitleriniz kâğıt üzerinde kalır ve zaman içinde solar gider.

MAARİFİN BAŞARISI, ÖĞRETMENİN İTİBARINA BAĞLI

Bütün “büyük inkılâplar”, çok güçlü ve şuurlu kadrolar ile başarıya ulaşmıştır. Bunların sayısından çok “kalitesi” önemlidir.

Eğer Türk Maarifi’nde de böyle bir “inkılâp” yapmak istiyorsak her şeyden önce, bu harekete öncülük edecek “öğretmenler” yetiştirmek zorundayız. Ancak, bilmek gerekir ki, böyle bir öğretmen kadrosuna sahip olmak için, milletçe büyük fedakârlıklara katlanmamız gerekecektir. Çünkü, gerçek bir öğretmen “ucuz”, “kolay” ve “kısa” yoldan yetişmez ve “asgarî ücrete” benzer bir ücretle çalıştırılmaz. Ülkenin en zeki, en güçlü ve en çalışkan çocuklarını “öğretmen” olmaya özendirecek politikalar geliştirilmedikçe, iş, hiçbir sahada dikiş tutturamamışlara kalır ve “hiç olmazsa öğretmen olsun” zihniyeti ile hareket edenler sahayı işgal eder. Oysa bize göre “öğretmen yetiştirme” işi, tabip yetiştirme, işinden daha az önemli değildir.

Evet, “öğretmen yetiştirme” işini, en az “tabip yetiştirme” işi kadar ciddiye almak ve gerekli fedakârlıklara katlanmak zarureti vardır. Öyle ki, ülkemizin en kudretli çocukları bu sahaya gerekli ilgiyi gösterebilsin.

Türkiye’mizin çok değerli bir pedagogu olan hocam H. Hüsnü Cırıtlı Bey, bir gün bize şöyle demişti: “Çağdaş pedagoji, daha çok tıbbı benzer. Oysa eski eğitim, daha çok hukuku hatırlatırdı. Şimdi, öğretmen, hâkimden çok tabibe, okullar ise tedavî müesseselerine benzemektedir. Görüyorsunuz ‘disiplin kurulları’ rehberlik servisleri ile yer değiştirirken, imtihanlar, bir ‘hak ve hukuk işi’ olmaktan çıkıp ‘muayene’ karakteri kazanmaktadır. Çağdaş okul ‘suç ve ceza’ kavramı yerine ‘problem’ kavramını oturtmuş, meseleyi ‘klinik metodlar’ ile çözmeyi denemektedir..”

Gerçekten gelişmeler bu yöndedir ve Sayın H. Hüsnü Cırıtlı’nın teşhislerinde büyük isabet vardır. Bir karatahta, bir tebeşir ve bir de en ucuz ve kısa yoldan temin edilmiş bir “usta”, bir “eğitmen” ve bir “öğretmen” ile “çağdaşlık yolunda” gelişme iddiasına kalkışmak yalnız komik değil, elde edilen sonuçlar bakımından trajiktir de...

Bize göre, “öğretmen yetiştirme” işinde büyük bir “zihniyet inkılâbına” ihtiyaç vardır. Yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizi işlemek için, büyük fedakârlıklara katlanıp pahalı ders ve hizmet araçları temin ediyor, en pahalı laboratuvarlar kuruyor, bu sahada

başarılı olacak öğrencileri seçerek alıyor, çeşitli unvanlarla donatıp ve dolgun maaş ve ücretlerle destekliyoruz da sıra, kalkınmamızın en büyük ve temel dayanağı olan “ÖĞRETMEN” yetiştirmeye gelince, akıl havsala almaz bir vurdumduymazlıkla işin en kolayına, en ucuzuna ve en verimsizine kaçıyoruz. Bu mu maariî?

Öğretmenine, öğretim üyesine, “sosyal hiyerarşide” sağlam bir yer temin edemeyen maarifin de “itibarı” kalmaz. Elbette öğretmenler, iyi yetiştirilmek ve doyurulmak şartı ile içtimâî hayatta lâıyk oldukları “baremi” de bulmakta güçlük çekmeyeceklerdir. Bir ülkenin maarifinin gücü, “öğretim kadrosunun” gördüğü “içtimâî itibara” bağlıdır. Kimse propaganda ve lâfa aldırıyor, gözü ile gördüğüne bakıyor.

KALKINMA VE EĞİTİMİN BAŞARİSİ

Kalkınmak demek, bir bakıma, potansiyel olarak mevcut bulunan bütün yeraltı ve yerüstü zenginliklerini işleyerek ve değerlendirecek çağdaş ölçüler içinde harekete geçirmek demektir.

Hiç şüphesiz, bir ülkenin kalkınmasında denizlerin, göllerin, ırmakların, limanların, ormanların, bitki örtüsünün, madenlerin, çeşitli türde hayvanların varlığı önemli bir potansiyeldir. Bütün bunları, işleyerek, değerlendirerek ve verimli kılarak milletçe ayağa kalkabilirsiniz.

Ama, asla unutmamak gerekir ki, bütün bunların ötesinde, bir milletin kalkınmasında rol oynayan ana unsur “insan”dır. Kesin olarak bilinmelidir ki, insanını, muhtaç olduğu “millî” ve “çağdaş”, bir tâlim ve terbiyeden geçiremeyen bir milletin gelişmesi ve kalkınması hayaldir. Yine, kesin olarak bilinmelidir ki, “insanını değerlendiremeyen” bir cemiyetin, sahip bulunduğu diğer potansiyel zenginlikleri harekete geçirmesi de düşünülemez.

Bize göre, israfın en korkuncu, bir milletin “kendi beşerî potansiyelini” harekete geçiremeyişidir. Kendi insanını, cehalete ve sefaletle terk eden bir cemiyet, her yönü ile acınacak duruma düşer, ilimde, teknikte, güzel sanatların her dalında, sportif faaliyetlerde, iktisadî ve ticarî hayatta, daima yenik ve ezik kalır. Milletlerin başarıları, bir bakıma, tâlim ve terbiyelerindeki “başarı seviyesini” yansıtır.

Günümüz eğitim sosyologlarına göre, tâlim ve terbiye faaliyetleri, şu veya bu şekilde “üretimin artmasını” etkilemekte, dolayısı ile

bu sahadaki hizmetler arttıkça “beşerî kapital stoku” da güçlenmektedir. Bugün, birçok ülke için “tâlim ve terbiye faaliyetleri”, artık tamamı ile kalkınmanın belkemiğini teşkil etmektedir. İşte bu zihniyet içinde, Amerikalı ilim adamı Theodore W. Schultz, şöyle der: “Eğitim müessesesi, bütünü ile bir sanayiden ibarettir”.

Üretim hayatında “beşerî kapital” (eğitilmiş insan gücü) çok önemli bir yer tutar. 2. Dünya Savaşı sırasında, yerle bir edilen Almanya ve Japonya’nın bir daha kolay kolay ayağa kalkamayacağı tahmin ediliyordu. Fakat, bu milletler, büyük yıkımdan önce, insanlarını, millî ve çağdaş ihtiyaçlarına göre eğitmiş bulunduklarından, bütün tahminleri altüst ederek kısa bir süre zarfında ayağa kalkmasını ve hattâ dünyaya meydan okumasını bildiler. Bu durumu gören “modern iktisatçılar”, şimdi, “fizik kapital” kadar “beşerî kapitale” de önem vermek gerektiğini anladılar. Bu sebepten olacak, şimdi, kalkınmış ülkelerde “okul - aile” işbirliği gibi “okul ve üretim” ilişkileri de çok önem kazanmış bulunmaktadır.

Artık herkes anlamalıdır ki, başta iktisat olmak üzere, bütün içtimaî hayata biçim veren kudret, insanın zihnidir, insanın iradesidir ve insanın heyecanlarıdır. İnsan, içtimaî hayatın temelindeki gerçektir. Asla unutmamak gerekir ki, insan ne kadar güçlenirse, kalkınması da o kadar güçlenir ve hızlanır. Bozuk bir eğitim düzeni ile bırakın kalkınmayı, yerinizde sayamazsınız bile...

MİLLÎ MAARİFİN SOSYOLOJİK VE PSİKOLOJİK ZEMİNİ

Eğitim, beşerî bir faaliyettir. Gerçek mânâsı ile insana mahsustur ve bütün tarih boyunca insanın hayatında önemli bir yer tutmuştur.

Eğitimin bu “beşerî” karakterine rağmen, “cemiyetlere” ve “fertlere” göre değiştiğini de görüyoruz.

Böyle olunca, eğitim işlerini plânlarken, iki önemli “farkı” nazara almak zorundayız. Yani eğitim ve öğretim faaliyetleri “cemiyetlerin yapılarına” ve “kişilerin özelliklerine” göre organize edilmelidir. Kesin olarak anlaşılmıştır ki, bütün cemiyetler için geçerli bir “eğitim ve öğretim tipi” yoktur.

Her cemiyet, kendi içtimaî, iktisadî, harsî ve siyasî yapısına göre bir yol çizer ve “millî maarifini” kurar. Tıpkı bunun gibi, eğitim ve öğretim faaliyetleri “ferdî farkları” da nazara almak zorundadır. Çünkü, kesin olarak anlaşılmıştır ki, her fert, “genel” ve “özel yetenekleri” itibarı ile bir diğerinden çok farklıdır.

Öyle anlaşıyor ki, bir maarif, ancak, kendi “sosyolojik” ve “psikolojik” zeminine tam mânâsı ile intibak edebildiği zaman başarılı ve verimli olabilmektedir.

Artık, herkesçe anlaşılmalıdır ki, Türk Maarifi de böylece plânlanmadıkça, asla başarılı ve verimli olamayacaktır. Yani, maarifimiz, bir yönü ile “bizi biz yapan içtimaî ve harsî değerlere”, diğer yönü ile kişileri birbirinden ayıran “ferdî farklara” saygılı olmak zorundadır. Böylece maarifimiz, bir taraftan “bizi, biz olarak, kendi aslî hüviyetimiz içinde” gelecek zamanlar için hazırlarken, diğer taraftan fert olarak güçlü bir şahsiyet haline gelmemizi temin edecektir.

Millî bir maarif, her şeyden önce, genç nesilleri, kendi kültür ve medeniyet değerleri içinde tutarak geliştirmek zorundadır. Genç nesilleri, kendi tarihine, kendi kitaplığına, kendi kültür ve medeniyetine, kendi millî ülkü ve hedeflerine yabancılaştıran bir maarif, olmaz olsun daha iyi.

Öte yandan, genç nesilleri, çeşitli yönlerden “objektif testler” ile muayene edip “genel” ve “özel yeteneklerine göre değerlendiremeyen bir maarifin de asla başarı şansı yoktur. Güçlü bir maarif, her türlü fedakârlığı göze alarak, genç nesilleri objektif metodlarla tanımaya ve değerlendirmeye çok önem vermek zorundadır. Evet, bütün mesele, genç nesilleri, millî ve manevî değerlerimiz içinde tutarak çağdaş bir kişiliğe ulaştırmak için milletçe seferber olmak şuuru içinde hareket etmeye bağlıdır. Maarifte “milliyetçi” ve “şahsiyetçi” olmak bu demektir.

Muhtaç olduğumuz maarifi, bize, ne “yabancılar” verebilirler, ne de bize “yabancılaşmış” kadrolar.. “Türküm” demekten utanan ve “Müslüman’ım” demekten korkan kişi ve kadroların “çağdaşlaşma” masallarına inanmayız.

Çünkü, “çağdaşlaşma” demek, millî ve manevî değerlerine yabancılaşmadan dünyanın en ileri ülkesi ve milleti olma hamlesi içinde bulunmak ve bunu başaracak kadrolar oluşturmak demektir. Kendi “millî hüviyetini yitirerek yabancı kültür ve medeniyetlere sığınmanın adı “çağdaşlaşma” değil “sömürgeleşme”dir.

ŞARTLANMALAR VE DİN

Bazıları, sırf entellektüel gözükmek ve “hür düşünceli kişi” olarak tanınmak için, fırsat buldukça, dine çatmayı âdet edinmişlerdir.

Geçenlerde, böyle birinin bir yazısını okudum. Çocuklara din dersi okutmanın, onlara dua ezberletmenin zararından (!) söz ediyor, en küçük yaşlardan itibaren genç kafaların “mengeneye” alınmasından yakınıyordu. Güya, böylece çocukların zihni, kalıplaşmış formüller ve sözler içine hapsedilmiş bulunuyordu.

Bu düşünce biçimi karşısında, sizler nasıl bir tavır alırsınız bilmem? Ben, büyük bir hüzne kapılarak kendi kendime şöyle söylendim: Bu adamlar, adları ve sanları ne olursa olsun, acaba, insan zihninin özelliklerinden, öğrenmenin “fizyolojisinden” ve “psikolojisinden” habersizler mi? Öyle değilse, bu saçmalıkların sebebi ne?

Kaldı ki, bunların, öğrenmenin fizyolojisini yapan ve öğrenmeyi, bir “şartlı refleksler” ve “şartlı tepkiler zinciri” halinde değerlendiren meşhur Rus âlimi İvan Pavlov’dan haberdâr olmamaları mümkün değildi.

Bütün materyalistler gibi, İ. Pavlov da öğrenmeyi “psikolojik kavramlar” yerine “fizyolojik kavramlar” ile açıklamaya çalışmıştı. Ona göre, öğrenme “tabiî refleksler yerine şartlı reflekslerin” ve “tabiî davranışlar yerine şartlı tepkilerin” geçmesi idi. Bu iş ise, tamamı ile tekrarlana tekrarlana iyice otomatik duruma getirilmiş mekanik bir tepki biçimi idi. Kısaca, öğrenme, bir şartlı refleksler ve tepkiler meselesi idi ve mekanik olarak cereyan ederdi.

Yukarıda sözün ettiğimiz İ. Pavlov ve benzeri “Refleksolojistler” gibi, “Behavyoristler” de öğrenmeyi “refleks yayında kırılma” diye tarif ederler. Onlara göre de öğrenme, “mekanik bir şartlanmadan” ibarettir. Yani, insanı eğitmek demek, onu, çeşitli konularda, sürekli bir “şartlanmaya tabi tutmak” demektir. Zaten, onlara göre, bütün “medenî davranışlarımız”, şu veya bu ölçüde bir şartlanmadan ibarettir ve eğitilmemiş insan, tabiî kalmış kimsedir.

Görülüyor ki, bu gibi terbiyeciler ve fikir adamları, düşünme, akıl yürütme ve problem çözme gibi karmaşık davranışlarımızı dahi, tamamı ile fizyolojik ve mekanik şartlı reflekslere ve tepkilere

bağlarlar. Onlara göre insan, çok mükemmel bir bilgisayar gibi mütalâa edilebilir. Onlar, ruh, şuur, zekâ ve düşünce gibi psikolojik kavramları ihmal ve hattâ inkâr ederler. Onlara kalırsa, “sofra adabından” tutunda en kompleks zihnî ve ruhî faaliyetlerimize kadar, bütün “kazanılmış davranışlarımızı” şartlanmalarla açıklamak mümkündür. Yani, irade, şuur ve akıl yürütme yerine, programlanmış ve onların tabiri ile “mengene” içine alınmış mekanik etkiler ve tepkiler bütünü...

Eğer, durum bu ise, materyalist yazar ve düşünürlerimizin, bütün diğer sahalardaki “şartlanmaları” bir kenara bırakıp sadece “dînî hayatımızla” ilgili olanlardan şikâyet etmeleri ne kadar mânâsız kalmaktadır. Çeşitli “felsefî ve ideolojik” metinler ile bunlara paralel marşlar ve şarkılar ezberlemek zorunda bırakılan insanların tabi tutuldukları “şartlanmaları” görmezlikten gelerek Müslüman-Türk çocuklarının dînleri ile ilgili esasları öğrenmelerini birkaç dua ezberlemelerini “kalıplaşmış düşüncelerle genç beyinleri mengeneeye sokmak” tarzında yorumlamaya kalkışmak insafsızlık değil midir? Bu mu tolerans, bu mu dîn ve vicdan hürriyetine saygı?..

KAOS VE AKLIN DOĞUŞU

İnsan yavrusu, doğumundan sonra, uzun müddet, kendi varlığını ve idrakini, “Varlık”tan ayrı hissetmez. O, “varın içindedir ve varla birlikte yaşamaktadır”. Yani, önceleri, “varlık âleminin” bütünlüyici kucagında âdeta uyumaktadır.

Fakat, bir müddet sonra, kendini saran âlemden taştan “veriler”, iç ve dış “uyarılar” biçiminde, onu âdeta “uyanmaya” zorlar. Bu, “varolma” irademizin, kendi üzerine ilk katlanmasıdır. İlk verilere ve idraklere göre, “âlem” henüz anlam sızdır, karışık renk yumakları halinde (celedoscopique)dir ve düzensizlik içinde (chaotique)dir.

Ancak, zamanla, düzensizlik, yerini “düzene”; karmaşıklık, yerini “disipline” terk edecek; duyumlar “algılar”; algılar “kavramlar” biçiminde mânâlanarak düşüncenin psikolojik temelleri atılmış olacaktır. Böylece, zihnimizdeki kaotik karanlığın, yavaş yavaş çekildiğini, yerini, şuur ve zekâmızı besleyen bir aydınlığa bırakmaya başladığını göreceğiz.

Öyle anlaşıyor ki, kaostan kurtulma ve düzene özlem, bizi, ister istemez “akıl ve mantığa” ulaştıracaktır. Gerçekten de “kaos korkusu”, insan kafasında bir düzen ve disiplin ihtiyacı biçiminde

ortaya çıkar. Kari Gustave Jung'un "Din ve Psikoloji" adlı kitabında belirttiği üzere "Zihin aydınlığının, bir kaos korkusundan doğduğunu" göreceğiz.

Bebekken, bize bir renkler cümbüşü ve karmakarışık olaylar âlemi biçiminde görünen varlık dünyası, biz olgunlaştıkça, zaman içinde, giderek güçlenmek şartı ile muhteşem bir düzen ve denge içinde gözükmeye başlar. Tabiat ve kâinat, artık belli kanunlara bağlıdır; olaylar başıboş değildir; belli şartlarda belli sebepler, belli neticeler vermektedir. Bütün olaylar birbirine bağlıdır, eşya âlemi, determinizm adı verilen bir "demir mengeneye" kısırılmış durumdadır ve zaruretlerle hareket etmektedir.

İşte, insan zihni, tamamı ile bir düzen ve denge ihtiyacı ile kaostan kaçarken, bu sefer, tam tersine, determinizmin "demir pençesine" düşmüş bulunmaktadır. Böylece, insan zekâsı ve şuuru, eşya dünyasındaki düzen ve dengeye intibak etmek zarureti ile kendini dizginleyen "kanunlara" bağlanır. Yani, "akıl" doğar. Ne gariptir ki, "kaos"tan kaçan insan zekâ ve şuuru, bu sefer "akıl" adını verdiği bir ağacın içine düşer. Görünen odur ki, akıl, kaosa ne kadar uzaksa hürriyete de aynı derecede uzak kalır. Çünkü, kaos ve anarşi kadar, "indeterminist" bir âlemde de aklın yeri yoktur.

"Akıl", Arapça bir kelimedir; işin garibi, bu kelime, o dilde aynı zamanda "bağ" ve "köstek" anlamına da gelmektedir. Gerçekten de bir bakıma "akıl", insan zihninin disiplin altına alınması, belli kanun ve prensiplere bağlanması demektir. Bugün "akıl kanunları" ve "akıl metodları" dediğimiz şeyler böylece teşekkül etmiş bulunmaktadır. Günümüzde "düşünmek" demek, bu "kanunlara" ve ' metodlara" bağlanarak ve belli "kalıplara sâdik kalarak" problem çözmek demektir. Söyler misiniz, "hür düşünce" bu mudur?

"HÜRRİYET KAVRAMI" VE İSLÂMİYET

Öğretmenlerimiz bize derlerdi ki: "Hürriyet (Liberte) kavramı, Büyük Fransız İhtilâli ile birlikte ortaya çıkmış ve kitlelere mal olmuştur. Bizim ülkemizde de bu kelimeyi ilk kullanan kişi Namık Kemal'dir ve kelime olarak onun icadıdır. Kelime, Arapça kökenli olup o dilin kurallarına göre yapılmış olmasına rağmen, Arap sözlüğünde yoktur."

Biz de saf saf bu söylenenlere inanırdık. Öyle ya öğretmenlerimiz bizi niye aldatsınlar? Demek, biz Müslümanlar, "hürriyet"

kavramını bile Batı'dan almıştık. Bu kavramın bizim sözlüğümüzde bile yeri yokmuş. Buna esef ederdik.

Fakat, zamanla “millî” ve “İslâmî” kültür kaynakları ile temasımız artınca, hayretle gördük ki, öğretmenlerimizin bu dedikleri de yanlış imiş. Onlar, bilerek veya bilmeyerek, “Batı’lı emperyalistlerin” propagandalarının kurbanı olmuşlar; kendileri yanlışlıkla kalmamış, genç nesilleri de yıllar boyu yanıltmışlardı.

Hayretle öğreniyorduk ki, günümüzden tam 913 yıl önce vefat eden İmam-ı Kuşeyrî olarak isim yapan Ebü'l-Kasım Abdülkerim Bin Havazin (milâdî: 986-1074) adlı bir İslâm âlim ve mutasavvıfı, Risale-i Kuşeyriyye adlı kitabında, bundan tam on asır önce, “Hürriyet” kelime ve kavramını, İslâmî açıdan ele almış ve incelemiştir.

Son asrın büyük âlim ve velîlerinden S. Abdülhakîm Arvasî Hazretleri, Necip Fazıl tarafından yayına hazırlanan “Tasavvuf Bahçeleri” adlı kitabında, bu konuda şöyle buyururlar: “Hürriyet, azat mânâsında olup, kulluğun, köleliğin mukabilidir. Üstad Ebül-Kasım Kuşeyrî’den nakledilmiştir: ‘Gerçek hürriyet, Allah’a kulluğun en ileri derecesidir ki, Allah için kulluğu sâdık olan kimsenin hürriyeti, esaret zincirinden kurtulmuş olur. Hürriyeti isteyen, hemen Hakkı teslimiyete, O’na kulluğa koşsun.’”

Görülüyor ki, İslâm’da “hürriyet” Allah’a kulluğun ve teslimiyetin ötesinde, her türlü esareti reddedip kurtuluşa ermek demektir. Bilmek gerekir ki, bunu yapmayanlar, ya kendi nefislerine, ya da başkalarına “kul olmak” zorunda kalmaktadırlar. İslâm’da “Allah’a kul olmak” demek, O’ndan gayrisine “kul olmamak” demektir. İslâm’ın bu esprisini iyi anlamak, kelime oyunları ile “anlatılmak istenen gerçeği” saptırmamak gerekir. İnsanın, kendi gönül rızası ile en güzele, en iyiye, en doğruya, kısacası “Hakk’a bağlanması” asla kölelik değildir. Yani, Allah’a “kul” olanlar, her türlü kulluktan kurtulurlar. Sır, bu espriyi anlamada...

İslâm’da Cenab-ı Hak, “mutlak varlığın, mutlak güzelliğin, mutlak iyiliğin ve mutlak doğrunun” tâ kendisidir. Daha doğrusu, varlık O’nunla var, güzellik O’nunla güzel, doğruluk O’nunla doğru...

İnsanın, severek ve isteyerek güzele, iyiye, doğruya ve Hakk’a teslimiyeti, asla bir kusur değil, aksine faziletlerin en büyüğüdür. Bütün bir ömrünü böylece değerlendiren ilim ve fikir adamlarına, sanatkârlara ve kahramanlara ne mutlu... Bütün büyük işleri, böyleleri başarabili.

İNSANIN ÜÇ TAVRI

Bir bakıma, kurduğumuz kültür ve medeniyetler, beşeriyetin eşya ve olaylar karşısında aldığı “üç tavrı”dan kaynaklanmaktadır.

Bu üç tavrı: “İlmî”, “Bedî” ve “Dînî” olarak isimlendirmek mümkündür. Nitekim, insanlık, kendini koruyup geliştirecek “üç sığınmak” bulmuştur. Bunlar: “ilim, sanat ve dîn”dir. Yahut, laboratuvarlar, güzel sanat yuvaları ve mabetler...

Diğer canlılar, eşya ve tabiat karşısında, ne duyarlar, ne düşünürler bilemem. Fakat, Âdemoğulları, tabiattaki, herhangi bir varlığı, meselâ, bir “gülü”, bir “çiçeği” veya bir “hayvanı”, daima üç tavrı içinde ele alıp incelemişlerdir. Kültür ve medeniyet tarihimiz göstermektedir ki, insan için her varlık, hem “ilmin”, hem “sanatın”, hem de “dînin” konusudur.

Nitekim, Âdemoğulları, “ilim adamı” olarak “gülü” laboratuvara almışlar, mikroskop altında incelemişler, hücre hücre, lif lif yapısına bakmışlar, anatomisi ile, fizyolojisi ile, genetik yapısı ile ilgili “objektif bilgileri” toplamışlar.

Yine aynı Âdemoğulları, bu sefer “gülü”, ya bir vazoya koyarak masalarını süslemişler, ya bir tuvale geçirerek tablolaştırmışlar, ya bir taş ve mermere oyarak ölümsüz kılmak istemişler veya en güzel ve özlü sözlerle şiirleştirmişlerdir.

Yani, “ilim adamı” olarak insan, “gülün ifade ettiği objektif hakikatleri” incelerken, “sanatkâr olarak insan”, bu çiçek karşısındaki duygu ve heyecanlarını ifade ermeye çalışmaktadır. İşte sanat, insanın, eşya karşısındaki bu sübjektif tavrından kaynaklanmaktadır.

Ne gariptir ki, yine aynı Âdemoğulları, tam bir “dînî vecd” halinde, meselâ, bir “mutasavvıf olarak”, gülü, “ilâhî sıfatların bir tecellisi”, Cenab-ı Hakk’ın “bir âyeti” ve hassas gönüllere ulaşan bir “mesaj!” olarak yorumlayabilmektedirler. Böylece, “eserde müessiri görmenin hazzını” yaşayarak yücelmenin sırlarını çözmektedirler. Gerçekten de “itibarî varlıklar”, bizi “Mutlak Varlığa” götürecek birer anahtardır. Bu sırrı kurcalayan da “dîn”...

Evet, insan, tabiata ve kâinata, ilim, sanat ve dîn adamı olarak bakar, kültür ve medeniyetini böylece kurar. Şimdi, bana söyler misiniz? İnsan, kâinat ve tabiatı yorumlamada, “ilim adamı” tavrı

alırken mi, “sanat adamı” tavrı içinde hareket ederken mi, daha haklıdır?

Bu, çok zor sorunun cevabı, şu olsa gerek: İnsanın, bu üç tavrından hiçbirini inkâr ve ihmal edemeyiz. İnsan, bütün tarihi boyunca, bu üç tavrını daima ortaya koymuş, kültür ve medeniyetini böylece kurmuştur, insanı, ilimsiz sanatsız ve dînsiz düşünemezsiniz. Bütün bunlar, insanın fitratından, tabiatından kaynaklanmaktadır.

Görünen odur ki, insan, laboratuvarında iken “eşyanın dili” ile düşünülmüş, sanatkârken “varlık âlemi” ile ilgili çığlıklarını ortaya koymuş dindarken, bütün kâinatı “ilâhî mesajlar” ile dopdolu görmüş ve duyulanmıştır.

İDEOLOJİK KİRLENME

Günümüzde, her gün yeni bir kavramla karşı karşıya geliyoruz. Nitekim, sık sık “deniz kirlenmesinden”, “suların kirlenmesinden”, “havanın kirlenmesinden”, “çevre kirlenmesinden”, “radyoaktif kirlenmeden” söz edildiğini işitip durmaktayız.

Şimdi, fikir dünyasında, bir de “ideolojik kirlenmeden” söz edildiğini görmekteyiz. Bu, yabancı ve yalancı fikir ve ideolojilerin, geniş halk kitlelerini ve bilhassa ülke gençliğini, etki alanına alarak onların kafa ve gönüllerini bulandırması, onları, kendi millî kültür ve medeniyetlerine kendi “öz değerlerine” yabancılaştırması, ferdi ve içtimâî plânda “yararlı” olan ile “zararlı” olanı birbirinden ayırmaz duruma sokmasıdır.

Rahatça anlaşılabilceği gibi, “ideolojik kirlenme”, milletlerarası “soğuk savaşın” tabîî bir sonucu olup “kitle haberleşme vasıtalarının” ve “içtimâî temasların” güçlenip artması ile yoğunluk kazanır. Kitleleri, giyiminden kuşamına, yemesinden içmesine, fikirlerinden heyecanlarına, inançlarından zevklerine, tavır ve hareketlerine kadar, tâ derinden etkileyen bir “yabancılaşma vetiresi” demek olan “ideolojik kirlenme”, son çeyrek yüzyılda, bizim ülkemizde de hayli mesafe almış bulunmaktadır. Şimdi, bizim ülkemizde de “Türk gibi yaşamaktan” ve “Müslüman gibi inanmaktan” kaçan insanların sayısı hızla çoğalmaktadır.

Bir taraftan “yurt dışından” beslenen Türk ve İslâm düşmanlığı, bir taraftan “yurt içinde” yapılan “Türk-İslâm kültür ve medeniyet” tahripçiliği ülkemizde “ideolojik kirlenmenin” boyutlarını büyüt-

mektedir. Şöyle bir araştırmacı gözü ile plajlarımızdan eğlence yerlerimize, büyük şehirlerimizin parklarından ana caddelerine, basın yayınımdan radyo-televizyonlarımıza kadar “içtimai hayatımızı” bir gözden geçiriniz. Göreceğiniz şudur: Türk-İslâm kültür ve medeniyetinin bütün “millî” ve “manevî” norm ve müesseseleri, ağır darbeler yemektedir ve “yabancılaşma vetiresi” hızla tırmanmaktadır.

Esef edilecek durum şudur: Birçokları bu tırmanışı “uygarlaşma ve özgürleşme” adına alkışlamakta, meselâ, “türbanımızı” lanetlerken, “üstsüz gezmeyi” ilericiilik sanmakta, “yabancılaşmayı” ve “emperyalizmi” gelişme gibi görmek ve göstermek istemektedir. Geçen gün hayretle okumuştum, bir derginin yaptığı araştırmaya göre, kalburüstü zenginlerimizden çok büyük bir kısmı, “başörtümüze” hayır derken, “evlilik dışı ilişkilere” evet diyordu. Hattâ, bu zenginler arasında “komünist partisinin açılmasını” isteyenlerin sayısı da küçümsenmeyecek kadar fazla idi. Hayret ki, ne hayret!

Şimdi, “ideolojik kirlenme” sonucu, bir sürü “garip aydın” teşekkül etmiş durumda... Bunlardan bazılarının yazı ve makaleleri de çıkıyor. Bunları ibretle ve dehşetle okuyoruz. Bunlar, koro halinde sesleniyorlar: “Türk-İslâm Sentezi’ne hayır, biz Batıcı’yız”, “Okullardan Osmanlı ve İslâm Tarihi kaldırılın”, “Dîn ve ahlâk derslerini istemezlik!”, “Kahrolsun faşizm, komünist parti kurulsun”, “İrtica önlensin, tanrıtanımazlara özgürlük

İDEOLOJİK KİRLENMELER VE ÜLKEMİZ

“Çevre kirlenmesi” nasıl ki, tabiatın tahribine ve insan sağlığına yönelik bir tehlike kaynağı ise, “ideolojik kirlenme” de cemiyetin yıkımına, ferdî ve içtimai vicdanları “anarşiye” düşürmeye sebep olur.

“İdeolojik kirlenmeleri”, hürriyet ve gelişme adına, tamamen başboş bırakmak tamamı ile büyük bir tehlikedir. Nasıl ki, “çevre kirlenmesini”, kalkınma ve endüstrileşme adına, hoş karşılamıyor, gelişmenin “insan hayatını” tehdit etmeden sağlanmasını istiyorsak; “ideolojik kirlenmelere” de hürriyet ve gelişme adına büyük müsamaha gösteremeyiz. Cemiyetin, bu konuda da iradesini, ortaya koyması gerekir. Bize göre, “ideolojik kirlenmeler” karşısında, devlete, cemiyete, okul ve ailelere düşen sorumluluklar vardır. Bu

konuda basın ve yayın organlarımız da büyük vebal altındadırlar. Çünkü, milletçe el ele vererek, halkımızı ve genç nesilleri, her türlü zararlı akımdan, bâtıl inanç ve felsefelerden korumak, insanımızı, muhteşem ve mübarek Türk-İslâm kültür ve medeniyetine yabancılaştırmadan çağın bir numaralı cemiyeti haline getirmek zorundayız.

Belki bazıları, “yabancılaşmadan” neden bu kadar çok korktuğumuzu merak edecektir. Açıklayalım.

Meşhur Cenab Şehabeddin’in dediği gibi, “Zehri, teneke kupa içinde sunmazlar”, onu “altın kupalar” içinde gizlemeyi tercih ederler. Tıpkı, bunun gibi, sömürgeciler, bir ülkeye girdiklerinde, “topraklarımızı ve zenginliklerinizi yağmalamaya ve insanlarımızı köleleştirmeye geliyoruz” demezler, aksine “dostluk, kardeşlik, uygarlık ve özgürlük” nutukları çekerek oralara çöreklenirler. Bugün, milletler arası savaşta, ülkeler, birbirlerini “ideolojik bağlar ve irtibatlar” ile boyunduruğa almaktadırlar.

Yeryüzünde bulunan şu kamplaşmalara ve bu kampların “patron” ve “fedailerine” bakınız. Görünen köy kılavuz istemiyor değil mi?

Kesin olarak bilinmelidir ki, “kendi tarihine, kendi kültür ve medeniyetine ve kendi ülkülerine yabancılaşmış bir cemiyet” artık bağımsız değildir. Yabancı cemiyetlerin, yabancı kültür ve medeniyetlerin elinde oyuncaktır, kendine mahsus ülkü ve hedefleri yoktur.

Ülkemizde “ideolojik kirlenmeye” maruz kalmış çevreler, bir bakıma, bu durumlarını “tabîî, normal ve hattâ ileriliklik” olarak değerlendirirler.

Hiç şüphesiz, böyleleri, kendi cemiyetlerinden kopmuş ve yabancı bir cemiyetin özlemi ile dolu ve dolayısı ile o cemiyetlerle “bütünleşmeye kararlı” kimselerdir. Hayatımda, bu tiplerle sık sık karşılaşmışımdır. Bunlarda hayrete şayan derecede bir “İslâm düşmanlığı” vardır. Bunlar, nüfûs cüzdanlarında “Türk” ve “İslâm” kelimelerini taşıdıkları için rahatsızdırlar.

Hayır, hayır şaka yapmıyoruz. Bütün bunlar, inkâr edilemez, acı birer vakıadır. Bize Türk-İslâm kültür ve medeniyetini yüceltici ve her türlü “İdeolojik kirlenmeyi” bertaraf edici bir politika gerekli...

İDEOLOJİK ARINMA VE İSLÂM DÜNYASI

“Kültür emperyalizmine” ve “yabancılaşmalara” dönüşmemek şartı ile “içtimaî temaslar”, cemiyetin gelişmesi için zaruridir. Çünkü, müşahedeler, apaçık göstermektedir ki, “içtimaî temaslara” kapalı olan cemiyetler asla gelişemezler. Sosyologlar ispat etmişlerdir ki, “millî kültürlerin” oluşmasında “evolution”, (tekâmül) kadar, “diffision” (intişar) da önemli rol oynamaktadır.

Bu hususu, böylece belirttikten sonra, konumuzla ilgili olarak İslâm Dünyası’nın —aşağı yukarı iki asırdan beri— içine düştüğü buhrana işaret edebiliriz. Bilindiği gibi, 17. asrın sonlarına kadar, insanlık âlemine öncülük eden İslâm Dünyası, son asırlar içinde, önce duraklamış, sonrada gerileyerek, “emperyalizmin” boyunduruğuna girmiştir. Bu açıdan bakılınca, 19. ve 20. asırlar, Müslümanlar için, bir zillet, meskenet ve yenilgi dönemi olmuştur.

Bilhassa Batı’nın kültür ve medeniyeti, ilim ve teknolojisi karşısında ezik ve yenik düşen İslâm Dünyası’nın aydınları, bu acıklı durumdan kurtulmak için çeşitli çareler araştırırlarken, ortaya çeşitli alternatifler de koymuşlardım Nitekim, bazıları, “Batı Dünyası’na karşı kayıtsız şartsız direnmeyi” tavsiye ederken, bazıları da redd-i miras ederek, “Kayıtsız ve şartsız Batı’lı olmamızı” istiyordu. Arada bir, “Doğu-Batı Sentezi” isteyenler de yok değildi.

Fikir plânında durum bu iken, gerçekte ve fiilen Batı, bütün müessese ve değerleri ile İslâm Dünyası’nı, her gün biraz daha pençesine alıyordu. Yalnız teknoloji ile değil, kitapları ile, yayımları ile, örf ve âdetleri ile, inanç ve yaşayış biçimleri ile, felsefe ve ideolojileri ile Batı, önüne geçilmez bir sel gibi, İslâm Dünyası’na akıyordu. Herkes, bilhassa halk görüyordu ki, İslâm kültür ve medeniyeti, büyük bir tehlike ile karşı karşıyadır. Yani İslâm ülkeleri, sel felâketine maruz kalmış gibi idi. Müslümanların yurdu, tarihî zenginlikleri, kalın bir mil tabakası ile kaplanmış felâket sahası idi sanki...

Bu gidişten “memnun olmayanların” yanında, “Batılılaşıyoruz, kalkınıyoruz, Doğu’lu olmaktan kurtuluyoruz!” tarzında çığlıklar atarak “memnuniyetini” izhar edenlerde vardı. Bunlar, genellikle, “İslâm” kelimesinden dahi iğrenen, “devrimci” ve “ilerici” geçinen kişilerdir. Bunlar, son birkaç asırdan beri İslâm Dünyası’na hâkim olup “emperyalist güçler” tarafından korunurlar. Bunların kılma dokundunuz mu, bütün “Batı” ayağa kalkar. Bunların “istememiz”

dedikleri olmaz, “isterüz” dedikleri olur. Bunlara muhalif olan çevreleri kahretseniz, Batı, mutlu bir sessizliğe gömülür.

Fakat, görünen odur ki, artık, İslâm Dünyası, her şeyi apaçık görmeye ve oynanan oyunları, bütün dehşeti ile idrake başlamıştır. Şimdi, İslâm Dünyası’nda çok hummalı bir “uyanma” ve ideolojik kirlerden “arınma” dönemi başlamış bulunmaktadır. Şimdi, milyonlarca genç ve aydın Müslüman, tekrar ve yeni baştan “İslâm’ın berrak kaynaklarına” yönelmekte, her türlü “kirlenmeden” arınarak ayağa kalkmak istemektedir.

ÜLKEMİZDEKİ DEVRİMBAZLAR VE AVRUPALI YANDAŞLARI

Türkiyemiz’de “devrimbaz takımı”, sayıca, sandığımızdan da azdır. Fakat, hemen itiraf edelim ki, onlar, bu yetersizliklerini, sahip oldukları iç ve dış imkânlarla kolayca telâfi etmesini beceriyorlar.

Önce, onların, yurtiçinde, köşebaşlarını tutmuş “yandaşları”, etkili ve yetkili yerlere kadar uzanan “kolları” vardır. Gelişmelerden günü gününe haber alır, en mahrem noktalara uzanır ve oraları kontrol ederler. Sonra, onların bir ayakları içerde, bir ayakları dışarıdadır. Billhassa Avrupa ile sıkı-fıkıdırlar. Orada bulunan siyasî ve entelektüel kadrolar ile temaslarını hiç kaybetmezler.

Türkiyemiz’deki “devrimbaz takımı”, belki bazı konularda “Avrupalı dostlarından” farklı düşünebilirler. Fakat, ülkemizdeki “millî” ve “İslâmî” gelişmeler sözkonusu olduğu zaman, derhal bütün ihtilâflarını unuturlar, el ele vererek “ortak savunma” ve “ortak saldırı” planları hazırlayarak “batarya ateşine” başlarlar. “Devrimbazlar” içeriden, “dostları” dışarıdan veryansın ederler. Böylece, “kamuoyunu”, “etkili ve yetkili çevreleri” kontrol altına almaya çalışırlar ve çok defa başarılı da olurlar. Öyle ya, yalnız biz-imkiler değil, Batılı çevreler de konuyu ele aldığına göre, mesele ciddi...

Batı’nın her söylediğinde ve yaptığında keramet arayan, bizim ezik ve yenik kadrolarımız, yıllar yılıdır bu oyuna gelmekte, ters karar ve icraatla ülkeyi çıkmazlara sürüklemekte, “millet” ile “devleti” karşı karşıya getirmektedirler.

Dikkat ediniz, yurtiçindeki devrimbazlar, “Türkiye’de laiklik tehlikede”, “İrtica hortluyor”, “Faşizmin ayak sesleri geliyor”,

“Cumhuriyet yok olmak üzere” diye feryada başlayınca, Avrupa’daki yandaşları derhal harekete geçip “koro”nun boyutlarını büyütmedirler. Bir bakıyorsunuz Fransa’da Le Figaro çılgılığı basıyor: “Türkiye’de laiklik tehdit altında”, “Turgut Özal, Müslüman din-darlık ve Reagancı ekonomik liberalizmden oluşan tuhaf bir rejim uygulanıyor”. Bu durum, tüm Kemalistleri tedirgin ediyor”, vs.

İş bu kadarla kalmıyor, Belçika’dan, İngiltere’den, Danimarka’dan, Hollanda’dan, İsveç, Norveç ve Almanya’dan da aynı mahiyette sesler geliyor. Şimdi gel de etkilenme, şimdi gel de “Türkiye’de Cumhuriyetin, laikliğin ve inkılâpların tehlikede” olduğuna inanma... “Avrupalı, durup dururken, niye bunları yazsın ve söylesin? Demek, gerçekten bir şeyler var!”.

Oysa, böyle düşünenler, çok önemli bir noktayı unutuyorlar. Çünkü, Avrupa basınında çıkan bu yazıları da, bazı politik çevrelerin beyanatları da buradan tezgahlanmakta, bin bir rica ve minnet sonucu, orada yankılanmaktadır. Böylece, yurtiçindeki “devrimbazlar” da “Bakın sadece biz değil, Avrupa bile tehlikenin farkındadır. Ey etkili ve yetkili çevreler, sizler hâlâ uyuyacak mısınız?” tavrı içinde tahriklerini arttırmaktadırlar.

Artık herkes görmektedir ki, Avrupalı için, esas olan, insan hak ve hürriyetlerini teminat altına alan, çok partili parlamenter demokratik hayattır. Böyle bir hayat tarzı için, mutlaka “Cumhuriyet” ilân etmek ve mutlaka “laik” olmak gerekmez. Nitekim, bugün, dünyanın en demokrat ülkeleri arasında sayılan İngiltere, Belçika, Hollanda, Danimarka, İsveç ve Norveç devletleri, hem “krallık” ile idare edilirler ve hem birer resmî dîne sahip olup “laik” değildirlir. Yani, bazı bakımlardan Türkiye’den geridirler!

Görülüyor ki, Avrupalı için “demokrasi” sadece kelimelerden ve kavramlardan ibaret değildir. O, bir hayat biçimidir.

KEHANET VE İSLÂM

Âdemoğulları, psikolojik bir ihtiyaç olarak “geleceği ve geleceklerini” merak ederler. Bu, çok eski ve köklü bir ihtiyaçtır.

Her beşerî ihtiyaç gibi, bu da tarih içinde, çeşitli müesseselerin ve birimlerin doğmasına sebep olmuştur. Tâ, ilkel cemiyetlerden başlayarak günümüze kadar gelen “falcılık” ve “kâhinlik” müessesesi bunlardandır. Günümüzde de yüksek tirajlı birçok gazete ve

dergi, okuyucuları için “fal köşeleri” açmakta, bir astrolog gibi, yıldız ve burçlara göre, uğurlu ve uğursuz sayıları ve renkleri belirlemekte, olacakları haber verip tavsiyelerde bulunmaktadır. Birçok gazete ve dergi, yılbaşlarında, günümüzün ünlü “kâhinlerine” koşturmakta, “Yeni yılda neler olacak?” sorusunu sormakta ve aldığı cevapları, büyük bir gürültü ile yayınlamakta ve hayrete şayandır ki, geniş bir meraklı okuyucu kitlesi de bulabilmektedir.

Durum, bütün dünyada aynıdır. Geçenlerde bir gazetemiz, büyük başlıklar atarak “sakallı bir bebeğin doğduğunu” ve bu bebeğin “konuştuğunu”, “Kurban Bayramı’nın İkinci günü, Kıyamet’in kopacağını” ifade ettiğini yazdı.

Sonradan öğreniyoruz ki, ülkemizdeki birçok sosyetik, bu haberdan çok etkilenmiş ve korkmuş... Oysa, Müslüman halk, bu haberi tebessümle karşılamıştı. Çünkü, o, çok iyi biliyordu ki, “Allah’tan gayrı, kimse **geleceği bilemezdi**”, **“Allah, Kıyamet gün ve saatini gizli tutmuştu”**. Ayrıca Sevgili Peygamberimiz: **“Bütün kâhinlerin yalancı olduğunu” “Fala inanmanın küfre eş bir günah sayılacağını”**, kesin bir dille açıklamıştı.

Fakat, ne gariptir ki, bizim “devrimbaz takımımız”, bu konuyu da soysuzlaştırarak halkımızın “mukaddes değerlerine” saldırmak için fırsat bilmişlerdir. Ne garip tecelli... Oyunu kendileri tezgâhlıyor, kendileri inanıyor ve sonra dönüp olup bitenlerden bizi sorumlu tutuyorlar. Hem de İslâm’ın “kehaneti” reddettiğini bile bile...

Bizdeki “devrimbaz takımı” batarya atışı yapar dedik ya... Daha “sakallı bebek” masalı bitmeden, başka bir “ilerici” gazetemiz, “Mucizeler Dünyası” başlığı altında tarihî kehanetleri bir bir anlatmaya başladı. Kâhinlerin şarlatanlıklarını, hiç de uygun olmayan “mucize” kavramı içinde sergilemeye çalıştı ve bilmem ki, okuyucularına ne kazandırdı?

Yine, aynı gazetenin başka bir köşesinde, “Trabzonlu falcı Kaya Ersin’in” korkunç kehanetlerine yer verildi Okurken ürperdim. Falcı delikanlının kehanetlerine göre: “1988 yılının başında, sağcılar Turgut Özal’ı vuracaklarmış. Ancak, Özal ölmeyecekmiş. Hattâ 1988 seçimlerini yine Turgut Özal alacakmış!”. Hayret ki, **ne** hayret! Türkiye’de —hem de irtica ile mücadele ettiğini söyleyen— bir gazete, bunları yazabilecek. Ağlar mısınız, güler misiniz? Bütün bunlarla ne yapılmak istenmektedir? Anlamak çok güç!..

Kendileri “Bâtıl inançların” batağında debelenirken, aziz Müslüman - Türk Milleti’ni böylece lekelemeye çalışan bazı kişi ve

çevrelerin foyası, artık gün yüzüne çıkmalı, bu ülkenin ve milletin sahipsiz olmadığı mutlaka anlaşılmalıdır.

KÂHİNLİK KARŞISINDA PEYGAMBERİMİZİN TAVRI

Dünyanın en güzel dîni olan İslâmiyet, her türlü “bâtıl”, “boş” ve “yanlış” inanca karşıdır. İslâm’da, “akl-ı selime” ve ‘gerçek ilme” aykırı düşen, hiçbir husus yoktur. O, “kehanet”, “falcılık”, “uğur ve uğursuzluk”, “büyü ve büyücülük” gibi sapık ve bozuk işlerden uzak durmamızı ve bâtıl inançlardan sakınmamızı emreder.

İslâm tarihinden öğreniyoruz ki, Sevgili Peygamberimiz’in oğlu İbrahim’in vefat ettiği gün güneş tutulmuştu. Müminler, bu iki olay arasında bir münasebet olup olmadığı hususunu Yüce Peygamberden sordular. Aldıkları cevap şu: “Hayır, güneş **tutulmasının** İbrahim’in **ölümü ile bir alâkası** yok; **bunlar, iki ayrı** hâdisedir”.

Bir gün de müminler Peygamberimiz’e bir haber getirdiler:

- Efendim falan yerdeki kâhin, şu tarihte müthiş **bir** yağmur yağacak, Kâbe’yi sel basacak diyor.

Peygamberimiz’in cevabı açık, kısa ve kesindir:

- **Bütün kâhinler yalancıdır.**

İşin garibi, kâhinin sözünü ettiği gün, gerçekten müthiş bir yağmur yağar ve Kâbe’yi sel basar. Müslümanlar hayrette!.. Hemen Yüce Peygambere koşarlar.

- Efendim, kâhinin dediği oldu!

Peygamberimiz gayet vakur ve soğukkanlı olarak yerinden kalkar, eline bir kova alır ve müminlerin de böyle yapmasını isteyerek Kâbe’ye varırlar. Her taraf su altındadır. Yüce Peygamberimiz sel sularını kovaya doldurarak uzaklara götürüp boşaltırken şöyle haykırır:

- **Evet, bütün kâhinler yalancıdır**

Müminler de Peygamberimizin bu söz ve hareketini taklit ederek kısa zamanda, Kâbe’yi sel sularının istilâsından kurtarırlar. Hepsinin ağzında **aynı** söz: **“Bütün kâhinler yalancıdır”.**

Sevgili Peygamberimiz, bu hareketi ile şunu belirtmek istemişlerdi: İstisnalar kaideyi bozmaz. İlimde esas olan, “istisnaî haller” değil, “umumî durumlardır”. Bundan tam 1400 yıl önce, ortaya

konan bu tavra hayran olmamak mümkün mü? Ah, aydınlarımız, İslâm'ı yeni baştan keşfedip bağrına basabilse...

Müslümanlar, elbette, “gelecek hakkında”, konuşabilir, tahminlerini, zanlarını, sezgi ve düşüncelerini ortaya koyabilirler. Ancak, bunu yaparken asla “kâhince” bir tavır almazlar. Bu konuda çok titizdirler. İslâm'ın âlimleri ve fikir adamları, “gelecek hakkındaki” fikirlerini, tahminlerini ve sezgilerini ortaya koyarken, daima bir şüphe payı bırakarak konuşurlar ve sözlerine çok defa şöyle başlarlar: “**Allahü â'lem**” (Doğrusunu Allah bilir). Buradaki temkini ve inceliği idrak edebilmek gerekir.

Müslüman fikir ve ilim adamlarının bu tavrı, tamamı ile “çağdaş ilmî anlayışa” uygundur. Nitekim, günümüz ilim adamları da konuşurken ve yazarken, böyle bir tedbir ve temkin içinde hareket ederek şöyle derler: “Şimdiye kadar, elde ettiğimiz verilere göre, bugün durum budur, şartlar değişmedikçe, çok büyük **bir** ihtimalle yarın da şöyle olacaktır”. Evet, ilmin insana sağladığı “prediction” (öngörü) bu kadardır. Yani, ilim de insana “kehanette bulunma” yetkisi vermez. Ne güzel, bu konuda, **ilim** ile **İslâm'ın** görüşleri aynı...

GELECEĞİ TAHMİN VE İLİM

İnsanoğlu, “gelecek zamanları” ve “gelecekteki gelişmeleri” çok merak eder. Bu ihtiyaç, “ilkel” ve “modern” insanda ortaktır.

Hemen hemen her cemiyette, bu ihtiyaçla “falcılara” ve “kâhinlere” koşan insanların sayısı az değildir. Evlenemeyen kadın ve erkekler, başı kocası ile, karısı ile, patronu ile, müdürü ile, konuşması ile derde girenler nelere ve nerelere başvuramazlar ki...

Böyle olunca, maatteessüf, konunun istismarcıları da çoğalır. Falcılar, kâhinler ve üfürükçüler köşe başlarını tutar. Bazı gazete ve dergiler bile “Fal köşeleri” açar, “Burçlar ile kaderimiz” arasında olmadık ilişkiler kurarak okuyucularını aldatır, “Kâhinlerle röportajlar” yaparak tüyler ürpertici sözlerle kitleleri heyecana sürükler ve tirajını arttırmaya çalışır. Bunları, bütün dehşeti ile görmüyor ve yaşamıyor muyuz?

Şimdi, vakıa bu olduğuna ve bu olumsuz gidişi durduramadığımıza göre, acaba, bu meseleyi “olumlu” bir biçimde kanalizetmek mümkün değil midir? Kanaatimce, “modern insanı”, fal-

cıların, kâhinlerin ve benzerlerinin tasallutundan kurtarmak mümkündür. Yani, çağdaş “ilmî gelişmelerden” istifade ederek kişi ve kitlelerin “gelecek zamanlar” ile ilgili merakları bu suretle az çok tatmin edilebilir. Nitekim, bu tip yayınlar, filmler ve araştırmalar yapılmaya başlamış bulunmaktadır.

Şimdi, birçok ilim ve fikir adamı, ilmî verilere dayanarak “Yarınki Dünyamızı” tahmin ve tasavvur etmeye çalışmakta; birçok rejisör, “Gelecek Dünya” ile ilgili düşüncelerini beyaz perdeye yansıtmakta; pek çok siyaset ve devlet adamı, “Gelecek Zaman” ile ilgili uzun vadeli plan ve programlar oluşturmak için çırpınmaktadır. Ülkemizde de “Yarınki Türkiye” başlığı altında toplanabilecek, birçok kitap, makale ve yazı var...

Hiç şüphesiz, bunlar —sübjektif birer terkip olmakla birlikte— yine de “olumlu” bir gelişme sayılmalıdır. Çünkü, falcıların ve kâhinlerin saçmalıkları yerine, hatalı da olsa ilim ve fikir adamlarının tahmin ve zanları söz konusudur.

Kanaatimce, “geleceği tahmin” konusunda, ilmin bize sağladığı “prediction” (öngörü) imkânı, sandığımızdan da fazladır. Sağlam tutulmak ve iyi değerlendirmek şartı ile “istatistikler”, gelecek zamanı tahmin etmemizde çok yararlı olabilirler. Hayatın çeşitli yönlerini aksettiren “istatistiklere” dayanarak meselâ, 2000 veya 2100 yılında “Dünyamızın Durumu” hakkında birçok tahminde bulunmak mümkündür. Şimdi, bütün dünyada bu konuya çok ağırlık verilmekte, gelecekle ilgili plan ve programlar, bu suretle hazırlanmaktadır.

Öte yandan, “onda-bir” ve “yirmide bir” örneklemelerle yapılan “anketler” de birçok konuda —bilhassa halkın eğilimleri konusunda— hayli verimli bir yol olabilir. A.B.D. de Gallup Enstitüsü, bu sahada, çok başarılı hizmetler yapmakta, seçimlerden ve referandumlardan önce, “elde edilecek sonuçları” büyük bir ustalıkla tahmin edebilmektedir. Ne yazık ki, bizde, böyle ciddi çalışan bir müesseseye yok...

Falcılara, kâhinlere ve üfürükçülere koşan “mustarip insanlara” gelince, onlar için de kolayca ulaşılacak “psikiyatri klinikleri” ve “rehberlik servisleri” açılmalıdır.

Evet, ilim ve akıl böyle diyor.

KÂİNATTAKİ DİNAMİZM VE İLÂHÎ SOLUK

Bir fikir ve ilim adamını yarıltan durumlardan biri de “acele hükümlere” ve “genellemelere” varmasıdır. Yani yeter derecede “gözlem” ve “deneylerde” bulunmaksızın “kesin karara varması” ve bu kararını bir kanun gibi kabul ederek, ilgisi olsun olmasın, birçok sahaya teşmil etmesidir.

Bütün ilim ve fikir adamları, bu tehlikeden haberdar olmakla birlikte, işlerinden pek azı, bu tuzaktan kurtulabilmiştir. Görebildiğimiz kadarı ile pek az ilim ve fikir adamı, kendini “acele ve peşin hükümlerden” ve “haksız genellemelerden” kurtarabilmiştir.

Ünlü Fransız kimyageri A. L. Lavoisier (1743-1794), “yanma” olayının “oksitlenmeden ibaret” olduğunu görmüş, yanan bir cismin yok olmadığını, çeşitli elementlere ve bileşiklere ayrılarak dağıldığını anlamıştı. Bu durum onun “maddenin sakımı” kanununu ortaya koymasına sebep olmuştu. Ona göre “kimyevî reaksiyona giren maddelerin ağırlıklarının toplamı sabit kalmakta” idi.

Hiç şüphesiz bu hüküm doğru idi. Fakat, bu sonuç acele hüküm ve genellemelerle “metafizik” konulara kadar teşmil edilince iş mecrasından çıkıyor, birçok yanlışlıklara sebep oluyordu. Çünkü, laboratuvarıda gözlenen ve “kimyevî reaksiyona giren maddelerin ağırlıklarının toplamının sabit kalmasına “bakılarak” Tabiatı bir şey yaratılamaz ve yok edilemez. Hiçbir şey yoktan var olmaz ve varken yok olmaz” denilemezdi. Bu, çok büyük bir cüretkârlık olurdu. Herkes bilir ki, ilim, hangi sahada araştırma yapmışsa, o sahanın sınırları içinde kalmak, elde ettiği sonuçları genelleştirirken çok temkinli ve tedbirli olmak zorundadır. Hele “fizik” sahada elde edilen bir hükmün “metafizik” sahaya teşmil edilmesi “ilim dışı” bir tutum olur. Lavoisier’in bu hükmü şöyle olsa idi, ilmin sınırları içinde kalmış olurdu: “Laboratuvardaki gözlemlerin sonucunda şu karara vardım, kimyevî reaksiyona giren maddelerin toplam ağırlıkları değişmemekte ve insanlar, hiçbir şeyi yoktan var edememekte ve var olan şeyi yok edememektedir.”

İşte, bu noktada kalmayıp madem ki insanlar “yoktan var edemiyor” ve yine “varı yok edemiyor” o halde, bu işi yapabilecek bir yaratıcı da yoktur hükmüne varmak, yalnızca çok acele değil, çok çirkin bir genellemedir. Maalesef, insanlar, sık sık bu hatâyı işliyorlar.

Kaldı ki, Lavoisier'in "maddenin sakımı kanunu", fizik ilmi açısından kritik edilmiş, pek çok eksik ve yanlışlıkları bulunarak günümüze tamamı ile bambaşka bir kılık ve hüviyette ulaşabilmiştir.

Önce, ünlü fizikçi A. Einstein, bilinen formülünü ortaya atarak "madde ve enerjinin birbirine dönüşebileceğini" ispat etti. Bu durum "maddenin sakımı kavramı" yerine "enerjinin sakımı kanununu" getirdi. Yine, acele hüküm verme ve genelleme yapma alışkanlığı olan çevreler, bu sefer şöyle dediler. "O hâlde, kâinata ve tabiatıta enerji ve kitle toplamı sabittir ve bu değişmez". Fakat, çok geçmeden fizik ilminde müthiş gelişmeler oldu ve dünyaca ünlü fizikçiler, yepyeni teoriler geliştirerek "quant fiziğini" ortaya koydular. Billhassa büyük fizikçi Heisenberg ile Bohr, konuyu derinleştirerek "kitle ve enerji" konusunda "Güvensizlik Kanununu" getirdiler, klâsik mekaniğin kaba ve katı determinizmi yerine "ihtimaliyat kanununu" savundular. Bir kanun halinde ortaya koydular ki, kapalı bir kap durumunda bulunan kâinata "kitle - enerji toplamı sabit" olsa idi, tabiatın er veya geç, statik duruma geçmesi gerekirdi. Oysa kâinata, sürekli olarak, ilâhî bir soluk halinde "enerji demetleri" püskürtülüyordu. Bu, âlemin, her an yeni baştan yaratılmakta olduğunu; dinamizmini, yepyeni enerji demetleri ile yenilediğini göstermekte idi.

DETERMİNİZMİN KAYIPLARI VE İSLÂM

Materyalistler ve tanrıtanımaz çevreler, her nedense 18. ve 19. asırlarda pek sabırsız idiler. Dîn ve dindarlar aleyhine olabileceğini umdukları, en küçük bir fırsatı bile kaçırmak istemezlerdi. Fizikte ve kimyada yeni bir gelişme mi var, biyolojide yeni keşifler mi yapılmış?

Bu çevreler, hemen harekete geçer, yeni gelişmeleri beklemeksizin, dîn ve dindarlar aleyhine kullanabilecekleri unsurlar ararlardı.

Hiç şüphesiz, bir şeyler de bulurlardı. İşte, istismara açık bu kavramlardan biri de "determinizm"dir. Materyalistler ve tanrıtanımazlar, Yüce İslâm'ın "âdetullah" ve "sünnetullah" olarak isimlendirdiği bu kavramı, soysuzlaştırarak Yaratıcı İradeyi ve bizzat Yaradan'ı inkâr için kullanmak istediler. Bütün gelişmeleri "sebe-sonuç ilişkilerinin katı ve kör mekanikliği içinde" dondurmak yoluna gittiler.

Oysa, bizzat ilmî gelişmeler, onları tekzip edecekti. Nitekim, meşhur fizikçi Louis de Broglie'nin Madde ve Işık adlı kitabında yazdığına göre, katı determinizmin “makro-fizik”teki geçerliliği, onun “mikro-fizik sahasında da aynı derecede sağlam olmasını gerektirmezdi. Kaldı ki, deney ve gözlemler de bunu teyid ediyordu. Şimdi, “mikro-fizik”te “güvensizlik kanunu” hâkimdi. Yani, kaba determinizm, eski katılığı yitirerek “ihtimaliyat kanununa” dönüşmüştü.

Böyle olunca, yani, “makro-fiziğin kanunları”, “mikro-fiziğe” bile güvenle uygulanamazken, kaba bir determinizm anlayışı ile “metafiziğin” en çetin konusu olan “varlığın mahiyeti ve kaynağı” konusuna yaklaşmak akıl kârı mıdır? Nitekim, İngiliz ilim adamlarından Sir James Jeans “Fizik ve Filozofi” adlı kitabında, quant teorisinin “Cansız tabiatta bile inkârı mümkün olmayan bir determinizm noksanını ortaya çıkardığını” belirterek şöyle der: “Artık, biz, determinizmin, ispat kuvvetinin bazı bakımlardan, elli yıl önce olduğundan daha az ikna edici olduğunu söyleyebiliriz”.

Yüce İslâm’a göre, determinizm, Allahü Teâlâ’nın “eşyaya vurduğu dizginleri” ifade eder ve “sünnetullah” olarak adlandırılır. Modern ilmî gelişmelerin de ortaya koyduğu üzere, Yaratıcı İrade, sebep-sonuç ilişkilerinin mekanikliği içinde, tabiata ve kâinata hâkimdir ve eşya dünyası, elektronundan galaksisine kadar, O’nun koyduğu kanunlara boyun eğmiştir.

Bununla beraber bilinmelidir ki, Yüce Allah, tabiatta ve kâinat-ta, hiçbir anı tekerrür ettirmez, her an, bünyesinde, bir yenilik unsuru da taşır. İşte, ilim adamlarının “determinizmin kayıpları” adını verdikleri bu durum, Yaratıcı İrade’nin sürekli olarak “yaratılmışlar âlemine” müdahale ettiğini göstermektedir.

Görülüyor ki, ilmin gelip dayandığı noktada, materyalizm değil, İslâm güç kazanmaktadır. İslâm, bin dört yüz yıldan beri, bütün varlıkların Mutlak Varlık olan Allah ile var olduklarını, O’nun “kudret elinde” yaratılmış olduklarını ve bütün âlemin O’nun “yaratıcı soluğu” ile yenilenip durduğunu savunup durmaktadır. Kâinata, her an “enerji demetleri halinde” yeni bir güç püskürtüldüğünü müşahade eden ve buna “quantumlar” adını veren modern fizikçinin idraki yavaş yavaş da olsa İslâm’a açılmaktadır.

MADDENİN DURUMU VE YARATICI İRADE

Maddeyi, insan havsalasının alamayacağı ölçüde küçültebilirsiniz, ama onu “sıfır” yapamazsınız. Tıpkı bunun gibi, maddeyi, istediğiniz kadar büyütüp yine havsala almaz sınırlar içinde hayal edebilirsiniz, ama onu “sonsuz” yapamazsınız. Bu işi başarmak, insanın iktidarı dışında bırakılmıştır.

Evet, maddenin tabiatı budur, o, en küçükken “sıfır”, en büyükken “sonsuz” değildir. Böylece anlıyoruz ki, madde, “sıfır ile sonsuz arasında yalpalayan” itibarî bir varlık tezahürüdür. Maddenin “mutlak yoka” ve “Mutlak Var’a” dönüşme kaabiliyeti yoktur.

Yüce dînimize göre, bütün yaratıklar, bir bakıma, “mutlak yokluk” ile “Mutlak Varlık” arasına yerleştirilmiş gibi dururlar. Bu sırrı araştırırken İslâm’ın büyük velîlerinden İmam-ı Rabbanî Hazretleri şöyle buyururlar: “Yoklar, kendileri ile birleşmiş olan kemaller ile birlikte, mümkünâtın asılları olmuşlardır”. (234. Mektup). Tasavvuf büyüklerinin, yaratıkların asıllarını, “Mutlak Varlık olan Allah’a ait tecellilerin ‘yokluk aynası’nda seyredilen gölgeleri” biçiminde değerlendirmeleri de bu demektir. Sakın kelimelerin yetersizliklerine takılmayın, ifade edilmek istenen mânâyâ ulaşmaya çalışın.

Materyalistin en büyük hatası, maddeyi “mutlak varlık” sanmasıdır. Oysa, madde, ister “makro-fizik”teki, ister “mikro-fizik”teki tezahürleri ile ele alınsın, daima, sınırlı ve üç boyutlu bir varlık imajı verir. Bu durum, elbette, zeki bir materyalisti bile tedirgin eder. Cins bir kafa, “sınırlı tuğlalarla sonsuzluk duvarının örülemeyeceğini” elbette görür.

Herhalde bu sebepten olacak, bazı materyalistler, “maddenin değil, maddedeki değişimin sonsuz olduğu” fikrini savunmak istemektedirler. Oysa son ilmi gelişmeler göstermiştir ki, “Eğer madde ve enerji dengesi sabit olsa ve ona dışarıdan bir enerji üflenmese idi, kapalı bir kap durumunda bulunan âlemde, dinamizm giderek yavaşlayacak, her türlü değişme duracak ve âlem statikleşecekti”. Evet, termodinamiğin ikinci kanunu böyle diyor.

Kanaatimizce, bütün bu gelişmeleri idrak eden herkes, artık inadı bırakmalı, İlâhî vahye bağlı olan Sevgili Peygamberimiz’in mesajlarına kulak vermelidir. Artık görmeliyiz ki, “uyuşuk olan maddeyi” harekete ve değişmeye zorlayan ve “sünnetullaha uygun

olarak” her anı yenileyen bir “Yaratıcı İrade” vardır ve bu iradenin varlığı ve sonsuzluğu esastır. Bu irade, Mutlak Varlık olan Yüce Allah’a aittir.

Allah, ezeli ve ebedî olan Mutlak Varlık’tır. Açık ve gizli ne varsa, hepsi de varlıklarını O’nun varlık ve iradesine borçludur. Her varlık O’nunla vardır ve fakat hiçbir varlık O değildir. O terkip ve tahlil kabul etmez bir “ahadiyet” içinde tecelli eder. Madde, enerji, hayat ve ruh dediğimiz her şey, O’ndan bize ulaşan “ilâhî mesajları” ifade eden Yüce ve mukaddes Kitabımız’da buyurulduğu üzere, “Her şey O’na aittir, yine O’na döndürülecektir”.

Bize göre, cehaletin en korkuncu Allah’ı bilmemek ve tanımadırmaktır.

AKLIN PRENSİPLERİ VE FİNALİTE

Yağmur yağar. İnsanın kafasında üç soru belirir: “Neden?”, “Nasıl?” ve “Niçin?”. Dünya döner. Aynı sorular: “Neden?”, “Nasıl?” ve “Niçin?”.

Ağaç meyve verir. Yine aynı sorular: “Neden?”, “Nasıl?” ve “Niçin?”

İnsanlar, doğar, büyür ve ölür. “Neden?”, “Nasıl?” ve “Niçin?”.

Evet, bu üç soru, insan zihnine musallat kılınmış üç ‘azap meleği” gibidir. Durmadan etrafımızda dolaşırlar ve bizi meşgul ederler.

Bu sorulardan birincisi ve ikincisi, yani “Neden?” ve “Nasıl?” ne ise de üçüncüsü, yani “Niçin?” bir felâket...

Yağmurun neden ve nasıl yağdığını biliriz de “Niçin”ine gelince ihtilâfa düşeriz. Acaba yağmurun yağışında bir “gaye” var mı? Yoksa yağmur gayesiz, maksatsız ve tesadüfî bir tabiat olayı mıdır?

Tıpkı bunun gibi, dünyanın neden ve nasıl döndüğünü biliriz de bu dönüşün bir gayesi olup olmadığı hususunda tartışırız. Ağaçların meyve vermesi de, insanların doğması, büyümesi ve ölmesi de böyle...

Yakın zamanlara kadar, ilim ve fikir adamları “aynîyet”, “tenakuzsuzluk” ve “illiyet”in yanında “gaiyyet” (finalite) adını verdikleri bir “aklî prensip” daha kabul ediyorlardı. Şimdi, birçokları, bu prensibin ilmî olmadığını iddia ederek terk edilmesini istemektedirler. Böylelerine göre, bütün tabiat ve kâinat olaylarını

“geriden gelen sebeplerle açıklamak gerekir; olayları önceden çekmek demek olan gayelerle açıklamak ise, henüz mevcut olmayan gelecek zamanın, içinde yaşadığımız anı etkilemesi mânâsına gelir ki, bu, doğru değildir”.

Bu düşünce biçiminin objektif bir tenkidi yapıldığı zaman, bazı bakımlardan sakat olduğu kolayca anlaşılabacaktır. Biz, şimdilik, tabiat ve kâinat olaylarının “gayeli” olup olmadığı hususunu, etraflıca incelemeyi, bundan sonraki yazılarımıza bırakarak hemen belirtelim ki, “gaiyyet” (finalite) eşya dünyasına ait olmaktan ziyade, “insan zihnine hâkim bir prensip” olarak inkâr edilemez. Muhalfarz, tabiat ve kâinat “gayesiz” olsa bile, insan idraki ve zekâsı, “gelecek zaman” fikrine sahip olup bunun ışığında, hayatını tanzim edebilmekte ve geleceğe matuf plan ve programlar hazırlayabilmektedir. Yani, insan, “gayeli” bir varlıktır ve onun gelecekle ilgili endişeleri, bugününü etkilemektedir. O halde “gaiyyet (finalite), en az insan zihninin bir prensibi olarak inkâr edilemez. Aksi halde, insanı, insanın şuurunu ve iradesini inkâr etmek zarureti ortaya çıkar.

İnsanın iradesi “geçmiş zaman” karşısında çaresiz, “şimdiki zaman” karşısında aktif ve “gelecek zaman” karşısında ümitlidir. Bu durum, onun “finalist” (gayeci) karakterini ortaya koymaya yeter. İlmî kanunlar koymak için, belki “finalist” olmaya gerek yoktur, ama gelecekle ilgili plan ve programlar için “determinist” olmak yetmez. Gelecek zamanı biçimlendirmede insana ait özelemlerin, hayallerin ve ümitlerin payı asla ihmal edilemez. Elbette bu iş yapılırken her iki prensibin uzlaşabileceği uygun bir nokta bulmak gerekecektir. İlim yapmak güzel şeydir, ancak, insanı inkâr ve ihmal etmemek şartıyla...

POZİTİF İLİMLER VE FİNALİTE

Pozitif ilmin, “gaiyyeti” (finaliteyi) inkâr etmeksizin, bütün tabiat, kâinat ve cemiyet olaylarını “illiyet” (determinizm) prensibi ile açıklamaya çalışması normaldir. Çünkü, onun görevi, belli şartlarda sebep-sonuç ilişkilerini kanunlara ve prensiplere bağlamaya çalışmaktır.

Böyle olunca, pozitif ilim, sadece “olayların neden ve nasıl oluştuğunu” araştırır, işin “niçinini” sahası dışında tutar. Çünkü, bu konu ile uğraşacak başka disiplinler var. Dîn, ahlâk, hukuk, estetik

ile pedagoji ve politika sahası bunlardandır. Yani, “pozitif ilmin”, sahası dışında tuttuğu “finalite prensibi”, billassa “normatif” (kaide koyucu) ve “tatbikî ilimler” için hayli önemli gözükmektedir.

İnsanın “gayeli” bir canlı olduğu asla inkâr ve ihmal edilemez. Bunun yanında, âdemoğulları, tabiat ve kâinat olaylarını da “gayesiz” ve “başiboş” olarak idrak edemezler. İnsanlara göre, tabiat ve kâinatta bulunan her kıpırdanışın bir “gayesi” vardır. Eşya dünyası ve tabiat olayları, tek tek bu “gayelerin” farkına varmasalar bile, yağmur yağarken, ağaçlar çiçek açarken, dünya dönerken, meyveler olgunlaşırken, canlı ve cansız her varlık hareket ederken, ister istemez bir “gayeye” hizmet etmektedirler.

Bütün bu oluşları ve kıpırdanışları “illiyet prensibi” ile açıklamak kadar “gaiyyet prensibi” ile de izah etmek mümkündür. Nitekim, insanda bu iki tavrı bir arada yakalamak mümkündür. Biyologlar, beş duyu organımızın, neden ve nasıl meydana geldiğini “determinist prensiplerle” açıklamaya çalışsınlar, insanoğlu için “göz görmek”, “kulak işitmek”, “burun koklamak”, “dil tatmak” ve “deri duymak” için vardır. Şimdi, ilim adamlarının “fonksiyonlar mı organları meydana getirdi, yoksa organlar mı fonksiyonları gün yüzüne çıkardı?” diye münakaşa ededursunlar. Bu durum bile “finalizmin” de “determinizm” kadar güçlü bir prensip olduğunu ispat etmeye yeter.

Kaldı ki, Dr. Alexis Carrel’in de “Bilinmeyen İnsanı”nda belirttiği üzere, tabiatıta erkek ve dişi kavramını “tabiî eleme” ile izah etmek mümkün değildir, tamamı ile birbirleri için yaratılan “iki ayrı cinsin varlığı” ve birbirine uygun organik yapıları, içinde yaşadığımız âlemin “gayeli” olduğunu en iyi şekilde ortaya koyar. Tabiat ve kâinat böyle binlerce olay ve oluşla doludur.

Öte yandan, “deterministlerin”, finalizm aleyhine ileri sürdükleri bazı iddialar, kendileri için de söz konusudur. Meselâ, onlar, diyorlardı ki: “Gelecek zaman, henüz mevcut değildir ki, şimdiki zamanı etkilesin. Henüz mevcut olmayan bir şeyin olay ve oluşları etkilemesi mümkün değildir. Gayeler, bizim gelecek zamanla ilgili hayallerimizden ibarettir”. Oysa, geçmiş zamanın, içinde yaşadığımız zamanı etkilemesi demek olan determinizm de yaşadığımız “an” ile zamandaş değildir. Sebepler dediğimiz şey, geçmiş zamanın izlenimlerinden başka bir şey değildir. Böyle bir vehmî zaman parçasının hayatımızı etkilemesi ve biçimlendirmesi de aynı şekilde imkânsız değil midir? Gerçekten de “bugünü yaratan”, geçmiş zamanda kalan “dün” müdür, yoksa gelecek zamanda gizli

“yarın” mıdır? Yoksa, gerçek yaratıcı irade, bunların ötesinde kalarak bütün zaman ve mekâna hükmetmekte olan mıdır? Bu soruya da cevap verelim.

DÜN, BUGÜN VE YARIN

Biz, zamanı da dilimlemiş ve her dilime kendimizce bir isim vermişiz. “Dün”, “Bugün” ve “Yarın”.

“Dün”, geçmiş zamanı; “Bugün”, içinde bulunduğumuz zamanı; “Yarın”, ise gelecek zamanı ifade etmektedir.

Deterministlere sorarsanız, “bugünü” meydana getiren “dün”dür. Dün, “sebeptir”, bugün ise “sonuç”... Yarınlar da bugünün eseri olacaktır.

Finalistlere sorarsanız, “bugünü” biçimlendirmede “yarınların payı” asla ihmal edilemez. Biz, insanlar, bugünümüzü, yarınki hedeflerimize, maksatlarımıza ve özlemlerimize göre planlarız. Çünkü, bizim irademiz, ancak gelecek zamanlar için işler. İnsanlık, kültür ve medeniyetini böylece kurdu.

Görürsünüz, deterministlere göre, içinde yaşadığımız zamanı, geriden gelen sebeplere bağlı zorlamalar gütmektedir. Hele finalistlere göre, içinde yaşadığımız zaman, gelecekte gerçekleşecek bir hedef ve maksada doğru önden çekilmektir.

Gerçekten de içinde yaşadığımız “an” dinamizmini neye borçludur? Deterministlerin sandığı gibi, geriden gelen ve sebepler diye isimlendirdiğimiz cazibe unsurlarına mı?.. Yoksa, içinde yaşadığımız “an” dinamizme zorlayan başka bir irade mi var?

İşte, bu kritik sorunun cevabını, İslâm’ın büyük “İtikat İmamı” ve müctehidi İmam-ı Eş’arî Hazretleri’nde buluyoruz. Ona göre: “İçinde yaşadığımız zaman, yekpare bir andan ibarettir ve bu an, sürekli olarak yok olup yeniden yaratılmaktadır”. Bu, o kadar hızlı cereyan etmektedir ki, biz, bu kesintilerin farkına varamıyor, zamanı sürekli sanıyoruz. Tıpkı, bir ampulde sürekli olarak yön değiştirip duran alternatif akımdaki kesintileri idrak edemediğimiz gibi...

Böyle olunca, pratikte büyük faydalarını gördüğümüz “determinizm” ve “finalizm” kavramları, ince bir kritiğe tabi tutuldukları zaman, hayli itibar kaybetmektedirler. Şöyle ki, deterministlerce, “bugünümüzü” biçimlendirdiği iddia edilen “dünler”, içinde yaşadığımız “an” ile “zamandaş” değiller ki, onu etkileyip biçim-

lendirebilsinler. Çünkü, “dün”, bugünün arkasında kalan vehmî bir zaman parçası olup hatıralardan ibarettir. Durum, finalistler için de aynıdır. Henüz mevcut olmayan “yarınların”, zamandaş olmadıkları, yani birlikte var olmadıkları, bir “anı” etkilemesi nasıl mümkün olabilir? Yani, henüz mevcut olmayan “yarınlar” da, artık mevcut olmayan “dünler” gibidir.

Bununla birlikte, rahatça diyebiliriz ki, içinde yaşadığımız an, kendi iç dinamiklerini, “Yaratıcı İrade”den alarak, “dün” ve “yarın” ismini verdiğimiz “iki kanat” takınarak, ezelden ebede doğru, hızlı bir koşu halinde akıp gitmektedir. Kesin olarak görülmektedir ki, zamanı güden, ne “dün”, ne de “yarın”... Her şey, Yüce Allah’ın “Yaratıcı İradesini” işaret edip durmakta... Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’an-ı Kerîm’de, bu konuya ışık tutan pek çok âyet-i kerîme var. İşte onlardan iki tanesi:

“(Allah), yarattıklarını, sürekli olarak yaratmakta olan (dır)”. (en-Neml/64).

“İlk gibi, muhakkak son da Allah’ındır”. (en-Necm/25). “Sebepler” ve “gayeler” ise birer perde... Bütün mesele, perdenin arkasını görmede...

İNSANIN İRADESİ VE GELECEK ZAMAN

İnsan, diğer canlılardan farklı olarak “iradeli” yaratılmıştır. Yani, o, “şuurlu tercihler” yapabilecek kaabiliyettir. O, “iyiyi kötüden”, “güzeli çirkinden”, “doğruyu yanlıştan”, “Hakk’ı bâuldan”, “hayrı şerden” ayırabilir. Bu sebepten de davranışlarından sorumludur. Evet, Yüce İslâm’ın “insanın iradesi” karşısında ortaya koyduğu tavır bu...

Bununla birlikte, belirtmek gerekir ki, insanın iradesini biçimlendiren pek çok âmil de var. İçinde yaşadığımız tabîi ve içtimâî çevre, iktisadî ve siyasî şartlar, çeşitli ihtiyaçlar ve zaruretlər.

Bütün bunlara rağmen, insan, “şuurlu tercihler” yapabilme niteliğini yitirmemektedir; onun, sınırlı da olsa, “cüz’î bir iradesi” vardır ve insan-ı oğlu, bu iradesini kullanmaktan haz duymaktadır.

İnsanın iradesi “dün” karşısında âcizdir. Onu öğrenmek ister, ama ona müdahale edemez. Olan olmuş, geçen geçmiştir. Onu tekrar yaşamak mümkün değildir; artık oraya dönülemez. Oraya dönüş arzusu, şayet bir fantezi değilse, marazî bir tepki olarak değerlendirilir.

İçinde yaşadığımız zamanı “bugün” diye isimlendiririz. Oysa, gerçekten içinde yaşadığımız zaman, çok hızlı bir biçimde akıp giden “bir an”dan ibarettir. Bir göz kırpması gibi bir şey... Bu an gelip çattıktan sonra hiçbir şey yapamayız. Yani irademiz orada da âciz kalır. Bununla beraber “bugünü” değerlendirmek konusunda, ortaya konan irade önemlidir. Yüce dinimize göre, asıl mesele, yıldırım hızı ile akıp gitmekte olan ve bir göz kırpmasını hatırlatan anı yakalayıp onu dopdolu yaşamak sırrına ulaşmakta... Evet, ezelden ebede doğru bir “Hu” çılgılığı biçiminde akıp duran “yaratma iradesi” bu anı idrake bağlı...

Önümüzde uzun bir zaman parçası gibi duran “yarımlar” ise, irademizi en çok oyalayan ve ümit veren bir idrak sahasıdır. İnsanların plânları, programları, özlemleri, ümitleri, hayalleri ve tasavvurları daha çok “gelecek zaman” kavramına dayanır, insanoğlu, mutluluğu ve başarıyı orada bulacağını sanır. Hele gençlerde bu ümit ne kadar canlıdır. Onların “gelecek” ile ilgili rüyaları ve hayalleri ne kadar câziptir. Bazılarına göre, “yaşama sevinci” denen şey, buradan kaynaklanır. Nitekim, ünlü bir şairimize göre: “İnsan hayal ettiği müddetçe yaşar”.

Birçok psikolog ve psikiyatr, gerçekten de insanların gelecekle ilgili ümitlerini yitirdikleri zaman, ya yaşama güçlerini de kaybetmekte veya marazî tepkiler göstermekte olduklarını müşahade etmiştir. Evet, ister ferdî olsun, ister içtima? olsun, insanlara “gelecek” ile ilgili parlak hedefler göstermek, kitleleri “yarımlara” yepyeni heyecanlarla götürmeye çalışmak şarttır. Ancak bunu yaparken, çok gerçekçi olmak, ütopyalardan kaçınmak, kitleleri hayal kırıklığına uğratabilecek mübalağalardan sakınmak gerekir.

Zamanı üçe ayırarak idrak eden insanoğluna, “geçmişe saygı duymayı”, “içinde yaşadığımız zamanı değerlendirmeyi” ve “geleceğe ümitle bakmayı” öğretmeliyiz.

GELECEĞİMİZ BUNLARA EMANET EDİLEMEZ

Siz, piyasadaki, sokaktaki ve meydanlardaki gürültülerine bakmayın; ateistlerin, devrimbazların ve madrabazların bu ülkeye ve millete verecekleri hiçbir şeyleri yoktur. Çünkü, onların muhayyileleri dar, bakışları karamsar, kalemleri kışkırtıcı, sözleri yıkıcı ve hedefleri karanlıktır. Çünkü, onlar, milletin tarihine, kültürüne, medeniyetine, ümit ve özlemlerine yabancılaşmışlardır. Onların

gazete ve dergilerini evlerine, bürolarına ve işyerlerine sokanlar, ne kadar hata ettiklerini kısa bir süre sonra anlarlar... Onları iktidar yapanlar ise perişan olurlar.

Dikkat ediniz, bu ülkeye ne yapılmışsa, onlara rağmen yapılmıştır. Onlara Boğaziçi Köprüsünü, termik santrallerinin yapımını, barajların kurulmasını, fabrika inşasını, karayolu seferberliğini ve ağır sanayi projelerini kabul ettirmek çok zor olmuştur. Onların, ülke yararına olacak her teşebbüs karşısında ilk reaksiyonları, hemen daima “hayır” biçiminde tecelli etmiştir. Nitekim, onlara rağmen, bu işler başarılınca da hiç utanmadan söylediklerini ve yazdıklarını unutturmaya çalışmışlardır.

Çok iyi hatırlıyorum, merhum Adnan Menderes, baraj inşa politikasına ağırlık verirken, onlar, çılgık basıyorlardı: “Yazık oluyor devlet parasına, bu kadar enerjiyi ne yapacağız? Toprağa mı vereceğiz?”. Yine aynı ağızlar, Soma Termik Santralı yapıp hizmete sokulunca: “Menderes, devlet parasını çarçur ediyor. Bu santral kapatılmalıdır”, demişlerdi. Nitekim, 27 Mayıs 1960 darbesi olunca, ihtilâlciler (!) ilk iş olarak bu santralı kapatmışlardı. Aynı çevreler, başta Erzurum’daki olmak üzere, birçok şeker fabrikasına karşı çıkmışlardı. “Erzurum’da şeker pancarı yetişmez ki...” demişlerdi. Oysa, sonradan öğrenecektik ki, bu bölgede ülkemizin en iyi pancarı yetişmektedir. İşin garibi, bütün bunları, Adnan Menderes idam edildikten sonra öğrenecektik. O zamana kadar susan “ilim adamlarımız” (!), iş işten geçtikten sonra hak ve hakikati dile getireceklerdi.

Bizzat kulaklarımla dinlemese idim inanmazdım. Yıl 1955 idi. Devrimbaz bir maliyeci, etrafına toplanan gençlere şöyle diyordu: “Menderes’in yaptığı bu barajların en çok yüz yıllık bir ömrü var. Zamanla bu barajlar kum ve mille dolacak ve işe yaramaz duruma gelecek. Yazık oluyor, devlet ve millet parasına... Bunun hesabı sorulmalıdır.”

Oysa, daha sonra öğreniyorduk ki, bir barajın, fonksiyonlarını tam bir asır sürdürmesi bile ülke için büyük bir kazanç idi. Üstelik baraj gölü, kum ve mil ile dolduğu zaman tarım için yepyeni ve zengin bir ortam hazırlamakta idi. Bunu da ancak Menderes idam edildikten sonra öğrenecektik.

Bütün bu facialardan sonra, ülkemizdeki Marksistler, komünistler, ateistler, devrimbazlar ve madrabazlar, acaba ıslâh oldular mı? Ne gezer!

Bakın onlardan biri İzmir Anakent Belediye Başkanı Burhan Özfatura için ne diyor: “Çalışkan, başarılı, dürüst bir belediye başkanı, yalnız biraz dinci...”. Gelin de öfkelenmeyin. Gelin de “inanın insanları” hor ve hakîr düşürmeyi marifet bilen bu gibi insanların “demokrasi”, “laiklik”, “dîn ve vicdan hürriyeti” konusundaki sözlerinin samimiyetine inanın.

YARINKİ TÜRKİYE VE BİZ...

Nasıl bir Türkiye istiyorsunuz? Yahut, yarınki Türkiye nasıl olmalıdır?

Bu soru karşısında, farklı kişi ve gruplar, hiç şüphesiz birbirinden çok ayrı şeyler düşüneceklerdir. Bilhassa, farklı inançları, ideolojileri ve felsefeleri temsil eden kişi ve kadroların bu konudaki görüşlerinin farklı olacağı da tabîdir. Çünkü, bunların “Yarınki Türkiye ile ilgili özlemleri ve hayalleri” çok farklıdır.

Hiç şüphesiz, “Yarınki Türkiye” konusunda, bir dindar ile bir dinsizin, bir milliyetçi ile bir enternasyonalistin, bir sosyalist ile bir kapitalistin, bir ahlâk adamı ile bir hedonistin, bir vatansever ile bir bölücünün, bir kanun adamı ile bir anarşistin ve bir liberal ile bir komünistin görüş ve düşünceleri bir olmaz.

Nitekim, ülkemizde de durum aynıdır. Yukarıda sözünü ettiğimiz kişi ve gruplar, çeşitli vesilelerle bu konudaki görüşlerini, özlemlerini ve hayallerini açıklayıp durmaktadırlar. Gazeteleri ile dergileri ile, bildirileri ile, kitapları ile, eylemleri ile kendilerini “kamu oyuna” kabul ettirmeye çalışmaktadırlar.

Gerçekten de bir fikrin, bir inancın, bir ideoloji ve felsefenin başarısı, kendini “kamuoyuna” kabul ettirmesi oranında artar. Çünkü, herkes bilir ki, “kamu vicdanında” mâkes bulmayan bir dâvanın asla başarı şansı yoktur. Onun için, ister dinî, ister felsefî, ister ahlâkî, ister siyasî nitelikte olsun, her ideoloji, büyük bir hırsla “halka inmek” ve “potansiyel bir güç” haline gelmek için çırpınır. Durum, Türkiye’imizde de aynıdır.

Fikirler, inançlar ve ideolojiler arası boğuşmada, kadroların birbirlerini yıpratması ve bir diğerinin başarısını önlemeye çalışması ciddi ve çok önemli bir meseledir ve itiraf edelim ki, bazen çok acımasızca yürütülmektedir. Nitekim, birçok gazete ve dergide, örneğini gördüğümüz üzere, ideolojiler, yalnız “kendilerini anlatmak” ile

yetinmezler, hasım bildikleri inançları ve ideolojileri yıpratmak için ellerinden geleni esirgemezler ve en küçük fırsatları değerlendirilmesini bilirler.

Kesin olarak bilinmelidir ki, bu mücadelede, sağlam bir teşkilâta, güçlü bir finans kaynağına, zamana uygun teknik ve vasıtalarla sahip olan fikirler ve kadrolar, hızla mesafe alırlar. Bu imkânlarla sahip olmayan fikir ve kadrolar ise —ne kadar haklı olurlarsa olsunlar— ezik ve yenik düşerler. Tarih diyor ki, başarı için “yalnız haklı olmak yetmez, güçlü olmak da gerekir”.

Şimdi, bu noktaya gelmişken, biz “Türk-İslâm Terkibine” gönül vermiş ve bir rönesans ruhu ile “Türk-İslâm Medeniyetini” geliştirerek gelecek çağlara ulaştırmaya kararlı “Türk-İslâm Ülkücüleri” olarak çok ciddi bir “durum muhakemesi” yapmak zorundayız. İtiraf edelim ki, güttüğümüz dâva tamamı ile aziz milletimizin özlemlerine uygun olduğu halde, birbiri ile kenetlenmiş “aydın bir kadrodan” ve günümüzün ihtiyaçlarına cevap verecek İmkân ve vasıtalarla mahrumuz. İlk işimiz de bu mahrumiyetin farkına varmaktır...

YARINKİ TÜRKİYE VE DÜŞMANLARIN ENDİŞESİ

Dost ve düşman birçok çevre, Türkiye’mizin geleceği üzerine tahminlerde bulunmaya çalışıyor ve yorumlar yapıyor. Hemen hemen bunların hepsi de, Türkiye’nin hızla gelişmekte olduğu ve 21. asırda yepyeni ve kalkınmış bir Türkiye’nin doğmakta olduğu noktasında birleşiyorlar.

Fransız, İngiliz, Alman radyo ve televizyonları ile basını, sık sık “Müslüman-Türk Milleti’nin 21. asra büyük bir uyanış içinde girmekte” olduğunu, “Anadolu Türklüğü ile birlikte Dünya Türklüğünün de büyük bir uyanış içinde bulunduğunu”, “Türkiye’nin hem AET’nin kapısını çaldığını, hem de İslâm Dünyası’nın silkinip ayağa kalkmasına öncülük ettiğini”, “Türkiye’de İslâmî ve millî bir potansiyelin gün geçtikçe kuvvetlendiğini”, “Türkiye’nin kalkınma ve sanayileşme yönünde önemli adımlar attığını ve çok yakın zamanda, bütün dünyada sözü geçen bir İslâm ülkesinin doğacağını”, “Türklerin muhteşem tarihlerine eş bir hamle ile 21. asrı sarsacağını”, ciddi bir endişe ile açıklamaktadırlar. Yunan basını bile bu endişesini apaçık ortaya koymaktan çekinmemektedir.

Elbette, yaşadığımız şartların çetinliğine, karşı karşıya geldiğimiz problemlerin çokluğuna, kalkınmanın, gelişmenin ve değişimin doğurduğu sancılara milletçe göğüs germek zorundayız. Esefle belirtelim ki, kalkınma hızımız yükseldikçe “iç” ve “dış” düşmanlarımızın tedirginlikleri artacak, ülkemiz üzerindeki oyun ve tertipleri daha büyük boyutlara ulaşacaktır. Buna, bir de “karamsar yarı aydınlarımızın” çılgınlıkları karışınca, işimiz daha da çetinleşecektir. Size, kesin olarak belirtelim ki, onların, “Eyyvah batıyoruz!”, “Rejim ve devlet tehlikede!” diye feryat etmelerine rağmen, Türkiye’imiz, tahminlerin üstünde bir gelişme ve kalkınma vetiresine girmiş bulunmaktadır. Böyle giderse, gerçekten de 21. asır, bizim için parlak bir dönem olacaktır.

18., 19. ve 20. asırların yenik, ezik ve yarı sömürge hayatı yaşayan İslâm Dünyası, inşallah Müslüman-Türk’ün uyanışı ve ayağa kalkışı ile yeniden muhteşem bir “diriliş vetiresine” girecektir. Bunu ayan-beyan görüyoruz. Ancak, unutmamak gerekir ki, düşmanlarımız da bunun farkındadırlar ve bütün güçleri ile bu gidişi önlemeye, durdurmaya ve dağıtmaya çalışmaktadırlar ve ısrarla çalışacaklardır.

Kara ve kızıl emperyalizm, büyük bir egoizm içinde, bütün mazlum ve mağdur milletlerin üstüne çullanmış ve onların kalkınmasını önlemek için ne mümkünse yapmaktadır. Uzak-Doğu’da Asyalı bir ırk olan Japonya’nın kalkınmasını bile hazmedemeyen ve onu içten vurmak için bin bir tertibin içinde bulunan düşmanlar, aynı gerekçe ile “Güney Kore”yi de kan ve ateşe boğmaktadırlar. Dünya pazarlarını paylaşan kara ve kızıl emperyalizm, elbette kendine rakip olacak yeni güçlerin doğmasını istemeyecektir. Hele Orta-Doğu’ya hâkim, güçlü ve kalkınmış bir Türkiye, onlar için Japonya ve Güney Kore’den çok daha büyük bir tehlikedir. Bu sebepten onlar, böyle bir Türkiye’nin doğmasını önlemek için, ne mümkünse yapacaklardır ve yapmaktadırlar.

ÜLKEMİZDE TERÖRÜN MASKELERİ

Artık, herkes gördü ki, “terör” yeni bir savaş biçimidir. Düşmanın, bir milleti içten vurmasıdır. Bütün tarih boyunca görülen ve fakat günümüzde planlı ve programlı bir “gizli savaş” biçiminde organize edilen terör, her ülkenin şartlarına göre sahnelenir. Türkiye’mizin düşmanları, kalkınma ve gelişme hızımızı kesmek ve bizi yarı-sömürge hayatı içinde tutmak için, yıllar yılıdır

ülkemizde, terör faaliyetlerini organize etmekte ve günün şartlarına göre de “maskeler” bulmaktadırlar. Bu konuda, kara ve kızıl emperyalizmin oyunları ve tertipleri arasında bir fark yoktur. Kaldı ki, onlar, gerektiğinde bize karşı ittifak da edebilirler. Nitekim, ülkemizdeki terörün arkasında sadece Yunan, Bulgar, Ermeni ve bölücü ittifak; yoktur, bize komşu olan ve olmayan, dost görünen veya görünmeyen daha nice emperyalist niyet ve emel de vardır. Bunları devletçe ve milletçe tek tek tanıyor ve biliyoruz.

Düşmanlarımız, ülkemizdeki terörü beslemek ve güçlendirmek için, ne mümkünse yapmakta, her türlü çareye başvurmakta, bütün yara ve problemlerimizi kanatarak mesafe almaya çalışmaktadırlar. Onlar için, ülkemizdeki “inanç farkları”, “ağız farkları”, “gelir farkları” ve “bölgelerarası gelişme ve kalkınma farkları” hep birer istismar sahasıdır.

Onlar, bilhassa dışarıdan organize edilen “açık” ve “gizli örgütler” vasıtası ile bu meselelerden birini veya birkaçını “maske” edinerek ülkede hâdise çıkarmaya çalışırlar. Maksat, ne “şu mezhebi savunmak”, ne “şu ağız konuşanları korumak”, ne “âdil bir gelir dağılımını temin etmek”, ne de “bölgelerarası farkları yok etmektir”. Maksat, Türkiye’yi içten vürmek, kalkınma hızını kesmek, zaman ve finans israfına yol açmak, devleti ve milleti huzursuz etmek, iç savaşları körüklemek, devletin ve milletin başına gaile açarak meşgul etmektir.

Düşünüyorum da ülkemiz, tâ Tanzimatlardan bugünlere kadar, bu tip kışkırtmalarla ne kadar da zaman kaybetmiş! Düşmanlarımız ve onlara alet olan kuklalar, ülkemizde ne korkunç oyunlar oynamış ve bizi birbirimize düşürmüşler. Bunlar ve tertipler hâlâ, aynı minval üzere devam etmektedir. Biz, birbirimizi “ilerici ve gerici”, “ezen ve ezilen”, “Doğulu ve Batılı”, “başörtülü ve başörtüsüz” diye itham edip boğuşırken, herhalde düşmanlarımız büyük bir memnuniyetle ellerini ovuşturmaktadırlar.

Artık, kesin olarak anlamak gerekir ki, ülkemizdeki “sağ-sol”, “ilerici-gerici”, “devrimbaz-yobaz”, “şucu ve bucu” tarzındaki boğuşmalar, gerçekte “terörün maskeleri”dir ve asıl hedef, Türkiye’nin gelişme ve kalkınma hızını kesmeye yöneliktir. Bu arada, hatırlamak gerekir ki, Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz’da oynanan oyunlar, asla “etnik kaynaklı” olmayıp böyle bir mesele ihdas etmeye yönelik bir “terör maskesi”dir. Maksat, şu veya bu adla lekelenmek istenen Doğu ve Güney-Doğu halkını, çeşitli metodlarla kandırarak ve sindirerek terörün bir mal memesi haline getirmektir. Yani, Türk

çocuğunu birbiri ile Vuruşturarak Türkiye'nin kalkınma ve gelişme hızını kesmektir. Evet, mesele budur.

DOĞU'DAKİ TERÖR VE MASKESİ

Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz'da cereyan eden kanlı terör olaylarını “etnik kökene” bağlamak ve meseleyi bir “kürt sorunu!” biçiminde kamuoyuna takdim etmek hem doğru, hem uygun değildir.

Doğru değildir. Çünkü, gerçeği ifade etmemektedir. Küçük ve objektif bir gözlemlerle tespit edilebileceği üzere, Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz'da yaşayan milyonlarca vatandaşımızın anadili Türkçe'dir ve ondan başka bir dille konuşmamaktadır. Öte yandan, asırlarca yol ve mektep göç türemediğimiz ve komşumuz güçlü kültürlerin baskısını terk ettiğimiz ve bu sebepten “Bozuk bir Türkçe” ile Konuşan kardeşlerimizin kahir bir ekseriyeti de gönlünde Türk Bayrağı'ndan başka bir bayrak taşımamaktadır.

Uygun değildir. Çünkü, Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz'daki terör olayları, bir “halk hareketi” olmayıp, tamamı ile dışarıdan yönlendirilen ve emperyalist oyunlara bağlı, Türk Devleti'ni tahribe yönelik, sinsi bir yıpratma savaşdır. Meseleye “kürt sorunu” diyebilme için, olayların bir “halk hareketi” niteliğinde olması gerekirdi. Oysa, gelişmeler tersinedir ve halka rağmen yürütülmek istenmektedir. Bu sebepten, çok küçük bir azınlık durumunda bulunan “komünist teröristler”, hareketlerini halka mal etmek için, “katliâmla sindirme” dâhil, her türlü propaganda yolunu denemektedirler. Çoluk çocuk, ihtiyar, kadın demeden yüzlerce vatandaşımızı katleden, gençleri zorla kaçırarak “militan yapmaya” çalışan bu çapulcu harekete “halk hareketi” adı verilebilir mi? Görünen odur ki, Doğu ve Güney-Doğu halkının hemen hemen hepsi, bu “kızıl terör” olayından şikâyetçidir ve onların şerrinden korunmak ve çaresiz kalınca da yerini ve yurdunu terk ederek kaçmaktadır. Bu mu, “halk hareketi”, bu mu “kürt sorunu”?

Kesin olarak bilinmelidir ki, Doğu ve bilhassa Güney-Doğu'da cereyan eden kanlı olaylar için, düşmanlarımızca, “etnik” iddialar icat edilmekte, en küçük inanç ve ağız farklılıkları bahane edilerek güya “terör meşrulaştırılmak”, “Türk ve Dünya kamuoyu” yanıltılmak istenmektedir. Yani, Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz'da “kkrtluk meselesi!”, tamamı ile “terörün maskesi”dir. Kara ve kızıl

emperyalizm, bu hareketi desteklemek suretiyle, Türkiye'mizin gelişme ve kalkınma hamlelerini durdurabileceğini ümit etmektedir. Nitekim, bu hareketi destekleyen müzmin Türk düşmanlarının yanında, bazı gafil çevreler de yer alabilmektedir.

Oysa, kesin olarak bilinmelidir ki, Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz'da, ne bir "kürt" ve ne de bir "ermenî" devleti kurmak mümkündür. Çünkü, "terör yapmak" başka şey, "devlet kurmak" başka şeydir. "Gündüz külâhlı, gece silâhlı" eşkıyanın, terörü, uzun bir süre devam ettirmesi belki mümkündür. Çünkü, "hukuk devleti", kanunlar içinde kalarak mücadele etmek zorunda olduğundan, herhangi bir haksızlığa meydan vermemek için, çok temkinli, çok dikkatli ve çok âdil davranmak durumundadır. İşi zorlaştıran budur.

Ama, iş "devlet kurmaya" gelince, artık düşman ve saldırılacak hedefler açıkça ortaya konacağından, "ihanet", güçlü Türk Ordusu için, birkaç saat içinde halledilecek bir probleme dönüşür.

Düşünün, bu kadar zayıf olmalarına veya zayıf düşmelerine rağmen, İran'da, Irak'ta ve Suriye'de başarılı olamayan bölücüler, Türk Devleti gibi güçlü ve ünlü bir orduya sahip ülkemizde, başarılı olabilirler mi? Buna imkân var mı?

Bunu, piyonlar hariç, işi organize eden düşman çevreler de bilir. Ama, onların bütün derdi, bir avuç eşkıyayı kullanarak Türk Devleti'nin başına gaile açmaktır. Böylece kalkınma ve gelişme hamlelerimizin, hiç olmazsa hızını kesmeyi ümit ediyorlar. Evet, oyun ve tertiplerin gerçek yüzü budur.

OKUYUCULARA MEKTUP

Sizinle beraberliğimiz tam iki yıldır devam ediyor. Bugünden itibaren üçüncü yıla başlıyoruz.

Düşünüyorum, iki yıl ne çabuk geçti. Yüce Allah dilerse, daha nice yıllar beraberliğimiz devam edebilir. Cenab-ı Hak, kuvvet ve sıhhat ihsan buyurursa, ecdadımızın buyurduğu gibi "Din ü Devlete, Mülk ü Millete" hizmet için elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz.

Günlük yazı yazmanın, ne kadar güç ve zahmetli olduğunu, bu işe kalkışmadan önce bilmezdim. Şimdi, yıllardır bıkmadan, usanmadan ve yorulmadan günlük yazı yazan "köşe yazar"

arkadaşlarımı gıpta ile seyrediyorum. Meğer onlar, ne zor bir işe tâlîp olmuşlar.

Günlük yazı için “konu bulmanın güçlüğü” yanında, okuyucuya her gün “yeni bir mesaj vermek”, bunu yaparken, okuyucuyu memnun etmek de gerekir. Öte yanda “kanunlara ve yasaklara çarpmamak”, “Gazetenin umumî havası ile çatışmamak” ve “kendi kendini inkâr etmemek” gibi çetin bir denge içinde adım atmak ve kalem oynatmak zarureti var... Ne ise Allah kolaylık versin.

Bu iki yıl içinde, okuyucularımdan pek çok mektup aldım. Birkaçı dışında, umumiyetle tasvip gördüğümü söyleyebilirim. Mektupların büyük bir çoğunluğu, beni lâıyk olmadığı iltifatlarla “yazmaya teşvik ettiği” halde, çok az birkaç tanesi de lâıyk olmadığı biçimde beni tahkir ediyordu. Her ne ise gülü seven dikenine katlanmalı idi.

Okuyucularıma tekrar tekrar hatırlatayım ki, ben mektuplara cevap verememekteyim. Buna zamanım ve imkânım müsait değil... Lütfen okuyucularım dert ve meselelerini, gazetemizin ilgili servislerine göndersinler. Hiç şüphe etmiyorum ki, gerekli ilgi ve yardımı göreceklerdir. Bana, yazılarımla ilgili tekliflerinizi, tenkitlerinizi ve tavsiyelerinizi yazınız. Mutlaka nazara alırım. Billhassa, hangi konularda “aydınlanmak” istiyorsanız, açık ve net bir şekilde yazınız. Mümkünse, onları da birer makale konusu yapmaya çalışırım.

Göröldüğü üzere, mümkün mertebe “günlük politikadan” ve “particilikten” uzak durmak, tamamı ile “Türk’ün ve İslâm’ın hizmetkârı” olmak için çalışmak istiyorum. Kendimi, dar bir kadronun içine hapsedmek niyetinde değilim. Hak bildiğimi, doğru bildiğimi ısrarla savunmaya devam edeceğim. Yıllar yılıdır gönöl verdiğim ve “Gayesi İslâm olan Türk Milliyetçiliği şuuruna” bağı kalacağım. Tamamı ile bir vakıa olan “Türk-İslâm Terkibi”ni savunacak, Esir Türk illerinin dertlerini ve “mazlum İslâm ümmetinin acılarını” paylaşmaya devam edeceğim. Bunun yanında, karanlıklar içinde debelenen topyekûn insanlığım, İslâm’ın muhteşem aydınlığına muhtaç olduğunu ısrarla ortaya koyacağım. Bunun için İslâm’a zıt ve aykırı ne kadar dâva ve ideoloji varsa, mümkün mertebe karşı çıkacağım.

Yani, bugüne kadar yaptığımı, Yüce Allah dilerse, yine devam edeceğim.

Hiç şüphesiz gayret bizden tevfiik Yüce Allah’tandır. Selâm ve sevgilerimle...

İRTİCA YALANI VE SAYIN RAUF DEMKTAŞ

Türkiyemiz’de yayımlanan bazı gazete ve dergileri, hayretle ve dehşetle okuyorum. Bunlar, her nedense, doğrudan doğruya yüce dinimiz İslâmiyet’e, Sevgili Peygamberimize ve Mukaddes Kitabımıza saldırmak için âdeta fırsat kollamaktadırlar. Hayır, hayır taassuba, yobazlığa ve dîn istismarcılığına değil, bizzat dînimize, onun şanlı merkezine ve Kitabı’na...

Bu gibileri, İmam-Hatip Liseleri’nin açılmasından, Kur’ân-ı Kerîm kurslarının faaliyetlerinden, namaz kılıp oruç tutanların çoğalmasından, artan İslâmî yayınlardan, aydınların dîne alâkalarından, yüksek seviyedeki bürokratların ve devlet memurlarının dîn ve vicdan hürriyetlerini kullanmalarından hayrete şayan derecede tedirgin olurlar.

Oysa, kendileri de pekâla bilirler ki, demokrasilerde, “dîn ve vicdan hürriyeti esastır ve bütün Batı Dünyası’nda büyük bir teminat altına alınmıştır. Hiç kimse, inançlarından ötürü kınanamaz ve yine hiç kimse ibadet etmekten menedilemez. Dînî eğitim, öğretim ve propaganda tamamı ile serbesttir”. Batı Dünyası’nda ibadet ettiği için veya dînini yücelttiği için hiçbir kişi ve devlet adamı “mürteci” olmakla itham edilemez. Daha birkaç ay önce İngiliz Başbakanı Margret Thatcher, “Güttüğüm ekonomik politika, tamamı ile Hristiyan ilkelerine uygundur” demiş ve hiç kimse, bu sözünden dolayı onu suçlamayı aklının kenarından bile geçirmemişti.

Ama ne yazık ki, bizim devrimbazlarda, İslâm’a karşı derin düşmanlık ve müsamahasızlık vardır. Onlar, en masum dînî faaliyetleri bile “irtica” diye damgalamayı ve dindar kimseleri mümkünse zindanlarda çürütmeyi marifet bilirler. Hâdiseyi hatırlayacaksınız. Vatanperverliği ile mücadelesi ile ve “Cumhuriyet ilkelerine” bağlılığı ile tanınmış KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, inanmış bir insan olarak yüce ve mukaddes Kitabımızla ilgili duygu ve düşüncelerini “Kur’ân’dan İlhamlar” adlı bir kitapta toplayarak yayınlamış bulunuyor. Bunu fırsat bilen “iç” ve “dış” devrimbazlar ve hattâ komünistler, Kıbrıs’ın bu yiğit ve başarılı evlâdına, hiç utanmadan “irtica” yaftasını yapıştırmak istediler.

Bereket ki, Sayın Denktaş, derhal, bu çirkin iddia sahiplerinin foyasını hemen meydana koydu. Denktaş şöyle demişti: “Sol yobazların dediği gibi, Kur’ân okumak irtica değildir... Kıbrıs’ta,

öldüğümüz zaman, başımızda fatiha okuyacak birisini bulamayacak hale geldik. Dinimizi, gençlere tanıtmak zorundayız. Ya Müslüman'ız, ya değiliz. Kur'ân okutmak istedim diye neden eleştiriliyorum. Eğer Müslüman isek Kur'ân da bizim kitabımız. Tabii ki okuyacağız... Bizi suçlayan kişi 'Türkiye ile işbirliğine hayır. Türkiye'den kim varsa gitsin', 'Bunlar bizim Kıbrıslılığımızı yok eden yabancılarıdır' diyen ve Rum Komünist Akel Partisi ile işbirliği halinde, KKTC'nin kökleşmesini engellemek için elinden geleni yapan kişidir”.

Evet, durum bu... Kıbrıs'ta da, Ülkemizde de durum bu... Bütün komünistlerin, tanrıtanımazların ve benzerlerinin ortak hedefi, bizi yüce dînimizden koparmak... Bunun için bin bir maske takınp duruyorlar. Ama dikkatli bir göz onları tanır...

KIBRIS'TA HİLÂL VE HAÇ

Kim ne derse desin, Kıbrıs'ta “Hilâl” ve “Haç”ın savaşı var.

Kıbrıs, İslâm'ın ilk doğuş yıllarından başlayarak Müslümanlar için bir “fetih hedefi” olmuş, Hz. Osman zamanında Hz. Muaviye kumandasındaki ilk İslâm savaş filosu Kıbrıs'a gelmiş 647 yılında fethederek vergiye bağlamıştır. Bu savaşa sevgili Peygamberimiz'in süt halası Ümmi Hıram Hatun da katılmış, Kıbrıs'ta şehit olduğu yere defnedilmiştir.

Bundan sonra Kıbrıs, birçok defalar Müslümanlar ile Hristiyanlar arasında sık sık el değiştirdi ve nihayet kesin olarak 1573 yılında Osmanlı hâkimiyetine girdi. Sonradan bilinen İngiliz oyunları ile 1878 tarihinde yeniden haçlıların eline geçti ve 1923 Lozan Anlaşması ile tamamen İngiltere'ye bırakıldı.

Ada'da Türk, Rum ve İngilizler uzun müddet birlikte yaşayamayacaklarını anladılar. Ada, büyük çatışmalara sahne oldu. Nihayet, Londra ve Zürih anlaşmaları ile 16 Ağustos 1960 tarihinde “ortaklık temeli” üzerine kurulu Kıbrıs Cumhuriyeti ilân edildi. Türkiye, Yunanistan ve İngiltere, bu Cumhuriyetin garantörleri olacaktı. Çok geçmeden Rumlar, bütün anlaşmaları bir kenara bırakarak, Kıbrıs'ı “Helenizm'in ve Hristiyanlığın kalesi” haline getirmek üzere harekete geçti.

Papaz Makarios, boynunda haçı, elinde asası, sırtında Ortodoks üniforması ve başında kapkaranlık külâhı ile “Kıbrıs

Cumhurbaşkanı” ilân edilmişti. Buna rağmen, ne bizim basında, ne de yabancı basında bir papazın dînî kılığı ile “cumhurbaşkanı” oluşu “irtica” olarak yorumlanmıyor ve asla yadırganmıyordu. Oysa durum aksine olsa, bir “müftü” bu statü içinde ve resmî kılığı ile “cumhurbaşkanlığı koltuğunda” otursa idi, neler olurdu, neler? Düşman basımına gerek yok bizimkiler yeterdi.

Makarios “Kıbrıs Cumhurbaşkanı” olarak, papaz kılığı içinde, her hafta kilisede “âyin icra ediyor” ve “laik Kıbrıs Cumhuriyeti”nde “tüss” çıkmıyor ve bizim, yalnız İslâm düşmanı olan basımız, büyük bir rehavet içinde susuyordu. Oysa, bu basım, vaktiyle bir Cumhurbaşkanımızın, koltuğuna otururken “besmele” okumasını günlerce diline dolamış, ülkemizde “Cumhuriyet ve laikliğin tehlikede olduğunu”, ısrarla yazmıştı ve o muhterem zâtı, olmadık biçimlerde sinsice tahkir etmeye kalkışmıştı. Oysa, Makarios, Kıbrıs Cumhurbaşkanı olarak resmen Türkiye’yi ziyarete geldiği ve devlet töreni ile karşılandığı zaman, hiçbirisi» onun kılık ve kıyafeti ile, boyundaki haçla ve başındaki “katranı külâhla” alay etmeyi düşünmemişti bile. Hayret ki ne hayret.

Ama, Rauf Denктаş adında bir Müslüman-Türk çocuğu, Helenizm’in ve Hristiyanların bu amansız saldırıları karşısında, inanmış bir vatan evlâdı olarak “Kur’ân-ı Kerîm’den ilhamlar” adlı bir kitap yazar ve benzeri broşürlerle kendi halkını ve gençliğini uyarmak ve ayakta tutmak ister. Bu sefer, Helenizm’in ve Hristiyanlığın saldırıları karşısında susan çevreler, su katılmamış birer “devrimbaz” edası ile ortaya atılırlar ve bütün ömrünü Türklüğe adanmış bir vatan çocuğunu lekelemeye kalkışır.

Bu ne korkunç bir İslâm düşmanlığıdır Yarabbi?!

AVRUPA BASININI TÜRKİYE ALEYHİNE TAHRİK EDENLER

Pek az bir politika tecrübem var. Fakat, bu arada esefle öğrendim ki, Avrupa basımında Türkiye aleyhine çıkan birçok haber ve makalenin kaynağı ülkemizin içindeki odaklardır. Bu hususu, bilhassa Ankara Merkez Komutanlığı’nda gözüaltında bulunduğumuz sırada, çeşitli partiden pek çok politikacının “dışarı ile irtibat kurmak” için büyük gayretler içinde olduğunu hayretle görerek öğrenecektim. Tabî ki, sözlerim 12 Eylül 1980 sonrası içindir.

Fakat, daha o zamanlar anlamıştım ki, Türkiye’de bir kısım “aydın ve siyaset adamı” ne yazık ki, Avrupa ile bu ilişkilerini hiç bir

zaman kesmemekte, fırsat buldukça, aynı minval üzere, “kendi devletlerini ve yöneticilerini” onlara şikâyet etmekte, onların müdahalelerini beklemekte ve bunu alışkanlık haline getirmiş bulunmaktadır. Elbette bu, esef edilecek bir durumdur.

Tıpkı bunun gibi, Avrupa basınında zaman zaman Türkiye aleyhine korkunç ve ürkütücü haber ve makaleler yazılır. Meselâ, “Türkiye’de Cumhuriyet tehlikede”, “Türkiye’de irtica hortluyor!”, “Türkiye’de şeriat özlemcileri devleti ele geçirmek üzere”, “Türkiye’de laiklik tehlikede!” vs.

Hiç şüphenez olmasın ki, bütün bu haberler ve yazılar, ülkemizde hazırlanmakta, gerekli tezgâhlar kurularak Avrupa basınına sızdırılmakta, uydurma veya kiralık “yabancı imzalar” ile yayınlanmaktadır. Bütün bunlar olup bittikten sonra da “Bakın, Avrupa bile işin farkında... Biz ise uyuyoruz. Yazık oluyor Türkiye’mize” tarzında ağıtlar yakılmaya, işin farkında olmayan çevreler tahrik edilmeye çalışılmaktadır.

Bu husus, Avrupa basınında, o kadar açıkça sırtıtmaktadır ki, işin iç yüzünü anlamamaya imkân yok... Bir bakıyorsunuz krallıkla idare edilen İngiltere, Belçika, Hollanda, Danimarka, İsveç ve Norveç basınında “Türkiye’de Cumhuriyet’in tehlikede olduğu” yazılıyor. Onlara demeli ki, “Be aslanım, sizler oturup Türkiye’de Cumhuriyetin tehlikede olacağını yazacağınıza, bizzat kendi halinize ağlasanız. Söyler misiniz? Sizler ne zaman Cumhuriyet nime-tine kavuşacaksınız. Başınızdaki kralları atıp da ‘hâkimiyet bilâ kayd u şart milletindir’ diyecek ve ülkenizdeki aristokrasiye son vereceksiniz?”

Yine, asla laikliği kabul etmeyen ve birer “resmî dini” olan İngiltere, Belçika, Hollanda, Danimarka, İsveç ve Norveç basınında, zaman zaman “Türkiye’de laikliğin tehlikede olduğu, ülkede bir İslâm Cumhuriyeti’nin kurulması için potansiyel bir tehlikenin oluştuğuna” dair haberler çıkar. Bütün bu yazılar ve haberler de —hiç şüphe etmiyorum ki— Türkiye’den tezgâhlanmaktadır. Çünkü, sözünü ettiğim bu ülkelerin hiçbirisi “laik” olmayıp resmî birer dîne sahiptirler. Bunların durup dururken “Türkiye”nin laikliği ile ilgileneceklerini sanmıyorum. Bu, bizimkilerin marifetidir.

İster misiniz, sizlere Norveç ve Danimarka anayasalarından “dîn” ile ilgili maddeleri aynen yazayım: «Norveç anayasası’nın 2. maddesi şöyle yazar: “The Evangellical -Lutheran religion shall have the right official religion of state. The professing itare bound to bring up their children it the Same”.

Danimarka Anayasası'nın 1. bölümü'nün 4. maddesi de şöyle yazar: "The Evangelical - Lutheran Church shall be the Established Church of Denmark and shall as such be Supported by the state".

Yani, özetle denmektedir ki, Norveç'in ve Danimarka'nın resmi dini "Evangelical - Lutheran" (Luterici-Protestan) dînidir ve bu, gelecekte de böyle olacaktır. Durum İngiltere, Hollanda, Belçika ve İsveç için de aynıdır.

Kendileri bu durumda bulunan ülkelerin, oturup bizim Cumhuriyetimiz ve dînimizle uğraşmaları pek akıl kârı değil. Onları tahrik eden ve bu yola iten bizim devrimbazlar, tanrıtanıma-zlar ve komünistlerdir. Böyle biline.

"POTANSİYEL TEHLİKE!"

Şimdi siyaset sahnesinde böyle bir tehlikeden söz edilir oldu. Şöyle diyorlar: "Efendim, şimdilik, ortada aktif bir durum yoksa da Müslümanların hızla artması ve şuurlanması ileride büyük tehlikelere kaynak olabilir. Onun için şimdiden gereken tedbiri almalı, tehlike büyümeden yılanın başı ezilmelidir."

Evet, Bulgaristan'da, Rusya'da ve Çin'de böyle düşünen devlet ve siyaset adamlarının bulunduğu ve bu düşüncelerini uygulama sahasına koyduklarını biliyoruz.

Sırf bu maksatla Bulgaristan'da Müslüman-Türklerin adlarının zorla değiştirildiğini, Türkçe konuşmalarının yasaklandığını, dînî vecibelerini yerine getirmelerine engel olunduğunu, okullarının kapatıldığını, başta Kur'ân-ı Kerîm olmak üzere bütün din kitaplarının okunup satılmasının yasaklandığını, dînini ve milliyetini savunan idealist kimselerin sürgünlere gönderildiğini, zindanlarda çürütüldüğünü, yüzlercesinin öldürüldüğünü, gizli yollarla ülkemize ulaşan mektuplardan ve oradan kaçıp gelebilen soydaşlarımızın ve dindaşlarımızın ifadelerinden öğreniyoruz.

Durum, Rusya'da ve Kızıl Çin'de üç aşağı, beş yukarı aynı... Aradaki metod ve strateji farkı bizi yanıltmasın. Hepsinin de ortak endişesi, Müslüman-Türklerin sayıca hızla artması ve şuurlanması... Yani, onlara göre, gittikçe büyüyen bir "Potansiyel tehlike!"...

Şimdi, bazılarınca, bizim ülkemizde de bu kavram kullanılmaya başlandı. Onlar da aşağı-yukarı aynı şeyleri söylüyorlar: "Şimdilik, Türkiye'de henüz açık bir 'irtica' tehlikesi mevcut olmamakla birlik-

te, ileride başımızı derde sokacak gelişmeler var. Baksanıza, camiler dolup taşıyor. İmam-Hatip Liseleri büyük alâka görüyor, başörtülüler çoğalıyor, Kur’ân kursları harıl harıl çalışıyor, Türk-İslâm Sentezi’ni savunan aydınlar giderek fikir hayatına hâkim olmaya başlıyor, dînî kitaplar da müşteri buluyor. Hiç durmadan yeni yeni camiler inşa ediliyor...” Sonra da bir taraflarını yırtarcasına bağırlıyorlar: “İrtica, potansiyel bir tehlike olarak büyüyor. Aman, buna bir çare!..”

Demokratik bir ülkede, normal ve masum dînî faaliyetleri “irtica” diye damgalamanın çirkinliği yanında, bu çevrelerin, hiçbir hukuk sisteminde mevcut olmayan “muhtemel ve müstakbel suç tehlikesi vehmi” ile kitleleri tedirgin etmeye çalışmaları başlı başına bir rezalettir.

Böyle bir gerekçe ile devlet güçlerini harekete geçirmek ancak otokratik rejimlere yakışır. Yani, Bulgaristan’a, Rusya’ya, Çin’e ve benzerlerine... “Gerçek Demokrasilerde”, ileride suç işleyebilir vehmi ile hiçbir kişi ve zümre “açıkça” itham edilemez, resmî ağızlar kanalı ile radyo ve televizyonlarda dünyaya ilân edilemez. Edilirse çok ayıp olur.

Eğer, “potansiyel tehlike” teşkil ediyor vehmi ile hareket edilirse, ülkemizde kapatılmayacak parti, dernek, vakıf ve teşkilât kalmaz. Bu sözümüz, “Türkiye’de potansiyel olarak bir irtica tehlikesi vardır” diyenlerin kulağına küpe olsun.

“CAMİYE VE MEYHANEYE SİĞİNANLAR”

Bazı materyalist çevreler, halkımızın, yepyeni “uyanış” ve “şuur” ile İslâm’a yönelişini, kendi akıllarınca, “marazî bir mekanizmaya” bağlamak istiyorlar.

Böylelerine göre, halkımız ve bilhassa işçilerimiz, büyük bir hayat sıkıntısı ile karşı karşıya kalınca ya “camilere”, ya da “meyhanelere” sığınıyor ve böylece hayatın “acı gerçeklerinden” kaçmayı (fırar etmeyi) deneyerek mutluluk arıyorlar. Yani, psikiyatrların “müdafaa mekanizması” (defence mechanism) adını verdikleri marazî bir tepki gösteriyorlar.

Psikiyatrlara göre, bu mekanizma: “Nahoş bir vaziyetten bir yolunu bulup kaçma, gizlenme veya kurtulma teşebbüsüdür”. Böyle olunca, işçi, köylü veya dar gelirli kimselerin meyhaneye gitmesi ile

camiiye koşması arasında firar mekanizması olarak bir fark yoktur.

Bilmem, bu düşünce tarzının altında yatan sinsi ve çirkin propagandayı sezdiğiniz mi? Demek istiyorlar ki, “camiiye gidenler” de, “meyhaneye koşanlar” da aynı “marazî tepki” içinde hareket etmektedirler. İnsanlarımızı bu durumdan kurtarmamız gerekir. Nitekim, bir işçinin ağzından bu hususu, açıkça belirtiyorlar. Güya işçi şöyle diyormuş: “Hak arama yollarımız tıkanınca bir kısmımız meyhaneye, bir kısmımız camiiye yöneldi... Ümidini piyangoya, altılı ganyana bağlayanlarımız da var. Bütün bunlardan kurtulmanın çaresi vardır belki, ama biz, şimdilerde ne yapacağımızı bilmiyoruz.

Evet, Türkiye’de yayınlanan bir gazetede, bütün bunlar alenen yazılıyor, camiiye gitmekle, meyhaneye gitmek ve kumara yönelmek birbirine eşdeğerde tutuluyor. Asırlardır, milyonlarca müminin büyük bir vecd ile yöneldiğı mabetlerimiz ile bizzat yüce dînimizin çirkin bulduğı mekân ve işler, birlikte mütalâa ediliyor ve bu hezeyana bir de “bilimsel kılık” verilmek isteniyor. Bu mu dîne saygı, bu mu “dîn ve vicdan hürriyetine” bağlılık?

İşin gerçeğine gelince, hemen belirtelim ki, bazı psikanalistler, insanın bütün faaliyetlerini hemen hemen bir “mekanizmaya” bağlamaya çalışırlar. Onlara göre, her insan farkında olsun olmasın, bir “komplekse” sahiptir ve belli bir “mekanizma” içinde hareket eder. Meselâ, şu adam “ilme” mi yönelmiştir? Şu şahıs, gecesini gündüzüne karıştırarak resim mi yapmakta, şiir mi, hikâyeye mi, roman mı yazmaktadır, şu delikanlı bütün enerjisini spor sahasında mı harcamaktadır, şu kadın veya erkek piyanosunun başından kalkmak mı istememektedir, şu kişi veya aile seyahati çok mu sevmektedir, şu insan yalnızlığı mı, şu insan kalabalıkları mı sevmektedir, şu insan çok mu konuşmakta, şu insan az mı konuşmaktadır, şu insanlar plajlarda veya plaj dışında yarı çıplak dolaşmayı mı tercih etmektedir, şu insan sabah-aşam politikadan söz etmekte olan bir partici midir, şu insan futbol kulüplerine mi vurgundur, şu zümre şu veya bu adamı putlaştırmakta mıdır?... Evet, psikanalistlere göre, bütün bunlar birer “marazi mekanizma”dır ve mahiyetine göre de isimlendirilmektedir.

Şimdi, bunların içinden sadece “camiiye gidiş” ile “meyhaneye gidiş” konusunu ele alacak, sinsi bir propagandaya bilerek veya bilmeyerek alet olacağız. Olmaz öyle şey! En çirkin şey, ilmin materyalistleştirilmesidir.

BÂTIL DAN KORKUP HAKKA SİĞİNMAK MARAZI BİR TEPKİ DEĞİL

Korku, insanın “temel” duygularından biridir. Sonradan çok kompleks biçimler alsa bile, kök itibarı ile doğuştandır. En küçük yaştaki bebekler bile gürültüden, yükseğe atılıp tutulmaktan ve kâğıt hıştırtısından korkarlar.

Korku, insanı, tehlikelerden koruyan “psikolojik motiv”dir. Bu görevini yaptığı sürece de faydalıdır. Elbette ki, “marazî korkularımız” bu kayıttan müstesnadır.

Âdemoğulları, tamamı ile içgüdülerine bağlı olarak kendilerini ve statülerini tehdit eden tehlikelerden “çekinirler” ve “korkarlar”. Psikologların tespitlerine göre, insanın korku karşısındaki ilk tepkisi de “kaçmak”tır. Yani, tehlikelerden uzak kalmak veya uzaklaşmak isteriz. Bu, “marazî” bir hal olmayıp tamamı ile insanın tabiatı ve fıtratı ile ilgili bir husustur.

Meselâ, insanın “soğuk”tan kaçıp “sıcak” bir barınağa sığınması normal bir davranıştır. Tıpkı, bunun gibi, insanın “çok sıcak” bir ortamdan uzaklaşarak bir “gölgelik” araması da öyle...

Yine, şayet başka bir çaremiz yoksa, yırtıcı ve öldürücü bir hayvanın veya düşmanın saldırısından korkup emin bir yere sığınmak da asla marazî bir tepki değildir.

Misalleri çoğaltabiliriz: Hastalıklardan kaçıp hastanelere, yalnızlıktan kaçıp dost muhitlerine, cehaletten kaçıp okullara, zâlimlerden kaçıp âdil çevrelere, dînsizlikten kaçıp dîne, meyhanelerden kaçıp camilere, kahvehanelerden kaçıp kitaplıklara, tembellik ve miskinlikten kaçıp çalışmaya, kısaca, çirkinlikten kaçıp güzelliğe, kötülüklerden kaçıp iyiliklere, yanlışlardan kaçıp doğruluklara, bâtıllardan kaçıp Hakk’a sığınmak asla “marazî” birer “kaçış mekanizması” kabul edilemez. Bunlar, insanı insan yapan ve yücelten faziletlerdir ve gıpta edilecek davranışlardır. Üstelik, insanlık âlemi, muhteşem kültür ve medeniyetini bu yüce tercihleri yapabildiği için kurabildi.

Görebildiğimiz kadarı ile, bizim dünyamızda, bu tercihi yapabilen, yani “tehlikelerden kaçıp faziletlere sığınan” “tek canlı insandır. Bir bakıma, her canlı tehlikelerden kaçır, fakat, hiçbirisi, insanın ulaştığı “faziletlere” ve “değerlere” ulaşamaz. Onlar sadece

kaçarlar, biz ise, bizi koruyacak müesseseler geliştiririz. İlimler, sanatlar ve dîn böylece gün yüzüne çıkar ve müesseseseleşir. Bazı fikir adamları, insanın bu yalnızlığını yadırgamış ve hatta “anormal bulmuşlardır”. Daha önceden de yazdığımız gibi, bazıları “düşünmeyi bile tabiata aykırı bulmuş” (J.J. Rousseau), bazıları “insanı hasta hayvan saymış” (Montaigne), bazıları “insan efsanesini yıkacağız” (S. Freud) diye feryat edebilmişlerdir.

İlim ve tefekkür adına, “insanın, insana bu düşmanlığını” anlamak mümkün değil... Şimdi bu gibileri, insanı ayrı bir “tür” kabul etmek yerine, bir “hayvan ırkı” biçiminde takdim etmeye de başladılar. Artık bizim radyo televizyonlarımız da “insan türü” dememekte, ısrarla “insan ırkı” tabirini kullanmaktadır. Acaba, böyle konuşanlar, gerçekten işin şuurundalar mı?

FİRAR MEKANİZMASI VE İSLÂM

Psikologlar ispat etmişlerdir ki, tembellik ve miskinlik, beden ve ruh sağlığı için çok büyük bir tehlikedir. Bunun aksine, iş ve aktivite, insana sıhhat ve zindelik verir. Bu sebepten olacak, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur: “Boş kaldın mı hemen **yorul!**”. (el-İnşirah/7).

Gerçekten de vaktini kahvehanelerde veya benzeri yerlerde boş yere harcayan veya evinde pis pis pinekleyen insanlar, dayanılmaz bir can sıkıntısı çekerler, hayat onlar için sanki çekilmez hale gelir.

Cenab-ı Hak, insanları “iş ve hareket” için yaratmıştır. O, bundan mahrum olunca dayanılmaz bir can sıkıntısına düşer. Bu, insanın tabiatıdır. Bu sebepten olacak yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur: “Biz, insanı, gerçekten bir sıkıntı içinde yarattık”. (el-Beled/4). Gerçekten müşahedeler göstermiştir ki, tembel ve miskin kimseler, sadece cemiyetin başına belâ kesilmezler, aynı zamanda, psikologların “angoise” ve “stres” adını verdikleri ruhî sıkıntı ve gerginlikler içinde, çok defa “anti-sosyal” (cemiyete karşı) olmadık fenalıklara da âlet olurlar. Onun için “iş; ahlâktır” denmiştir. Nitekim, Sevgili Peygamberimiz de, “**Allah meslek** sahibi mümini **sever**”, diye buyurmuşlardır.

Düşünün, ister ilim ve fikir adamı olsun, ister sanatkâr ve teknokrat olsun, ister usta ve zanaatkâr olsun, ister bürokrat ve devlet adamı olsun, ister çiftçi ve işçi olsun, bir müminin sabah erkenden kalkıp işinin başına gitmesi ailesi, çoluk-çocuğu, vatan ve mil-

leti için gerekli hizmeti yaparak göz nuru ve alın teri akıtması ne kadar güzeldir. Hele, bir de bunların İslâm'ın "serin suyu" ile abdest alıp Yüce Allah'a el açarak "metafizik bir soluk almaları" ne büyük mutluluktur.

Bütün bu zevklerden mahrum, bazı bahtsız çevrelerin, müminlerin bu yaşayış biçimini "gerçeklerden kaçış" olarak değerlendirmeye kalkışabilmesi, gerçekten de hüzüün verici bir durumdur.

Oysa, "hayatın gerçeklerinden kaçanlar" müminler değil, bu hayata yabancı kalan, bütün vaktini kahvehanelerde, meyhanelerde, diskoteklerde, kumarhanelerde harcaşıp gevezelik edenlerdir. Yahut sokaklarda, başıboş ve serseri dolaşan gayesiz, iddiasız, dâvasız ve serseri kimselerdir.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'den öğrendiğimize göre, "İnsan sıkıntı içinde yaratılmış" olmakla birlikte, ona, tercih etmek üzere, "iki yol" gösterilmiştir. Bunlardan biri "iş, ahlâk ve iman yolu", diğeri de "tembellik, miskinlik ve inançsızlık yolu"... Birinci yol zahmetli gözükmekle birlikte insanı mutluluğa götürdüğü halde, ikinci yol kolay ve zahmetsiz gözüktüğü halde kişiyi mutsuzluğa götürür. Onun için bazıları bu iki yoldan "şerre gideni" tercih ederek kendine yazık eder. İşte bu hususa işaret eden âyet-i kerîmeler: "**Biz**, ona iki de yol gösterdik. Fakat o, sarp yokuşa saldıramadı". (el-Beled/10-11).

Görülüyor ki, İslâmiyet, çirkinlikten güzelliğe, kötülükten iyiliğe, yanlışlardan doğruya, batıldan Hakka, zulümden adalete, esaretten hürriyete, yaratılmıştan Yaratan'a sığınmaktır. Bu, marazî bir mekanizma olmayıp insanı insan yapan mukaddes bir tavidir.

2000 YILINDA TÜRKİYE

Şimdi, birçok gazete ve dergimizde, "2000 Yılında Türkiye'mizin durumu" hakkında yazılar çıkmakta; ilgililer, yetkililere "brifingler" vermektedir. Belirtildiğine göre, bazı gelişmeler "lehimize", bazıları da "aleyhimize" olacak.

Devlet Plânlama Teşkilâtı'nın uzmanlarına göre: "2000 yılında, dış ticaretimiz 100 milyar dolara ulaşacak, ithalatımız 40-45 milyar dolar olacaktır. DPT İhtisas Komisyonu'nun raporlarına göre, AET'ye tam üyeliğimiz gerçekleştiği zaman, topluluğun da sağladığı imkânlarla cam, kâğıt ve tekstil sanayisinde Avrupa'lılarla rekabet

şansına sahip olabileceğiz. Bunun yanında, yine aynı komisyonun hazırladığı raporlara göre, Türkiye'nin otomotiv ve elektronikte, şuanda sahip olduğu düzey, AET ülkeleri ile rekabet etmek konusunda son derece yetersizdir. Tam üyelik gerçekleştiğinde, gümrük duvarlarının inmesi ve koruma tedbirlerinin terk edilmesi, bu sanayi dallarının şansını tamamı ile yok edecektir. Bu iki sanayiye başka örnekler de mutlaka katılacak ve meselâ 70 sanayi dalmızdan 30'u AET'nin rekabetine dayanamayıp tamamı ile çökecektir. Ancak, bunlardan 40'ı. geçiş dönemi iyi değerlendirilirse ayakta durabilir durumda imiş."

Evet, durum "maddî plânda" böyle ve henüz AET'ye girmeye hazır değiliz demektir. Bunun yanında, asıl esef edilecek husus, "manevî durumumuz" ile ilgili ahvalimizin bilinmemesidir ve bu hususun "brifingler" de ihmâl edilmesidir. Yani "Türkiye'de 2000 yılında, insan unsuru ve bu temel unsurun değerlendirilmesi" ile ilgili raporlar nerede? Yani 21. asırda, Batı standartlarına uygun kaç adet üniversitemiz, akademimiz ve enstitümüz olacak? Çeşitli ilim dallarında, kaç tane "doktora yapmış" elemanımız bulunacak? Yine yüz binlerce çocuğumuz ve gencimiz, "üniversite kapılarından" döndürülecek mi, yoksa çok ve yeter sayıda "fonksiyonel meslek okulları" açılarak değerlendirilecek mi? Japonya tam 450, Güney Kore bile 200 adet tam ve mükemmel üniversite ile medeniyet yarışına katılırken, biz, yarım-yamalak üniversite(!)lerle ve orada birbiri ile boğuşan kişi ve gruplarla mı 21. asra gireceğiz?

Öte yandan Batı Dünyası, millî kültürünü mükemmel bir tarzda işlemiş, büyük ilim ve fikir adamları, büyük sanatkârlar, büyük devlet ve siyaset kadroları kurabilmiş, filmleri ile yayınları ile dünyaya meydan okurken bizim bu konudaki durumumuz nedir? Bunlar niçin brifing konusu yapılmaz ve hâl ü pürmelâlimiz ortaya konmaz? Yine bu konularda büyük hamleler yapmamız gerektiği hususu dile getirilmez, mesele plân ve programlara bağlanmaz, niçin?...

Öyle anlaşıyor ki, bu konuda hiçbir hazırlığımız olmadığı gibi, hiçbir endişemiz de yok! Oysa, AET'ye tam üyeliğimiz söz konusu olduğu zaman sıkıntılarımız yalnız "iktisadî" olmayacak, belki de en büyük derdimiz "kültür emperyalizmi" olacaktır. Yani, tehlikeye girecek olan yalnız "iktisadî bağımsızlığımız" değil, belki ondan çok daha önemli olarak "kültür ve medeniyetimiz" olacaktır. İlgilileri daha dikkatli olmaya davet ederiz.

İDEOLOJİLER VE İNSANLAR

Ben “Ülkücü Gençliği” severim. Aleyhlerine yapılan sürekli ve düşmanca propagandalara rağmen, bildiğim ve tanıdığım kadarı ile hepsi de Türklük şuuruna, İslâm iman ve ahlâkına bağlı olup ileri ve güçlü bir Türkiye’nin doğması özlemi içinde yaşamakta, didinmekte ve mücadele vermekte idiler.

Resmî makamların bildirdiğine göre, sayıları aşağı-yukarı bir milyona varmasına rağmen, bunlardan pek azı (yüzde bir’den azı) çeşitli sebeplerle suç işlemişlerdir. Bunların pek çoğu da mahkemelerle, ya “nefsî müdafaa” veya “bazı gizli kuvvetlerin” tahrikleri ile suça yöneldiklerini söylemektedirler. Her ne ise, âdil Türk mahkemeleri elbette gerçeği gün yüzüne çıkaracaktır. Ülkücülerin yüzde 99’u için dâva bile açılmamıştır. Bu, böyle biline!..

Ben asıl konuya döneyim. Bir gün gerçekten samimi bir ülkücü gence sordum: “Sana göre, bütün ülkücüler, aynı kalitede, aynı şuur ve imanı taşımakta mıdır? Sizin de aranızda istenmeyen sızmalar olmuş mudur?”.

Ülkücü’nün cevabı enteresandır. O şöyle demişti: “Ağbiciğim, bana göre ‘Ülkücüyüm’ diyen üç tip insan var. Bunları şöyle sıralamak mümkündür:

1. Gerçekten Ülkücüler,
2. Ülkücü geçinenler,
3. Ülkücüler’den geçinenler!”

Gerçekten de bu tasnif karşısında ürperdim ve bu “üçlü tasnifin” diğer fikirler, inançlar, ideolojiler ve partiler için de geçerli olduğunu hayretle gördüm. İster misiniz, bu üçlü tasnif içinde kalarak birkaçı üzerinde duralım? Hayretle görüyorum ki, üç türlü “dindar” var:

1. Gerçek dindarlar,
2. Dindar geçinenler,
3. Dindarlardan geçinenler!

Yine hayretle gördüm ki, üç türlü “Atatürkçü” var:

1. Gerçek Atatürkçüler,
2. Atatürkçü geçinenler,
3. Atatürkçülük ile geçinenler.

Yine üç türlü “sosyalist” gördüm:

1. Gerçek sosyalistler,
2. Sosyalist geçinenler,
3. Sosyalistlikten geçinenler.

Yine üç türlü partici gördüm:

1. Samimi partciler,
2. Şu veya bu partici geçinenler,
3. Partilerden geçinenler.

Ben bu kadarla yetineyim, siz daha nicelerini bulabilirsiniz. Ancak kesin olarak bilmek gerekir ki, her dâvanın, her fikrin, her inancın ve her ideolojinin, hem “samîmi taraftarları”, hem de “menfaatçi parazitleri”, vardır. Bütün mesele, bunları ayırmasını bilmek, sağlam kadrolarla yola çıkıp başarıya ulaşabilmektir. Dostlarını, düşmanlarını, samimi ve sahte kadroları birbirinden, zamanında ve yerinde ayırmasını bilemeyen kişi ve kadrolar, mutlaka hüsrana uğrarlar. Evet, Türk tarihi de, İslâm tarihi de, Dünya tarihi de böyle diyor.

FARKLI KAVİMLER VE İŞBİRLİĞİ İMKÂNI

Şu anda yeryüzünde 160’dan fazla devlet, bilmem kaç tane kavim, bilmem ne kadar dil var?

Gerçi, hepimiz Âdemoğulları olarak aynı kökten gelmişiz ama, zaman ve zemin bizi o kadar değiştirmiştir ki, “ortak” yönlerimiz de pek çoğalmış... Ama, hiç şüphesiz, hepimiz de insanız, bir tek tür olmanın bütün genetik özelliklerine sahibiz.

Biyologlar, bu farklılaşmaları çeşitli âmillere bağlayarak açıklamak istiyorlar. Kimi, “çevre faktörleri” ile kimi ‘tabiî eleme” ile, kimi mahiyetini bir türlü açıklayamadıkları “variation”lar(varyasyon) ile problemi çözmeye çalışıyorlar. İçtimaî değişmelerde ise “kültür temaslarının” rolü çok önemli...

Gerçekten zaman ve zemin, insan kitlelerini hem “fiziki”, hem “kültürel” açıdan birbirinden çok farklı kılmış. Bu gelişmeyi, insanlığın aleyhine bir gelişme olarak değerlendirmek mümkün değildir. Çünkü, bu suretle farklı cemiyetler, farklı kültürler doğurmuş ve farklı tecrübeler edilmiş ve sonradan bunları “mübadele” ederek zengin ve renkli bir dünyanın doğmasına yardımcı olmuşlardır. Za-

ten esas olan milletlerin birbirine benzemesi değil, benzememesi, farklı ve orijinal birer kültür ile beşerî tecrübeyi zenginleştirmesidir. Bu husus, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöylece ifadesini bulur: “Dillerinizin ve renklerinizin birbirine uymaması da O’nun âyetlerindendir”. (er-Rûm/22).

Yüce dînimizden öğrendiğimize göre, Cenâb-ı Hak, her kavme mutlaka bir veya daha ziyade peygamber göndermiş, onlara “aynı imanı” telkin etmekle birlikte, “şeriat” esaslarını, o cemiyetin içinde bulunduğu zamana ve zemine göre düzenlemiştir. Böylece, cemiyetlerde farklı “hukuk ve ahlâk sistemleri” oluşmuş, kitlelerin farklılaşması daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Yoksa Yüce Allah dilese idi, bütün insanlığı, mütecanis (homogene) bir “ümmet” haline getirebilirdi. Nitekim, bu husus, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöylece ifade edilir: “(Ey ümmetler!) Her birinize bir şeriat ve bir yol verdik. Allah dilese idi, sizleri bir tek ümmet yapardı”. (Mâide/48).

Demek ki, İlâhî irade, insanların “farklı cemiyetler” halinde yaşaması yönündedir. Elbette, insanlar, ırklar, kavimler ve milletler, bir ortak noktada buluşacak, anlaşacak ve yardımlaşacaktır. Nitekim, bu olmaktadır da...

Bugün benzer problemleri ve ortak yönleri bulunan cemiyetler, kendi orijinal yapılarını yitirmeksizin el ele vererek “paktlar”, “ortak pazarlar” ve “savunma teşkilâtlan” kurmaktadırlar. Hiç şüphesiz, bu, Müslümanların da hakkıdır. Müslümanlar da “ortak düşmanlarına” karşı mutlaka iş ve güç birliği yapmak, üç asırdan beri üzerimize, bütün güçleri ile çullanan emperyalizmin oyunlarını çok akılcıca bozmak zorundadırlar.

Bugün nüfûsu bir milyara yaklaşan, büyük bir tarihe, yeraltı ve üstü zenginliklerine sahip bulunan İslâm Dün-yası’nın acısını tâ yüreğinde duyan aydınlar ve devlet adamları nerede?

İNANÇLAR, İDEOLOJİLER VE DOSTLUKLAR

Bugün, yeryüzünde bulunan “milletlerin” macerasını incelediğimizde, birbirine “zıt” gözükken iki gelişim vetiresi içinde olduklarını görürüz.

Bunlardan birincisi, “milletlerdeki bağımsızlık arzu ve şuurunun artması”, ikincisi de “milletlerarası kaynaşma ve bloklaşmaların

güçlenmesidir". Bir taraftan, her gün Birleşmiş Milletler Cemiyeti'nin binasına yeni bir devletin bayrağı asılırken, diğer taraftan, inançları, idealleri, ideolojileri ve menfaatleri birbirine uygun ve benzer olan "milletler kader birliği" için ne mümkünse yapmaktadırlar. Yani, "milliyetçilik şuurunun güçlenmesi", milletlerarası temas ve işbirliğini zorlaştırmamakta, aksine zarurî kılmalıdır. Bu sebepten bazı "hümanist geçinen" ahmak çevrelerin "milliyetçilik şuru" ile "insanlık ilişkileri" arasında "zıddiyet" ve "çelişme" aramaları, kesin olarak yanlıştır.

Biz kesin olarak inanıyoruz ki, bugün nüfûsu bir milyara yaklaşan ve birçoğu sun'î olarak kurulan 46 devlet ki, bunlara Sovyet Sosyalist Birliğinde bulunan —sözde özerk— 7 Cumhuriyet ile Kızıl Çin'in esaretinde bulunan Doğu-Türkistan da eklenirse, toplam 54 devlet halinde dağılan İslâm Âlemi, gerçekte çok büyük bir güçtür.

Farklı coğrafyalarına, farklı tarihlerine, farklı kültür ve menfaatlerine rağmen, kendi orijinal yapılarını koruyarak bu büyük kitlenin el ele vermesi, güç ve imkânlarını birleştirmesi, ortak planlar, projeler etrafında birleşip teşkilâtlanması artık zaruridir.

Nitekim, 1980'li yıllardan itibaren, bu şuurun güçlenmekle kalmayıp uygulama sahasına konması, daha şimdiden hem "her rengi ile emperyalizmi" korkutmakta, hem de başta Türkiye olmak üzere, yeryüzünde bulunan İslâm ülkelerinin "itibarını" arttırmaktadır. Bir gün, bu "ülkü" gerçekleşirse, bugün bize tepeden bakanlar, yarın önümüzde ceketlerini ilikleyeceklerdir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Ama, bilmek gerekir ki, bu çok zor ve hattâ riskli bir meseledir. Esasen, hangi başarı, hangi zafer kolay ve risksiz kazanılabilmıştır? Türk ve İslâm Dünyası, kendilerine bu konuda yol gösteren aydınlarını ve bu işe öncülük eden devlet adamlarını asla unutmayacak, onları şan ve şerefle anacaktır.

Sosyal psikoloji açısından "inanç, ideal ve ideoloji birliği" çok büyük bir güçtür. Birleştirici vasfı, sanıldığından da fazladır. Bugün AET'nin COMECON'un ve benzeri teşkilâtların kuruluşunda bu husus apaçık kendini göstermektedir. Öte yandan "inanç birliğinin" insanları birbirine nasıl yaklaştırdığını, "inanç aykırılıklarının" insanları birbirinden nasıl uzaklaştırdığını, hepimiz, her gün, bizzat kendi hayat tecrübemizle öğrenmiş bulunuyoruz. Bilhassa bir yazar olarak bunun bin bir misâli ile karşı karşıya gelmekteyim. Beni hiç görmemiş ve tanımamış nice okuyucumdan "sempati mektupları alıyorsa, yine beni asla görmemiş ve tanımamış bazı okuyuculardan da aksine mesajlar alıyorum. Bilfiil yaşayarak öğreniyorum ki,

“inançlarda ortaklık” dostluklara, “inançlarda aykırılık” ise, isteseniz de, istemeseniz de “husumete” kaynak olmaktadır. Sizin, müsamahakâr olmanız yetmiyor, bunu önlemeye, insanlar, sandığımızdan daha çok “inançlarına” bağlıdırlar. Bütün hayatı, maddî hesaplar üzerine kuran çevreler bile bu kayıttan müstesna değildirler.

ONDOKUZMAYIS ÜNİVERSİTESİ’NİN BÜYÜK BAŞARISI

Türkiye’imizde, birçok “dergi” yayınlanmakta... Çoğu politik ve ideolojik İlmî ve akademik mânâda yayın yapan “ilmî dergilerimiz” ise pek az...

Bugün, beni mesut eden bir olay oldu. Postacının elime tutuşturduğu yepyeni bir dergi vardı. Üzerinde şu yazılı idi: “ONDOKUZMAYIS ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ”...

Dergi’nin ilk iki sayısı adresime postalanmıştı. Heyecanla muhtevası ve yazarları hakkında bilgi edinmek için sayfalarını çevirdim. Siz, dergi dediğime bakmaym, 1. cildi 250, 2. cildi ise 328 sayfa... Yazarları ise, başta Eğitim Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Bayram Kodaman olmak üzere, tanınmış birçok doçentimiz ve ilim adamımız... Rektör, Prof. Dr. Mehmet Sağlam Beyefendi de öz, fakat etkili bir takdim yazısı yazmışlar... Sayın Rektörün, üniversitelerin temel görevleri arasında, “yetişmiş insan gücüne” bilhassa önem vermeleri bizleri çok memnun etti. Şu cümle onların: “Yetişmiş insan gücüyle, bilim yapma, yayma ve bilimsel bilginin her alanda uygulamaya aktarılması anlamındaki teknoloji, kalkınma ve gelişmenin en dinamik unsurlarıdır”.

Dergi’nin muhtevası ise her türlü övgünün üstünde, eğitim ağırlıklı olmak üzere, bizi ilgilendiren tarihî, içtimâî, harsî, edebî her konuda ilmî ve objektif araştırmalar var. Dergi’nin bir boşluğu doldurduğu muhakkak, onun için, aydınlarımızın ve öğretmenlerimizin takdir ve teşvikleri ile karşılanmış ve samimiyetle itiraf edelim ki, bunu da fazlası ile hakketmiş.

İster misiniz size, Prof. Dr. Bayram Kodaman’ın “Osmanlı Devrinde Doğu Anadolu’nun İdarî Durumu” üzerine yazdığı makeden bazı pasajlar sunayım. Keşke makalenin bütünü buraya alabilse idim. Ama, şimdilik, seçme bazı cümlelerle yetineyim. Sayın B. Kodaman diyor ki:

“Doğu Anadolu 1071’den itibaren Türklerin anavatanı, öz yurdu ve yerleşim merkezi olarak Türklüğün, millî kültürün ve Müslümanlığın kök saldığı, geliştiği ve yaşadığı bir bölgedir. Bu yönü ile Doğu Anadolu’nun Batı Anadolu’dan ve Trakya’dan, Edirne’nin Hakkâri’den, Bursa’nın Diyarbakır’dan, Konya’nın Van’dan farkı yoktur”...

“... 12 Eylül 1980 harekâtından sonra Tarih ve Dil Kurumları”na yeniden şekil verilerek Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu çatısı altında toplanmaları tesadüfî değildir. Bu teşebbüs, hiç şüphesiz, mâzîden kopmakla, mâzîyi, özellikle Osmanlı Devleti’ni kötülemekle bir yere varılamayacağının iyice anlaşılmış olduğunu göstermesi bakımından anlamlıdır. Ermeniler ve Kürtçüler, tarihten medet umarken, kendi hayallerine tarihî dayanaklar bulmak için arşivlerdeki ufak bir vesikayı lehlerine kullanırken ve Marksistler, Osmanlı tarihini, kendi teorilerine temel teşkil edecek tarzda yorumlarken, Türk Devleti, elbette, kendi mâzîsine, tarihine ve kültürüne bîgâne kalamazdı. Şüphesiz, tarih araştırmaları, mâzîde övünç kaynakları bulmak ve mâzîyi yeniden ilhya etmek için değil, fakat istikbalî temellendirmek, kurmak, tarih şuurunu beslemek için yapılmalıdır”...

“ÖZBEK NE DEMEKTİR? ÖZBEK! ÖZBEK?”

Yavuz Bülent Bakiler’in Türk Edebiyat Vakfı tarafından yayımlanan bir eseri hemen kültür dünyamızın çok sevilen kitapları arasında yer almasını bildi. Kitabın adı “TÜRKİSTAN TÜRKİSTAN”...

Kitabı bir nefeste okudum. Yavuz Bülent Bakiler’in şairane üslûbu, meğer nesrinde de aynı nefasette devam edebiliyormuş. Bunu sevinerek ve takdir ederek gördüm. Kitap, aşağı-yukarı iki ay süren bir seyahatle ilgili çok mükemmel tespitlerle dolu... Rusya’daki Müslüman-Türklerin hayat ve yaşayışını yansıtan yüzlerce müşahede var...

Bunlardan birini okuyucularıma nakletmek istiyorum. Seçmek o kadar zor ki... İşi şansa bırakıyorum, kitabı açacağım hangisi çıkarsa onu sunacağım. Dediğim gibi yapıyorum ve yukarıda başlık yaptığım yazı çıktı. Birlikte okuyalım: “Türk asıllı rehberimiz Murat, Özbekistan Mihmanhanası’nın aydınlık güzel ve tertemiz salonunda, mağrur bir yüzle karşıma dikildi:

- 'Biliyor musunuz' dedi, 'ÖZBEK ne demektir? ÖZBEK! ÖZBEK?'

Cevap verdim:

- 'Özbek, Türkistan'da yaşayan bir büyük Türk Boyu'nun adıdır. Oğuzlar gibi, Türkmenler gibi, Uygurlar, Kırgızlar, Kazaklar, Başkırtlar, Tatarlar, Âzerîler gibi... gönül kumaşları ipekten olan bir Türk Boyu'nun adı. Konuştukları dil, eski Çağatay Türkçesi'nin devamı. Çağatay Türkçesi, büyük şair Ali Şir Nevaî'nin dili. Ali Şir Nevaî, 'Cihanda,Türk Edebiyatı'nın bayrağını dalgalandırmak sureti ile Türkleri tek millet haline soktum. Hiç ordum olmadığı halde, Çin sınırına ve Tebriz'e kadar, bütün Türk ve Türkmen illerini, sadece divanımı göndermek sureti ile fethettim' diyor. Ali Şir Nevaî, bütün Türklük Dünyası'nın gurur abidelerinden ve bir huzur çağılayanı...

Ruslar, Türkistan'a girdikten sonra, Özbekler'e önce 'Şart' dediler tutmadı. Sonra 'Kurama' dediler, olmadı. Daha sonra 'Tacik' dediler, benimsenmedi.

Ebü'l-Gazi Bahadır Han'a göre, ÖZBEK adı, (1313-1430 yılları arasında hüküm süren) Altınordu Devleti'nin Başbuğu ÖZBEK'in kendi ismini halkına vermesi ile ortaya çıktı'.

- Hayır, ben, soy ve dil bakımından sormuyorum. Özbek'in taşıdığı mânâyı biliyor musunuz diye merak ediyorum?

- Bilmiyorum!

- Özbek, özgünün, yani kendi kendisinin beg'i demektir.

Kelimeyi hecelere bölerek birkaç defa tekrarladı: "ÖZ-BEG! ÖZ-BEG! ÖZ-BEG!" Gördünüz mü? Özbekler beg adamlardır. Başkalarının değil, kendi kendilerinin begleridirler. Ne kadar güzel değil mi? Başkasının begi olmak hoş değil!.. Kendi kendinin begi olmak, öyle yaşamak çok güzel!..

- Gerçekten güzel, dedim. Ben kelimeyi böyle heceleyerek, ikiye bölerek hiç düşünmemiştim. Şairane bir değerlendirmek!..

Fakat, bana öyle geliyor ki, bu değerlendirme dün için doğrudur. Çünkü, dün, Türkistan'da Özbekler, kendi kendilerinin begi idiler. Bugün gördüğüm kadarıyla, Özbekistan'da Özbekler, kendi kendilerinin begi olmaktan çoktan çıkmışlar. Bugün Özbekler, kendi öz yurtlarında, başka beglere hizmet eden, baş eğen insanlar durumuna düşmüşler..."

“KOĞUŞ TÜRKİYE - KOĞUŞ DÜNYA”

Bu bir kitap adıdır. Yazarı Remzi Çayır, “1959 yılında doğdu; Kahramanmaraş’ın Abbaslar Köyü’nde, çileli bir Türk ailesinin evlâdı... İlköğrenimini köyünde, orta ve lise tahsilini Kahramanmaraş’ta tamamladı... Ankara A. Ü. Fen Fakültesi’ne kaydını yaptırdı. Daha sonra, zamanın acımasız ve çarpık kargaşa ortamında okuma şansını yitirerek, kendi tabiri ile “Halen nevi şahsına münhasır bir mazlumluk içinde, çile dergâhında takva ve tevekkülle ömür sürdürmeye” çalışmaktadır. Kendi hayatının gerçeklerini mümkün olabildiğince, bir roman biçiminde hikâye etmeye çalışıyor. Dikkat ettim çok da başarılı... Kitap, gerçekte, acı çeken nice insanın hayatını dile getiriyor. Zaten, kendini de başkasının ağzıyla anlatıyor. Sanki konuşan ve yazan kendisi değilmiş de başkası imiş gibi... İşte ondan bir sayfa:

“Anasına mektup yazacak. Her hafta... Anasını habersiz bırakmak niyetinde değil. Merak eder, gözyaşı dökmeye bahane arar... kuruntuya kapılır. Neler kurar, neler!

Zarf, kâğıt önünde... Sigara elinde... Düşünüyor. Anayı mutlu edecek, acı düşüncelerden ve kaygılardan uzak tutacak sözler kuruyor. Sigara yanıyor. Derin bir çekiş ve başının üzerinde kısır bulutlar... İçinden yazıyor. Anam! Oğlun ellerinden öpsün. Yolunda ter akıtsın, hakkını ödesin. Ana hakkı hiç ödenir mi? Onun bedeli yok ki... Ana bu Ana!

Beni merak etmeyin. İçimde bir his, yakında yanınızda olacağımı söylüyor. Geleceğim, hiç canımı sıkma. Bitecek, Yüce Allah’ın izni ile bitecek. Mazlumun ahı, zâlimlerin yakasını bırakmaz. Şöyle ya da böyle, gedik verecek. Mazlumun hakkını ödeyecekler. Ana metin ol. Sahi diyorum, bitecek. İyi günler görüyorum. İyi olacak.

Ana! Ağlıyorsun. Ana beni dinle! Ağlamanın sırası mı? Görüşte de aynısını yaptın. Konuş ana. Bırak ağlamayı! Hem niye ağlarsın ki? Ölen mi var? Allah’ı seversen, ellerini dizlerinden çek!

Çocuklar var maşallah. Hepsi de büyüdüler. Onlar İçin yaşa. Sana veremediklerimi, belki onlar verirler. Bak Ömer’e, bak Sıtkı’ya, nasıl da çalışıyorlar? Oğulların iyi, oğulların hayırlı...

Hayır, acı şeyler yazamazdı. Ayrılıklar, kötülükler, hapisler yeni bir şey değil ki. Onun için düşlerini yazdı, yüreğini sardı, sarmaladı, koydu zarfa. Postaya verdi.

Bir ara mektubun bir yerinde, Gülçin'den bahsetmek, onu anlatmak, onu övmek istedi, yapamadı. 'Erken, daha vakit var. Hem böylesi bir ortamda anlatmak yakışık almaz. Zamanı iyi bulmalı'. Ananın gözyaşları dinmeli sonra... Onun için yazmadı. İleri bir tarihe bıraktı”.

Kanundu, referandumdu... Bir şeyler yapıldı. Eski ve yeni siyasiler kucaklaştı. Hapishane köşelerinde ise bir avuç genç kaldı. Elbette, devlete ve millete ihanet edenler cezalarını çekmelidir. Fakat, bir avuç siyaset bezirganının âleti olan “genç kader kurbanlarının durumu”, bazı yürekleri titretmeli ve bazı vicdanları sızlatmalı...

“YUSUF YÜZLÜLER”

İstirapla belirtelim ki, 12 Eylül 1980'den önceki anarşi ve terörden en çok “yüksek tahsil gençliğimiz” zarar gördü. Dışarıdan organize edildiğinden asla şüphemiz olmayan bir komplo ile “gençliğimiz” perişan edildi. Binlercesi öldü ve sakat kaldı. Birçoğu da hâlâ hapishanelerde çile dolduruyor. Bunlar, ailece, milletçe kendilerine ümit bağladığımız evlâtlarımız... Vatanımızın en zeki ve kültürlü çocukları... Hapishane hayatı ve cezalar onlara pek ağır geliyor. Birçoğu, bu dayanılmaz sıkıntılardan ve acılardan kurtulmak için romanlar, şiirler ve hatıra yazıları yazıyorlar. Belli ki, hapishanelerimiz, yepyeni bir edebiyatın ve yepyeni bir tefekkür dünyasının kaynağı olacak... Bana gelen kitaplardan bunu anlıyor ve seziyorum.

İster misiniz, size, Mehmet Karanfil'in yazdığı “Yusuf Yüzlüler” adlı şiir kitabından bazı parçalar sunayım: Bazı gençlerimiz, Yüce Peygamberlerden Hazreti Yusuf'un hapishanelerde olgunlaştığını bildikleri için buralara “Yusufiye” ve orada çile doldurarak olgunlaşanlara da “Yusuf Yüzlüler” demeyi severler. İşte “Yusuf Yüzlüler” adlı şiir:

*Gün çekilir, başlar bir âlem hayalden,
Geçer ömür, bir mevsim geceden,
Yanık memleket türküleri dökülür,
Bir ağıt faslı başlar Yusufiye'den...
Hasretin çağrısında masum gönüller,
O gül yüzlü çerîler, Yusuf Yüzlüler...*

*Gecenin her yıldızlı maviliğinde,
 Seyre dalar parmaklı penceresinde.
 Mevlâ'dan lütfünü diler iştihakla,
 Engin ufuklarda çarpan gönlünde...
 Hür gönülleri, gözlerinin denizi.
 O gül yüzlü çeriler, Yusuf yüzlüler...
 Türk'ün alnına yazılmış lâtif mısra,
 Levh-i Mahfuz'dan suret buluyor Arz'da.
 Mağrur, hülyalı ve rüyalı çehreler,
 Yakıcı bir hasretin doruğunda...
 Bu esrarlı sükût, manâlı, renk renk,
 O gül yüzlü çeriler, Yusuf yüzlüler.*

Evet, bu şiir bu kadar... Ya diğerleri... Gerçekten çile ve ısırap genç istidatların doğması için çok zengin bir vasat oluşturuyor. Göreceksiniz, Yusufiye'ler, nice mütefekkirin, şairin, romancının, hikâyecinin, ressam ve bestekârın bereketli birer kaynağı haline gelecektir. Yepyeni bir Türk-İslâm kültür ve medeniyeti buradan fıskırarak dehâlar ile beslenecek ve yepyeni bir dünya kurulacak. Evet, kim ne derse desin, ben buna inanıyorum.

“MİLLETLER HAPİHANESİ VE MİLLİYETÇİLİK VİRÜSÜ”

Artık herkes bilmektedir ki, emperyalizm, milletleri “küçük lokmalara” bölmedikçe kolay kolay yutamamaktadır. Onun için ısrarla ve kurnazca “parçala ve böl” taktiğini kullanır.

Bu, emperyalizmin “ortak metodu” olmakla birlikte, bilhassa Sovyet Rusya tarafından çok ustaca kullanılagelmıştır. Ruslar, bir milletin içinde bulunan “en küçük inanç farklarını” dahi istismar ederek milletleri “yutulabilir lokmalar” haline getirmeyi, istilâci emelleri için çok etkili biçimde kullanmasını daima bilmişlerdir.

Bu politika, “kara çarlar” zamanında bile aynen tatbik edilirdi. Nitekim, 1. Dünya Savaşı başladığı zaman Rusya'nın boyun-duruğunda, böylece tuzığa düşürülmüş, pek çok millet ve kavim vardır. Daha sonra, Lenin, “Çarlık Sistemini” yıkmak ve “Kızıl İhtilâli” başarıya ulaştırmak için, Rusya'nın bu karışık yapısından istifade etmiş; Rusya'nın insafsız pençesine düşen “mazlum mil-

letlere” hürriyet ve istiklâl vaad ederek onları yanına almayı başarmıştı. Lenin, o zamanlar, Çar’ların, Rusya’yı bir “milletler hapishanesine” çevirdiğini ve “komünist ihtilâl” zafere ulaştıktan sonra, bütün bu milletlere “istiklâl ve hürriyet hakkı” tanıyacağını vaad ediyordu ve tabii ki, yalan söylüyordu.

Ondan sonra gelen “kızıl çarlar” da aynı oyunu oynamaya devam edeceklerdi. Nitekim SSCB’nin 7 Ekim 1977 yılında değiştirilen “anayasası”nın 70, 71 ve 72. maddelerine göre: “Sovyetler Birliği çok uluslu bir tek federal devlettir. Bu birlik, Rusya, Ukrayna, Belorusya, Özbekistan, Kazakistan, Azerbaycan, Gürcistan, Litvanya, Moldavya, Letonya, Kırgızistan, Tacikistan, Ermenistan, Türkmenistan ve Estonya cumhuriyetlerinden ibaretti.” Aynı Anayasanın 72. maddesine göre: Her birlik Cumhuriyeti’nin SSCB’den serbestçe ayrılma hakkı vardır”.

Tabii, bütün bunlar kâğıt üzerinde kalmaya mahkûm “aldatıcı hükümler”... Gerçekte, Sovyetler Birliği’nde “Rus Milliyetçiliğinden” gayrisi yoktur ve yukarıda sözü edilen “milletlerin” ve “kavimlerin” en küçük bir kıpırdanışı kanla ve insafsızca bastırılmaktadır. Nitekim Mihail Gorbacov’un “açıklık politikası”(!)ndan istifade ederek bir parça soluk almak isteyen “Rus mahbesindeki milletler” derhal büyük bir tepki gördüler ve kanlı baskılara maruz kaldılar.

İster misiniz, KGB Şefi Victor Çebrikov’un 10 Eylül 1987’de verdiği beyanatını birlikte okuyalım? Çebrikov, Sovyet halklarındaki bazı unsurların, Batılı servislerin de teşviki ile yeni açıklık ortamından yararlanarak “milliyetçilik virüsü”nü yaymaya çalıştıklarını öne sürerek şöyle diyor: “İnsan hakları meselesini kullanarak, bu virüsü yaymak, Batılı gizli servislerin en çok sevdiği yöntemdir. Geçen yıl Kazakistan’da, bu yaz da Kırım Tatarları’nın ve Bal-tık Halkları’nın yaptığı gösteriler, Batı’lı servislerin bu virüsü bulaştırma çabalarına birer örnektir. Sosyalist demokrasinin gereği olarak kurulan bazı derneklere sızan kişilerin yaymaya çalıştığı bu virüs, Sovyet Toplumu’nun çıkarlarına aykırıdır ve asla hoş görülmemektedir”... Bu sözü söyleyen Çebrikov’a “72. maddeyi” sakın hatırlatmayın.

Başka milletleri bölmek için “etkin gruplar” ihdas etmeye çalışan ve bunun için olmadık kâhpeliklere başvuran komünistlerin ve Marksistlerin yalanlarına inanmamak gerektiği hususunda, hiçbir misal, Çebrikov’un beyanatı kadar çarpıcı olamaz.

S.S.C.B’ni “kızıl bir milletler hapishanesi” haline getirenlerin foyaları artık gün yüzüne çıkmıştır.

“KÖŞE YAZARLARI” VE “OKUYUCU İSTEKLERİ”

Köşe yazarları ile “okuyucuları” arasında sanıldığından daha fazla bir ilişki vardır. Yayınlanan “yazılar”, bir bakıma “yazar” ile “okuyucular” arasındaki diyalogdan doğar. Yani, her yazı, “yazarın şahsiyeti” ile “okuyucularının isteklerinin” bir terkibinden ibarettir. Yazar, şahsiyetini yitirmeksizin, okuyucularını tatmin etmek zorundadır.

Bu, çok zor bir görevdir. Çünkü “köşe yazarı” bir tek kişidir de okuyucular, birbirinden farklı “eğilimleri”, “fikirleri”, “ihtiyaçları” ve “problemleri” temsil ederler. Kimisi “mücerret fikirlerden ve düşüncelerden”, kimisi “müşahhas dert ve meselelerden” söz edilsin isterler. Kimisi heyecanlı ve ateşli, kimisi objektif ve soğukkanlı yazılardan hoşlanır. Kimileri partiler üstü kalmanızı isterken, kimileri de şu veya bu partiyi desteklemenizi arzu ederler. Bu, normal ve tabii bir durumdur.

Elbette “köşe yazarı” okuyucularının duygularına, düşüncelerine ve isteklerine gereken önemi vermelidir. Ama unutmamak gerekir ki, her köşe yazarı ayrı bir misyonu” temsil eder. O, haber vermekten çok “yorum” yapan kişidir ve hiç şüphesiz bu görevini yaparken de belli bir “dünya görüşüne” göre hareket eder. Bu sebepten olacak gazetecilikte “haberlerin objektifliği” ve “yorumların ise serbestliği” ve belki de “sübjektifliği” esastır.

Zaten, iyi bir gazete, bol, taze ve objektif “haber” verdikçe kamuoyunda puan toplar da “köşe yazarı”nın ise yorumlarındaki doyuruculuk ve kamu vicdanındaki etkileri dikkat çeker. Bir gazete için, her ikisi de gereklidir. “Habercilik” gazetenin belkemiğini teşkil ettiği halde, “yorumculuk” ise yönünü tayin eder. Okuyucu, her ikisini bir arada görmek ister. Okuyucuların önemli bir kısmı, gazeteyi “haber” için, yine önemli bir kısmı da “tıryakisi oldukları köşe yazarları” için satın alırlar.

Bütün bunları şunun için yazıyoruz; iki yılı aşkın bir zamandan beri “okuyucularım” ile tanışmış bulunuyoruz. Bizi, daha önceki yayın hayatımız itibarı ile tanıyanlar da var. Allah’a şükür çizgimiz hiç değişmedi. Daima “millî” ve “mukaddes” dâvalarımızı gündeme getirmeye, hasımlarımıza susturucu cevaplar vermeye çalıştık. En “mücerret” konulardan, en “müşahhas” olanına kadar, “meselelerimizi”, yepyeni bir takdim şekli içinde sunmaya çalıştık. Başarılı

olduk mu? Bunu Yüce Allah bilir. Bütün mesele O'nun rızasını kazanmakta...

Son zamanlarda, Okuyucularımdan gelen önemli bir istek var. Diyorlar ki: “Tasavvuf konularına biraz ağırlık verin. Cemiyetimiz, bu konuda aydınlanmaya muhtaç... Öte yandan, birçok kimse, tasavvuf adına, gençliği ve kitleleri aldatmaya çalışıyor. Gerçekten nedir tasavvuf? Maksudı, konusu, diğer ilimler arasındaki yeri nedir? Tasavvufta farklı ekoller var mıdır? Şeriat ve tasavvuf birbirine zıt mıdır? İslâm'da tasavvuf var mı? Yoksa onu Eski Hint ve Yunan'dan mı aldık? Gerçek tasavvuf büyükleri kimlerdir? Bazı tasavvuf istilahları üzerinde durur musunuz? ve daha nice sorular...”.

Kendi halimi düşünüyorum. Aman Allah'ım diyorum, bütün bu çetin sorulara ben nasıl cevap verebilirim? Bunlar benim işim mi? İçinden bir ses merak etme, elindeki kaynaklar yeter. Eğer, biraz dikkatli, titiz ve sabırlı çalışırsan, mümkün olanın en güzelini yapabilirsin!. Kendine değil, dînine ve o dînin Sahibi'ne güven.

O halde diyorum, yarından itibaren başlayayım. Gayret bizden tevfik Yüce Allah'tandır.

DİN VE ÂLEMŞÜMUL GERÇEK

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de apaçık buyrulur ki: **“Hak dîn, Allah indinde İslâm'dır. Kitap verilenler, ancak kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki ihtirastan dolayı, ihtilâfa düştüler. Kim Allah'ın âyetlerini inkâr ederse, şüphesiz ki, Allah, hesabı çabuk görücüdür.”** (Âl-i İmran/19).

Cenab-ı Hak, dînini öğretmek için her kavme peygamber göndermiştir. Ancak, Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed (O'na binlerce selâm olsun) **“Âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir”**. (el-Enbiya/107). Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de Sevgili Peygamberimize hitaben şöyle buyrulur: **“De ki, ey insanlar! Ben, sizin hepinize (gönderilen) Allah Resulüyüm”**. (el-A raf/158).

Bugünün insanına düşen görev de İslâm'ı dosdoğru “öğrenmek, yaşamak, yaşatmak ve tebliğ etmektir”. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de bu husus şöyle açıklanır: **“Kim, İslâm'dan başka bir dîn ararsa (bu dîn) asla kabul olunmaz ve o, âhirette de en büyük zarara uğrayanlardandır”**. (Âl-i İmran/85).

İslâm, itibarî, millî, mahallî ve beynelmilel bir “içtimaî değer” değil, o, bütün zamanların ve mekânların dînî olarak “âlemşümuldur”. (Âlemşümul/üniversal kavramı ile beynelmilel/international kavramını birbirine karıştırmamak gerekir. Bilindiği gibi, ‘âlemşümul’, bütün zaman ve mekânlar için geçerli olan gerçekleri, ‘beynelmilel’ ise belli bir zaman ve mekân zarfında milletlerin, aralarında, uymak için kararlaştırdıkları veya gerçekleştirmek istedikleri değişebilir ‘norm’ ve ‘müesseseleri’ ifade eder).

Aslında “dîn”, insanlık tarihinin her safhasında, yani, bütün zaman ve mekânlarda mevcudiyetini ispat etmiştir. Tarihin hiçbir döneminde “laik” bir kültür ve medeniyete rastlanamamıştır. Bütün cemiyetler, dînî aramışlar, kendi idraklerine göre de yaşamışlardır. Durum, günümüz cemiyetleri için de doğrudur.

Hiç şüphesiz, insanlar, dînin getirdiği gerçeği anlamada, “ilâhî mesajları” yorumlamada ve “Peygamber tebliğlerini” idrakte ve yaşamada çok farklı hareket etmişlerdir. Yani, Âdemoğlu, ‘âlemşümul gerçeği’ daima özlemiş, ancak, kendi idrakinin sınırlarına gelip dayanmış ve çok defa itibarî değerlerle yetinmek zorunda kalmıştır.

Elbette, insan idrakinin bu yetersizliği, daha doğrusu bu farklılığı, ‘âlemşümul gerçeği’ inkâr ve ihmal etmesine bahane olamaz. Yüce dînimize göre, bütün insanlar, ister istemez ‘Allah’ı ararlar’, ancak, insan idraki, O’nu, “beş duyusu” ile yakalamaya ve zihninde tasavvur etmeye kalkıştığı zaman “açık” veya “gizli” putperest duruma düşmektedir. Böylece, ne hazindir ki, birçok kişi ve cemiyette örneğini gördüğümüz gibi, insanların arasında, güneşi, göğü, yıldızları, çeşitli tabiat güçlerini, bitkileri, hayvanları, çok başarılı insanları yahut vehim ve hayallerinde canlandırdıkları şeyleri “tanrı” sananlar mevcut olabiliyor. Gerçekten de Allah’tan gayrisini ilâh bilmek ne ıstırap verici bir durumdur.

İSLÂM, İNSANLIĞI SAHTE TANRILARDAN KURTARMAKTIR

Bütün insanların sözlüğünde “Tanrı” kavramı vardır. Fakat, ne yazık ki, insanların ve cemiyetlerin farklı idraki, bu yüce gerçeği ifadeye kalkıştığı zaman, “Hak ile bâtıl” karıştırmaktadır.

Hayretle müşahade ediyoruz, insanların büyük bir ekseriyeti “Yaratan” yerine “yaratılmışları” tanrı edinmiş durumda... Yavaş yavaş sönerek “sıfır”a, “hiç”e (Nirvana’ya) yönelen Budist’lere bakın; kobra yılanı önünde secde eden Hindu kadını dehşetle

seyredin; ‘Benim tanrım, Şeytan’dır’ diyen “seks yıldızı”nı ibretle görün. Sakız ağacına, ateşe tapınanları hüznle öğrenin... Bu, dün de böyle idi. Zeus, Apollon ve Afrodit heykelleri önünde dua eden

Eski Grek, bunların sadece adlarını değiştirerek tapınan Eski Romalı, yüce bir insanı ve peygamberi annesi ile birlikte “Allah’a ortak koşarak”, Eski Grek ve Roma dönemindeki “tanrılar ailesine” benzeten Hristiyanlar, Peygamber tebliğlerini, kavmî bir egoizmle değiştirerek Âlemlerin Rabbi olan Yüce Allah’ı, sadece “İsrail’in Yahovası” haline getiren hahamlar ve daha niceleri, maalesef “dinin âlemşümül gerçeğini” örtmeye sebep olmuşlardır. İslâm sözlüğünde “küfür”, gerçeği örtüp gizlemek demektir. “Kâfir” de gerçeği örtüp gizleyen kimse...

İşte İslâm, beşeriyetin bu dramını görüp onu, sahte mabutların pençesinden kurtararak “Allah’tan başka ilâh yoktur” şuuru içinde yüceltmektir. İleride genişçe ele alacağımız için, şimdilik kısaca belirtelim ki, İslâm’da “Şeriat” müminleri dışından kuşatarak, “Tasavvuf” içinden fethederek her türlü “açık” ve “gizli şirk”ten korumak demektir. Yani, İslâm, bu “iki yol” ve “metod” ile insanlığı, sahte tanrılardan kurtarmak ister. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de sevgili ve şanlı Peygamberimize şöyle emredilir: **“De ki, ben ancak Allah’a kulluk edip O’na ortak koşmamak ile emrolundum. Ben, ancak O’na davet ederim. Dönüşüm de yalnız O’nadır”**. (er-Ra’d/36). İşte, “Şeriatı” ve “Tasavvufu” ile İslâm budur... Bunun dışındaki her türlü yorum ise saptırma...

İnsan, bebeklik, çocukluk, ergenlik, gençlik, olgunluk ve ihtiyarlık dönemlerinden geçerek, ömrünü tamamlar. Bu esnada insan, yalnız organik ve fizyolojik olarak değil, şuur ve muhtevası bakımından da büyük değişikliklere uğrar. Düşünün, dün, çocuk iken kullandığımız birçok kelime ve kavramı, bugün, bir yetişkin haline geldiğimiz halde, yine kullanmaktayız. Ama, itiraf edelim ki, bunların ifade ettiği mânâ ve muhteva, artık dünkü gibi değil... Bazıları **az**, bazıları çok olarak, şuurumuzla birlikte yenilenmiş, yepyeni mânâlar ve muhtevalar kazanmıştır.

Müşahedeler göstermektedir ki, şuurumuzda, her an, eski bir “güzel”, eski bir “iyi”, eski bir “doğru”, eski bir “madde”, eski bir “mânâ”, eski bir “mekân”, eski bir “zaman”, eski bir “tanrı” kavramı yıkılmakta, yerine yenisi gelmektedir. Yani şuurumuz ve onun muhtevası dinamikdir... Yani, insan şuurı, mutlak mânâda Güzeli, İyi, Doğruyu,... ve Allah’ı aramaktadır. Bütün mesele, itibarî ve

sahte tanrılar yerine “MUTLAK GERÇEĞE” ulaşmak... BÜYÜK VUSLAT..

“ŞERİAT” VE “TASAVVUF”...

İslâm tarihinden ve İslâmî kaynaklardan öğreniyoruz ki, “Şeriat” ve “Tasavvuf” kelimeleri, daima iki mukaddes kavram olarak kabul edilmiştir. Gerçi, bu kavramlar üzerinde, doğru ve sağlam açıklamaların yanında, yalan ve yanlış bir sürü yorum yapılmış ve müminler aldatılmak is-tenmişse de gerçek “dîn âlimleri”, daima konuyu aydınlığa çıkarmış ve her türlü istismarı önlemeyi başarmışlardır.

O halde, biz de meseleyi genişçe ele almadan önce, bu kavramların İslâm dînindeki gerçek yerlerini tayin etmeye çalışalım. Şunu kesin olarak bilmek gerekir ki, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de buyurulduğuna göre, **“Şeriat, bir dînî emirler nizamıdır”**. İşte bu konuya ışık tutan âyet-i kerîme meali: **“Sonra (Habibim) seni de (dîn) emr(in)den bir şeriatın üstüne memur kıldık. O halde, sen ona tabi ol. Bilmezlerin heva (ve heveslerine uyma)”**. (el-Casiye/18).

İslâm âlimlerinin bildirdiklerine göre, “Şeriat”, İslâm’ın temel kaynaklarınca (Kitap, Sünnet, İcma-ı Ümmet ve Kıyas-ı Fukaha ile) ortaya konan, Müslümanların yapması ve yapmaması gereken işleri bildiren sistemdir; İslâm dîninde “akaid” (temel inançlar) ve “fıkıh ilmi” (müminin yaşayışını düzenleyen ilim), hep şeriat kavramı içinde mütalâa edilir. Kısaca şeriat, bir Müslüman’ın, inançlarını, ibadetlerini, yaşayışını ve hareketlerini murakabe eden sistemdir.

Meşhur Ahmed Cevdet Paşa ve arkadaşlarıınca hazırlanan “Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye” adlı kitabında “Fıkıh ilmi” şöyle tarif edilir: “Fıkıh ilmi ise şeriat ilminin meselelerini bilmektir. Fıkha ait meseleler, ya âhireti ilgilendiren emirler durumunda olup ibadet hükümleridir, yahut dünyayı ilgilendiren münakâhat, muamelât ve ukûbat gibi bölümlere ayrılır”. (Bkz. a.g.e. s. 21, madde: 1, baskı: Hicrî 1308, kısmen sadeleştirilmiş olarak).

“Tasavvuf” ise, dînin sınırları içinde kalmak şartı ile samimî bir aşk, vecd ve heyecan ile dînin “özüne”, “sırlarına” ve “zevkine” tam bir “edeb olgunluğu” ile ulaşma gayretini ifade eder. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de “mukarrabîn” (Allah’a yakın olanlar) olarak övülen ve “Allah’ın velî kulları” olmakla sıfatlanan kişiler, işte, dînimizde böylece yücelen kimselerdir. Böyleleri yüce ve

mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de sevgi ve müjde ile anılmaktadır. O halde, şu âyet-i kerîme mealini birlikte okuyalım: “Haberiniz olsun, Allah’ın velîleri için, hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun olacak değildir”. (Yûnus/62).

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de “tasavvufa” işaret eden pek çok âyet-i kerîme var... Bunlardan bazılarının meallerini birlikte okuyalım: “Kalpler, ancak Allah’ın zikri ile tatmin olur” (er-Ra’d/28), “Şimdi onlar, Allah’ın dininden başkasını mı arıyorlar? Hâlbuki göklerde ve yerde ne varsa, hepsi de ister istemez O’na boyun eğmiştir. Sonunda da O’na döndürülüp götürüleceklerdir”. (Âl-i İmran/83). “Gökleri ve yeri, yok iken var eden O’dur”. (el-Enâm/101). “Hepinizin dönüşü, ancak O’nadır. Allah “Evveldir, âhirdir. Zahirdir ve bâtındır”. (el-Hadîd/3). “Göklerde ne var, yerde ne varsa, hepsi de Allah’ı tesbih etmektedirler”. (es-Sâf/1). Sevgili Peygamberimiz de çok meşhur olan hadislerinde şöyle buyurmuşlardır: “Allah var iken, hiçbir şey yok idi”, “Lebid ne doğru söylemiş: ‘Allah’tan başka her şey bâtılmış...’”.

Büyük İslâm âlimi ve velîsi İmam-ı Rabbanî Ahmed Farukî Hazretleri (Hicrî 971-1034) şöyle buyururlar: “Allah’ın varlığı, her hayrın, her kemalin kaynağıdır ve her güzelliğin başlangıcıdır”. (Mektubat/234. Mektup).

Görüldüğü üzere, “Şeriat” ve “Tasavvuf” kavramları, İslâm’ın tevhid şuuru içinde, ayrılmaz ve tezatsız bir bütünlük ifade etmektedirler.

İKİ KAVRAM ARASINDA ZİDDİYET ARAYANLAR

Bazı “fitne dönemleri” hariç, hiçbir İslâm âlimi, “Şeriat” ile “Tasavvuf” arasında bir zıddiyet aramamıştır.

İslâm dünyasının yetiştirdiği bütün gerçek mutasavvıflar, bu iki mukaddes kavramın birbirinden ayrılamayacağını ısrarla belirtmişlerdir. Nitekim İmam-ı Rabbanî Hazretlerine göre: “Tasavvuf yolculuğundan maksat, ihlâs makamına varmaktır”. (40. Mektup).

Meşhur Yûnus Emre’miz de şöyle der: “Mumsuz baldır şeriat, tortusuz yağdır tarikat/Dost için balı yağa pes niçin katmayalar”. (Yûnus Divanı).

Osmanlı döneminde yetişen ve meşhur Ebussuud Efendi’yi yetiştiren Şeyhülislâm İbni Kemal Hazretleri de şöyle buyururlar: “Şeriat kim, serây-ı kibriyâdır/Hakikat mülküdür, muhkem binadır”.

Yani, “Şeriat” ile “Hakikat” aynı şeydir. Bilindiği gibi “Hakikat” ileride açıklayacağımız üzere, tasavvufî bir ıstılahtır. Şimdilik şu kadarını bildirelim ki, “Şeriat, kulluk vazifelerine sınımsız sarılma işinden; hakikat da Uluhiyet’in müşahedesinden ibarettir”. (Bkz. S. Abdüihakîm Arvasî, Tasavvuf Bahçeleri, s. 58, yıl: 1983).

Zaten, yukarıdaki yazımızda, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’den örnekler ve âyet mealleri göstererek bu iki kavramın, kaynağını bizzat İslâm’dan aldığını ispat etmiştik.

Görülüyor ki, şeriat ve tasavvuf, İslâm dîninin, bir mümini, dıştan kuşatması ve içten fethetmesidir. Bunlar, birbirlerini bütünleyen “şekil” ve “muhteva”dan ibarettir. Bu sebepten, Müslümanların “şeriatçı” ve “tarikatçı” adı altında bölünmesine çalışanlar, ya gaflet veya ihanet içindedirler.

Öte yandan İslâmiyet’i, sadece bir “dış disiplin” sanan, aşksız, vecdsiz ve heyecansız yobaz da, İslâm’ın, mümini dıştan murakabe eden yönünü inkâr ederek başıboş bir hayat yaşamaya kalkışan ve kendilerine “sofi” adını yakıştıran sefiller de İslâmiyet’i temsil edemezler. Tarihimizde, birinci tip “yobazlık”, ikinci tip ise “zındıklık” ile suçlanmıştır.

İleride, çok geniş olarak anlatacağımız üzere, tasavvuf, bazılarının sandığı gibi, ne Hindu inançlarından, ne Eski Yunan filozoflarının görüşlerinden, ne Yahudilerin Kabalizm’inden, ne Hristiyanların Mistisizm’inden kaynaklanmıştır. Ne de sonradan ortaya çıkmış bir “bid’attır”.

Şeriat gibi, tasavvuf bilgilerimizin hepsi, Yüce Allah’tan ve Sevgili Peygamberimiz’den bize intikal etmiştir. Gerçi “tasavvuf” kelime olarak sonradan çıkmışsa da gerçekte “imanın vicdanîleşmesi”, “kalp ile zikir”, “nefis muhasebesi”, “tevhid itikadı”, ‘imanın, ilm’el-yakin mertebeden ayn’el-yakîn mertebeye ve oradan da hakk’al-yakîn mertebeye” ulaştırılması gayreti, başta Sevgili Peygamberimiz olmak üzere, bütün Ashab-ı Kirâm’ın yaptığı işlerdi. Çünkü, bütün bunları yapmayı, bizzat Cenab-ı Hak, Kur’ân-ı Kerîm’inde emrediyordu. O zaman, bu işi yapanlara “sofi” veya “mutasavvıf” değil, “zâhid”, “âbid” ve “ehl-i zikir” adı verilirdi.

Bu sıfatlar Hicrî 2. asırdan itibaren “sofi” biçiminde ortaya çıktı. ve “Ehl-i Sünnet ve’l Cemaat Yoluna” bağlı olan “sofiler”, asla Allah ve Resulü’nün istediklerinden ve tasvib ettiklerinden başkasını istemediler ve yapmadılar. Bunlar, kendilerini “şeriat” ile sınırlı hissederek “Allah’ın sevgi” ve “rızasını” aradılar. Ashab-ı Kiram da,

Tabiîn de, Tebe-i Tabiîn de böylece hareket ettiler. Onlardan sonra gelen “gerçek mutasavvıflar” da aynı çizgiyi takip ettiler.

Ama, esefle itiraf edelim ki, bu arada bazı “sapık” ve “aykırı” yollar (tarikatlar) da doğdu. Bununla beraber, Türk ve İslâm tarihinde, her biri, bir mektep gibi çalışan, binlerce “veli” ve “alperen” yetiştiren “aydınlık kaynakları” da vardı.

TASAVVUF KELİMESİNİN DOĞUŞU...

Hicret’in 2. asır sonlarına doğru, Ehil-i Sünnet Yolu’ndan olup kalplerini gafletten koruyan ve nefislerini Allah’a kavuşturan “zâhidlere”, “âbidlere”, “ehl-i zikre” ve “imanda yakîn ve ihlâs derecesini yüceltmek” isteyenlere “sofi” ve bu hallerine “tasavvuf” denildi. Yani, mesele, tamamı ile bir ıstılah değişmesinden ibaret... Yoksa, iman, ahlâk, şuur ve yaşayış tamamı ile “Sünnete uygun”...

Kendisine ilk defa “sofi” denilen “Allah’ın veli kulu” Ebu Hâşim Sofî’dir. Kendisi meşhur Süfyan-ı Sevri’nin hocasıdır ve Hicrî 115 yılında vefat etmiştir. İslâm Dünyası’nda ilk tekke (zaviye), Şam şehrinde Remle’de, Ebu Hâşim Sofî için kurulmuştur.

“Sofi” kelimesinin nereden geldiği konusu, İslâm Dün-yası’nda çok tartışılmıştır. Bazılarına göre “safa”, bazılarına göre “sof”, bazılarına göre “saf”, bazılarına göre “Ehl-i Suffa” kelimesine uygun mânâlara bağlamak mümkündür. İster misiniz? Bu konuyu “erbabından” dinleyelim. Büyük şairimiz Necip Fazıl Bey’in mürşidi Esseyid Abdülhakîm Efendi, “Tasavvuf Bahçeleri” adlı kitabında buyuruyorlar ki: “Safa kelimesi, her lisanda övülür. Bunun zıddı olan kedûret/bulanıklık ise kınanır hallerdendir. Rivayet edilmiştir ki, Allah’ın Resulü, mübarek peygamberlik simalarında, açık bir hüznün ve değişiklik eseri olduğu halde, Sahabiler meclisini şerefleştirmişler ve ‘Bu dünyanın salası gitti, kederi kaldı’ buyurmuşlardır. Bu hadis-i şerifte, ‘tasavvuf’, ‘sufi’ ve ‘mutasavvıf’ kelimelerinin ‘safvet’den geldiğine bir remz ve işaret vardır. ‘Safv’ kelimesinde T harfinin önce gelmesi, ‘sofi’de ise sonra gelmesi, bu kelimelerin değişik köklerden geldiğini gösterirse de ‘tasavvuf’ kelimesinin çokça kullanılmasından ‘f’nin ‘v’den önce söylenmesinin, kelimeye hafiflik kazandırmak için olduğu, yani, bir telaffuz galatı bulunduğu, bazı tasavvuf kitaplarında zikredilmiştir. Hattâ, peygamberlerin ‘safvetle vasıflanmış olmalarındandır ki, Kur’ân’da ‘istifa, Estafi, Yestafi, Mustafa’ kelimeleri, onların üstün

hallerini beyanda zikredilmiştir. Demek oluyor ki, tasavvufî hakikatler ile vasıflanmak, topyekûn Resuller ve Nebiler boyunca görülmüş ve muteber olagelmıştır.

Her nebinin zamanında, şeriatı yürürlükte olduğu ve uygulandığı gibi, kendi manevî hallerinin üstün meziyetleri ile donanmayı, ümmetinin seçkinlerine feyizleri ile ifade buyururlardı. Manevî safvet, Risalet ve Nübüvvetle başlamıştır. Tasavvuf, şeriatların manevî kıymetlerini kazandırıcı ve onlara ulaşmayı kolaylaştırıcıdır.

Üstad Ebul Kasım dedi ki: ‘Bu taife için sufi (sofî) tabiri, galip halde, çokça kullanılmış ve filan kimse suffidir, falan cemaat sûfiyye ve mutasavvifedir, denilmiştir. Yoksa, bu isim için, bu mânâda kullanılışına dair Arapça’da herhangi bir işaret, bir kıyas ve bir kelime türemesi söz-konusu değildir. Açık olan şey, bu ismin, yani sûfî isminin bu taifeye lakap olarak kullanılmasıdır”. (Bkz. a.g.e. s. 8-9, 1983).

TASAVVUF KELİMESİNİN DOĞUŞU İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

“Tasavvuf” kelimesinin doğuşu ile ilgili açıklamalarımıza, aynı kaynağa dayanarak devam ediyoruz. S. Abdülhakîm Efendi buyuruyor ki: “Bazıları, ‘kamis’ giyenden bahsedilirken, ‘tekemmus’ denildiği gibi, bu taife de ‘sof-yûn’ elbise giydiklerinden, onlardan bahsedilirken, ‘sofî’ denildiğini ileri sürmüşlerdir. Bu çevrenin, yalnızca sof elbise giymediği biliniyorsa da bu sebebin ileri sürülmesi, hükmün çokluğuna bina edilmiş olmasına göredir.

Şeyh Sühreverdi’nin ‘Avârifinde şöyle denilmiştir: ‘Bazıları sufi kelimesinin, isim olarak kullanılmasındaki münasebeti tetkik ederken demişlerdir ki, kıymette en düşük, tevazua en yakın bulunan ve çok zaman Peygamberlerin giydikleri sof elbiseler taşıdıklarından, onlara Arapça kıyasa bakmayarak ‘sûfî’ lakabı verilmiştir’

Gerçekten Kâinatın Efendisi de yetmiş kadar peygamberin ‘sof giydiklerini haber vermişlerdir. İsa Peygamber’in softan elbise giydikleri malûmdur. Hasan Basrî, ‘Ben, Bedir Ashabı’ndan yetmiş kadarı ile görüştim ki, hepsinin de elbisesi softandı’ demiştir. Ebu Hüreyre ve Feddal bin Ubeyd, Bedir Sahabileri’ni anlatırken, bütün elbiselerinin softan olduğunu söylemişlerdir.

Bazıları, nasıl ‘Kufî’, ‘Küfe’ye mensup demekse, “sûfî” de ‘Sûf’a mensuptur demişlerdir. Sûf (sof), bir çeşit yüнден mamul hırka demektir.

Bazıları da bu ismi ariflerin ilâhî Huzur’da ‘saf olmalarına nispet etmişlerdir. Bunlar, mânâ bakımından tezlerinde doğru iseler de lûgat bakımından ‘sûfî’, ‘safa nispet edilemez.

Bazıları da ‘sûfî’yi Mescid-i Suffe’ye nispet etmişlerse de nispetin kaideye aykırılığından dolayı bu görüş ret olunmuştur.

Hülâsa; ‘sûfî’ kelimesi, bir sebep ve münasebet aranmaksızın, kalp sefasına, gönlü, bütün yabancılardan arındırma ve İlâhî zikirle ruhu donatmaya malik olanlara isim olarak verilmiştir. Bu üstün taife ise ‘ehemm’i takdim’ ölçüsüne riayetle, böyle kıyas ve kelime iştikakı” ile meşgul olmaktan kaçınmışlar ve kıymetli vakitlerini, pek az faydası olan bu gibi şeylerle zayi etmemişlerdir.” (Bkz. Tasavvuf Bahçeleri, Esseyid Abdülhakîm, s. 9-10).

Görülüyor ki, önemli olan “kelimeler ve istılahlar” değil, bunların ifade ettiği mânâlardır. Böyle düşününce tasavvuf, bir Müslüman’ın, yüce İslâm ahlâkı ile bezenmesi demek olmaktadır. Tasavvuf, Allah rızası için, en güzel iş ve ibadetleri tercih etmeyi ve yapmayı temin eden bir “iç disiplin ruhu ve şuuru” geliştirmek mânâsına gelmektedir. Zaten, dînimiz de bunu emretmektedir. Önce “ilim öğren”, sonra bu “ilme uygun olarak iş ve ibadette bulun.” Kısaca dîn, ilim, amel ve ihlâstan ibarettir.

İnsanların her iki dünyada mutlu olması, rahat ve huzura kavuşması için, her şeyden önce, doğru ve sağlam bir îmana sahip olması gerekir. Bunun için kalbin ve kafanın yanlış ve bozuk inançlardan ve yersiz şüphelerden ARINMASI şarttır. İslâm’da tasavvuf kavramını, bu mânâlar içinde idrak etmek esastır. Evet, Ehl-i Sünnet ve’l Cemaat Yolu bu anlayışı savunur.

TASAVVUFUN TARİFİ

Tasavvuf, “kâl” (söz) ilmi değil, bir “hâl” ilmidir. Onu sözle anlatmak mümkün değildir; o, ancak yaşanır. Bununla birlikte, İslâm büyükleri, bizlere bir fikir vermek için, çok derin ve hikmetli sözler söylemişlerdir. İşte onlardan birkaçı:

Cüneyd-i Bağdadî şöyle buyurur: “Tasavvuf, Hakk’ın seni sende öldürmesi ve kendisiyle diriltmesidir.”

Şu sözler de onun: “Tasavvuf, Yüce Allah’ın ahlâkı ile ahlâklanmaktır.” “Tasavvuf, şeriat yasaklarına ve kötü ahlâka karşı sürekli mücadeledir.”

Muhammed Bin Ali el-Kassab, “Tasavvuf nedir?” sorusuna şöyle cevap verir: “Keremli zamanda, keremli insanlardan, keremli topluluklar içinde beliren keremli ahlâk...”

Ruveyn bin Ahmet Bağdadî diyor ki: “Tasavvuf, yalnız Allah’a acz ve ihtiyaçla sığınmak; mahlûkatın ihtiyaçlarına koşmak, Şeriat yasakları dışında taarruz ve mücadeleyle terketmektir.”

Şibli’ye göre tasavvuf, “Her türlü endişe ve düşünceden uzak, Allah ile olmaktır.”

Ebu Muhammed Cerirî’ye göre “Tasavvuf, her düşük ahlâktan çıkmak, her yüksek ahlâka ermek...”

Maruf-ı Kerhî diyor ki: “Tasavvuf, uzaklığın kederinden sonra, yakınlığın sefasıdır.”

Ebu Turâb’a göre: “Sûfi odur ki, hiç bir şeyden kederlenmez ve her şeyde safa bulur.”

Zünnun-ı Mısırî şöyle diyor: “Tasavvuf ehli, Allah’ı her şeye tercih eden, Allah’ın da onları her şeye tercih ettiği topluluk...”

İmam-ı Kettanî: “Tasavvuf, güzel ahlâktan ibarettir” diyor.

Ebu Yakup: “Tasavvuf, öyle bir haldir ki, bütün beşerî sıfatları yok eder.”

Ebu Hüseyin Nurî: “Tasavvuf, kalbe gelen nurların, ilâhî mânâların keyfiyyetinden ibarettir; yoksa, Allah’ı anmanın kem-miyeti değil...” Şu söz de onun, “Tasavvuf, nefsin kötü isteklerini terketmektir.”

Ebu Sehl Sa’lukî diyor ki: “Tasavvuf, itirazdan vazgeçmektir. Yani mukaddes Şeriat’ın yasakladığı şeyler dışında itirazı terketmek...”

Amr bin Osman Mekkî: “Tasavvuf, kişinin vaktini değerlendirilmesi ve vaktin kıymetini bilmesidir.”

Bazıları da şöyle dediler: “Sûfi’nin hali değişmez; değişse de kederlenmez.”

Ve Seyyid Abdülhakîm Efendi söylenenleri özetliyor: “Tasavvuf, beşerî sıfatlardan arınıp meleklik sıfatlarına bürünmeye ve İlâhî ahlâk ile ahlâklanmaya hizmet eden bir haldir.”

İslâm maarifinde tasavvuf, bir Müslüman’ın “İslâm Ahlâkı” ile ahlâklanmasını temin edici bir ilim olmuştur. Fonksiyonel olduğu

devirlerde “tarikatlarda” ve “tekkeler” bu görevi yaparlardı. Oralar, birer mektep gibi, “erenler”, “alperenler” ve “dervişgaziler” yetiştirirdi. Şimdi, bunlar, birer tarihî hatıra oldu.

TASAVVUFUN GAYESİ

Bu yolun üstadları buyuruyorlar ki: “Tasavvufun gayesi, kötü ahlâktan, maddî-manevî düşük vasıflardan arınmak; iyi ahlâk ve üstün vasıflarla donanmaktır”.

Nitekim Sevgili Peygamberimiz’in **“Ben, üstün ahlâkı tamamlamak için gönderildim”** diye buyurmalarından dinde asıl maksadın “yüksek ahlâkı tamamlamak” olduğu anlaşılır.

Bunun için tasavvufta da esas olan, her işte, her yerde, her kayıt ve şartta tam mânâsı ile Sevgili Peygamberimize uymaktır. Yani, açık ve gizli her türlü faaliyetinde, yaratılmışların en üstünü olan Allah Resulü’ne bütün gerçeği ile vâris olmaktır.

İnsan, bir “madde ve mânâ terkihi” olarak kendinde, “düşük ve yüksek vasıflara” istidadı birlikte taşır. Yani, insan, “ulvî ile süflî” gibi iki zıt gerçeğin arasında, her iki yöne de aynı derecede istidatlı olarak yaratılmış bir yalpalama içindedir. Bu husus yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle ifade buyrulur: “Biz, gerçekten, insanı, **en** güzel biçimde yarattık; sonra, onu, aşağıların aşağısına çevirdik”. (et-Tin/4-5). Âdemoğlu, “çamur” ile ‘ ruh”un, yani “Âlem-i Halk” ile “Âlem-i Emr”in muhteşem bir terkihi halindedir. İnsanda “çirkin ile güzel”, “iyi ile kötü” yan yanadır ve iç içedir. İnsandaki “ahlâk” bunların galebesine bağlıdır.

İbni Hacer Heytemî “Zevacir” adlı kitabında şöyle yazar: “Bazıları, güzel ahlâk’ın belirtilerini şu şekilde anlattılar: Hayâsı çok, ezası az; iyiliği çok, kelâmı az; ameli çok, boş işi az; sözü doğru, hatası az olmak; yine iyi, sabırlı, vakur, şefkatli olmak; alaycı, sövücü, lâf taşıyıcı, gıybet edici, aceleci, kinci, cimri ve haset edici olmamak; güler yüzlü ve hassas olmak; Allah için sevmek ve Allah için öfke duymak; Allah yolunda her şeye rıza göstermek ve yerinde kızgın olmak... İşte bunlar, güzel ahlâktandır.

Kötü ve yerilmiş huyları cümlesinden olan hırs, haset, kibir, gurur, gizli düşmanlık, kin, buğz, adavet, haklı işlerde ölçsüz ve gereğinden fazla inat, husumet, riyakârlık, çekişme, sinsilik, gevezelik, sövmek, lanet okumak, sırları ifşa etmek, sözde durmamak, emanete hıyanet etmek, zem ve gıybet etmek, gereğinden fazla

methetmek, kişiyi yüzüne karşı övmek, faydasız sualin lüzumsuz cevabını vermek...”.

Sonuç olarak tasavvufun gayesi, kısaca, en üstün Peygamberin ahlâkını kazanmak ve ilâhî ahlâk ile sıfatlanmak ve şer’î emirleri ve amelleri kolaylıkla ve rahatlıkla yerine getirebilmektir.

Bu yolun üstadlarına göre, yukarıda sözünü ettiğimiz “gaye”, bu yolun isteklileri ve yeni girenleri tabakasına ait olup “visale ermiş”, “kemale kavuşmuş” ve “daha yukarı mertebelere ulaşmış” olanların bunlara ek daha nice hasletleri ve faziletleri var...

Kesin olarak bilinmelidir ki, bütün bunların da kaynağı, Allah’ın yüce ve mukaddes kelâmı Kur’ân-ı Kerîm ile Sevgili Peygamberimizin sünnetidir. İslâm’da tasavvufu, başka kaynaklara bağlamak ise tam mânâsı ile cehalet...

TASAVVUFUN KONUSU VE METODU

İslâm Dünyası’nda “tasavvuf” bir ilimdir. Günümüz ilim anlayışı içinde mütalâa ettiğimiz zaman da durum pek değişmemektedir.

Bilirsiniz, günümüz fikir adamları, umumiyetle üç türlü ilimden söz ederler, Bunlar: 1. Kanun koyucu ilimler (Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Sosyoloji ve Psikoloji).

2. Kaide koyucu ilimler (Teoloji, Hukuk, Ahlâk ve Estetik).

3. Tasvirici ilimlerdir. (Tarih, Coğrafya, Jeoloji, Antropoloji ve benzerleri).

Böyle olunca, hiç çekinmeden söyleyebiliriz ki, “tasvirici yönü” bulunmakla birlikte, “Tasavvuf”, Din İlmi’nin (Teoloji’nin) bir kolu olarak “Kaide Koyucu” (Normatif) ilimlerden biridir ve her ilimde olduğu gibi, kendine mahsus bir konusu vardır.

İslâm mütefekkirleri, ilimleri, “konusu itibarı” ile üçe ayırmışlardır. Birincisi: Konusu, Allah olan ilim; ikincisi, konusu, insan olan ilim; üçüncüsü de konusu, insandan gayrı bütün yaratıklar olan ilimler. Görüleceği üzere, “Tasavvuf, konusu bizzat Allah olan ilimdir”.

Bu konuda, bir tasavvuf üstadı şöyle buyuruyor: “Tasavvufun konusu Allah’ın Zâtı’dır.

Öbür ilimlerin konusu, ne kadar geniş kabul edilse de ‘mümkünat dairesi’ (olabilirlik âlemi)nden taşamaz...”. Oysa, olanlar ve olması gerekenler mânâsına gelen “vücub âlemi”ne nazaran “imkân

âlemi”nin ihtişamı münakaşa bile edilemez. Peki, ya konusu bizzat Allah olan ilmin (tasavvufun) yüceliğine ölçü olur mu?

Tasavvuf, metod olarak, kendine has, “keşif”, “müşahede”, “vecd” ve “vicdan hassasiyeti” gibi yollar geliştirmiş-olmakla birlikte, temelde, başta Kitap, Sünnet, Tefsir, İtikadî ve Fıkhî ilimler olmak üzere, bütün “Kanun” ve “Kaide koyucu” ilimlere (Zahirî İlimlere) de gereken değeri vermiştir. Gerçi, bazen mutasavvıflar, büyük bir aşk ve vecd deryasına dalıp kendilerinden geçtikleri dönemlerde, “ilim” ve “aklı” ayaklarının altına alıp onu bir trampoline gibi kullanıp yücelere doğru tırmanırken birçoklarımıza garip gelen çığlıklar da basmışlardır. Nitekim Mevlâna Celâleddin Hazretleri, “Aşkın gönlüme dolalı beri, senin aşkından başka neyim varsa hep yandı / Akı, dersi, kitabı hep rafa koydum”. (Mevlâna, Rubailer, M.N. Gençosman, s. 96, Rubaî Nu: 465) ve “Ey akıl git! Burada hiçbir akıllı yok/ Bir kıl bile olsan, burada sığacak yer yok sana/Artık gün doğdu gün/Parlayan her ışık, Güneş ışığında berbat olmaya mahkûm...” (a.g.e. s. 36 Rubaî Nu: 167) diyorsa da hiç şüphesiz o, Sevgili Peygamberimiz’in “**Aklı** olmayanın dinî de yoktur” ve “İlim talep etmek kadın ve erkek bütün müminlere farzdır” diye buyurdıklarını ve Yüce Kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in “İlim” ve “Akıl” konusundaki övücü emirlerini hepimizden daha iyi biliyorlardı. Ama ne yaparsınız ki, aşk ve sarhoşluk (sekr) halindeki velî, bazen böylece inler. ‘

O halde, bir sonuca varalım. Esseyyid Abdülhakîm Efendi buyuruyor ki: “Tasavvufun konusu, keşif ve müşahade yoluyla; belki vecd ve vicdan yoluyla; Zât, İlâhî sıfatlar, oluşlar, tecelliler; Allah’ın isim ve fiilleridir”. (Bkz. Tasavvuf Bahçeleri, s. 20).

İSLÂM’DA TASAVVUF ORJİNALDİR

Gelecek yazılarımızda, genişçe ele alacağımız üzere, bazı “cahil” veya “art niyetli” kişi ve çevreler, ya “İslâm’da tasavvuf diye bir şeyin olmadığını, sonradan ortaya çıkmış bir ‘bid’at’ olduğunu”, ya “Eski Yunan’dan ve Hind’den gelen bir düşünce ve felsefe akımı şeklinde ortaya çıktığını” söylemekte veya “Yahudî Kabalizmi’nin” ve “Hristiyan Mistisizmi’nin” bir sızması biçiminde İslâm Dünya’sında boy verdiğini iddia etmektedirler.

Öte yandan, İslâm Dünyası’nda birçok sapık akımın kendini “tasavvuf” ile maskeleymesi ve iğrenç bir istismar sahası halinde sahayı

parsellemesi... Bütün bu “iddia” ve “istismar”lara, yeri ve zamanı gelince, cevap verilecektir. Şimdi, bize düşen iş, tasavvufun İslâm Dünyası’nda nasıl doğup geliştiğini, kısaca da olsa ortaya koymaktır.

Sevgili validemiz Hz. Aişe’nin buyurdıkları gibi: **“Peygamberimizin ahlâkı, tamamı ile Kur’ân-ı Kerîm emrettiği ahlâk idi”**. Bu sebepten, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de, O’nun ahlâkı, bütün müminlere “örnek” olarak gösterilmektedir. Yani, gerçek bir mümin, tıpkı Peygamberimiz gibi inanmak ve O’nun sahip olduğu ahlâka sahip olmak cehdini göstermek zorundadır. Tasavvuf terbiyesinde “örnek insan” bizzat Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed’dir (O’na salât ve selâm olsun). Diğer insanlar O’na yaklaştıkları ölçüde, müminlere, “nûmune-i imtisal” (örnek) olabilirler. Şanlı Peygamberi, “terbiyemizin mihveri” yapmayı, bizzat Yüce Allah istemektedir. Bu konuda şöyle buyurulmaktadır: **“And olsun ki, Resûlullah’ta sizin için, Allah’ı ve âhiret gününü ummakta olanlar için, Allah’ı çok zikredenler için güzel bir örnek vardır”**. (Bkz. Kur’ân-ı Kerîm, el-Ahzab/21).

Yani, ahlâкта en üstün olan O... O’ndan sonra, O’nun arkadaşları... Buyuruluyor ki: İslâm’ın fazilet örneklerine Peygambere Arkadaşlık yapmalarından daha üstün bir haslet olmadığından ilk sırayı tutan ‘Sahabî’lerdir. Bu husus Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle açıklanmış: **“(İslâm’da) birinci dereceyi kazanan Muhacirler ve Ensar ile onlara güzellikle tabi olanlardan Allah razı olmuştur. Onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. (Allah), bunlar için, altlarından ırmaklar akan ebedî Cennet’ler hazırladı...”**. (Tevbe/100). Bu emir, derece derece, topyekûn Ashabı, Kur’ân-ı Kerîm’in “himaye kanatları” altına alır.

Demek ki, İslâm’da temel örnek Sevgili Peygamberimiz, sonra Sahabî, sonra “Tabiîn/Ashaba uyanlar”, sonra “Tebe-i Tabiîn/Uyanlara uyanlar”... Ümmetin dîn hayatında rol oynayan seçkin kişiler ise “zâhid” ve “âbid” olarak anıldı. “Daha sonra, birtakım bid’atler, uydurmalar ve fırkalar doğdu ve kendi seçkinlerine “zâhid” ve “âbid” demeye başladı. Kurtuluş Fırkası olan Ehl-i Sünnet bağlılarından, kalplerini gâflet yollarından koruyan, nefislerini Allah ile hıfzedip murakabe edenlerin vasıflarına “tasavvuf” ve kendilerine de “sûfî” denilerek, bununla diğerlerinden ayrıldılar. Bu isimler, Hicret’in ikinci asrının sonlarına doğru kullanıldı. Bu adla ilk anılan da Ebu Hâşim Sûfî’dir...”. Daha önce sözünü etmiştik.

TASAVVUF, TAMAMI İLE İSLÂMÎDİR

İslâm Dünyası'nda yetişen, Ehl-i Sünnet Yolu'na bağlı pek çok ilim adamı "Tasavvuf" konusunda kitaplar yazmışlardır. Bunlar, yazıları ile ispat etmişlerdir ki, tasavvuf, tamamı ile İslâmî kaynaktır.

Bu büyük ilim adamlarından öğrendiğimize göre, tasavvuf, başlı başına bir "şer'î ilim" olup "nefis ile mücadele ve muhasebe esnasında, bu yolda meydana gelen zevk ve vecd hallerinden, bir zevkten diğer bir zevke yükseliş keyfiyetinde ve bunlara dair 'istilahların' açıklanması konusundaki 'kelâm'dan ibarettir.

Meselâ, Muhasibî, "Kitab'ur Riâye" adlı eserinde, zühhd ve takva, işlerinde Allah Resûlü'ne uyma ve nefis muhasebesi konularını incelemekte ve tasavvufun inceliklerine işaret etmektedir.

İmam-ı Kuşeyrî "Risale" ve Sühreverdi "Avârif'ül-Maarif" adlı eserlerinde tasavvuf ve tarikat konularına ve bu yolun zevk, vecd ve hallerine ağırlık vermişlerdir.

İmam-ı Gazâlî, "İhya-yı Ulûm" adlı eserinde, bütün İslâmî ilimler gibi, tasavvuf konusunu da incelemiş, kitabında, zühhd, takva ve Peygambere tabilik hükümlerini, tasavvufun âdap ve usûlünü açıklamış, mutasavvıflar arasında dolaşan istilahları tek tek şerhetmiştir.

Esasen, daha önceki yazılarımızda da belirttiğimiz üzere, "Tasavvuf" dînin çizdiği sınırlar içinde kalmak şartı ile samimî bir aşk, vecd ve heyecanla dînin "özüne", "sırlarına" ve "zevkine" ulaşma gayretini ifade eder. Kitabullah'ta "Mukarrabîn" ve "Allah'ın velî kulları" olarak övülen bu yüce kişilerin yolları, gayretleri ve işleri asla İslâm'a aykırı değildir ve İslâm'da tasavvuf, tamamı ile orijinal olup Allah'ın emirlerine ve Resûlü'nün sünnetine hassasiyetle ve titizlikle riayet etmek demektir. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de buyrulduğu üzere:

"Haberiniz olsun, Allah'ın velî (kul)ları için, hiçbir korku yoktur. Onlar, mahzun olacak değillerdir". (Yûnus/62).

Gerçek mutasavvıflara göre, tasavvufun başlangıcı, nübüvvet ve risaletin başlangıcıdır. Tasavvuf, semavî şeriatların hakikatleri ile vasıflanmaktan doğmuştur. Esseyyid Abdülhakîm Efendi'den öğrendiğimize göre: "Şeriatlardan murad, semavî kitaplar, İlâhî emir ve Yasaklardır ki, tasavvuf, her zaman, itikat konuları

değişmeyen bu şeriatların, değişip yenilenmesi ile yenilenen amelî hususlarının da tatbikini ve kolaylıkla yerine gelmesini sağlayıcı bir vasıftan ve vesileden ibarettir". (Tasavvuf Bahçeleri, s. 15-16).

Hemen, bu noktada belirtelim ki, bir zevkler, gerçekler ve ince-likler okyanusu durumunda bulunan İslâm Tasavvufunun, hiçbir "felsefî monizm" ve "panteizm" ile alâkası yoktur. Budha'nın "Nirvana"sı, Pitagoras'ı her şeyi "Bir sayısına" ırcı ile İslâm tasavvufu arasında, dağlar kadar fark vardır. Meselâ, tasavvufta geçen "Vahdet-i Vücut" kavramı ile onların "Panteizmi" ve "monizmi" çok farklı mânâlara gelmektedir. Her şeyden önce bilmek gerekir ki, tasavvufun "Vahdet-i Vücut"u zevkî bir olay, diğerleri ise aklî bir vaki'dir. Bunların arasındaki gerçek farkı da ancak erbabı bilir. Bu sırrı tadanlardan Mevlâna Celâleddin, bakınız bir rubaisinde ne diyor:

"Aklın sermayesi **divanelik sırrıdır**. Aşkın dîvanesi de **akıllı kişi**"... (Mevlâna, Rubailer, Rubâî Nu: 286.)

MEBDE VE MEAD KONUSUNDA BUDİZM VE İSLÂM

"Mebde" başlangıç, "mead" dönüş demektir. Tefekkür tarihinin en çetin sorusu şudur: "İnsan da dâhil, bütün bu cansız ve canlı, küçük büyük varlıklar, nereden geldiler ve nereye dönecekler?"...

Bu soruyu cevaplandırmak için nice "cins kafa" çırpındı durdu, nice "felsefî ekol" ve nice "dînî gayret" doğup battı... Soru, hâlâ, bütün tazelîği ile ortada...

Elimizdeki kaynaklara göre, Budizm, bu soruya "Nirvana" telâkkisi içinde cevap aradı. Budistlere göre "Yoktan-geldik, yine yoka döneceğiz". Nitekim "var olmak ıstıraptır" ve "tam mutluluk, tamamı ile yok olmakla mümkündür". Tam ve mutlak huzur ve sükûn "nefsin" mutlak yokluğu temsil eden ve yavaş yavaş "sönüp gitmek" mânâsına gelen "Nirvana'ya kavuşması" ile mümkündür. Budistlere göre, insanoğlu, böylece olgunlaşmadığı müddetçe, tekrar tekrar yeryüzüne çeşitli kılıklarda gönderilir. Yani, onlar "tenasüh'e" (aynı ruhun değişik bedenlerde yeniden doğuşuna) inanırlar.

Oysa, bu görüş, pek çok yönden İslâm'a aykırıdır. Çünkü, İslâm'a göre "var olmak" büyük bir nîmettir. Bütün varlık tezahürleri, Vâcib'ül Vücûd olan ve Mutlak Varlığın tâ kendisini ifade eden Yüce Allah'ın eseridir ve O'nunla varlıkta durmaktadırlar. Oysa,

“Nirvana”, bir mânâda, “mutlak yokluk” demektir ve bu haliyle, asla hiçbir varlığın “başlangıç” ve “dönüş” noktası olamaz. Akıl ve ilim, “hiçlik” ve “yokluğun” hiçbir varlığa kaynak olabileceğini kabul edemez. Sadece Yüce Allah’ın “vücûd” sıfatıdır ki her varlığın, her hayrın ve her güzelliğin kaynağıdır.

İslamî inançlara göre, hiçbir “varlık”, mutlak yokluktan gele-meyeceği gibi, yine mutlak yokluğa dönemez. Kaldı ki, bütün var-lıklar, “itibarî varlıkları” ile “Mutlak Bir Varlığı” işaret edip durmak-tadırlar. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurulmaktadır: **“Göklerde ne var, yerde ne varsa, hepsi Allah’ı teşbih etmektedirler”**. (es-Saf/1).

Ruhların, tekrar tekrar yeryüzüne gelişi ile ilgili Budist iddiaları ise tamamı ile sübjektif olup hiçbir delile dayanmamaktadır. Bazı hasta beyinlerin “söz ve iddialarına” dayanan saçma sapan hayaller. Güya, bazı kimseler, dünyaya kaç defa geldiklerini hatırlıyormuş... Eğer bu, bir hafıza bulanıklığı değilse, şuurlatına bağlı marazî bir mekanizmadır.

Budizm’de rastladığımız, “nefis ile mücadele” gayreti ise, daha önce, buralardan gelip geçen ve adını bilmediğimiz peygamber mesajlarına işaret olabilir. Yahut, insanın fitratında bulunan “iyiyi, güzeli ve doğruyu arama” özleminin âlemşümül bir meyvesi... Kaldı ki, İslâm’da “nefis mücadele” ve “muhasabe”, nefsi “yok etme” değil, onu, “belli normlar” içinde disipline etme tarzında tezahür eder. İslâmî istılahlarla ifade etmeye çalışırsak, “nefs-i emmare”nin, önce “nefs-i levvame”, sonra da “nefs-i mutmain-ne” ve daha yük-sek mertebelere doğru yüceltilmesi gayreti... Yani, tasavvufun Budizm ile bir alâkası yok...

TASAVVUF VE YAHUDİ KABBALİZMİ

Hiç şüphesiz, Hz. Musa (O’na selâm olsun) Hak peygamber idi. Sevgili Peygamberimiz’in “Kardeşim Musa” diye bağırılmasına bastık-ları bu yüce zâtın peygamberliğine, bizzat Kur’ân-ı Kerîm’inde, Yüce Allah şahadet etmektedir. Tahrif edilmemiş şekliyle “Tevrat” O’na gönderilmiş semavî kitap... O’na uyanlar da zamanlarımızın en iyileri... Hepsi de mümin...

Şeriatları farklı olsa da bütün peygamberler “aynı iman ve itikat esaslarını” tebliğ ettiler ve savundular. Hepsini salât ve selâm ile anmamızı yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm bizlere

emretmektedir: **“Bütün peygamberlere selâm olsun”**. (es-Saffat/181).

Böyle olunca, hiç şüphesiz, Musa Aleyhisselâm da yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de ifadesini bulan: **“De ki: Allah ahaddir”** (İhlâs/1) ve **“Biz Allah’a aidiz ve yine O’na dönücüleriz”**, (el-Bakara/156), âyetlerinde* ki sırlara vâkıf idiler. Yüce bir peygamber olarak Musa Aleyhisselâm, dînin “zahîrî” ve “batınî” bütün sırları ile donanmıştı.

Fakat, O’ndan sonra gelen ve O’nun dîninden olduğunu söyleyen sahtekârlar, küçük dünyevî menfaatleri ve ihtirasları sebebi ile Hak yoldan saptılar, mukaddes kitaplarını, ve tertemiz dînlerini tahrif ettiler. Musa Aleyhisselâmın dîninin yerini “hahamların düşünceleri” almaya başladı. Yalnız “şeriatı” ile değil, “tasavvufu” ile de “Musevilik” mahiyet değiştirmeye yöneldi.

İşte “Yahudi Kabalizmi” bu zeminde doğdu. Buna “Yahudi Misticizmi” de diyebilirsiniz. Bu yolu savunanlara göre, İslâm’ın “Bütün Âlemlerin Rabbi” olarak bildirdiği Yüce Allah, “Sadece Yahudilere ait olup adı Yahova idi”. “Yahova”, yalnız Yahudi Cemaatinin “millî ilâhî” değil, aynı zamanda o kavmin “ortak ruhu”dur da... Bütün Yahudiler, “O’nun oğulları olarak O’ndan geldiler, yine O’na döneceklerdir”. Evet, Yahudi Kabalizmi’nin özeti budur.

Bu anlayış, daha sonra 19. asır Avrupa’sında “pozitivizm” adıyla bir “sosyoloji ekolü” olarak doğacaktı. Auguste Comte ile başlayıp Yahudi sosyolog E. Durkheim ile güçlenen bu sosyoloji ekolüne göre de “Tanrı, cemiyetin ortak ruhu idi”. Hiç şüphesiz, bunlar, sapık ve bozuk düşüncelerdir.

Şimdi, bazı cahil ve art niyetli çevre, ortaya çıkıp “Yahudi Kabalizmi” ile “İslâm Tasavvufu” arasında akrabalık (!) kurmaya çalışmakta, haşa, kendi aklınca “İslâm’ın özünü” kirletmeye kalkışmaktadır. Bu gibileri, bazı velîlerin “sekr halinde” söyledikleri, aşk, vecd ve hikmet dolu sözlerini, kabaca istismar ederek “delil” diye gösteriyorlar. Oysa, İslâm’da tasavvufun ne olduğunu ve ne olmadığını Ehl-i Sünnet Yolu’nun büyüklerinden öğrenmek, İbni Teymiyye ve Şeyh Abdülvahhab gibi “mezhepsizlerin” sözlerine itibar etmemek gerekirdi.

Bakınız bu konuda İmam-ı Rabbanî Ahmed Farukî Serhendî ne buyuruyorlar: “Tasavvuf yolculuğundan maksat, ihlâs makamına varmaktır. Bunun için, enfüsî (sübjektif) ve âfâkî (objektif) mabut-

lara tapınmaktan kurtulmak gerekir". (Mektubat, İmam-ı Rabbanî, 40. Mektup).

Evet, tasavvuf budur. Gerisi yalan, iftira ve sapıklık...

HIRİSTİYAN MİSTİSİZMİ VE TASAVVUF

Bilindiği gibi, bazı Hıristiyan misyonerleri, "kendi mistik telâkikleri" ile "tasavvuf" arasında ilişki kurarak propagandalarını yapmak istemişlerdir. Onlar, Hüseyin Mansur Hallaç gibi "Hak aşıkları"nın, zahirde "şeriata aykırı" gözüken, söz ve hareketlerini, hangi ruh hali içinde konuşup davrandıklarını tahlil etmeksizin, bilhassa, istismar etmişlerdir. Oysa, yeri ve sırası gelince açıklayacağımız üzere, tasavvufta "Vahdet-i Vücûd Mektebi" olarak isimlendirebileceğimiz kavramın, Hıristiyan mistisizmi ile de Brehmenizm ile de bir ilgisi yoktur.

Hemen belirtelim ki, biz Müslümanlar, babasız hak peygamber Hz. İsa'yı (o'na salât ve selâm olsun) çok severiz. Ancak, O'nu, Hıristiyanlar gibi "Allah'ın oğlu" ve "ilâh" olarak tanımayız. Evet, sadece "kul" ve "peygamber"... O da bütün mahlûkat ve insanlar gibi yaratılmış ve O da varlığını Yüce Allah'a borçlu... O, hiçbir zaman "Ben İlâhım" veya "Allah'ın oğluyum" demedi ve demez. Çünkü, bir peygamber, hangi şart ve zeminde bulunursa bulunsun, daima "uyanık" ve "şuurlu" olmak ve "Tevhid'e aykırı" söz ve davranışta bulunmamak zorundadır.

Fakat, O'ndan sonra gelenler, dinlerini tahrif ettiler, işte bu hususu açıklayan âyet-i kerîmeler: **"Hak dîn, Allah indinde İslâm'dır. Kitap verilenler, ancak, kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki ihtirastan dolayı, ihtilafa düştüler..."**. (Kur'ân-ı Kerîm, Âl-i İmran/19). **Yahudiler, Uzeyir Allah'ın oğludur** dedi(ler), **Hıristiyanlar da Mesih (İsa) Allah'ın oğludur** dedi(ler). Bu, **onların ağızları ile** (geveledikleri cahilce) sözleridir ki, (bununla güya), daha önce küfredenlerin sözlerini taklit ediyorlar". (et-Tevbe/30). Bütün bu âyetler, İslâm ile şimdiki Yahudi dînî ve Hıristiyanlık arasında en küçük bir ilişki aramanın ve Ehl-i Sünnet Yolu'na bağlı Tasavvuf büyüklerinin sözlerinin ve davranışlarının, onlara benzetmenin imkânsızlığını göstermektedir.

Bugünkü Hıristiyanlık, 'insanı tanrılaştırmak' sureti ile peygamber tebliğlerinden ayrılmaktadır. Bu hususu, mutaassıp bir Hıristiyan olan meşhur Alman Filozofu Hegel şöylece dile getiriyor:

“Hintli için Tanrı her şeydir, insan hiçtir; Yunanlı için Tanrı hiçtir yahut pek az şeydir, insan her şeydir. Hristiyan için mühim olan, ne ‘in abstracto’ (mücerret olarak) düşünülen Tanrı’dır, Babadır, ne de mücerret insandır. Fakat İsa’da gerçekleştiği şekilde, tanrılık ise insanın birliğidir. İsa’nın bize bildirdiği Tanrı, onu bildirenin tâ kendisidir. Bu, ne Şark Dînleri’nin Tanrısı gibi sonsuz bir varlıktır, ne de müşrik tanrılıklar gibi sonlu bir varlıktır. Bu aynı zamanda Tanrı ve insan olan Varlık’tır. İnsan-Tanrı’dır (L’Homme-Dieu)...”. (Bkz. Alfred Weber, Felsefe Tarihi - ter: H. V. Eralp - s. 322-323).

Evet, Hegel böyle söylüyor ve “Hristiyan Mistisizminin” mahiyetini ortaya koyuyor ki, baştan sona kadar, İslâm’la çatışmaktadır ve İslâm’a zıddır. Belki, İslâm Dünyası’nda da böylece sakat düşünen “İnsanın dışında tanrı yoktur” diyen ve tam bir “panteizme” kayarak “Tanrı, kuvvedir ve her şey ondan bir parçadır” diyen sapıklar ve sahte mutasavvıflar (!) yetişmiştir. Bunlar bilerek veya bilmeyerek Brehmenizmin “panteizmine” ve Hristiyanların “mistisizmine” çanak tutan kimselerdir. Bütün bunlara bakarak,

Ehl-i Sünnet Yolu’nda bulunan “Gerçek Mutasavvıfları” ve “Dîn Büyüklüklerini” görmezlikten gelerek “Tasavvufu inkârâ” kalkışmak, çok yanlış ve cinnet çapında bir idraksizlik ifadesidir.

Sahtesi ile gerçeğini birbirinden ayıramayan geri zekâlılar, asla bu konulara el atmamalıdır.

İSLÂM’IN TEVHİD İMÂNİ VE PİSAGORCU DÜŞÜNCE...

İslâm “Tevhid Dînidir”. Bu, “Allah’ın birliğine inanmak, Allah’tan başka ilâh kabul etmemek” demektir. Yoksa BİR’i tanılatmak değil!..

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur: “De ki: ‘O, Allah’tır, **bir** tekdir. O Allah’tır **ve** varlığı daimi olup ihtiyaçtan varestedir. Doğurmamış ve doğrulmamıştır. **Hiçbir** şey de O’nun dengi (ve benzen) değildir”. (Kur’ân-ı Kerîm - İhlâs Sûresi/1 2, 3, 4.)

“Ahad” yani “Biricik” olmak “ilâhî isim ve sıfatların” en önemli temelidir. İslâm’da “Kelime-i Tevhid” temel inançtır ve “Allah’tan başka ilâh yoktur” demektir.

Bütün peygamberler, bu temel inancı savunmuşlardır. Esasen, bu his, “akl-ı selim” sahibi olan her insanın “fıtratında” vardır.

Nitekim, en eski çağlardan beri, ister “fıtratlarından” gelsin, ister “peygamber tebliğlerinden” etkilensinler, zaman zaman bazı filozoflar da “Allah’ın varlığı ve birliği” konusunda fikirler serdetmişlerdir. Bunlardan biri de M.Ö. 6. asırda Sisam’da doğan meşhur Yunan Filozofu Pythagoras (Pisagor)dur.)

Felsefe tarihçisi Alfred Weber’den öğrendiğimize göre, bu filozof, gençlik yıllarında “Fenike’yi, Mısır’ı ve Babil’i gezdi ve orada Şark’ın ilahiyat sahasındaki düşüncelerini ve matematiğin vatani olan bu yerde, o zamandan en yüksek mükemmellik derecesine varmış olan geometriyi öğrendi. Dînî, içtimaî, felsefî islâhat fikirleri ile dolu olarak 520’ye doğru Yunanistan’a dönüşünde bunları, ... bir nevî tarikat kurmakla hakikat sahasına koydu”. (Alfred Weber, Felsefe Tarihi, Tercüme: H. V. Eralp, s. 21).

Bu satırlardan da anlaşılacağı üzere, Pisagor, düşüncelerinin temelini, “Peygamberler Yurdu” diyebileceğimiz Orta-Doğu’dan almıştır. Bununla birlikte, pek çok Batılı fikir adamında gördüğümüz zaafa düşerek “keyfiyeti” anlamakta zahmet çekmiş ve tefekkürünü “kemmiyet” üzerine oturtmuştur. Kendine göre, “tevhid” ve “kesret” fikrini açıklamak üzere, “matematikten” yararlanmak istemiş “Allah’ın birliği” suuru yerine “Bir’in tanrılığına” inanmıştır. Şimdi bazıları kalkıp “İslâm Tasavvufunun”, bu garip düşüncelerden etkilendiğini söylemek hamakatini göstermektedirler. Oysa, başta yukarıya mealini aldığımız “İhlâs Sûresi” ile birlikte daha nice yüzlerce “âyet” ve “hadîs”, her türlü kemmiyet hissinden arınmış olarak “Allah’ın Bir’liğini” savunmaktadır. ve “İslâm’da sayı olarak Bir’i tanrılaştırmak” küfürdür.

Felsefe tarihçisi A. Weber’e göre, Pisagorcü düşüncüyü şöylece özetlemek mümkündür: “Fizyologları alâkadar eden şey, madde ve onun daimi hareketidir; pythagorasçıların dikkatine çarpan şey ise, maddede maddî olmayandır; âleme hâkim olan düzendir, tezatlardaki birlik, uygunluk ve ahenktir, her şeyin temelinde bulunan matematik münasebetlerdir. Astronomide ve musikîde olduğu gibi geometride de her şeyin sayı meselelerine irca edildiğini görüyorlar. Şu halde sayı, âlemin prensibi ve mâhiyetidir ve eşya duyulur hale gelmiş sayılardır. Her varlık bir sayıyı gösterir ve ilmin son gayesi, her birinin karşılığı olan sayıyı bulmaktır. Sayıların ve buna göre varlıkların sonsuz dizisi BİR’den çıkar. Eğer sayı, eşyanın mahiyeti ise, sayının mahiyeti de BİR’dir. Pythagorasçılık, iki türlü ‘bir’ olduğunu söylüyor:

1. Sayılar (varlıklar) silsilesinin çıktığı ve buna göre, onları ihtiva eden, kuşatan, hulâsa eden BİR, mutlak, zıddı olmayan BİR, monadların Monadı ve tanrıların Tanrısı...

Çoklukla sınırlı “izafî birler... Yahut yaratılmış

MONİST TEORİLER VE İSLÂM

Bazıları, bilerek veya bilmeyerek, felsefedeki “monizm” (tekçilik) kavramı ile İslâm’ın “Tevhid” imanını birbirine karıştırmaktadırlar. Oysa, bu tutum, şayet gafletten ve cehaletten kaynaklanmıyorsa, doğrudan doğruya İslâm’a ihanettir.

Felsefede “monist (tekçi) teoriler” pek çoktur ve bunlar, mehzaz, mebde ve kaynak kabul edilen “varlığın” mahiyetine göre çeşitli isimler alırlar. Bunlara birkaç örnek verelim:

Materyalist monizm: Bunlara göre, bütün varlık tezahürlerini maddeye irca etmek mümkündür ve öyledir. Hayatî ve ruhî dediğiniz bütün kıpırdanışlar da “maddenin türevleri” olmaktan öteye bir mânâ taşımazlar. Madde, tek ve gerçek varlıktır; ezelîdir, ebedîdir, hiçbir zaman yok olmadı ve yok olamaz ve mutlak varlık odur. Ondan başka mutlak varlık yoktur.

Enerjetik monizm: Bunlara göre, madde de dâhil bütün varlık tezahürlerini “enerjiye irca etmek” gerekir ve öyledir. Hayatî ve ruhî dediğiniz bütün kıpırdanışlar, “enerjinin çeşitli dönüşümlerinden” ibarettir. Enerjetiklerin çoğunluğu materyalist olmakla birlikte, içinde “Allah’a inandıklarını” söyleyenler de vardır. Böylelerine göre, “**Tann** sonsuz bir kuvveden (enerjiden) başka bir şey değildir.”

İdealist monizm: Böyle düşünenlere göre, Tanrı, **en** yüksek “ide” (fikir)dir. Tabiatın gayesi insan ve insanın gayesi bu yüce “İde”dir. Biz, bir gölgeler âleminde yaşamaktayız, asıl maksadımız, “ideler âlemine” yükselmek ve “En Yüce İde’ye ulaşmaktır”.

Spiritüalist monizm: Bunlara göre, mutlak varlık, ne maddedir, ne enerjidir, ne de “fikir”dir. O, âlemşümül bir “ruh”tur. Her türlü varlık tezahürü bu ruha irca edilebilir. Madde ve enerji âlemi, uyuşuk bir ruhtan başka bir şey değil. İşte tanrı, bu âlemleri kuşatan ve hareket ettiren, ona biçim ve şekil *veren* bu âlemşümül “Ruh”tur. Tanrı, bu âlemin Ruhu’dur ve her şey de o ruhun tezahürü...

Panteist monizm: Bu görüşü savunanlara göre, “Tanrı her şeydir. Bu gördüğümüz varlıklar ve varlık tezahürleri, tanrıdan gayri şeyler

değildir. Her şey tanrıdan bir parçadır. “Yaradan” ve “yaratılmış” gerçekte aynı şeydir. Tanrı ile âlem farklı şeyler değildir. Tanrı yaratıklarına “hülûl ederek” (karışarak) varlığını belli eder.

Evet, bu “monist” (tekçi) görüşlerden hiçbirisi İslâmî değildir ve tasavvuf bunlardan hiç birine asla bağlanamaz. Ama, İslâm Âlemi’nde Ehl-i Sünnet dışı bazı “sapık kollar ve yollar” bunlardan etkilenmiş olabilirler. Ancak, bunların İslâm’ı temsil etmeye hakları yoktur. Biz, bu konuya, tasavvufta iki ayrı ıstılah olan “Tevhid-i Vücudî” ve “Tevhid-i Şühudî” mekteplerini açıklarken yeniden döneceğiz. Ancak, şimdilik yazımıza büyük mutasavvıf Mevlâna Cemaleddin’in bir rubaisi ile son verelim. Buyuruyor ki:

“Tevhid demek, senin varlığının O’nunla birleşmesi demek değildir.

Yoksa, bâtıl bir şey Hak olmaz”.

(Bkz. Mevlâna, Rubailer, 464. Rubai)).

BEŞERİN FITRATI VE TEVHİD KAVRAMI

İnsan idraki, “kaos” (nizamsızlık)tan korkar ve ürker. “Kaos”, bir bakıma, “kesret”in —yani çokluğun— karmakarışık bir idrakinden ibarettir. Oysa, insan zihninin buna tahammülü yoktur.

Âdemoğulları, psikolojik bir zaruret olarak “yenilik” kadar, “nizam” ve “istikrar”da ararlar. Bu arada, anlarlar ki, “nizam” ve “istikrar” için “Kesret Âlemi’nin” bir “Tevhid Prensibine” ihtiyacı vardır. Çünkü, “nizam”, çoklukta birlik aramaktır. Kesreti “nizama sokmak” için, onu, “bir varlığın” veya “bir prensibin” etrafında toplamak gerekir. Psikologlar ortaya koymuşlardır ki, duyularımız “çokluğu” bize telkin etse bile, şuurumuz “birlik” arar. Yani, insan idraki “Çok” ile “Bir”in arasına konmuş bir köprü gibidir.

Şuurumuzun ilk işi, duyular vasıtası ile kendine ulaşan ve çokluk ifade eden “veri”leri, kaostan, çelişkilerden ve kör tesadüf fikrinden kurtarıp “Birlik İpi” (İslâmî tabirle ‘Hablullah’) etrafında, salkım salkım toplayarak nizama sokmak ve sonra da bütün varlık tezahürlerini “âlemşümul bir prensibe, kanuna ve varlığa” bağlamaktır. İşte, her türlü “monizm”in temelinde yatan “psikolojik ihtiyaç” budur. Materyalisti de, enerjetiği de, spiritüalist de, idealisti de, panteisti de, Yahudi’si de, Hristiyan’ı da, Budist’i de, Brahmanist’i de, Müslüman’ı da bu “Tevhidi arama” (Birliği özleme) fitratını

taşır. Topyekûn beşeriyet, “kesretten” (çokluktan) ve “düalizmden” (ikicilikten) kaçır ve her şeyi “Bir” ile izah etmek ihtiyacı ve yaratılışı içinde hareket eder.

O halde, farklı cemiyetlerde, farklı çevrelerde, farklı biçimlerde ortaya çıkan “tevhid kavramını”, birbirinden “aktarma ve çalma görüşler” olarak ele almak yerine, onu, “beşerin fıtratı” ile açıklamak daha doğru olacaktır. Bugün “bozuk” dediğimiz ve “bozulmuş” dediğimiz birçok din ve inanç sisteminde, yer yer “doğrulara” ve hatta “peygamber tebliğlerine”, velilerin ağızından çıkan “hikmetlere” benzer sözlere rastlayabilirsiniz. Bütün bunları, insanoğlunun tabiatından fıskıran “tevhid özlemine” ve oralardan gelmiş geçmiş “peygamberlerin” ve “velilerin” tebliğ ve sözlerine bağlayabilirsiniz.

Bu sebepten diyoruz ki, yüce dinimizin ve ondan kaynaklanan Tasavvufun bazı hükümlerine benzer sözlere, başka din ve felsefelere de rastgelebiliriz. Bu, onları, oradan aldığımız mânâsına gelmez. Unutmamak gerekir ki, yanlışlar içinde kıvranan bazı kişi ve zümreler, bazen doğru ve güzel olan şeyler de söylerler. Onun için İmam-Gazalî, el-Munkız adını verdiği eserinde buyurur ki: “Doğru, hangi ağızdan çıkarsa çıksın, bizim için de doğrudur”. Meselâ, Hristiyanlar da “âhiret gününe” inanıyorlar diye biz inancımızdan vaz mı geçeceğiz? Bütün beşeriyetin sözlüğünde “İlâh” kelimesinin karşılığı var diye, biz bu kelimeyi kullanmayacak mıyız?

İleride, “Tevhid-i Vücutî” ve “Tevhid-i Şühudî” kavramlarıyla ifade edilen ve İslâm Tasavvufunun —âdeta— “iki mezhebini” ve “iki mektebini” temsil eden görüşleri açıklarken, bu konuya yeniden döneceğiz. Ancak, şimdiden bildirelim ki, İslâm’da “Şeriatın” da “Tasavvufun” da temelinde yatan iman prensibi: “Allah’tan başka ilâh yoktur” hükmüdür. İslâm’da “Tevhid” budur.

İNANMAK, AKIL VE KALB...

Bundan yıllar önce, çok zeki ve hayli kültürlü bir genç adamla tanışmıştım. Zaman ve zemin müsait olduğu için, kendisi ile —aşağı yukarı— üç saate yakın bir sohbetimiz olmuştu.

Üzülerek belirteyim ki, bu genç, çeşitli telkin ve tesirlere mâruz kalarak “dinsizleşmişti”. Kopkoyu bir materyalist ve tanrıtanımaz olmuştu. Kendisine ve istidatlarına acıdığım için, onu, bu çıkmazdan kurtarmak istiyordum. Kendisine ilk sorum şu olmuştu:

· Daha önce Müslüman idin değil mi? Cevap vermişti:

· Evet.

Tekrar sormuştum:

- Pekî!.. Sonradan neler oldu da İslâm'dan yüz çevirdin?

Cevap:

- Dîn ile İlgili şüphelerim!.. Dinde bulduğum çelişkiler!.. Aklıma yatmayan ölçüler ve emirler!..

Bunun üzerine dedim ki:

- Bunlardan çok önemli bulduklarını bana da söyle; kim bilir belki de sana yardımım dokunabilir. Bir anda şüphelerin imana, çelişkiler sandığın şeyler akıl ve mantığa uygun, emir ve ölçülere dönüşebilir.

Sözünü ettiğim genç acı acı gülümsedi:

- Hayır, mümkün değil!..

Israr ettim:

- Sen, hele şüphelerini ve tereddütlerini ortaya koy. Ondan sonra karar verirsin. Kafamı ve kalbini gerçeğe kapama; daima araştırmacı ol!

Genç adam, “Olur!” dedi ve “şüphelerini” sıralamaya başladı. Dikkatle dinledim. Gerçekten ağır darbeler yemişti ve hiç kimseden yardım görmediği için de “küfre yenik” düşmüştü. Üzüldüm, söz konusu ettiği şüpheleri ve tereddütleri, dilimin ve kültürümün yettiği ölçüde gidermeye çalıştım. Bu gayretim saatler sürdü. Onun “saçma” ve “mantıksız” dediği, bütün İslâmî emir ve ölçülerin “akıl ve mantığa uygunluğunu” itiraz edemeyeceği biçimlerde ortaya koydum. Onun bana tevcih ettiği bütün sorulara, onu tatmin edecek cevaplar verdim. Önce şaşırdı ve sonra bana dönüp şöyle dedi:

- Efendim, gerçekten de yararlı bir sohbet oldu. Söyledikleriniz bana da mâkul gelmeye başladı. Ama size bir şey söyleyeyim mi? Her nedense sözleriniz buramda (kalbini gösteriyordu) bir sempati uyandırmadı. Aklım “evet” dese bile “kalbim hayır” diyor. Ben, galiba, Kur’ân’da sözü geçen “kalbi mühürlü kimseler”denim.

Bunun üzerine dedim ki:

- Yavrum, görüyorsun ki, inanmak için akıl yetmiyor. Her ne kadar “aklı olmayanın dîni de yoktur” ölçüsü doğru ise de işin içine mutlaka “kalp” de girmelidir. Senin yalnız aklın değil, kalbin de İslâm’a karşı soğumuş. Senin “sevgiye” ihtiyacın var. Sen, her şey-

den önce “Allah ve Resûlü’nün” sevgisine muhtaçsın... Senin elinden bu sevgi alınmış. Oysa “inanmak”, “kalp ile tasdik ve dil ile ıkarar” demektir. Sen, Allah ve Resulünü “aşk” mertebesinde sevmedikçe, “aklın” daima bir şüphe ve vesvese kaynağı halinde buzlaşıp kalacaktır. Aklını kalbin ısıtmadıkça da küfründe bir çözüme olmaz. Biraz Tasavvuf ile ilgilen... O zaman görürsün ki, “inanmak” sadece bir akıl meselesi değil, aynı zamanda bir gönül işidir. “Akıl” ve “Gönül” arasında, sandığından fazla bir “alış-veriş” var...

...Ve ikimiz de sustuk...

AKIL VE GÖNÜL...

Uzun müşahedelerden sonra öğrendim ki, “inanmak”, akıl ile gönlün uzlaşmasıdır. İnanmak, yalnız “bilmek” değil, aynı zamanda “sevmek”tir.

Nitekim, Sevgili Peygamberimiz: “Beni, kendinizden daha fazla sevmedikçe tam iman etmiş olmazsınız” diye buyurmuşlardır.

Bir bakıma, “Şeriat” akıl ve ilim yolu, “Tasavvuf” da sevgi ve aşk yolu demektir, İslâmiyet, bunların, bir bütünlük içinde bilinmesi, yaşanması ve duyulması...

Tasavvuf dilinde aşk ve sevginin adı “Muhabbet”tir. Bazıları, muhabbeti, “Kalbin hayret ve devamlı bir arzu içinde olması”, bazıları “Bütün sevicecek şeylerin üzerinde, bir sevgiliyi tercih etmek”, bazıları da “Her durumda sevgiliye muvafakat” diye tarif ve ifade etmişlerdir. Bu konuda Beyazid-i Bestâmî buyurdular ki: “Muhabbet, nefsinden, sende çok olanı azaltmak ve Sevgili’den, az olanı çoğaltmaktır”.

Müminlerin “imanını” tahlil ettiğimiz zaman, onlarda “bilmek” ile “aşk”ın içice olduğunu gördüğümüz gibi, İslâm düşmanlarının “küfrünü” tahlil ettiğimiz zaman, onlarda “cehlin” ve “nefretin” bir arada geliştiğini idrak ettik. Yani, müminin imanındaki “ilim ve aşk”, kâfirlerin inançsızlığında tersine dönmüş gibidir.

Bu vakıya bağli olarak Tarihî İslâm Terbiyesi’nde “ilim” kadar “Allah ve Resûlü’nün sevgisi” de esas alınmıştır. İslâm’da tasavvufi sohbetler “Allah ve Resûlü’nün sevgisi ile daha fazla rızıklanmak” için kurulan birer manevî ziyafet sofrası idi. Bu sofralardan nice veliler, nice mürşitler ve nice yigitler gelip geçti...

Mevlâna Celâleddin Hazretleri, evet o “akıllı kişi”, bu sofralarda “aşk ve muhabbet” lezzetleri ile sarhoş olduktan sonra şöyle diyor-du: “Ben aklımı Muhammed’in (O’na binlerce salât ve selâm olsun) yoluna kurban ettim ve kurtuldum”. Burada, aşk ve muhabbetin, inanmakta, akla galebe çaldığıma dair nükteyi anlamak gerekir.

Bilirsiniz, “akıl” Arapça bir kelimedir, aynı zamanda “bağ ve köstek” mânâsına da gelir. Mevlâna Celâleddin Hazretlerine göre, bizim aklımız “parça akıl”dır, oysa Sevgili Peygamberimiz’in aklı “vahiy” ile doğrulanmış “Akl-ı Küll, topyekûn akıl”dır. Ona göre, “parça aklın/akl-ı cüzün” yanılgısından kurtulmak için “Akl-ı Külle” sıgınmak gerekir. İşte, bütün bunları özetleyen bir rubaiden mısralar. Mevlâna Celâleddin buyuruyor ki:

“O aksi ki, onun aklı (bağı) vardır, o parça akıldır. Akıl, eğer aklından (bağından) kurtulursa tam akıl olur”.

Şu mısra da onun bir rubaisinden alınmış:

“Gönül, aklı bir tarafa atarsa, teninden kurtulur”.

Bütün bu sözler, mısralar ve rubailerden maksat, “aklı inkâr” değil, “Aşk ve muhabbetin üstünlüğünü” belirtmek...

Bu nükteyi anlamayanlara yazıklar olsun.

ÖLÜM VAKIASI VE EBEDİ MUTLULUK ÖZLEMİ...

“Ölmek”, pek çok insan gibi, bana da “saçma” bir şey olarak gözüküyor. “Yok olmak için var olmak!” olur mu? Bu, müthiş bir çelişki olmaz mı?

Bu çelişkiye rağmen “ölüm” bir vakıa... Büyük Şairimiz Necip Fazıl, bu gerçek karşısında tedirgindir ve şöyle inler: “Bir hayata çat-tık ki, hayata kurmuş pususu”... ,

Bu ne biçim hayat ve bu ne biçim dünyadır ki, “var olmak”, “yaşamak” ve “mutlu olmak” için geldiğimizi sandığımız anda, bizi ölümle tehdit ediyor! Bu kadarla kalmıyor, günü gelince de bizi bir avuç küle dönüştürüyor. Bu mu, Dünya’nın gerçeği?!

Şarkılar bile “yalan dünya” diye inliyor; “Mefisto”, istediği kadar çırpınsın; “Faust’lar”, bu dünyada mutlu olacağı anı, bir türlü yakalayamıyor. Bunalım Çağı’nın filozofları, “Dünya’nın, insanın ayakları altından kayıp gittiğini” ve insanın, bu dünyaya “Yabancı” kaldığını hayretle görüyorlar.

Kim ne derse desin, bana göre, üstünde tutunmaya çalıştığımız bu dünyanın “aradığımız dünya” olmadığını ve “saçmalıklarla dolu olduğunu” haykıran fikir adamları ve sanatkarlar, “gerçeğe” herkesten daha fazla yaklaşmış oluyorlar.

Nitekim yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurulmuyor mu? “Bu, dünya hayatı, bir eğlenceden, bir oyundan başka bir şey değildir. Âhiret Yurdu **(ise)** şüphe **yok** ki, o, (asıl) **hayatın tâ kendisidir**; (bunu) bilmiş olsalardı”. (el-Ankebut/64). Sevgili Mevlâna Celâleddin de şöyle mırıldanır: “Seninle başım derde girdi çamur dünya!”,

Görünen odur ki, bu dünyanın, ne “Cennet” olmaya kaabiliyeti var, ne de “Cehennem” olmaya... Yüce İslâm’ın tesbiti hârika: “Bu Dünya, Cennet ile Cehennem arasındaki ‘geçit yeri’...” ve “İnsan imtilhanda...”. Elbette, “imtilhan” kelimesinin “mihnet” sözü ile akrabalığını biliyorsunuz. “Mihnet”, dert, belâ, eziyet ve sınama demek...

Bu dünyada “Yaşama Sevinci” dedikleri şey, ölüm tehdidi altındaki, soluk almaktan ibaret... Yahut, ölümü unutmaya ve ondan uzak durmaya aldatmacası... Yüce dinimize göre, esas “Yaşama Sevinci”, ebedî hayatın ve mutluluğun sırrını bulmada... İşte “Şeriatın ve Tasavvufun” düğümlendiği nokta...

Mümin Cehennem’e gitmek istemez, onun için Yüce Allah’ın afv ve merhametine sığınır. Çünkü, Cehennem, çok kötü bir mekândır. Yine, mümin, Cenneti ister, bu nimete ulaştırması için Yüce Allah’ın lütuf ve ihsanını diler. Çünkü, Cennet, çok güzel bir mekândır.

Bütün bunlarla birlikte, hiçbir nîmet, “Bizzat Cemalullahı dilemek ve ona kavuşmak” kadar güzel olamaz. Bu, bizzat Yüce Allah’ı dilemek, O’nu, bütün güzelliği ve ihtişamı içinde seyretmek, görmek ve O’nda eriyip ebedileşmek demektir. Sevgili Peygamberimiz’den öğrendiğimize göre, bütün müminler, “ötede”, Yüce Allah’ın, sırlar üstü sır, tecellisine mazhar olacaklardır. Bu tecelli “umumi” ve “hususî” biçimlerde...

Kalbinde, Yüce Allah’a, Sevgili Peygamberimize, O’nun Aziz Sahabî kadrosuna ve onlara tabî olan ilim ve irfan sahiplerine büyük bir aşk ve muhabbet besleyen her mümin, ihlâsı ve teslimiyeti ölçüsünde bu “hususî tecelli” biçiminden pay alacaktır. Bunun için, Yüce ve Mukaddes Kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur: “Sabah akşam, (sırf) O’nun cemalini dileyerek dua edenlerle birlikte candan sebat et”. (el-Kehf/28).

İşte, Ehl-i Sünnet ve'l Cemaat Yolu'nda bulunan ve mutasavvıf olarak andığımız yüce velîler, böyle kişilerdir. Onların bütün özlemi “Cemalullahı” görmek ve seyretmektir. Onlar, “Yaşayan şehitler”, “Ölmenden önce ölmeyi” bilenler ve Ebedî Hayat'ın ve Mutluluğun sırrına erenlerdir.

VARLIK VE İNSAN İDRAKİ

İnsan, çetin bir imtihandadır. O, hem “Yaratılmışlar âleminde Yaradan'ı” ve “Eserde Müessiri” arayacak, hem “Yaratıklara Yaradan ve esere Müessir” demeyecek. O, bu âlemi, bir “Kitab-ı Ekber” bilecek, yaratılmışları da bu kitaba nakşedilmiş birer “mesaj” olarak kabul edecek. Âdemoğlu, her yaratılmışı, Yaradan'dan gelmiş birer “mektup”, birer “âyet” gibi görecektir ve onların, birer sır gibi sakladıkları “haber ve bilgileri” kafasına ve gönlüne yazacaktır. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyrulur: “Allah'ın göklerde ve yerde yarattığı şeylerde, sakınacak bir kavim için, elbette birçok âyetler vardır”. (Yûnus/6).

İslâm'da, bu dünya, nasıl Cennet ile Cehennem arasında bir geçit gibi duruyorsa, insan da “madde” ile “mânâ” arasındaki “köprü”dür. İnsan, bir yönü ile “objektif âleme”, diğer bir yönü ile “mutlak âleme” bağlıdır. İnsanın “sübjektif dünyası” da bu ikisi arasında köprü... İnsan. “Yaratılmışlar” ile “Yaradan” arasına konmuş bir “şuur”dur.

İnsanın bir yanında “kesret”, bir yanında “tevhid”; bir yanında “fena”, bir yanında “beka”; bir yanında “bâtıl”, bir yanında “Hak” bulunur, insanın idraki, bir saatin pandülü gibi, bunların arasında sallanıp durur. İnsanı, psikolojik bir tahlile tabi tutan herkes, onun bu gerçeğini açık görür.

İnsanın ruhu, daimî bir “seyir” (hareket) halindedir. O bazen “objektif âlemde”, bazen “kendi âleminde” dolaşır ve bazen da “mutlak âleme” özleminin şiddetlendiğini hisseder. İslâm'ın büyük İmam ve Velî'lerinden olan Ahmed Farukî Serhendi (İmam-ı Rabbanî) Hazretleri, bu durumu. “Tasavvufta üç merhale” biçiminde ele alır; “seyr ü sülûk” işini, “seyr-i âfâkî” (objektif seyir), “seyr-i enfûsî” (sübjektif seyir) ve “seyr-i mutlak” (mutlak seyir) tarzında isimlendirir.

İnsanın idraki “objeler âlemine” yöneldiği zaman, dağılıp yayılmaya zorlanmakta ve “kesrete” yuvarlanmaktadır. Tevhidi saran “sis perdesi” kalınlaşmaktadır. Mamafih, insan ruhu, bu durumdan rahatsız olur, hızla kendini toparlama cehdine girişir. Ancak, bu silkiniş esnasında idrak eder ki. tek tek ve topyekûn “mahlûkat”. Kitab-ı Ekber olan kâinatın içine serpiştirilmiş birer “âyet”ten başkası değildir ve canlı, cansız her varlık tezahürü, kendinde yazılı olanlardan habersiz bir “mektup” gibi, sadece Sahibini işaret edip durmaktadır. Bu “kesret dünyası”, bırakın hakikatin kendisi olmayı, gölgesi bile değildir. Her an yıkılmaya, devrilmeye ve ölmeye mahkûm fani kıpırdanırlar.

Bu idrake ulaşan kişi, bir an, kendini “gurbette” ve “yalnız” hissetmeye başlar. Dünyaya ve kâinata bir “yabancı” gibi bakar. O, sanki, uçsuz ve bucaksız bir çölde, etrafını korku ve dehşetle seyreden bir yolcu gibidir. Sığmacak bir vaha arar ve bunu bulur da... Bu “vaha”, kendi “sübjektif varlığı”dır. Mutlak âlemi, kendi İçinde aramaya başlar. Artık “seyr-i enfüsi” (sübjektif gezinti) dönemidir. Hakikate giden yol, sanki artık “insanın içindedir”. Bu safhada bulunan insan, “Sevgiliye giden yolu” kendinde aradığı için, kendinden büsbütün geçer. Dış unuttur, içindeki okyanusu kulaçlamaya çalışır. Hayretle görür ki .”Sevgili”, bu uçsuz ve bucaksız okyanusun da ötesindedir. Zamanla anlar ki, bu dünyada da “sevgiliye kavuşmak muhaldir”.

Oysa “Sevgili”, hakikatin tâ kendisidir; her türlü tezahürün ve tasavvurun “ötesinde”dir. İnsan ile Allah arasındaki bütün “perdelere” kaldırılrsa bile, insan idraki O’na kavuşmaktan âcizdir. Çünkü, Allah insana “şahdamarından daha yakın” olduğu halde, beşer idraki, O’na sonsuzca uzaktır. İşte “seyr-i mutlak” da bu gerçeğe ulaşmak demektir.

AKIL, GÖNÜL VE MERTEBELER

Kesin olarak anladım ki, “felsefe” ile “dîn”, “filozof” ile “peygamber” arasındaki fark anlaşılmadıkça, “bilmek” ile “inanmak” kavramları arasındaki nüans idrak edilemez.

Dîn, sadece “bilmek” değil, aynı zamanda “inanmak”-tır. Bu, “akıl” ile “kalbin” uzlaşması; aklın “evet” dediğine “gönlün” de “evet” demesi mânâsına gelir. Kalbin, yahut gönlün iştirak etmediği, hiçbir bilgi, asla “inanç” haline gelemez.

Birçok filozof ve fikir adamı, “aklın kanunlarına” ve “metodlarına” bağlı kalarak, sistematik bir araştırma ile Allah’ın varlığını, birliğini, ezeli ve ebedî olduğunu, bütün varlıkları, kendi varlığı ile “varlıkta tuttuğunu” sezmişler ve eserleri ile dile getirmişlerdir. Ancak, bunlardan pek çoğu, meselenin kalp, gönül ve ruh yönünü ihmal ettiğinden, kendilerini bile tam mânâsı ile şüpheden kurtaramamışlardır; geniş halk kitlelerini —peygamberler gibi—etkileyememişlerdir. Hiçbir filozofun “eseri”, vahiy yolu ile gelen “Mukaddes Kitaplar” kadar insan ruhunda ve cemiyet hayatında iz bırakamadı. Hiçbir filozof, peygamberler kadar sevgi ve alâka göremedi. Bu sebepten olacak, Fransız Filozofu Pascal, “Ben filozofların değil, peygamberlerin sözünü ettiği Allah’a inanmak istiyorum” diye inlemiştir.

İşte, İslâm’da gerçek mânâsı ile “tasavvuf” budur. Yüce Peygamberler silsilesinin, bütün beşer tarihi boyunca, ısrarla savundukları “tevhid inancı” içinde kalarak, gönül ve kalp yolu ile Allah’a ulaşmak cehdi ve terbiyesi... Onların “aklı, ayaklarının altına almaları”, gönül tahtına yükselmek içindir. Onları, yanlış anlamamak gerekir. Yoksa, o akıllı kişiler, hiç aklı inkâr ve ihmal ederler mi?

Tasavvuf erbabı da kendi arasında “tabaka tabaka” şekillenmiş... Bu yolun efendilerinden öğrendiğimize göre, “Birinci tabaka velîler”, kalpleri Allah’tan gayrisinden arınmış, her türlü riya ve gösterişten uzak, yüksek himmet, gayret ve maksat sahibi müminlerdir. İnsanlar, onların manevî durumlarına vakıf olmadığı gibi, girdikleri yolun ne olduklarını da bilmezler. Bu velîler, ilâhî isimlerden herhangi birinin tecellisine mazhar olarak, o yolda devamlı olarak terakki ederler.

“İkinci tabaka velîler”e gelince, bunlar, çok yüksek mertebeye yerleşmiş istikamet ehlidir. Onlar, “seçkinlerin de seçkinleri” oldukları halde, makamlarından lütfen inerek halk arasına karışırlar, öyle ki, zahir ehli, onları, kendi emsali olarak görür. Onlar, gayret ve muhabbet sebebi ile “gönül hallerini” halkın idrakinden örtmek için, zahir âlimleri gibi, amellerini sevap için yaptıklarını göstererek, kendilerinin “muhabbet ehli” olduklarını ortaya atamazlar. Zarif bir edâ ve hoş sözlü olarak, asla meclisi sıkılmaz ve cemiyete ağır gelmezler. Daima, makul, makbuldürler, vakar ve tevazu içinde hareket ederler; mizah üslûbu ve taklit kokan sözler söylemezler.

“Üçüncü tabaka velîler”, öyle seçkin bir zümredir ki. Yüce Allah, onların kalplerini kendi Zât’ıyla meşgul etmiş, gönülleri herkese ve

hattâ kendilerine bile gizli bırakılmıştır. Kalplerinde aşk ve muhabbet ateşi alevlenmiştir. Bunların varlıkları, “Hak’ta tükenmiştir” ve “Cemalullah’ın nuru” ile kaplıdır. Bu tabakadaki veliler, örtülmüş ve gizlenmiş olan “tasavvuf sırlarına” vakıftırlar ve o yolun en ince ve lâtif derecesini temsil ederler.

GERÇEK VELİLER VE ÖTESİ...

Veliler “seyr ü sülûk” açısından iki kısımda mütalâa edilir. Birincileri, bir “mürşid-i kâmil-ü mükemmilin” terbiyesi ile “müridlik makamından” derece derece yükselerek olgunlaşanlar... İkincileri de görünürde hiçbir mürşide bağlanmaksızın, yüce Allah’ın lütuf ve ihsanı ile yücelen “üveysiler”...

Birinci yolda esas olan, mürşidin, sâlik (mürid)in iç âlemine ve gönül iklimine yönelerek onu, erginlik ve hidayet nuruna ulaştırmasıdır. Bunun da dereceleri olup, sâlik (mürid) ile mürşit, çok defa yüz yüze olmakla birlikte, bunların birbirlerini tanımaları da şart değildir. Bütün mesele, “mürşidin teveccühüne” mazhar olmakta... ister “müridin”, ister “mürşidin” iradesi ile gerçekleşsin... Sır, bu teveccühe bağlı...

İkinci yola gelince... Bu konuda Feridüddin Attar buyuruyor ki: “Evliyadan bir grup var ki, onlara ‘Üveysi’derler. Onları, Kâinat’ın Efendisi, Allah Resulü, kendi kucağında, bizzat kendi lütfü ile zahirî bir vasıta olmaksızın besleyip yetiştirir ve terbiye eder. Üveys el-Karanî onlardandır”. Bu mertebe öyle büyük, öyle yüksek bir meritedir ki, o dereceye ulaşmak pek ender vâki olur. Abdülhâlık Goncdüvanî, Bahaeddin Nakşibend ve Ahmed Faruk (İmam-ı Rabbanî) işte bu mertebeye erenlerdendir. Onlar, her ne kadar, görünürde, bu yolun nizamlandırıcısı iseler de gerçekte Üveysi’dirler. Yani, bunların yükselişleri yalnız “mürid” (isteyen kişi) olmakla değil, aynı zamanda “murad” (istenen kişi) olmakla açıklanabilir.

Hangi yoldan yükselirse yükselsin, bütün velilerin ortak yönü şudur: Hepsî de “ehl-i tevhid” olup “şer’î şeriften” kıl kadar ayrılmazlar ve Allah Resûlü’nün sünnetine harfiyen uyarlar.

Bununla beraber, hüznle belirtelim ki, her zaman ve zeminde, her güzel, doğru ve iyinin istismarcıları, sahteleri ve taklitleri de vardır. Bunların içinde, bizi en çok üzenler, “yalancı mürşitler”, “sahte müritler” ve kendi sapıklıklarını “tasavvuf” ile maskeleyen-

lerdir. Bunların da ortak özellikleri, “tevhid inancını”, şu veya bu küfür sistemine yakıştırarak, daha önce sözünü ettiğimiz “felsefi monist” görüşlerle açıklamaları ve tasavvufu, “şer’i şeriften kurtuluş” olarak yorumlamalarıdır. Bunlar cahil ve sapık kimselerdir. Bunlar, dinlerini dünyalarına satan zavallılardır.

Hiç şüphesiz, “inanen insanlar”, dînlerini istismar etmezler ve ettirmezler; bu işi, iğrenç bulurlar. Esasen, “dîn istismarcıları”, gerçek dîndarlar arasından çıkmaz. Çünkü, dîni istismar gayretleri ancak münafıklara ve inançsızlara mahsus bir haldir.

Esefle belirtelim ki, şu anda, bizim dünyamızda da korkunç bir dîn istismarcılığı salgını vardır. Münafık politikacılar, dünyalık peşinde koşan menfaat bezirganları, dînin mukaddes derisine yapışmış parazitler gibi çalışırlarken, nice dînsizler ve tanrıtanımazlar, sahte dindarlık pozları ile cemiyeti aldatmaya devam ediyorlar. Oysa, bu sömürücü kişi ve çevreler “gerçek dindarları” asla sevmezler; onları çeşitli iftiralarla gözden düşürmek için ne mümkünse yaparlar.

TASAVVUFTA “TEVHİD MERTEBELERİ”

Çalışmalarımıza ışık tutan temel kaynaklarımızdan öğrendiğimize göre, meşhur İslâm mütefekkeri Sühreverdî’nin “Avârif’ul Maarif” adlı eserinin 1. Bahis, 2. Kısımında şöyle yazıyor: “Tevhid’in dört mertebesi vardır:

1. Tevhid-i imânî,
2. Tevhid-i ilmî,
3. Tevhid-i hâlî,
4. Tevhid-i İlâhî”.

Sonra, bunları tek tek ele alarak inceliyor. Biz, aynen aktarıyoruz.

Tevhid-i İmânî (İmânî Tevhid): Şanı en yüce Zât’ın biricikliğini, teklîğini ve yegâne Mâ’bud olma hakkının kendisine ait olduğunu; âyet ve hadislerin gösterdikleri üzere, kalp ile tasdik, dil ile ikrardan ibarettir.

Bu tevhid, getirdiği haber mutlak doğru olan Haberci’yi Peygamberler Peygamberini tasdik etmenin neticesinden başka bir şey olmayan bu tevhid, kitaplarda yazılan, zahir ilminden elde edilmiştir. Açık şirkten kurtulma ve İslâm yoluna, kurtuluş yoluna girme

kazancı bu tevhidle hasıl olur. Tasavvuf ehli olsun, olmasın bütün müminler, bu tevhide ortaklırlar. Çünkü, “imân” zaruridir.

Tevhid-i İlmî (İlmî Tevhid): Bu tevhid, batın ilminden kazanılmıştır. Ona “ilm-i yakîn” derler. Bu mertebede, tasavvufun yolunun başlangıcındaki sâlik, yakinen bilir ki, topyekûn varlık âleminin sahibi olan Allah’tan başka hakikî Varlık ve Mutlak Müessir yoktur. O’ndan gayrı, her zâtı, sıfatı ve fiili fânî ve yok bilir. Yahut, bütün bu varlık tezahürlerini, Mutlak Zât’ın “Varlık Nûru”nun bir ışıltısı olarak idrak eder

Bu tevhid mertebesinin sahibi, ekseriya ruhî bir zevk duyar ve İlâhî bir neş’e ve sevinç içinde kalır. Bu mertebede hâl, katışık olduğundan, bu imtizaç vasıtası ile cereyan eden, bazı tabîî âdet ve alışkanlık karanlıklarının bir kısmı kalkar. Bazen, bu mertebedeki sâlik, İlâhî fiillerin rabitaları olan sebeplerin keşif nazarı ile ortadan kalktığını görür. Bazen da varlığın karanlığı sebebi ile, bu “karanlık âlemin” gereği olan sebeplere keşif nazarı takılır kalır. Bu sebepten, bu mertebede olan, “gizli şirk” kokusundan büsbütün arınmış olmaz.

Tevhidi Hâlî (Hâlî Tevhid): Bu mertebede, tevhid ehli olan sâlik, tabîî âdet ve alışkanlıklarının kaçınılmaz vasfı olan karanlıkların hepsi, “tevhid nûru”nun doğuşunda yokluğa karışır. Beşeriyet gereği, onlardan geride kalan küçük bir parça, bazen doğan nur güneşinin parıltılarında saklıdır.

Bu makamda, tevhid ehli sâlikin, varlığı, “BİR” olan varlığın Cemâlinin müşahedesine öylesine dalmıştır ki, O Mutlak Bir’in Zâtı ve sıfatlarından gayrısı, onun gözüne görünmez... Hattâ, bu görmeyi bile O’nun sıfatından bilir. Bu hal içindeki sâlik, bu gidişle, bir damla misali, tevhid denizinin şiddetle çarpışan dalgaları arasına düşer ve o “Cem” denizinde boğulur kalır. “Cem”, bir tasavvuf ıstılahıdır. İleride açıklamak fırsatını bulacağımızı sanıyoruz.

Bu ruh halini, Sufî’lerin efendisi Cüneyt şöyle özetler: “Tevhid bütün âdet ve alışkanlıkların kendisinde yokluğa gittiği, bütün ilimlerin içine sığıldığı ve Allah’ın ezelde olduğu gibi, tek başına düşünüldüğü bir mânâ...”.

İşte, insana, “Tevhid-i Hâlî”deki bu mertebelerin ötesinde, bir mertebe mümkün değildir. Şimdi de “Tevhid-i İlâhî” mertebesini anlatalım...

TEVHİD-İ İLÂHÎ

Büyük İslâm âlim ve mütefekkeri Sühreverdi, “Avarif ’ül-Maarif” adlı eserinde Tevhid-i İlâhî (İlâhî Tevhid) konusunda şöyle buyururlar:

“Yüce Allah, ezellerin ezeline —başkasının tevhidi ile değil— kendi kendine ‘vahdaniyet-birlik’ ve ‘ferdâniyet-teklik’ sıfatları ile vasıflanmıştır”.

Nitekim Sevgili Peygamberimiz: “Allah vardı ve O’nunla birlikte hiçbir şey yoktu” diye buyuruyorlar. Kaldı ki yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de apaçık buyuruluyor ki: “O’ndan (Allah’tan) başka ilâh yoktur, O’nun zâtından başka, her şey, helak olucudur. Hüküm O’nundur ve siz ancak, O’na döndürülüp götürüleceksiniz”. (el-Kasas/88).

Sühreverdi buyuruyor ki: “İlâhî ifadede ‘helak olmak’ sözünün ism-i fail sigasında, yani ‘helak olucu’ şeklinde gelmiş olmasından murad, bütün zahirî tezahürlerin, bugün bile O’nun varlığında tükenmekte olduğuna işaretidir”. Nitekim: **“Gökleri ve yeri yok iken var eden O’dur”**. (el-Enâm/101).

Tevhid-i İlâhî, o derecede yücedir ki, bütün noksanlık vasıflarından uzaktır ve arınmıştır. Yaratılmışların “tevhidi” ise kendi varlıklarının eksikliği sebebi ile eksiktir. O’nu hiçbir ilim kuşatamaz. Hiçbir tasavvur O’na ulaşamaz.

İbni Abbas rivayet ediyor ki: “Bir grup sahabî, ‘Zât’ hakkında fikirde bulundular. Bunu gören Allah Resulü: **‘Allah’ın yarattıkları üzerinde tefekkür ediniz. Zât’ı hakkında değil!.. Zira siz, O’nun kadrini hakikati ile takdir edip bilemezsiniz’** buyurdular”.

Emir’ül Müminin Ali bin Ebu Talib buyurdular ki: “Allah kullarına, kulları O’nu görmeksizin, bilmeksizin tecelli ettiği gibi, yine onlara, tecelli etmeksizin de bildirir”.

Şeyh-i Ekber Muhyiddin-i Arabî, “Füsus’ul Hikem” adlı eserinde ve “tevhid” bahsinde der ki: “Hakk’ın topyekûn mahlûkata hususi bir zuhuru vardır. Bu zuhurla O, her şeyin mefhumunda zahir ve her idrakten bâtındır”. Gerçekten de ilâhî tecellileri hakkı ile anlamak hususunda beşer idrakî âcizdir. Çünkü, O, zahir olduğu kadar da âhirdir. İşte, bu hususu, aydınlığa çıkaran âyet-i kerîme meali:

“(Yüce Allah) **Evvel’dir, Âhir’dir. Zahir’dir ve Bâtın’dır**”. (el-Hadîd/ 3).

Bugün, varlığını müşahade ettiğimiz her varlık tezahürü gibi, biz insanlar da “O’na aidiz”, yine “O’na dönücüleriz”. İşte bu gerçeği bildiren muhteşem âyet meâlî: **“Biz, Allah’a aidiz ve yine O’na dönücüleriz”**. (el-Bakara/ 156).

Bütün bu açıklamalardan, kesin olarak anlaşılmaktadır ki, Yüce Dînimize göre, Allah’tan gayri bütün varlıklar, sonradan yaratılmış olup varlıklarını O’na borçludurlar. O’nun varlığı ile varlıkta durmakta ve O’nu teşbih etmektedirler. Bir bakıma, O’na ait, tecelliler olarak her biri ayrı bir mesaj taşımaktadır. O’nu tasavvur etmek mümkün olmamakla birlikte, O, bize “şahdamarımızdan daha yakındır”. O’nu tasavvur gayretleri ise boşuna... Bir tasavvuf büyüğünün de buyurduğu gibi: “O’nu ne şekilde tasavvur edersen et, o tasavvur, O’nun perdesi olur”

“YOKLUK AYNASI”

İmam-ı Gazalî’den bu yana, aşağı yukarı bütün mutasavvıflar, “yokluk aynası” tabirini kullandılar.

Oysa, herkes bilir ki, “yokluk yoktur”. Yine “yok olan” bir şey, bu haliyle “varlığa” nasıl “ayna” olabilir? O halde “yokluk aynası” tabiriyle ifade edilmek istenen ne?...

Evet, “yokluk”tan bize hiçbir “veri” gelmez; çünkü, o, hiçliktir ve “varlıktan mahrumiyettir”... Bununla birlikte, ne ile ve nasıl izah edilir bilmem, insan zekâsı, “sıfır” ve “hiçlik” diye bir mefhum keşfetmiş ve ondan ürkmüştür. Yani varlığın bir noktasında —isterse bu nokta insan zihni olsun— “yokluk fikri” bir vehim halinde kıvranıp durmakta ve fırsat buldukça kendini hatırlatmaktadır.

Bu çelişkiyi, kendi varlığında da buluyorum. Düşünüyorum, ben ne “hiçim”, ne de “hep”... Ama içimden bir ses bana, “Yok olmaktan uzaklaş, Mutlak Varlığa koş” diyor. Ben de arkamda “hiçlik”, önümde “sonsuz varlık ufku” ona doğru koşuyorum; “yok”tan kaçıyor, “Var”ı arıyorum. Kendi “itibarî” varlığımı “yok” ile “Var” arasına konmuş gibi hissediyorum. Evet, evet, ben, “yokluk aynasına” düşmüş bir “varlık kıvılcımıyım”...

Bakıyorum, topyekûn “varlık âlemi” de benim gibi... Bütün mevcudat da “arkasına yokluğu alarak” ve “yüzünü ezeli ve ebedi

varlığa” döndürerek akıp gidiyor. Topyekûn varlık, “yokluk tehlikesinden” uzaklaşmak için çırpınıyor. Anlaşıyor ki, Yaratanımız, “itibarî varlık damlacıklarını”, kendi “ebediyetler okyanusuna” cezbederken, onları bir “yokluk vehmi ve korkusu” ile de arkalarından itmektedir.

Gerçekten de mutlak mânâda var olan, sadece Vâcib’ül Vücûd ismi ile müsemma Yüce Allah’tır. Bütün varlık tezahürleri, O’nunla varlıkta duran fanî ve geçici biçimlerden (formlardan) ibarettir. “Kesret âlemine” düşmekle “yok olmak vehmine” kapılan varlıklar, büyük bir özlemle Vâcib’ül Vücûda doğru “elsiz ve ayaksız koşmakta” ve “Tevhid”-de huzur bulacaklarını ümit etmektedirler. Bu yaratılmışların, Yaradan’a kavuşmak için yol araması demektir. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de: “Biz, Allah’a aidiz, yine O’na dönücüleriz”, (el-Bakara/156) diye buyurulmuyor mu?

Ancak, kesin olarak bilmek gerekir ki, İslâm’da tevhid, “yaratılmışların Yaradan ile birleşmesi” demek değil, kendi fanî ve itibarî varlığını, “perdeleyen bir engel” olduğunu idrak etmesidir. Bunun için, Mevlâna Celâleddin, bir rubaisinde şöyle buyurur: “Kul, kendinden büsbütün geçmedikçe, onun gönlünde tevhid gerçekleşmez. Tevhid demek, senin varlığının O’nunla birleşmesi demek değildir. Yoksa bâtıl bir şey Hak olmaz”. (Mevlâna, Rubailer, 464).

Gerçekten de yaratılmışlar âleminde ve tasavvur dünyasında ne varsa, hepsi de birer “perde”... İdrakimize ve tasavvurumuza ulaşan hiçbir varlığa ilâh denemez. O’nu hayal ve tasavvur etmek de boşuna... Bu sebepten İmam-ı Rabbanî Ahmed Faruk Serhendî şöyle buyururlar: “Allah tecelli eder, öterlerin ötesinde, öterlerin ötesinde, onun da ötesinde...”.

“YOKLUK” VE “VARLIK” KARŞISINDA ÇIRPINAN İNSAN

İnsan “sınırlı” bir varlıktır, fakat “sonsuzluğu” özler. Yine insan “kesret âleminde” yaratıldığı halde “Tevhidi” arar. Yine o, “ölümlü” olduğu halde “ölümsüzlük” peşindedir... Yani, insanın şuurunda “Yokluk ile Varlık arasında çırpınmak” fikir, kavurucu bir çelişki durumunda... İnsan idraki, “sıfır” ile “sonsuzluk” arasında yalpalayıp durmakta... Matematik, bir bakıma bu... (Bu noktada, Fisagor’u hatırlayanlara bildirelim ki, o, ‘sıfır’ ve ‘yokluk’ kavramın-

dan habersizdi. Batı Dünyası, bu matematik kavramını, Müslümanlardan öğrenecektir).

Öte yandan, kesin olarak bilmek gerekir ki, İslâm, Budizm'in aksine, "yok olmayı" değil, "var olmayı" mutluluk sayar. Bu konuda İmam-ı Rabbanî Hazretleri şöyle buyururlar: "Var olmak, bir güzelliştir. Hattâ, bütün güzelliklerin başlangıcı ve kaynağıdır". (Mektubat, Cild 3, Mektup: 62).

Bunun aksine "yokluk vehmi" bizatihi çirkindir ve bütün çirkinlik hislerimizin kaynağıdır. Bu konuda da İmamı Rabbanî Hazretleri şöyle buyururlar: "Mümkünatta görülen güzellikler, her ne kadar 'varlık'tan gelmişlerse de 'yokluk aynasında' göründükleri için, 'yokluk aynasına' benzeyerek çirkinliklerden ve kusurlardan pay almışlardır", (a.g.e. Cild 3, Mektup: 98).

Yüce dînimizin bildirdiği gibi "Hayır ve şer", elbette Allah'tandır ve O'nun yaratması ile meydana gelmişlerdir. Ancak, Yüce Allah'ın takdiri ile kötülük ve çirkinlik hislerimiz "yokluk vehminden", bunun aksine, iyilik ve güzellik hislerimiz, Vacib'ül Vücut'un tecellilerinden pay almış bulunmaktadır. Evet, bu idrake ulaşıldıktan sonra, "hayrı ve şerri" yaratan Yüce Allah'ın, Kur'an-ı Kerim'inde açıkladığı, şu esrarlı âyeti, belki anlamak mümkündür. Buyuruyorlar ki: "Sana gelen her iyilik Allah'tandır. Sonra gelen her fenalık da kendindendir". (en-Nisa/79).

Müşahedeler göstermiştir ki, "hayvanlar âleminde" haz-elem, acı-tatlı, korkutucu-güven verici hisler vardır. Fakat, "çirkinlik-güzellik", "kötülük-iyilik", "yanlışlık-doğruluk", "batıl-Hak" gibi hisler, sadece insana mahsustur. Esasen, insanın iradesi ve şuuru bu idrake bağlı olarak işlemektedir. Çünkü, insan böyle yaratılmıştır. İnsan, tam ve mükemmel bulduğu şeylere özlem duyar, onları arar; böyle bir şey bulduğunu sandığı zaman da hükmünü verir, "iyi, güzel, doğru, Hak" der. Aksine bir durumla karşılaşınca da "kötü, çirkin, yanlış ve bâtıl" diyerek omuz silker, mümkünse, onlardan uzaklaşır. Ama, "olumlu değerler" yerine "olumsuz değerlere" sarılırsa, en azından "eksik ve yetersiz değerlerdir", yani "yokluktan pay almışlardır".

Bunun ötesinde, bütün iyiliklerin maksadı "Mutlak iyilik", bütün güzelliklerin hedefi "Mutlak Güzellik", bütün yanlışlardan kurtulmanın yolu "Mutlak Doğru", bütün itibarî varlıkların özlemi "Mutlak Varlık"tır. Yani, bu "olumlu değerler ve hisler" de Vacib'ül Vücut'un varlığına ait tecellilerden pay almışlardır."

TASAVVUFTA “İKİ MEKTEP”...

Tasavvuf konusunda sağlam bir bilgiye ulaşmak için, bu sahada mevcut olan “iki mektebi” ayrı ayrı bilmek gerekir.

Bunlardan birincisi, bilhassa son devir tasavvuf ehlinin kendisine uydukları Şeyh-i Ekber Muhyiddin Arabî'nin —Şeriat'ın zahirine aykırı görünen— “Vahdet-i Vücûd” mektebi; ikincisi de Müceddid-i Elf-i Sânî (İkinci binin yenileyicisi) imam-ı Rabbanî Ahmed Faruk Serhendî Hazretleri'nin —Şeriata uygun olan— açık keşif ve sahih ilhamıyla ortaya konan “Vahdet-i Şühûd” mektebidir.

İleride her biri hakkında geniş bilgi vereceğimiz, bu “iki tasavvuf mektebi” konusunda şimdilik özet bilgiler ile yetinelim. Kısacası, birinci mektep: “Her şey O'dur” derken, ikinci mektep: “Her şey O'ndandır” ölçüsünü koyar. Yani, mesele, çok girift...

Her iki mektebin çıkış noktası aynıdır. Yani, onlara göre, “Vücûd” her kemâl ve hayrın kaynağıdır. “Yokluk” da her noksan ve şerrin... “Varlık” mutlak mânâsı ile yalnız Allah için sabit, “yokluk” da “Allah'tan gayrisi” için... Yani “Masivâ”ya mahsus.

Bu noktadan sonra, bu iki mektep, gerek “yorum” ve gerek “üslûp” itibarı ile birbirinden yavaş yavaş uzaklaşırlar.

“Vahdet-i Vücûd Mektebi”ne bağlı mutasavvıflara göre: “Bütün hayır ve kemâl Hakk'a, bütün şer ve noksan da mümkün'e aittir. Böyle olunca, “mümküne” vücûd ispat etmek, hayr ve kemâli ona tahsis eylemek, gerçekte onu Allah'a ortak saymak olur. Keza ‘mümkünü’ Allah'ın aynı; sıfatlar ve fiilleri de Allah'ın sıfat ve fiillerinin aynı sanmak, en büyük edep hatasıdır ve Allah'ın isimleri ve sıfatlarında ilhada (küfre) gitmektir”. O halde çare?.. Çare, “Masivâ'ya”, yani Allah'tan gayrisine “vücûd” tanımamak ve onları “yok bilmek”tir. Yani, “Allah'tan başka varlık yoktur” demektir.

Vahdet-i Vücûd Mektebi'ne göre, “Zahir âlimleri, ‘mümkün’e vücûd isnat etmişler, ‘mümkün’ün varlığını, mutlak varlığa izafe etmişlerdir. Nihayet, Allah'ın varlığı için ‘en önce’ demişlerdir. Bu mânâda bile, ‘varlık’tan kaynaklanan kemâller ve faziletler konusunda, ‘mümkün’ün Allah'a ortaklığını gerektirir ki, tamamı ile yanlışır...

Eğer zahir âlimleri, bu inceliği tanısalardı, hiçbir suretle ‘mümkün’ için vücûd aramazlardı. Allah'a mahsus olan hayır ve

kemâli, yalnız sahibinde görürlerdi... Şer ve noksanlık sıfatına gelince, bilmek gerekir ki, hiçbir şeyde ‘şer’ ve ‘noksanlık’ zatî değildir. Meselâ, ‘zehir’ dışarıdan, insana nispetle ‘şer/kötü’dür; fakat, bizzat onu vücûdunda taşıyan canlılar için ‘deva/ilâç’tır, hayata yardımcıdır’... Netice şu: “Allah’tan başka varlık yoktur”... “Görülen ve bilinen her şey O...”.

İşte, “Vahdet-i Şühud Mektebi”nin kurucusu İmam-ı Rabbanî Hazretleri bu netice karşısında ürperir ve şöyle buyurur: “Allah’ı, âlemle birleşmiş ve âlemin aynı bilmek, bu fakire pek ağır geliyor”. ve biz, şu âyet-i kerime meâlîni hatırlıyoruz: **“Şüphesiz ki, Allah, bütün âlemlerden müstağnidir”**. (Âl-i İmran/97) ve (Ankebut/29).

Kısaca, “Vahdet-i Vücûd”, müminin, başta kendi vücûdu olmak üzere, bütün yaratılmışları “yok” bildikten sonra, Allah’tan başka varlık yoktur demek ve bütün varlık tezahürlerini O sanmaktır. Öte yandan “Vahdet-i Şühud”, bütün varlık tezahürlerini inkâr etmeden, her şeyi O’ndan gelmiş bir “âyet”, bir “haber” olarak görmek, bütün bu sis perdesi arkasındaki “Tevhidi” tasdik ederek Allah’tan başka ilâh yoktur, cümlesindeki hakikate zevk ve vecd yolu ile ulaşmaktır.

VAHDET-İ VÜCÛD

Vahdet-i Vücûd Mektebi’ni temsil eden Muhyiddin Arabî Hazretlerinin bağlıları şöyle diyorlar:

“İsimler ve sıfatlar, birbirinin aynı olduğu gibi, Allah’ın Zâtı’nın da aynıdırlar. O makamda sayı, çokluk, isim ve resim olmayıp herhangi bir farklılık ve belirlilik de yoktur. Bütün isimler, sıfatlar, oluşlar ve itibarlar, Allah’ın ilminde, icmâlî ve tafsili olarak birbirlerinden ayrılmış ve belirlilik kazanmışlardır”. (Bkz. S. Abdülhakîm Arvasî, Tasavvuf Bahçeleri, s. 141, 1983 - N.F. Kısakürek sadeleştir-mesi).

Onlar, “İcmâlî” belirlilik kazanmayı “taayyün-ü evvel” ve “tafsilî” belirlilik halini de “taayyün-ü sâni” olarak isimlendirirler... “Mümkün”lere ait, bütün bu gerçekleri, “ayân-ı sabite” kavramı içinde toplarlar.

“Bu ayân-ı sabiteler, dış vücûttan hiçbir koku almamıştır. Dış âlemde mücerret ahadiyetten başka hiçbir mevcut yoktur. Olan,, vücûdun aksedişinden ve varlığın hayalî zuhurundan başka şey değildir. Tıpkı, bir kimsenin aynaya yansıyan vücûdu ve hayalî

zuhuru gibi... İşte aynadaki o akis için, hayalî olmaktan başka bir varlık sabit değildir. Zira, aynaya, herhangi bir vücûd hulul etmiş değildir. Aynanın yüzünde, herhangi bir nakış yoktur. O nakış hayaldedir, fakat aynanın yüzünde sanılır. İşte vehim ve hayalle idrak olunan bu nakış, Allah'ın öyle bir sanatıdır ki, onunla yakîn hâsıl oluyor ve artık hayal kalksa da o kalkmıyor... 'Allah'ın o sanatı ki, her şeyi mükemmelliğe ve yakîne erdirdi' mealindeki ilâhî ifade buna işaretir”...

“Görülüyor ki, onlar, ilimde ve dış âlemde, Allah'ın varlığından ve Zâtı'nın aynı olan isim ve sıfatlarından gayrı, hiçbir şeyi, sabit ve var görmezler. İlmî sureti de, sureti olduğu şeyin, bir benzeri ve mis-âli kabul etmez, onun aynı bilirler. Bunun gibi, varlığın zahir aynasında görünen 'ayân-ı sâbite'nin aksetmiş suretini, o ayanın 'aynı' tasavvur ederler; benzeri olduğunu kabul etmezler. Bu hal içinde, çaresiz, 'ittihad/birlik' hükmüne varmışlar ve “Her şey O'dur” demişlerdir.

İşte, 'Vahdet-i Vücûd' gibi, en nazik bir dâvada, Şeyh-i Ekber'in mezhebi, özet olarak budur. Şeyh, bu ilmi, veliliğin son mertebesine ve son gelenine mahsus kabul edip 'Fusûs'ül-Hikem' adlı eserinde: 'Nebîliğin son mertebesi ve son geleni, bu ilmi, veliliğin son mertebesinden ve son geleninden alır' derler. Bazı 'Fusûs' tefsircileri, bu mânânın yorumunda çok zorlanmışlardır.

Hâsılı, Şeyh'ten önce gelen tasavvuf ehlinde hiçbir fert, bu ilim ve sırra ait olarak duyduklarını açmamış ve bu meseleyi, bu lisan ve üslûpla anlatan olmamıştır.

Gerçi, manevî sarhoşluk anlarında, onlardan tevhid ve ittihad dair 'enelhak' ve 'sübhanî' gibi sözler zuhur etmişse de Allah ile kul arasındaki ittihat şeklini, bu tarzda beyan ve izah eden görülmemiş ve bu suretle tevhidin kaynağı onlara kapalı kalmıştır.

Şeyh-i Ekber, bu taifenin ilk senedini ve son vesîkasını teşkil etmiştir. Bununla beraber, bu meselede, pek çok incelikler gizli kalmış ve en girift esrar düğümleri çözilememiştir.

Nihayet, İmam-ı Rabbanî Hazretleri, zuhur buyurmuşlar ve hakkında ciltler dolusu yazıldığı ve neşredildiği halde, en ince noktaları ve esrar düğümleri gizli kalan bu çetrefil dâvayı, tâ kökünden halletmeğe muvaffak olmuşlardır”. (Bkz. A.g.e. s. 142-143).

VAHDET-İ ŞÜHÛD

İmam-ı Rabbanî Ahmed Faruk Serhendî Hazretleri'nin, tasavvuf konusundaki tespit, teşhis ve keşiflerini, "vahdet-i vücûd" şeklinde değil, "vahdet-i şühûd" biçiminde ifade edenler çoktur. Böylece o, "Vahdet-i Şühûd Mektebinin kurucusu sıfatını kazanmış olacaktır.

Bu noktada, hemen belirtelim ki, İmam-ı Rabbanî Hazretleri, çeşitli eserleri ile Şeyh-i Ekber Muhyiddin-i Arabî Hazretleri'nin "Vahdet-i Vücûd Mektebi"ni kritik ederken, asla onu ve talebelerini, şu veya bu şekilde itham etmemiştir. Onların eksik bıraktıkları noktaları aydınlatmış, Şeriat'ın zahirine aykırı gözüken taraflarını tevîl ederek sınırı aşmalarını önlemiş, ulaşamadıkları sırları ortaya koymuş, çözemedikleri meseleleri halletmiştir. Bütün bunları yaparken çok saygılı bir dil ve üslûp kullanmıştır.

Anlaşılabacağı üzere, Şeyh-i Ekber ve talebeleri, "Vahdet-i Vücûd"u savunurlarken, kendilerini ve müminleri, her türlü açık ve gizli "şirk"ten korumak endişesi içinde hareket etmektedirler. Onların, İslâm'ın "Allah'tan başka ilâh yoktur" hükmünden hareketle "Allah'tan başka mevcut yoktur" hükmüne ulaşmaları, hep bu endişeden kaynaklanmaktadır. Yani, onların, Allah'tan başka bir varlık kabul etmeye tahammülleri yoktur. Onlar, "Her şey O'dur" derlerken, "Allah'tan başka varlık yoktur ve bu gördüklerimiz aynaya yansımış ve varlık kokusu almamış hayalî ve zahirî görüntülerdir." demek istemektedirler. Onlar, bütün eşya gibi, kendilerini de "yok" bilirler ve kendilerine gelip "ben" demeyi "küfür" itibar ederler. Yani, onlara göre, 'Allah var, O'ndan gayrı her şey yok'... Böylece "ikilikten" ve "şirkten" iyice arındıklarını kabul ederler. Onlar, Yaratıcı değil, yaratılmışları ihmal ve inkâr yolundalar...

Şimdi, böyle bir endişe içinde çırpınanları, "kâfir" ve "müşrik" olmakla itham etmek mümkün müdür? Bu ahmaklık olmaz mı?

İşte, İmam-ı Rabbanî Hazretleri, bütün bu incelikleri, ortaya koyduktan sonra, tasavvufun ince ve esrarlı perdelerini aralayarak yürüyecek, Şeriat'ın "zahir" ve "bâtını" arasındaki bağları sağlamlaştıracaktır.

İmam-ı Rabbanî Hazretlerine göre, "Â|em, hariçte, aslî ve hattâ zatî bir vücudla mevcuttur. Ancak bu 'hariç' de 'vücûd' ve 'sıfatlar' gibi, o haricîn gölgesidir. Â|em için 'Allah'ın aynıdır' demek kabil değildir. Zira aralarında haricî bir ayrılık ve aykırılık vardır. Tıpkı,

bir kimsenin, gölgesi mecazî olarak, o kimsenin aynı ve zâtıdır, demek doğru olmadığı gibi...” Gerçi, Vahdet-i Vücûd Mektebi bağluları da âlemi, “Hakk’ın gölgesi” bilirler, ama onlar, Vahdet-İ Şühûd Mektebi bağlularından farklı olarak gölgeyi ayrı bir varlık tezahürü gibi görmeyip “asla rücu” ettirirler. Yani, İmam-ı Rabbanî Hazretleri, “gölge varlığı” hariçte ispat ettiği halde, Şeyh-i Ekber, onu vehimde tahayyül eder..

Şeyh-i Ekber, “Her şey O’dur” derken, İmam-ı Rabbanî “Her şey O’ndandır” diyerek bu hükmü düzeltirler. İmam-ı Rab-banî’ye göre: “Mümkün”ün zatî vasfı “adem” (yokluk)dir ki, her türlü eksikliğin ve kötülüğün kaynağıdır. Kemal cinsinden “mümkün olan âlem”de görülen her şey, bütün tezahürleri ile birlikte Mutlak ve Vacib olan Varlık’tan hasıl olmuşlardır ve O’nun “Zatî kemâlleri”nden birer ışıık olarak yansımışlardır. Nitekim; yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in şu âyeti, bu gerçeği teyid etmektedir:

“Sana gelen her iyilik Allah’tandır. Sana gelen her fenalık da kendindendir”. (en-Nisa/79).

ORTAK NOKTALAR...

Her iki tasavvuf mektebinin, yani “Vahdet-i Vücûd” ve “Vahdet-i Şühûd” mekteplerinin, ortak noktalarından hareketle İslâm’da “Tevhid itikadı” şöylece özetlenebilir:

Gerçekte, tek ve gerçek varlık Yüce Allah’tır. Eşyanın çokluğunda görünen her şey, varlığını O’ndan alır. Şüphe yoktur ki, Yüce Allah, bu kâinatın her zerresine “kendi varlığını” ve “birliğini” nakşetti. Onun içindir ki, topyekûn eşya âlemi, O Zât’ın varlığına ve birliğine şahadet eden kesin birer belge durumundadır. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurulmuyor mu? “Göklerde ne var, **yerde ne varsa, hepsi, Allah’ı tesbih** etmektedirler”. (es-Sâf/1).

Bu eşyanın hiç biri yokken “O Zât” var idi. Gerçekte, tek ve hakîkî varlık O’dur. Âlem denilen “mahlûklar” da O’na ait “birlik” ve “varlık” mesajları... Her biri, bir “âyet” ve bir “haber”... Topyekûn kâinat, Kitab-ı Ekber... ve muhatabı da insan...

Bu kitabı okumasını bilmek, sis perdesi arkasındaki “Tevhid”i görebilmek lâzım... **“Yarabbî** bana, eşyanın **bütün sırlarını** aç” diye dua eden Sevgili Peygamberimiz’in çilesini anlıyor musunuz? O, bu

hali ile bütün “Nebilere” ve “Velilere” öncü...

İmam-ı Eş’ârî Hazretleri’nin, eşya ve hâdiseleri, bir an “var olan” ve bir an “yok olan” bir periyot içinde müşahade etmesi ne kadar şahanedir. Gerçekten de eşya ve hâdiselerin çokluğunda, bütün kâinat, bir anda “var” ve bir anda “yok” görünür. Öyle bir değişme hızı var ki, bu sürat bize bütün zaman ve mekânı “var noktasında” ve “sürekli” gösterir; aradaki “yokluk anları” hissedilmez. Tıpkı, bizde, ampulün sürekli yandığına dair bir “zan” uyandıran alternatif akım gibi... Her an ve lahzada “varlık” ve “yokluktan biri gelip, biri gittiği” için, ne gelenin geldiği, ne gidenin gittiği anlaşılır. Var sanılan şeyin aslı “yok” olduğundan, İlâhî nurdan bir kıvılcım olan “iğreti varlığı”, yine yokluk takip eder. Böylece, görünürde varlık, bir ışık ve sel gibi akar gider; yahut, bir kıvılcım dairesi halinde döner durur. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de, bu inceliklere ışık tutan bir âyet-i kerîme mealini birlikte okuyalım. Buyruluyor ki: **“Bizim emrimiz, birdir, bir göz kırpması gibidir”**. (el-Kamer/50).

Biri var ki, başında da, sonunda da gerçekten var olan O’dur. Nitekim yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulur: **“İlk gibi, muhakkak son da Allah’ındır”**. (en-Necm/25). Bu âlem, bir varmış, bir yokmuş hükmündedir. Yani, ezellerin ezeline bir zât vardı. Kendi varlığının nuru ile o zât, bu âlemi var eyledi; bütün mevcutları, varlık çehresi ile apaçık ortaya çıkardı ve görünür kıldı.

Yine o zât, **“Yaratmış olduklarını, her an yeni baştan yaratmakta”** olduğundan (En-Neml/64), her anda, bütün mevcutları “varlıkla yokluk arasında” gezdirir... Ezellerin ezeline var olan Zât, her şeyi kucaklayıcı ve kendisinde helak edici mânâsıyla var olandır. Var ve bir olan O’dur. O, birliği ve hudut tanımaz kudreti ile her şeye kadirdir. O, kendi iradesi ile “kendi ruhundan” birer “soluk” vererek bizleri var etti. “Sen” ve “ben” olduk; birbirimizden ayrıldık.

İyice görmek gerekir ki, bizler, böylece, itibarî bir vücûd belirişi ile başka başka görünüşler içinde varız. ve bir âyet-i kerîme mealî: **“De ki, (insanların) her biri, kendi aslî tabiatına göre hareket eder. O halde, kimin doğru yolda bulunduğunu Rabbin daha iyi bilir”**. (el-İsra/84).

PEYGAMBER SEVGİSİ, TASAVVUF VE MEVLİD GECESİ

İslâm'da tasavvuf, her şeyden önce "Peygamber sevgisinde boğulmak", O'nun ahlâkı ile ahlâklanmak ve O'nu Allah'a kavuşmanın en yüce öncüsü olarak görmektir.

Bütün bu ölçüleri, ortaya koyan Yüce Allah'tır. Nitekim O, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurur: **"De ki, eğer Allah'ı seviyorsanız, hemen bana uyun ki, Allah da sizi sevsin..."**. (Âl-i İmran/31). ve başka bir âyet i kerîmede de şöyle buyurulmaktadır: **"And olsun ki, Resûlullah'ta sizin için, Allah'ı ve âhiret gününü ummakta olanlar, Allah'ı çok zikredenler için, güzel bir örnek vardır"**. (el-Ahzab/21).

Bu ilâhî emirler de göstermektedir ki, gerçek bir mümin "Allah'ı seviyorsa, O'nun Şanlı Peygamberine uymak zorundadır"; öte yandan Sevgili Peygamberimiz, bütün Müslümanlara, bilhassa "Allah'ı ve âhiret gününü umanlara" ve "Allah'ı çok zikredenlere" Yüce Allah'ın merhameti ile gönderdiği "Güzel bir örnek"tir.

Yine, bu ilâhî emirlerden anlıyoruz ki, Allah Resulünü örnek almadıkça, O'nun sünnetine uymadıkça, O'nun ahlâkı ile ahlâklanmadıkça, O'nun sevgisi ile rızıklanmadıkça, O'nun emir ve ölçüleri içinde hareket etmedikçe yücelmek mümkün değildir. Nitekim, biz-zat Sevgili Peygamberimiz şöyle buyururlar:

"Beni, kendi canınızdan daha çok sevmedikçe, tam iman etmiş olmazsınız". Usta bir şairimizin de dediği gibi, Allah'ın Resulü, "Gaye İnsandır", "Ufuk İnsandır". O yaratılmışların en hayırlısı ve Allah'ın sevgilisidir ve bu haliyle Allah ile "kul" arasındaki aşk ve muhabbet köprüsüdür. O'nu sevmedikçe ve O'na uymadıkça Allah'a yol yok...

Kesin olarak müşahede edilmiştir ki, Yüce Peygambere olan sevgisini yitiren kişi ve zümreler, Allah'a olan sevgilerini de, Ashab-ı Kiram'a olan sevgisini de, bütün müminlere olan sevgisini de yitirir. Bu sebepten olacak, Ehl-i Sünnet Ve'l Cemaat Büyüklery, "Peygamber Sevgisini", tâlim ve terbiyelerine "temel" yapmışlardır.

Bugün, İslâm Dünyası'nda karşılaştığımız buhranlarda, karışıklıkta ve perişanlıkta, bu sevgiden mahrum kalmanın veya bırakılmanın payı çok büyüktür. Nitekim, Allah ve Resûlü'nün sevgisini tatmamış ve bu sevgiyi yeterince almamış aç gönüller, kendilerini,

“sahte kurtarıcıların” ve “sahte kahramanların” şüphe, inkâr, kin ve öfke dolu kucagında bulmuşlardır. Bu kötü gidişten kurtuluşun tek çaresi de yeniden bu aşk ve muhabbet okyanusunu keşfetmektir.

Sevgili okuyucular!

Bildiğiniz gibi, bu gece “Mevlid Kandili”dir. Hicrî Kamerî takvime göre, Sevgili Peygamberimiz, Rebi’ülevvel ayının 12. Pazartesi gecesi, sabaha karşı, Keremli Belde Mekke Şehrî’nde dünyamızı şereflendirmişlerdir. Bu gece “O doğdu!” diye sevinenler afvolunur. Bu geceyi, Sevgili Peygamberimiz’in sevgisi ile rızıklandırmak için fırsat bilmeli, gönlümüzü O’nun muhabbet okyanusu ile doldurmaliyiz.

MEVLİD GECEŚİ, hepimize mübarek olsun!

SEVGİLİ PEYGAMBERİMİZ!

Seni çok özledik. Galiba, derin yaralarından kan sızarak şehadet şerbetini içmeye yaklaşan bir mücahidin, bir yudum serin suya iştiağından daha fazla bir özlem içindeyiz.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’den öğrenmiş bulunuyoruz ki, “insan” kâinatın hülâsası, sen ise bu hülâsanın aslî cevherisin. Sen yaratılmasaydın, “âlem” yaratılmaya değmezdi. Bütün yüce değerlerin mihengi sensin.

Yüce Allah, seni, varlığın ve yüce değerlerin merkezi olarak yarattı. Yaratılmışlar seninle mânâlandı.

Bu dünya seninle şereflendi. Şimdi o, senin mübarek vücûdunu, bağrında taşıdığı için, fezada şevkle dolaşmaktadır. Güneş, Ay ve diğer yıldızlar, “Arz” adlı yıldızı nasıl kıskanmasınlar?

Yaratıkların en aşağısı olan “toprak” ve “yer”, seninle nurdan daha aziz oldu. Senin dolaştığın Mekke toprakları, “Sûr” üfürüldüğü zaman, tozlarını silkip kalkacağın Medine toprakları, üzerinde ve sinelerinde seni taşımakla “mükerrerem” ve “münevver” oldular.

Sen dünyamıza doğmadan önce, kızgın kumlara gömülen bebeklerin çığlıkları, vicdanları yakmıyordu. Burnu halkalı ve alnı dangalı köleler ümitsizdi.

Kadınlar kocalarına, kocalar putlara tapınıyordu. Fuhuş, kumar, içki, faiz, ihtikâr, kan ve zülüm o dereceye varmıştı ki, zayıflar evlerine, “Ehl-i Kitap” dağ başlarına ve ıssız vadilere sığınmışlardı.

Zâlimler ve şerefsizler, bütün makam ve mevkileri işgal etmiş, mazlumlar ve şerefli insanlar yerlerde sürünüyorlardı.

Sen geldin, çılgınlık bitti, gözyaşları dindi, köleler hür oldu, kadınlar yüceldi, erkekler “sahte tanrıları” kırdılar; iffet, helâl kazanç ve kardeşlik yeniden doğdu. Hak, adalet, şefkat ve hizmet “devlet” oldu. Mazlumlar, mağrurlar, alçaldılar, kahroldular. Garipler, sahipsizler, kimsesizler, sende ve senin “aziz kadronda” sevgi, saygı, yakınlık ve kardeşlik buldular. Gücsüzler senin meclisinde güçlendiler, kendilerinde güç vehmedenler “Hakk’ın karşısında” el bağladılar. Mazlumlar, senin şefkat ve merhametinde huzur ve tevazu buldular; zâlimler, senin heybetinle titrediler. Tebessümün, kimsesizlere cesaret verirken, mübarek alnında kabaran damarlar zâlimlerin ödünü koparıyordu.

Sen, ‘irtihalinden sonra, bana selâm gönderdin, onu bana ulaştırırlar” diye buyurmuştun. Sana “yağmur taneleri sayısınca”, “ağaçlardaki yapraklar miktarınca”, “denizlerdeki su damlaları kadar” selâm sunuyoruz.

Sana, ne kadar muhtaç olduğumuzu biliyorsun. Sen “âlemlere rahmet olarak” gönderilensin, bizi terk etme, “İçimizdeki **beyinsizler yüzünden bizi de kahreder misin?**” diyerek Yüce Allah’a yalvarmamızı, bize sen öğretmedin mi?

Evet, Sevgili Peygamberimiz, seni, çok, hem pek çok özledik. Şu anda mazlum, mağdur, zelîl ve perişan düşen ve sayıları bir milyara varan İslâm Dünyası’nın acıklı durumunu elbette görüyorsun. Ey mânâ âleminin Sultan’ı bizim için Allah’a duacı ol; ne olursun bizden davacı olma!

İBADET, UBUDİYET VE UBÛDET

Tasavvufta aynı kökten üretilmiş üç kavramdır, bunlar. Üçünün de sözlük mânâsı: kulluk, itaat etmek ve alçak gönüllü olmak...

İbadet: “İlm-i yakînî” içinde, dînin zahir ölçülerine bağlanarak Yüce Allah’a yönelmek, “Nefs-i emmare” ile mücadele ederek onu ilâhî emir ve ölçülere itaat ettirmek iradesi... Bir bakıma “müminlerin avamına” mahsus bir hal...

Ubudiyet: “Ayn-ı yakînî” içinde yücelmiş seçkin müminlerin, Hakk’a tam bir yönelişi ve itaati... Bununla birlikte, kendinden sadır olan ibadetlere “eksiklik” gözü ile bakmak ve murakabeden doğan haller... Üstelik, bütün bunları, kaderin bir ifadesi olarak görmek...

Yüce Allah'a lâîk olduğu biçimde ibadet edememenin derin hüznü ile dopdolu olmak...

Ubûdet: “Hakk-ı yakînî” erbabına mahsus... Müşahede ehlinin işi... Miraç Gecesi'nde Allah'ın Sevgilisi ve İnsanoğlunun Efendisi bu hal ile şereflendi. O'ndan sonra, seçkinlerin seçkini durumunda bulunan bazı müminler; O'nun tufeylisi olarak bu hallerden pay aldılar...

İslâm'da “kulluk”, Yüce Allah'tan başkasına kulluk etmemek, O'ndan gayrı ilâh tanımamak, her türlü açık ve gizli “şirk”i reddederek, Allah'a iman konusunda, insanın varabileceği en üstün mer-tebe olan “Yakîn”in kazanılmasına çalışmaktır. İslâm'da “tasavvuf” da budur. Dinimizin temelini teşkil eden “Kelime-i Tevhid”, yani “Lâ ilahe illallah, Muhammedün resûlullah” cümlesi bu sırrı ihtiva eder.

Bu konuda İmam-ı Rabbanî Hazretleri buyururlar ki: “Mübarek ‘lâilâhe illallah’ sözü insanın içindeki ve dışındaki bütün sahte mabutları kovduğu için, nefsi temizlemekte, en faydalı ve en tesirli ilâçtır. Tasavvuf büyükleri, nefsi tezkiye etmek için, hep bu cümleyi seçmişlerdir”. (Mektubat, 52. Mektup).

İnsanoğlu, fitratı icabı, Allah'ı aramakta ve maalesef çok kere, kendi idrak ve tasavvurunu “sahte mabutların” ve “sahte tanrıların” tasallutundan kolay kolay kurtarama-maktadır. Onun için İslâm büyükleri, insanoğluna “Allah'ın varlığını ispat ve tasavvur etmek” yerine, idraklere ve vicdanlara musallat olan veya musallat edilen “sahte mabutları ve tanrıları”, eline “lâ” süpürgesini alarak yıkıp at-mayı ve bu suretle arınmayı tavsiye etmişlerdir.

Allah'a giden yol böylece açılır. Nitekim, insanoğlu, “sahte tanrı-ları” ve “putları” kıra kıra Allah'a doğru akmaktadır. Memnuniyetle belirtelim ki, bütün tarihi boyunca beşeriyet, Şanlı Peygamberler dizisinin yüce tebliğlerini kavradıkça, vaktiyle yonttuğu ve vehmettiği bütün “sahte tanrıların enkazını” zamanın çöplüğüne boşaltmaktadır ve boşaltmaya devam edecektir.

Bu konuda yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurulmaktadır: **“Allah ile birlikte başka bir ilâh edinme ve ona tapma. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O'nun zâtından başka her şey helak olucudur. Hüküm O'nundur ve siz ancak O'na döndürülüp götürüleceksiniz”.** (el-Kasas/88).

TASAVVUFTA “HAL” KAVRAMI

Tasavvuf “hal ilmidir” demişlerdir. Bilir bilmez, herkes bu sözü —hal sözünü— kullanır durur. Oysa, tasavvufta “hal”, kulun bir gayreti ve kastı olmaksızın, katıksız bir ilâhî bağış olarak kalbe inen ve gelen sevinç, hüznün, darlık, genişlik, şevk ve heybet mânâlarıdır.

“Hal” ile “Makam” kavramları arasında fark vardır. Bir bakıma, “makam”, cehd ve riyazetle elde edilmiş bir kazanç ise, “hal” de doğrudan doğruya ilâhî bir bağış... Hemen belirtmek gerekir ki, “makam sahibi” makamında sabittir de “hal sahibi” sürekli olarak renkten renge girendir. Zünnûn da “hal”’in —sürekli olarak— zevale maruz kaldığını söylemiştir. Birçok tasavvuf büyüğü, “hal”’in şimşek gibi bir parıldamadan sonra, “zeval karanlığına” gömüldüğünü belirtmişlerdir. Nitekim, Şeyh-i Ekber Muhyiddin Arabî, “Fütuhât” adlı kitabının 19. babında şöyle buyurur: “Hal, zatî bir varlığı bulunmayan, gelip geçici demek olan arazlara benzer. Varlığı zamanından başka, bir devamlılığı yoktur”.

Sevgili Peygamberimiz, bütün müminlere “Havf ile Reca” (Korku ile Ümit) arasında bulunmayı tavsiye buyurmuşlardır. Tasavvufta bu “hal”’in de dereceleri vardır. Bunlar, “Kabz ve Bast” (Darlık ve Genişlik) ile “Heybet ve Üns” (Çekinme ve Ülfet) halleridir. En üstte de “Celâl ve Cemâl Makamı”...

Kabz ve Bast: (Darlık ve Genişlik) halleri, “Havf ve Reca” menzilesini geçtikten sonra meydana gelir. “Kabz”, kalbinde, ilâhî bir azarlama ve tekdir hissi duyan “sâlik”’in (tasavvuf yoluna giren kimsenin) maruz kaldığı sıkıntı ve darlık halleridir. Bazen sâlik, bu hallerin sebebini bilmez; sadece şiddetli bir darlık ve sıkıntı hali içinde kıvrır. Bu durumda, yapılacak şey, “Kalbin dizginini Hakk’a teslim etmek” ve tevekkülle sabretmektir.

Bu halleri irade ile ortadan kaldırma gayreti ise hem boşunadır, hem edebe aykırıdır. “Bast”, yine sâlikten habersiz olarak görülen aşırı bir gönül ferahlığı, gülüp eğlenme meylidir. Bu halde bulunan sâlikin yapacağı şey, tam bir sükûnet ve metanetle edebe riayettir. Unutmamak gerekir ki, bu hal, “eşyanın köleliğinden” kurtulup kendisine kulluk etmemiz ve hür olmanın lezzetini tatmamız için ilâhî bir lütuftur.

Ne gariptir ki, bu hal, mutasavvıf için en tehlikeli andır. Edebî gözletmeyen niceleri, bu tuzakta helak oldular.

Heybet ve Üns: (Çekinme ve Ülfet) hali, “Kabz ve Bast”ın üstündedir. “Heybet”, bir kimsenin haşmetinden korkup çekinme halidir. “Üns” ise, onun mukabili olup ülfet ve alışkanlık mânâsına gelir. “Heybet”, ilâhî huzurdan uzak kalmak korkusundan doğduğu halde, “Üns”, Hak ile uyanık olmak ve huzurda bulunmak halidir. Bu haller de uzun ve kısa sürelidir ve değişkendir.

Bu yolun büyükleri buyuruyorlar ki, “Heybet ve Üns” halleri, her ne kadar çok yüce ve üstün ise de geçici ve değişken oldukları için, yine de “kemâlde eksik”tirler. Bunun da üstünde bir “Celâl ve Cemâl Makamı” vardır ki oraya ancak, Yüce Allah’ın lütfü ve sebat-la varılır.

TASAVVUFTA “CEM” VE “FARK” MAKAMLARI

Bu iki kavram, yani “cem” ve “fark” kelimeleri birer tasavvuf istilahıdır. Tasavvuf yoluna girmiş ve biraz mesafe almış evliyanın ulaştığı ilk müşahedeler ile ilgili mertebeleri ifade ederler.

Varlık âleminde “yaratılmışları” müşahede ve ispat etmek “fark”, yine aynı âleme bakarak “Yaradanı” müşahede eder gibi ispat etmek de “cem” “makamına ait birer işarettir. Bu konuda tasavvuf büyükleri buyurmuşlardır ki, “Halkın ispatı fark yahut tefrika babındandır, Hakk’ın ispatı da cem’ nîmetindendir. Her ikisi de sâlike gereklidir”.

Bu yolun öncülerine göre, “fark ve ayrılık” noktasını kaybeden sâlikin “kulluğu” ve “cem’i” olmayan sâlikin de “marifeti” muteber değildir. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in Fatıha süresindeki “Yalnız sana kulluk ederiz” âyeti “fark makamına” ve aynı âyetteki “Yalnız senden yardım dileriz” ifadesi de “cem’ makamına” işaret eder.

“Fark makamında” bulunan sâlik, kendi cehd ve gayreti ile Allah’a ibadet ettiğini idrak ederken, “Cem’ makamında” bulunan sâlik, bu işleri, hep Yüce Allah’ın eşsiz fazlından bilir.

Bütün bunların ötesinde ve üstünde, tasavvuf büyüklerinin “Cem’in cem’i” diye tâbir buyurdıkları bir makam daha vardır. Bu büyüklerle göre, topyekûn yaratılmışı, Yüce Allah ile kaim gören sâlik “cem’ makamı”ndadır.

Oysa, tevhidin müşahedesinden gözleri kamaşarak şaşkınlığa uğrayan arifin, Hakikat Sultanı’nın her yanı kaplaması ile O’ndan

başka hiçbir şeyin varlığını hissetmemesi de “Cem’in cem’i” makamı...

Anlaşılabacağı üzere, “Cem’in cem’i makamı”, büsbütün tükenmek ve yok olmak halidir ki, Allah’tan başka her şeyden kesilmek ve Allah’ta fâni olmak derecesinde O’nu hissetmektir.

Yine tasavvuf büyüklerine göre, bu yüce halin üstünde, “ikinci fark” tâbir edilen bir makam daha vardır. Bu da “fenaya ermiş zâtın”, farzları yerine getirirken “istiğrak” halinden “şuur haline” gelmesidir ki, böylece, dînî mükellefiyetlere ehil ve muhatap olur. Bu mânâda uyanıklık ve şuur haline dönmek, “nefsin hazzı” için değil, Allah içindir

Böyle bîr uyanıklık ve şuur halinde bile velî, nefsini, ilâhî marifet dairesinde düşünür, kendini eşsiz ilâhî kudreti ile yoktan var eden ve meydana çıkaranın, fiil ve hallerini de mutlak ilim ve iradesi ile tasarruf ve takdir edici olanın, ancak Allah olduğunu, aynı ile müşahade eder; “Mutlak Bir” olan Zâtı, masivadan, yani O’ndan gayrı olan her şeyden alâkasızlık içinde, tam bir tenzih ve tecritle mülâhaza eder.

İşte, bütün bunlardan dolayıdır ki, bu makama, “ilm-i mutlak”, “hazret-i cem” “ ve “hakikatlerin hakîkatı” dendiği gibi, kendisinde, ilâhî isim ve sıfatların yerleşmesi, hakikat ve mahiyetlerin gizlenmesi sebebi ile “Cem’in Cem’i” de denmiştir,

TASAVVUFTA “FENA” VE “BEKA” MERTEBELERİ

Tasavvuf dendiği zaman, hemen herkesin aklına gelen “fena” ve “beka” kavramları, çokça kullanılmasına rağmen, en az anlaşılan istilahlardır.

Oysa, tasavvuf büyükleri, bu tâbirlerle sâlikin, kötü vasıflardan arınarak, iyi ve güzel sıfatlara ulaşip hayat bulmasını ifade etmek istemişlerdir. Onlar, “fânî” tâbiri ile “kötülükleri yok etmeyi” ve “beka” tâbiri ile de “iyilikler ile var olmayı” kastederler.

Kolayca müşahade edileceği üzere, dünya ölçüsü ile kötü bilinen fiilleri bırakanlara “şehvetinden fânî oldu” dendiği gibi, dîn ölçülerine bağlanarak kötülüklerden sakmanlara da “rağbetinden fânî oldu” derler.

Bunun gibi, gizli düşmanlık, kıskançlık, cimrilik, kırgınlık, böbürlenme, kendini beğenme gibi kötülüklerden nefsini kurtaran

zâta “kötü ahlâktan fânî oldu” denir. Bu, aynı zamanda, “kötü ahlâktan fânî olanın, iyi ve güzel vasıflar ile ‘bekâ’ya ulaştığını” ifade etmek demektir.

Tasavvuf büyüklerine göre: “Bütün hüküm ve iradelerin kullanılması, İlâhî Kudret’in cereyan ettiğini müşahede eden sâlik için, ‘O hüküm ve iradelerin halktan doğduğunu zan ve tahminden fânî oldu’ denir.

Böylece de hükümlerin Allah’tan başkasından doğduğu vehminden fânî olan sâlik, Hakk’ın sıfatları ile baki kalır”. Yani, velî, hakîkat sıfatları ile kuşatılmış olarak Allah’tan gayri her şey demek olan “yabancılar âlemi”nden taştan her tezahürü, bir gölge gibi müşahede edebilse, “halktan fânî” ve “Hak ile baki” olduğunu hisseder.

Öte yandan “fena ve bekâ”nın da mertebeleri var... Bunlar erbabınca bilinen ve yaşanan “kalp, ruh, sır, hafî ve ahfâ” dereceleridir.

Tasavvuf büyüklerine göre, “Dikenli bir ağacın dikenlerini, âdeta, elle soyarak kadar çileli olan” bu makamların, ileri derecesine varmış olan “kâmil zât”, gavsîyet, kutbiyet, ferdiyet, kayyumîyet, hilâfet ve imamet şereflerine ulaşır. Bütün mesele, nübüvvet ve vilâyet yolunun ışığında yürümekte, o yolun usûl ve inceliklerine uymakta ve yüksek kemâl derecelerine nüfuz etmekte...

Bununla birlikte “fena ve beka” mertebelerini üç derece halinde toplayıp özetlemek mümkün görünüyor. Bunlar, sırası ile:

1. Derece: Sâlikin, kendi nefsinden ve sıfatlarından fenaya ermekle, Hakk’ın sıfatları ile bakî kalmasıdır.

2. Derece: Sâlikin, kendi idrakini bir sis gibi örten perdeyi aralayarak “tevhid sırrı” içinde Hakk’ı müşahade ederek O’nun sıfatlarından fânî olmasıdır.

3. Derece ise, velînin, Hakk’ın varlığında tamamı ile tükenip yok olmak hasebiyle, fenanın şuhûd ve şuurundan da fânî olmasıdır.

İster misiniz? Bu noktada, meşhur Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri’nin tasavvuf konusundaki bir sözlerini yeniden hatırlayalım. O, buyurmuştu ki: “Tasavvuf, Hakk’ın seni sende öldürmesi ve kendisi ile diriltmesidir”.

İşte tasavvufta “fena” ve “beka” bu demektir.

ŞERİAT, HAKİKAT VE MARİFET

Her ilmin kendine mahsus bir dili, yani “temel kavramları” vardır. Tasavvufu anlamak için, bu sahada kullanılan “istılâhları” da bilmek gerekir. Aksi halde, bu yolun öncüleri tarafından ortaya konan hikmetleri anlayıp idrak etmek çok güçleşir. Esasen, sahanın çetinliği, biraz da buradan gelmektedir. Meselâ, mutasavvıf, “Şeriat”, “Hakîkat” ve “Marifet” derken, ne demek istemektedir? Bunu çok iyi bilmek ve ona göre yorum yapmak mümkündür.

Bir tasavvuf mütehasşısına göre: “Şeriat, kulluk vazifelerine sınıklı sarılma işinden ve Hakîkat de Ulûhiyet’in müşahedesinden ibarettir. Şeriat ile teyid edilmeyen hakîkat, reddolunmuş ve kabul dairesinden atılmıştır. Bunun yanında, hakikate bağı olmayan şeriatın da yerine gelmesi muhaldır.

Şeriat, halkın mükellefiyetini, Hakîkat de halkın tasarrufunu belirtir. Şeriat, O’na ibadet, Hakîkat O’nu müşahededir. Şeriat, emr ile kaim, Hakîkat, kaza ve kaderi gösterici, her şeyden gizli ve her şeyden açıktır... Yani, bir bakıma, Şeriat emr ile yapılması gerekli kılındığı yönünden Hakîkat ve Hakîkat de Allah’ın marifetini bilmekle memur kılınmak açısından Şeriat’tır.”

Yine aynı kaynaktan öğrendiğimize göre: “Bir tasavvuf istılahı olarak Marifet, ilâhî isim ve sıfatları bilmek, Allah için, bütün kötü ahlâkı ve kötü neticelerini yok etmek, böylece arındıktan sonra, ihlâs kapısından asla ayrılmamak, sürekli bir ‘kalbî itikâf’ta bulunmak ve her halde

Yüce Allah’a sadakat ve doğruluğu vazife edinmektir. Marifet’e erişen kişide, nefsin bütün endişeleri, vesvese ve vehimleri kesilmiş olur. Marifet, dış dünya muhabbetine davet eden, his ve düşünceleri duymayan kişilerin sıfatıdır.”

“Marifet’in, belirtilerinden biri, marifet sahibinde ilâhî bir heybetin meydana gelmesidir ki, kimin marifeti artarsa, heybeti de o nispette artar.

İlim, sükûnet ve rahatlık sebebi olduğu gibi, marifet de istikrar ve huzur sebebidir. Marifeti yükselen sâlikin, istikrar ve huzuru da artar..”

Milâdî 1318 ve 1389 yılları arasında yaşayan büyük velî ve mutasavvıf Bahaeddin Buharî Hazretleri, Şeriat, Hakîkat ve Marifet

yolunun büyük öncülerinden biridir. Bütün hayatı boyunca Resulullah'ın sünnetine uygun olarak yaşamış ve ondan asla taviz vermeksizin, Hakikat ve Marifet ufkunda bir güneş gibi parlamıştır.

Bahaeddin Buharî Hazretleri, “Zahirde halk ile, batında Hak ile bulunmak” ölçüsü içinde, büyük bir tevazu, sükûn ve huzur sahibi olmasına rağmen, kendisini görenler, onun heybetinden ürperirlerdi. Hattâ, bazıları, onun bu halini kavrayamaz, “kibir” zannederdi. Talebeleri, bir gün kendisine şöyle dediler: “Efendim, biz sizi tanıyor, tevazu ve mahviyetinizi çok yakından müşahede ediyoruz. Fakat, bazıları, sizden taşan heybeti kibir sanıyorlar. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?”. Verdikleri cevap şudur: “Onlar, bizde kibri değil, Kibriya'yı gördüklerini bir anlasalar!..”

İşte marifet sahibinin hali!..

TASAVVUFTA “KERAMET” KAVRAMI

“Keramet”, sözlük mânâsı itibarı ile “ikram” demektir. Tasavvuf dilinde ise “Salih bir müminden, âdet dışında meydana gelen şeylerdir”.

Bazıları, “kerameti”, velîlik şartı sanırlar; oysa, bu zan doğru değildir. Hattâ, aksine, bazen, halleri hiç de uygun olmayan kimselerden de “âdet dışı” şeyler zuhur edebilir. İslâm'da bunlara “sihir” ve “istidraç” adı verilir.

Görüldüğü gibi, “keramet” velîlik şartı olmadığı gibi, “âdet dışı” olan işler de daima “keramet” olarak adlandırılmaz. Kesin olarak bilmek gerekir ki, “keramet”, dîn ölçülerine uygun amel işleyen kimselerde ortaya çıkan ve yine “dîn ölçülerine” aykırı düşmeyen fevkalâde şeylerdir.

Velîden zuhur eden keramet, tabi olunan peygamberin mucizesidir. Tasavvuf büyüklerine, meselâ Muhyiddin-i Arabî Hazretlerine göre, “keramet” iki türlüdür:

Birincisi: Dünya'daki ve Kâinat'taki maddî oluşlara ve Rabbanî ilim ve marifetlere taalluk eder. Bu kerametler, hislere hitap etmiş olup halkın bildiği cinsten fevkalâdeliklerden ibarettir. Kalplerdeki gizli düşünceleri okumak, suda yürümek, insanların gözlerinden kaybolmak, duası süratle kabul olunmak... gibi...

Bu cins kerametler, sihir ve istidraçla karışabilir. Bunun için, kerametın doğruluk ve meşruluk ölçüsü, her doğrunun mihengi olan

“dînî emirler”dir. Bu emir ve ölçülere aykırı düşen “âdet dışı” olayları sihir ve istidraç olarak değerlendirmek gerekir.

İkincisi: “Manevî keramet” olup dîn ölçüleri içinde, Sevgili Peygamberimiz’in ahlâkî ile ahlâklanmaktır. Böyle olunca keramet, dînî emir ve ölçülerine titizlikle uymak, her türlü ahlâkî düşüklük ve kötülüklerden kaçınmak, vaktinde edâ edilmesi gerekenleri zamanında yerine getirmek, ilâhî ibadet ve taate koşmak, kalbini her türlü kîn, yalan ve yanlış düşünceden arındırmak, kendi nefsinde ve topyekûn eşyada ilâhî hukuk ve kul haklarına riayet etmek, hayatın her safhasında, yemesinde, içmesinde, uyumasında, çalışmasında velhasıl bütün giriş ve çıkışlarında edep ve huzur ölçülerine uymak ve ince ölçülere bağlanmak...

Ayrıca bilinmelidir ki, bütün harikuladelikler, ya isteyerek, iradî olarak zuhur eder veya istemeyerek, irade dışı meydana gelirler.

İhtiyarsızca meydana gelen keramet sahibi, öylesine ürperir ve mahcup olur ki, bir kadının, halk arasında, hayızlı çamaşırının apaçık gösterilmesinden utandığı kadar, o da arkadaşları arasında, o derecede utanır ki, nefsinin gizlemeye cebreder.

İhtiyarî olarak meydana gelen keramet ise, eğer dîn için faydalı olacaksa, izharı caizdir. Eğer dîn için bir faydası yoksa, asla gösterilmesine teşebbüs edilmez. İlim ve marifetlere dair kerametler, birer Kur’ân mucizesi olarak her zaman açıklanabilir. Bütün mesele, dîne faydalı olup olmamakta...

ÇAĞDAŞ İNSAN VE İSLÂM

Bu başlık altında, “günümüz insanı” ile “İslâm” arasındaki münasebetleri gündeme getirmek istiyoruz.

Evet, bütün mesele ve bunalımları ile “günümüz insanı”nın durumu nedir? İslâm, “şekil ve muhtevası” ile, “zahir ve bâtını” ile “çağdaş insana” nasıl bir mesaj vermektedir? Bütün bu sorulara cevap arayacağız.

Ancak, kimdir “çağdaş insan”? Önce, bunu bilmek zorundayız.

Şu anda, yeryüzünde yaşayan bütün insanlara “çağdaş” diyebilir miyiz? Sadece, kaderin bir cilvesi olarak zamanımızda dünyaya gelen milyarlarca aç, sefil, hastalıklı, cahil, her türlü maddî ve manevî imkândan mahrum, tam veya yarı sömürge hayatı yaşayan çeşitli ırktan insanları “çağdaş” olarak görmek elbette doğru olmaz.

Hayvanî hayatın biraz üstünde, yaşama savaşı veren “nefsini” ve “neslini” korumak içgüdüsü içinde çırpınan bu kişi ve toplumların, 20. ve 21. yüzyıllarda yaşıyor olmaları, onları, “çağdaş” yapmaz, ancak “zamandaş” kılar,

O halde, tekrar soralım: Kimdir çağdaş insan?

Yukarıdaki tabloyu ters çevirirsek, acaba “çağdaş insana” ulaşabilir miyiz? Yani, “çağdaş insan”, tok, müreffeh, sağlıklı, kabiliyetleri ölçüsünde eğitilmiş, günümüzün maddî ve manevî bütün imkânlarından faydalananabilen hür ve bağımsız bir toplumun üyesi olan kimse midir?

Hemen sorulabilir. Yeryüzünde, gerçekten böyle bir toplum var mıdır? Varsa, bütün fertlerini, yukarıda sözünü ettiğimiz ölçüler içinde geliştirerek mutlu kılan toplumlar hangileridir? Yoksa, böyle bir toplum yoktur da tasavvur mu edilmektedir? Yani, “çağdaş insan”, bir “vakıa” mıdır, bir “mefkure” midir?

Bugün, “çağdaş insan”dan söz edilirken, genellikle Batı Avrupa toplumları akla gelmektedir. Görülen odur ki, gelişmek ve çağdaşlaşmak isteyen “diğer grupların hedef ve özlemi, bu Avrupa ülkelerine benzemek ve orada yaşayan insanların standartlarına ulaşmaktır.

Gerçekten de şu veya bu sebeplere bağlı olarak Batı Avrupa Ülkeleri, son üç asırda, büyük ilmî ve teknolojik hamleler yaptı, çok güçlendi. Bu gücünü, fakir ve geri kalmış toplumlar aleyhine kullanarak zenginleşti. Kendi halkına, artan imkânları nisbetinde, refah ve güvenlik sağladı. Kendi müesseselerini çok güçlendirerek ve diğer milletlere telkin ederek hâkimiyet sahasını genişletti. Böylece, Batı Dünyası, “madde plânın”da üstünlüğünü kabul ettirdi. Hattâ, kendisi inanmasa bile tarihî değerlerini, inanç ve örfünü, emperyalizmine hizmet ettirdi. “Mânâ”yı bile “madde”nin hizmetine soktu. Meselâ, “kilise”, artık bir mabetten çok, emperyalizme öncü güç ve misyoner yetiştiren bir kaynak itibarı edildi. “İman”ın yerini “kaba pragmatizm” aldı. W. James’in tâbiri ile “Şayet faydalı olacaksa niye Tanrı’ya inanmasınlardı”. Yani, başta Amerikalılar ve Anglosaksonlar olmak üzere, bütün Batı Dünyası için “tanrı” kavramı yerini “fayda” fikrine bırakıyordu. Manevî sevgi ve alâkaların yerini maddî menfaat ve alâkalar alıyordu. Mutluluk “maddî aşklara” bağlı idi. Hayatı biçimlendiren iki temel değer vardı: “Açlık ve seks”... İnsanın insana, insanın hayata, insanın kâinata bakışını, bunlar yönlendirmeli idi. Kapitalisti ile, komünisti ile,

liberali ile bütün “aydınlar”(!) artık bu çizgide yürümeli idi... İlericilik ve gelişme bu demektir.

Oysa, müşahedeler gösterecekti, bütün bunlar, insanoğlunu, mutlu kılmamış, aksine cinnetin eşğine getirip bırakmıştı. Şimdi, nükleer tehdit altında ecel terleri döken, uyuşturucu maddelerde huzur ve sükûn arayan, çılgın bir müziğin eşliğinde çırpman, alkol ve zehirlerle düşünme gücünü iptal etmeye çalışan, bir “fırar mekanizması” içinde “hayvanî hayata” özlem duyan bir insanlık var artık.

İşte, bu insanlık âleminin, topyekûn İslâm’a ne kadar muhtaç olduğunu görmek gerek...

İNSAN, HAYVAN STATÜSÜ İÇİNDE İNCELENEMEZ

Bütün canlıların hayatında “kendini” ve “soyunu” korumak ve devam ettirmek “icgüdüsü”, açık veya gizli bir şekilde, varlığını kabul ettirir. Hiç şüphesiz “insanlık âlemi” de bu kayıttan müstesna değildir.

Fert ve cemiyet olarak insanoğlu, bütün tarihi boyunca, bunun mücadelesini vermiş ve bugünlere ulaşabilmiştir. Bu açıdan bakınca, insanın hayatında “açlık” ve “seks” motivinin oynadığı önemli rolü, inkâr ve ihmal etmeye imkân yoktur. İnsan da diğer canlılar gibi, fizyolojik mânâda “doymaya”, güvenli ve sağlıklı bir “üreme vasatı” oluşturmaya mecburdur.

Diğer canlıların hayatında, bu motivleri, yine “mekanik içgüdüler” kontrol ve tanzim eder. Fakat, durum, insanoğlu için aynı değildir. İnsan, zeki, şuurlu ve iradeli bir canlı varlıktır. O, mekanik içgüdülerden çok hayatını “şuurlu tercihler” ile kontrol ve tanzim etmek zorundadır.

Bu sebepten olacak insanın hayatında —hayvanlar âleminde görülmeyen— bir dînî, ahlâkî, hukukî ve bedîî “değerler sistemi” vardır. İnsan, kendini bunlardan müstağnî saydığı andan itibaren “başıboş” ve “kaotik” bir çalkantının içine yuvarlanır. Hayvanî hayattan daha aşağı bir bayağılığa düşer; kontrolsüz kalır.

Hemen belirtelim ki, zahirî ve bâtinî yönleri ile İslâm, insanı, bu duruma düşmekten korumak ister. Hayatı, sadece “maddî doyum” olarak değerlendirmek ve başıboş kalmak isteyen insanı, kendi gerçekçi ölçüleri içinde disiplin altına alır. İnsanı, insanın tabiatını

ve onu güden motifleri, asla inkâr etmeksizin, manevî, ahlâkî, hukukî ve bedîî değerlerle dengeler. İnsanın da “başiboş” olamayacağına ısrarla ortaya koyar.

Helâl-haram, meşru-gayrimeşru demeden maddî ve fizyolojik doyum arayanları ve buna güya “özgürlük” adını vermeye çalışanları, belli “hadler” içinde kalmaya mecbur eder. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm, “özgürlük” narası basarak başiboş yaşamayı isteyenleri şöylece teşhir eder: “İnsan, kendini, başiboş bırakılacak mı sanır?”. (Kıyamet/36).

Öte yandan, insanoğlu, hayvandan farklı olarak çok zekidir. Hayvanların idraki, eşyaya yapışıp kaldığı ve müşahhas olayları aşmadığı için, ilkel ve statik bir hayatı zarurî kılar. Görebildiğimiz kadarı ile sadece insandır ki, “maddeden mânâya”, “müşahhasan mücerrede”, “tek tek olaylardan genel kanunlara”, “sebeplerden neticelere”, “eserden müessire”, “yaratılmışlardan Yaradan’a”, “çoktan Bir’e”, “çirkinden güzele”, “kötüden iyiye”, “yanlıştan doğruya”, “zulümden adalete”, “esaretten hürriyete”, “vahşetten medeniyete”, “tabiattan kültüre” tırmanabilmektedir.

Evet, kesin olarak iddia ediyoruz ki, insanın bu “tecrîd” ve “tamim” gücünü inkâr ve ihmal ederseniz, geriye yalnız vahşî ve yabanî zeki bir hayvan kalır. Esefle belirtelim ki, şimdi, bütün dünyada, bu korkunç canavarın doğması için ne lazımsa yapılmaktadır.

Dînî, ahlâkî, hukukî ve bedîî değerlerden sıyrılmış veya onları inkâr ve ihmal etmiş bir insanlık âlemi, kendi kendini yemeye hazırlanan korkunç bir canavara dönüşmek üzeredir.

Hayatı, sırf maddî fizyolojik doyumdan ibaret sanan, insanların, sadece “ekmek” ve “seks” ile mutlu kılınacağını uman, her türlü siyaset ve felsefe, er geç hüsrana uğramıştır, uğramaktadır ve uğrayacaktır.

İnsanlık tarihini bu açıdan inceleyenler, ister istemez, yüce peygamberler silsilesinin bu konudaki haklılığını teslim edeceklerdir.

İnsanı, insan statüsü içinde tutmak ve yüceltmek isteyen peygamberlere binlerce selâm...

İNSANIN İÇ SIKINTISI VE TASAVVUF

Ehl-I Sünnet ve'l Cemaat Yolu'na bağlı mutasavvıflar, insanın, zaman zaman, bir "iç sıkıntısına" maruz kaldığını görmüş ve buna "kabz hali" adım vermişlerdir.

Psikologlar, insandaki bu ruh haline "angoise" (derin iç sıkıntısı) derler. Bu kavram, "inşirah" (ferahlama) ve "bast" (darlıktan genişliğe çıkma) hallerinin zıddıdır.

İnsanlık tarihini inceleyenler, fert ve cemiyet olarak Âdemoğulları'nın sürekli olarak "bunalım"dan şikâyetçi olduklarını görmüşlerdir. İnsan, karnı tok ve sırtı pek iken de böyledir. Yani, "bunalım", insanın ikiz kardeşidir. Bu sebepten olacak, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyrulur: **"Biz, insanı, muhakkak, bir sıkıntı içinde yarattık".** (el-Beled/4).

Mutasavvıflar, insanın bu "iç sıkıntısının", onun, kendi "Ten kafesine" sığmayışından ve Âdemoğullarının sonsuzluğa özlem duyan ruhunun derinliklerinden kaynaklandığını görmüşlerdir.

Gerçekten de insandan başka bütün canlılar, "kendilerine yettikleri" halde, insanın organizması insana yetmemektedir. Yine, bütün canlılar, tabii çevreleri ile yetindikleri halde, insanlar, bununla yetinmemekte, kendilerine yepyeni bir çevre hazırlamaya çalışmaktadırlar. Her şeyi "maddî açlık" ve "maddî aşk" ile açıklamaya çalışan materyalistler, insanın, bu "manevî açlık" ve "manevî aşk" ihtiyacını inkâr ve ihmal ettiklerinin farkındalar mı?

Hayvanlar, fizyolojik mânâda "tokluk" ve "tatmîn" aramanın üstüne çıkamadıkları ve organizmalarını aşamadıkları için "aşağı seviye"de kaldılar. Oysa, insanı, insan yapan şey, "manevî açlık" ve "ruhî itmînân" arzu ve iradesidir. Müşahedeler göstermektedir ki, kültür ve medeniyetlerin doğuşunu hazırlayan bu beşerî gerçeklerdir. Kolayca anlaşılabacağı üzere, biz, fizyolojik motivlerimizi ve değerlerimizi asla inkâr ve ihmal etmiyoruz, ancak, bunların, beşerî kültür değerlerinin doğuşunu izaha yetmeyeceğini belirtmek istiyoruz. İnsanın manevî yönünü inkâr ve ihmal edenlerin yanıldıklarını göstermek arzusundayız.

İnsanın kendi organizmasını, bir "ten kafesi" ve içinde yaşadığı sınırlı dünyayı, bir "mahbes" gibi görmesi, tabiatı icabıdır. İnsanın ruhu, "sonsuzluğa" ve "ölümsüzlüğe" vurgundur. Onun bu ruhî

özlemlerine cevap vermezseniz “bunalır”, büyük “sıkıntıya” düşer ve “huzur”dan uzaklaşır. Yani, Allah’a yol bulamayan insan, kendini zindanda hisseder. Nitekim, çağdaş psikanalistler ve psikiyatrlar isbat etmişlerdir ki, insan, Allah’tan uzaklaştıkça ve “dînî tecrübeye” yabancılaştıkça daha fazla bunalmaktadır.

Ne gariptir ki, insan “dünyaperest” oldukça, daha fazla “sıkıntıya düşmekte”, madde karşısında ihtirasları büyümekte, açlığı artmakta, deniz suyu içerek susuzluğunu gidermek isteyen kimseye dönmektedir. Neticede, bu hırs, onu tüketmektedir. Oysa, kendini, yüce değerlere adayan kişi ve grupların huzur ve mutluluk içinde yüceldikleri görülmektedir. Yüce ve mukaddes Kur’ân-ı Kerîm’de buyurulduğu üzere: “Kalpler, ancak, **Allah’ı anmakla tatmin olur**”. (er-Ra’d/28). İşte, tasavvuf, bu sırra ulaşma...

İNSANIN STATÜSÜ

Müşahedeler göstermektedir ki, dünyamızda yaşayan bütün canlılar “hallerinden memnundurlar”, halinden şikâyet eden de sadece insan...

Çocukken düşünürdüm, şu kaplumbağalar, neden daha hızlı yürümenin yollarını aramazlar da böyle saatlerce, ağır aksak yüzüstü sürünürler? Bu durum onları sıkırmaz mı? Hele solucanlara ne kadar acırdım. Nemli toprağın içinde, yarı uyuşuk ve çamur yutarak yaşamaları ne korkunç... Velhasıl, bütün hayvanlar böyle... Her birinin yaşaması bana bir dram gibi gözüktü. Kendimi, onların yerine koyar ve boğulur gibi olurum; insan olarak yaratıldığım için yüce Allah’a şükrederdim.

Evet, evet, yalnız insandır ki, halinden memnun değil ve “statüsünden” razı değil... Böyle olduğu içindir ki, hem kendini, hem de çevresini kritik edip değerlendirebilmektedir.

Her şeyden önce insan, kendi organizmasının, kendine yetmediğini hayretle görmektedir. Meselâ, insan, gözlerinin sınırlı imkânları ile yetinmemekte, onu, çeşitli âletlerle tamamlayarak “mikro-kozmoz”un ve “makro-kozmoz”un derinliklerine dalmak istemekte, sonsuzlukları keşfetmek için çırpınmaktadır.

Yine insan, kulaklarının sınırlarını kırarak sonsuzlukları dinlemek ve ötelerin ötesinden ses almak istemektedir. Tıpkı bunun gibi, saatte beş kilometre olan “adale hızını” gülünç bulmakta, önce

rüzgârlarla yarışa çıkmakta, sonra “ses duvarını” aşmayı başarmakta ve şimdi de “ışık hızını” özlemektedir.

Öte yandan insan, içinde yaşadığı tabiatı ve coğrafyayı da olduğu gibi benimsememekte, onu, kendi sübjektif yapısına uydurarak yepyeni bir kültür ve medeniyet çevresi oluşturmaya çalışmaktadır. Kısacası, insan, bu dünyaya “kritikçi”, “müdahaleci” ve “yeniden inşa edici” bir karakterle gelmiş olduğunun farkındadır ve bu haliyle “Allah’ın yeryüzündeki halifesi” olmak şerefini taşımak zorundadır. Bu sorumluluğu idrak edenler de sadece ve ancak ‘Allah’tan başka ilâh yoktur” diyenler.. Allah’tan gayrı ilâh edinenlerse bu şereften mahrum...

Görünen odur ki, insan, “sınırlı” yaratılmış ve fakat “sonsuzluğa” vurgundur; “yaratıktır” ve fakat “Yaradan’ı” özlemektedir. Yine, insanın içinde, organizmasını aşan bir potansiyel var.. İnsanı, insan yapan bu “ruhî potansiyel”dir. İnsan, belki, maddesi ile pek önemsiz olabilir, lâkin taşıdığı ruhu ile pek muhteşemdir.

Materyalistler, kim bilir, hangi kompleksin etkisinde kalarak, insanın bu yapısını ihmal ve inkâr ederek, onu madde ile yetinmeye zorlamaktadırlar. Yine onlar, insanın “ruh dünyası” üzerinden bir kezzap gibi geçerek onu, “tanrıtanımaz” ve “yetenekli bir hayvan” statüsü içinde hapsederek karın tokluğuna çalıştırmak istemektedirler. İnsanın insanlığını, inkâr ve ihmal ederek, onu sadece hayvanî içgüdüler içinde değerlendirmeye kalkışan materyalistlerin, bir de kendilerine “Hümanist” demeleri, ne kadar komik düşmektedir.

İNSANIN DÜNYASI

Bütün canlılar, “kendileri” ve “çevreleri” ile yetindiler; insan, hiç bir zaman ve mekânda bu tavrı göstermedi.

O, hem “kendinin” ve hem de “çevresinin” eksikliğine ve yetersizliğine inandı. Bu sebepten olacak, bütün tarihi boyunca, bir taraftan “kendini”, bir taraftan “çevresini” tamamlamak ve gönlünce biçimlendirmek için çırpınıp durdu. Kültür ve medeniyet değerleri böylece doğdu.

Gerçekten de insan, bu dünyada “bir yabancı” gibi... Hattâ, insanın ruhu bile organizmasına yabancı... Düşünün, insanoglu, zaman zaman, kendi organizmasını bir “kafes” gibi ve kendi dünyasını bir “mahbes” gibi hissedebilmektedir. Tasavvuftaki “ten kafesi” ve “dünya mahbesi” tâbirlerini hatırlayın. Hemen hemen,

düşünen her insan, bu hislerin farkındadır. Manevî sıkıntılarımızın ve bunalımlarımızın kaynağı, çok defa bu hislerdir.

Mukaddes Kitaplar, insanın, başka bir dünyadan yeryüzüne indirildiğini haber veriyorlar. İnsanın, bu dünyaya yabancılığı başka nasıl izah edilir bilmem? Esasen o, her an, bu dünyada “belli bir vakte kadar” garip bir “misafir” olduğunu, en yakıcı bir idrakle bilmektedir.

İnsanın iradesi ve dimağı, birbirine zıt iki dünyanın arasında sallanır durur. Çünkü, onun iradesini “çelen” ve “cezbeden” iki dünya var... Birinci dünya, faniliği temsil eder; güzelliklerle, iyiliklerle, doğruluklarla ve helâllerle bezenmiştir.

Hiç kimse inkâr edemez ki, Âdemoğulları, bütün tarihleri boyunca, kültür ve medeniyetlerini ölümsüzlük tavrı içinde ortaya koydular, daima güzeli, iyiyi, doğruyu ve helâl olanı aradılar. Lâkin, hayretle gördüler ki, kendilerini, yabancısı oldukları bir dünyanın çirkinliklerinden, kötülüklerinden ve yanlışlıklarından korumak pek kolay olmamaktadır. Hattâ, esefle belirtelim ki, pek çok kimse, çirkinlikler, kötülükler ve yanlışlıklar dünyasının bataklıklarında debelenmeyi marifet sandı ve bununla öğündü.

Yüce dînimiz İslâm’a göre, “Çirkin olan dünya”, bize “Allah’ı unutturan dünyadır”; buna “mâsiva” denir. Fakat, bize “Allah’ı hatırlatan” ve bizleri “güzele, iyiye, doğruya ve helâllere yönelten dünya” ise bir nimetler hazinesidir ve “mâsiva” olarak damgalanmaz. Bu dünyada sıkıntıdan ve bunalımlardan kurtulmak için, Allah rızası için çalışmak ve yorulmak gerekir. Unutmamak gerekir ki, dîn ve devlete, vatan ve millete hizmet şuuru içinde yapılan işler, insana bir ibadet huzuru verir. Boş durmak ise ıstıraptır. Şu halde, yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’in şu ihtarını sık sık hatırlayalım: “Boş kaldın mı hemen yorul”. (el-İnşirah/7). Gerçekten de “inşirah” (ferahlık) bulmanın tek yolu budur.

MUTLULUK BU MU?

“Mutlu İnsan”, halinden memnun ve geleceğinden emin kimse demektir. “Mutsuz insan” ise tersine, kendini, sürekli olarak tehlikede hisseden kimsedir; o halinden memnun olmadığı gibi, geleceğinden de endişelidir.

İnsanoğlu, bütün tarihi boyunca, kendini “mutlu” kılacak bir vasat oluşturmak için çırpınıp durdu. Nihayet, aynı özlemlerle dolu

olarak bu günlere geldi. Milâdî 21. asra merdiven dayadığımız bugünlerde soralım: Acaba, günümüz insanı gerçekten mutlu mudur?

Hayır, hayır, cevap vermekte acele etmeyin. Önce bir “durum muhakemesi” yaparak olup bitenleri, bir bir tespit ettikten sonra konuşun. Şu anda, dünyamızda “beş milyar”dan fazla insan hayatta... Bunların, aşağı-yukarı “dört milyarı”, geri kalmış ve gelişmekte olan ülke statüsü içinde bulunuyor. Çoğu, ya tam veya yarı sömürge hayatı yaşıyor. Beşeriyetin geri kalan diğer “bir milyarlık” bölümü de “çok milliyetli devlet” olmakla öğünen “kara ve kızıl emperyalizmin” boyunduruğunda... Hâkimiyet ise iyi organize olmuş menfaat gruplarının elinde... Yani, topyekûn dünya, bir avuç “dünyaperest zenginin”, “partizanın”, “siyaset bezirgânının” ve onlara uşaklık eden “kara ve kızıl aydınların (!)” elinde oyuncak...

Bunlar, kendilerini, ya kaba bir pragmatizme veya zorba bir materyalizme kaptırarak, topyekûn beşeriyeti, hayvan statüsü içinde çalıştırarak sömürmek için ne mümkünse yapmışlar. Onların elinde, 20. asrın bütün gelişmiş müessese ve teknolojisi, bu maksat için programlanmış durumda...

Dikkat edin, “milletlerarası” bütün iktisadî, siyasî, içtimaî, hukukî ve ilmi teşkilâtlar, hep bunların elinde, mazlum ve mağdur “insan yığınları” aleyhine kullanılır. Bunların riyakârca kullandıkları yaldızlı sloganlara sakın inanmayın. İnanır ve onları yardıma çağırırsanız, emin olun yandınız. Çünkü, onlar, mazlum ve mağdurlara “mukaddes kazıklar” atma konusunda, hayal ve tasavvur edilemeyecek kadar ustadırlar.

Onlar, hastalarını, yavaş yavaş zehirleyerek öldürmeye çalışan sahte ve cânî bir “tabip” (!) gibi hareket ederler. Güler yüzlü ve sempatik davranırlar; ağrı ve sızılarınızı uyuşturucularla sustururlar; kanserli bünyede açılan yaraları pudralarla kapatırlar. İşin ve tehlikenin farkına varırsanız, sizi olmadık sıfatlarla lekeleyip sokağa fırlatırlar; güçlü propaganda vasıtaları ile el âleme maskara ederler.

Onlar, söz ve icraatları ile demek isterler ki, bize itaat ettiğin, bize uyduğun, bizim istediğimiz rotada yürüdüğün müddetçe seni hoş tutarız, fakat bize mukavemet ettiğin ve kendi şahsiyetini ortaya koyduğun an dünyanı başına yıkarız; bugününü ve yarını cehenneme çeviririz. Sen yaşamana bak... Ötesi seni ilgilendirmesin... O, bizim işimiz... Sen, ye, iç, eğlen, çalış ve dinlen... Nene gerek senin dünyanın girdisi çıktısı...

Evet, 20. asırdan 21. asra geçerken, kara ve kızıl emperyalizmin, insana çizdiği statü bu... Şimdi soralım: Mutluluk bu mu?

MUTLULUK VE MENFİ TELÂFİ YOLLARI

Psikolog ve psikiyatrların tespitlerine göre, “halinden memnun” olmayan insanlar, ister istemez kendilerini “mutlu kılacak” bir çıkış kapısı ararlar. Bu işi, iradeleri ile yapamazlarsa, irade dışı tezahürler kendiliğinden gündeme gelir. Şuurun çözemediği problemleri, ister istemez “şuuraltı” ve “şuurdışı” güçler yatıştırmaya çalışır.

Yine, aynı çevreler, ispat etmişlerdir ki, “mutsuz insanlar”, problemlerini “müspet” yönde çözemezlerse, “menfi çıkmazlara” düşerler; akla, hayale gelmeyecek anormal telâfi davranışları gösterirler.

Öğretmenler, yakînen bilirler ki, derslerinde, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde başarılı olamayan öğrenciler, çok defa “olumsuz davranışlar” göstererek kendilerini tatmin etmek isterler. Zaman içinde de “çetin çocuk” ve “problem çocuk” haline gelirler. Durum, yetişkinler için de aynıdır ve esefle belirtelim ki, 20. asır, hazırladığı vasat itibarı ile milyonlarca “çetin ve problemlî” kadın ve erkeğin dolaştığı bir zaman dilimi manzarasıdır.

Şu yuvasını kuramayan veya yuvasından kopan kadınlara ve erkeklere bakınız, hangi “hâne”lere sığmışlar, hangi “hâne”lerde sürünmektedirler?

Şu “analık görevinden kaçan” kadına bakınız, hangi “mesleklerle” (!) kapılanmış? Araştırın bakalım “tele-kız” ne demektir? “İhaleci kız” ne demektir? “Seks artisti” ne demektir? “Reklâm kızları” ne demektir?...

Şu “babalık sorumluluğundan kaçan” erkeğe bakınız, hangi mesleklerle kapılanmış? Araştırın bakalım, “jigolo” ne demektir? “Deyyus” ne demektir? “Aşk tellâllığı” ne demektir? “Mafya” ve “terörist” ne demektir?

Şu laboratuvarlardan ve mabetlerden kaçarak diskoteklere, dansinglere, birahanelere, meyhanelere ve kumarhanelere sığınanlara bakın.

Şu insanî sevgileri, aşkları ve alâkaları terk ederek hayvanî bir hayata hasret duyan, maddî ve fizyolojik hazarda ve zevklerle yetinen insan sürülerine bakın.

Her türlü dînî, ahlâkî ve hukukî örtüden kaçarak, üstsüz ve alt-sız dolaşmayı marifet bilen ve böylece alâka göreceğini sanan zaval-lı insancıkları görün ve bunları “ilericilik” ve “devrimcilik” adına alkışlayan zibidileri seyredin.

Gazetelerin ve dergilerin ilim, sanat, fikir ve ahlâk adamlarını geri plâna atarak “fahişeleri” ve “zamparaları” reklâm edişine bakın da dehşete düşün. Fikir ve düşünce, dîn ve inanç hak ve hürriyetlerinin ayaklar altına alındığı ülkelerde “nonoşları” ve “godoşları” savunan kalemleri iğrenerek görün... Tanrıtanımazların meydan okuyuşlarına tahammül edin...

Dînî ve millî en küçük bir kıpırdanış karşısında mangalda kül bırakmayan çevrelerin “azınlık hakları”, “bölücülük”, “ahlâksızlık” ve “yıkıcılık” söz konusu olunca ne kadar uysal ve müsamahakâr kesildiklerini ibretle görün... Hiç bunlarla “mutlu bir dünya” kurulabilir mi?

MATERYALİZME AÇILAN KAPILAR: “POZİTİVİZM”

Günümüzde “materyalizm”, çeşitli kılık ve kadrolar içinde ortaya çıkmakta, kafaları ve gönülleri ifsad etmektedir. Biz, sıra ile bunlardan bazıları üzerinde durmak istiyoruz. Bunlar, “pozitivizm”, “Marksizm” ve “pragmatizm”dir. Bunların, her üçü de eninde sonunda “materyalizme” yol açar.

Bildiğiniz gibi, “pozitivizm”, 19. asrın ortalarına doğru, Fransa’da doğmuş bir “sosyoloji” cereyanının adıdır. Kurucusu, Auguste Comte’tur. Ferdî ruhu inkâr edip bütün içtimâî olayları “grup faktörü” ile açıklamaya çalışır. Psikolojiyi inkâr ve ihmal ederek insan hayatını, biyolojik ve fizyolojik âmillere ve bunların cemiyette bulunan çok yoğun “etki-tepki” ilişkileri içinde yoğrulmasına bağlayan bu ekol, insanın dînî ve metafizik gayretlerini, cemiyetlerin gelişiminde ilk iki merhale kabul eder. Bu ekol mensuplarına göre, “çağdaş cemiyetler”, artık bu iki merhaleyi aşarak “pozitif dönemi” idrak etmeli, bütün olay ve oluşları, sadece “beş duyuya” dayanan metodlar ile çözümlemeye çalışmalıdırlar.

Bu ekol mensuplarına göre, dîn, ahlâk, hukuk ve estetik gibi, insanî ve manevî değerler bile, böyle bir metodla ele alınmalı, peygamber tebliğlerinin yerine “beş duyuya dayanan veriler” geçmelidir. Zaten, bunlar: “Biz ilhamımızı göklerden almayız; bize eşyanın verileri yeter” derler. Onlara göre, tek gerçek budur. Pozitivistler, umumiyetle “lâik” ve “liberal” olduklarını söylemekle birlikte, “çağdaş insanın” yeni bir dîne, yeni bir ahlâka, yeni bir hukuka ve yeni bir estetiğe muhtaç olduğunu da belirtirler ve kendilerine göre, bir “pozitif dîn”, bir “pozitif ahlâk”, bir “pozitif hukuk”

ve “estetik” kurmaya çalışırlar. “Gökyüzünden habersiz, uçurtma uçuranlar”!..

Nitekim, Auguste Comte da bunu denedi. “İnsanlık dîni” diye bir dîn kurmak istedi, insanlığın “kollektif ruhunu” ilâh edindi. Kendi metresi olan bir tahsildarın karısını, (Madam Clotilde’i) “koruyucu meleklerin en büyüğü” tarzında yücelterek bu “dîn”(!)in sembolü haline getirdi ve günde üç defa önünde diz çökerek secde etti. Bu tutumu, ölünceye kadar sürdürdü.

Hemen belirtelim ki, Batılı ilim adamları (Littre ve S. Mili) bile Auguste Comte’un bu haline bakarak: “Hayret edilecek ve üzülecek bir durum” demişlerdir. Bununla birlikte, günümüzde de Auguste Comte mukallitleri eksik değildir. Yüce Allah’ı bırakıp “pozitivizm” adına “zenperestlik” yapanlar, peygamber tebliğleri yerine, kendi şehveti ve kaprislerinin emrine girenler az değil. Bilhassa ,bazı basın ve yayın organlarımız, bunların propagandaları ile dolu...

Her ne kadar Yahudi Sosyolog Emil Durkheim, Auguste Comte’un “pozitivizmini” Yahudi Kabalizm’ine yaklaştırarak müstakil ferdî ruhları, Yahudi kavminin “ortak ruhu” durumunda bulunan “Yahova”nın kontrolüne sokup onunla birleştirmeye çalıştı ise de bu ekolün “materyalizme” açık olan yönünü kapatamadı. Ne gariptir ki, şimdi, bizde de bazıları, “tasavvuf” adına bu sosyoloji ekolünü savunmaktadırlar. Bunlar, her nedense kendilerini liberal, laik ve feminist Müslümanlar (!) olarak takdim etmek istemektedirler.

BEŞ DUYU, AKIL VE VAHİY

Bu noktada, İmam-ı Gazalî Hazretleri, el-Munkızu Min’ed-Dalal adlı eserinde şöyle sorar: “Acaba, beş duyumuz gibi, aklımız da yanılmaz mı?”. Bu sorunun cevabı açıktır. Felsefe tarihi göstermektedir ki, gelip geçmiş bütün filozofların tümü, hep “akla”, “aklın kanunlarına” ve “aklın metodlarına” dayandıklarını söyleyerek “sistemlerini” gerçekleştirmiş olduklarını belirtmelerine rağmen, her biri ayrı birer “ekol” geliştirmiştir. Üstelik, bunlar, birbirleri ile çelişmekte ve bir diğerini reddetmektedirler. Bu da göstermektedir ki, bize, pek çok yönden faydalı olan “akıl”, bazı hallerde yanılabilmektedir.

Beşerî kültür ve medeniyet değerlerini tahlil ettiğimiz zaman, görüyoruz ki, “beş duyu” ve “akıl” kadar, bizi etkileyen “üçüncü bir

bilgi kaynağı” daha vardır. Bunları “sezgi”, “ilham” ve “vahiy” olarak isimlendirmişiz. Meşhur Fransız Filozofu Henry Bergson, bunlara “Şuurun doğrudan doğruya verileri” diyor. Müşahedeler göstermektedir ki, zekâ seviyesi çok yüksek olan her insanda “üstün bir sezgi gücü” de vardır. “Sezgi”, bir bakıma, insan zekâsının gerçek-ten doğru, güzel ve iyi olana yaklaştığı an, duyduğu sevinç ve sempati duygusu ile karışık bir aydınlanma biçimidir. Beş duyuyu ve aklı aşan bu duygu, açıklanması zor bir psikolojik hal olarak, bizi, bir anda gerçekle yüz yüze getirir. İslâm’da bunun adı “ilham”dır. Peygamberdeki tezahürüne de “vahiy” denir. Bu konuda, İmam-ı Rabbanî Hazretleri şöyle buyururlar: “İlham ve vahiy, me haz itibarı ile birbirlerine benzerler. Her ne kadar ilham zannî, vahiy kat’î ise de...”.

İnsanın bilgi edinmesinde “beş duyu” önemli bir yer tutar. Biz, olaylardan ve eşyadan gelen, bilgilerimizin ham maddesini teşkil eden ilk verileri “beş duyu organımız” aracılığı ile temin ederiz.

Bununla birlikte, kesin olarak biliriz ki, bizim “beş duyumuzun alt ve üst sınırları vardır. Yani, “beş duyumuz”, bütün olayları ve varlık tezahürlerini kavrayamaz, tabiatı ve kâinatı dolduran bütün verileri idrak edemez. Meselâ, en çok güvendiğimiz duyu organımız olan “gözümüz” bile bizi korkunç denecek ölçüde yanıltır. İmam-ı Gazalî Hazretleri’nin bundan dokuz asır önce belirttiği gibi: “Çıplak gözle baktığımızda Güneş, bize bir tabak kadar gözüktür; oysa kesin olarak biliyoruz ki, o, dünyamızdan yüzlerce defa büyüktür”.

Bu yanılgı olayı, diğer “duyu organlarımız” için de söz konusudur. O halde, Âdemoğulları, bilgi edinmede “duyu organlarını” kullanmakla birlikte, asla onlarla yetinemezler ve asla onlara güvenemezler.

İşte, bu noktada “akıl” işe karışır ve “beş duyunun” hatâlarını ve kusurlarını bertaraf etmeye çalışır. Kendi “kanunları” ve “metodları” ile “duyularımızı” tashih eder. Meselâ, dünya ile Güneş arasındaki mesafeyi ve bu uzaklıktaki bir cismin hangi perspektif içinde idrakimize ulaştığını hesap ederek bizi hatâdan kurtarır.

Böylece, bizler de anlarız ki, akıl olmadan “beş duyu” gerçeği yakalamada yetersiz kalır. O halde deriz: “Beş duyu, selim bir akla muhtaçtır. Nitekim o, böyle bir akıldan mahrum olduğu sürece, bizi yanılgıdan yanılgıya düşürür”.

MATERYALİZMÂ AÇILAN KAPILAR: “MARKSİZM”

İktisat, bütün beşer tarihi boyunca, insan hayatını etkileyen önemli bir âmil olarak dikkatleri çekmiştir. Yeryüzünde mevcut olan bütün dînler, bütün ahlâk sistemleri, siyaset ve devlet adamları, az veya çok, bu konu ile ilgilenmişlerdir.

Bununla birlikte, son iki asırda, “iktisat âmili”, cemiyet hayatında tahminlerin üstünde etkili olmuş; hemen hemen bütün ilim ve fikir adamlarını, bütün siyaset ve devlet adamlarını, bu sahada düşünme ve araştırma yapmaya mecbur etmiştir. Şimdi de durum aynıdır. Üstelik, konu, daha da aktüelleşerek geniş halk kitlelerini meşgul etmeye başlamıştır. Evet, çeşitli âmillere bağlı olarak iktisat, gittikçe, önemini arttıran bir saha olarak gündemde durmaktadır. Bu, inkâr edilemez bir vakiadır.

İşte “Marksizm”, 19. asırda, bu zeminde doğdu. Nitekim K. Marx ve arkadaşı F. Engels, içtimâî hayatın “çok faktörlü” oluşumuna ve “çok biçimli” gelişimine rağmen, “iktisat faktörü”nün aktüel cazibesine kapılarak, sosyolojilerini “tek faktöre” bağladılar ve cemiyetin tekâmülünü “tek biçimli” bir vetireye göre yorumladılar ve dolayısıyla yanıldılar.

Onlar, insanın, maddeye biçim veren zekâ ve şuurunu ihmal ve inkâr etmekle yetinmediler, bunları, tamamı ile “maddî üretim ilişkilerinin ürünü” sandılar. İnsanın, “iktisadî hayatı” gerçekleştiren yegâne canlı olduğunu ve bunu, üstün ruhî güçlerine borçlu olduğunu unuttular ve “materyalizme” yeni bir kapı açtılar; dîn, ahlâk, hukuk, estetik, felsefe ve politika gibi değer ve müesseseleri iktisat temeli üzerine oturttarak açıklamayı denediler.

Bu konuda Marx, şöyle der: “İnsanlar, sosyal üretim içinde, zorunlu ve iradelerinden bağımsız olan bir takım münasebetlere girerler. Bu üretim münasebetleri, üretimin maddî güçlerinin gelişmesinde, belirli bir safhayı karşılar. Bu üretim münasebetlerinin toplamı da cemiyetin sosyal şuurun belirli şekillerini karşılayan kanun’ ve politik üst-yapılar, hep bu gerçek temel üzerine kurulmuştur. Maddî hayattaki üretim tarzı, politik ve manevî sosyal oluşumların genel karakterlerini belirtir. İnsanların şuru geçim tarzını belirtmez, tersine, geçim tarzı, onların şuurunu tayin eder”.

İşte, bu kaskatı bir materyalizmdir ve “Tarihî İdealizmin” kurucusu G. W. F. Hegel’in, “Savaşan milletlerin ve orduların arkasında,

onları temsil eden prensipler, siperlerin ve bataryaların arkasında birbirleri ile savaşılan fikirler vardır” tarzında ileri sürdüğü düşüncelerin tam zıddını, yani “Tarihî materyalizmi” temsil etmektedir.

İnsanın, canlı-cansız tabiatla ve diğer insanlarla münasebetlerini çok basite irca etmeye çalışan Marksizm, insanın bir madde ve mânâ terkibi ifade eden bütünlüğünü idrak edememektedir. Oysa, apaçık görüyoruz ki, insanın tabiatla münasebetleri, diğer canlılara nazaran, çok daha karmaşık ve çok yönlü bir mânâ içinde tecelli etmektedir. Bu konuyu daha genişçe incelemek fırsatını bulacağımızı ümid ediyorum. İktisadî faaliyetlerin temelinde insanın ruhî değerleri vardır ve iktisat bir insanî faaliyetler bütünüdür.

MATERYALİZME AÇILAN KAPILAR: “PRAGMATİZM”

Bir felsefî tâbir olarak “pragmatizm”, lügat mânâsı itibari ile “faydacılık” demektir. Bir düşünce akımı olarak, daha çok Amerika Birleşik Devletleri’nden kaynaklanarak dünyaya yayılmıştır ve yayılmaktadır. Bu düşünce biçimini sistemleştirmeye çalışan Amerikalı Filozof W. James, eğitim ve öğretim faaliyetlerine tatbik etmek isteyen de John Dewey’dir.

Bu düşünce biçimine göre, “Gerçek olan, fert ve cemiyet olarak insana faydalı olandır.” Burada geçen “fayda tâbiri, en geniş mânâda ele alınmalı, insanın maddî ve manevî bütün hayatına güç ve hayatîyet kazandıran bütün değerleri ihtiva etmelidir. Yoksa, “fayda” tâbirini yozlaştırarak, en kaba biçimi ile “maddî çıkar” biçiminde yorumlamak doğru değildir.

Bu mânâ içinde anlaşıldıkça “fayda” kavramı tehlikeli gelişmelere ve materyalizme kaynak olmaz. Nitekim, Sevgili Peygamberimiz de: “Faydasız ilimden Allah’a sığmırım” diye buyurmuşlardır.

Fakat, üzülererek belirtelim ki, her düşünce ve inanç sistemi gibi “pragmatizm” (faydacılık) da yozlaştırılarak, çir-kinleştirilerek ve kabalaştırılarak materyalizme dönüştürülmüştür. Şimdi, pragmatizm denince, birçok insanın aklına, sadece “maddî çıkar” kavgası gelmektedir. Böylelerine göre, kendilerine “çıkar” sağlıyorsa, her iş, her faaliyet, her metod ve her teşebbüs iyidir, doğrudur, güzeldir.

Bunların, güzeli, doğrusu ve iyisi Epikür’ünkine benzer. Nitekim Epikür: “Bize haz veren şeyler iyidir” diyordu. Oysa, ilim ve fikir

adamları göstermişlerdi ki, iyi, güzel ve doğru olan birçok değere, ancak büyük acı ve ıstıraplarla varılabiliyordu. Yine, insanlık görmüştü ki, bütün büyük kahramanlar, büyük acılara, sıkıntılara ve rizikolara katlanarak doğabilmişti. Sırf “haz” arayan, maddî ve küçük hazlarla tatmin olan insanlar, büyük işler başaramazdı. Bütün mesele, yolu, dikenlerle, handikaplarla, tehlikelerle, acı ve sıkıntılarla kaplı kapıları zorlamakta idi. Nitekim Sevgili Peygamberimiz’den öğrendiğimize göre, “Cehennem’in kapısı, cazip çiçeklerle donatılmış olduğu halde, Cennetin kapısı dikenlerle kaplıdır.”

O halde “pragmatizm” kavramını, iki şekilde anlamak mümkündür. Birincisi, geniş mânâsı ile “insana, maddî ve manevî fayda sağlayan değerlere bağlanmak”, ikincisi de dar mânâsı ile “insanı maddî çıkar kavgası içine itmek”... Bunlardan ikincisi, düpedüz materyalizme kapı açar ve insanı dünyaperest yapar.

Ancak, hemen şunu belirtelim ki, en geniş mânâsı ile pragmatizm dahi, “mücerret hakikati” aramaktan mahrum gözükmektedir. “Mücerret Hakikat”, her türlü “fayda”, “kâr ve zarar” duygusundan arınarak özetlenirse bir fazilet olur. Yoksa, “Allah’a inanıyor musunuz?” sorusuna. “Bize faydalı olacaksa niye olmasın?” diye cevap veren anlayış, İslâmî idrakten çok uzaktır. Üstelik bu mânâda bir inancın, İslâmî açıdan hiçbir değeri yoktur. Çünkü, bu anlayış, bilerek veya bilmeyerek “Faydayı tanrılaştırmaktadır.” Bu haliyle er geç materyalizme düşürür; inkâra ve küfre yol açar.

MATERYALİZME AÇILAN KAPILAR: “HEDONİZM”

Eskiden “hedonizm” sözü yerine “behimiyet” kelimesi kullanılırdı. Her ikisi de “hayvanî mânâda hazcılık, zevkçilik” mânâsına gelir. Yani, maddî ve hayvanî hazlar arayarak yaşamayı savunan felsefi yola bağlılık... “Epikürcü Mektep” de denir.

Bilirsiniz, “haz” ve “elem”, insanda bulunan iki psikolojik (itici)dir. Maddî “haz” ve “elem” konusunda hayvanlarla ortağız. Onlar da bizim gibi “maddî hazlardan hoşlanır”, “maddî acılardan kaçarlar”. Psikologların tespitlerine göre, “haz” ve “elem” duygularımız, aynı zamanda maddî ve fizyolojik hayatımızı da ilgilendirir; organizmalarda “gevşeme” ve “gerileme” ritimleri biçiminde tezahür eder.

Gerçekten de bu felsefeye İnanan insanlar, kendilerini her türlü kayıttan azade hissetmiş, “yaşama sevinci” adına, hayvanî ve maddî zevklere dalmışlardır. Onlar “böcekler gibi”, “çiçekler gibi” yaşadıklarını söyleyerek mutlu olacaklarını sanmışlardır. Onlarca, fuhuş, içki, kumar, uyuşturucu madde alışkanlıkları ve benzeri faaliyetler, kendilerine “haz ve zevk verdiği”, “mutluluklarına sebep olduğuna” göre, neden ve niçin “kötü”, “çirkin” ve “yanlış” olsunlar; bunlar aksine “iyi”, “güzel” ve “doğru” olan şeylerdir.

Fakat, müşahedeler ve araştırmalar göstermiştir ki» bu felsefe yanlıştır; insanları felâkete ve “hayvandan da aşağı” derekelere sürüklemektedir. Şöyle ki, insanın hayatında “maddî haz ve elemeler” önemli bir yer tutmakla birlikte, insanı insan yapan esas duygular, “manevî haz ve elemeler”dir. Küçük maddî “hazlar arayan”, küçük maddî “elem duygularından kaçan” insanlar, asla büyük işler başaramamakta ve dolayısı ile “manevî ve büyük hazları” tadamamaktadırlar.

Kaldı ki, kültür ve medeniyet tarihimiz göstermektedir ki, bütün dünyada, büyük işler başaran ve büyük manevî hazlarla mutlu olan insanlar, büyük bir özlemle ve hırsıyla çalışan, büyük acılara katlanan kimselerdir. Tarih diyor ki, büyük acıları, büyük riskleri göze alamayanlar, büyük adam olamazlar. Hangi sahada olursa olsun, bütün dâhiler, büyük acıların çocuklarıdır. Küçük, maddî ve hayvanî hazlarla yetinen dünyaperestler ise daima küçük kalmaya mahkûm...

Bu noktada belirtelim ki, ilâcın acılığında şifa aramayan hasta, tabibin neşterinden kaynaklanacak acıya katlanamayan yaralı, nasıl ayağa kalkabilir? “Bize haz veren şeyler iyi, güzel ve doğrudur” diyerek, acıların ıstırapların ve rizikoların arkasında duran “büyükklere” sırt çevirenler gerçekten de acınacak durumda olan materyalistlerdir.

MATERYALİZMİN DOĞURDUĞU İMSAN TİPİ

Materyalizm, ister istemez kendine has bir insan tipi meydana getirmiştir.

Bu insan, tanrı tanımaz ve inançsızdır.

Bu insan, mutluluğu, maddî ve küçük hazlarda arar; büyük hazlar ona göre değil...

Bu insana göre, yaşama savaşı, baştan sona, bir “maddî çıkar” kavgasından ibarettir. Yani, her türlü idealizm boş...

Bu insana göre, dîn, ahlâk, hukuk, bediiyat, siyaset ve tefekkür, tamamı ile “maddî çıkar” kavgalarından kaynaklanan maskelerden ibarettir. Bu uyuşturucu ve uyutucu müesseseleri yıkıp, her şeyi yeni baştan bu “çıkâr çatışması” idraki içinde kurlmalıdır.

Yine bu “tıp”lere göre, ister fert olsun, ister cemiyet olsun, insanın gücü, itibarı ve içtimaî baremi “temsil ettiği iktisadî güce” bağlıdır. Nitekim, fertler, sınıflar ve milletler arası savaşlar ve mücadeleler hep bu nokta etrafında dolaşır ve cereyan eder. İnsanları “birleştiren” ve “karşı karşıya getiren” tek değer “ortak” veya “farklı çıkarlar”dır.

Bunlar, kendileri gibi düşünmeyen ve İnanmayan insanlara hayat hakkı ve kendilerini ifade hürriyeti bile tanımak istemezler.

Bunlar, Allah’a ve dîne inananlara olmadık sıfatlar yakıştırırlar. Bunlara göre, büyük hazlar ve mutluluklar için, laboratuvarlarda, mabetlerde çalışanlar, mücerret tefekkür ve sanat zemininde ıstırap çekenler, ahlâk adamları ve dâva adamları, Allah, Vatan, Millet diyerek “şehadeti” göze alanlar hep “mukaddes enayiler”dir.

Yine onlara göre, bu üretim ve tüketim yarışında mütevazi, bir yaşama biçimini tercih etmek, bu çıkar kavgası içinde fedakârlığı düşünmek, maddî zevk ve eğlenceler dururken, manevî zevk ve mutluluklar aramak enayilik değil de nedir?

İnançsızlığın doğurduğu “özgürlük” dururken, kendini millî ve mukaddes değerler ve normlar adına “dizginlemek”, “esarete sokmak” akıl kârı mı? “Dünya’ya geldik bir kere” şarkısı dururken, “vur patlasın, çal oynasın” felsefesi varken, bazı insanların kendilerini dîne, ahlâka, hukuka ve bediiyata kaptırması, “hayattan kaçış” ve “marazî bir tepki” değil mi?

Marx: “dîn afyondur”, Nietzsche: “tanrı öldü”, Darwin: “Büyük balık küçük balığı yutar”, Freud: “Seks hayatın mihveridir” demediler mi? O halde ne duruyoruz? Dîn, iman, ahlâk, hukuk ve bediiyat ne demek mi? Bırakalım bu “hayalî insan efsanesini”, yıkalım bütün millî ve mukaddes değerleri, “homo-ekonomik” olan insanı dirilteyim. İnsanın da bir hayvan olduğunu bilelim ve ona göre davranalım.

Şimdi, gerici çevreler, çocuklara ve gençlere, dîn ve ahlâk eğitimi vermek istiyorlar. Aman, bu tehlikeli gidişi önlemenin çaresi, mutlaka ve tez zamanda bulunmalı, genç dimağlar, bu korkunç

tehlikeden korunmalıdır. Sonra halimiz nice olur? Bunca zamandır, yaptığımız işler ve verdiğimiz emekler hep boşa gitmiş olur.

Evet, materyalizmin doğurduğu insan tipi, şimdi, bu noktadadır ve böyle düşünülmektedir. Yani o, bütün kahramanlıklara “paydos” demektedir.

ÇAĞDAŞ DEVLET VE YÖNETİCİ KADROLAR

Prensip olarak “devlet”, bir milletin, kendi hür iradesi ile içtimaî, iktisadî, harsî ve siyasî mânâda teşkilâtlanması demektir. Bu teşkilâtın millî ve çağdaş ihtiyaçlara uygunluğu da önemlidir.

Bütün beşer tarihi boyunca, milletlerin teşkilâtlanmasında, hanedanların, lider ve öncü kadroların rolü, pek önemli gözükmektedir. Her ne kadar “devlet”, millete izafe edilirse de gerçekte inisiyatif, sözünü ettiğimiz kişi ve kadrolardadır. Bu kadroların milleti temsil edip etmediği de ayrı bir konudur.

Siyaset sosyologlarına göre, milletlerin hayatında rol oynayan sınıf ve kadrolar, sürekli olarak değişmekte; zamana, zemine ve şartlara uygun olarak gelip gitmektedirler. Çağdaş sosyologlardan C. Zimmermann’a göre, milletlerin hayatında, değişik zamanlarda, değişik grup ve sınıfların ağırlığı daha fazla hissedilmiştir ve hissedilmektedir. Meselâ, yönetimde, din adamlarının (rahiplerin), askerlerin, tüccarların, sermayedarların, teknokratların ağır bastığı dönemler vardır.

Bizde, güçlü “siyaset sosyologları” pek yetişmediği için, Türk ve İslâm Dünyası’nın bu konuda bir tahlili yapılmamıştır. Ama, şu kısa Cumhuriyet Dönemi’ne baktığımız zaman, şu son 64 yıl içinde, önemli bazı değişiklikleri fark etmek mümkün gözükmektedir. I. Dünya Savaşı’nın ve İstiklâl Mücadelemiz’in bir sonucu olsa gerek, Cumhuriyet’in kuruluş ve gelişme devrelerinde “askerlerin” rolü fazla olmuştur. Şu anda bile ordumuz “Cumhuriyeti kollama ve koruma görevi” konusunda hayli hassas gözükmektedir.

Bütün bunlarla birlikte, 1946’lardan itibaren, devletimizin hayatında, yavaş yavaş da olsa “hukukçular” ağırlıklarını hissettirmeye başlamış; siyaset sahnesinde daha çok onların sesleri duyulur olmuştur. 1960’lardan sonra “millî iradenin” yanında ve belki de üstünde “hukukun üstünlüğü” adına yepyeni müesseseler oluşturulmuştur. Bugün dahi, bu müessese ve kadrolar, devletin yönetiminde

önemli yer tutmaktadırlar. Öte yandan, gayet rahatça iddia edilebilir ki, 1980'den sonra, Türkiye'nin hayatında, yeni bir kadro değişikliği olmuş, siyasî hayatta “teknokratların” ve “mühendislerin” rolü daha fazla hissedilir duruma gelmiştir.

Bütün bu değişimler, siyaset sahnesinde ve hattâ edebiyatımızda değişik ve yeni sloganların doğuşuna sebep olmuştur. Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde çokça hatırlanan “Cumhuriyet, İstiklâl, Vatan, Millet, Bayrak, Sancak, Dumlupınar, Sakarya..” kelimeleri, unutulmadı, ama, kısaca “Hukukçular Dönemi” adını verebileceğimiz devrede “Demokrasi, Hürriyet, Adalet, Eşitlik,..” gibi kavramlar, daha fazla gündeme gelir oldu.

“Teknokratlar” ve “Mühendisler Dönemi”nde ise, gündeme çok daha başka kavramlar gelmekte ve insanlarımız yepyeni sloganlara bağlanarak düşünüp hareket etmektedirler. Şimdi, insanlarımızın dilinde: “Kalkınma, İktisat, Üretim, Tüketim, Enflasyon, Tahvil, Şirket, Kooperatif, Ortak Pazar, İthalat ve İhracat...” sözleri var...

Bugün, oy ve seçim mücadelesi veren kadroların, bu gelişmelerden haberdâr olmaları gerekir. Aksi halde başarılı olamazlar.

Öte yandan, bu millete tepeden bakan ve Cumhuriyet Dönemi'nin ilk devirlerindeki tavırlar içinde nutuk çeken ve ahkâm kesen çevrelerin, köprülerin altından nice suların geçtiğini görüp ona göre davranmaları şarttır.

Bütün mesele, cemiyeti, hiçbir sınıf ve zümrenin esaretine sokmadan muhtaç olunan “millî dengeyi” kurmada...

DIŞ GÜÇLERİN TERTİPLERİ VE MİLLETLE BÜTÜNLEŞME ZARURETİ

Ben “Çağdaş Devlet ve Yönetici Kadrolar” diyerek, güya “sosyolojik bir tahlil” yaptığımı sanırken, bazılarımızın bıyık altından gülererek: “Sen içtimaî ve siyasî olayları, hep sosyolojik zeminde gelişir mi sanırsın? Bir de işin perde arkasına bak! Bilhassa, geri kalmış ve kalkınmakta olan ülkelerin yönetimine biçim ve yön veren süper güçlerden, milletlerarası şirketlerden, bankalardan, localardan ve lobilerden ne haber?” dediğini işitir gibi oluyorum,

Doğru söze ne denir? Haklısınız.

Gerçekten de Dünyamızı pençesine geçiren ve onu, önceden hazırlanan senaryolara göre yöneten güçler vardır. Bunların renkleri önemli değil. Kızılı da, karası da, mavisi de var...

İran-İrak Savaşı mı? Savaş'ın Körfez'e sıçratılması mı? Lübnan'da yaşanan dram mı? Afganistan faciası mı? Ülkemizdeki terör ve anarşi mi? Güney Kore'deki çatışmalar mı? Filipinlerdeki boğuşma mı? Bulgaristan'daki zulüm mü? Kıbrıs'taki ve Ege'deki Yunan tutumu mu? Şartlı şurtlu dış yardımlar mı? Güney-Doğu'daki bölücülük mü? Moskova bağlısı heriflerin T.K.P.sini legalleştirme propagandaları mı? Komünistlere gösterilen "hoşgörü" mü?... Evet, hangisi, önceden hazırlanmış "senaryo"ları hatırlatmamaktadır?

Bugün, yeryüzünde, kurulan, yıkılan, devrilen, yeniden kurulan ve el değiştiren nice hükümetler ve iktidarlar var ki, yukarıda sözünü ettiğimiz güçlerce organize edilmektedir. Onlar istemezse ve işlerine gelmezse, şu şu kadroları bertaraf ederler; gözden düşürürler; iş yapamaz duruma sokarlar. İşlerine gelirse ve isterlerse, hiç de önem vermediğiniz sürpriz kadroları iş başına getirirler. Çünkü, bunu başaracak istihbaratları, paraları, kalemleri, sözcüleri, locaları, şirketleri, bankaları, siyaset ve devlet adamları vardır.

Zavallı İslâm Dünyası, üç asırdır, bu güçlerin pençesinde inleyip durmaktadır. Pek az istisnası ile "kurtarıcı kadrolar", hep dışarıdan tezgâhlanmaktadır. Böylece "iktidar" olan kadrolar, hayrete şayan bir ahmaklıkla İslâm Ülkelerini, her gün biraz daha sıkıntı ve ıstırapların girdabına atmaktadır. Piyonlar, piyon olduklarını ya fark edememekte veya bilerek küçük çıkarlar için millete acı çekirmektedirler.

Hiç şüphenez olmasın ki, kendi millî tarihine, kendi mukaddesatına, kendi vatan ve millet bütünlüğüne, kendi öz kültür ve medeniyet değerlerine, kendi millî menfaatlerine yabancılaşan ve ters düşen hangi fert ve zümre varsa, mutlaka, bilerek veya bilmeyerek, "yabancı senaryolara" piyonluk etmektedir. Bu gibilerin, şayet bir parça insafları kalmışsa, kendi kendilerini hesaba çekmeleri ve işledikleri günahları itiraf ederek aslî hüviyetlerine dönmeleri gerekir.

Bugün, milletlerarası savaşlar, çok yönlü olarak devam ederken, Müslüman ülkelerin aydınları, kendilerini her türlü kompleksten kurtararak milletleri ile bütünleşmek, "millî bağımsızlık" şuuru içinde ayağa kalkmak zorundadırlar.

BAY ECEVİT’İN ÖNEMLİ AÇIKLAMASI

Sayın Ecevit, bundan bir müddet önce, çok önemli bir açıklama yapmış ve her nedense “güdümlü basın ve yayın organları”, adı geçen bu çığlıklarını kulak ardı etmişlerdi.

Oysa, Ecevit, bu ülkede, yıllarca “Ana muhalefet partisi” başkanlığı ve “Başbakanlık” yapmış bir kişi idi ve açıklamaları, mutlaka nazara alınmalı idi.

Bir zamanların “Solcu Başbakanı”, “Umudu” ve “Karaoğlanı” olan ve şimdi nerdeyse “hâin” ilân edilen Ecevit, neden “gözden çıkarılmıştı”?

İster misiniz, bu konuda Ecevit’in korkunç ve ürpertici açıklamalarını bizzat kendi ağzından dinleyelim? Tarih ve millet huzurunda Ecevit şöyle demektedir:

“1983’te bir Amerikan ve İngiliz televizyonunun ortaklaşa düzenlediği açık oturuma katıldım. Açık oturumda, ABD, İngiltere ve Federal Almanya’da yüksek görevlerde bulunmuş bazı devlet adamlarının yanı sıra, General Haig de bulunuyordu.

Bu açık oturumda, varsayımlara dayanan bazı senaryolar tartışıldı. O arada, bir hayalî ülke ile ilgili bir senaryo gündeme getirildi. Senaryoya göre, ABD ve bazı Batılı müttefikler, o hayalî devletin sağcı diktatörünü destekliyorlardı. Fakat, bu desteğe karşın, sağcı diktatör yerinde kalamayacağını anlayınca. Amerikalılar ile İngilizler, hayalî ülkede bir sosyal demokrat lideri, iktidara getirmeyi kararlaştırdılar. Tartışmalardan sonra bana: ‘Sosyal demokrat lider siz olsanız, böyle bir plân karşısında nasıl davranırsınız?’ diye soruldu. Ben özetle, askerlerin tertibiyle de yabancıların desteğiyle de iktidara gelmeyi kabul edemem. Ancak, ulusal iradeyle iktidara gelebilirsem gelirim dedim. Bazı Amerikalı ve İngiliz konuşmacılar, beni, uzun uzadıya sıkıştırıp bu tavrımı değiştirmeye zorladılar. Ama tavrımı değiştirmemekte direndim. O açık oturumdaki tavrım üzerine, bazı dış güçler, benden umut kesmiş ve Türkiye’de kendi dışlerine göre, bir başka “sosyal demokrat” alternatif arayışı içine girmiş olabilirler. Şimdi anlıyorum ki, Türkiye’de, bu tür dış kökenli destek ve tertiplerle iktidara gelmeyi içlerine sindirebilen bir takım sözde ‘sosyal demokratlar’ da varmış”.

Evet, aynen böyle diyor Ecevit... ve yine o, Türkiye etrafında dış güçlerce hazırlanan senaryolardan ve bu senaryolara göre rol alacak piyonlardan ve kuklalardan söz ediyor ve yakıcı bir örnek olarak kendi başına gelen bir tertibi, bütün samimiyeti ile ortaya koyuyor.

Biz, Sayın Ecevit'in bu açıklamalarının samimi ve doğru olduğunu inanıyoruz. Hattâ, Ecevit'in bu açıklamaları karşısında, susan ve hâdiseyi kamu oyundan gizlemeye çalışan çevrelerin endişelerini de anlıyoruz. Artık, millet her şeyi apaçık görmektedir; sağda ve solda perende atan nice cambazın foyası meydana çıkmıştır.

Hiç şüphemiz yoktur ki, Ecevit'in bu açıklamaları, istikbalin tarihçisi için, çok Önemli bir malzeme olacaktır.

T.K.P'Yİ LEGALLEŞTİRME TERTİPLERİ

Dış güçler, hiç durmaksızın, ülkemizle ilgili “senaryo”lar hazırlamakta, sağdan-soldan temin ettikleri kuklalar aracılığı ile de bunları gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar.

Şimdi bahaneleri şu: “Efendim, mademki, AET’ye girmek istiyoruz, mademki, Avrupa ile bütünleşmek arzusundayız; o halde, o ülkelerde mevcut olan gerçek demokratik hayatı aynen kabul etmemiz gerekir. Meselâ, Komünist Partisi olmadan demokrasi olmaz. Tez elden demokrasimizin bu kusurunu bertaraf etmek zorundayız”. Sanki, demokrasimizin başka bir kusuru yokmuş gibi.

Evet, şimdi yerlisi ile yabancı ile birçok kalem erbabı ve siyaset adamı, ülkemizde bu propagandayı geliştirmek; beyinleri ve kalpleri “T.K.P.”nin kuruluşuna ısındırmak istemektedirler.

Elhak başarılı da oluyorlar. Şimdi, “milliyetçi” ve “mukaddesatçı” en küçük bir kıpırdanışa bile tahammül edemeyen kişi ve çevreler, yoğun propagandaların etkisi ile iyice sersemleştirilmiş olacaklar ki, T.K.P’nin kurulması konusunda, ya “müsait” davranmakta, ya “tepkisiz” kalmakta veya çok zayıf “tepkiler” gösterebilmektedirler. Bazıları da “Biz de T.K.P’nin ve diğer partilerin kurulmasını isterdik, ama yasalar ve Anayasa imkân vermiyor. Bu konuyu, seçimden sonra, ciddiyetle ele alacağız”, diye beyanat vermektedirler.

Öyle görünüyor ki, sorumluluk makamlarını işgal eden pek çok kişi ve kadro, ülkemizde, kurulacak bir “komünist partisi”nin doğuracağı tehlikelerden habersizdirler. Nitekim, onlar, bu görüşlerini

açıkça ortaya koyabiliyorlar da... Böylelerine göre, “Türkiye’de komünistlere verilecek oy potansiyeli yüzde üç civarındadır ve bu, bir tehlike ifade etmez”. Yine, böylelerine göre, “Komünistleri illegal faaliyetlere itmek yerine, onları legalize ederek devlet denetimine almak daha faydalı olacaktır”.

Oysa, her iki, düşünce biçimi de yanlış ve sakattır.

Şöyle ki, kesin olarak bilmek gerekir ki, dünyanın her yerinde komünistler, daima küçük bir azınlık durumundadırlar. Ama, çeşitli faktörlere bağlı olarak, bu azınlık çok aktiftir. Bunların oranları “yüzde üçü” bulduğu zaman “ihtilâl” yapabilmektedirler. Çünkü, iyi organize olmuşlardır ve arkalarında, bu konuda çok tecrübeli olan bir süper-devlet vardır.

Unutmayınız, bugün bile, 275 milyonluk Sovyetler Birliği’nde, Komünist Partisi’ne kayıtlı asıl üye sayısı 6 milyon olup bu rakam, genel nüfusun “yüzde üçü” bile değildir. O halde, meseleyi, kemiyet ölçüleri içinde ele alıp tehlikeyi küçümsemek asla doğru olmaz.

Devlet denetiminde ve legal bir hüviyet içinde çalışan Komünist Partisi’nin daha az tehlikeli olacağı zannı da doğru delildir. Çünkü, Sovyetler Birliği dâhil, dünyanın hiçbir yerinde “komünist partileri” açık çalışmazlar.

Onların faaliyetleri, her zaman gizlidir. Şimdi Gorbaçov, güya. sistemde değişiklik yaparak “açıklık politikasını” savunmakta ise de “Rus Komünist Partisi”nin bu atak “reformcu”(!) için ne düşündüğü, henüz meçhuldür. Batı Dünyası’nın da büyük desteğini alarak “Sovyetler Birliği”nde Komünist Parti faaliyetlerini, güya “açığa” çıkarmak isteyen Garbaçov, eğer samimi ise mutlaka, er veya geç bu partinin hışmına uğrayacak, kim bilir nasıl bir tertip ile bertaraf edilecektir? Bekleyelim göreceğiz!

Sovyetler Birliği’nden talimat alarak ülkemizde faaliyet gösterecek “Komünist Partisi”, hiç şüphe etmiyoruz ki, “sahne”de başka, “kulis”te başka türlü hareket ederek, pek çok problemi bulunan ülkemizdeki dert ve meseleleri, iyice kanatacak ve istismar edecektir.

Göstermelik bir demokrasi aşkına, vatan ve millet bütünlüğümüz asla tehlikeye atılamaz. İlgilileri uyanmaya davet ediyoruz.

YARIN KİME OY VERECEĞİM?

Yarın, milletçe, sandık başına koşacak, oy kullanacağız. Ülkemizi beş yıl müddetle temsil edecek “kişi” ve “kadroları” tayin etmeye çalışacağız. Ne güzel şey!

Bazı okuyucularım, ısrarla soruyorlar: “Hangi partiye oy vereceksiniz?”. İster misiniz, onlara verdiğim cevapları burada da tekrarlayayım?

Onlara diyorum ki: Siz, istediğiniz kişi ve kadrolara oy verebilirsiniz. Benim görüş ve kanaatlerim elbette sizi bağlamaz. Yalnız, şunu iyi biliniz ki, ben “evet” mührünü alıp “gizli hücreye” girdiğim zaman, vicdanımla baş başa kalıp şöyle düşüneceğim:

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, gerçekten beni temsil etmeli, ben, ne idüğü belirsiz veya belli kişi ve kadrolara oy veremem.

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, Türk-İslâm kültür ve medeniyetinin yoğurduğu “millî ve mukaddes terkibe” bağlı olmalı ve onu geliştirmeyi ideal edinmeli. Elbette, ben, millî ve manevî değer ve mukaddeslerine yabancılaşmış kişi ve kadrolara oy veremem.

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, plânlarını, programlarını ve faaliyetlerini, dış mihraklarca hazırlanmış “senaryolara göre değil, tamamı ile “Türk Milliyetçiliği” şuuru içinde ve millî ihtiyaçlara göre tedvin etmiş olmalı.

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, gücünü, öz tarihinden, öz kültüründen, öz medeniyetinden almalı; beni millî ve mukaddes hüviyetimi koruyarak yüceltmeye çalışmalı; iç ve dış düşmanlarıma asla taviz vermemelidir.

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, “yabancı desteklere” güvenerek değil, “millî isteklere” dayanarak hareket edebilmeli.

Benim, oy vereceğim kişi ve kadrolar, dînime, dilime, tarihime, hak ve hürriyetlerime, mutlak mânâda, saygı duymalı; beni, kendi öz vatanımda parya durumuna sokmamalıdır.

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, “inandığı gibi yaşamak” isteyen genç kızlarını ve oğullarını bağrına basmalı; onların mağdur ve mazlum duruma düşmelerini önlemeli; bu ulvî gençliğin çoğalmasını sevinçlerle karşılamalıdır.

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, bir eli yağda, bir eli balda, “hayvan kürküne bürünmekle öğünen” bayanlar, “ipek gömlekli ve altın gözlüklü” baylar olmamalı; aksine, bu milletin en mazlum ve mağdur kişi ve kadroları olmalı

Benim oy vereceğim kişi ve kadrolar, zindanlarda, tutuk evlerinde inleyen, maddî ve manevî ıstırap çeken kardeşlerimin acısını tâ yüreğinde duymalıdır. Evet, şu anda, benim ülkemde, en çok itilen, ezilen ve kovulan kadro hangisi ise ona oy vereceğim. Evet, komünistlerin en çok korktuğu, locaların hiç sevmediği, iç ve dış, her türlü destekten mahrum kadrolara...

Yıldızlı göklerde dolaşan hilâlin mahzun olmasına gönlüm razı olmuyor.

HAYDİ SANDIK BAŞINA!..

“Umumî seçimler”, herkes gibi beni de heyecanlandırır. Aziz Türk Milleti’nin bu konudaki tecrübesine inandığım ve seçim sonuçlarını üç aşağı, beş yukarı tahmin ettiğim halde, yine de sandıkların açılmasını büyük bir heyecanla beklerim. Bu heyecanım, radyo ve televizyonlardan verilen rakamlar berraklaşmıyaya kadar devam eder. Bu sebepten, gece yarılarna kadar uyuyamam.

Sosyal psikologların da belirttiği gibi, fertler, kendilerini, kolektif heyecanların etkisinden kolay kolay kurtaramıyorlar. Cemiyetteki hissî dalgalanmalar fertlere de bulaşıyor; onları da kapıp götürüyor. Bilmem hiç maça gittiniz mi? Ben, ömrümde birkaç defa gittim. Çoğu da arkadaş hatırına...

Düşünün, tribünler dopdolu... Rengarenk flamalar dalgalanıyor. Amigolar, taraftarları coşturma çabasında.. Derken adlarını, belki de yeni duyduğum takımlar sahaya çıkıyorlar. Islıklar, uğultular... Hakemler yerlerini alıyor ve maç başlıyor... Yanı başındakiler, yerlerinde duramıyorlar; oturup kalkıyorlar, bağırıp çağırıyorlar, el ve kol sallıyorlar... Hayret, oyuncular, tek tek ve isimleri ile tanıyorlar. Ben, her türlü heyecandan uzak, hiçbir tarafı tutmaksızın buz gibi oturuyorum.

Fakat, dikkat ediyorum, zaman ilerledikçe, bende de ufak tefek bazı değişimler oluyor. Yanımda bulunanların telkinleri ile mi, yoksa kendi öz irademle mi bilmiyorum? Ben de takımlardan birine yavaş yavaş sempati beslemeye başladığımı giderek artan bir tempo-

da hissediyorum. Kollektif heyecan, içimdeki Onlar, diyorlardı ki: “Ben nice toplantı ve mitinge seyirci olarak gittim ve oradaki heyecana kapılarak bir figüran gibi hareket etmek durumuna düştüm”. Evet, gerçekten de kollektif heyecanların büyük ve etkileyici bir gücü var. Bu sebepten olacak, bunu, ağır ağır eritiyor olmalı... Nitekim, çok geçmeden, benim de diğerlerinden pek farkım olmadığını hayretle görüyorum.

Birçok arkadaşımın dinlemiştim. kitlelere yön vermek isteyen kişi ve kadrolar, bu tip toplantılardan faydalanmayı daima denemişlerdir.

Yine psikologların tespitlerine göre, kollektif heyecanlar, “sevinçleri” arttırır ve “üzüntüleri” azaltır. Gerçekten de bayramları bayram yapan kalabalıklardır. İnsan, tek başına bayram yapamaz. Mutluluklar, büyük kitlelerce paylaşıldıkça büyürler. Öte yandan, felâketler ve acılar, tek başına yaşandığı zaman büyük ıstırap verirler. Fakat, bu acıları bizimle paylaşanlar çoğalırsa ıstırabımız azalır. Onun için atalarımız, “El ile gelen düşün bayram” demişlerdir.

Meselenin bir başka yönü daha var. Fertler, daha güçlü ve güvenli olmak için, kendilerini, bir gruba bağlamayı sever ve âdeti onlarla aynıleşirler (özdeşleşirler). O grubun sevinçlerini ve üzüntülerini birlikte yaşamaktan özel bir zevk duyarlar. Bu, “ben”in yerine “biz”in geçmesidir. Bir bakıma, iyi bir duygudur.

Sevgili okuyucular! Bütün bu duyguları yeniden yaşamak için, lütfen sandık başına...

BAŞKA “GÖSTERGELER” DE VAR

Politikacılar, birbirlerinin başarılarını veya başarısızlıklarını ispat etmek için istatistiklerden çok istifade ederler. Bu istatistiklerin büyük bir çoğunluğu da her nedense iktisat ile ilgilidir.

Umumî seçimler öncesinde, bu tip istatistiklere dayanan propagandaları çokça dinledik. Hemen her gün, radyolarımız, televizyonlarımız ve basınıımız “parti sözcülerinin” bu tür sayılara dayanan açıklamalarını yayımlayıp durdu. İthalat ve ihracatla, üretim ve tüketimle, döviz ve tahvillerle, tasarruf ve yatırımlarla ilgili pek çok rakam gözler önüne serildi ve bu “iktisadî göstergelerin” hangi mânâlara gelebileceği —birbirine zıt da olsa— bir bir açıklandı.

Ama, kalburüstü hiçbir politika sözcüsü, bir ülkenin hayatında, çok önemli başka göstergelerin de mevcut olduğunu hatırlamadı

veya gündeme getiremedi. Oysa, ülkemizde, başka ve acı gerçekler de vardı ve üstelik bunlar da istatistiklere bağlanmıştı, ister misiniz, bunlardan küçük bir kısmını burada sergileyelim?

Meselâ, araştırmalara göre, 1980 yılında, ülkemizde, 5400 olan vesikalı “hayat kadını” sayısı, 1987 yılında 338.000’e ulaşmıştı. Yani, yedi yılda, yüzde 6259 nispeti ile yepyeni bir dünya rekoru kırılmıştı. Bu gelişme de gösteriyordu ki, ülkemizde, “hayat kadınlığı”, hüznle belirtelim ki, “normal bir meslek” haline gelmişti. Evet, “devrimbazlar” sevinebilirdi!

Öte yandan, ülkemizde, alkol üretiminde de çok büyük artışlar olmuştu. Meselâ, 1972 yılında 84 milyon litre alkollü içki üretilirken, bu sayı, 1976 yılının ilk altı ayında, 116,6 milyon litreye ulaşmıştır. Ankara, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. İsmail Çifter Beyefendinin yazdığına göre, ülkemizde, bu alkol üretimine paralel bir “alkol tüketimi artışı” da söz konusudur. O, şöyle devam ediyor: “Düzenli işi bulunan 3371 kişi üzerinde yürüttüğümüz bir tez araştırmasında, bunların yüzde 75-85’inin alkollü içki kullandığı, total grubun yüzde 6-6,5’unun her gün alkollü içki içtiği tespit edilmiştir.”

Yine, aynı kaynaktan öğrendiğimize göre, bu gelişme, gençliğimizi tehdit eden bir mahiyet kazanmaktadır. Şöyle ki: “Ankara’da 5 lisede okuyan öğrencilerden 535 (218 erkek, 317 kız) kişi üzerinde yürüttüğümüz bir başka araştırmada ise, yaşları 15-21 arasında olan gençlerden erkek öğrencilerin yüzde 40’ı, kız öğrencilerin yüzde 20’si sıklıkla alkollü içki içmekte; yine, erkek öğrencilerinde yüzde 33’ü ve kız öğrencilerin yüzde 14’ü günde 20 sigara ve erkeklerin yüzde 7’si, kızların yüzde 4’ü günde 40 sigaradan fazla içmektedirler.”

Aynı kaynaktan öğrendiğimize göre, gençlik arasında, uyuşturucu terkiplere karşı bir eğilim, giderek artmaktadır. Nitekim: “Alışkanlık yapma potansiyeli olan ilaçlardan bu öğrencilerin yüzde 1,33’ü sıkıntı ve depresyon giderici, yüzde 11,93’ü iştah azaltıcı, kilo verdirici ve uyarıcı, yüzde 4,73’ü ise sakinleştirici ve uyku verici, yüzde 12,5’i sıkıntı giderici, yüzde 64,3’ü ise ağır dindirici ilaçları, tıbbî amaçlar dışında sıklıkla kullanılmaktadırlar”.

Evet, bütün bunlar ilmî ve objektif tespitler... Büyümekte olan bir tehlikeyi haber veren alarm zilleri... Ama, politikacının ve devrimbazın derdi başka... Onlardan bazıları, gerçek tehlikeleri gizlemek için, uydurma tehlikeler keşfetme çabasında...

MEHMETÇİK'TE "SAVAŞ RUHU"

Bugün, 1 Aralık 1987... Aziz Mehmetçiğin, 1 Aralık 1950 yılında, Kore'de elde ettiği "Kunurî Zaferi"nin 37. yıldönümü... 20. asrın ikinci yarısına girerken, Albay Celâl Dora'ların "Türk Sancağını" beline sararak, sevgili Mehmetçiğin süngüsü ile "kızıl safları" yara yara kurtuluşa ve zafere ulaşmaları ve önündeki harita üzerinde, "artık kurtulamazlar" diye birliğimizin üstüne iptal işareti koyan Amerikalı Generali mahcup etmeleri hiç unutulur mu?

Dünya tarihi göstermektedir ki, Mehmetçiğin "Savaş ruhu" her türlü hesabı daima altüst etmiştir. Elbette bunun sebepleri vardır ve herkesten önce, bizler, bunları bilmek zorundayız.

Bir kurmay albaydan dinlemiştim. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında şöyle bir olaya şahit olmuşlar: Harekâttan birkaç gün önce, Mehmetçikler, kendilerini ziyarete gelen yakınlarıyla görüşüp vedalaşıyorlar. Mersin, kelimenin tam manâsıyla bir ana - baba günü... Analar ve babalar, oğullarını asker üniforması içinde iftiharla kucaklamanın sevinci yanında, gizlemeye çalıştıkları sinsi bir hüznün de duyuyorlar. Bilhassa, anaların gözlerinde, çocuklarına göstermek istemedikleri damlalar birikiyor. Elde değil ki, "evlât bu". Anaların ve babaların kolları ve elleri, yavrularının boynunda ve sırtında dolaşiyor. Dudaklarda dualar...

Buna rağmen, bir ana, vedalaşmanın sonunda "asker oğluna" şöyle diyor: "Oğlum, gözün arkanda kalmasın; güle güle git! Sen de ataların gibi Allah, Vatan ve Millet için dövüş! Dönersen gazi, ölürsen şehit anası olarak öğüneceğim! Haydi, yavrum, Allah'a emanet ol, fırsat bulursan, bizlere mektup yaz!".

Böylece söze başlayan kurmay albay, sonra şöyle devam etti: "Bu ananın, metanetini koruyarak oğluna söylediği bu sözlerden sonra, erkeği ile birlikte, büyük bir vakar içinde kışlanın bahçesinden ayrılıp gittiğini hiç unutamıyorum".

Ben, hikâye bitti sanıyordum. Fakat, kurmay albay şöyle devam etti: "Derken, harekât için emir aldık. Askerler teçhizatı ile çıkarma gemilerine bindiler. Bu arada üzücü bir olay oldu. O vakur ve heybetli ana ve babanın oğulları, kazaya uğrayarak demir merdivenlerden aşağıya yuvarlandı, bir bacağı kırıldı. İster istemez geri göndercektik. Delikanlı çok, hem çok üzgündü. 'Savaşa girmeden yaralandım ve saf dışı kaldım. Ne ayıp? Ben, şimdi, anama, babama

ve köylüme ne diyeceğim? Merdivenden düştüm, demek ayıp olmaz mı?’ diye inliyordu. Ama çaresiz, onu geri gönderdik ve ailesine, oğullarının yaralı olduğunu ve şimdi Mersin Hastanesi’nde yatmakta bulunduğunu haber verdik.

Ertesi gün, ailesi gelmişti ve anası oğluna soruyordu: ‘Canım oğlum, işittim ki, savaşta yaralanmışsın, anlat bir hele! Nasıl oldu bu iş? Yaran nasıl?’. Oğlu, mahcup ve başı önüne eğik... Israr üzerine her şeyi anlatıyor. Bu arada ananın tepkisi çok enteresan: “Ne demek merdivenden düştüm? Ben seni düşman kurşunu ile yaralanmış sandımdı. Yazık oldu, benim gazi oğluma!” ve ananın hüüngür hüüngür ağlayışı...”.

Bir İslav Generali (General Çerneyev), “Türk ordusunun büyük bir moral gücüne sahip olduğunu; bu gücünü, tarihinden, millî ve mukaddes değerlerinden aldığını; bunları yıkmadıkça, onları asla yenmenin mümkün olmadığını” söyler.

Onun için ısrarla diyoruz ki, Türk-İslâm kültür ve medeniyetinin yoğurduğu her “terkip” gibi, Mehmetçik de bizim en aziz varlıklarımızdan biridir. Onun bu ruhunu yalnız korumak değil, sürekli olarak geliştirmek zorundayız. Bizim, en büyük meselemiz de Mehmetçiğin bu ruhunu, hiç bozmadan, aydın kadrolara ulaştırmaktır.

ASKERLER, SAVAŞ RUHU VE MEHMETÇİK

TRT’miz, “Askerler” adını verdiği bir dizi film yayınladı. Seyrettiniz. Ben de ürpererek takip ettim.

Bu dizi, demek istiyordu ki, bütün insanlık tarihi boyunca savaşın mahiyeti aynı kalmakla birlikte, vasıtaları değişip durmakta idi. Durum, günümüzde de aynen devam ediyordu ve bu korkunç bir şeydi.

Zaten savaşın tek maksadı, “insan öldürmekti” ve askerler, bunun için, olmadık biçimlerde şartlandırılmalıydı. Yine demek isteniyordu ki, bir asker ne kadar, şahsiyetinden sıyrılıp “grup ruhu” içinde erir ve acımasız duruma getirilirse, o kadar başarılı olabilirdi ve askerler savaşta öldürmekten başka bir şey düşünmemeliydiler. Dizinin ortaya koyduğu teze göre, zaten, bütün askerî tâlim ve terbiyenin maksadı da bu idi.

Diziyi seyrederken, sık sık düşündüm. Bu filmin maksadı, askerlik mesleğini yüceltmek mi, yoksa gözden düşürmek miydi? Ancak,

film, çok kurnazca hazırlanmıştı; iki türlü düşündürmeye yatkındı... Fakat yanılmıyorsam, menfi yönü daha ağır basıyordu.

Oysa tarih ve sosyolojik vakıalar gösteriyordu ki, bir millet var olmak ve varlığını devam ettirmek için “ordu kurmak”, kendini ve kendi menfaatlerini savunmak zorunda idi. Bunu başaramayan ülkeler, başka güçlerin ve orduların boyunduruğuna girmeye mahkûmdu.

Elbette “barış”, daima “savaş” tercih edilmeli; zaruret olmadıkça silâhlı çatışmalardan kaçınmalı; insanın canına, malına, ırzına, hak ve hürriyetlerine saygı duyulmalıydı. Ama, aynı derecede bizim de canımız, malımız, ırzımız, hak ve hürriyetlerimiz mukaddesti ve herkesten önce, onları savunmak bize düşerdi. Gerektiğinde, bunlar için hem “ölünürdü”, hem “öldürülürdü”...

Öte yandan bilmek gerekirdi ki, “savaşın da, barışında hem şerefli, hem şerefsizi” vardı. Gerçekten de savaş vardır ki, “zulümdür ve cinayettir” ve yine savaş vardır ki, “haklıdır ve kahramanlıktır”. Bunları, birbirinden ayırmasını bilmek gerekir.

Beşer tarihinde, hem “lanetlenecek”, hem “övülecek” savaşlar vardır. Nitekim, insanları sahte mabutlara tapındıran, kanlı diktatörlere esir yapan ve bir diğerine sömürge kılan bütün savaşlar lânetlenme-ye, “Allah’tan başka ilâh yoktur” diyerek insanlığın şerefini kurtarmaya, sahte mabutları yıkmaya, kanlı diktatörlerin esaretini kırmaya ve her türlü sömürgeleşmeyi önlemeye çalışan savaşlar övülmeye layıktır.

Durum, “barış” kavramı için de aynıdır. Tıpkı “savaş” gibi, “barışın” da “şerefli” ve “şerefsizi” vardır. Taraflardan birini “mütehakkim”, diğerini “mahkûm” düşüren, bir tarafa kahkaha attırırken, diğer tarafa gözyaşı döktüren, zâlimi haklı, mazlumu haksız ilân eden “barışa” şerefli denebilir mi?

Kesin olarak bilmek gerekirdi ki, Türk-İslâm kültür ve medeniyetinin yoğurduğu “savaşçı tipi”, şerefli savaşları ve şerefli barışları gerçekleştiren Mehmetçik idi.

Evet, “Müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı onurlu ve zorlu” MEHMETÇİK... Sen, hep böyle kal emi?

İSLÂMİYET VE ASKERLİK RUHU

İslâmiyet, realist ve dinamik bir dîndir. En yüce ve en ulvî değerleri savunmakla birlikte, ayağını yere basarak yürür; zaman ve zeminin değişen şartlarını kollayarak ezeli ve ebedî hakikati savunur.

Bilindiği gibi, İslâm'da “cihad” farzdır. Onun için, bütün tarihi boyunca görüldüğü üzere, her Müslüman, şu veya bu ölçüde “asker”dir. Yüce dînimize göre, Müslümanlar, bir bütün halinde “Allah'ın Ordusu” olmakla şereflenmişlerdir. Nitekim, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyrulur: **“Sizinle topyekûn savaş edenlerle, sizler de topyekûn savaş edin”**. (Bkz. Tevbe/36).

“Topyekûn Savaş”ta, erkek, kadın, genç, ihtiyar, çoluk çocuk her müminin, kendine göre yapabileceği bir şeyler vardır. Müminler, en küçük yaşlardan itibaren bu ruh ve şuurla yetiştirilmelidirler. Onun için Sevgili Peygamberimiz: **“Çocuklarınıza yüzmeyi, ata binmeyi, ok atmayı, güreşmeyi... öğretiniz”** diye buyurmuşlardır.

Sakin, komünistlerin, masonların ve sahte hümanistlerin propagandalarına inanmayınız; müminlerdeki “cihad ruh ve şuuru” uyanık tutunuz. Hattâ kadınlarımız ve kızlarımız dahi, bu ruh ve şuurla yetiştirilmelidir. Çünkü, gerektiğinde, onlar, “topyekûn savaşlarda” çok büyük hizmetler yapabilirler. Bir hanım sahabî anlatıyor: “Gıfar kabilesinden bir grup kadınla birlikte Allah'ın Resulüne geldik: ‘Ey Allah Resulü! Biz de seninle beraber sefere iştirak etmek istiyoruz. Yaralıları tedavi eder, elimizden geldiği kadar Müslümanlara yardım ederiz’ diye teklifte bulunduk. Allah Resulü: ‘Peki, Allah'ın lütfü ile’ diye buyurdular”.

Dînimiz, müminlerin, zamanın ve zeminin şartlarına göre, savaşa hazırlanmalarını, korunma tedbirlerini önceden almalarını, hem “gerilla”, hem “topyekûn” savaşlara göre teşkilatlanmalarını emreder. Bu konuda, yüce ve mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle emredilir: “Ey, iman edenler! (düşmanlarınıza karşı) **korunma tedbirinizi alın, ya küçük kıt'alar halinde harbe çıkın veya toptan seferber olun**”. (en-Nisâ/71). Öte yandan, savaş için, bütün müminlerin el ve işbirliği yapması da emrolunmaktadır: “Allah yolunda, **elbirlik yaparak gazaya çıkın**”. (et-Tevbe/ 38).

Yüce dînimiz İslâmiyet, çağdaş şartlara flöre savaşa hazırlanmış ve en gelişmiş silâhlara ve tekniklere sahip milletlerin ve cemiyet-

lerin refah ve zenginlik içinde yaşayacaklarını, bunun aksine, bu konularda yetersiz kalan cemiyetlerin ise zillet ve sefaletle duçar olacağını haber verir. Şu muhteşem tespite bakınız, Sevgili Peygamberimiz buyuruyor ki: **“Savaş için hazırlıklı olduğunuz müddetçe refah içinde yaşarsınız”**.

Bugün sayıları bir milyara varan İslâm Dünyası’nın büyük bir ekseriyetinin neden zillete ve sefaletle mahkûm düştüğünü, biraz biraz anlamaya başladık mı? Kendi silâhını kendi yapamayan, bunları yabancı ve istilâci güçlerden temin etmeye çalışan bir cemiyet, bu gibi şer kuvvetlere karşı kendini savunabilir mi?

GAZİLİK VE ŞEHİDLİK

“Gazilik” ve “şehidlik”, iki İslâmî ıstılahtır. İslâm dışı çevrelerin bu şerefli sıfatları, kendilerine ve “yandaşlarına” yakıştırmaları asla uygun değildir. Onlar, kendilerine başka sıfatlar bulsunlar; bizim kavramlarımızın arkasına saklanarak kimseyi aldatmasınlar.

“Cihad” da öyle... İslâm’da mukaddes ve şerefli savaşların adı “cihad”dır. Bu savaşlara katılan erkek-kadın, genç-yaşlı bütün müminlere “mücahid” ve “mücahide” denir. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de bu yüce kişiler: **“Allah’a ve ahiret gününe iman eden, canları ve malları ile cihada katılan”** kimseler, olarak övülürler. (Bkz. et-Tevbe/44).

Cihad, ahdi bozan düşmana, müminlere zulmeden kâfirlere, mürtedlere, İslâm’ın açık ve gizli düşmanlarına karşı yapılırdır. Cihad, “i’lây-ı kelimetullah” ve “nizam-ı âlem” için yapılan, zamanın ve zeminin şartlarına, vasıtalarına ve imkânlarına göre yürütülen çok yönlü ve plânlı, mukaddes ve şerefli bir savaştır.

Müslümanlar, dinlerini, devletlerini, milletlerini, vatanlarını, ırz ve namuslarını, düşmanlarına karşı korumakla mükelleftirler. Düşmanlar, ister “iç”, ister “dış” tertiplerle saldırsınlar fark etmez. Nitekim yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyrulmaktadır: **“Size savaş açanlarla, Allah yolunda siz de dövüşün”**. (el-Bakara/ 190).

İslâm tarihinden öğrendiğimize göre, Allah yolunda ve Sevgili Peygamberimize uyularak yapılan savaşlara “gaza” adı verilir. İslâm’ın zaferi için savaşa katılan yiğitler ya “gazi”, ya “şehit” olmak ümit ve şevki içinde vuruşurlardı. Yüce ve mukaddes kitabımız

Kur’ân-ı Kerîm’de, bu durum, **“İki güzelliikten biri”** olarak övülür. (et-Tevbe/52). Evet, bugünün müminleri de bu ruh ve şuura yabancı düşmemelidirler.

Müminler, “cihad esnasında”, kendilerini tamamı ile “Allah’a teslim ederler”, O’nun takdirine boyun eğgerler. Savaşta “gazilik” mi, “şehadet” mi nasip olacağı hususu, “Yüce Takdire” aittir ve “O takdir güzeldir”. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de, bizimle savaşan düşmanlara şöyle hitap etmemiz emrolunmaktadır: **“De ki, Allah’ın bizim için yazdığından başkası bize erişemez. O, bizim mevlâmızdır. Onun için, bütün müminler, yalnız Allah’a güvenip dayanmalıdır”**. (et-Tevbe/51).

Öte yandan Sevgili Peygamberimiz: **“Şehit olmak ümidi ile dövüştüğü halde, bu emeline kavuşamayan müminlerin de şehit sevabı alacakları” müjdesini** vermişlerdir.

İslâm’da “şehitlik mertebesi” çok yücedir. Çünkü, onlar, “peygamberler ve sıddıklar ile birlikte olacaklardır”. Bu sebepten olacak, Sevgili Peygamberimizin “Allah’ın kılıcı” olarak övdükleri, büyük sahabî ve büyük asker Halid bin Velid Hazretleri, ölüm döşeğinde, gözyaşlarını tutamayarak şöyle buyurmuşlardır: “Neden ağlıyorum biliyor musunuz? Seksen yıl yaşadım, belki seksen savaşa katıldım ve seksen yara aldım. Fakat şehit olamadım. İşte ona yaranırım”.

İSLÂM’DA CİHADIN YERİ

Sevgili Peygamberimizin buyurdıkları gibi, **“Cihad, kıyamete kadar devam edecek bir farzdır”**.

Cihadın “farz” olduğunu inkâr eden dînden çıkar. Çünkü, İslâm’ın temel kitabı Kur’ân-ı Kerîm’de “cihad etmek” emredilmektedir. Bu konuda pek çok âyet-i kerîme var... İşte, onlardan biri: **“...Allah’a ve ahiret gününe inanmayan, Allah’ın ve Resûlü’nün haram ettiği şeyleri haram tanımayan, hak dîni, dîn olarak kabul etmeyen kimselerle (bunlar, Ehl-i Kitap’tan bile olsalar, onlarla), zelîl ve hakîr, kendi elleriyle cizye verecekleri zamana kadar savaşın”**. (et-Tevbe/29).

Cihad, bazen “farz-ı kifâye”, bazen “farz-ı ayn” durumunda ortaya çıkabilir. “Kısmî seferberlik” hallerinde cihad “farz-ı kifâye” olur; yani, bir kısım Müslüman’ın, bu farzı yerine getirmesiyle,

diğerlerinden bu borç kalkar. Aksine, “umumî seferberlik” halinde, cihad, “farz-ı ayn” olur. Yani, bütün müminlere düşmanı yenmek ve püskürtmek görevi “farz” olur.

Düşman, bir İslâm Ülkesi’ne saldırdığı zaman, kadın-erkek, yaşlı-genç herkesin “karşı taarruza” geçmek için cihada katılması “farz-ı ayn” olur. Böyle bir savaşa katılmak için, kadınların, kocalarından izin almalarına dahi gerek yoktur.

Böyle bir durumda, mazereti olmaksızın, savaşa katılmayan ve savaştan kaçan büyük günah işlemiş olur. İki gözü kör, çok ağır hasta, felçli ve kötürüm kimseler ile çocuklar için cihad farz değildir. Öte yandan, cephe gerisinde “görevlendirilen kimseler” ile “ilim kadroları” fiilî savaşa iştirak etmeyebilirler.

Hemen belirtelim ki, İslâm’ın düşmanları, dînimizin “cihad” emrinden çok rahatsız olurlar. Bilhassa, İslâm Ülkelerini, sömürge statüsü içinde tutup ezmek isteyen çevreler, müminlerdeki “cihad” ruh ve şuurunu yıkmak için olmadık tertipler içindedirler.

Bir taraftan yayınladıkları kitap, dergi ve gazetelerle, hazırladıkları film ve tiyatrolarla Müslümanlardaki “askerlik ve savaşçılık” ruhunu yıkmaya çalışırken, bir taraftan da kiraladıkları “sahte dîn adamları” vasıtası ile “İslâm’ın cihad emrini” yozlaştırmak ve müminleri “pasifleştirmeyi” hedef alan “fırkalar” meydana getirmek isterler.

Hindistan’da asırlarca yuvalanan ve orada yaşayan milyonlarca Hindu ve Müslüman’ı iliğine kadar sömüren İngiltere, bu konuda çok korkunç oyunlar oynamıştır.

Meselâ o, Ahmed Kadiyanî adında bir münafığı vasıta kılarak “Kadiyanîlik” adı verilen bir fırka kurarak, müminlerdeki “cihad ruhunu” yıkıp onları, kendi sömürgeciliği karşısında “tepkisiz” duruma sokmak istemiştir.

Nitekim, “Kadiyanîler”, İslâm’da “silâhlı cihad yoktur” diyerek, İngilizlerin bu emellerine hizmet etmişlerdir. Apaçık ilâhî emirlere rağmen, düşman emellerine hizmet için, bunları inkâr ve tevil ederek müminleri sömürge statüsü içinde yaşamaya teşvik eden bu “fırka”nın küfrü gizlenemez durumdadır.

Unutmayınız, bizdeki “savaş ruhunu” çökertmek isteyen kimseler, mutlaka, “düşman savaşçılarıdır”,

SAVAŞSIZ BİR DÜNYA KURULABİLİR Mİ?

Gerçekten de bütün problemlerin “barışçı” yollarla çözüldüğü, açık ve gizli “savaşların” tamamı ile ortadan kalktığı bir dünya kurulabilir mi?

İdeal olarak bunu herkes ister. Ama vakıalar, bunun aksini ortaya koyuyorsa hayalperest olmaya da gerek yoktur. Nitekim, yüce dînimiz de “Barışın savaşa tercih edilmesini” tavsiye etmekle birlikte, bütün sevimsizliğine rağmen, insanların, sürekli olarak savaşmak zorunda kalacaklarını ifade buyurur. Zaten, İslâm’da cihad emri, bu ölçüler içinde verilmiş bulunmaktadır. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de, meâlen şöyle buyurulmaktadır: “Hoşunuza gitmediği halde, size, düşmanlarımızla savaşmak emredildi”. (el-Bakara/216).

Bazı insanlar “barış” konusunda gerçekten hayalperesttirler. Onlara göre, zaman içinde, insanlar; birbirlerini daha iyi tanıyacak; birbirleriyle daha çok kaynaşacak; insanları birbirinden ayıran değerlerin fonksiyonu azalacak; aksine ortak beşerî değerler çoğalacak ve tek bir dünya kurulacak ve bu suretle “savaşlar” tamamı ile yok olacak ve “bitmeyen barış” gerçekleşecek...

Evet, tarihî ve aktüel gerçeklere rağmen, böyle düşünenler vardır. Böyleleri, ümit ve hayallerini, “düne ve bugüne” rağmen “gelecek zamana” bağlarlar. Çünkü, “hayale” elverişli tek zaman dilimi “gelecek”tir. Oysa, ilim adamları, kesin olarak ispat etmişlerdir ki, tarihin de bir “determinizmi” vardır ve “gelecek zamanlar”, dün ve bugünü şekillendiren dinamiklerden bağımsız değildir. Yani, yarının nasıl olacağı, düne ve bugüne bağlıdır. Böyle olunca, dünün bir gerçeği olan “savaş”, bugünün de, yarının da “gerçeği” olmakta devam edecektir ve nitekim etmektedir de.

Öte yandan, savaşın “zıtlar” arasında olduğu, “benzerlikler” arttıkça “barış” şansının çoğalacağı tezi de tatmin edici değildir. Çünkü, açıkça görmekteyiz ki, “zıtlar” arasındaki çatışmalar kadar, “benzerler” arasında da çetin savaşlar olmaktadır ve hattâ denebilir ki, belki “fraksiyonlar” arasındaki boğuşma diğerlerinden daha şiddetli geçmektedir. İster dînî, ister felsefî, ister siyasî, ister iktisadî olsun, “benzer yapılar” arasındaki rekabet çok daha sancılı olmaktadır. Bu “dün” de böyle idi, “bugün” de böyledir, “yarın” da böyle olacaktır.

Durum bu olunca, zamanla, insanlar ve toplumlar arasındaki farklar azalacak ve insanlar barışa daha fazla yaklaşacak tarzında ortaya koydukları hayallerini tashih etmelidirler. Kendilerini de, toplumları da yanıltmaktan vazgeçmelidirler. Ne kadar acı olursa olsun, gerçekleri kabul etmek en akıllı yoldur.

Şimdi, nükleer silâhlan ortadan kaldırıp konvansiyonel silâhlara ağırlık verilmesini isteyen süper-güçler, acaba, neyin peşindeler? Barışın mı, yoksa, kendi aralarında, yapılması hayli zorlaşan sıcak savaşın yolunu açmanın peşinde mi?.. Yani, “barış” maskeli savaş manevraları mı?

Evet, şimdi, mesele, bu paradoksu çözmede...

HACI MUSA BEYİN KÖPEĞİ...

Geçen gün telefonum çaldı. Ahizeyi kaldırdım. İhtiyar bir ses bana şöyle diyordu: “Okuyucunuzum. Bitlis’liyim, adım H. İsmail Zülfikâr... Sizinle görüşmek ve tanışmak istiyorum. Adresinizi lütfeder misiniz?” Peki dedim, geldi görüştük, tanıştık. Kendisi 86 yaşında, güngörmüş, I. Cihan Savası’nı ve İstiklâl Mücadelesini yaşamış. Bembeyaz sakallı ve fakat hafızası dipdiri... Konuşması, net ve güzel... Cümleler yerli yerinde...

Nihayet çaylarımız geldi ve sohbetimiz koyulaştı. Biz, Doğu Anadolulular, çaylı sohbetleri çok severiz. Hiç bitsin istemeyiz. O gün de öyle oldu. Nelerden söz etmedik ki...

Bir ara sordum: “Düşmanlarımız, Doğu ve Güney-Doğu Anadolumuz’da çeşitli oyun ve tertipler içinde... Bu faaliyetler yeni de değil. Söyler misiniz, bütün bu ihanetlerin içyüzü nedir?”.

Kısaca cevap verdi: “Bütün bunlar, yabancıların piyonlarıdır. Şartlandırılmışlar... İşıttikleri her davul-zurna sesini düğün-bayram sanıyor ve ona koşuyorlar. Oysa, bu durum, herkesten önce, onların helakine sebep olacaktır. Ermeni ve bölücü militanlar, mâruz kaldıkları oyunların farkında değiller galiba...”.

Bir müddet sustuktan sonra şöyle devam etti: “Bak sana, gerçek bir hâdisе anlatayım. Şaka değil ciddi... Bizim, Muş havalisinde Hacı Musa Bey, diye bir zât vardı. Onun bir de gerçekten davul-zurna sesine şartlanmış bir köpeği bulunuyordu. Köpek, bu sesi işitmesin, hemen, bütün hızı ile oraya koşuyor ve köydeki asıl görevini ihmal ediyordu. Bilirsiniz, köpeğin kulakları çok hassastır.

Civardaki, davul-zurnalı köy düğünleri de hiç eksik olmaz. Bu sebepten köpeği evde tutabilirsen tut... Bir gün şu köyde, bir gün bu köyde... Hacı Musa Bey, artık bîzar olmuş ve bu köpekten kurtulmanın yolunu aramış... Bulmuş da...

Kendi köyüne yakın dört-beş köye davul-zurnalı adamlarını göndermiş. Sıra ile ve belli saatlerde, davul ve zurnalarını çalmalarını emretmiş. Onlar da öyle yapmışlar. Hacı Musa Bey'in köpeği, davul-zurna sesini işittiği ilk köye doğru hızla koşmaya başlamış; tam oraya ulaşırken onlar susmuşlar, bu sefer karşı köyün davul ve zurnacıları işe koyulmuş... Köpek, önce bir duraklamış, fakat, davul-zurna sesine vurgun olduğu için dayanamamış, tam gaz oraya yönelmiş. Oraya vardığında onlar susmuşlar ve diğer bir köyün davul ve zurnacıları devreye girmiş... Tertibi anladınız değil mi? Biri susarken, diğeri başlıyor ve köpek böylece köyden köye koşturularak helak edilmek isteniyor. Nitekim, bu oyun başarılı oluyor ve bilmem kaçınıcı koşudan sonra, köpek yere serilerek can veriyor”.

Hikâye bittiğinde, ikimizin de yüzünde buruk bir tebessüm belirdi. Bu esnada H. İsmail Zülfikâr Efendi'nin şöyle dediğini hatırlıyorum: “Oyun bu beyefendi!”... Aklıma, düşmanlarımızın, ülkemiz ve milletimiz etrafında hazırladığı “senaryolar” geldi ve hüznlendim.

DOKTOR OSİP NASIL VE NİÇİN İDAM EDİLDİ?

Dün, nasıl tanıştığımızı anlattığım, Bitlisli ve 86 yaşındaki H. İsmail Zülfikâr Efendi'nin bir hâtırası daha nakletmeyi düşünüyorum. O zaman ülkemizde yaşayan Ermeniler'in “ibret-i âlem” olacak mel'ânetlerini, hep birlikte dinleyelim.

İsmail Efendi diyor ki: “Yıl 1915... Birinci Dünya Harbi yeni başlamış... Ben, 13-14 yaşlarındayım. Rus orduları, Kars ve Bayazıt'tan başlayarak vatanımızı işgal ede ede geliyor. Yakında Bitlis'e ulaşacak... İsteyenlerin Bitlis'i tahliye edebileceği bildirildi. Biz, ailece Antep'e göç ettik.

Ben hastalandım. Antep'te, o zaman, bir Amerikan Hastanesi vardı. Orada tedavi olacağım. Beni tedavi eden doktorun adı Osip... Bu ad, Ermeni ismi olduğu için, önceleri ürküttü. Çünkü, Rusların gelmekte olduğunu işiten Ermeniler, çok şımarmış, biz Müslümanlara zulmetmeye başlamışlardı. Bu doktor da onlardan biri olabiliirdi. Yani, endişemizde haklı idik...

Fakat, zamanla, endişelerimizin haklı olmadığını, Doktor Osip'in gerçekten mesleğinin erbabı ve iyi niyetli bir insan olduğunu öğrenecektik. Her ne ise o hastanede tedavi oldum ve taburcu edildim.

Sonra, aradan yıllar geçti. İmparatorluğumuzun çökmesi üzerine vatanımız dört bir yandan işgal edildi. Bu arada, Fransızlar da Ermeni Komitacılarını yedeklerine alarak Antep'e girdiler.

Yıl 1920... Fransız işgali altında gayet rahat çalışan Ermeni Komitacıları, olmadık cinayetler işliyorlar. Yalnız Müslümanlara değil, kendilerine boyun eğmeyen Ermenilere de zulmediyorlardı. Böylece zulme uğrayanlar arasında Dr. Osip de vardı. Çünkü, o, Ermeni Komitacılar'ının işlediği zulüm ve işkenceleri tasvip etmiyor ve hattâ, bir ölçüde karşı çıkıyordu.

Bu durum, uzun süre devam edemiyor. Komitacılar, önce Dr. Osip'i tehdit ediyorlar. Boyun eğmeyince de 'Halk Mahkemesi'ne çıkıyorlar.

Anlatıldığma göre, Dr. Osip, orada şöyle konuşuyor:

'Benden ne istiyorsunuz? Müslüman ahaliye zulmetmemi mi? Bunu nasıl yaparım? Asırlarca birlikte yaşadığımız, kendilerinden insanlıktan ve iyilikten başka bir şey görmediğimiz insanlara bunu yapmak ayıp olmaz mı? Benden bunu beklemeyiniz. Hem unutmayınız ki, biz Türkiye Ermenileri olarak çok rahatız, çok zenginiz ve itibarlıyız. Türkler, çobanlık ve çiftçilik yaparken, biz, tüccar, sarraf ve kuyumcuyuz; onların çocukları, yoldan, mektepten ve hastanelerden mahrumken bizler Avrupalarda tahsil yapıyoruz; büyük şehirlerde oturuyoruz; doktor, mühendis, hukukçu ve hattâ bakan oluyoruz. Şu anda, Hâriciye ve Mâliye Nazırları bizden değil mi? Daha ne istiyorsunuz? Yabancılar ve emperyalistlere oyuncak olup bu aziz ve necip millete ihanet etmekten gerçekten utanırım. Size tavsiyem, sizin de bu düşman senaryolarında rol almamanızdır'.

Evet, Dr. Osip aşağı-yukarı bunları söylüyor. ve sözünü bitirir bitirmez, Ermeni Komitacılarca kurşuna dizilerek idam ediliyor!"

Bu noktada iyice hüüzünlenen H. İsmail Zülfikâr sözlerini şöyle tamamladı: "Ben bütün bunları yaşadım. Lütfen siz de yazın".

TÜRK'ÜN FETİH HEDEFLERİ VE BATI

Türkler, kök itibarı ile Asya'lı bir millettir. Türkler'in Orta-Asya'dan çıkarak dünyanın dört bir yanına dağıldığını herkes bilir. Bugün, hâlâ milyonlarca Türk'ün yaşadığı Orta-Asya, “Türkler'in Atayurdu” olmuştur.

Bununla beraber, tarihten öğreniyoruz ki, Türk Milleti, önce Asya'nın dört bir tarafına dağılmakla kalmamış, daha sonra Batı'ya da akınlar düzenlemiştir. Nitekim Büyük Hun İmparatoru Attila, Doğu Avrupa'nın tamamını kontrol altına aldıktan sonra, tâ İtalya kapılarına kadar gelmişti. Hele Osmanlılar döneminde Türkler, Doğu Avrupa'yı fethetmekle kalmamış Viyana kapılarına dayanmışlardı. Eğer, zaman ve fırsat bulsalar, topyekûn Avrupa'yı ele geçirmek niyetinde idiler.

Türk Milleti'nin dinamik karakteri üzerinde araştırma yapan ilim adamları, milletimizin ruhunda bir “Cihan Hâkimiyeti” fikrinin yattığını ve bunun sürekli olduğunu görmüşlerdir. Öte yandan, bu ruh ve şuurun “kuru bir cihangirlik” iddiasına dayanmadığı, insanlığa hak, hukuk ve adalet götürmek fikrine bağlı olduğu görülmüştür. Nitekim, İslâm'dan önce, “Tanrı'nın kılıcı” olarak anılan Türkler, İslâm'dan sonra “Tevhidin sözcüsü” ve “Nizamın öncüsü” olmakla şereflendiler. “İlâ-yı Kelimetullah” ve “Nizam-ı Âlem” bayraktarlığı yaptılar.

Bugün bizi Batı'ya (Avrupa'ya) her bakımdan bağımlı hale getirmek isteyen “kara” ve “kızıl” aydınlar (!), gerçekleri tahrif ederek bizim, “bütün tarihimiz boyunca Batı'ya dönük yaşadığımızı ve öyle olmamız gerektiğini” iddia ederler. Oysa, tarihimiz diyor ki, “Batı, Türk Milleti'nin teslimiyet melcei ve kurtuluş sığınağı değil, fetih hedefidir”. Atalarımız, hiçbir zaman Avrupalı'yı “kurtarıcı” olarak görmedi, aksine onları “kurtulmaya muhtaç” bildi. Üstelik, güçlü olduğumuz dönemlerde, bizzat Avrupalılar da böyle düşünüyorlardı. Ülkesinde “Kardinal şapkası görmektense, Türk sarıklarını tercih edenlerin” sayısı az değildi. Balkanlarda “feodalizmin” zulmünü yıkmak için Osmanlı Ordularını bir kurtarıcı gibi bekleyen milyonlarca insan yaşardı. Ünlü Batı'lı fikir adamları, İmparatorluğumuzda sağlanan can ve mal güvenliğini, dîn ve vicdan hürriyetini gıpta ile seyreder ve “Madem ki, yeryüzünde böyle âdil ve güçlü bir devlet var, o halde, biz de istikbalden ümitli olabil-

iriz” diye düşünüyorlardı. Mozart’lar “Türk Marşını” bestelerken; Goethe’ler Yüce Peygamberimize, tıpkı bir “Dîvan Şairi” gibi “Naât’lar yazabiliyordu.

Evet, Batı, bütün tarihi boyunca Türk’ün “fetih hedeflerinden” biridir. Onun dışında, Doğu’da, Çin’e, Kuzey’de Mançurya ve Sibiryaya, Güney’de Hindistan ve İran’a nice seferler düzenlenmiştir. Türk’ün sadece Batı’ya dönük bir fetih yaptığı iddiası da sakattır. Bilmek gerekir ki, Türk Milleti, diğer milletlerden farklı olarak, dünyanın her yanına gidebileceğini, her yerini vatan edinebileceğini ve yine yeryüzünün her noktasında devletini kurabileceğini göstermiştir. Evet, “arz-ı mev’ud” tanımayan Türk Milleti, böyle bir millettir. Bu milleti, şu veya bu milletin peyki haline getirmek mümkün değildir.

TARİHÎ TECRÜBEMİZ VE BATICILAR

Hiç şüphesiz, bir milletin “şanlı bir tarihe” sahip olması büyük bir şanstır. Bu durum, onun başarılı ve güçlü bir milletin çocuğu olduğunu göstermekle kalmaz, ona güven de verir.

Arkasında, başarılı ve güçlü bir “atalar silsilesi” hisseden nesiller, geleceğe daha bir ümitle ve güvenle bakarlar.

İnsanoğlunu, hayvanlardan ayıran önemli hususlardan biri de onun “tarihten istifade etmesini” bilmesidir. Gerçekten de atalarının tecrübelerini biriktirebilen; onu, söz ve yazıya bağlayabilen; kritik edip geliştirebilen tek canlı insandır. Hayvanlar, böyle yapamadıkları, yani tarihten istifade edemedikleri için gelişemediler ve hayvan statüsü içinde sürünüp bugünlere geldiler.

Kitaplıklar, bir bakıma, “birikmiş tecrübe hazinelerimiz”; mektepler, bu hazineleri “genç nesillere devreden müesseseler”, yazılı ve sözlü dilimiz de “nesiller arası teması sağlayan hayatî vasıtalarımız”dır. Başarılı ve verimli bir “Millî Eğitim”, bunlar arasında kurulmuş bir bütünlüğe ve ahenge dayanır. Bu sağlanamazsa, cemiyet, büyük ve kolay tamir edilemez sarsıntılar geçirir. İtiraf edelim ki, bizim cemiyetimiz, güdülen yanlış politikalar ve uygulamalar sebebi ile şimdi, böyle bir çalkantının sancılarını dehşetle yaşamaktadır. Bu sebepten olacak, ülkemiz insanları, büyük nispette, tarihinden, ecdat tecrübelerinden, kendi kültür ve medeniyetinin değerlerinden mahrum yetişmekte, yabancı kültür ve medeniyetlerin saldırılarına açık bulunmaktadır. Üstelik, bu konuda yapılan tenki-

dler ve uyarılar da bazı çevrelerce hoş karşılanmamakta, türlü biçimlerde itham edilmektedir. Oysa, kesin olarak bilmek gerekir ki, objektif kritiklerin yapılamadığı ortamlarda gelişme olmaz.

Düşmanlarımızın veya bize rakip milletlerin tarihimizden korkması, kültür ve medeniyetimizi beğenmemeleri normaldir. Ama, bizim onlara uyararak aynı tavırları —ilericilik ve devrimcilik adına— taklit etmemiz uygun olur mu? Avrupalı istemiyor diye Türklüğümüzden, Müslümanlığımızdan, asırlar boyu yağurduğumuz mukaddes bir terkip olan “Türk-İslâm Medeniyetinden” utanmamız ve kopmamız mı gerekir?

Şu Avrupalılaşıma sevdası başımıza çok dert açacağa benzer. Komünisti, anarşisti, bölücüsü, yıkıcısı, seks manyakları, züppeler ve zibidiler hep bu maske altında çalışıyorlar. “Bak karışmam diyorlar. Bize özgürlük tanımazsanız, Batılı dayılarımıza söyleriz. Onlar da bizi aforoz ederler. Aralarına almazlar. Sizleri olmadık sıfatlarla lekeleyerek safdışı bırakırlar”... Bizim “Batı sevdalıları” da bu tehdit karşısında pusulalarını şaşırıp ne diyeceklerini ve ne yapacaklarını bilemezler.

Bu durum, Batılı emperyalistlere iyice cesaret verir.

Onlar, ülkemizde, zorla ve emrivakilerle bir legal “Komünist Partisi” kurmak için, iç ve dış “demokratik güçler” ile el ve işbirliği yaparlar. Dünyanın en büyük haber kaynaklarından biri olan Associated Press (AP), bütün bunlardan habersiz görünerek şöyle çılgık basar: “Türkiye’de İslamcı hareket, demokrasiyi tehdit ediyor”.

Bu durumda güler misiniz, ağlar mısınız bilmem?

DOSTLUK MASKESİ ALTINDA DÜŞMANLIK

Türkiye’nin AET’ye katılma başvurusu, bir bakıma çok iyi oldu. “İyi oldu” diyoruz, çünkü, bu vesile ile kara sevdalıları olduğumuz Batı’nın hakkımızdaki “niyet” ve “düşünceleri” iyice meydana çıktı. Basını ile, yayını ile, politikacısı ve kilisesi ile birlikte bütün Avrupa karşımıza dikildi; çok enteresan “iddia” ve “istekler” sıralandı. İşte onlardan bazıları:

“Türkiye’nin Ermeni soykırımını tanıması, Avrupa -Türkiye ilişkileri için şarttır.”

“Dostumuz Türkiye, demokratik yolda ilerlemeli ve onu tehlikeye sokmamalıdır. Billhassa T.K.P’nin kurulmasına izin verilmezdir”.

“Türkiye’de, laikliği tehdit eden ve gün geçtikçe azgımlaşan İslamcı akımlarla mücadele edilmelidir. Avrupa ile Türkiye arasındaki iyi ilişkilerin, ancak tam bir Batılılaşma süreci içinde devam edebileceği çok iyi bilinmelidir.”

“Türkiye, İslâm’a rağmen Batılılaşmaya çalışmalıdır.”

“Türk tarihi ve İslâmiyet, ülkeniz insanlarının Batı toplumuna uyumunu zorlaştıracak faktörlerdir”.

“Biz Avrupalılar, sizin tarihinizden ve dininizden korkmaktayız. AET’ye katılırsanız, bütünleşmemiz zorlaşacaktır .

“Ülkenizdeki dinî ve etnik gruplar ve azınlıklar, baskı altında bulunuyor. Bunlara daha geniş haklar ve hürriyetler tanınmalı, problemleri karşılıklı diyalog ve insanî yaklaşımlarla çözmelisiniz”.

“Türkiye, henüz ekonomik yönden kalkınmamış bir ülkedir. Büyük ekonomik zorluklar içindedir. Eğer tavsiyelerimiz istikametinde tedbir alırsanız, 15-20 yıl sonra, AET’ye katılmanız belki mümkün olur. Onun için Türkiye’nin biraz sabırlı olması gerekir”.

“Türkiye NATO’nun en sadık ve güvenilir dostudur. U.S.A’dan sonra en büyük askerî gücümüzdür. Ordunuzun modern silâh ve araçlar bakımından hayli desteğe ihtiyacı vardır. Bu problemleri de zaman içinde çözeceğimizi ümit ediyoruz. Ancak, Türkiye’nin de dost ve müttefiklerinin arzularını anlayışla karşılaması gerekir. Nitekim, askerî yardımımız arttırılmıştır. Bu, aramızdaki işbirliğinin en iyi örneğidir. Hedefe giden yol henüz uzaksa da Türkiye’nin sabırlı olması gereklidir”.

Ve daha nice tavsiyeler, emrivakiler ve müdahaleler... Çift standartlı ve art niyetli formüller... Güler yüzlü kâhpelikler... Tuzaklar ve oyalamalar... Bunları, içeriden ve dışarıdan destekleyen dernekler, kulüpler, partiler, kalem ve filmler... Altın kupa içinde sunulan zehirler ve dost maskeli düşmanlıklar...

Hepsinin de ortak hedefi, bizi biz yapan değerleri çökertmek, bizi tarihimizden, dinimizden, kültür ve medeniyetimizden koparmak; bağımsızlığımızı ve tehlikeye sokarak boyunduruk altına almak; bir daha diril-memecesine tarihe gömmek...

Allah’a şükür, şimdi, bu oyunları gören bir gençliğimiz var artık.

FUHUŞ, DEMOKRASİ VE TAHSİLLİ TELE-KIZLAR...

Ahlâksız kadın ve erkekler, her zaman mevcut olmuşlardır. Bu hüküm, bütün dünya gibi, ülkemiz için de doğrudur. Bununla birlikte, kesin olarak denebilir ki, hem dünyada, hem ülkemizde “seksüel suçlar” artmakta, bu konudaki “ahlâkî normlar” şiddetle sarsılmakta ve alışmadığı gelişmeler cemiyeti tedirgin etmektedir.

Meselâ, gazetelere yansıyan şu habere bakın: “Referandum günü, üç sevgilisine birden EVET diyen Ankara’lı Yasemin, sevgilileri ile birlikte aynı yatakta basıldı... Üç sevgilisi ile birlikte, polislerce karakola götürülen Yasemin, şöyle konuşuyordu: ‘Ben, bu sabah yasakların kalkması için boşuna mı oy kullandım? Bu ne biçim demokrasi? Hani, ülkede demokrasi vardı? İnsan haklarına saygılı olan hiçbir ülkede böyle yapmazlar...’. Ankara’lı Yasemin ile üç sevgilisi hakkında düzenlenen evrakla birlikte adliyeye sevk edildiler”...

İster misiniz? İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde ve Boğaziçi Üniversitesi’nde okumakta olan “Betül” ve “Rüya” takma adlı “Telekızların”, basma intikal eden itiraflarını birlikte okuyalım.

“Betül”, İstanbul Hukuk Fakültesi’nde üçüncü, sınıfta okuyor. Memur bir ailenin kızı ve ailesi taşrada. Gazetelerin yazdığına göre: “İstanbul’da iki arkadaşı ile birlikte bir evde kalıyor. Bu işe, iki sene önce, merak ettiği için başlamış. Şimdi kazancından memnun ve okulu bitirinceye kadar da sürdürmeye kararlı. En büyük arzusu hâkim olmak, ama olamazsa, iyi bir avukatlık bürosu açacak... Telekız piyasasının 5 yıl önceye oranla yüzde 200 arttığını savunan Betül, ‘Benim geceliğim 500 bin lira’ diyor”...

Şimdi, bir de Boğaziçi Üniversitesi İdarî Birimler Bölümü’nden okuyan ve doktor babası tarafından kendisine her ay 150 bin lira harçlık gönderilen “Rüya”nın itiraflarını okuyalım. Bu mesleğe bir sene önce başlayan ve sosyete de hatırlı dostları bulunan “Rüya” şöyle diyor: “Ben, hafta arası ders çalıştığım için işe çıkmıyorum. Mesaim cuma akşamı başlar ve pazar gecesi biter. Zaten kesinlikle Türklerle çıkmıyorum. Müşterim, genelde zengin ve tahsilli yabancılar. Ücretimi, dolar üzerinden alırım... Fiyatım bir milyon liradır. Ancak, tanıdık müşterilere biraz indirim yaparım. Çok iyi İngilizce, Almanca ile orta derecede Arapça biliyorum. Bebek’te bir küçük kat aldım, arabam BMW marka; Vakko’dan başka bir yerden

giyinmem ve gıdama, jimnastiğime, yogama dikkat ederim. Bu işi, çok paralı olduğu için yapıyorum ve bilerek girdim. Okulu bitirince master yapmaya dışarıya gideceğim. Yaptığım işken kesinlikle utanmıyorum...”.

Evet, bu itiraf sahipleri o kadar çok ve o kadar cüretkâr ki, daha fazlasını nakletmem uygun olmaz. Mesele, sadece, cehalet ve fakirlikten kaynaklanmamakta, güya “millî eğitim”den geçirdiğimiz tahsilli ve zengin çevreler için de giderek büyümektedir. Bu, bir buhrandır ve meselenin köküne inilerek çözüm aranmalıdır. Hemen belirtelim ki, yukarıdaki tablo karşısında vicdanı sızlamayan çevrelerin, bu probleme bir çözüm getirebileceğine inanmak mümkün değildir.

İNSAN, İDELİST HÜVİYETİNİ YİTİRİYOR MU?

İnsan, hayvanlardan farklı olarak “idealist” bir canlıdır.

İnsan, “maddeden mânâya” ve “eşyadan fikre” tırmanabildiği için büyük kültür ve medeniyetler kurabilmiştir.

Görebildiğimiz kadarı ile hayvanlar âlemindeki kavga ve boğuşmaların yegâne kaynağı maddî menfaatler ve nazlardır da sıra insana gelince, bunlar kadar —belki daha fazlası ile— manevî menfaatler ve hazlar önem kazanmaya başlar.

İnsan hayatında maddî menfaatlerin ve nazların değerini inkâr ve ihmal çabası içinde olduğumuz sanılmasın.

Biz, bu sözlerimizle, insan hayatında “fikirlerin”, “inançların” ve “ideallerin” de çok önemli bir yer tuttuğunu belirtmek istiyoruz.

İnsanlık tarihinden öğreniyoruz ki, Âdemoğulları, öyle zaman gelmiştir ki, “inanç ve idealleri” için malını, makamını, evlâd ü iyalini ve hattâ canını feda edebilmiştir. Bu tavır ve tercih, şuurlu ve iradî bir davranış olarak yalnız insana mahsustur.

Sosyologların tespitlerine göre, insanlık âlemi, bugüne kadar, bir “manevî değerler sistemine” bağlanarak hayatını sürdürebilmiştir. Dîn, iman, ahlâk, hukuk, estetik hep bu demektir. Şeref, namus, haysiyet ve iffet bu demektir. Vatan, millet, bayrak, hürriyet ve istiklâl bu demektir. Sadakat, dostluk, kardeşlik, vefa ve fedakârlık bu demektir... Görülüyor ki, Âdemoğulları, uğrunda “yaşadıkları” ve uğrunda “ölebilecekleri” bir “manevî değerler sistemi” ile ayakta durmaktadırlar.

Öte yandan, kesin olarak görülmektedir ki, böyle bir “manevî değerler sisteminden” mahrum bırakılan “insan yığınları”, kendilerini, korkunç bir “maddî boğuşma” içinde bulurlar. Dîn, iman, ahlâk, hukuk ve estetik itibardan düşer; şeref, namus, haysiyet ve iffet duyguları küçümsenir; vatan, millet, bayrak ve istiklâl sözleri ile alay edilir; sadakat, dostluk, kardeşlik, vefa ve fedakârlık duyguları ayaklar altına alınır. “İdealizm” zayıflar, bütün çeşitleri ile “materyalizm” hortlar...

Böylece oluşan bir cemiyette yaşamak, başlı başına bir felâket haline gelir. Ch. Darwin’in “tabiî hayat kavgası” adını verdiği mücadele zemininde ırklar, kavimler, sınıflar, nesiller ve fertler, bir “maddî ölüm-kalım kavgası” verirler. “Büyük balıklar küçükleri”, “güçlüler güçsüzleri” yutarak “evrime” yol gösterirler. F. Nietzsche’nin özlediği “darnon”ların (süper insanların) doğması ve “kırmızı yanaklı maymunlar” durumundaki güçsüz insancıkların “elenip yok olması” için gerekli vasat doğar.

İçtimâî, iktisadî ve siyasî bütün hayat, “maddî menfaat grupları”nın teşkilâtlanmasından ve boğuşmasından ibarettir. Zaten, siyaset, ya “bir tek partinin bir zümre adına kurduğu diktatöryayı” veya bu maksatla boğuşan “çok partili bir demokratik sistemi” ifade eder.

Böyle bir dünyanın kurulmakta oluşu, sizleri ürkütmüyor mu? Bu durumda İslâm Âlemi’nin beşeriyete sunacağı bir mesajı yok mu?

ZİT KARDEŞLERİN İSLÂM’A DÜŞMANLIĞI

Bir “şeyi”, bir “varlığı”, bir “olayı” ve bir “müesseseyi” tarif ederken, bunların, diğerlerinden ayrılan “özelliklerini” belirtmek kadar, onların “kendi zıddları” ile mukayese edilmesi de önemlidir.

Gerçekten de insan mantığı için, “benzerlikler” kadar, “zıddlar” da düşünceyi kolaylaştırıcı imkânlar sağlar. Ancak, bunu yaparken, çok dikkatli olmak, birbiri ile alâkasız şeyleri “yan yana” ve “karşı karşıya” getirmemek gerekir. Aksi halde, büyük mantık hatâları yapılır.

Hemen belirtelim ki, bizim fikir ve siyaset hayatımızda, bu gibi mantık hatâları sık sık yapılmakta, halkımızın deyimini ile “sap ile saman” karıştırılmaktadır.

Meselâ, herkes bilir ki, “kapitalizmin zıddı komünizm”, “liberalizmin zıddı sosyalizm”, “muhafazakârlığın zıddı yenilikçilik”, “idealizmin zıddı materyalizm”, “demokrasinin zıddı otokrasi” ve “dindarlığın zıddı dinsizliktir”... Bu tespitlerimize, aklı başında bir kimsenin itiraz edebileceğini sanmıyoruz.

Evet, durum, “teoride” budur da “tatbikatta”, yani fikir ve siyaset hayatımızda, sanki bu gerçek unutulur; zihinleri karıştırıcı işler yapılır, sözler söylenir ve yazılır.

Meselâ, bir bakıyorsunuz, “kapitalist çevreler”, komünizmi tartışırken, onun yegâne antitezi olarak “dini” (bilhassa İslâmiyet’i) ileri sürerler. Onlara veya onların propagandalarına âlet olan kişi ve kalemlere göre, bir ülkede demokrasi varsa, bu “zıddlar” bir arada bulunmalıdır. Böylece, kurnaz kapitalizm, kendini kuliste saklarken, sahneye başkalarını çıkarır.

Çatışmaları 141, 142, ve 163. maddeler içinde yürüterek “dîn ile komünizmi” aynı teraziye koyar. Bu ne acayip ve ters mantıktır. Oysa, artık, herkes bilmektedir ki, “dîn”, bir içtimâî müessese olarak cemiyet hayatında fonksiyonel olan bir “değerler sistemi” olduğu halde, “komünizm”, 19. asırdan itibaren, kapitalizme tepki olarak doğmuş bir sosyo-ekonomik ve sosyo-politik bir sistemdir.

Bu oyunu, pek çok çevre oynamaktadır. Ülkemizde, koyu bir cehalet sebebi ile “dîn”, her türlü “yeni akımın” antitezi durumuna getirilmektedir. Hayrete şayandır ki, şimdi, ülkemizde, “liberalizm” adına, “sosyalizm” adına, “komünizm” adına, “kapitalizm” adına, “yenilikçilik” adına, “devrimcilik” adına, “demokrasi” adına, “laiklik” adına, “özgürlük” adına ve “uygarlık” adına sürekli olarak dîne saldırılmakta ve bilhassa dindar kitleler, çok yönlü bir baskı altında tutulmak istenmektedir.

Düşünüyorum da, bu zıt kardeşlerin “İslâm’a düşmanlıkta” tam bir dayanışma ve işbirliği içinde bulunmalarını daha iyi anlıyorum.

Yarasaların aydınlıktan korkması ve kaçması gibi, ne kadar “çağdaş karanlık güç” varsa, hepsi de istisnasız İslâm’dan korkmakta ve ürkmektedir. İslâm karşısında “cephe birliği” yapan çevrelerin “zehirli solukları”, bu “nûr kaynağını” söndürmeye yetmeyecektir. Çünkü, “Yüce Allah, Nûr’unu tamamlayacaktır”.

İNSANIN TABİATI, DEHA VE İDEALİZM

Bir an için, topyekûn kâinatın ve tabiatın, sırf bir ‘madde ve enerji’ kompozisyonundan ibaret olduğunu kabul etsek bile, insan olarak kurduğumuz “kültür ve medeniyetin” böyle olmadığını biliriz. Çünkü, bunlar, bir “madde ve mânâ terkiibinden” ibarettir.

Her zaman ve ısrarla belirttiğimiz üzere, insan, yaradılışı icabı, “madde” ile yetinmez “mânâ”ya; “müşahhas” ile yetinmez “mücerrede” ihtiyaç duyar. Görebildiğim kadarı ile, insanın hayatında “madde” kadar “mânâ” da önemli yer tutar.

Esasen, insan zekâsının özelliği budur. Birçok psikolog, insan zekâsının, hayvan zekâsından farkı, “maddeden mânâyâ”, “müşahhasan mücerrede”, “eşyadan fikre” sıçrayabilmesindedir derler. Bu yapısı itibarı ile insan, canlılar arasında bulunan “yegâne idealist” varlıktır.

İnsanoğlu, kültür ve medeniyetini kurarken, tabiata ve eşyaya, kendi zihninin ve gönlünün “formlarını” geçirerek değiştirir. Meselâ, Süleymaniye Camii’ne bakınız. O sadece bir “madde yığını” mıdır? Yoksa, bu muhteşem âbidede, Müslüman - Türk’ün dimağında ve gönlünde yaşayan yüce ve manevî bir terkiibin de payı var mı?

Evet, bütün kültür ve medeniyet eserlerinde, insanın ‘idealist karakteri’ kendini kuvvetle hissettirir. Çünkü, insan, tabiatı ve eşyayı, kendi sübjektif yapısına göre değiştirmedikçe, “kültüre” ulaşamaz. Bu sebepten diyoruz ki, Süleymaniye’de, Mimar Sinan’la temsil edilen Müslüman -Türk’ün imanı, heyecanı, zevki ve idealizmi püfür püfür tütmektedir.

Milletlerin kalkınmasını ve gelişmesini, sadece “madde ve enerji” dünyasına hâkimiyet Ölçüsü içinde değerlendirmemek gerekir. Bunun yanında, ortaya konan eser ve hamlelerde, o millete ait “ruhî” ve “manevî” atmosferin gücünü de göstermek şarttır.

Asla unutmamak gerekir ki, ister “ferdî” olsun, ister “içtimaî” olsun, bütün zaman ve mekânlarda “deha” orijinaldir. Böyle olunca, hiçbir fert ve grup orijinal olmadıkça ortaya yepyeni ve kendine has terkipler koyamadıkça, kimseden alkış ve takdir toplayamaz. Aksine aşağılanır.

“Taklitçi”, her türlü şahsiyet çilesinden uzak düşmüş biri olarak “dehâ”nın gölgesi gibi hareket eder. “Dehâ” ne kadar hür ve bağımsız

sız ise, “mukallit” o kadar esir ve bağımlıdır. Bu hüküm, fertler kadar, cemiyetler için de doğrudur. Tarih diyor ki, her an için dehasını ispat eden cemiyetler, böyle olmayan grupların efendileri olmuşlardır.

Ayrıca, kesin olarak bilinmelidir ki, “dehâ”, kendi köküne bağlı bir ağaç gibi, giderek dal-budak saldıği halde, “mukallit”, kendi köküne düşman ve hattâ ondan kopmuş bir “noel ağacı” gibidir. Gelişmek şöyle dursun, ölmeye mahkûmdur. “Dâhiler”, arkalarında, kendilerine güç veren, bir kültür ve medeniyet mirasından güç aldıkları halde, “mukallitler”, kendi kültür ve medeniyetlerinden utanırlar, yabancı kültür ve medeniyetlere yamanmak isterler. Bu yolu tercih ettikleri için de sürekli olarak zillet ve meskenetten kurtulamazlar.

İDEALİZMİN YAŞLA İLGİSİ VAR MI?

Her cemiyette “idealistlerin” sayısı azdır. İnsanlar, umumiyetle “kendi benlerini merkeze alarak” hareket ederler. Psikologlar, insanoğlunun bu tutumuna “egosantrizm” derler.

İnsan psikolojisini, inceden inceye tahlil edenler görmüşlerdir ki, “ego-santrizm”, çocukluk döneminde çok güçlüdür. Daha sonra, ergenlik dönemine geçtikçe zayıflamakta ve insanın “idealist karakteri” belirginleşmekte ve yetişkinlik dönemini idrak ettikten sonra, kişide “ego-santrik” temayüller yenibaştan ağır basmaya başlamaktadır.

Evet, ergenler ve gençler, çocuklardan ve yetişkinlerden daha idealist olurlar. Çünkü, onlar, inançlarında daha samimi, daha heyecanlı ve daha aktiftirler. Onlar, dostluklarını ve düşmanlıklarını gizleyemezler, daha açık kalpli ve dürüsttürler. Sevdiklerini tam sever, sevmediklerini hiç sevmezler. Heyecanları şiddetli ve çırpıcıdır. Riyasızdırlar, münafıklığı ve ikiyüzlülüğü sevmezler. Sevdikleri için olmadık fedakârlıkları göze alabilirler; tehlikeleri severler.

Oysa çocuklar böyle değildir. Çünkü, onlar, henüz kâfi derecede içtimaî değerlere ve müesseselere intibak edememişlerdir. Onlar, kelimenin tam mânâsı ile “sosyalleşmemiş” ve birçok yönden “asosyal” durumdadırlar. Her ne kadar onların da heyecanları şiddetli, duyguları samimi ve açık ise de davranışları daha çok “ego” (ben) etrafında dolaşır. Henüz fedakâr ve idealist değillerdir.

Dünyayı, kendi egoları etrafında döner sanırlar. Herkes ve her şey onlar içindir..

Fakat, yetişkin ve yaşlı insan başka... O, feleğin çemberinden geçmiş, bütün içtimâî değer ve müesseseleri tanımış, fert ve cemiyet olarak insanların küçük ve büyük hesaplarını görmüş, acı ve tatlı birçok hâtıraya sahip kimsedir. O, artık dostluklarını ve düşmanlıklarını gizlemesini öğrenen, heyecanlarını maskeleyesini bilen, kurnaz ve politik bir tiptir. Umumiyetle realist ve kendi menfaatlerini kollayan bu tipler, idealist tavır ve davranışları, bıyık altından gülürek seyretmesini severler.

Sakin yanlış anlamayın, bütün yetişkinler ve yaşlılar böyledir demiyorum. Onların içinde de tek tük de olsa “idealistler” vardır. 70-80 yaşına geldiği halde, tıpkı bir “delikanlı” gibi duyan, düşünen, inanan ve davranan, dürüst, mert ve yiğit yetişkin ve yaşlılara, az da olsa rastlamak mümkündür. Hattâ denebilir ki, dünyamızı ayakta tutan bunlardır. Bunlar, cemiyete ruh ve biçim kazandıran, kitleleri ve gençleri sürükleyip götüren liderlerdir. Bu gibi yetişkin ve yaşlılar, asla boş durmaktan ve kendi içlerine kapanmaktan hoşlanmazlar; onlar, sürekli olarak aktiftirler. Büyük devlet adamları, büyük fikir adamları, büyük sanat adamları, büyük ahlâk adamları ve kahramanları hep bunların arasından çıkar.

Tarih diyor ki, zekâ, tecrübe ve idealizm birleşince, büyük kahramanlar doğar. Ne kadar değişirse değişsin, cemiyetler, her zaman kahramanlara muhtaçtır. Bunlar ister gençler, ister yetişkinler arasından çıksın...

İDEALİST KADROLARI BEKLEYEN TEHLİKELER

Birçok “idealist” genç arkadaşımın şöyle konuştuğunu hatırlıyorum: “Efendim, hayret ediyoruz! Birlikte büyüdüğümüz, birlikte okuduğumuz, aynı okul ve fakültelerde aynı sıraları paylaştığımız, aynı inanç ve idealleri birlikte yaşadığımız, pek çok arkadaşımızı, hayata atıldıktan bir müddet sonra, hayli değişmiş, hattâ tanınmaz halde buluyoruz. Bunun sebepleri nelerdir ve bu durum önlenbilir mi? .

Onlara diyorum ki, bu, bir bakıma normal bir gelişme ve durumdur. Önce “idealizmin” yaşla alâkası vardır. Yetişkin bir insanın bir delikanlı kadar romantik ve heyecanlı olması pek enderdir. Pek az insan bu durumunu koruyabilir. Umumiyetle insanlar yaşlandıkça

daha realist olurlar. Ama, bana göre, delikanlılık heyecanlarını koruyan, inanç ve ideallerini aynı şevk ve imanla savunan yetişkin ve yaşlı kimseler, gerçek birer kahramandırlar. Ancak, herkes böyle olamaz. Onun için üzülmeysin; siz kendinize bakın! Bakalım, sizler, istikbalde nasıl davranacaksınız? Dikkat edin, içinizdeki “kahraman” ölmesin.

Bunun yanında, “idealizmin” bir içtimaî yönü de vardır. Kişi, içinde yaşadığı grubun ideal ve heyecanlarını kendinde yansıtır. O, böyle bir çevreden mahrum kalınca, ister istemez yalnızlaşır ve bu duygularından çok şey yitirir. Bu sebepten olacak, büyük dâva adamları, kadroların dağılıp çözülmemesi için sık sık “grup faaliyetlerine” ağırlık verirler. Kişileri, aynı fikir, inanç ve heyecanlar etrafında kaynaştırmaya çalışırlar. Onlar, çok iyi bilirler ki, “sürüden ayrılanı kurt kapar”. Evet, partiler bunun için kurulur, dernekler bunun için faaliyete geçer, konferans ve seminerler bunun için düzenlenir, aile ve kahve sohbetleri bunun için yapılır. Bütün mesele, içtimaî temaslarla kadroları güçlendirmekte...

Basın-yayın hayatının da bu konuda önemli bir yeri vardır. Aynı fikre, aynı dâvaya inanan insanların “ortak” gazeteleri, dergileri, kitapları, kasetleri, filmleri ve broşürleri olmalıdır. Böylece, uzakta olan ve yalnızlık çeken idealistler, birbirlerinden haberdâr olurlar ve dayanışma halinde bulunurlar. Gelişmeleri zamanında görür ve değerlendirirler. Aksi halde, irtibatsız kalan kişi ve gruplar, zaman içinde, tanınmaz hale gelirler.

Bütün bunların yanında, karşılıklı ferdi ziyaretlerin ve mektuplaşmanın da önemini bilmek gerekir. Birbirine yakın veya uzak mekânlarda bulunan idealistler, mutlaka birbirlerini aramalı, birbiri ile haberleşmeli ve kucaklaşmalıdırlar.

Evet, bu tedbirler alındığı takdirde, kişi, kolay kolay cemiyet içinde eriyip yok olmaz. Ama, kesin olarak bilmek gerekir ki, asıl mesele, bizzat kişinin imanı, ihlâsı ve ahlâkı ile alâkahıdır. Nice, dâva adamları vardır ki, yalnızlıklara, ihanetlere ve tertiplere rağmen, ayakta durabilmektedirler. Bu konuda, bize en büyük örneği Yüce Peygamberimiz vermişlerdir. O her türlü ihanete ve yalnızlığa rağmen, imanı ile, ihlâsı ile, azim ve iradesi ile dâvasını —Allah’ın izni ile— zafere ulaştırmasını bilmiştir.

ZAFERLERİ HAZIRLAYANLAR VE GERÇEKLEŞTİRENLER

İçtimaî, iktisadî, harsî ve siyasî her “başarı” ve “zafer”, mutlaka bir “tecrübe birikiminden” güç alır.

Bugün yeryüzünde müşahade ettiğimiz ilmî ve teknolojik gelişmelerin, insanlığın hizmetine sunulan güçlü müessese ve imkânların arkasında, koskoca bir “millî ve beşerî tecrübe” birikimi vardır. İnsanoğlu, şimdi, Ay’a seyahat edebiliyorsa, fezada dolaşabiliyorsa, Güneş’in ve yıldızların haritasını çıkarabiliyorsa, bu başarılarını, kendinden önceki nesillerin bıraktığı “tecrübeler hazinesine” borçludur. Yani “diriler”in, “ölülere” minnet borcu vardır. Bu, aynı zamanda, “şimdiki zamanların” ve “gelecek zamanların”, tarihe saygısı demektir.

“Yeni nesiller”, gelecek için gerçekçi ve başarılı planlar ve programlar yapmak istiyorlarsa, “yeni ihtiyaçlar” kadar, millî ve beşerî “tarihî tecrübelerden” de faydalanmak zorundadırlar. Millî Eğitim hizmetlerini, bu işi gerçekleştirecek biçimde organize etmek ve yürütmek şarttır. Genç nesiller, mutlaka “atalarının” ve “başka insanların” tecrübelerini geliştirerek tevarüs edebilmelidirler. Onun için, her türlü kompleksten arınarak, mutlaka, gerçekçi ve ihtiyaçlara cevap verecek bir “dil ve yazı” politikası güdülmelidir. Vatan çocukları, atalarının “kitapları” ve “arşivleri” ile rahatça ve kolayca temas kurabilmelidir. Aksi halde, genç nesillere de, milletimize de yazık etmiş oluruz.

Öte yandan, kesin olarak bilmek gerekir ki, “yarıncı nesillerin” başarısı, “bugünkü nesillere” bağlıdır. Çünkü, “yarını” inşa edecekler, bugünün “ailesinden”, “okulundan”, içtimaî, iktisadî, harsî ve siyasî “çevresinden” etkilenecek yetişmektedirler.

Öyle anlaşılıyor ki, milletlerin “başarısı” ve “başarısızlığı” önemli bir yönü ile “nesiller arası” temaslara bağlıdır. Yani, nesiller, birbirlerinin “başarısını” hazırlarlar. Hattâ, denebilir ki, bir neslin başarısı ve başarısızlığı, kendinden sonraki nesiller üzerindeki etkileri ile belli olur. Böylece ortaya çıkmaktadır ki, her nesil, kendinden bir önceki neslin ektiği tohumların meyvesini toplar ve gelişme, müteselsilen devam eder.

Onun için diyoruz ki, “idealist nesiller” ve “kadrolar” çok defa, kendi hizmetlerinin ve emeklerinin karşılığını hemen göremezler. Onları görmek ve yaşamak, umumiyetle, gelecek nesillere nasip

olur. Bazı başarılar ve zaferler “kabak bitkisine” benzerler, çabuk büyür ve gelişir, yine aynı hızla çöker giderler. Bazı zaferler de tıpkı bir “çınar ağacı” gibi, ağır ağır büyür ve fakat asırlara dayanırlar, kolay kolay yok olup gitmezler.

İdealist kimseler, asla unutmamalıdır ki, “zaferleri ve başarıları hazırlayanlar” ile “onu gerçekleştirip yaşayanlar” çok defa ayrı kadrolardır. Bu durum, asla, onların azim, irade ve şevkini kırmamalıdır.

Türk-İslâm kültür ve medeniyetini, yeni bir şevk ve ümitle gelecek zamanlarda da yaşatmak ve geliştirmek isteyen Türk-İslâm Ülkücüleri, bu durumu bilerek sabırla dinamizmlerini sürdürmelidirler.

AVRUPA'YI YURT EDİNER GURBETÇİLER

Avrupa’da bulunan işçilerimizden ve “millî şuur” sahibi aydınlarımızdan aldığım mektup, telefon ve haberlerden öğrendiğime göre, “gurbetçi vatan çocuklarının” pek çok derdi ve meselesi var. Bunlardan bazıları, sırası gelince ele alacağım.

Şimdi, çok önemli olduğunu sandığım, birine, az da olsa dokunmak istiyorum. Öğrendiğime göre, “gurbetçi vatandaşlarımızdan” önemli bir bölümü, er veya geç tekrar “anavatanı” dönmek kararında olduğu halde, hiç de küçümsemeyecek bir bölümü, orada kalmak ve “Alman vatandaşlığına” geçerek hayatlarını sürdürmek istemektedirler. Daha, şimdiden bunu başaran binlerce Müslüman-Türk evladı var.. Yani, “gurbetçilerimizi”, kararlarına göre, kategorilere ayırmak, dert ve meselelerini ona göre tahlil etmek gerekmektedir.

Ben, şahsen, Avrupa ülkelerine gidip yerleşen ve oranın vatandaşlığına geçen ve orayı “yeni yurt edinen” ve “edinecek” olan soydaşlarımızı ve dindaşlarımızı asla kınamıyorum. Hattâ, bir bakıma, faydalı buluyorum. Kaldı ki, objektif gerçekler karşısında, öfkelenmek ve tedirgin olmak yerine, mevcudu en iyi biçimde değerlendirmesini bilmek gerekir.

Önce, şu anda, Almanya’da, Hollanda’da, Belçika’da, Fransa’da ve diğer Avrupa ülkelerinde bulunan ve bu ülkelerin “vatandaşlığına geçen” ve “geçecek olan” soydaşlarımızın ve dindaşlarımızın sayısını bilmek faydalı olacaktır. Bunların, çocuk çocukları ile birlik-

te toplam nüfus içindeki nispetleri de önemli gözükmektedir. Bütün mesele, bu “vatan çocuklarının” o cemiyet içinde kendi “millî” ve “dînî” hüviyetlerini korumaları, geliştirmeleri ve devam ettirmeleridir.

Böyle yapılabilirse, o cemiyetlerde, zaman içinde, hiç de küçümsemeyecek “Müslüman-Türk cemaatleri, kolonileri ve lobileri” teşekkül edebilir. Üstelik bunlar, o ülkelerin “vatandaşları” olduklarından, adı geçen devletlerin anayasa ve kanunlarının himayesinde bulunacaklardır. Bu durum onların, müstakil “dînî cemaatler” kurmalarına, kendi “cami” ve “okullarını” açmalarına velhasıl, onların vatandaşları hangi hak ve imkânlarla sahip iseler, bunların hepsine kavuşmalarına fırsat verecektir.

Onun için bu ülkelerde yaşayan Türk-İslâm Ülkücüleri’nin ve aydınlarının en önemli görevi, hiç vakit yitirmeden, bulundukları ülkenin anayasasını, kanunlarını ve her türlü mevzuatını inceleyip bu durumda bulunan “gurbetçilerin” teşkilâtlanmasına öncülük etmektir. Asla unutmayınız ki, Ashab-ı Kiram gibi, atalarımız da böylece hareket ederek Yüce İslâm’ı dünyanın dört bir tarafına götürmüş ve oraları, tertemiz birer yurt haline getirmişlerdir. Bu ruh ve şuuru, asrımızda da yaşamak ve yaşatmak mümkündür. Yeter ki, el ele ve gönül gönüle verelim; kahpe oyunlara gelmeyelim.

Böylece teşkilâtlanan ve Avrupa’yı “yurt tutan” soydaşlarımız ve dindaşlarımız, oralarda “geçici olarak çalışan” ve tekrar “anayurda” dönmeye kararlı kardeşlerinize de büyük yardım ve destek sağlayabilirler. Hiç şüphesiz bu konuda devletimize ve hâriciyemize düşen sorumluluklar da vardır.

AVRUPA’DA KALMAYA KARAR VEREN GURBETÇİLERİMİZ...

Yabancı bir ülkede, yabancı bir kültür ve medeniyet çevresinde kendi “millî benliğini” korumak, devam ettirmek ve hele geliştirmek çok zordur.

Bununla birlikte, müşahedeler göstermektedir ki, bu işi başaran “gruplar” az değildir. Meselâ, Yahudiler, aşağı-yukarı beş bin yıldan beri, bu statü içinde yaşadıkları halde, kendi “millî” ve “dînî” hüviyetlerini korumasını, devam ettirmesini ve geliştirmesini bilmişlerdir. Durum, ülkemizde yaşayan Rum, Ermeni ve diğer azınlıklar için de aynı değil midir?

Böyle olunca, Avrupa’da ve çeşitli ülkelerde, ister “geçici”, ister “sürekli” olarak yaşamak zorunda kalan Müslüman-Türk çocukları da pekâlâ, kendi “millî” ve “dînî” hüviyetlerini koruyarak ve geliştirerek nesiller boyu devam ettirebilirler ve ettirmelidirler.

Bunu yaparken asla unutmamak gerekir ki, bir milleti ayakta tutan çok önemli âmiller vardır. Bunlar “dîn”, “dil”, “içtimâî ve iktisadî dayanışma”dır. Bunların ne mânâya geldiğini, en iyi “gurbetçiler” bilirler. Onlar, bizzat yaşayarak ve görerek, bu “âmillerin” önemini öğrenmişlerdir. Onlar, çok iyi bilirler ki, dînini ve dilini koruyamayan, içtimâî ve iktisadî dayanışmasını sağlayamayan gruplar, mutlaka ezik ve yenik düşerler, kısa bir zaman dilimi içinde eriyip yok olurlar.

Biz, Avrupalı’larda, ne denli bir Türk ve İslâm düşmanlığı olduğunu ve yine onların ne tür bir egoizme müptelâ bulunduğunu çok iyi biliriz. Bu durumu, bilfiil görerek ve yaşayarak öğrenenler de yine “gurbetçilerimiz”dir. Çünkü, onlar, “kilisenin”, “locaların”, “bölücü ve yıkıcı” çevrelerin, niyet ve tertiplerini müşahhas olarak görüp idrak etmektedirler. Gurbetçilerimiz, artık açıkça öğrenmişlerdir ki, “düşmanlarımız”, bütün güçleri ile bizi, dinimizden, dilimizden, tarihimizden, Türk-İslâm kültür ve medeniyetinden kopararak başarıya ulaşmak istemektedirler. Bunun için papazı ile, misyoneri ile, basın ve yayını ile, devlet ve siyaset kadroları ile, öğretmen ve öğrencisi ile topyekûn Hristiyanlık Dünyası, sayıları aşağı-yukarı bir milyona ulaşan gurbetçilerimizi hedef almış bulunmaktadır. Maksatları, onları “topluma uyum sağlamak” maskesi altında, eritip tüketmektir. Onlar, radyo ve televizyonları ile de bu niyetlerini apaçık ortaya koyabilmektedirler.

İşte, bu tehlikeli ortamda Türk ve Müslüman kalmanın imtihanını veren gurbetçilerimiz ne yapmalıdırlar?

Bence, ilk iş, “o ülke vatandaşlığma geçen” soydaşlarımız ve dindeşlerimiz, anayasa ve yasalarla teminat altına alınmış hak ve hürriyetlerine sahip çıkmalı; tez elden “cemaatleşmeli”, “camiini”, “okulumu”, “derneğini” kurmalı, “içtimâî ve iktisadî dayanışmasını” gerçekleştirmelidir. İkinci iş olarak, mümkün mertebe güçlü bir basın-yayın faaliyeti ile kendini devlete ve cemiyete kabul ettirmeli; “soydaşlar ve dındaşlar” arasında irtibat sağlamalıdır. Bunu yaparken, tam bir “fatih ruhu” taşımalı, her türlü dînî ve siyasî gruplaşmanın üstünde durarak sağlam bir kitle ruhunun hâkim olmasına çalışılmalıdır. İhtilâflara bulaşılmamalıdır.

EMPERYALİZM KARŞISINDA GURBETÇİLERİMİZ

Şu anda, Avrupa ülkelerinde bulunan “gurbetçilerimizi” bekleyen en büyük “içtimaî tehlike”, yabancı kültürlerin ve medeniyetlerin emperyalizmine maruz kalarak eriyip yok olmaktır. Bu tehlike, bilhassa, oralarda doğan ve gelişen “genç nesiller” için daha da büyüktür.

Güçlü ve iyi işlenmiş “Batı’lı kültür ve medeniyet değerleri” karşısında, her türlü destek ve himayeden mahrum kalan nesiller, önce, “aşağılık kompleksine” kapılır, sonra da kendi millî mukad-deslerine yabancılaşarak onlara boyun eğerek ve teslim olurlar.

Bizzat, kendi ülkemizde bile bu duruma düşmüş nicelerini gördükten sonra, bu tehlikenin, anayurttan, öz kültürden ve kaynaklardan uzak düşmüş gurbetçiler için ne kadar büyük olduğunu idrak etmek kolaylaşır. Hele, o, ülkelerdeki propaganda ve misyon-er faaliyetlerinden ve politik niyetlerden haberdâr olduktan sonra...

Asırlarca kendi vatanında hür ve bağımsız yaşamış Türk Milleti, bütün tarihi boyunca “azınlık psikolojisine yabancı kalmıştır. Bu konuda, hemen hemen hiç tecrübesi yoktur. Sinsi ve kurnaz değildir; kalles ve kaypak değildir. Ekmek yediği kapıya ihanet etmez; sözünün eridir; kimsenin malını, mülkünü, makam ve mevkiini kıskanmaz. Dostluklara büyük önem verir. Hak ve adalete inanır...

İşte, düşmanlarımız, bizim bu faziletlerimizi çok iyi bilir ve sürekli olarak istismar ederler. Tatlı ve güzel sözlerle, yayınlarla ve faaliyetlerle bizi içimizden vururlar; bizi birbirimize düşürür, birlik ve bütünlüğümüzü çözerler. Asırlarca “aydınlarımızı” (!) böylece uyutan Batı, şimdi, sayıları bir milyonu çoktan aşmış “gurbetçilerimiz” hedef seçmiş bulunmaktadır.

Gurbetçilerimizin, oralarda, üç-beş mark, frank ve florin kazanmak için ne sıkıntılara katlanıp nasıl emek, ter ve göz nûru harcadıklarını herkes bilir. Bütün bunlar, gurbetçilerimizin “Batı’lı dostlarımıza” kazandırdıkları “milyarların” yanında “devede kulak” bile değilken, onlar, işçilerimizin “analarının ak sütü kadar helâl olan” üç beş kuruşuna bile göz dikerler, “işçi tasarruflarının” vatanımıza gelmemesi için, çeşitli hile ve oyunlara başvururlar.

“Batılı dostlarımızın”, en büyük endişe kaynaklarından birisi de “gurbetçilerimizin teşkilâtlanmasıdır”. Onları, bilhassa, millî ve

İslâmî mânâda bir teşkilâtlanma iyice tedirgin eder. Kendi ülkelerinde, vatandaşlarına tanıdıkları hakların, Müslüman-Türklerce de istenmesi onları ürkütür. Bugün, Batı'lı birçok politik ve ideolojik çevrenin gerçek niyeti, gurbetçilerimizi, kendi içtimâî, iktisadî, harsî ve siyasî yapıları içinde tamamen eritmektir. Bunu açıkça yürütemedikleri zaman, sinsî plân ve programlarla gerçekleştirmek istemektedirler.

Onun için gurbetçilerimize tavsiyelerimizi ısrarla tekrarlayalım. Aman, dîninize, dilinize, kültür ve medeniyetinize sahip olun. Camiinizi, mektebinizi kurun, kurduklarınızı koruyun; , içtimâî ve iktisadî mânâda teşkilâtlanın, birbirinizi kıskanmayın, tam bir dayanışma örneği verin; el ele gönül gönüle "İ'lây-ı Kelimetullah" ve "Nizam-ı Âlem" için çalışın. Tarihimizin ve ecdadımızın "tarihî misyonunu" terk etmeyin. Batı Dünyası'nın ilmini, tekniğini ve sırlarını öğrenin ve vatanınıza ulaştırın. Yılmayın, yorulmayın... Elbette, bu konuda, bizlere düşen işler de var...

İ'LÂ-YI KELİMETULLAH NE DEMEKTİR?

"İ'lây-ı Kelimetullah" ve "Nizam-ı Âlem" kavramları, bizim şerefli tarihimizde, en az bin yıldan beri, kültür ve medeniyetimize yol göstermektedir. Zaman değişmiş, her-şey değişmiş gönül ufkunda, bu iki kavramın ihtiva ettiği mânâ, asla silinmemiştir.

Eski ve tarihî birer terkip halinde, hâlâ lisanımızda ve gönümüzde yaşayan ve yaşanacak olan bu kavramları, ifade ettikleri gerçek mânâlara ulaşmak niyeti ile genç nesiller için açıklamak istiyoruz.

"İ'lây-ı Kelimetullah", sözlük mânâsı itibarı ile "Allah kelâmının yüceliğini bildirmek ve yaymak" demektir. İslâm ve Türk tarihinde-ki" ıstılâhî mânâsını düşününce, bu, "Her türlü küfür, şirk ve ilhada karşı, Allah'ın varlığını, birliğini, İslâm'ın yüceliğini ve Kur'ân-ı Kerîm'in üstünlüğünü savunmak" mânâsına gelir.

Yüce dînimize göre, Âdemoğulları, "Allah'tan başkasına kul olmamak" için yaratılmışlardır. O, tabiatı ve kâinatta, yüceliklere ve güzelliklere ulaşma konusunda en istidatlı canlıdır. Bununla birlikte, müşahedeler göstermektedir ki, insanlık âleminin büyük bir çoğunluğu, bu istidatlarını kullanmak yerine, kendini alçaltacak davranışlar göstermektedir.

Esefle belirtelim ki, “Yüce Allah’ı” bırakıp kendine “sahte mabutlar” ve “sahte tanrılar” yontan insanların sayısı pek çoktur. Ne hazindir ki, insanların büyük bir çoğunluğu, dün olduğu gibi, bu gün de “putperest” ve “dünyaperest”tir. Eski Arab’ın, Eski Grek’in, Eski Roma’nın, Eski Mısır’ın, Eski Hindistan’ın, Eski Çin’in, Eski Maya ve İnka’nın “sahte tanrıları” her ne kadar, tarihin çöplüğüne atıldı ise de zamanımız insanları ve cemiyetleri, hemen yerlerine yenilerini oturtmayı becerdiler.

Şimdi, kara ve kızıl diktatörlerin kanlı gölgeleri, Firavunlardan, Nemrutlardan ve Hahamlardan boşalan tahtları doldurmaktadır. Şimdi, kasasını tanrılaştıran kapitalistler; masasını ilâhlaştıran pragmatistler; dünyaya tapınan hedonistler; Yüce Kitabımız’da (Nisa/117’de), “Allah’ı bırakıp yalnız dişilere tapınanlar” olarak teşhir edilen “şehvetperestler”; insanın mânâ ve ruh dünyasını inkâr eden ve insanı, bir üretim ve tüketim aracı durumuna getirip “makine” karşısında köleleştiren materyalistler var.

Kısaca, insan tehlikededir. Yalnız Allah’a kul olması gereken varlık, “sahte tanrılar” ve “sahte mabutlar” karşısında yine ezik ve yeniktir. Şu anda, dünyada yaşamakta olan milyarlarca insan, “çağdaş bir cahiliye devri” içinde, mutsuz ve mustarip kıvrınmaktadır. Kapitalizmin, komünizmin, liberalizmin, sosyalizmin, pragmatizmin, hedonizmin ve benzerlerinin insana sunduğu reçeteler, insanın ıstırap ve elemiini daha da koyulaştırmaktadır.

Beşeriyetin bu dramını gören, insaf sahibi her insan, Şanlı Peygamberler dizisinin ve bilhassa Sevgili Peygamberimiz Hazret-i Muhammed’in (O’na ve onlara selâm olsun), “Allah’tan başka ilâh yoktur” tarzında ortaya koydukları mukaddes ölçünün mânâsını da kavrayacaklardır. Gerçekten de “Allah’tan başka ilâh yoktur” âyeti, bütün “sahte tanrıların” ölüm fermanıdır.

İşte “İlâ-yı Kelimetullah” dâvası, her şeyden önce, bu gerçeği görmek, bilmek, yaymak ve yüceltmek demektir. Yani, “Kelime-i Tevhid”, İslâm’ın temeli ve Kur’ân-ı Kerim’in özüdür. Bütün, Müslümanların, hangi zaman ve zeminde olursa olsun, asla eskimeyecek ve yıpranmayacak olan bu yüce dâvaya sahip çıkması esastır. Evet, Müslüman’ın ilk görevi, kendini, ailesini, cemiyetini ve topyekûn beşeriyeti “sahte tanrıların” tasallutundan kurtarmaktır.

NİZÂM-I ÂLEM NE DEMEKTİR?

Sözlük mânâsı itibarı ile “Nizam-ı Âlem”, Dünya’ya ve kâinata hâkim olan düzen ve denge demektir. Türk-İslâm kültür ve medeniyetinde kullanılan bir ıstılah olarak da “Allah’ın bütün varlıkları ihata eden emir ve ölçüleri” mânâsına gelir. Canlı cansız bütün kâinatın ve tabiatın “ilâhî” ve “umumî” bir “nizam” içinde bulunduğunu ifade eder.

Gerçekten de kâinatı ve tabiatı oluşturan enerji ve madde dengesi ve bu dengeye hâkim olan “nizam” muhteşemdir. Şimdi, matematikçiler, fizikçiler, astronomlar, kimyacılar ve benzeri ilim adamları, bu muhteşem “nizama” hâkim olan kanunları bulmaya çalışıyorlar. Karşılaştıkları “yaratıcı irade” ve “kudret” karşısında hayret ve hayranlıklarını gizleyemiyorlar.

Durum, “bitkiler” ve “hayvanlar âlemi” için de aynıdır. İlâhî ve yaratıcı irade onları da çepeçevre kuşatmış, akıllara durgunluk veren bir “nizam” ve “denge” içinde varlıklarını sürdürüyorlar.

Âdemoğlu da bu muhteşem “nizam” ve “denge” içinde doğup büyüdüğüne göre, bu kayıttan müstesna değildir. O da diğer cansız ve canlı varlıklar gibi, “ilâhî irade” ve “ilâhî kudret” karşısında “başıboş” değildir. O da bu irade ve kudret karşısında “boyun eğmek” zorunda...

Gerçi Âdemoğullarına, diğer canlılardan farklı olarak bir “irade-i cüz’iye” verilmişse de o, bu kaabiliyetini “Nizam-ı Âlem”e aykırı gelecek bir biçimde kullanamaz. Böyle bir şey yapmaya kalkışırsa, trajik bir şekilde cezalandırılır. Yani, Âdemoğulları, “iradelerini”, âlemlere hâkim olan “ilâhî ve umûmî” nizama intibak ettirerek kullanmak zorundadırlar. Meselâ, biz, eşyayı, ancak eşyaya hâkim olan kanunları tanıyarak ve kullanarak dizginleyebiliriz. Biz, tabiatı ve ona hâkim olan kanunları tahrip ederek değil, aksine kullanarak yücelebiliriz.

İşte, bütün kültür ve medeniyet tarihimiz boyunca gelip geçen peygamberler, velîler, âlimler, fikir ve sanat adamları bize bunu anlatmaya çalıştılar. Yani, tabiata mahkûm düşmeden, ona hâkim olmanın yollarını gösterdiler. Tabiata “kul” değil “efendi” olmanın inceliklerini bizlere sundular. İnsanın “yalnız Allah’a kulluk edebileceğini” ve “sahte tanrılara” tapınmaması gerektiğini ısrarla tekrarladılar. Böylece “insanın hukukunu” yücelttiler.

Zaten, bir bakıma, içtimaî plânda “Nizam-ı Âlem”, insanın “Allah’tan başkasına kul olmaması” tarzında özetlenebilecek “yüce hukukun üstünlüğüne” inanmak demektir. Elbette, insanı alçaltan bir “hukuk sistemini” savunmak mümkün değildir. Nitekim, tarihî Türk-İslâm kültür ve medeniyetinde “hukukun üstünlüğüne” inanılmış, insan, “eşrefi mahlûkat” bilinmiş, “Allah’ın yüce bir emaneti” olarak korunmuştur. Yani, atalarımız, “Nizam-ı Âlem” için, inandıkları ve bağlandıkları “hukukun üstünlüğüne” gölge düşürmemek için mücadele etmişlerdir. Bütün tarihi boyunca Müslüman-Türk, “millî iradesini”, hep vicdanında taşıdığı ve inandığı “hukuk”un korunması ve yüceltilmesi yönünde kullanmış veya kullanmak istemiştir. Bütün dünyaya örnek olan muhteşem “millî disiplinimizin” temelinde bu şuur vardır.

ÜLKEMİZDEKİ SİYASİ ÇATIŞMALARIN GERÇEK MAHİYETİ

Ülkemizdeki “siyasî” ve “ideolojik” çatışmaların pek-çok sebebi olabilir ve vardır. Bence, bunlardan en önemlisi, “milletle bütünleşen” ve “millete yabancılaşan” aydınlar ve kadrolar arasında cereyan eden çatışmadır.

“Milletle bütünleşen aydınlar” sözü ile, Türk Milleti’nin tarihine, kültürüne, medeniyetine, dînine, diline, ahlâkına, töresine, zevkine, özlem ve ümitlerine sevgi ve saygı duyan; “millî” ve “mukaddes” değerlerini koruyup geliştirmek isteyen; Türk’ün “millî hüviyetini” zedelemeyen “çağdaş yarışlara” hazırlayan kadrolar ifade edilmek istenmektedir.

Bunun aksine, “Millete yabancılaşan kadrolar” sözü ile de milletimizin tarihine, kültürüne, medeniyetine, dînine, diline, ahlâkına, töresine, zevkine, özlem ve ümitlerine ters düşen; yabancı kültür ve medeniyetlere kapılanan; “değişme”, “gelişme” ve “devrim” kavramlarını, bizi biz yapan millî ve mukaddes değerlerden kurtulma (!) biçiminde yorumlayan kişi ve gruplar tarif edilmek istenmektedir.

Görünen odur ki, ülkemizdeki çatışmaların temelinde, bu iki farklı “görüş” ve “zihniyet” yatmaktadır. Öte yandan, bu çatışan “görüş” ve “zihniyeti” temsil eden “partiler”, “kulüpler”, “dernekler”, “sendikalar”, “odalar”, «basın-yayın organları» ve hattâ “şirketler” mevcuttur.

Bu çatışma, ülkemizde, bilhassa son 150 yıl içinde şiddetlenmiş bulunmaktadır. Gerçekten de “çatışmanın” 18. asrın başlarına kadar —belki daha öncesine— uzanan kökleri varsa da bir içtimaî vakıa olarak son iki asırda iyice belirginleşmiştir. Bu çatışma vetiresi, İmparatorluğumuzun yıkılışına paralel olarak, giderek güçlenmiş, Cumhuriyet Dönemi’nde iyice gün yüzüne çıkmıştır.

Bu çatışmada, “zıt kadrolar”, birbirlerini çok farklı biçimlerde “eleştirmiş” ve “suçlamış”lar; yıkılmamızın ve çözülmemizin “vebali-ni” karşı kadrolara yüklemeye çalışmışlardır. “Bizi bu duruma sokan kim?” sorusu karşısında, “zıt kadrolar”, işaret parmaklarını hasımlarına çevirerek “İşte bunlar!” demişlerdir.

Durum, hâlâ aynıdır. Boğuşma, maalesef, aynı minval üzere sürüp gitmektedir. Partiler, kulüpler, dernekler, sendikalar, odalar, basın-yayın organları ve hattâ şirketler bu çatışma zemininde, kendilerine düşeni yapıyorlar. Sağlam ve objektif kritikler pek güçlü değil... Hattâ, ne gariptir ki, kendilerinden böyle bir vazife beklediğimiz çevreler bile bu sisli vasatta cirit oynuyorlar.

Ancak, bu tehlikeli vasatta, bize ümit ve cesaret veren bir gelişme var: O da Türk Milleti’nin hakemliğine başvurmak... Evet, 1946’lardan bu yana, “millî irade” kendini, şu veya bu ölçüde de olsa, hissettirebilmektedir. Gerçekten de büyük Türk Milleti, bu çatışan “kadrolar” karşısında, gerçekçi bir tavır alarak, ısrarla, kendine, tarihine, kültür ve medeniyetine yabancılaşanları tasfiye etmektedir. Mümkün mertebe, kendine yabancılaşmayan kadroları, işbaşına getirmeye çalışmaktadır. Fakat, üzüntü ile belirtelim ki, bu kadrolar da kim bilir hangi sebeplere bağlı olarak —çok defa— aziz milletimizi hayâl kırıklığına uğratmaktadır.

Mamafih, zaman, Türk Milleti’nin ve Türk Milleti’ne yabancılaşmayan kadroların lehine işlemektedir. Millî irade, serbestçe işlediği müddetçe de bu vetire giderek güçlenecektir.

GİTTİKÇE GÜÇLENEN MİLLET İRADESİ

Çeşitli âmillere bağlı olarak, 1946’dan ve bilhassa 1950’den sonra, Türk Milleti’nin hayatında çok önemli “değişmeler” ve “gelişmeler” olmuştur. Üstelik, bu vetire, zaman içinde giderek hızlanmaktadır.

Yine, çeşitli sebeplere bağlı olarak, ülkemizde, “içtimaî hareketlilik” artmış, yıllarca hor ve hakîr görülen “millet çocukları”,

bitmeyen bir dinamizm içinde, “katılaşmış statüleri” ve “içtimai barem merdivenini” sarsmaya başlamışlardır.

Son iki asır içinde, bütün “güç noktalarını” ve “arpalıkları” eline geçiren ve bu millete tepeden bakan “mutlu ve radikal azınlıklar” büyük bir telâş ve hattâ panik halinde, bu “gelişmeleri” ve “değişmeleri” durdurmak ve hiç olmazsa yönlendirmek arzusu ile kıvrınmaktadırlar.

Düne kadar, tarihi ile, dîni ile, dili ile, töresi ile, giyimi ve kuşamı ile, yaşayışı ile, dünya görüşü ile alay edilen büyük millet çoğunluğu, her şeyi ile “kendine yabancılaşan kişi ve kadroları” uzaklaştırıp köprübaşlarını “kendine yabancılaşmayanlara” teslim etmek için çırpınmaktadır.

Düne kadar, yolsuz, mektepsiz, hastanesiz, ilâcsız ve çaresiz olan millet çoğunluğu bilhassa 1950’lerden sonra, bunlara kavuştukça daha da güçlenmiş, daha fazlasını ister olmuştur. Şimdi, fabrikaları ile, barajları ile, köprüleri ile, gittikçe zenginleşen ve güçlenen bünyesi ile asırlardır, kendini bir “sömürge kadrosu” gibi idare etmeye alışmış olan kişi ve zümreleri daha iyi teşhis eder duruma gelmiştir.

Bununla birlikte, esefle belirtelim ki, Türk Milleti’nin bu gelişme ve değişme hamlesinden korkan ve ürken çevreler de var. Bunlar, büyük bir milletin kendi tarihine, millî kültür ve medeniyetine, kendi dînine, diline ve töresine bağlanarak, asla millî hüviyetini yitirmeden “çağı aşma” yarışına girmesini içlerine sindiremiyorlar. Çeşitli oyun ve tertiplerle bu gidişi engellemeye ve çirkin ithamlarla lekelemeye çalışıyorlar ve hüznle belirtelim ki, zaman zaman da başarılı oluyorlar.

Yine, hüznle belirtelim ki, birçok milliyetçi ve mukaddesatçı gencimiz, aydınımız ve devlet adamımız, “küçük çıkarlar” uğruna mazlum ve mağdur duruma düşürülmüştür. Hiç şüphesiz, dar ağaçlarında can veren Menderes ve arkadaşları da bu mazlum ve mağdurlar kadrosuna dahildir.

Türk Milleti’nin bu iradesini “yok etmek”, “çözmek”, “şaşırtmak” ve “yönlendirmek” için çok çeşitli oyunlar oynanmaktadır. Nitekim bazıları bu iradeyi iyice bertaraf etmek için “tek parti veya zümre diktası” savunmakta; bazıları, bu iradeyi çözmek, şaşırtmak ve yönlendirmek için piyasaya “sahte kadrolar” sürmekte; bazıları da “ikili oynayarak sağ gösterip sol vurmaktadırlar. Bazıları da “harris kişi ve zümrelerin” kin ve öfkesini kabartarak millî iradenin gücünü dağıtmak yolunu denemektedirler.

Evet, durum, şimdi budur ve milletimiz, bütün bu oyun ve tertiplerin içinden geçerek başarıya ulaşmaya çalışmaktadır. Milletın yüzde 70'ini, hattâ yüzde 100'ünü hakkı ile temsil edecek kadrolar ve liderler nerede?

TURGUT ÖZAL KİMDİR VE NE YAPMAK İSTEMEKTEDİR?

Çok zaruret olmadıkça, “günlük politikaya” girmek istemediğini biliyorsunuz. Yine, zaruret olmadıkça, siyasî şahsiyet ve kadrolar hakkında konuşmam ve yazmam. Benim işim, zihniyetlerle, düşüncelerle ve millî hayatımızı alâkadar eden konularla uğraşmak...

Bunu böyle bilen okuyucuları, yazımın başlığını görünce şaşır-mış olmalılar. Yok yok endişe etmeyiniz. Maksadım ne Sayın Özal'ı övmek, ne yermek, ne de şahsiyet yapmaktır. Sadece objektif bir tespit ve samimi bir temenni...

Görüşebildiğim pek çok okuyucuma ve arkadaşlarıma: “Sizce Sayın Turgut Özal kimdir ve ne yapmak istemektedir?” sorusunu sormuş ve enteresan cevaplar almışımıdır. İşte, onlardan bazılarını sizlere sunmak istiyorum.

Bazılarına göre: “Turgut Özal, kelimenin tam mânâsı ile milliyetçi ve muhafazakâr bir liderdir. İçinde bulunduğu iç ve dış şartlar sebebi ile bu şahsiyetini mümkün mertebe gizlemeye çalışmaktadır. O, her şeyden önce Türk Milleti'nin iktisaden güçlenmesini esas almakta, sosyal ve kültürel ağırlıklı programlarını bu temel üzerine oturtmak istemektedir. Onun bu konuda bir acelesi yoktur. Şartların olgunlaşmasını beklemektedir. Onun için sabırlı olmakta ve hükümet icraatını dikkatle takip etmekte fayda vardır. Turgut Özal gibi bir siyaset adamını yetiştirebildiği için, milletimiz çok şanslıdır ve onu desteklemekle de millet, bu şansını kaybetmek istemediğini belli etmiştir...”. Bazılarına göre: “Turgut Özal, kelimenin tam mânâsı ile liberal, pragmatist, Batı'ya hayran ve onlarla işbirliği halinde olan çok kurnaz bir liderdir. Türk Milleti'nin büyük çoğunluğunun sağa oy verdiğini bildiği için, siyasî oyunlarını bu zemine uydurmak zorundadır. Kendisi, muhafazakâr bir ailenin en büyük oğlu ise de ‘aile yapısı ve hayatı itibarı’ ile onlardan ayrılmakta, tamamı ile bir Avrupalı gibi hareket etmektedir. Kısacası, Turgut Özal milliyetçi, muhafazakâr sağ kesimi bir oy deposu olarak görmekte ve değerlendirmekte, ufak tefek tavizlerle bu kitleleri

avucunda tutmak istemektedir ve açıkça belirtelim ki başarılı da olmaktadır...”.

Bazılarına göre: “Turgut Özal, Batı’lı tipte ılımlı ve demokrat bir ‘sağcı’ liderdir. Bütün fikirlere, düşüncelere ve ideolojilere karşı hoşgörülüdür. Onun en büyük ideali, ileride, bizim ülkemizde de Batı’da olduğu gibi, geniş yelpazeli bir demokrasinin, bütün boyutları ile teşekkül etmesini sağlamaktır. O, AET derken, serbest piyasa ekonomisi derken, ‘çağ atlamak’ derken ve ‘ANAP selâmi’ verirken hep bu mesajı vermek istemektedir. Nitekim, hazırladığı ve seçtirmeye muvaffak olduğu ‘milletvekili listesi’ de bunu ispat etmektedir...”.

Bazıları, daha başka şeyler söylüyorlar, ama, şimdi onları yazmak uygun değil...

Bütün bunlardan sonra, aynı soruyu bizzat Sayın Başbakan’a sormak istiyorum: “Evet, Sayın Turgut Özal, siz sahiden kimsiniz ve ne yapmak istiyorsunuz?.. Biraz daha açık olamaz mısınız?..”.

Sayın Başbakan’ın tebessüm ederek, şöyle cevap verdiğini işitir gibi oluyorum: “Kim olduğumu ve ne yapmak istediğimi icraatımla anlayacaksınız. Acele etmeyin, daha önümüzde 5 yıl gibi, önemli bir zaman parçası var. Yaptıklarımızı, yapacaklarımızın işareti olarak değerlendirmek gerekir”.

Ne yapalım, biz de bekleriz. Zaten, başka ne yapabiliriz ki?..

MEHMED AKİF BEY’İ ANARKEN MÜSLÜMANLARIN DURUMU

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyruluyor: “Onlara, biz zulmetmedik, fakat onlar, kendi kendilerine zulmettiler”. (Hûd/101).

Bugün, yeryüzündeki sayıları, nüfûs olarak, “1 milyarı” aşan Müslümanlar, maruz kaldıkları haksızlıkların, içine düştükleri zilletin ve asırlardır yaşadıkları meskenetin, en büyük sorumluları olduklarını bilmelidirler.

Kesin olarak müşahede ediyoruz ki, İslâm düşmanlarının gücü, Müslüman olduklarını iddia eden yığınların zaafı ile artmaktadır.

İhlâs ve derinlikten mahrum, şekli bir Müslümanlık anlayışı ile gerçek bir imana ve ahlâka ulaşılabiliyor mi? Memleket çocuklarını dar kavmiyet şuuru ile parçaladıktan sonra zafere ulaşılabiliyor mi? Ahlâkî değerleri yıkarak ahlâklı bir cemiyet kurmak hayal değil mi?

İster misiniz? Bütün bu soruların cevabını, ölümünün 51. yıldönümünde (27 Aralık 1936) rahmetle andığımız Şair Mehmed Akif Bey'den dinleyelim:

*“Gökten inmez bunca çirkin şey... Bütün yerden taşar;
Kendi «ahlâkiyle bîr millet ölür, yahut yasar.
Çiğnenirsek biz bugün, çiğnenmek istihkakımız;
Çünkü izzet nerde, bir bak, neredir ahlâkımız?
Müslümanlık pâk sîretten ibaretken, yazık!
Öyle saplandık ki levsîyyata; hâlâ çıkmadık.
Zulme tapmak, adli tepmek, hakka hiç aldırmmamak;
Kendi âsudeyse, dünya batsa, baş kaldırmamak;
Ahdî nakzetmek, yalan sözden tehâşi etmemek;
Kurvetin meddahı olmak; aczi hiç söyletmemek;
Mübtezel birçok merasim, inhinalar, yatmalar,
Şaklabanlıklar, riyalar, muttasıl aldatmalar;
Fırka, milliyet, lisan namîyle dâim ayrılık;
Enseden arslan kesilmek, cepheden yaltak kedi...
Müslümanlık, bizden önce böyle zillet görmedi!”*

Müslümanları, Mehmet Akif Bey'in tasvir ettiği hallere düşürenler kimlerdir? İslâm düşmanları mı?.. Elbette, onların rolleri küçümsenemez. Fakat, esfle belirtelim ki, asıl sorumluluk, onların bu oyun ve tertiplerine gelen ve Müslüman adı taşıyan kişi ve gruplara aittir.

Hiç olmazsa, günümüz Müslümanları bunu anlamalı; her türlü kirden, hırstan, kinden ve küçük menfaat hesaplarından arınarak “tevhid” şuurı içinde el ele verip güç ve işbirliği yaparak zillet, meskenet ve esaret zincirlerini kırmalıdır. Aksi halde, dünyada olduğu gibi ahirette de rezil ve rüsvay olacaklardır.

DEVRİMBAZ MUHBİRLER

Gerçekten de ülkemizde bir “devrimbaz muhbirler” zümresi var. Bunlara her müessesede rastlamak mümkün... Bunların işi gücü, “Müslüman ve milliyetçi aydınları” şu veya bu şekilde lekelemek, gözden düşürmek ve etkisiz duruma sokmaktır.

Bunlar, bir nevi “gönüllü muhbirlerdir”. Bunlar, herhangi bir yerde “dindar ve milliyetçi” birilerini tespit ve teşhis ettiler mi, hemen harekete geçer, çeşitli biçimlerde “etkili” ve “yetkili” kişi ve makamlara haber uçururlar. Bazı şirret dergi ve gazeteleri de yanlarına alarak “vatansever kişi ve kadrolara” veryansın ederler. Ondan sonra teftişler, tahkikatlar ve sürgünler başlar.. Yıllar yılıdır bu işi, başarılı bir şekilde yürütürler de.

Bir yakınımından dinlemiştim. Tam da kendine, mesleğine, tahsiline ve tecrübesine uygun bir iş bulmuş; niyeti oraya girmek. Müracaat etmiş, gerekenler yapılmış ve uygun görülmüş. “Ancak, daha önce çalıştığınız iş yerinden ‘bonservis’ isteyeceğiz. Biraz beklemeniz gerekir” demişler. Bizimkisi çaresiz razı olmuş. Fakat aradan aylar geçtiği halde, müessese onu işe almamış; sebebini sormuş “Kusura bakma alamayacağız!” demişler. Böylece eski çalıştığı müessesenin kendisine “sakıncalı” dediği anlaşılmış. Peki sebep ne diye araştırmış ve yakın bir arkadaşı, eskiden çalıştığı müesseseden gelen evrakı, gizli tutması şartı ile kendisine göstermiş. Evrakta şöyle yazıyormuş: “Adı geçen zât, çalışkan ve dürüst bir kimse olmakla birlikte, beş vakit namazını gizli ve cuma namazlarını aşikâr kılar”. İşte sebep bu... Gelinde kahrolmayın...

Çok sevdiğim bir zât da hiçbir tahkikat geçirmediği ve kendisi istemediği halde re’sen emekliye sevk edilmişti. Kendisi çalışkanlığı ve başarısı ile tanınmış çok dürüst ve faziletli bir kişi idi. Bu durumu içine sindiremiyordu. Neden ve niçin emekliye sevk edildiğini ilgili makama dilekçe ile sordu. Gelen cevap, tüyler ürpertici ve meydan okuyucu nitelikte idi. Yazıyı bizzat görmese idim inanmazdım. Şöyle diyordu: “Eşiniz başörtülü gezdiği için...”. ve buna benzer, birkaç nokta... Hepsisi de “dîn ve vicdan hürriyeti” ile ilgili...

Bu yakınım, kolay yutulur lokma değildi. Derhal, bu cevabı alarak üst makamlara duyurdu ve nihayet işi, mahkemeye intikal ettirdi. Dâvayı kazandı ve işinin başına döndü. Ancak, bu sefer, orada, başka türlü taciz edilmeye başlandı. O kadar ki, bizzat ayrıl-

mak zorunda kaldı. Çünkü, artık, o meslekte tırmanması mümkün değildi.

Bu konuda elimde o kadar çok malzeme var ki, hangisini yazayım bilmiyorum. Öğretmen odasına girerken “selâmün aleyküm” diyen öğretmenin başına gelenleri mi? Oğlunu “İmam-Hatip Lisesine”, kızını “Kur’ân-ı Kerîm Kursu’na” veren memurun mu, falan gazeteyi ve dergiyi okuduğu için hesaba çekilen ücretlinin mi macerasını anlatsam? Bu konuda okuyucularımın bana gönderdikleri şikâyet mektuplarının hangisini ele alsam acaba?...

En iyisi burada kesmek. Allah, cümlemizi “devrim baz muhbirlerin” şerrinden korusun!...

“KİMLİĞİNİ VE KİŞİLİĞİNİ” ARAYAN GENÇLİK

Bizim nesiller “hüviyet” ve “şahsiyet” derdi; şimdikiler “kimlik” ve “kişilik” diyorlar.

Yeni nesillerle, şöyle bir oturup konuşmaym. Hepsi de dert küpü... En büyük sıkıntıları da “kimlik” ve “kişilik” üzerine... Yetişkin nesillerden şikâyetçiler. Onların baskılarından, çelişkilerinden, yanlış tutumlarından söz ediyor; belli bir “kimlik” kazanmalarına ve sağlam bir “kişilik” kurmalarına imkân verilmediğini söylüyorlar. Yetişkin nesillerin egoizmi, korkaklığı, oportünizmi ve kaypaklığı karşısında şaşkınlar ve kendilerinin de onlara benzeyeceklerinden korkuyorlar. Çünkü, onların baskıları ve kontrolleri altında, başka bir yere varılamaz düşüncesindedirler ve kanaatimce de haklıdır.

En çok şaşırdıkları husus da yetişkinlerde “genellikle şahit oldukları karakter zaafı”dır. Yani, onların “fikir ve davranışları arasında sağlam bir süreklilik” olmadığını, yine onların “birçok konuda çift standartlı hareket ettiklerini” ve “esen rüzgârlara göre yelken açtıklarını” iddia ediyorlar. Üstelik, bu konuda “aydın geçişen kişi ve çevrelerin”, iyi bir örnek olmadıklarını ısrarla belirtiyorlar.

Birçok üniversiteli gencin şöyle konuştuğuna çok şahit olmuşumdur: “Ben fakir bir ailenin çocuğuyum. Ailece çiftçiyiz. Babam okuma-yazmayı askerlik yaparken öğrenmiş, anam seçimlerde ‘parmak damgası’ kullanır.

Her şeye rağmen, birbirimizi severiz. Mütevazî soframıza ‘besmele’ ile oturur ‘şükür ve hamd’ ile kalkarız. Pek şuuruna var-

mamakla beraber, dînimize, dilimize, tarihimize saygılı ve töremize bağlıyız. Ailemizde pek ‘siyaset’ konuşulmaz. Bazen konuşmak gerekirse, babam sesini kısarak ve etrafını kollayarak yarım yamalak birkaç cümle söyler. Anacığım, bu kadarından bile tedirgin olur. Bana ısrarla nasihat eder: ‘Aman oğlum, sen bu işlere karışma; sen mi düzeltereceksin bu kavanoz dipli dünyayı, der. Peki, anacığım, derim. Gerçekten ve derinden ürpererek...

Sonra ilkokula, ortaokula ve liseye giderim. Değişik arkadaşlarla ve öğretmenlerle karşılaşırım. İçlerinde, anama-babama benzeyeni de var, benzemeyeni de... Dînime ve tarihime saygılı olanı da var, olmayanı da... Ben şaşırır kalırım. Uykusuz ve sıkıntılı geceler geçiririm. Okuduğum gazeteler ve dergiler de böyle, radyo ve televizyon programları da böyle... Yalpalar dururum.

Sonra, bin bir meşakkate katlanarak üniversiteye girerim. Çok defa, istemediğim bir üniversitenin, hiç istemediğim bir fakültesine öğrenci olarak kaydolurum. Buna şükür derim. Ya giremeyen yüz binlerden biri olsaydım.

Üniversitede kim kime, dum-dumadır. Gemisini kurtaran kap-tandır. Müthiş bir hayat kavgasının içinde bulurum kendimi. Yeme, içme, barınma, korunma, ulaşım derdine, kitap temini, teksir not-ları, ders araç ve gereçleri bulma sıkıntıları eklenir. Çok defa çaresiz kahrım. En çok da hastalanmaktan korkarım. Şu gurbet elde anasız-baba-sız ne yaparım sonra?..

Birileri etrafımı sarar. Dost mu, düşman mı bilmem? Fikirlerimi ve düşüncelerimi öğrenmek isterler. Anamın sözleri aklıma gelir: ‘Aman konuşma ve karışma oğlum’, ben de ısrarla susarım. “Otmuş” diye hakaret eder, giderler.

Daha sonra başkaları gelir. Başka şeyler söyler ve giderler. Ben ise iyice içime kapanır, gizlenmeye ve hiçbir şey olmadığımı ispat etmeye çalışırım. Bazı profesörlerimiz de bunu tavsiye ediyorlar. ‘Aman çocuklar, size mi kalmış bu işler? Siz derslerinize bakın!’ diyorlar.

Şimdi biz de büyük bir çoğunlukla ‘kimliksiz’ ve ‘kişiliksiz’ gözükmeyi ‘çıkarımıza’ uygun bulduğumuzdan, gizlenmemizi sağlayan sözler söylüyor; bu işi kolaylaştıran gazete ve dergileri okuyoruz. Faydasını görüyoruz da...”

ŞAHSİYETİN KURULUŞU VE AİLE

İnsan “fert” olarak doğar, zamanla “şahsiyet” olur.

Bir bakıma “ferdiyetimiz”, doğuştan getirdiğimiz biyolojik ve psikolojik ham maddedir de “şahsiyetimiz”, bu potansiyel varlığımıza kazandırılan içtimâî ve harsî çehredir. Yani, biyolojik ve psikolojik varlığımız, millî ve beşerî değerlerle yoğrularak “şahsiyet” haline dönüşür.

Pedagogların tespitlerine göre, çocuk, 7 yaşına geldiği zaman, şahsiyetinin oluşmasında rol oynayacak içtimâî değerlerin, aşağı-yukarı yüzde 70’ini kazanmış durumdadır. Billhassa, 0-2 veya 0-5 yaşları arası, çocuğun gelişmesinde, çok önemli bulunmuştur. Bu yaş çocuklarının çok sağlam ve sağlıklı bir aile çevresine muhtaç oldukları ittifakla belirtilmektedir. Böylece anlaşılmaktadır ki, sağlam, güçlü, tutarlı ve orijinal bir şahsiyetin kurulmasında “aile” temel görev yapar. Aksi halde, cemiyet, hasta, silik ve zayıf şahsiyetlerle dolar.

İlim adamlarına göre, şahsiyetin gelişmesi ve oturması aşağı-yukarı 20 yaş civarında tamamlanır. Bu arada okulun, yakın çevrenin, basın ve yayın organlarının, felsefî ve ideolojik baskı gruplarının veya benzerlerinin genç nesiller üzerinde önemli etkileri vardır. Bazı ilim adamlarına göre, bu etkiler, en çok yüzde 30 civarında kalıp asla “aile” kadar güçlü ve sürekli olmamaktadır. Yani, şahsiyetin kurulmasında “ailenin rolü” çok büyüktür. Müspet veya menfi olsun durum budur.

Kesin olarak diyoruz ki, aileler, çocuklarının yetişmesinde, üstlerine düşen görevleri, tam ve eksiksiz yaptıkları sürece, hiçbir okul, hiçbir müessese ve hiçbir propaganda onları, bozamaz. Bu sebepten olacak Yüce Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: “Hiçbir ana ve baba, çocuklarına, güzel terbiyeden daha değerli bir miras bırakamaz”.

Bugün, ileri sanayi ülkelerinde genç nesiller, önemli şahsiyet problemleri içinde bunalıyorsa, bunun temel sebebi, o cemiyetlerde ailenin görevini yapamaz duruma düşmesidir. Üretimin çarkları ve dişlileri arasında kaybolan analar ve babalar, çocukları ile ve gençler ile yeter oranda ilgilenememekte ve onların yerine oturmak isteyen müesseseler ise birer “zelzele çadırı” olmaktan öte bir başarıya ulaşamamaktadırlar.

Öte yandan sokaklar, caddeler, arka ve kenar mahalleler genç nesiller için felâket üretmekte; köşe başları, her cinsten kötü niyetinin tuzak kurduğu mahaller haline gelmektedir. Gittikçe büyüyen problemler karşısında devlet ve okul âciz kalmaktadır. Sosyologların tespitlerine göre, nüfûs yoğunluğu arttıkça, sanayi çarkları hızlandıkça, şehirleşme oranı yükseldikçe işler iyice sarp sarmakta; “olumsuz göstergeler” aların işaretleri vermekte; cinnet, intihar, hastalık ve suçluluk grafikleri tırmanmaktadır.

Ülkemiz henüz bu durumda değil... Fakat, bizde de gelişmelere paralel olarak benzer problemler, uç vermeye başlamak üzeredir. Billhassa büyük şehirlerin “çok zengin” ve “çok fakir” muhitlerinden pek alışık olmadığımız çılgınlıklar yükselmektedir. Elbette, bu manzara karşısında susmak ve hareketsiz kalmak yeterli olmayacaktır.

1988'E GİRERKEN ŞAHSİYET MESELESİ

Yapılan incelemeler göstermiştir ki, insanlar, sağlam, sürekli, tutarlı, dinamik, aktüel ve orijinal olabilen “şahsiyetleri” ve “cemiyetleri” sever ve en azından takdir ederler.

Bunun aksine, insanlar, hastalıklı, kaypak, çelişkili, donuk, katı ve silik olan “şahıs” ve “cemiyetleri” sevmezler ve hattâ iğrenç bulurlar.

Bugün, yeryüzü, böylece “sevilen ve sayılan” kişi ve cemiyetlerin yanında, “sevimsiz ve iğrenç” kişi ve cemiyetleri de barındırmaktadır. Tabîî birinciler “aziz, güçlü ve itibarlı”, ikincilerse “zelil, zayıf ve itibarsız”...

En çok ıstırap veren manzara da şudur: Vakti ile aziz, güçlü ve itibarlı olan kişi ve cemiyetlerin, şartların değişmesi ile statülerini yitirmeleri ve bu çöküşü içlerine sindirebilmeleridir.

Ferdî plânda birçok örnek gösterebilirdik fakat değmez. Biz, işin içtimaî yönüne parmak basmak istiyoruz.

Milâdî 7. asırdan 17. asrın sonuna kadar, dünyaya meydan okuyan, orijinal, dinamik, tutarlı ve sürekli bir kültür ve medeniyet hamlesi içinde bulunan İslâm Âlemi'nin bugünkü durumuna bakınız. Zengin ham madde yataklarına rağmen fakir; muhteşem bir tarih ve kültür mirasına rağmen geri; çok uygun coğrafi şartlara rağmen güçsüz; genç ve doğurgan bir nüfûsa sahip olmasına rağmen ya tam veya yarı-sömürge... Kurtulmak ve ayağa kalkmak için

“kendi gücüne” dayanması gerekirken “yabancılardan medet uman” 1 milyarlık dünya... Muztarip ve fakat ümitli halka rağmen, mukallit, hazırlapçı, bedavacı, karamsar ve “gözü dışarıda” bir “aydınlar” (!) zümresi... Dinine, diline, tarihine, öz kültür ve medeniyetine yabancılaşmış yazarlar, çizerler, sanatçılar ve politikacılar...

Her vesile ile dalkavukluğunu yaptıkları, yaltaklandıkları, himaye bekledikleri BATT’dan, ısrarla kovulan, itilen, hor ve hakîr düşürülen, utanma ve millî haysiyet hissinden mahrum kadrolar... Bir gün Amerika’ya, bir gün Rusya’ya, bir gün İngiltere’ye, Fransa’ya ve Almanya’ya yönelen, şartlara göre, bazen “kabaca”, bazen da “diplomatik nezaket ifadeleri” ile reddedilen şahsiyetsizlik numuneleri...

Kendisi, orijinal, dinamik, sağlam ve devamlı bir şahsiyet çizgisinde yürüdüğü için Batı, karşısında muhatap olarak böyle kadrolar ister ve ancak böyle kadrolara saygı duyar. Herkes gibi, Batılı da, kendi karşısında ezilen, büzülen, dalkavukluk eden, el etek öpen kişi ve kadrolara saygı duymaz. Kaldı ki, bizzat, kendi tarihine, kendi kültür ve medeniyetine, kendi millî ve manevî değerlerine saygı duymayan kişi ve kadrolar, bunu başkalarından beklememelidirler. Kendi millî ve manevî kültür değerlerini işleyerek “çağdaş birer mesaj” halinde dünyaya duyuramayan fikir adamının, sanatkârın, ilim ve fen adamlarının, politikacıların başarı şansı ve kendi milletine hizmet etme imkânı yoktur.

Bu geceyi “Noel Ağaçları”nın gölgesinde tepinerek ve çocuklarını Papaz Saint Nicola (Noel Baba)’nın masalları ile uyutarak geçirenlerin çizdiği şahsiyet tablosu içinden acaba nasıl bir istikbal çıkacaktır? ve yine 1988 yılı, İslâm Âlemine, kan ve gözyaşından başka ne vaad etmektedir? Göreceğiz...

1988 YILI NE GETİRECEK?

İster istemez zaman geçiyor. Biz de ister istemez, duvarlarımızda asılı duran ve masalarımıza koyduğumuz “eski takvimlerin artıklarını” atıyor, yerlerine “yenilerini” yerleştiriyoruz.

Her yeni zaman parçası, eski bir kapıyı kapatır, yenisini açar. Böylece “gelecek” üzerine yeni ümit ve hayaller kurulur: “1988 yılı acaba bize ne getirecek ve bizden neler alıp götürecektir?”.

Kimsenin ümit ve hayallerini bozmak ve karartmak istemem ama, bana göre, 1988 yılı, Dünyamız, İslâm Âlemi ve Ülkemiz

açısından, üç aşağı, beş yukarı 1987 yılından pek farklı olmayacaktır. Yani, “kara” ve “kızıl” süper liderlerin, bandolu, mızıkalı, televizyonlu, uydulu, gösterişli, şakşaklı “šov”larına rağmen, Dünyamız, yine “nükleer tehdit”ten kurtulamayacaktır. Görünen odur ki, “500-5000 Km. mesafeli, orta menzilli nükleer başlıklı 3000 adet füzenin kaldırılması” antlaşmasına rağmen, geride, Dünyamızı bir anda toz-duman edecek binlerce “stratejik silâh ve nükleer başlık” daha var ve hepsi de ateşlenmeye hazır... Bunların da “sıfırlanması” veya “sınırlanması” konusu, gelecek yıllara ve pazarlıklara kalıyor...

Bütün bunlara rağmen, bu “antlaşmayı” müspet bir gelişme olarak değerlendirmek mümkün olabilirdi. Ancak, ümit ve hayallerimizi yıkan vakıalar olmasa idi. Meselâ, “kızıl lider” Gorbacov, “insanlık, kardeşlik ve barış” nutukları çekerken, “Kızıl Ordu”nun Afganistan’da kan dökmekte olduğundan herhalde habersiz değildi. Yine o, bir “milletler hapishanesi” haline getirilen kendi ülkesinde, pek çok esir milletin “ikinci sınıf vatandaş sıfatı” içinde ıstırap çektiğinden bihaber olamazdı. Yine o, müttefiki ve peyki Bulgaristan’da 1,5 milyon Müslüman-Türk’ün zorla, kanla ve baskıyla nasıl eritilmek istendiğini, herkesten daha iyi biliyordu. Yine o, başta ülkemiz olmak üzere, pek çok yerde “teröre” destek olduğunu bilmez miydi?

Evet, bütün bunlara rağmen, “kızıl lider” Gorbacov, propagandanın gücüne dayanarak Dünyamıza “sempati mesajları” verecekti ve işin garibi başarılı da olacaktı. Gafil kapitalizm, kendi düşmanını, kendi eli ile güçlendirmek hamakatini gösterecekti... Böylece, Afganistan’ın dramı, esir milletlerin çilesi, Rusya’daki ve Bulgaristan’daki Müslüman-Türk’ün kanlı gözyaşları gizlenirken “Kızıl Lider Gorbacov” kapitalist burjuvazinin “sevgilisi” olacaktı. Behey gaffet!.. İhtimaldir ki, 1988 yılında, “Nobel Barış Ödülü”, bu iki “šov” üstadına verilecektir!.

1988 yılı, İslâm Dünyası’na iyi şeyler vaad etmiyor. Yani, Filistin yarası kanamaya devam edecek; İsrail, iyice şımaracak; İran-Irak Savaşı, yeni kanlı boyutlar kazanacak; kara ve kızıl emperyalizm, İslâm Dünyası etrafında yeni oyun ve tertipler tezgâhlayacak; ülkemiz, Doğu’da ve Güney-Doğu’da yine bölücü ve yıkıcı çetelerle boğuşacak; komünistler, yine “faşizm”, devrimbazlar “irtica” tehlikesinden söz edecek; iktidar “çağ atlamaktan”, muhalefet “batmaktan” bahsedecek...

Yani, kehânete lüzum yok... 1988 yılı 1987’ye çok benzetecek.

SAPTIRILAN KAVRAMLAR

Kültür ve medeniyetimize “yabancılaşan” ve “düşman olan” kişi ve çevreler, bizim, millî ve mukaddes değerlerimize ve müesseselerimize doğrudan doğruya saldıramadıkları zaman, çeşitli oyun ve tertiplere başvurarak niyetlerini gerçekleştirmeyi denerler.

Bu maksatla, ya bilinen kelime ve kavramların mânâlarını sapırtırlar veya kendileri yepyeni kelime ve kavramlar icat ederler. İster misiniz, bu konuyu aydınlatıcı bazı misaller üzerinde duralım.

Meselâ, bunlar, “Türk Milliyetçiliğine” veya “Türk Milliyetçilerine” saldırmak istiyorlarsa, bu sevilen ve saygı gören kavramın yerine başkalarını koyarak batarya ateşi yaparlar. “Kahrolsun ırkçılar”, “Faşizme geçit yok”, “Pan-Türkizm ve Pan-Turanizm dinliyor”, “Türkçüler ve Turancılar macera peşinde”, “Hitler ve Mussolini mukallitleri sahnede”...

Böylece, “Türk Milliyetçiliği” kavramını, zaman içinde, “ırkçılık, faşizm, maceracılık ve diktatörlük” kavramları ile özdeşleştirmeye çalışırlar. Tertemiz vicdanları ve kafaları, kirlletmeye ve yanıltmaya bilhassa özen gösterirler. “Milliyetçilik” sözünü kullanılamaz, netameli bir kavram haline sokmayı denerler. İnsan kitlelerini tarih, coğrafya ve millî tecrübe faktörlerinden mahrum bırakarak “yığınlaştırmak” ve “sürüleştirmek” isterler.

Meselâ, yine bunlar, “İslâm dînine” ve “Müslümanlara” saldırmak istiyorlarsa, bu sevilen ve saygı gören kavramların yerine başkalarını koyarak emellerine ulaşmak yolunu denerler. Meselâ, şöyle konuşur ve yazarlar: “Kahrolsun gericilik”, “irtica hortluyor”, “Şeriatçılar yeni tertipler peşinde”, “Tarikatçılar boş durmuyor”, “Ümmetçiler, cumhuriyeti ve laisizmi tehdit ediyor”, “dînciler himaye görüyor”, “Yobazlar, ayın yaparken yakalandılar”...

Böylece, “Müslümanlık ve dindarlık” kavramları, zaman içinde, gericilik (irtica), medeniyet düşmanlığı, yobazlık kavramları ile özdeşleşsin isterler. Onlara göre, böylece, İslâmiyet ve dîn kavramları sevimsiz ve çirkin imajlarla kirltilerek cazibesini yitirecektir. Dindarlık ve bilhassa Müslümanlık bir utanç konusu haline gelecektir. Nitekim, komünistler, tanrıtanımaz çevreler ve devrimbazlar, bizzat “dîndâr” kavramına da karşıdırlar. Onlar, bu kelimeyi de ısrarla kullanmazlar, bunun yerine, kendi uydurmaları olan “dînci”

kavramını oturtmak isterler. Herhalde, onların şu şekilde yazıp konuştuklarını hatırlayacaksınız: “Dinci gazete”, “Dinci dergi”, “Dinci teşkilât”, “Dinci yazar”, “Dinci adam”..

Sahi, “dincilik” ne demektir? Neden “dindar”, “dînli”, “inançlı” ve “Müslüman” değil de “dinci”!.. Bizim dilimizde “dînli-dînsiz”, “inançlı-inançsız”, “Müslüman-gayrimüslim” kavramları varken, bu kelimeyi uyduranların maksadı ne? Maksat ortada, bizi “Müslüman, dindar, dînli, imanlı, inançlı olmak”la itham edemeyen malum çevrelerin, “paravan” bir kelime bularak, kamuoyunu ve kanunları yanıltma gayreti... “Dîndâra dinci”, “Müslüman’a İslamcı” diyerek saldırıp mesafe almak isteyen art niyetli çevrelerin oyunlarını görmek ve bu oyunlara gelmemek gerekir. Sizi bilmem ama, ben, Türk’e “Türkçü”, Müslüman’a “İslamcı” denmesinden rahatsızım.

VERBAL SADİZM

Hatıralar, beni yıllar öncesine götürdü. Her nedense, psikoloji hocamızın “Anormal Davranışlar ve Sapıklıklar” konusunda söyledikleri aklıma geldi. Hocamız, bazı kavramları tek tek ele alıyor açıklıyordu.

Bir ara, “sadizm” ve “verbal sadizm” kavramları üzerinde de durdu. Belirttiğine göre, “Genellikle sadizm, yani başkalarına eziyet etmekten zevk duymak, bir nevi seksüel sapıklıktır. Bu gibi kimseler, başkalarının canını yakmaktan cinsî bir zevk duyarlar. Başkalarının acı çekmesi onlara akıl almaz bir haz verir. Başkalarının acıları karşısında şehvetli kâhkahalar atabilen bu gibi kimseler, korkunç birer zâlim ve işkenceci olabilirler.

Sadizmin de çeşitleri var. Bazıları, karşındakilere maddî ve organik eziyet yaptırmaktan, bazıları da ruhî ve manevî acı vermekten hoşlanırlar. Bilindiği gibi, ruhî ve manevî acı yaptırmak en önemli vasıtalarından biri de ‘dil’dir. Buna ‘verbal sadizm’ denir. Bu, karşısında bulunan kişi ve zümrelere ‘lisanen hakaret ederek’ acı yaptırmak biçiminde tezahür eder.

Bu tip sadizm, her cins ve meslekten insanda gözükebilir. Bunların dilleri ve kalemleri âdeta zehir saçır. Büyük bir zevk ve iştiha ile ‘saldırılacak ve acı yaptırmak’ hedefler ararlar ve mutlaka bulurlar”.

“Verbal sadizm” krizleri içinde bulunan bir aile reisini düşünün, eşini ve çocuklarını tahkir etmedikçe rahat edemez. Aynı şekilde, bu

sapıklık içinde bulunan bir “idareci” ve “patronu” düşünün, mesaiye başlamadan önce, emrinde çalışanları “haşlamadıkça” koltuğuna rahatça oturamaz.

Üzülerek belirtelim ki, “verbal sadizmin” en korkunç örneklerine, bazı basın organlarında rastlıyoruz. Eline kalem geçirebilen bazı hasta tipler, tatmin olmaz bir iştiha ile her gün dillerine dolayacakları kurbanları ararlar. Kedinin fare ile oynadığı gibi neşelenirler. Seçtikleri kurbanlarının çırpınışları, kaçışları, direnişleri, çaresizlikleri onları, kelimenin tam mânâsı ile mutlu eder. Böylece mahvedilmiş, idam sehpalарına gönderilmiş, zindanlarda çürütölmüş, istikbali karartılmış, namus ve haysiyeti beş paralık edilmiş nice insan vardır.

Kendini “verbal sadizme” kaptırmış politik ve ideolojik zümrelerde vardır. Bunlar, ortaya “programlarını” koymazlar; bunlar, “fikir üretmezler”. Bunların işi, rakip politik ve ideolojik kadrolara hakaret etmek, onları aşağılık ve üzücü sıfatlarla yaralayıp üzmektir. Meselâ, “milliyetçileri” ırkçı, faşist, Hitler ve Mussolini özlemcileri, maceracı olmakla suçlayanlar, bunu ısrarla gündemde tutanlar ve iftiralarına süreklilik kazandıranlar, hiç şüpheniz olmasın ki “verbal sadizm”den mustarip sapıklardır. Yine, ısrarla “Müslömanları” gerici, yobaz, bağınaz ve fanatik olmakla itham eden kalemler ve çevreler, aynı tipte hastalardır. Sabah-akşam, milletin huzurunu kaçıran, en küçük bir gelişmeyi fırsat bilerek ortalığı velveleye veren bu gibi kimselerin davranışlarını başka türlü açıklamaya imkân yoktur. Bunlar, düpedüz, başkalarının acılarından, ıstıraplarından ve kederinden zevk alan kimselerdir. Onları, başkalarına saygı ve sevgi duymaktan alıkoyan bir şeyler var.

DİN VE SİYASET

Bu iki kavramı bir arada görmek birçok kimseyi rahatsız edebilir ve etmektedir. Böylelerine göre “dın” ayrı, “siyaset” ayrı şeydir. Bunların birbirine karıştırılması, hem “dının”, hem de “devletin” aleyhine olur. Onun için “dın ve devlet işleri”, yahut “dın ve siyaset” birbirinden kesin olarak ayrılmalı ve birbirlerinin işlerine karışmamalıdır.

Evet, teoride “laiklik” budur. Acaba, realitede ve uygulamada durum nasıldır? Bu konudaki gerçekleri görebilmek için, her türlü “peşin” ve “acele” hükümden sakınarak objektif tespitlere girişmek

gerekir. Görünen odur ki, anayasalar ve mevzuat, ne derse desin, içtimaî hayat, kendi kanunları içinde cereyan eder. Bu, yalnız bizim ülkemizde değil, bütün dünyada böyledir.

Şu anda yeryüzünde bulunan irili ufaklı bütün devletleri, tek tek inceleyin; göreceksiniz ki, istisnasız hepsinde de “dîn ve siyaset” konusu gündemdedir. Mesele, ülkelerin yapısına ve şartlarına göre, şu veya bu boyutta olabilir; fakat, hiçbir zaman aktüalitesini yitirmez.

Devletlerin “dîn” karşısında farklı “tavırlar” almaları ve farklı “politikalar” yürütmeleri, meselenin önemini küçültmez, aksine büyütür. Nitekim, şu anda, yeryüzünde bulunan ve sayıları, nerdeyse 170’e varan devletlerden ÇOK önemli bir kısmı (meselâ, İngiltere, Hollanda, Belçika, Danimarka, İsveç, Norveç, Pakistan, İsrail, İran, Suudî Arabistan, vs...) laik olmayıp resmî bir dîne bağlı olduğu halde, çok sayıda devlet ise (meselâ, Fransa, Federal Almanya, İtalya, Türkiye, vs...) laikliği tercih edip “dîn ve devlet” işlerini birbirinden ayırmak istemişlerdir. Öte yandan “dîne karşı düşmanca bir politika güden” (meselâ, Sovyet Rusya, Bulgaristan, Kızıl Çin, Arnavutluk, vs... gibi) devletler de var...

Bununla birlikte, kesin olarak görüyoruz ki, dîn karşısında ister “müspet”, ister “nötr”, ister “menfi” tavır alınsın, içtimaî müesseselerin inkâr edilmesi mümkün değildir. E. Durkheim’in de belirttiği üzere, “sosyal olay ve oluşlar da tıpkı eşya gibi birer gerçekler, ihmal ve inkâr edilmeleri mümkün değildir”. Hangi rejimde ve sistemde olursa olsun, bir “içtimaî müessese” olarak dîn, ister istemez, hayatımızı çeşitli yönlerden etkiler.

Bütün dünyada, “dîn”, kamuoyunu biçimlendiren önemli bir âmildir. Hiçbir rejim, kamuoyu ile zıtlaşmak istemez. Bu durum, bilhassa “demokrasilerde” iyice belirginleşir. İnansın, inanmasın, birçok siyaset adamının ve kadrosunun, bu konuda da “kamuoyunu” tatmin etmek ve kazanmak endişesi içinde olduğunu müşahede etmek kolaydır.

Meselâ, dîne karşı bir tanrıtanımaz olduğu herkesçe bilinen Kızıl Diktatör Stalin bile, Nazi Alman Orduları, Moskova kapılarına dayandığı zaman, bütün Rus halkının kiliselere toplanmasını ve duâ etmesini istemişti. Yine, Reagan ile son zirve antlaşmasını imzalamaya giden M. Gorbacov, kıpkızıl bir tanrıtanımaz olduğu halde, Amerikan halkının sempatisini kazanmak için “Allah” sözünü ağzına alabilmiştir.

Meseleyi, bizim “uzak” ve “yakın” tarihimiz açısından incelemek de mümkündür. Eğer “zülf-i yâre” dokunmasa idi; bu konuda çok yakıcı örnekler üzerinde durabilirdik. Yani, inanan kitleleri oyuna getirmek için, nice tanrıtanımazın, gerektiğinde, hangi “dindar” pozlarında ortaya çıktıklarını ve sonra da ne herzeler yediklerini anlatmak isterdik. Kim bilir, belki bir gün bu fırsatı da bulabiliriz.

ART NİYETLİ POLİTİKALAR VE İSLÂMİYET

Bu yazımı, “Müslüman aydınlar” için yazıyorum. Yazdıklarımı, her türlü “acele” ve “peşin” hükümden sıyrılarak okumak; sözleri-mi, tâ yüreğimden kopup gelen bir çılgılık gibi mütalâa etmek gerek...

“İnanmış aydınları”, bilhassa “dîn ve siyaset” konusunda, daha hassas bir kritiğe davet etmek niyetindeyim. Elimden geldiği kadar hatâ yapmamaya çalışacağım. Gayem, Allah’ın rızasını kazanmak, İslâm’a hizmet etmektir. Kalemime sınır çizen şartlar içinde, mümkün mertebe açık konuşacağım.

Ele alacağım konu, bütün İslâm Âlemi’ni ilgilendirmekle beraber, ben, daha çok ülkemizde cereyan eden problemler üzerinde durmaya çalışacağım. Bilhassa “dîn düşmanı” çevrelerin, inanan kitlelere yönelik oyun ve tertiplerine işaret etmeyi deneyeceğim.

Bu oyun ve tertipleri hazırlayanların başında komünistler gelmektedir. Bildiğimiz gibi, ülkemizde “komünizm kanun dışıdır” ve “legal bir komünist partisi” kurmak, bugünkü şartlarda mümkün değildir. Üstelik, Türk Milleti de böyle bir partinin kurulmasını istememektedir. Yani, bazı iç ve dış desteklere rağmen, kamuoyu, komünist faaliyetlerden tedirgindir. İşte bunu bilen komünistler ve yandaşları, inanan kitlelere “aldatıcı mesajlar” vermekte, geçici bir süre de olsa, onlarla “cephe birliği” yaparak propagandalarını geniş kitlelere ulaştırmak istemektedirler. “Tam ve gerçek bir demokrasi için komünist ve şeriatçı partilerin kurulması şarttır” sözü onlarındır ve maksatları açıktır. Oysa, herkes bilir ki, komünizm, gerçek mânâsı ile “tek parti diktatöryası” ve “dîn düşmanlığı” demektir. O halde, “inanan aydınlara” düşen ilk iş, bu propagandalara aldanmamak ve kitleleri böyle bir propagandanın etkisinden korumaktır. Allah korusun, bu ülkeye komünizm gelirse, “inanan aydınlara ve halka” kan ve gözyaşından başka bir şey vermeyecektir.

Bunu bilerek hareket etmek, düşünmek ve yazmak gerekir. Öte yandan, komünistlerle “cephe birliği” yapmaya kalkışan gafil çevreleri uyarmak görevi de yine “Müslüman aydınlar” düşer.

Ülkemizde yanlış laiklik uygulamalarına karşı çıkmak, dîn ve vicdan hürriyetini geliştirici faaliyetlerde bulunmak başka şey, düşmanın oyununa gelip “Komünizm ile İslâmi-yeti aynı teraziye koymak” başka şeydir. Bu konuda, herkese düşen bir sorumluluk payı vardır. Çok dikkatli olmak zorundayız.

Çeşitli renkteki “dîn düşmanlarının” bir oyununa daha dikkat çekmek istiyorum. Bu, mukaddes dînimizi, “politika sahnesine çekerek” yıpratmaktır. Kanaatimce, İslâmiyet’i, bir siyasî parti hareketi biçiminde ortaya koyma gayretleri, onun âlemşümül ve partiler üstü karakterini yok-etmek mânâsına gelecektir. Böyle bir tutum, bizzat dînin tahribine yol açar. Bir an, ülkemizde “dînî partilerin” kurulmasına izin verildiğini tasavvur edelim. Bu durum, çeşitli fırkaları, mezhepleri, tarikatları ve grupları politize etmekle kalmayıp çatışan partilerin ve fraksiyonların doğmasına yol açar ve dînî hayatı allak bullak eder. Dîn, mukaddes hüviyetini yitirir; alelade bir siyasî harekete dönüşür. Kaldı ki, İslâmiyet, “dinde fırkalaşmaya” (dînî partiler kurmaya) izin vermez. Nitekim, Yüce Kur’an-ı Kerîm’de, Şanlı Peygamberimize şöyle hitap edilmektedir: **“Dînlerini bölük bölük edip fırka fırka (parti parti) olanlarla senin hiçbir alâkan yoktur”** (Bkz. eI-En’am/159).

Görülüyor ki, Müslüman aydınlar ve inanmış kitleler; kara ve kıvılcık emperyalizmin oyunları ve tertipleri karşısında, çok hassas ve uyanık olmak zorundadırlar.

SİYASÎ PARTİLER VE İSLÂM

Bazı Müslüman aydınlar, “İslâm’a hizmet” konusunu, tamamı ile bir “siyaset problemi” halinde mütalâa etmeye kendilerini iyice alıştırmışlar. Bunlara göre, “İnananlar, siyasî mânâda kadrolaşmadıkça ve partilerini kurmadıkça asla başarılı olamayacaklardır ve hakları olan statüye ulaşamayacaklardır.”

Hiç şüphesiz, bu düşünce biçimi tartışılabilir. Çünkü, tenkide açık noktaları da var. Önce, “İslâm’a hizmet”, sırf siyasî bir mesele olarak mütalâa edilemez. İşin asıl önemli yönü, belki, siyaset-dışı, çok yönlü bir program meselesidir. Bence, İslâmiyet’i, dosdoğru öğrenmek, öğretmek, yaşatmak, Müslümanlar arası kardeşlik ve

dayanışma duygularını güçlendirmek her şeyden önde gelmelidir. Bunun için vakıflar kurmak, cemiyetler teşkil etmek, basın-yayın organları hazırlamak, kütüphaneler açmak, filmler çevirmek, konferans ve seminerler düzenlemek, okullar ve yurtlar tesis etmek çok daha faydalı ve hayırlı faaliyetlerdir.

Müşahedeler göstermektedir ki, Türk Milleti, dîndâr olduğu halde, dînî mânâda partileşmelere kâfi miktarda sempati duymamakta, dînin “partiler üstü” bir değer olarak kalmasını istemektedir. Milletimiz, yüksek basireti ve aklı selimi ile demek istemektedir ki: “Ben dînimi severim ve mukaddes bilirim. Onu seven ve sayan kadroları desteklemeye amadeyim. Ancak, dînimin bir parti meselesi haline getirilmesine karşıyım. Çünkü, böyle bir tutum, dînimin, âlemşümül karakterini yok eder. Allah’ın dînini, Resûlullah’ın dînini, ümmetin dînini, milletin dînini bîr partinin ve birkaç partinin tekeline veremem. Dîn, bütün partiler için mukaddes olmalı, bütün siyasî kadrolar dîne saygılı olmalı, bütün kişi ve kadrolar, benim dîn ve vicdan hürriyetimin koruyucusu ve geliştiricisi olmalı. İslâm, hiçbir ferdin, ailenin, partinin, milletin ve ırkın tekeline verilemez.”

Bence, milletimizin bu tavrı güzeldir ve doğrudur. İslâmı, siyasî partiler kavgası zeminine çekip yıpratmak yerine, siyaset-dışı faaliyetlerle güçlü ve inanmış aydın kadrolar kurarak içtimâî hayatta aktif kılmak yolu tercih edilmelidir. Kesin olarak bilmek gerekir ki, ülkeleri idare edenler, anayasalar ve kanunlar değildir; kadrolardır. İnsanlara ve kadrolara yön veren değerler de akıllara ve vicdanlara hâkim olan ölçülerdir.

Böylece yetişmiş “Müslüman aydınlar”, nerede ve nasıl bulunurlarsa bulunsunlar, mutlaka dâvalarına hizmet imkânı bulabilirler. “Müslüman aydınlar” dîni, asla politize etmeye kalkışmadan, içtimâî hayatın her sahasında ağırlıklarını hissettirmektedirler. Gerekteğinde, partileri ve politikaları da etkilemesini bilmelidirler. Şu veya bu partide, şu veya bu teşkilâtta çalışmak “inanmış aydınlar” birbirinden koparmamalı, aksine, güç ve iş birliğine götürmelidir.

Yoksa “Müslüman sayımı yapıyoruz” diyerek dînî hayatı politize etmek Müslümanları dağıtmaktan başka bir sonuç vermez. Hele çeşitli dînî fırkaların, mezheplerin, tarikat ve grupların bulunduğu bir ülkede, “dînî partilere” yeşil ışık yakmak, bizzat inananlar açısından bir felâket olacaktır.

Çok ümit ederim ki, bu yazımızı, düşünerek okuyan okuyucularımız, öfke ile ayağa kalkıp bize isyan edeceklerden daha çoktur.

İNANMIŞ AYDINLAR VE TEKNOKRATLAR

Türkiye’de 1950’lerden sonra, “sosyal hiyerarşi” hızla değişmektedir. Piramidin tepe noktasında oturmaya alışmış mutlu azınlıkların telâşi ve feryadı bundandır.

Ülkemizde eğitim seviyesi yükseldikçe, sanayileşme ve şehirleşme hızı arttıkça tabandan tepeye doğru tırmanışlar çoğalmakta; kalıplaşmış ve katılaştırmış statüler sarsılmaktadır.

Bütün makamları, mevkileri, arpalıkları ve köprübaşlarını tutmaya alışmış ve bunları babadan-oğula devretmeyi, vazgeçilmez bir hak sanan aile ve zümreler, büyük bir korku ve öfke içinde konuşup yazıyorlar: “Bu ülke, Hassa’lara ve Memo’lara bırakılmaz!”, “Şu başörtülü üniversiteli kızlar da nereden çıktı?”, “Eyvah! Devrimci ve ilerici kadrolar tasfiye ediliyor”, “Korkunç bir gelişme! Gericiler de okul açıyor, yurt kuruyor!”, “Partisi, gericilerin ve faşistlerin işgaline uğradı!” ve daha nice hezeyanlar...

Oysa, olup bitenler çok farklı... Biraz objektif olabilseler, biraz sosyoloji bilseler durumu kavrayacaklar. Olan şu: Asırlardır hor görülen, her türlü imkândan mahrum bırakılan Müslüman-Türk çocukları, giderek artan bir ölçüde, yavaş yavaş da olsa, medenî imkânlardan istifade etmiş ve eski statülerinden kurtulmak gayretine girişmeye başlamışlardır. Belki, ilk defa kravat takan, ilk defa ütülü pantolon giyinen, ilk defa çatal-kaşık kullanan, ilk defa nevre-simli ve pikeli yataklarda yatan, dünün yalınayak dolaşan, yamalı entarili, fukara, yer yataklarında koyun koyuna uyuyan ezik vatan çocukları büyük bir şevk ve heyecanla “içtimâî barem merdiveninde” itibarlı bir yer aramaktadırlar.

Üstelik, bu vatan çocukları, 150-200 yıldır, köprübaşlarını tutmuş, çoğu “alafrangacı”, “tangocu” ve “Levanten” kadrolardan farklı olarak dînine, diline, tarihine, kültür ve medeniyetine de bağlıdır. Ecdadına saygılıdır, anasının başörtüsünden, babasının seccadesinden utanmamakta, aksine iftihar etmektedir. Zekidir, çalışkandır, yüksek tahsil yapmıştır; dünyada olup bitenleri görmekte ve fakat “yabancılaşmalardan” iğrenmektedir. Çağdaşlaşmayı, kendine yabancılaşmadan, şahsiyetli bir gelişme olarak tarif etmektedir. Karamsar ve ümitsiz değildir. İnsanı ile, yerüstü ve yeraltı zenginlik potansiyeli ile vatanımızın kısa süre içinde silkinip ayağa kalkabileceğine inanmaktadır.

21. asra girerken, yepyeni bir ümit ve dinamizmle gelen bu nesil, bazılarının sandığı gibi, siyasî ve ideolojik bir harekettten çok, Türk-İslâm Kültür ve Medeniyeti'nin “yeniden dirilişini” temsil etmektedir. Yani, ülkemiz yapı değiştirmektedir; elbette, bunun siyasî hayata yansıyan yönleri de olacaktır. Görünen odur ki, bundan sonra, ülkemizde, “inanmış aydınların ve teknokratların” sözü daha fazla geçecek, millî ve mukaddes değerlerimize yabancılaşmış kadrolar, ister istemez sahneden çekileceklerdir.

Ve yine, görünen odur ki, hâlâ 18. ve 19. asrın “pozitivizmini” ve “materyalizmini” savunanların; hâlâ, Türk-İslâm Medeniyeti yerine Greko-Lâtin kültür ve medeniyetini oturtmak isteyenlerin; hâlâ, milletimize ve halkımıza tepeden bakmakta olanların sesleri ve gürtlütüleri, ümit ederim ki, giderek kısılacaktır.

Bütün bu gelişmeleri, siyasî bir hareket sananlar yaşılmaktadırlar. Hareket, bir “Millî Kıyam” niteliğindedir.

DEĞİŞMEK ZARURİDİR

Tabiat ve cemiyet “durgun” (statik) değildir. Tabiatta ve cemiyette “tekerrür” eden bir an yoktur. “Hareketlilik”, “yenilik” ve “değişme” tabii ve içtimaî hayatın kanunu gibidir. Yüce ve mukaddes kitabımız Kur’ân-ı Kerîm’de buyrulduğu üzere, Allah “Yaratılmışları, sürekli olarak yaratmakta olan”dır. (en-Neml/64). Yani, “yaratıcı irade”, her an faaldir.

Tabiat ve cemiyet, sürekli olarak değişmek zorundadır. İstesenez de, istemesenez de durum budur ve bu “dinamizmi” durdurmak elinizde değildir.

Bunun yanında, müşahedeler göstermektedir ki, cemiyetlerin “değişme hızı”, tabiatdaki değişmelere nispetle biraz daha fazladır. Yani, cemiyet, kendini kuşatan coğrafi faktörlere nazaran daha “hareketli” (dinamik)dir.

Hemen belirtelim ki, Âdemoğulları, fitratları icabı, monotonluğu, ataleti ve durgun bir hayatı sevmezler. Psikolojik olarak yeniliklerden hoşlanırlar. Yani “değişme”, ruhî bir ihtiyaçtır ve bu beşerî ihtiyaç, mutlaka tatmin edilmelidir. Aksi halde, pek çok huzursuzluklara kaynak olur.

Bu gerçeği bilen kişi ve müesseseler, bu durumu, nazara alarak, kamu oyuna, sık sık “yeni mesajlar” vermek sureti ile kitlelerin alâka

ve sempatisini ayakta tutmak isterler. Bir gazetenin, bir yayınevinin, bir ticarethanenin, bir partinin, bir hükümetin, kısacası, kitlelerle diyalog kurmak zorunda olan her gerçek ve hükmi şahsiyetin, bu noktayı asla ihmal etmemesi gerekir. Evet, cemiyet, hareketlilikten, yenilikten ve değişmeden hoşlanır.

Bunun yanında bilmek gerekir ki, Âdemoğulları, diğer canlılara nazaran, olaylardan ve gelişmelerden daha çok etkilenirler. Bir bakıma, insanlar, büyük kültür ve medeniyetlerini, “karşılıklı etkileşim” ile kurmuşlardır. Sosyologlar, buna, “interaction” (etkileşim) diyorlar, insan kitleleri, “biriktirdikleri tecrübelerini”, birbirine aktararak zengin bir kültür dünyasına ulaşabilmişlerdir. İnsanların ve cemiyetlerin bir diğerinin tecrübelerinden yararlanması gelişmeyi hızlandıran bir vetiredir. Bu gerçeği ifade etmek üzere Sevgili Peygamberimiz, **“İlim, Çin’de bile olsa alınır”** diye buyurmuşlardır. Ancak, bu noktada, şöyle buyurulduğu da unutulmamalıdır: **“Kime benzerseniz, ondansınız”**. Kısaca, “kültür emperyalizmine” dönüştürmemek şartı ile cemiyetler arası “etkileşim” yararlıdır.

İlmî gelişmeler, yeni buluşlar ve keşifler, büyük teknolojik hamleler, cemiyetleri değişmeye zorlayan başlıca âmiller arasında sayılabilir. Hele “yazı” gibi, “matbaa” gibi, “motor” gibi, “makine” gibi, “radyo ve televizyon” gibi büyük buluşlar, cemiyeti, kısa süre içinde allak bullak ederler. Her yeni buluş, cemiyetlerde bir “değişiklik şoku” doğurur. Bu şokun gücü, etkisi ve sürekliliği, buluşun çapına göre değişir; içtimâî, iktisadî, harsî ve siyasî hayatta akla hayale gelmez gelişmelere kaynak olabilir.

Öte yandan, nüfûs faktörünün, içtimâî değişimde oynadığı rol, pek önemlidir. Nüfûsun “hacim” ve “yoğunlukça” artması, her türlü dinamizmi güçlendirir.

CEMİYETLERİN İSTİKRAR İHTİYACI

Cemiyetlerin “değişme” kadar “istikrara” da ihtiyacı vardır. Âdemoğulları, monotonluktan ve katılaştırmaktan hoşlanmadıkları gibi. “düzensiz” ve “disiplinsiz” bir ortamda yaşamaktan da tedirgin olurlar.

Bu durumu, cemiyet hayatının her noktasında müşahade etmek kolaydır. Bilfarz, biz, kendi evimizde ve ailemizde bile bu “iki yönlü ihtiyaç” içinde hareket ederiz. Evimizi süsleyen mobilyaların, eşya

ve levhaların —hiç olmazsa— yerlerini değiştirerek “yenileşme ihtiyacımızı” tatmin etmek isteriz. Çünkü, sürekli olarak belli bir görüntü içinde yaşamak insanı sıkır. Bununla birlikte, bu mobilya, eşya ve levhaların, her gün yer değiştirmesi de bizi tedirgin eder. Sürekli olmamakla birlikte, her şeyin ve eşyanın belli bir mekânda bulunmasını da arzu ederiz. Bu, bizim ‘yenilik’ kadar, “istikrara” da ihtiyaç duyduğumuzu gösterir.

Uzun müddet çalışmak zorunda kaldığımız bir iş yerinde, bir büroda, bir okulda, bir sınıfta ve atölyede belli bir yerimiz olsun isteriz. Bu, bizim “istikrar” ihtiyacımızdan kaynaklanır. Bununla beraber, yıllar yılı, bu, böyle kalsın istemeyiz. Bizi, monotonluktan ve katılaşmaktan kurtaracak “yeniliklere” de şiddetle muhtaç olduğumuzu görürüz.

Durum, kanunlar, nizamlar, iktidarlar ve icraatlar açısından da aynıdır. Yani, her plânda “yenileşme” ve “istikrar” ihtiyacı bîr aradadır. Bu, Âdemoğullarının, hem “yenilikçi”, hem de “muhafazakâr” bir hüviyet taşımakta olduğunu da ortaya koyar. İnsanın içinde, birbirine “tepki” olarak harekete geçen “iki zıt motiv” var gibi... Yani, insanlar, hızlı değişme dönemlerinde “istikrar” ve uzun süren sükûn devreleri içinde de “değişme” ararlar. İnsanın bu psikolojik çatışmalarını, en çok, moda dünyası ele verir. Bilhassa büyük şehirlerde, “moda” ne kadar hızlı değişir. Giyimde, kuşamda, zevk ve eğlence biçimlerinde, hemen her gün “yenilik” aranır ve bulunurda...

Sosyologların tespitlerine göre, büyük şehirler, daha çok “yenilikçi ve değişken” nitelikteki hareketlere sahne oldukları halde, küçük şehirler, kasabalar ve köyler, genellikle “istikrara dayanan bir muhafazakârlık” görüntüsü verirler. Bu hususu tarihçiler de teyid ederler. Nitekim, pek çok inkılap hareketi, büyük şehrin sınırlarını aşmak, küçük şehirlere, kasabalara ve hele köylere ulaşmak imkânını bulamayarak sönüp gitmiştir. Öte yandan, bu mekânlara ulaşan ve tutunan “içtimaî mesajlar” çok uzun ömürlü olurlar.

Bununla birlikte, hemen belirtmemiz gerekir ki, dünyamız hızla değişmekte, “ziraî cemiyet” yapısından “sınaî cemiyet” yapısına geçilmektedir. Bu, şehirlerin büyümesi, şehirlilerin çoğalması; köylerin ağır ağır da olsa yok olması ve köylü nüfusun hızla azalması demektir. Bu gidiş, “değişme ve yenileşme” vetiresini giderek hızlandırmakta; “istikrarlı bir hayat biçimi” arayan muhafazakâr kitleleri iyice tedirgin etmektedir.

Bu gidişi durdurmak mümkün gözükmemektedir. Ama görünen odur ki, cemiyetlerde “istikrar ihtiyacı” da giderek büyümektedir. Bu çatışmanın, yeni bir düzen, denge ve disiplin arayışına da kaynak olduğunu görmekteyiz. Bu nasıl gerçekleşecek? İşte, onu bilmiyoruz!

BİZİ, BİZ YAPAN DEĞERLER

Ch. Darwin’in ortaya koyduğu teorilerden sonra, bilhassa 19. asır filozoflarından ve sosyologlarından birçoğu, “biyolojik organizmalar” ile “sosyolojik yapılar” arasında “benzerlik” ve hattâ “uygunluk” aramak modasına kapıldılar. Bunlara göre, “sosyolojinin kanunları” ile “biyolojinin kanunları” aynı idi, “sosyolojik yapılar” ile “biyolojik organizmalar” arasında, ihmal ve inkâr edilmesi mümkün olmayan akrabalıklar ve tekabüller vardı.

Biz, bu gibi sosyologların abartmalarına kulak vermeden, kısaca diyebiliriz ki, “biyolojik hayat” ile “sosyolojik hayat” arasında, mutlaka, zaman zaman bazı benzerlikler müşahade etmek mümkündür. Nitekim, cemiyetler gibi, organizmalar da “değişme” ve “istikrar” dengesi ararlar. Daha önceki yazımızda ortaya koyduğumuz gibi, içtimaî hayatın dinamik yapısı içinde “değişme” ve “istikrar” vazgeçilmez iki unsurdur.

Organizmalar da böyledir. Et, kemik ve sinir sisteminden oluşan bir organizma —bilfarz insan organizması— zaman içinde, hücre hücre ve lif lif de olsa “kendini yeniler”. Eskiyen, yıpranan ve işe yaramayan hücreler, yenileri ile yer değiştirir. Biyologlar, organizmamızın, bu “kendini yenileme” kaabiliyetine “rejenerasyon” diyorlar.

Bunun yanında, organizmamızın “istikrara” da ihtiyacı var... Biyologların belirttiklerine göre, organizmamız kendini tepeden tırnağa yenilerken, beyin ve sinir hücrelerimiz olduğu gibi kalır; yani yenilenmez. Eskise de, yıpransa da, büzülse de beynimiz ve sinir sistemimiz “kendini yenilemez.” Bu durum, organizmanın sürekliliği için zarurîdir.

Tıpkı, böyle olmasa bile, içtimaî hayatta da “hızla değişen ve yenilenen” değer ve müesseseler mevcut olduğu gibi, “değişmeyen veya çok ağır değişen değer ve müesseseler” de vardır. Meselâ, kılık kıyafet, zevk ve eğlence, fikir ve siyaset modaları hızla değiştiği halde, dîn, dil, ahlâk, töre, bayrak, yazı, hukuk ve benzeri değer ve

müesseseler, asırlara dayanırlar, kolay kolay değişmezler. Bunlar, bir cemiyete ve millete hayat, devamlılık ve şahsiyet kazandıran değer ve müesseselerdir. Organizmada beyin ve sinir sistemi ne ise, cemiyet hayatında da bunlar, aşağı yukarı odur.

Milletlerin dîn, dil, ahlâk, töre, bayrak, yazı ve hukuk konusunda bu kadar hassas olmalarının sebebi budur. Her millet bilir ki, kendi hüviyetini temsil ve teşkil eden bu değerler ve müesseseler sarsılır veya yıkılırsa ayakta durmak kabil değildir.

Birçok konuda “değişme” ve “yenileşme” isteyen cemiyetlerin “millî ve mukaddes değerler” olarak vasıflandırılan müesseseler karşısında, “muhafazakâr” bir tavır almasını yadırgamamak gerekir. Bu, dünyanın her yerinde böyledir.

Dikkat ediniz, ister Asyalı, ister Avrupalı olsun her cemiyet, kendi “millî şahsiyeti” içinde kalmak ve gelişmek istemektedir. Bunun aksine yol tutan cemiyetlerin parlak bir geleceği yoktur. Onlar, sömürgeleşmenin gönüllü talipleridir. Bu gerçeği göremeyenler de kör değil, düpedüz hâin...

STATİK VE DİNAMİK CEMİYETLER

Gerçekte “statik” bir cemiyet yoktur; birbirine göre “ağır” veya “hızlı” değişen cemiyetler vardır.

İlmî araştırmalar göstermiştir ki, cemiyetlerdeki “dinamizmi” ağırlaştıran ve hızlandıran pek çok âmil vardır.

Meselâ, “içtimaî temaslara kapalı” olan cemiyetlerde “değişme hızı” çok ağırlaşır. Buna karşılık, “içtimaî temaslara açık” olan cemiyetlerde bu hız çok artar. Nitekim, dünyanın uzak köşelerinde, her türlü irtibattan asırlarca mahrum kalmış topluluklar, ister istemez gelişmemekte, iptidâî bir hayat tarzı içinde katılaşp kalmaktadırlar.

Bunun yanında, “demografik faktörler” de cemiyetlerin dinamizmini etkilemektedir. Araştırmalar göstermiştir ki, geniş bir coğrafi sahaya dağılmış, seyrek nüfuslu topluluklar, belli bir toprak parçası üzerinde yoğun bir insan kitlesi barındıran gruplara nazaran daha “statik”tirler. Yani, nüfusun hacim ve yoğunlukça artması, cemiyetlerin “iç dinamizmini” kamçılar.

Bütün bu âmillere bağlı olarak “ziraî cemiyetler”, “sınaî cemiyetlere” göre, daha “statik” bir hayat tarzı sergilerler. Bir bakı-

ma, sanayileşmek demek, şehirleşme, nüfusça yoğunlaşma ve giderek artan bir etkileşme demektir. Bu, aynı zamanda “temel hizmet müesseselerinin” artması, ferdi ve içtimaî tecrübenin çoğalmasması ve kitleler arasında paylaşılması manasına da gelir. “Dinamik” cemiyetlerde “bilgi üretimi” kadar, “bilginin yaygınlaşması” da dikkatimizi çeker.

Gerçekten de “dinamik” cemiyetlerde ilmî ve teknolojik gelişmeler çok hızlı bir tempo kaydeder; insan gücünün yerini “motor” ve “makine” alır. İçtimaî baremde “mühendis” ve “teknokratların” itibarı yükselir. “İçtimaî hareketlilik” artar. Oysa, “statik” cemiyetlerde böyle değildir.

Orada, mutlu azınlıkların, asırlar boyu süren bir “konumları” vardır ve bunlar titizlikle korunurlar. Bu gibi cemiyetlerde bir de “kapıkulu” niteliğinde bürokratlar hizmet verirler. Yine, bu gibi cemiyetlerde “darbeler”, “ihtilâller” ve “inkılâp” hareketleri, hep “yukarıdan aşağıya doğru” plânlanır. Bunların gerçek hedefi de ekseriyeti teşkil eden halkın ve millî iradenin, mutlu azınlıklar aleyhine olabilecek tepkilerini önlemek ve yönlendirmektir.

Mamafih, tarih, bütün bu çırpınışların semeresiz kalacağını, millet iradesinin er geç galip geleceğini ortaya koymaktadır. Cemiyetler “içtimaî temaslara” açıldıkça, daha yoğun bir nüfûsa sahip oldukça, sanayileşme ve şehirleşme hızı arttıkça, kitleler eğitim ve öğretim imkânlarından daha fazla yararlandıkça, mutlu azınlıkların, topluluklar üzerindeki tahakkümü de zayıflamaktadır.

İslâm Dünyası’nda ve bizim ülkemizde yetişen bazı liberal ve materyalist çevreler, kim bilir hangi komplekse kapılarak yüce dinimizi “statik bir sistem” olarak propaganda etmek ve cemiyetimizdeki bütün “katılaşmaları” bununla açıklamak istemektedirler. Hiç şüpheniz olmasın ki, bunlar, her türlü ilmî gelişmeden habersiz cahillerdir.

Çünkü bunlar, cemiyetleri “dinamikleştiren” ve “statikleştiren” amilleri tanımamaktadırlar. Oysa artık herkes bilmektedir ki, “statik cemiyetler” bütün müesseseleri ile statikleşir ve yine “dinamik cemiyetler”, bütün müesseseleri ile dinamikleşirler.

Gerçekten, bizler, “içtimaî hayatın işleyişinden” haberdâr olan münevverlere muhtacız.

CEMİYETİN DEĞİŞMESİNİ SEVMEDİĞİ DEĞERLER

İsrarla belirttik ki, cemiyetler için “değişme” hayatı bir zarurettir. Ancak, yine belirttik ki, cemiyetlerin “istikrara”, yani “ağır değişen” ve bazen “hiç değişmeyen” değerlere de ihtiyacı vardır. Bugünkü yazımızda, bu değerler ve müesseseler üzerinde durmak istiyorum. Çünkü, bunlar, cemiyete “şahsiyet”, “hayatiyet” ve “devamlılık” kazandıran değer ve müesseselerdir.

Aşağıda sıralayacağım sorulara, “yenilik delisi” olmayan, insaf sahibi herkes cevap verebilir ve hiç şüphe etmiyorum ki, “aklın yolu bir” olduğu için de çeşitli kategoriden kimseler, aşağı-yukarı ortak şeyler söyleyecektir. O halde sorularıma geçebilirim:

1. Anayasa’ların aktüel, dinamik ve ihtiyaçlara cevap verici nitelikte olmasını elbette isteriz. Bununla birlikte “Anayasa”nın sık sık değiştirilmesine razı mısınız? Yani, “Anayasa” size göre, sık sık değişmeli mi, yoksa zamana dayanaklı, ağır değişen bir hukuk belgesi mi olmalı?

2. Milletleri ve devletleri temsil eden “bayraklar”, sık sık değişmeli mi, yoksa, mümkün mertebe değişmemeli mi?

Umumiyetle her millet, ayrı bir dille konuşur ve yazar. Bizim de böyle bir dilimiz var: Türkçe... Ne diyorsunuz, biz de diğer milletler gibi, bunu koruyup geliştirelim mi? Yoksa, kendi dilimizi bırakıp başka dillere mi kapılalım?

4. Bütün cemiyetlerde “dîn ve inanç” sistemleri var. Bunlar, cemiyetlerde fonksiyonel olan içtimaî değerlerdir. Dîn, ahlâk ve töre adı altında toplayacağımız bu değer ve müesseseler, kitleleri birbirine bağlayan “kıymet hükümleri”dir. Bunlar, asırlar boyu sürüp gelen “tecrübelerin süzgecinden” geçmiştir. Bunları silip atmak mümkün müdür? Yoksa bunları geliştirmek yoluna mı gidilmelidir?

5. Yazı, millî tecrübenin korunması ve gelecek zamanlara aktarılmasını sağlayan çok önemli bir araç olduğuna göre, onun sık sık veya zaman zaman değiştirilmesi uygun olur mu?

6. Bir milleti orijinal kılan ve diğer milletlerden ayıran özellikler korunmalı mı, yoksa “internasyonal gayretlere” feda mı edilmeli?..

7. Kısaca, bizi biz yapan, dînimiz, dilimiz, hukukumuz, ahlâkımız, töremiz, bayrağımız gibi “ağır değişen” veya “hiç

değişmeyen” değerlerimiz ve müesseselerimiz ayakta durmalı mı, yoksa “değişme tutkusu” içinde çarçur mu edilmeli?..

Görünen odur ki, içtimaî hayatı, bütün yönleri ile tanımayan, olayları, kendi hırs ve kaptisleri içinde değerlendirmeyi alışkanlık haline getiren çevreler, millete hizmet edemezler. Çünkü, onlar, “içtimaî yapıları” tanımadıkları gibi, “içtimaî hayatın işleyişinden” de habersizdirler. Böyleleri, “değişme” adına cemiyetteki istikrarı bozduklarını ve “yenileşme” adına anarşiyi körüklediklerini dahi fark edemezler, onlar, “içtimaî hayatı” istedikleri gibi değiştirebileceklerini sanan birer “Donkişot”tur.

IRAK - İRAN SAVAŞI NE ZAMAN BİTECEK?..

Okuyucular ısrarla soruyorlar: “Bu Irak-İran Savaşı, ne zaman bitecek?”. Cevap veriyorum: “İsrail ve onun güttüğü güçler istediği zaman!”

Soruyorlar: “İsrail’in bu savaştan ne çıkarı var?”. Cevap veriyorum: “Irak ve İran Savaşı ile gerçekte karşı karşıya gelen Arap Âlemi ile Fars Dünyası’dır. Irak yenilmesin diye, Araplar, korkunç bir iktisadî ve siyâsî destek vermek zorunda kalmaktadırlar. Savaş uzadıkça da İsrail’e hasım olan devletler veya devletçikler, hızla güç ve kan kaybetmektedirler. Bu durum, İsrail’e büyük fırsatlar ve imkânlar hazırlamaktadır; emperyalist emellerini gerçekleştirmek kolaylaşmaktadır”.

Okuyucular soruyorlar: “Bu savaştan Irak mı, İran mı galip çıkacaktır?”. Cevap veriyorum: “Hayır ikisi de yenik ve perişan çıkacaktır. Bu savaşın tek galibi İsrail olacaktır. Görünen odur ki, İsrail ve onun güttüğü emperyalist güçler, Irak ve İran Devletlerinden hiçbirinin yenilmesine de, galip gelmesine de izin vermeyeceklerdir. Açık ve gizli desteklerle savaşı dengede tutup uzatmak yolunu deneyeceklerdir. Böylece, İsrail için birer tehlike olabilecek iki “Müslüman ülkeyi” her bakımdan güçsüz duruma sokacaklardır. Bu arada ‘petrol zengini’ olan bu iki ülkeyi, kendi silâh sanayileri için bereketli bir pazar durumunda tutmak isteyeceklerdir”.

Okuyucular soruyorlar: “Bir İran ve ABD savaşı söz konusu olabilir mi?”. Cevap veriyorum: “Hayır, asla!.. Siz, körfezdeki ufak tefek gösterilere bakmayın. Irak-İran Savaşı’nda ABD, tıpkı bir “İsrail Sömürgesi” gibi hareket etmekte; zahiren Arapları tutar gibi gözüktüğü alttan İran’ı desteklemektedir. Reagan’ın ‘İran-Gate’ reza-

letin altında yatan gerçek budur. Böylece ABD, İsrail çıkarlarına uygun olarak Irak-İran Savaşı'nı uzatmakta ve öte yandan bu savaşın bir 'Sünnî-Şîî çatışması' tarzında bütün İslâm Âleminde yaygınlaşmasını istemektedir. Kesin olarak bilmek gerekir ki, ABD ile birlikte, 'kara' ve 'kızıl' emperyalizm de İslâm Dünyası'ndaki uyanıştan rahatsızdır. Bu sebepten İslâm Dünyası'ndaki bütün 'kanlı ihtilâf noktalarını' ve 'kabuk tutmuş yaraları' kaşımak ve Kanatmak niyeti ile hareket etmektedir. Böyle düşününce, hiç ABD, 'Şîîliğin tarihî kaynağı olan İran'ın' yenilmesine izin verir mi ve kendisi bu işi yapar mı? ABD'nin bu konudaki tutumu, tamamı ile İsrail'e paraleldir. Fakat, İsrail'den farklı olarak, biraz daha iki yüzlü bir politika gütmek durumundadır. Yani Arapları kaybetmeden İran'ı kollamak..."

Okuyucu soruyor: "Peki, Rusya'nın bu savaşta durumu nedir?". Cevap veriyorum: "Hiç şüphesiz Rusya, Orta-Doğu'da ABD ve Batılı hasımlarının hâkim güç durumuna gelmesinden rahatsızdır. Ama elinden fazla bir şey gelmemektedir. O, hem Arapları, hem İran'ı kaybetmekten korktuğu için, ister istemez, diğerleri gibi, ikiyüzlü bir politika gütmek zorundadır. Savaşın devam edip etmemesi konusunda kararsız görünmektedir. Ancak, kesin olarak bilmek gerekir ki, başta Afganistan direnişi olmak üzere, İslâm Âlemi'nin uyanışından ve bilhassa esir aldığı 'Müslüman kavimlerin' kıpırdanışlarından tedirgindir. Kızıl İmparatorluğunun geleceğine güvenle bakamamaktadır. İslâm'a karşı mücadelede ABD, İsrail ve diğer Batılı devletlerle işbirliğine hazırdır. Son 'zirve toplantısında*' Kızıl Çar M. Gorbaçov'un, Reagan'a yaptığı teklif enteresandır. M. Gorbaçov, Reagan'a aynen şöyle demiştir: 'II. Cihan Savaşı'nda Nazilere karşı işbirliği yapan ABD ile SSCB şimdi, yeni bir tehlikeye karşı neden işbirliği yapmasınlar?'. Gorbaçov, bu tehlikenin adını vermemekle birlikte, gerektiğinde, İslâm Dünyası'na karşı 'kara ve kızıl bir haçlı seferi' için hazır olduğunu da îma etmiş bulunmaktadır"

İSLÂM ÂLEMİ'NİN DRAMI VE ÇIKIŞ YOLU

İslâm Âlemi, son iki asırdır, haysiyet kırıcı bir zillet ve meskenet dönemi yaşamaktadır. Çoğunluğu, kara ve kızıl emperyalizmin boyunduruğunda yaşayan ve çok yönlü bir geri kalmışlığın ıstırapı içinde kıvranan İslâm Âlemi'nin durumu yürekler acısıdır.

İslâm âlemi'nin bu durumundan istifade etmesini bilen çeşitli renkteki emperyalist güçler, ısrarlı ve plânlı bir saldırı ile netice

almaya çalışmaktadırlar. Nitekim Ruslar, Afganistan'ı kana bulayıp "kızıl milletler hapishanesine" yeniden milyonlarca mümini kapatmak için saldırılarını tazelerken; Bulgaristan, ülkesinde bulunan ve sayıları 2 milyona varan Müslüman-Türk'ü yok etmek için ne mümkünse yapmaktadır.

Öte yanda Filipinlerde ve Hindistan'da yaşayan Müslümanların neler çekmekte olduğunu, her gün gazetelerden takip etmek mümkündür. Batı Trakya Türk'ünün Yunan Megalo-İdeacı'larından neler çektiğini de biliyorsunuz. Orta-Doğu'da İsrail, kanun, nizam ve ahlâk tanımaz terörü ile müminleri, "öz yurdunda garip, öz vatanında parya" yapmak istemektedir.

Bütün bunların yanında, bilmem kaç devlete ve devletçiğe bölünmüş Müslümanlar da kendi aralarında anlaşılamamakta; kendilerini kanlı iç ve dış çatışmalarla kahredip durmaktadırlar. İç isyanlar, bitmez tükenmez darbeler, kısır çekişmeler, sabotajlar, suikastlar; beyler, emîrler arası ihtiras çatışmaları... Bütün bunların üstüne tüy diken ve sekiz yıldır devam eden Irak-İran Savaşı...

Eğer İslâm Âlemi, içine düştüğü bu dehşet verici kaostan kurtulmak istiyorsa, her şeyden önce, asırlardır mahkûm olduğu bu dramı görmek zorundadır. Böyle giderse, İslâm Âlemi'nin geleceği çok karanlıktır. Yani, bu şartlar devam eder ve Müslümanlar intibaha gelmezlerse, 21. asır, onlar için çok daha trajik bir dönem olacaktır.

O halde, bütün Müslüman aydınlar ve devlet adamları büyük vebal altındadırlar. Kısa süre içinde derlenip, toplanıp netice alıcı işler başarmalıdırlar. "Kurtuluşu" başkalarından (hele düşmanlarından) gelecek reçetelerde aramamalı, kendilerine güvenmeli ve kendi zengin güç kaynaklarını harekete geçirmelidirler. İslâm Âlemi'nin düşmanları, neyi istemiyorlarsa onları gerçekleştirmelidirler.

Düşmanlarımız, Müslümanlar arası iktisadî, içtimâî harsı ve siyasî işbirliğinin kurulmasından mı korkuyorlar? O halde, biz, bunu gerçekleştirmek zorundayız.

Düşmanlarımız, Müslümanlar arası, ilmî ve teknolojik iş ve güç birliğinin kurulmasından mı korkuyorlar? O halde, biz, bunları gerçekleştirmek için ne mümkünse yapmalıyız.

Düşmanlarımız, Müslümanlar arası siyasî, askerî ve diplomatik işbirliğinden mi korkuyorlar? O halde, biz, bunları gerçekleştirmek için ne mümkünse yapmalıyız. Başka çıkış yolu var mı bilmem?

İSLÂM ÂLEMİ'NİN MUHTAÇ OLDUĞU MAARİF

Bence, İslâm Âlemi'nin bugünkü statüsünden kurtulması, her şeyden önce, güçlü, gerçekçi, tutarlı ve başarılı bir “Millî Eğitimin programlanmasına” bağlıdır. Bu, bir bakıma, İslâm Âlemi'nin “yeniden doğuşunu plânlamak” demektir.

Maksat ve hedef bu olduktan sonra, yapılacak işlerin bir listesini hazırlamak kolaylaşacaktır. Böyle bir “liste” yapıldıktan sonra, nasıl bir “kadroya”, nasıl bir “teşkilâta” ve nasıl bir eğitim-öğretim “program ve stratejisine” sahip olunması gerektiği de kendiliğinden gün yüzüne çıkacaktır.

İslâm Dünyası'nda yeni yetişecek nesiller, her şeyden önce, kendilerini, istiklâllerini, kültür ve medeniyetlerini tehdit eden tehlikeleri görebilmeli ve onlarla başarılı bir biçimde mücadele edecek nitelikte olmalıdırlar. Yüce İslâm'ın îman ve ahlâkı ile donatılmış genç beyinler, çeşitli renkteki emperyalizmin maskeleri durumunda bulunan siyasî ve felsefî ideolojileri tespit, teşhis ve bertaraf edebilmelidirler.

Yine aynı gençlik, hiç şüphesiz, düşman çevrelerce hazırlanan “ahlâk çökertici tuzaklara” karşı hassas olmalı; içki, kumar, fuhuş ve uyuşturucu maddelerle geliştirilmek istenen “soysuzlaşmaya” karşı, gerçek bir “cihad ruhu” taşınmalıdır.

Bu gençlik, tarihine, kültür ve medeniyetine, çok büyük bir hassasiyetle sahip çıkmakla birlikte, daha çok, geleceğe dönük bir idealizm ateşi ile dinamik karakterini ortaya koymalıdır. İslâm Âlemi'nin içinde bulunduğu acıklı durumu, bütün gerçekliği ile görmeli, ümitsizliğe kapılmadan, büyük bir hırs ve mantıklı bir öfke ile ayağa kalkmalıdır.

Bu gençlik, şuurlu, disiplinli ve verimli bir kadro olarak kendini, İslâm Âlemi'nin “ideolojik bütünlüğü”, “ilmî ve teknolojik üstünlüğü” için, ölesiye çalışmaya adanmalıdır.

Geri kalmışlığının, ezilmişliğinin ve yenikliğinin bu iki temel sebepten kaynaklandığını görmeli ve ezelden “Tevhid şuuru” içinde el ele vermeli ve her türlü fedakârlığa ve çileye katlanarak hızla “çağdaş ilmî gelişmeleri” içine sindirmeli ve çok muhtaç olduğu “teknolojik hamlelerini” mutlaka başarıya ulaştırmalıdır.

Millî eğitimini düzenlerken, üniversite ve yüksek öğretime bil-hassa önem vermeli, her ilim dalında, bol ve kaliteli eleman

yetiştirmeyi ana mesele kabul etmelidir. Billhassa, çok sayıda ve iyi yetişmiş “ilim adamlarına” olan ihtiyaç unutulmamalıdır. Her seviyedeki okullarında “ezberden çok tecrübeye ve müşahedeye”, “teoriden çok pratiğe”, “laftan çok işe” ağırlık tanınmalı, billhassa “ilim ve teknoloji üreten kafaların çoğalmasına” önem verilmelidir.

Öte yandan, bütün bu işlerin başarılması, tamamı ile ehliyetli bir kadro işidir. Her milletin “maarifini” onun “eğitim ve öğretim kadrosu” belirler. Güçlü ve yeterli bir “öğretmen kadrosuna” sahip olmayan milletler, çok zaman kaybederler. Ülkenin en zeki, en kudretli çocuklarını, cazibe sahası içinde tutamayan ve öğretmenliği itibarlı bir meslek haline getiremeyen bir cemiyet, asla başarılı bir “maarif” kuramaz.

YENİDEN DİRİLİŞİN ÖNCÜLERİ

Milletlerin uyanışında, kitlelerin derlenip toplanmasında ve cemiyetlerin yeniden hayat bulmasında, “ilim”, “fikir” ve “sanat” adamlarının çok önemli bir yeri vardır.

Böyle bir kadrodan mahrum kalan cemiyetler, çorak topraklara düşen tohumlar gibi cılız, zayıf ve dayanıksız olurlar. Yine, böyle bir kadrodan mahrum kalan kültür ve medeniyetler, geçmişteki başarıları ne olursa olsun, yıkılıp giderler.

Esefle belirtelim ki, yüce ve şanlı İslâm Medeniyeti, son birkaç asırdan beri, kendini “ayağa kaldıracak” böyle bir kadrodan, büyük ölçüde mahrum bulunmaktadır.

Dikkat ediniz! Hiç yoktur demiyoruz. Ama kesin olarak biliyoruz ki, İslâm Âlemi’nin içine düştüğü bu zillet ve meskenet döneminde, yaralarımızı teşhis ve teşrih edecek mütefekkirlerimiz; meselelerimizi objektif olarak tahlil edip hal çarelerini ortaya koyan ilim adamlarımız; acılarımızı, sevinçlerimizi, ümitlerimizi ve hâyâl kırıklıklarımızı dile getiren sanatkârlarımız, sayı ve nitelik açısından yetersiz kalıyor.

Hattâ, o kadar yetersiz kalıyor ki, İnsanın yüksek bir yere çıkıp şöyle bağırısı geliyor:

Benim geçmişimi ve halimi tahlil edecek, bana yol yordam gösterecek, İslâm Âlemi’nin “yeniden dirilişine” ışık tutacak ilim adamları nerede?

Benim, dünümü ve bugünümü, dünyada yankılar yapacak bir ustalıkla ortaya koyacak “romancım”, “hikâyecim”, “tiyatro

yazarım”, “senaristim” ve “film yapıcım” nerede? Şu anda yeryüzünde, bin bir acı içinde kıvranan Müslüman kavimlerin, cemiyetlerin ve grupların dramını kimler dile getirecek? Kara ve kızıl emperyalizmin zulüm ve şiddetini kimler işleyecek? Nerede şairlerim, nerede ressamlarım, nerede İslâm’ın hüznünü dile getiren ve ona yeniden dirilme şuru aşılayan bestecilerim?

Vitrinleri işgal eden kitaplara, beyaz perdeyi ve ekranları dolduran filmlere, radyo ve televizyonlara sığmayan müziğe, evlerden sokaklara taşan danslara bakın, hemen hemen hepsi “bize yabancı” değil mi? Yabancı kültürleri, medeniyetleri, zevkleri ve heyecanları ifade etmiyor mu? Kitlelere sürekli propaganda yapan yayın organlarının durumunu beğeniyor musunuz? Hep tercüme düşünceler, fikirler, telkinler, tesirler ve kendini bunlara kaptıran “sözde aydınlar”, “sözde devrimciler” ve “sözde çağdaşlar”...

Sevinerek belirtelim ki, bütün bunların yanında, her türlü oyun ve baskıya rağmen, hem ülkemizde, hem İslâm Dünyası’nda, kendi kültür ve medeniyet değerlerine sahip çıkan ve onları geliştirmek ümidiyle, büyük bir hırsla çalışan “aydın kadrolar” da uç vermeye başlamıştır. Bu “yeniden diriliş” hareketine katılan ve güç veren “ilim adamlarına”, “fikir adamlarına”, “sanat adamlarına” ve bunları koruyup destekleyen “devlet adamlarına” ne mutlu! Hiç şüphesiz bunlar, “rönesansımızın öncüleri” olarak tarihe geçeceklerdir.

FARKLI MEDENİYETLER VE BAKIŞLAR

Şu anda, yeryüzünde, muhtelif kültür ve medeniyetleri temsil eden pek çok “millet” ve “milletler topluluğu” var. Bunların birbirleri ile münasebetleri ve birbirlerine “bakış tarzları” da farklı...

Bilindiği gibi, bu “münasebetleri” ve “bakış tarzını” tayin eden âmiller de pek çoktur. Bunlar coğrafi, tarihî, iktisadî, içtimaî, harsî, siyasî, askerî ve ruhî âmiller olarak sıralanabilir. Yani, milletlerin “münasebetleri” ve birbirlerine karşı “tavırları” başıboş değildir; çok karmaşık bir illiyet yapısı içinde şekillenir.

Üstelik, bu farklı milletlerin, kültür ve medeniyetlerin, birbirine “bakış tarzları” kolay kolay da değişmez. Değişiklik, çok uzun süre içinde, şartların önemli ölçüde farklılaşmasından sonra, kısmen mümkündür. Konuyu biraz müşahhaslaştırmak için bir misal verebiliriz.

Düşünün, şu anda, yeryüzünde, bünyesinde pek çok milleti tutan bir “İslâm kültür ve medeniyeti”, bir “Batı Avrupa kültür ve medeniyeti”, bir “Akdeniz kültür ve medeniyeti”, bir “Uzak-Doğu kültür ve medeniyeti”... vardır. Bunun yanında, her milletin ayrı ayrı kültür ve medeniyetinden de söz edilmektedir. Türk, Arap, Fars, Hind, Berberi, Yunan, Lâtin, Anglosakson, Germen, İslav, Çin, Japon kültür ve medeniyeti gibi...

İster öyle düşünölsün, ister böyle düşünölsün fark etmez. Yani, kültür ve medeniyetlerin, birbirlerine karşı “tavırları” ve “bakış tarzları” vardır ve bunlar kolay kolay değışmezler. Meselâ, Hristiyan Batı’nın “Müslüman milletlere” ve “İslâm Medeniyetine” bakış tarzı, tarih içinde bazı nüanslar gösterse bile, umumî hatları itibarı ile değışmemektedir ve esefle belirtelim ki, bu tavır, “menfî”dir.

Hristiyan Dünyası, bu tavrını, güçlü olduğumuz dönemlerde gizlice ve sinsice yürütmüşken, zayıf düştüğümüz andan itibaren de açıkça ve pervasızca ortaya koymuştur, koymaktadır ve koyacaktır. Bir bakıma, bu, onun hakkıdır. Hristiyan Batı, bizim kültür ve medeniyetimizin hamle yapmasından elbette ürkecektir.

O, bizim kültür ve medeniyetimizi takdir etse bile, kendi kültür ve medeniyetini korumak ve geliştirmek şuurundan asla vazgeçmeyecektir. Hele hele, onların, bizim kültür ve medeniyetimize girmelerini hayal etmek mümkün değildir. Kesin olarak belirtelim ki, Batı, bizim zayıf ve çaresiz dönemimizde, bizden kopardığı korkunç tavizlerden hiç birini, en zayıf zamanında bile bize vermek niyetinde değildir. Oysa biz, Batı’lı gözükmek için neler yaptık, neler?

İmparatorluğumuzun yıkılışı üzerine, “Artık İslâm medeniyeti ölmüştür. Batı Medeniyetinin üstünlüğü anlaşılmıştır” diye sevinç çığlıkları atan İngiliz Tarihçisi Arnold Toynbee ve onun bu duygularını paylaşanlar, İslâm’ın yavaş yavaş da olsa kıpırdanmaya başlamasından iyice tedirgindirler.

Onların en büyük korkusu, Büyük Türk Milleti’nin öncülüğünde, İslâm Âlemi’nin yeniden canlanarak ayağa kalkmasıdır. Şimdi, çeşitli renkleri ile emperyalizm, bu diriliş hamlesini, doğmadan boğmak istemektedir. Üzüntü ile belirtelim ki, bunlar, “dışarıdan” ve “içeriden” müttefikler de bulmaktadırlar.

Ama, önlenemez uyanış başlamıştır ve Allah’ın izni ile başarıya ulaşacaktır.

İSLÂM DÜNYASI'NIN DURUMU VE BATTI'NIN KORKUSU

“Haçlı Dünyası”, İslâmiyet’in varlığından, gelişmesinden ve güçlenmesinden daima tedirgin olmuştur. Bu tedirginlik, bilhassa Müslümanların “Kudüs Şehrini” fethetmesinden sonra iyice belirginleşmiştir.

Malazgirt Zaferi’nden sonra, Anadolu kapılarının Müslüman - Türk’e açılması ve Hristiyan Doğu-Roma İmparatorluğunun tehdit altına girmesi, Batı Dünyası’nı iyice öfkeliendirmiş; meşhur “Haçlı Seferleri” başlatılmış ve asırlarca devam ettirilmiştir.

Bütün bunların yanında, Türkler’in İstanbul’u fethedip Bizans’ı ortadan kaldırmasına paralel, Müslüman-Araplar’ın Kuzey Afrika’dan İspanya’ya geçmeleri ve Avrupa’yı Batı’dan başlayarak fethetme hazırlanmaları “Haçlı öfkesini” iyice kamçulamıştır.

Tarihten öğrendiğimize göre, “Haçlı Dünyası”nın “Hilâl” karşısındaki bu gerilemesi, aşağı - yukarı bin yıl sürmüştür. Üstün İslâm orduları karşısında yenik ve ezik düşen Batı Dünyası, bu dönemde, ister istemez İslâm kültür ve medeniyetinin baskısı altında çırpınıp durmuştur.

Ama itiraf edelim ki, Hristiyan Batı Dünyası, her şeye rağmen, kendi varlığını, dinini, dilini, kültür ve medeniyetini korumak hususunda, hayrete şayan bir direniş göstermiş; İslâm kültür ve medeniyetine hayranlık duymakla birlikte, asla ona teslim olmamış; kendi özüne yönelerek “yeniden diriliş” hamlelerine girişmiş ve 18. asırda, şahane bir silkinişle ayağa kalkmış ve İslâm Dünyasından intikam almaya başlamıştır.

Her sahada hamle üstüne hamle yenileyen Batı Dünyası, bilhassa ilim ve teknolojiye büyük zaferler elde etmiş; iktisadî ve askerî gücünü arttırmış, kültür ve medeniyetini mükemmelleştirmiş ve kendine bin yıldır meydan okuyan İslâm Dünyası’na bütün imkânları ile yüklenmeye başlamıştır.

Nitekim, 18. ve 19. asır tamamlandığı zaman, aşağı-yukarı bütün İslâm ülkeleri Batı’nın askerî siyasî ve iktisadî boyunduruğuna girmeye başlamıştır. İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda ve Rusya gibi Hristiyan Devletler, İslâm Dünyası’nı ya sömürgeleştirmiş veya topraklarına katmışlardır. Bu durum, 20. asrın ikinci yarısında bile değişmemiştir. Son çeyrek asırdan beri, İslâm Dünyasında bazı

kıpırdanışlar mevcut olmakla beraber, henüz istenilen netice alınmamıştır. Hattâ, bazı bakımlardan durum daha da ağırlaşmıştır.

Gerçi İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda gibi devletler, birçok sömürgelerini kaybetmişlerse de “sömürü” çok maskeli bir biçimde sürdürülmekte ve bilhassa Rusya, İslâm Dünyası’nda her gün yeni bir gedik açmaya devam etmektedir. İsrail ise, Orta-Doğu’da tedavisi imkânsız bir yara olarak giderek gelişmektedir.

Şimdi, Hristiyan Batı Dünyası, ırk ve milliyet ayırmaksızın, İslâm’a sempati duyan her hareketi ve gelişmeyi, kaynağına bakmaksızın ezme ve doğmadan boğmaya çalışmaktadır. Sözcüleri apaçık konuşuyorlar ve şöyle diyorlar: “Biz, sizin tarihinizden ve dininizden korkuyoruz. Size kapılarımızı nasıl açarız?”

İSLÂM ÂLEMİ’NİN DURUMU VE ÇIKIŞ KAPISI

Gerçekten de şu andaki durumu ile İslâm Âlemi, her renkten emperyalizmin iştihası çekecek haldedir.

Çok zengin ve renkli bir coğrafi konuma sahip, dünyanın en hayataî denizlerine, boğazlarına ve kanallarına oturmuş bir mekân, kimlerin iştihasını çekmez mi?

Hele bu ülkeler, dünyanın en zengin ve güçlü petrol rezervlerine sahipse, akla gelebilecek her türlü cevheri toprağının altında saklıorsa; iklim şartları itibarı ile çok müsait ise, kim buralara hâkim olmak istemez?

Dünya nüfûsunun beşte birini bağrında taşıyan eğitim seviyesi düşük bir insan deposu durumunda bulunan İslâm Âlemi’ndeki işsiz yığınların “ucuza satın alınacak emeği” başka nerede bulunabilir?

Halkı, büyük oranda cahil bırakılmış, gençliği ihmal edilmiş ve aydını, kendi kültür ve medeniyetine yabancılaştırılmış İslâm Âlemi’nde, kara ve kızıl emperyalizmin öncülerine ve işbirlikçilerine kim karşı durabilir?

Dînî fırkalara bölünen, etnik çatışmalarla parçalanın, ideolojik boğuşmalarla kamplara ayrılan ve hırslı politikacılar elinde kin cepheleri oluşturulan bir meydanda, düşmanlar, ne kadar güzel at oynatır.

Yol, okul, hastane, doktor, eczane, ilaç, ebe, telefon ve elektrik götüremediğiniz yere, elbette başkaları girer. Kendi güçlü ordusunu

kendisi kuramayan, kendi silâhını kendisi yapamayan, kendi eğitimi bizzat kendisi başaramayan ülkeler, nasıl ayakta durabilecekler? Düşmanlar, bu durumu, değerlendirmezler mi?

Radyosu ile, televizyonu ile, basın-yayın organları ile kendi tarihine, kültürüne, medeniyetine, dînine, diline, töresine, ahlâkına ve müesseselerine karşı düşmanca bir tavır alıp, yabancı hayranlığını körükleyen ülkelerde elbette emperyalizmin işi kolaylaşır.

Zenginlerinin dünyaperest, âlimlerinin korkak, siyaset adamlarının hilekâr olduğu cemiyetlerde, halk ne yapabilir? En hayatî meselelerde dahi, “ortak” bir karara varıp ortak hareket edemeyen şu İslâm Âlemi’nin siyasî kadrolarına bakın. Kahrolmamak mümkün değil! Oysa, kendilerine sorarsan, hepsi de “idealist” olduğunu söylemekte.. Yıllar yılıdır, inkılap adına, ihtilâl adına, dîn adına, milliyet adına, ilericilik adına, modernlik adına, gelişme adına ortaya çıkan ve bir diğerini kahreden kadrolar, İslâm Âlemi’ne kan ve gözyaşından başkasını verememektedirler. Çünkü, ekseriyeti samimi değil... Çoğu, dıştan hazırlanan senaryoların piyonları durumunda... Şu anda, birçok İslâm Ülkesi, kendini bu “sahte kurtarıcıların” pençesinden kurtarmak için çırpınmaktadır.

Artık kesin olarak anlaşılmalıdır ki, İslâm Âlemi’ningerçekten inanmış, gerçekten samimi, gerçekten işinin erbabı kadrolara ihtiyacı vardır. Bunların ilk işi de “Millete ve İslâm’a yabancılaşmış kadroları”, demokratik yollarla değiştirip onların yerine geçmektir.

İSLÂM ÂLEMİ KARŞISINDA “SÜPERLERİN” TAVRI

Birinci ve İkinci Dünya Savaşları, yeryüzünün siyasî haritasını allak bullak etti. Birçok imparatorluk, hattâ birçok devlet yok olup giderken yenileri doğdu.

Bozulan dengelerin arasından iki “süper-devlet” çıkıverdi. Bildiğiniz gibi, bunlardan biri A.B.D, diğeri de S.S.C.B’dir. Yani, kısaca, Amerika ve Rusya... Şimdi, Dünya’nın iplerini ellerinde tutanlar bunlar... Söz ve karar onlara ait... Oyun sahaları ise bütün dünya ve bilhassa İslâm Âlemi...

Senaryoları onlar hazırlıyor, piyonlar ise sahneye koyuyor. Yahudi-Arap çatışması mı? Lübnan faciası mı? Irak-İran Savaşı mı? Kıbrıs çıkmazı mı? Arap Dünyasındaki inkılaplar, ihtilâller ve isyanlar mı? Afganistan’daki kan ve gözyaşı vasatı mı? Bulgaristan’daki Müslüman-Türk’ün yok edilmesi projeleri mi? Doğu ve Güney-Doğu

Anadolu’da tezgâhlanan bölücülük oyunları mı? Yunanistan’ın şımarıklıkları mı? Hangisi, onların iradesine rağmen sahneye çıkabilir?

Bilmem, siz nasıl düşünürsünüz? Bana göre, Reagan ve Gorbacov zirvesinden sonra, Afganistan’da Sovyet baskısının birdenbire artması ve bol kanlı bir safhaya girmesi çok manâlıdır. Sanki, “düşman kardeşler”, İslâm’a karşı gizli bir ittifak kurmuş gibi hareket etmektedirler. Rusya, Afganistan’dan er geç çekilmeli, ancak, iktidarı, asla “Müslüman kadrolara” devretmemeli, “süperlerin” ortaklaşa razı olacakları bir “hükümet” işbaşına getirilmelidir. Evet, Reagan ve Gorbacov, bu konuda anlaşmış bulunuyorlar. Evet, görünen budur ve zaman geçtikçe, daha net bir biçimde idrak edilebilecektir.

M. Gorbacov, çok kurnaz ve sinsî bir “Marksist ve Leninist”tir. İslâm’ın, kendi ülkesi için ifade ettiği tehlikenin farkındadır. Bunun yanında, Hristiyan Batı Dünyası’nın, İslâm’a karşı olan tavrından da haberdârdır ve şu anda, A.B.D’de aktif rol oynayan Siyonist ve Hristiyan lobilerin İslâm düşmanlığını çok iyi bilmekte ve bu durumu istismar etmek istemektedir. Tanrıtanımaz M. Gorbacov’un Amerika seyahati esnasında “Allah” sözünü ağzına alabilmesi bile bu hususu göstermeye yeter. Hele, Gorbacov’un, A.B.D. ve Sovyetler Birliği’nin II. Dünya Savaşı sırasında “ortak düşmana karşı” işbirliğini hatırlatarak, şimdi de aynı şeyi yapabileceklerini ifade etmesi ne kadar manâlıdır!

Şu anda Batı Dünyası’nda bir “Gorbacov hayranlığı” modası ihdas etmek isteyenlerin gerçek niyetlerini anlamakta zahmet çekmemek mümkün değildir. Oysa, görünen odur ki, M. Gorbacov’un diğer komünist liderlerden pek farklı bir tarafı yoktur. Çünkü, o, dâvasından vazgeçmek şöyle dursun, onu, yeni şartlara ve imkânlarla göre, yeni-baştan yoğurmaktan öte bir iş yapmamaktadır.

Lenin, Komünist İhtilâli gerçekleştirirken, Rusya’yı “Dünya Proleter İhtilâli’nin öncüsü” yapmak istiyordu. Stalin ise “komünizmi, iyice Ruslaştırarak İslav Emperyalizminin ideolojisi biçimine” sokmuştu. Ondan sonra gelenler de “barış” ve “bir arada yaşama” sloganları ile S.S.C.B’ne soluk aldırarak güçlendirmek istediler. Şimdi, M. Gorbacov da ülkesindeki problemleri çözmek için, Batı Dünyası’nın sevdiği sloganlarla sempati toplamaya çalışmakta; “ortak düşmana karşı” (!) Batı’nın desteğini aramakta; Dünya’yı barış yolu ile “paylaşma” planlarına zemin hazırlamaktadır.

Başkalarını bilmem ama, Türk Milleti, “moskofun, yine aynı moskof olduğunu, asla unutmamalıdır. Kara ve kızıl çarlar gelir gider, fakat moskofun Türk ve İslâm Âlemi ile ilgili niyet ve emelleri hiç değişmez. Evet, bu bir tarih hükmüdür.

MÜSLÜMAN - TÜRK VAKIASI VE İNKÂRCILARI

Hayretle gördüm ki, bu ülkede “Türk” kelimesinden ürkenler var. Yine hayretle gördüm ki, bu ülkede “İslâm” kelimesinden korkanlar var. ve yine ürpererek gördüm ki, bu ülkede “Türk ve İslâm” kelimelerinin yan yana gelmesinden dehşete kapılan kişi ve çevreler var.

Türk kelimesini işittiği zaman “Bakın, ırkçılık yapıyorlar”, İslâm sözünü işittikleri zaman “Eyvah, irtica hortluyor” diye feryat edenler, Türk-İslâm kavramlarını birlikte gördükleri zaman, “Dikkat edin, sentezciler kadrolaşıyor ve devleti ele geçiriyorlar” diye çığlık üstüne çığlık basıyorlar. Bazıları da bunlara inanıyor veya bunların gübültülerine pabuç bırakıyor. Adamlar, bir-bir buçuk asırdan beri, ne yapıp yapımışlar, bu ülkede “manevî diktalarını” kurmuşlar ve bunu garanti altına almışlar.

Türk Dünyası’nın birliğinden ve bütünlüğünden söz ettiğiniz zaman, “Pan-Turanizmin ve Pan-Türkizmin” çok netameli bir ideoloji olduğundan söz eden bu kişi ve çevreler, her nedense ülkemizdeki “azınlıkların” haklarını korumak konusunda pek “insancıl” olurlar. Hattâ, “bölücüler” ile “diyalog kurulmasını” ve “problemin insani yaklaşımlarla çözülmesini” pek masumane tavırlarla savunurlar. Yine, bunların İslâm’dan gayrı bütün dinlere karşı çok saygılı ve hoşgörölü olduğunu görürsünüz. Bunların gazete ve dergilerinde belirttiklerine göre, her ne hikmetse, bütün “gericiler”, bütün “tarikatçılar”, bütün “inkılâp ve rejim düşmanları” hep “Müslümanlar” arasından çıkar. Bunlar, Türk-İslâm kültür ve medeniyetinden korkar, onun yerine Hristiyanlıkla kaynaşmış Greko-Lâtin kültür ve medeniyetini oturtmak isterler. Bunların, “kandillerimiz” dururken “Noellere” alkış tutmaları bundandır. Onların Kurban Bayramlarında, evlerini kilitleyip kaçmaları ve “milâdî yıl-başlarını” Noel çamları altında “hindi” (turkey) yiyerek geçirmeleri de bundandır. Bunlar, Türk Destanları yerine Grek ve Lâtin mitolojilerini severler. İlhamlarını, İslâmî kaynaklardan almazlar da Yunan ve Roma putperestliğine sığınrlar...

Bunlar, bir tarihî ve objektif vakıa olduğu halde, Türk-İslâm kültür ve medeniyetini, “akıl almaz”, “imkânsız” ve “olmadık sentez” gibi boş laflarla —güya— reddederek gerçekten de “akıl almaz, imkânsız ve olmadık sentezleri” gündeme getirenlerdir. Bunlar, Süleymaniye’de, Selimiye’de ve bütün mimarîmizde Türk-İslâm ruh ve imanının nasıl bir “terkip” ifade ettiğini sahiden görmüyorlar mı? Bunlar, milletimizin “beşikten-mezara kadar” nasıl bir İslâmî hayat yaşadığından gerçekten habersiz midirler? Bunlar, bütün dünyada “Türk” dendiği zaman “İslâm” ve “İslâm” dendiği zaman “Türk” kelimesinin akla geldiğini sahiden bilmiyorlar mı? Biliyorlarsa, neden Türk-İslâm kültür ve medeniyetini inkâra yöneliyor ve böyle bir terkinin “manasızlığından ve imkânsızlığından” söz edebiliyorlar? Onları, bu şekilde konuşmaya ve yazmaya zorlayan sebep ne? Onlar nasıl bir kompleks içinde davranmaktadırlar? Dertleri, sıkıntıları ne? Gerçekten de anlamak zor!..

“EYVAH! TÜRK-İSLÂM SENTEZCİLERİ GELİYOR”

Bu ülkeyi, bir sömürge aydını (!) gibi idare etmeye alışmış veya bu ümitle çırpınan birileri, son bir gayretle ve avazları çıktığı kadar feryat ediyorlar: “Eyvah, Türk-İslâm Sentezcileri geliyor!”.

Türkiye’imizde, legal “Komünist Partisi”ni kurmak için, Türk ve İslâm düşmanı “yabancı kızılar” ile birlikte gelen “kaşarlanmış eski tüfekleri” alkışlayan Marksistler, ellerindeki son imkânları da kullanarak çılglık basıyorlar: “Eyvah, Türk-İslâm Sentezcileri geliyor!”.

Köşe başlarını tutan tanrıtanımaz kişi ve kadrolar, Müslüman-Türk çocuklarının tırmanışlarından dehşete kapılarak, yıllar yılıdır, “yandaşlarına” peşkeş çektikleri “arpalıkların” elden çıkışının acısını, tâ yüreklerinde duyarak inliyorlar: “Eyvah, Türk-İslâm Sentezcileri geliyor!”.

“Bakin, bakın” diyorlar “Falan bakanlıkta, Türk-İslâm Sentezcileri yuvalanıyor. Çünkü, bakan onlardan”; “Şu genel müdürlüğe Türk-İslâm Sentezcileri, çoluk ve çocukları ile sızmaya başladı!”, “Falan kurumun başkanlığına Türk-İslâm Sentezcileri getiriliyor!”, “Eyvah batıyoruz! Böyle giderse işimiz harap”...

Soruyorsunuz: “Kuzum, şu Türk-İslâm Sentezcileri, dediğiniz kişiler kimdir? Bunlar in midir, cin midir? Yabancı bir yıldızdan gelen acayip ve garip yaratıklar mıdır? Kanun ve hapishane kaçkınları mıdır? Yoksa çocukları korkutmak için icat ettiğiniz öcüler mi?..

Yoksa, bunlar, bu devletin vatandaşı değil mi? Başlarını esrarlı bir şekilde sallayıp güya cevap veriyorlar: “Bunlar iyi saatte olsunlar, bazen ‘Selametçi’ bazen ‘Hareketçi’, bazen da ‘liberal’ kılıkta ortaya çıkarlar! Kısacası, her toplulukta bunlara rastlamak mümkün...”.

Peki, bunların “ortak bir özelliği var mı?”. Ürpererek cevap verirler: “Olmaz mı?” Hepsi de sözbirliği etmişçesine, ısrarla ‘Türk’ ve ‘İslâm’ sözcüklerini yan yana kullanırlar. Türk-İslâm Dünyasından, Türk-İslâm Kültür ve Medeniyetinden söz ederler. İçlerinde namaz kılanlar çok olup ramazan aylarında oruç tutarlar. Hemen hepsi gelişmeyi ‘kendine yabancılaşmadan çağdaşlaşma’ olarak tarif ederler. Dış Türklük’ten, İslâm Dünyası’nın ıstıraplarından söz ederler. Daha neler, daha neler?..”.

Siz, “Hayır, hayır devam edin. Varsa, başka özelliklerini de sayın!”. Onlar saymaya devam ederler: “Bu, Türk-İslâm Sentezcileri var ya, işte onlar, her nedense komünistleri, Marksistleri ve çağdaş dünyaya öncülük eden materyalistleri hiç sevmezler. İdealizmden, dîn ve ahlâktan yana bir tavır koyarlar. Bizim gazete ve dergileri seyerek okumazlar. Bizim, sık sık ödüllendirerek göklere çıkardığımız yazar ve çizer takımını beğenmezler. Bu bakımdan çok bağnazdırlar. Tuhafımıza giden bir husus da bunların, genellikle üniversite ve yüksek okul mezunu oluşları!.. Evet, nasıl oldu da bizim yönettiğimiz okullardan bunlar diploma alabildi? Hayret ediyoruz. Demek ki, bir yerde hatâ etmişiz. En iyisi, bunlar, olduğu gibi bırakılmalı idi”.

Evet, kesinlikle şaka yapmıyoruz. Yüzde 98’i Müslüman olan bir Türk Ülkesi’nde milletimizin yoğurduğu muhteşem “terkibe”, böylece karşı çıkabilen kimseler de var.

SOVYET GAZI...

Günümüzde, ne kadar zengin ve ne kadar güçlü olursa olsun, hiçbir ülkenin “kapalı bir iktisadî siyaset” gütmesi mümkün değildir.

Böyle düşününce, Türkiye’mizin de iktisadî münasebetlerini, komşularından başlayarak geliştirmesi ve iktisadî bakımdan da dünyaya açılması elbette gereklidir.

Kaldı ki, ortak iktisadî menfaatler, tesisler ve teşebbüsler, milletlerarası barış ve dayanışma için pekâlâ faydalı da olabilmektedirler. Bunun birçok örnekleri vardır. İki veya çok sayıda ülkenin

kurdıkları veya kurmak istedikleri “ortak pazarlar”, gerçekleştirdikleri veya gerçekleştirmeyi planladıkları “ortak projeler” gerçekten de pek çoktur. Ama, hemen belirtelim ki, milletlerarası çatışma zemininde, bazen bu “ortak” tesis ve teşebbüsler, önemli bir “koz” olarak da karşımıza çıkabilir ve bir tehdit, hattâ şantaj unsuru biçiminde önümüze dikilebilir.

Daha düne kadar, komşumuz Bulgaristan’dan “elektrik enerjisi” satın alıyorduk ve TIR filolarımız aynı ülkenin karayollarından rahatça istifade edebiliyordu. Hiç şüphesiz, bunlar iyi gelişmelerdi. Fakat, ülkemiz, döviz darboğazına girince ve yukarıda sözünü ettiğimiz imkânlar, bizim İçin çok hayatî bir önem kazanınca, Bulgarlar, bizim bu durumumuzu istismar etmeye yönelmediler mi? Orada yaşayan soydaşlarımızı ve dindaşlarımızı, baskı ve zulüm altına almadılar mı? Biz, karşı çıkınca da ülkemizi, “elektriksiz bırakma” ve TIR’larımıza “geçit vermeme” kozları ile tehdit etmediler mi? Dediklerini yapmadılar mı?

Bu, her zaman böyle oluyor. Bakınız, Yunanistan ile aramızda bulunan Ege Denizi ve Ege TIR hattı bile, bir dostluk ve dayanışma sebebi olmak gerekirken, kritik zamanlarımızda, korkunç bir tehlike ortamına dönüşmüyor mu? Komşumuz ve müttefikimiz Yunanistan’ın durumu bu ise gerisini siz düşünün.

Evet, esas konumuza gelelim. Şimdi, ülkemiz, Sovyetler Birliği’nden ‘tabii gaz’ almak için anlaşmış ve tesislerini tamamlamış bulunmaktadır. Sovyetler Birliği’nden başlayarak Bulgaristan’dan geçen “tabii gaz boru hatları”, Trakya ve İstanbul’dan geçerek, belki de Kayseri ve Adana’ya kadar uzanacaktır. İnşaat hızla devam etmektedir.

Prensip olarak, iki komşu ülke arasındaki, bu kabil anlaşmaları, tesisleri ve teşebbüsleri normal karşılamak gerekirdi. Ancak, ipin ucu, “moskof’ta olunca ve hele bu boru hatları Bulgaristan’dan geçince biraz düşünmek şarttır. Esefle belirtiyim ki, bu proje beni kaygılandırmaktadır ve galiba benim gibi düşünen insanların sayısı az değil...

Bana, bu teşebbüsün getireceği faydaları saymayın; hepsini biliyorum. “Ucuz enerji”, “Çevreyi ve havayı kirletmeyen enerji”, “Yüzde yetmişini dövizle değil, ürettiğimiz mal ve hizmetlerle karşılayacağımız enerji” hikâyelerini çok okudum ve dinledim.

Benim korkum şurada; bilhassa büyük şehirlerimizin ısınmasını ve birçok fabrikamızın verimini ipotek altına alacak bu “dışa bağım-

lı enerji kaynağı”, günün birinde bir “tehdit” ve “şantaj” unsuru olarak kullanılmak istenirse ne yaparız?

Evet. bu soru etrafında çok düşünmek ve şimdiden “alternatifler” hazırlamak gerekir.

MİLLETLERARASI İTİBAR MERDİVENİ

Şahsiyetler gibi cemiyetler de “hürmet” ve “itibar” görmek isterler. “Zillet” ve “meskenet” hali insanları tedirgin eder.

Yine müşahede ediyoruz ki, cemiyetler de tıpkı şahsiyetler gibi, bir “itibar” yarışı içindedirler. Hangi cemiyet, hangi millet, hangi ülke, bu yarışta “en önde” olmak istemez ki?.. Nitekim, bugün yeryüzünde bulunan ve sayıları nerdeyse 170’e varan ülkeleri de böyle bir “itibar sıralamasına” göre tasnif etmek mümkündür.

Kaldı ki, böyle bir sıralama vardır ve ülkeler, ortaya koydukları ekonomik, sosyal, kültürel, politik, ilmî ve teknolojik güçleri nispetinde, bu “itibar merdiveni”nde, ister istemez yer tutmaktadırlar.

Hiç şüphesiz, bu “itibar merdiveni”nde oturan ülkelerin ve milletlerin yeri “sabit” değildir. Zaman içinde, bazıları “tırmanmakta”, bazıları da “aşağılara kaymakta”dır.

Durum, ülkemiz için de aynıdır. Meselâ, 15. 16. ve 17. asırlarda Türk Devleti —Osmanlı İmparatorluğu olarak— dünyanın “bir numaralı ülkesi” idi. Yani, bugünkü deyişi ile tam bir “super-devlet”... O kadar güçlü ve itibarlı idi ki, dost ve düşman tarafından “Devlet-i Ebed Müddet” olarak anılırdı. Doğu’lu ve Batı’lı şahlar ve krallar, “vezirlerimiz” ile görüşebilmeyi, büyük bir şeref bilir, herhangi bir iş yapacakları zaman: “Acaba Osmanlı ne düşünür?” diye endişe ederlerdi. Çünkü, o zamanlar, her yönden güçlü idik.

Tarih diyor ki, her yönden güçlü olan ülkeler, nasıl itibar merdiveninde tırmanabiliyorsa, aynı şekilde, güçsüz düşen cemiyetler de irtifa kaybederler; “aziz” iken “zelil” olurlar. Evet, bu, acı bir vakıadır.

İtiraf edelim ki, son üç asırdan beri, İslâm Ülkeleri, hızla itibar ve irtifa kaybetmektedirler. Buna mukabil, dün merdivenin aşağılarında bulunan rakiplerimiz, hızla yükselmektedirler. Dün, İslâm Âlemi’ne, İslâm Kültür ve Medeni-yeti’ne “gıpta” ile bakanlar, şimdi onu küçümsüyorlar, hor ve hakîr düşürmek istiyorlar. Şimdi, geri kalmış ülkeleri, “Tipik bir İslâm ülkesi!” gibi incitici ifadelerle

tasvir etmeye çalışıyorlar. Kuvvete tapınan çevreler, artık bize “saygı” duymuyorlar.

Bununla da yetinmiyorlar. Bizden, “kendimize olan saygımızı” da bırakmamızı istiyor ve tıpkı kendilerine benzetmek için ne mümkünse yapıyorlar. Açıkça, tarihimize-ve dinimize, kültür ve medeniyetimize saldırıyorlar, bizim de onları taklit ve takip etmemizi ısrarla talep ediyorlar. Bazılarımızı kandırabiliyorlar da... Böylece, en azından “ikiye” bölünüyoruz. Çatışan iki ayrı kültür ve medeniyetin ortasında “yalpalamaya” başlıyoruz. Derin bir “eziklik duygusu” içinde, birbirimizden giderek kopuyoruz; karşılıklı ithamlarla birbirimizi karalamaya çalışıyoruz. Önce, “aydınlar” arasında başlayan bu çatışmayı, çeşitli biçimlerde “halk kitlelerine” de bulaştırmanın yollarını buluyoruz. Şimdi, İslâm Ülkeleri, büyük ekseriyeti ile böyle bir buhranın içinde bulunmaktadır ve bundan kurtulmanın yollarını aramaktadır.

“EZİKLİK DUYGUSU” VE DOĞURDUĞU TEPKİLER

Sürekli yenilgiler ve başarısızlıklar, kişilerde ve gruplarda, derin bir “eziklik duygusu” doğurur. Böyleleri, kendilerine olan güvenlerini yitirmenin yanında, büyük bir şahsiyet buhranına da düşerler.

“Eziklik duygusu”, fert olsun, grup olsun, insanlarda iki yönlü bir tepkiye kaynak olabilir. Yani, insanlar “eziklik duygusu” içinde, ya “acze düşerek”, hasımlarına ve rakiplerine karşı, bir teslimiyet tavrı takınarak pasifleşirler veya “yeniden mücadele etmek” azmi ile ayağa kalkmanın yollarını ararlar.

Hiç şüphesiz, bu tepkilerden iyi ve doğru olanı, ikincisidir. Yani, “acze ve teslimiyet” yerine, şartlarını ve imkânlarını çok sağlam bir tarzda hazırlamak üzere “yeniden ayağa kalkmanın” yollarını aramak... Meşhur Napolyon’un tabiri ile: “Yenile yenile yenmeyi öğrenmek” iradesi!.. Bu irade, gerçekten alkışlanmaya değer.

Bunun yanında, yenilgilerden doğan “eziklik duygusu”nun ağırlığı altında, “acze düşerek” mücadele gücünü yitirmek; bununla da kalmayarak “rakiplerinin” hayranı, peyki, mukallidi ve hattâ dalkavukluğu durumuna düşmek ne kadar acıdır. Bu, kelimenin tam mânâsı ile bir “şahsiyet buhranı”dır.

Batı kültür ve medeniyeti karşısında, İslâm kültür ve medeniyetinin son üç asırlık macerasını düşünüyorum. Olan olmuş, tam bin yıl dünyaya meydan okuyan muhteşem İslâm kültür ve

medeniyeti, son üç asırdan beri, Batı kültür ve medeniyeti karşısında hızla gerilemiş ve Müslüman milletler, büyük bir “yeniklik ve eziklik duygusu” içinde çaresiz kalmışlardır.

Müslüman Dünyası’nda yetişen “aydınlar” ve “yöneticiler”, bu durum karşısında, yukarıda sözünü ettiğimiz, farklı “iki tavır” etrafında ayrı ayrı toplanarak —kendi aralarında— çatışmaya ve boğuşmaya başlamışlardır.

Bunlardan bir kısmı, tarihî İslâm kültür ve medeniyetinin eskidiğinden, hayatiyetini yitirdiğinden ve yeniden dirilemeyeceğinden söz ederek Batı kültür ve medeniyetine teslim olmaktan, onu olduğu gibi almaktan, onunla bütünleşmekten başka bir yol olmadığını savundular ve iktidarları oranında da dediklerini yaptılar ve yapmakta devam ediyorlar.

Bunlara karşı, bir kısım aydın da bu gidişi, korkunç bir “yabancılaşma”, “soysuzlaşma” ve “emperyalizme teslim olma” şeklinde değerlendirerek “millî” ve “İslâmî” değer ve kuruluşlarımızı, koruyarak, geliştirerek ve yeni ihtiyaçlara göre müesseseseleştirerek “çağdaş medeniyet dünyasında” yer almamızı savunmaktadır. Onlara göre, hedef “batılılaşma” değil “çağdaşlaşma”dır. Maksat, Hristiyanlık ruhu ile kaynaşmış Greko-Lâtin kültür ve medeniyetiyle bütünleşmek değil, meselâ, Türk-İslâm kültür ve medeniyetini, yeniden, bütün boyutları ile ihya etmek ve “İnsanlık Âlemi’ne” yeni sesler, yeni eserler ve yeni mesajlar ile orijinal ve şahsiyetli katkılarda bulunmaktır.

Hemen belirtelim ki, zaman, bu ikinci tarzda düşünen aydın kadrolara hak verecek nitelikte gelişmektedir. Medenîleşmeyi, “yabancılaşma” sananların sesleri gittikçe kısılmaktadır. Onların ithamkâr çılgınlıklarına artık itibar edilmemektedir.

İSLÂM DÜNYASI’NDA “FETRET DÖNEMLERİ”

Osmanlı Türkçesi’nde “fetret”, siyasî bir ıstılah olarak, durgunluk, uyuşukluk ve zayıflık mânâsında kullanılırdı.

Böyle düşününce, ümmet ve millet olarak bizim de hayatımızda “fetret dönemleri” vardır. Bu dönemler, bizim, dinamizmimizi yitirip durgun ve dağınık bir hayata mahkûm düşüşümüzü ifade eder.

Bilindiği gibi, İslâm Dünyası’nda “Hülefa-i Râşidîn” döneminden sonra, kısa bir “fetret dönemi” yaşanmış; bunu takiben

“Emevîler Dönemi”nde yeni bir silkinişle ayağa kalkılmıştı. Aşağı-yukarı bir asır süren, hareketli bir gelişme döneminden sonra, ikinci bir “fetret dönemi” başlamış, bu dönemin arkasından “Abbâsî Hamlesi” gelmiş ve İslâm Dünyası, yeniden ayağa kalkmasını başarmıştı. Bu verimli dönem aşağı yukarı, milâdî 10. asra kadar sürmüştü ve İslâm Dünyası, tekrar üçüncü bir “fetret dönemine” girmişti.

11. asrın başlarında, Doğu’dan gelen Müslüman-Türk akıncıları, Selçuklu Sultan’ı Tuğrul Bey ile bu “fetret devrini” kapatmış, İslâm Dünyası’nı yeniden ayağa kaldırmıştı. Anadolu Selçuklu Devleti, hem Türklüğün, hem İslâm’ın yepyeni bir hamlesi olarak büyük gelişmelere kapı aralayacaktı. Nitekim, büyük askerî zaferlerin yanında, muhteşem kültür ve medeniyet eserleri verilecekti.

Fakat, Batı’dan “Haçlı Orduları”, Doğu’dan “Moğol İstilacıları”, bu büyük “diriliş hamlesini” durdurmakta çok zorlanacaktı. Ancak, üzülerek belirtelim ki, başarılı olacaktı Anadolu Selçuklu Devleti, daha fazla dayanamayacak ve “beylik, beylik” parçalanacaktı. Böylece Türk ve İslâm Dünyası için yeni bir “fetret devri” başlayacaktı ve aşağı-yukarı bir asır sürecekti.

Sonra, Doğu’dan gelip Batı Anadolu’da, “Söğüt” kasabasına yerleştirilen ve Çobanoğlu Beyliği’ne bağlı, önemsiz bir “uçbeyi” niteliğinde bulunan “Kayı Aşireti”nden muhteşem ve muazzam bir Osmanlı Devleti doğacak ve milâdî 13. ve 14. asırdan itibaren bu “fetret devrine” son verilecek, 16. asırda dünyanın, her bakımdan güçlü olan, “bir numaralı” devleti gerçekleşecekti.

Türk ve İslâm tarihinde, Osmanlı, emsalsiz zaferlerle, kültür ve medeniyet hamleleri ile dopdolu parlak bir dönemi şerefle temsil eder. Bu muhteşem dönem, 20. asrın başına kadar devam eder. Nitekim, “72 Düvelin” saldırısına, iç ve dış düşmanların ihanetine rağmen, bu İmparatorluğumuz çökerken bile dünyanın “6 numaralı” devleti idi. Yani, dünyanın 6 büyük devleti arasında sayılıyordu.

Osmanlı İmparatorluğu’nun yıkılması, İslâm Dünyası için tam bir felâket oldu. İmparatorluk toprakları, emperyalistler tarafından paylaşıldı. “Mahallî muhtariyetler kurmak maskesi altında, ya tam veya yarı sömürge devletçikleri kuruldu. Düşmanlar “parçala, böl ve yut” taktığı ile İslâm Dünyası’nı lokma lokma ettiler. Emperyalizmin oyununa gelerek, Osmanlı’nın yıkılışına yardım eden gafil ve hain çevreler, yeni efendilerinin kırbaçları altında, boşuna “pişmanlık gözyaşı” döktüler. Şimdi, İslâm Dünyası, dehşetli ve acıklı bir “fetret dönemi” yaşamakta ve kurtuluş kapısı aramaktadır.

BİR FETRET DEVRİ VE OSMANLI DENEMESİ

Milletlerin, kültür ve medeniyetlerin gelişme çizgisi, dümdüz değildir; inişli çıkışlıdır. Belli bir periyot içinde olmasa bile, “yük-selme” ve “düşme” dönemleri birbirini takip eder. Bu açık durumu, ifade etmek için halkımız: “Düşmez-kalkmaz bir Allah” der.

Gerçekten, bizim tarihimizde de uzun veya kısa süreli “fetret devirleri” yaşanmıştır. Daha önce, bunlara kısaca temas etmiştik. Şimdi, kısaca da olsa, Osmanlı’nın bir “fetret devrini” nasıl kapattıklarını ve İslâm Dünyası’na yepyeni bir dinamizm getirdiklerini belirtmek istiyoruz. Çünkü, Türk ve İslâm Âlemi’nin bu muhteşem tecrübeden çıkaracakları dersler vardır. Bugün birbirine düşen “İslâm Devletleri” (!), birbirini küfür ve ihanetle itham eden “dîni gruplar”, birbirine düşen “sağcı kadrolar”, gerçekten de “Osmanlı”nın tarih sahnesine çıkışını, İslâm’ı temsilde ortaya koyduğu ihlâsı, kendini başarıya ulaştırarak stratejiyi tespitteki dehasını öğrenmek zorundadırlar.

Milâdî, 13. asrın başlarında Anadolu, irili ufaklı birçok “beyliğe” ayrılmıştı. Bunların hepsi de Türk ve Müslüman’dı. Çoğunlukla, birbirleri ile geçinmiyor, küçük dünyevî hesaplar uğruna didişip duruyorlardı. Anadolu’daki hâkimiyetini yitirmekle beraber, Bizans, hâlâ hatırı sayılır bir güce sahipti. İstanbul’a, Marmara havzasına ve Doğu-Trakya’ya hâkimdi. Anadolu’da bulunan ve parça parça olan Müslüman-Türk milletini, daha da ufaltmak için beylikler arasındaki ihtilâfları ve çatışmaları körükleyor; onlar boğuştukça da kendisi rahat edebiliyordu.

İşte, Osmanlı, Çobanoğlubeyliği’nin bir “uçbeyi” olarak Söğüt’e yerleştirildiği zaman, Anadolu’da durum bu idi. Yani, Müslüman-Türk Milleti, parça parça, lokma lokma bölünmüş ve bir-biri ile boğuşuyordu. Türk’ün ve İslâm’ın düşmanları da bu durumu alabildiğine istismar ediyorlardı.

Şimdi, ne yapmalı idi? Osmanlı da kavgaya mı katılmalıydı? Yoksa, başka bir çıkış kapısı mı aramalı idi? Kimsenin kimseye sözü geçmiyordu. Birlik ve beraberlik herkesin arzusu idi, ama hiç kimse bunu gerçekleştiremiyordu. Herkes, başkalarını kendine davet ediyor. Başkalarının dâvetine sırt çeviriyordu. Herkes en büyük benim, en doğru yolda olan benim diyordu. Gurur mu desek, “benlik” mi desek, güvensizlik mi desek, Müslüman Müslüman’ın,

Türk Türk'ün elinden tutmuyordu. Bu durum, Ertuğrul oğlu Osman Bey'in "yürek yarası" idi. Pırıl pırıl bir Müslüman ve yiğit bir Türkoğlu idi. Büyük dâva adamlarına has bir ahlâk ve iradesi vardı. Büyük bir "cihad ruhu" taşıyordu. Sonradan kayınpederi olacak Şeyh Edebâli ile tanıştıktan sonra ve onun irşadı ile stratejisini seçti ve programını çizdi: "O, asla, Anadolu'daki ihtilâflara karışmayacak, sürekli olarak Bizans kâfirine yüklenecekti. Elinden geldiğince, bütün Anadolu Türklüğünü, bu yönde mücadele etmeye teşvik edecekti. Hiç kimse gelmese bile tek başına bu misyonunu sürdürecekti. Allah, doğruların ve hâlis müminlerin yardımcısı idi. Beylikler arası boğuşmalar, Türklüğe ve İslâm'a bir şey kazandırmayacaktı. Dîn ve devlet düşmanları dururken, Müslümanların birbiri ile boğuşmaları korkunç bir cinayetti!..".

İşte, Osman Gazi, bu şuur içinde çalıştı ve bu misyonunu evlât ve torunlarına aşılayarak devretti ve Allah'ın lütfü ile tarihin kaydettiği, en büyük "Cihan İmparatorluğunu" gerçekleştirdi. Osmanoğlu, bu şerefli misyonunu sürdürürken, birçok "beylik" kendiliğinden onlara iltihak etti. iltihak etmek istemeyenler de zamanı gelince "kuvvetin ve Hakk'ın karşısında" direnemediler.

MİLLÎ İRADE VE DEĞİŞİK AYDIN TİPLERİ

Ülkemizde "rejim" ve "demokrasi" tartışmaları, nedense hiç bitmez. Son iki asırdır, hep bunu konuşur ve yazarız.

Tanzimatlar, Meşrutiyetler, tek partili-çok partili Cumhuriyet dönemleri, hep "anayasa arayışları" ile geçmiştir.

Bilmem, bizim kadar sık anayasa değiştiren başka bir ülke var mı? Oysa, anayasalar, bir ülkenin en ağır değişmesi gereken müesseselerinden biri olmalı idi. Bizde aksine...

Bizde durum neden böyledir? Bu konuda "yetkili" ve "etkili" kişi ve makamlar, ne düşünür bilmem? Biz, bu konuda duyup sezdiklerimizi ortaya koyalım.

Önce, hemen belirtelim ki, bu ülkede, son iki asırdan beri, garip bir "aydın tipi" teşekkül etmiştir. Bunlar, lafını çok etmelerine rağmen, asla "halka" güvenmezler; ona tepeden bakarlar; halkı, güdülmeye ve yönlendirmeye muhtaç, kendi menfaatlerini bilmez bir yığın olarak görürler. Yine bunlar, kendilerine destek bulmak ümidi ile "millî irade" savunuculuğu yaptıkları halde, bunu göremedikleri zaman, bu irade ile alay ederler; halkı hor ve hakîr

görürler. Bu tipler, asla yanıldıklarını kabul etmezler. Bir millet yanılır da bunlar yanılmazlar. Bunları “iktidar” yapmayan ve bunların “iktidarını” tehdit eden her irade —bu irade isterse, topyekûn millet iradesi olsun— yanılmıştır, aldatılmıştır. Ya millet, onlara, serbest iradesi ile teslim olmalıdır veya “radikal kadrolar” aracılığı ile bu sonuç sağlanmalıdır. Bunların, sık sık “ihtilâlcilik oyunundan sonra, yeni bir anayasanın tezgâhlanması da boşuna değildir. Olmadı, sil, yenibaştan... “Canım, bu milletle de başa çıkılmıyor ki!.. Bütün ter-tipleri bozuyor ve aşılıyor! Millet değil illet”...

Böyle düşünen ve hareket eden “garip aydın tipi”nin en belirgin özelliği, millete ters düşmesi ve ona yabancılaşmasıdır. Bunlar, âdeta, millet ne istiyorsa onu istemezler, millet neyi istemiyorsa onu isterler. Bunların giyimleri, kuşamları, evleri, sofraları, zevkleri, heyecanları, dilleri, inançları, düşünceleri, tercihleri, ahlâk ve alışkanlıkları çok defa millet çoğunluğu ile zıtladır. Kültür ve medeniyet anlayışları, kanun, hukuk, rejim ve anayasa görüşleri çok defa millete aykırı düşer.

Meselâ, millet, genellikle Türk-İslâm kültür ve medeniyetine bağlı olduğu halde, bunlar, Greko-Lâtin kültür ve medeniyetinin gönüllü savunucularıdır. Yine, millet, her türlü dîn, fırka, mezhep, bölge ve sınıf çatışmasından uzak ve “kitle partilerine” dayalı bir demokrasi istediği halde, bunlar, Batı Dünyası’nda boy veren ve onların içtimaî yapısından kaynaklanan bütün kavgaları ülkemize ithal etmek isteyen sistemleri savunurlar. Yine millet, kendi tarihî tecrübesine yatkın bir yönetim biçimi olduğu ve millî iradeyi, dinamik bir tarzda temsil edebileceği için “Başkanlık Sistemini” mi savunuyor, bunlar, derhal bu isteğin karşısına dikilip millî iradeyi dağıtıcı ve zayıflatıcı alternatifler ileri sürerler.

Şimdi, görünen şudur ki, millet, bu “garip aydın tîpi”nden rahatsızdır ve bunlardan kurtulmak istemektedir. Bunun için de tamamı ile kendi bağrından çıkmış ve kendine yabancılaşmamış “yepyeni bir aydın tipine” muhtaçtır ve bu “aydınlık kadrosu”nun doğması için her fedakârlığa hazırdır.

Allah’a şükredelim ki, şimdi, Türk-İslâm kültür ve medeniyetine gönül veren ve çağdaş gelişmelerden haberdâr, işinin ehli, güçlü ve etkili kadrolar, büyük bir dinamizm ve tırmanış içinde milletimize hizmet etme yarışına katılmış bulunuyorlar. Bu gelişme durdurulamaz,

SIK SIK DEĞİŞEN ANAYASALAR

Artık görülmelidir ki, ülkemizde, “Anayasa”nın sık sık değişmesi ve aşağı-yukarı her on yılda bir, bu konunun gündeme gelmesi, üzüntü vericidir. Çünkü, bu durum, ülkemizi yalnız istikrarsızlığa sürüklememekte, kafalarda ve vicdanlarda büyük tereddütlerin ve istifhamların doğmasına sebep olmaktadır. Yani, “anayasa”, “kanun”, “kanuna saygı” ve “hukukun üstünlüğü” kavramları sarsılmaktadır. Bu sebepten, istikrarlı bir ülkede, “anayasa değişikliği”, kolay kolay gündeme gelmez.

Millî vicdanda mâkes bulamayan, millî tecrübeden doğmayan, millete rağmen yapılan, milletin arzu ve iradesinden çok, onu gütmeye alışmış “radikal gruplarca” hazırlanan ve “emr-i vaki”lerle halka mal edilen yazılı hukuk belgeleri, elbette “Anayasa” olamazlar, kazara olsalar bile zamana dayanıklı bir yapıda değildirler. Bu tip anayasaların “değişikliği” hep gündemde kalır.

Eğer, bir ülkede, anayasalar, sık sık değişiyorsa, kesin olarak bilmek gerekir ki, orada, millî iradeye rağmen, hareket eden kadroların ağır baskısı vardır ve millet, istediği anayasaya sahip olamamaktadır. Bunun yanında, müşahedeler göstermektedir ki, millî iradeye gerçekten değer veren ve millî vicdanda yatan değer hükümlerini birer anayasa maddesi haline getiren “hakikî demokrat ülkelerde” anayasalar kolay kolay değişmemekte, asırlara dayanmaktadır. Şu husus, kesin olarak bilinmelidir ki, milletine güvenmeyen, millî vicdanda yatan yüce değerlere saygı duymayan ve millî iradeye boyun eğmeyen aydınlar ve kadrolar, ülkelere “hakikî demokrasiyi” getiremezler, “millet hâkimiyetinin” lafını eder ve fakat içlerine sindiremezler. Apaçık yalan söylerler, riyakârlık ederler.

Milletimiz, ülkemizdeki her “anayasa değişikliği” olayını ilgi ile takip etmiş; yıllardır özlemini çektiği ve gerçekten kendi iradesine dayanan, millî tecrübe süzgecinden geçen, “maşerî vicdana” ters düşmeden geleceğe ışık tutan bir hukuk belgesine kavuşmak ümidini daima taşımıştır. Türk Milleti, kendi kültür ve medeniyet değerleri içinde kalarak ileri hamleler yapmanın yollarını açacak ve kolay kolay değişmeyecek bir anayasanın özlemini taşımaktadır. Bu millete bunu, mutlaka vermek gerekir. Üstelik, bu görev, herkesten önce, millet iradesini temsil eden T.B.M.M.’ne düşer.

Bu yapılmazsa ne olur? Ne olacak? Yine “anayasa değişikliği” arzuları sık sık gündeme gelir; “idare eden” ve “idare edilen çatışması” devam eder; millete, “anayasa ve kanunlara saygı şuuru” giderek zayıflar; demokrasi asla rayına oturmaz ve kamuoyuna ters düşen “yaptırımlar” havada kalır. Bunlar, elbette istenilecek ve savunulacak şeyler değildir.

Hiç şüphesiz, bir anayasanın hazırlanması esnasında, gözardı edilmeyecek başka âmiller de vardır. Sağlam bir demokrasinin “millî irade”, “hukukun üstünlüğü” ve “ilmin rehberliği” prensiplerine sımsıkı sarılmakla kurulacağını, aklı başında olan herkes bilir. Bütün mesele, bu âmillerin, çelişkisiz bir dengesini kurmak marifetini gösterebilmektedir. Bu dengeyi de, ancak, bu millete yabancılaşmayan aydınlar ve kadrolar kurabilirler.

Ne yazık ki, bu aydınlar ve kadrolar, sadece “iktidar” değil “muktedir” oluncaya kadar beklemek zorundayız.

İSLÂM'DA TOPRAK MÜLKİYETİ MESELESİ

İnsan, diğer canlılardan farklı olarak “sorumluluk şuuru” taşıyan bir varlıktır. O, belli bir olgunluğa eriştikten sonra, davranışlarının hesabını vermek zorundadır. Hele bu, bir politikacı, bir yazar ve bir ilim adamı ise yaptıklarını, söylediklerini ve yazdıklarını, iyice tartmalı ve ona göre adım atmalıdır.

Hiç şüphesiz, “ilim adamı” bilinen ve sözlerine önem verilen kişilerin bu konuda çok daha hassas olmaları beklenir. Meselâ, birileri çıkıp Yüce Kitabımız'da ısrarla tekrarlanan “Allah, yerlerin ve göklerin gerçek mâlikidir” hükmünden hareketle “İslâm'da toprak mülkiyeti” veya “mülkiyet” yoktur derse ve buna örnek olarak Selçuklular ve Osmanlılar döneminde, “toprak mülkiyetinin bulunmayışından” söz ederse ve “Gerek Selçuklu ve gerek Osmanlı İmparatorluğunda toprak mülkiyetinin olmayışı Türk toplumunun, hem tarihsel geleneklerine, hem de dînin emirlerine uygundu” diye yazarsa dehşete kapılmamak mümkün değildir.

Kaldı ki, bugün, ülkemizde yaşayan okur-yazar herkes bilir ki, Yüce ve Mukaddes Kitabımız'da sık sık tekrarlanan âyet-i kerimelerdeki “Allah, göklerin ve yerlerin mâlikî” hükmü, “insanların mülkiyet hakkını” iptal etmek yerine “Allah'ın kudret ve azametini ve gerçek mâlikin O olduğu hususunu” açıklamak içindir. Bunun yanında, Selçuklu ve Osmanlı döneminde, insanımıza “toprak

mülkiyeti hakkı tanınmadığı” hükmü ise, tamamıyla yanlıştır. Bu yanlışa düşen çevrelerin, gerçekten de bu konuyu, yenibaştan incelemeleri ve kendilerini tashih etmeleri şarttır. Aksine bir tutum ise, ilmî olmayacak, ister istemez, ideolojik endişelerle hareket edildiği zannını güçlendirecektir.

Bunun yanında, hüüzünle belirtelim ki, bazı çevreler, “İslâm’da mülkiyet”, “İslâm’da toprak mülkiyeti”, “Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde toprak mülkiyeti” konularını tamamı ile ideolojik endişelerle ele almaktadırlar. Oysa İslâm, ortaya koyduğu “sistem” ve “tatbikat” itibarı ile tamamen orijinal bir “toprak mülkiyeti nizamı” getirmiştir ve bunu, şu veya bu “felsefi ideolojinin” veya “iktisadi sistemin” dümen suyuna göre saptırmak mümkün değildir. Yani, İslâm’ı, istismar zeminine çekmek, şu veya bu “ideoloji lokomotifinin arkasına takılan bir vagon” sanmak çok büyük bir aldanıştır.

Ama, bunu yapan kişi ve çevreler de var. O halde, bize düşen iş, bu konularda okuyucularımızı aydınlatmak ve istismarları önlemektir. Allah dilerse, bugünden itibaren bu probleme yöneleceğiz. Bu esnada görülecektir ki, konu, çok kompleks ve ciddidir; meseleye vakıf olmayanların içinden çıkabilecekleri bir saha değildir. Meselâ, konuyu incelemeye geçmeden önce, aşağıda sayacağımız şu “fikhî İstilahların” mânâsını, açık ve seçik olarak bilmek ve ondan sonra Selçuklu ve Osmanlı dönemlerindeki “Toprak mülkiyeti” ilişkilerini incelemeye geçmek gerekir. “İstilahlar” şunlar: Feth, Ganim, Ganîmet, Ganaim-i Me’lufe, Ganaim-i Gayr-ı Me’lufe, Ganaim-i Maksume, Ganaim-i Gayr-ı Maksume, Arazi-i Öşriyye, Arazi-i Haraciye, Arazi-i Memleket, Arazi-i Memlûke ve Arazi-i Mevat...

Evet, bütün bu “İstilahların” fikhî mânâsını bilmeden, “Asr-ı Saadet ve Ashab-ı Kiram” zamanındaki, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerindeki “tatbikatı” ciddiyetle ele almadan “İslâm toprak nizamı ve mülkiyeti” konusunda ahkâm kesmeye kalkışmak gerçekten esef vericidir.

İSLÂM’DA MÜLKİYET KAVRAMI VE BAZI İSTİLAHLAR

Yüce dînimize göre, “Allah, yerlerin ve göklerin yaratıcısı ve sahibidir”. Bununla birlikte O, bu mülkünü, Âdem-oğulları’nın istifadesine vermiş ve insanı, yeryüzünde “halife” tayin etmiştir. Bakara Süresi’nin 22. ve 29. âyetlerinde de apaçık görüleceği üzere “Yeryüzünü, insanlar için bir döşek ve göğü bir bina yapan” ve “Yerde ne varsa, hepisini insanlar için yaratan” Yüce Allah’tır.

Yüce dînimize göre, bu mülkün “gerçek mâliki” olan Allah, onu, kullarının “itibarî mülkiyetine” vermiştir. Yüce Allah’ın mülk üzerindeki mâlikiyeti, mutlak, ezelî, ebedîdir; tasarrufuna sınır çizilemez. Oysa, insanın mülk üzerindeki tasarrufu itibarîdir, geçicidir, zaman, mekân ve imkân bakımından sınırlıdır. “Baki” olan Yüce Allah ile “fânî” olan insanın, “mülk” üzerindeki tasarrufu nasıl mukayese edilebilir? Sevgili Yûnus Emre’nin: “Mal da yalan, mülk de yalan/Var biraz da sen oyalan” demesi bundandır.

Hemen belirtelim ki, bu yüce gerçeğin yanında, İslâm’da, insanların “mülkiyet haklarına” büyük saygı duyulur. İnsanların, meşru zeminlerde elde ettikleri ve kazandıkları “maddî değerler”, tehlike ve tehditlere karşı korunur. “İslâm Hukuku”nda mülkiyet konusu, çok önemli bir yer tutar ve bu hakkın ihlâl edilmesine asla izin verilmez. Durum “toprak mülkiyeti” açısından da aynıdır.

İslâm’da “toprak mülkiyeti” konusunu incelemeden önce, bu meseleyle ilgili “Şer’î istılahları” bilmek gerektiğini, yukarıdaki yazımızda açıklamış ve bazılarını da saymıştık. Şimdi, onları, tek tek ve kısaca ele alalım. (Kaynağımız, O. N. Bilmen’in “Hukuk-u İslâmiye ve İstılahat-ı Fıkhiye Kamusu” adlı kitaptan).

Feth: Bir beldeyi, bir ülkeyi, ya sulhen veya kahr ile ele geçirmek-tir.

Ganim: Cihad esnasında, savaşçı olarak hazır bulunan ve ganimete nail olan muzaffer İslâm mücahidi demektir.

Ganîmet: Düşmandan savaş esnasında veya savaşan iki ordunun karşılaşması sırasında, gazilerin kuvveti ile kahren alınan maldır.

Ganaim-i Me’lufe: Savaş esnasında, düşmandan kahren alınan menkul (taşınabilir) mallardır.

Ganaim-i Gayr-ı Me’lufe: Savaş sebebi ile düşmandan kahren ve sulhen alınan gayr-ı menkul (taşınamaz) mallardan, yani düşman topraklarından ibarettir.

Ganaim-i Maksume: Beşte biri “Beytül mâle” alındıktan sonra, geri kalan kısmının, savaşçılar arasında, hisselerine göre tayin ve tevzi olunan ganîmet mallarıdır.

Arazi-i Öşriyye: Vaktiyle Müslümanlar tarafından fethedilerek mücahid ve diğer Müslümanlara temlik edilmiş olan arazidir.

Arazi-i Haraciyye: Müslümanlarca fethedildiği halde, eski gayr-ı müslim tebaa elinde bırakılan veya dışarıdan getirilen gayr-ı müslim ahaliye temlik edilen ve çok defa sulhen fethedilen ve ahalisinden “haraç” adı verilen bir vergi alınan topraklardır.

Arazi-i Memleket: Müslümanlar tarafından vaktiyle fetholunup kimseye temlik edilmeksizin, devamlı olarak bütün Müslümanların istifadesine bırakılan topraklardır. Devlete intikal eden bütün topraklar bu durumdadır.

Arazi-i Memlûke: Devlete ait iken, sonradan bir müessesenin veya bir kimsenin hükümetten satın aldığı topraklardır. Bunlara “mülk arazi” denir.

Arazi-i Mevat: “Mevat” denilen ve Devlet Başkanı’nın izni ile “ihya” edilen topraklardır. (Bkz. a.g.e. cilt 3, s. 337 ve cilt 4, s.73).

İSLÂM’DA “DEVLET MÜLKİYETİ” VE “MİRÎ TOPRAKLAR”

Büyük İslâm “hukuk âlimleri”. Kitap ve Sünnet’e dayanarak “toprak mülkiyetini” 3 kategoriye ayırarak incelemişlerdir. Bunlar: “Mirî Topraklar”, “Öşürlü Topraklar” ve “Haracı Topraklar”dır. Hemen belirtelim ki, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yürütülen toprak mülkiyeti politikası da bu kategoriler içinde incelenebilir. Zaten uygulama da buna göredir.

Adından da anlaşılacağı üzere “Mirî Topraklar”, Devlet’e (Beytülmâle) ait topraklardır. Devlet’in mülkiyetinde ve denetiminde bulunurlar. Devlet, isterse, bu toprakları, bizzat işletebilir, isterse kiraya verebilir, isterse “umumî hizmete” tahsis edebilir.

İslâm Devleti’nde —prensip olarak— zaruret olmadıkça, devlet, toprağını ve mülkünü satmamalıdır. Devlet toprakları, sadece “Devlet Başkanı”nın emir ve yetkisi ile —vatandaşlara— satılabilir; başkasının yetkisi yoktur.

Devlet, topraklarını ve mülkünü, vatandaşlarına kiraya da verebilir. Osmanlılar döneminde, “Has, Tımar ve Zeamet”, kısaca “İkta Sistemi” böylece teşekkül etmişti. Bilindiği üzere, Osmanlılar döneminde, tamamı ile bir “ordu-millet” karakterinde teşkilâtlanan devletimiz, görevinde üstün başarı gösteren paşaların (generallerin) idaresine verilen topraklara “Has”, zabitlerin (subayların) idaresine verilen topraklara “Zeamet” ve neferlerin (erlerin) idaresine verilen topraklara da “Tımar” adını vermişti.

Böylece teşkilâtlanan “Mirî Topraklar”, peşin para ile çiftçilere “kiraya verilir” ve her yıl, elde edilen mahsûlün “belli bir miktarı” kira olarak alınır. Gerisi çiftçinin olurdu. Mirî topraklardan alınan kira gelirleri devletindi. Devlet, bu gelirden, has, zeamet ve tımar

sahiplerinin maaşlarını öder, yetiştirip donatmakla mükellef oldukları belli sayıda “sipahî” (zırhlı suvarî erleri)nin masraflarını karşılar, mirî toprakların daha verimli kılınması için gerekli yatırımları yapardı.

Devlet, bu mirî toprakları, kira ile işleten çiftçilere, işletme hakkını belirleyen birer “tapu” verirdi. Bu topraklar, “tapu ile kiralanmış olmak” ile birlikte, çiftçinin mülkiyetine geçmez, devletin mülkiyetinden çıkmazdı. Bu sebepten çiftçi, bu toprakları taksim edemez ve satamazdı. Ancak, devletten izin almak şartı ile başkasına devredebilir ve kiraya verebilirdi. Yine, Devlet’ten izin almak suretiyle üzerine, bina ve tesis kurabilir ve ağaç dikebilirdi. Devlet izin vermezse, bunları yapamazdı.

Çiftçi, kiraladığı devlet topraklarını, üç yıl üst üste boş bırakamazdı. Böyle yaparsa, toprak ondan alınır, başkalarına devredilirdi. Toprağın “çıplak mülkiyeti” devlete ait olduğundan, çiftçinin kurduğu tesisler ve diktiği ağaçlar, tamamı ile çiftçiye ait idi. Kiracı çiftçi öldüğünde, toprak evlâtlarına miras olarak kalmazdı. Ancak, Osmanlı Türkleri, bir hak olarak değil, bir “âdet” olarak çiftçi vefat edince, toprağı, ölen çiftçinin evlâtlarına kiraya vermeyi prensip edinmişti. Bu konuda erkek ve kız evlâtlar eşit tutulurdu.

Toprağı işleyen çiftçiler, tamamen hürdü. İstedığı zaman, sözleşme gereğine göre, “Çiftbozan Tazminatı”nı ödeyerek ayrılabilirdi. Buna “Levendlik Akçesi” de denirdi.

İSLÂM'DA “ÖZEL TOPRAK MÜLKİYETİ”

İslâm dîni, ister “müslim” olsun, ister “gayrimüslim” olsun, kendi “tebaasına”, en geniş mânâsı ile “özel mülkiyet hakkı” tanır. Bu hak, “toprak” konusunda da aynen geçerlidir. Osmanlılar döneminde, böylece halka temlik edilen topraklara “Arazi-i Memlûke”, yahut “Mülk Arazi” denirdi.

İslâm’da, özel toprak mülkiyeti, “Öşürlü Topraklar” ve “Haraçlı Topraklar” olmak üzere iki bölümde incelenebilir. Şimdi, bu iki kavramı açıklamaya çalışalım:

Öşürlü Topraklar: Devletin, Müslümanlara “tapu” ile “sattığı” fetih topraklarıdır. Yani, “Müslüman tebaaya” satılan “mülk”lerdir. Aile ve fertleri, bu mülklerini, İslâmî emir ve ölçülere uyarak, tamamen hür bir şekilde, tasarruf edebilirler. Yani, serbestçe işletebilir, kiraya verebilir, miras bırakabilir, başkalarına devredebilirler.

Bu topraklara “öşürlü” denmesinin sebebi, dînî bir fariza olarak, bu topraklardan elde edilen mahsûlün, belli bir kısmının (normal olarak onda birinin), ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmak üzere, Devlet’e (Beytülmâle) verilmesi mecburiyetidir.

Bilindiği üzere, İslâm’da, toprak mahsûllerinin zekâtına “öşür” adı verilir. Bu zekâtın miktarı, toprağın işleniş şekline ve verimli kılınma şartına bağlı olarak, en az “yirmide bir”, en çok “onda bir” nisbetinde elde edilen mahsûlden ödenir.

“Öşür”, ne “kira”dır, ne de “vergi”... O, “dînî bir fariza” olarak “ibâdet” ve “zekât”tır. Bazıları, pek yanlış olarak, “Mirî Topraklar”dan alınan “kira”ya “öşür” diyorlar ve bu durum “kavram kargaşalığına” sebep olmaktadır. Asla unutmamak gerekir ki, İslâm Dîni’nde “öşür”, toprak mahsûlleri zekâtıdır. Bunu, devlet istemese de çiftçi, kendiliğinden, ihtiyaç sahiplerini bulup bu dînî farizayı eda etmek zorundadır.

Özel mülk sahibi bütün müminler, iskân sahasında bulunan arsalar ile iskân sahası çevresinde bulunan ve beş-yüz metrekareyi geçmeyen topraklar dışında, işlettikleri tarlaların, bahçelerin ve kullandıkları çayırın “öşrünü”, muhtaçlara ödemek zorundadırlar. Bu, bir “dînî fariza”dır. (Daha geniş bilgi için, Atıf Bek, Arazi Kanunnâme-i Hümayunu’na bakılabilir. 2. baskı, İstanbul).

Özel mülk sahipleri, isterlerse, topraklarını, İslâmî ölçüler içinde, Allah rızası için, belli bir hizmete “vakfedebilir”ler. Nitekim, atalarımız, binlerce dönüm arazisini, bu suretle cemiyetin hizmetine vermiştir.

Bugün, İslâm Dün-yası’nda, böylece vakfedilmiş milyonlarca dönüm arazi vardır. Bunların satılması, parçalanması, devredilmesi ve maksadı dışında kullanılması, kesin olarak yasaktır. Vakıf mallarını ve topraklarını satmak da, satın almak da dînimizce haram kılınmıştır.

Ancak, değişen şartlara göre, bu mal ve toprakların gelirleri ile “vakfiye’de belirtilen hayır hizmetleri, daha mükemmel, daha verimli ve daha başarılı duruma getirilebilir. Aksi halde, cemiyette “vakıf kurma ruhu” yıkılır. Özel mülk sahipleri, topraklarını “vakfet-seler” bile öşrünü vermek zorundadırlar.

ÖZEL MÜLK OLARAK “HARACÎ TOPRAKLAR”

Haracî Topraklar veya “Haraçlı Topraklar”, Müslümanlar tarafından fethedildiği halde, mülkiyeti, eski veya yeni “gayr-ı müslim tebaaya” bırakılan topraklardır. Yani, gayrimüslimlere temlik edilen fetih topraklarıdır.

Çok defa “sulhen” (barış yolu ile) alınan ve Müslüman hâkimiyetine geçen bu topraklarda oturan gayr-ı müslim ahaliden “Haraç” denilen bir “vergi” alınırdı. Gayr-ı müslim tebaa, bu topraklardan elde ettiği mahsûlün “beşte birini” İslâm Devleti’ne (Beytül mâle) ödemek zorunda idi. Geri kalan mahsûlü, tamamı ile kendisine aitti. Böylece, devlete vergisini veren bir gayr-ı müslim, tam bir “devlet teminatı” altında, rahat ve huzur içinde yaşardı. Kendi, özel mülkiyetinde bulunan bu toprakları, istediği gibi tasarruf edebilirdi; yani, Müslüman ahaliye tanınan bütün haklara sahip idi.

Açıklamalarımızdan rahatça anlaşılacağı üzere, bu topraklara “Haracî” denmesinin sebebi, Müslüman ahalinin “Öşür”üne karşılık, gayr-ı müslim tebaadan “Haraç” adı verilen bir verginin alınmasıdır. O zamanlar, gayr-ı müslim ahali için askerlik mecburiyeti bulunmadığından, onlardan alınan “Haraç” (vergi) miktarı, askerlik yapmakla mükellef Müslüman tebaanın “Öşrüne” (zekâtına) nisbeten daha yüksek tutulmuştu. Onlar, “ülke savunmasına” böylece katkıda bulunuyorlardı ve bu “vergiler”, tamamen devletin tasarrufunda idi.

Kaldı ki, tarihten öğrendiğimize göre, “İslâm Fetih Orduları”, Hristiyan Dünyası’na girdiği zaman, orada “senyörlerin”, “kilisenin” ve “feodal beylerin” baskısı ve sömürüsü altında inleyen ve ezilen çiftçiler bulmuş, İslâmî toprak sistemini uygulayarak, gayr-ı müslim ahaliyi, bu baskı ve zulümden kurtarmıştı.

Nitekim, bir taraftan Târik bin Ziyad komutasında İspanya’ya çıkan Müslüman-Araplar, diğer taraftan Bizans’ı ve Balkanları fethederek Avrupa’ya açılan Müslüman-Türkler, o zamanki Avrupa’ya hâkim bulunan ve feodalizme dayanan toprak sistemini yıkmış, yerine “İslâm Toprak Nizamı”nı koymuşlardır. Bu “Nizam”, herkesten önce, Avrupalı “serf’leri (mülkiyet hakkından mahrum ve köle durumunda bulunan topraksız çiftçileri) sevindirmiş ve bu keyfiyet, İslâm fütuhatını kolaylaştırmıştır. Gerçekten de birçok ilim

adaminin ortaya koyduğu gibi, İslâm fütuhâtının, bu kadar hızlı olmasının sebeplerinden biri de Hristiyan ahâlinin “senyörlerin” ve “kilisenin” zülüm ve baskısından kurtarıp “İslâm Toprak Nizâmı”nın âdil ölçüleri içinde yaşatılmaya muvaffak olunmasıdır.

Önce Devlet, “İkta Sistemi” ile eski aristokrasiye ait toprakları, Has, Zeamet ve Tımar statüsü içinde, (beşte-dört geliri çalışan çiftçilere ait olmak üzere) kendi kontrolüne alıyor; sonra, “Haracî Toprak Sistemi” ile topraksız çiftçi ve köylüleri “mülk sahibi” yapıyor. Bazı ilim adamları, bu uygulamayı, gerçek mânâsı ile bir “inkılap ve ihtilâl” olarak değerlendirmektedirler. (Bkz. Türk Dünyası El Kitabı, s. 977-978, Halil İnalçık’ın ‘Osmanlı İmparatorluğu’ adlı makalesine).

İSLÂM TOPRAK SİSTEMİ VE YABANCI İDEOLOJİLER

İslâm toprak sistemi orijinaldir. Bu sebepten onu, kelime oyunları ile şu veya bu sisteme benzetmek mümkün değildir.

Önce, hemen belirtmek gerekir ki, İslâm Toprak Nizâmı, “feodalizme” imkân ve fırsat vermez. Hattâ, denebilir ki, İslâm fütuhâtının ilk sonuçlarından biri “feodalizmi yıkmak” olmuştur.

Nitekim ilim adamlarımızdan biri, bu konuda şöyle yazmaktadır: “Jorga, Osmanlı fethini, mahallî senyörlükler yerine, merkezî ve mutlak bir devlet otoritesinin yerleşmesi şeklinde tefsir ederken tamamı ile haklıdır.

Osmanlılar, doğrudan doğruya ilhak safhasında, eski aristokrasiye ait toprakları, tımar haline getirerek devletin toprak üzerindeki mülkiyetini ihya ediyorlar; her türlü mahallî feodal bağılıkları bertaraf etmeye çalışıyorlardı... Bu durum, hakikî bir devrim teşkil ediyordu. Osmanlılar, yalnız senyörlerin değil, birçok yerde, manastırların arazisini de tımara çevirdiler; yahut onların, köylü üzerindeki angarya ve imtiyazlarını kaldırdılar...”. (Bkz. Türk Dünyası El Kitabı, Sf: 977-978. Halil İnalçık’ın “Osmanlı İmparatorluğu” adlı makalesine).

Bu kadar bir açıklamadan sonra, kısaca denebilir ki, İslâm Toprak Nizâmı, bizim dünyamızda “feodalizmin” filizlenip boy vermesine imkân vermediği gibi, Batı Dünyası’nda görülen bu çirkin gelişmeyi bertaraf etmeye de yardım etmiştir. Bu inkâr edilemez vakıayı, artık herkesin görmesi gerekir.

Öte yandan, İslâm Toprak Nizamı'nda mevcut olan "İkta Sistemi"ni, yani "Mirî Topraklar" mevzuatını bahane ederek, durumu, "sosyalizm" ve "Marksizm" lehine istismar etmeye de imkân yoktur. Çünkü. Osmanlı uygulamasında da görüldüğü üzere, İslâm, "Öşürlü Topraklar" ve "Haraçlı Topraklar" statüsü ile aile ve kişilere "Özel Toprak Mülkiyeti Hakkı" tanımakta ve onların bu haklarını serbestçe kullanmalarına fırsat vermektedir. Bu konuyu, önceki makalelerimizde, yeterince açıkladığımız için, tekrar etmeyeceğiz. Ancak, ısrarla belirtelim ki, İslâmî toprak mevzuatının "sosyalizm" ile bir benzerliği yoktur. Çünkü. "İkta Sistemi"nde bile çiftçi, devlet toprağını kiralayarak kendisi için işletmektedir.

Bunun yanında, hemen belirtmek gerekir ki, İslâm mülkiyet nizamı, Adam Smith'in, her türlü hukukî ve ahlâkî norma sırt çeviren "liberalizmine" de benzemez! Gerek "Asr-ı Saadet" ve "Ashab-ı Kiram" döneminde olsun, gerek "Selçuklu" ve "Osmanlı" devrinde olsun, İslâm'da "iktisadî faaliyetler" serbest olmakla birlikte, piyasa, daima "Edille-i Şer'iyeye" ile çevrilidir. Müminler, kendi hür iradeleri ile "meşruîyyet" içinde hareket etmişlerdir. Piyasa, her şeyden önce, manevî ve ahlâkî bir denetim altındadır. Açık haksızlıklar karşısında ise "devlet" harekete geçer.

Durum bu olunca, şimdi, bazılarının, ister bilgi yetersizliğinden, ister art niyeti sebebi ile İslâm'ı, şu veya bu siyasî ve ideolojik propagandalara malzeme yapmaya çalışması ne kadar iğrenç gözükmektedir. Olaylara, ne zaman "ilmî zihniyet" ile yaklaşacağız bilmem?

MÜSLÜMAN AYDINLARA!..

İslâm Dünyası'nın içinde bulunduğu acıklı durumu görüyorsunuz, değil mi? Her rengi ile emperyalizmin, başımıza ne dertler açtığının ve açmakta olduğunun farkındasınız, öyle değil mi? 18. 19. ve 20. asırların, Müslümanlar için bir zillet, meskenet ve eziklik dönemi olduğunu bütün çıplaklığı ile idrak ediyorsunuz, değil mi? Çok parlak bir geçmişe, çok muhteşem bir kültür ve medeniyet mirasına, çok müsait coğrafi şartlara, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarına ve çoğu genç ve dinamik olan "1 milyarlık" nüfusuna rağmen, İslâm Âlemi'nin bugünkü hâline bakıp bakıp ağlıyorsunuz, değil mi?

O halde, dinleyin! Bütün dünyada yapılan araştırmalara göre, “dînî ideolojinin” zayıflaması ile “felsefî ideolojiler” şımarmakta; vahyin “nûranî” çizgisini yitiren “akıl”, şaşkına dönmekte; filozofların çelişkili ve tutarsız dünyasına düşerek “aklı sakım”e dönüşmektedir.

Esefle belirtelim ki, bugün, Batı Dünyası ve kontrol ettiği âlem, bu durumdadır. Şimdi, tam bir “felsefe sefaleti” içinde kıvranan Batı Dünyası, dünyaperest ve gaddar kadrolar aracılığı ile “kara ve kızıl emperyalizme” hizmet etmektedir. Yine, üzüntü ile belirtelim ki, refah ve saadetini, kan ve gözyaşları üzerine kuran, bilhassa Müslüman ve mazlum milletlerin iniltilerine kulak tıkayan emperyalizm, sadece ve ancak, “ilim ve teknoloji üretimi” ile övünebilmektedir.

Bir zamanlar, İslâm Dünyası’nda çok zengin bir gelişme ortamı bulan “ilim ve teknoloji” maalesef, şimdi, düşmanlarımızın tekeline geçmiştir. İslâm’ın manevî ve ahlâkî kontrolü altında beşeriyete hayat sunan bu güçler, şimdi, dünyaperest çevrelerin elinde, artık korkunç birer silâhtır. İstirapla belirtelim ki, emperyalistlerin elinde, bilim ve teknoloji, “milletleri esir”, “ırkları köle” ve “güçsüzleri sömürge” yapmanın vasıtasıdır. Oysa, bizim kültür ve medeniyet tarihimiz ispat etmiştir ki, “ilim, tarihimiz ispat etmiştir ki, “ilim, teknoloji”, iman ve ahlâkla birlikte olmadıkça, insanlık âlemine fayda getirmez.

O halde, ne yapacağımız belli!.. Önce, kafalarımızı ve vicdanlarımızı, yeni baştan ve tam bîr samimiyetle İslâm’ın îman ve ahlâkî ile iyice donatmak ve neredeyse yabancı haline geldiğimiz “ilmî zihniyete” sahip çıkarak en geniş ve en nitelikli manâsıyla “ilim ve teknoloji üretimi” için seferber olmak... Yani, büyük bir iman ve idealizme dayanarak, bilim ve teknoloji dünyasına “meydan okuyarak” çıkmak; inanmış ve güçlü kadrolar aracılığı ile her türlü emperyalizmin yolunu kesmek; şahsiyetli bir dinamizm içinde ayağa kalkmak...

Bunu gerçekleştirmek için, Müslüman aydınlar, kendilerini çok iyi yetiştirmiş olmalı, en az bir yabancı dil bilmeli, İslâm’ın tavizsiz ve akıllı bir seçkini olarak, kendi ihtisas dalında, mazlum ve mağdur İslâm Âlemi’ne hizmet vermelidir. Unutmamak gerekir ki, İslâm Dünyası, çok yönlü “ilmî ve teknolojik” hamlelere ve yine çok yönlü bir kültür ve medeniyet araştırmasına muhtaçtır. İslâm Dünyası, “birinci sınıf” bilim, fikir, sanat ve hamle adamları beklemektedir. Bunlar, başka bir yıldızdan gelmeyecek, sizlerin arasından çıkacaktır. Haydi bakalım!..

HIRİSTİYAN BATI'NIN İSLÂM DÜŞMANLIĞI

Hıristiyan Batı Dünyası, Türk ve İslâm Dünyası'ndaki “modernleşme” ve “gelişme” arzularını saptırmak ve bir “İslâm'dan kopuş ve uzaklaşma hareketi” olarak değerlendirmek kompleksinden kendini kurtaramamaktadır. Onlara göre “laiklik” demek, “Batılılaşma” demek, “gelişme” demek, “modernleşmek” demek, İslâm'a karşı olmak demektir. Yine onlara göre, “İslâmî gelişme” durdurulmadıkça, bunlar gerçekleşmez.

İster misiniz? Bu sakat, bu hasta ve bu zavallı zihniyeti belgelemek üzere, Federal Almanya'da bulunan ve resmi makamlar için araştırmalar yapmakla ünlü “Bilim ve Politika Vakfı Milletlerarası Politika ve Güvenlik Araştırmaları Enstitüsü”nce hazırlanan ve yayınlanan 173 sayfalık rapordan bazı pasajlar okuyalım. Christian Rumpf imzasını taşıyan rapor “Türkiye’de Laiklik ve Din Özgürlüğü” adını taşıyor.

Türkiye’deki “son gelişmelere” dayanılarak hazırlandığı iddia edilen raporda, çok enteresan pasajlar var. İşte onlardan bazıları: “İslâmî hareketin güçlenmesi, devletin gücünü yitirmesinden ayrı düşünülemez. Bu gelişmede, son 10-15 yıl içinde, büyük ölçüde kötüleşen politik, ekonomik ve toplumsal ilişkiler önemli rol oynadı. Orta sınıf eridi, gelir dağılımı giderek bozuldu. Devletin resmi ideolojisi olan ‘Kemalizm’ kimlik arayışlarına cevap veremedi; dinin yerini alamadı, devlet ve politika, fertlerin ve cemiyetin temel ihtiyaçlarını karşılayamadı. Bunun zorunlu sonucu olarak İslâm, politik ve toplumsal bir güç olarak Anayasal düzenin çizdiği sınırları aşarak kendi dinamiğini yarattı.

Devlet eliti için iki seçenek kaldı: ya İslâm’ın karşısına çıkmak veya gelişmesini sineye çekmek”. (Bkz. Cumhuriyet Gazetesi, 17 Ocak 1988).

Yine aynı kaynaktan öğrendiğimize göre, Türkiye’de çeşitli kurumların İslâmî gelişme karşısında tutumları şöyle: “Cumhurbaşkanı Kenan Evren, gelişmeler karşısında güçsüz. Kemalist mirasın yöneticisi olarak Rabita olayında tam açıklığa kavuşturulamayan rolü, kamuoyundaki inandırıcılığını zedeledi. Muhalefetteki SHP ve DSP de Evren açısından kararlı bir ‘laik cephe’ için istenen ortaklar olamazlar. Ayrıca, bu partiler, açıkça laiklik ilkesini savunarak oy tabanlarını yitirmemeye giderek daha

fazla dikkat etmek zorundalar. Çünkü, sosyal demokrat seçmen de kesinlikle dine karşı değil. Ordu, şu sıralar, kendi saflarını, laiklik ilkesi çerçevesinde ‘temiz’ tutmaya uğraşıyor. Yeniden İslâm’a dönüş karşısında, askerî bir reaksiyonun kanunî zemini yok. Çünkü, muhtemel bir darbe, sağ politik elite karşı olduğu kadar, halkın dînî duygularına da karşı yapılacak. Türk Ordusu, bugüne kadar ‘halka karşı’ bir darbe yapmaktan kaçındı. Bir zamanlar, Avrupa’ya yakın aydınlar yetiştiren üniversiteler, şimdi, Kemalist düşünce tarzını yaymakta zorluk çekiyorlar. ‘Türban’ olayı, İslamî grupların 12 Eylül Harekâtı’ndan sonra, boş buldukları alanı ele geçirdiklerini gösteriyor.”. ‘Araştırmanın’ (!) son bölümünde şu görüşe yer veriliyor: “Var olan gidiş, göz önüne alındığında, Türkiye’nin Avrupa’ya yakınlaştırılması ve Avrupalı bir ülke gibi muamele görmesi, yeniden İslam’a dönüş tehlikesinin (i) önüne geçebilir”.

Evet, okullarının yüzde 90’ını, Hristiyan rahip ve rahibelerinin emrine veren ve haftada 5 saat din dersi ile Alman gençliğine ‘Haçlı ruhu’ zerk eden, ülkesinde “Hristiyan Demokrat Parti” ve “Hristiyan Sosyalist Birliği Partilerini” iktidar yapan Federal Almanya’da bir “Bilim ve Politika Vakfınca” yayınlanan raporda bunlar var. Bitmez ve tükenmez bir “İslâm Düşmanlığı” öfkesi taşıyan bu raporu, bilmem bizim ülkemizde de ciddiye alabilecek andavallılar var mı? Ben “Christian (Hristiyan) adı taşıyan birilerinin “İslâm’a düşmanlık etmesini” tabii karşılarım da ülkemizdeki İslamî gelişmeleri “tehlike” biçiminde ortaya koyacak ahmakların davranışından endişe ederim.

AET KARŞISINDA TAVIRLAR VE REFERANDUM İHTİYACI

Türkiye’nin, AET’ye, 13. ortak olarak girme iradesini açıklamasından sonra, “içte” ve “dışta”, ortaya pek çok tavir kondu. Kimileri kararı “uygun buldu onayladı”, kimileri kararı “menfi buldu, onaylamadı”, kimileri “acele edildi”, kimileri “geç kalındı” dedi.

Bu farklı tavırları alanlar da kendi zihniyetlerine, ümit ve hayallerine göre farklılaştı. Meselâ, kararı “onaylayanlardan” bir kısmı: “AET’ye katılmakla Türkiye’nin ekonomik, sosyal ve kültürel güçlenmesi hızlanacak ve ülke, milli şahsiyetini koruyarak en kısa yoldan çağdaş uygarlık düzeyine ulaşacaktır” diye düşünüirken, diğer bir kısmı: “AET’ye katılmakla Türkiye, son zamanlarda büyük

bir gelişme gösteren İslamî hareketlerin doğurduğu tehlikelerden kurtulmuş olacak, Avrupa ile bütünleşerek kelimenin tam anlamı ile Batılılaşacaktır” demektedir. Bunun yanında, bazıları ve bilhassa solcu çevreler de şöyle düşünmektedirler:

“Batı demokrasilerinde geniş bir siyasî yelpaze vardır. Türkiye’nin AET’ye katılması ile, ister istemez, Anayasa ve yasalar değişip Marksist ve komünist partilere kuruluş olanağı tanınacaktır. Bundan yararlanmamız gerekir”. Bölücü çevreler de şöyle hayal etmektedirler: “AET’ye katılmakla Türkiye, Batılı yandaşlarımızın baskısı altına girecek, ister istemez, bizimle diyalog kurmak zorunda kalacaktır. Biz de arzu ve irademizi demokratik ve yasal yollarla geçerek gerçekleştireceğiz”. Bu arada “Kilise Babaları ve misyonerler” de şöyle düşünmektedirler: “Bin yıllık tarihî misyonu itibarı ile Türkler, İslâm’ın güçlenmesinde ve yayılmasında önemli roller oynamışlardır. Bugün de İslâm Dünyası’nın en canlı ve ümitli noktası bu ülkedir. O halde, AET’ye ortak olmakla Türkiye’nin Avrupa’ya yakınlaştırılması ve Avrupalı bir ülke gibi muamele görmesi, yeniden İslâm’a dönüş tehlikesini önleyebilir”.

Kararı “onaylamayanlara” gelince, onlar da farklı gerekçelerle tavırlarını belirliyorlar. Meselâ, bir kısmı, “Türkiye, AET’ye girmekle intihar etmektedir. 350 milyonluk kalkınmış Hristiyan Dünyası, bu nüfusun yedide bir kadar olan Müslüman-Türk Milleti’ni, kendi bünyesi içine alır ve hazmeder.

Türkiye, hiçbir yönden AET’ye katılacak güçte değildir. Olsaydı bile, bu tutumu, tarihi misyonuna aykırı düşerdi. Türkiye, Türk ve İslâm Dünyası’ndan ayrılamaz. Ayrılırsa, bu onun felaketi olur”, diye düşünüirken, bizzat bazı Batılı çevreler de “Türkiye’nin AET’ye katılması, ortaklığımız için yeni güçlüklerle ve intibaksızlıklara kaynak olacaktır.

Türkiye’nin topluluk bünyesinde hazmedilmesi işi, bizi umulmadık problemlerle karşı karşıya getirebilir. Onun için bu ülkenin aramızda yeri yoktur” diyebilmektedir. Diğer bir kısım Batılı da “Türkiye’nin AET’ye kabulü mümkün değilse de itilmesi de uygun düşmez, en iyisi, onu kapı önünde oyalamaktır.

Bir İslâm ülkesinin aramıza katılarak güçlenmesini asla göze alamayız. En iyisi, onu, kararsız bırakarak başka alternatifler aramasına fırsat vermemelidir” diye açıkça ahkâm kesebilmektedir. Ülkemizde bulunan çeşitli renkteki ihtilâlciler de AET’ye girmemizi istememekte ve şöyle düşünmektedirler: “AET’ye girdik-

ten sonra, artık ihtilâl yapmak, darbe yapmak, kaba kuvvet kullanmak imkânı kalmayacaktır. Batı'nın 'cici demokrasisi' ile cemiyet oyalanacak ve uyutulacaktır”.

Evet, şimdi Türkiye’de AET’ye karşı tavırlar böylece tasnif edilebilir. Bu arada, gerçekten de milletimizin tavrını merak ediyorum. Kanaatimce, bu konuda bir karar vermeden önce, bir referandum yapılarak milletimizin görüşü mutlaka alınmalıdır.

DÖRDÜNCÜ CİLDİN SONU

